PONTIFICALE ROMANVM

CLEMENTIS VIII.

PONT. MAX.

IVSSV

RESTITVTVM

ATQVE EDITVM.

Applicado a Livraria publica do Coll.o de S. Miguel de Ponta delgada pelo [illegible] da Costa Vigario da Igr.a de Rib.a Secca. Anno de 1791

ROMAE, M.D.XCV.

F. Villamena Fe.

SANCTISS. D. N. D.

CLEMENTIS

DIVINA PROVIDENTIA PAPAE VIII.

CONSTITVTIO

SVPER NOVI PONTIFICALIS EDITIONE.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

EX quo in Ecclesia Dei multa, tum à sacris concilijs, tum à Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, ad Dei gloriam augendam, & ad Catholicæ fidei vnitatem vbique retinendam, piè, ac sapienter instituta sunt, nihil magis ijdem Pontifices Prædecessores nostri curandum sibi esse statuerunt, quàm vt communes Ecclesiastici muneris rationes ad propriam normam seruata antiquitatis auctoritate, reuocarent. Hac sollicitudine impulsus Fel. rec. Pius Papa Quintus Prædecessor noster, formulam primùm psallendi horas Canonicas, & celebrandi Missas, variè priùs constitutam, & à nonnullis prædecessoribus nostris restitui, & instaurari cœptam, ad vnam pariter formã, Romano Breuiario, ac Missali propterea summo studio, ac diligentia edito redigẽdam curauit. Atque hoc sanè cõsilio alij Romani Pontifices, qui eundẽ Pium præcesserunt, Pontificales etiam cæremonias, ac ritus, quibus eiusdem Catholicæ Ecclesiæ Præsules in suorum munerum functione vterentur, certis similiter forma, & modo præfinitis in Romanum Pontificale retulerunt. Cæterùm, quia eædem cæremoniarum, ac rituum formulæ ibi expressæ, postea, siue diuturnitatis iniuria, siue Typographorũ negligentia, siue alia de causa in ipso Põtificali partim immutatæ, partim corruptæ, veteris instituti, atque auctoritatis gratiam magna ex parte amiserant, idcirco necessaria res visa est, vt eædem formulæ in sacris Præsulum Ecclesiasticorum muneribus seruandæ, recuperato prioris integritatis statu, omnino restituerentur, & ab omnibus præscripta firma aliqua ratione, obseruarentur. Nos igitur ad summi Apostolatus apicem meritis, licèt imparibus, euecti, prædictorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum vestigijs inhærentes omni cura, & sollicitudine adnitẽdum nobis esse duximus, vt errores, qui quidem nec pauci, nec leues in idem Pontificale deprauatis passim locis, irrepserant, quàm accuratissimè tollerentur. Idem enim Pontificale, corrupti, & mendosi voluminis speciem adeo præseferebat, vt (multis dictionibus, hinc inde partim in vnam contractis, partim vna in plures distincta, partim ijsdem malè, ac perperam collocatis, & traiectis, partim denique ipso orationis sensu mutato) dubium esset, quibus tandem, officijs, vel laudibus ijdem Ecclesiæ præsules diuinum numen prosequerentur, præterquàm quòd in rubricis etiam sparsim turbata ordinis serie dispositis, tanta erat varietas, & obscuritas, vt multis in locis rectè ne se haberent, opinione magis, quàm iudicio esset statuendum. Hanc ergo ad rem, tam cum Ecclesiæ cultu, officioque nostro coniunctam, tamque eorum, qui pro impositi oneris debito, sacris Ecclesiæ muneribus vacare debent, cõcordiæ

& veritati congruentem, examinandam, & absoluendam pijs quibusdam, atque insignibus viris, diu, multumq. in Pontificalibus cæremonijs, & ritibus versatis, negotium dedimus, dictum Pontificale vndequaq. corrigendi, & restituendi, necnon quæcumq. ad exactam illius editionem spectare viderentur perquirēdi, & præstandi. Cumque apud eos paterna hortatione ad hoc opus maturandum quotidie ferè vteremur, re tota tandem ad nos perlata, & in hanc, quæ nunc editur, formam redacta, singulari Dei benignitate; neque enim aliter accipimus, Pontificale Romanum tandem restitutum, & absolutum est, atque ita ex omni parte dispositum (quod ij etiam qui negotio, ac muneri huic præfuère confirmarunt) vt nihil ab antiquis Pontificalium codicibus, qui tum in celebrioribus Vrbis Ecclesijs, tum in nostra Vaticana Bibliotheca, ac denique in quibusdam alijs insignibus locis asseruantur, alienum, aut discrepans irrepserit. Ad quam operam in vetustis libris inter se conferendis, strenuè, ac fideliter nauatam, id commodi quoque accessit, quòd ij, qui eam in rem industriam collocarunt, ex grauissimis Scriptoribus eos demum auctores, qui omnium probatissimi haberentur, secuti fuerint: quodque ambiguis omnibus, ac dubijs rebus prætermissis, eas dumtaxat, quæ essent in veteris Pontificalis volumine comprehensæ, delegerint, ijs tamen exceptis, quæ ad Romanum Pontificem attinebant, quòd nimirùm in Cæremoniali Sanctæ Romanæ Ecclesiæ sunt expressæ. Ex rubricis verò, multis detractis, quæ exactiore methodo in librum Cæremoniarum Episcoporum sunt relatæ, plerisque etiam vti necessitatis ratio postulabat, adiectis, & præterea non paucis quibusdam in melius commutatis, clariusque expositis, ac denique cantu plano in aptiorem modulationis formam (per multis syllabis, pro temporum natura vbi ratio eas produci, & corripi postulabat, contra quàm prius in antiquo Pontificali expressum erat, magis appositè extensis, vel contractis) à viris eius rei peritis, ad hoc iussu nostro delectis, diligenter redacto, opus iam absolutum probauimus, & Romæ edi, editumque diuulgari mandauimus. Vt autem ipsius operis labor finem eum, ob quem est susceptus, sortiatur, atque posthac in omnibus, & singulis Ecclesijs vno, eodemque modo cæremoniæ, & ritus Pontificales obseruentur: Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine omnia, & singula Pontificalia in hunc vsque diem in quibuscumque terrarum orbis partibus impressa, & approbata, & quibusuis priuilegijs Apostolicis munita, & decretis, ac clausulis roborata, per præsentes supprimimus, & abolemus, eorumque vsum in posterum vniuersis Ecclesijs, Monasterijs, Conuentibus, Militijs, Ordinibus, & locis, atque etiam omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, & alijs Ecclesiarum Prælatis, cæterisque omnibus, & singulis personis Ecclesiasticis, sæcularibus, & regularibus vtriusque sexus interdicimus, & prohibemus, & hoc nostrum Pontificale sic restitutum, & reformatum in omnibus vniuersi terrarum orbis Ecclesijs, Monasterijs, ordinibus, & locis, etiam exemptis, si qui sunt recipi, & obseruari præcipimus. Statuentes Pontificale prædictum nullo vmquam tempore in toto, vel in parte mutandum, vel ei aliquid addendum, aut omnino detrahendum esse, ac quoscumque, qui Pontificalia munera exercere, vel alia quæ in dicto Pontificali continentur facere, aut exequi debent, ad ea peragenda, & præstanda, ex huius Pontificalis præscripto, & ratione teneri, neminemque ex ijs quibus ea exercendi, & faciendi munus impositum est, nisi formulis, quæ hoc ipso Pontificali continentur seruatis satisfacere posse. Omnibus igitur, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, & cæteris Ecclesiarum Prælatis, nec non alijs quibuscumque personis Ecclesiasticis sæcularibus, & regularibus vtriusque sexus, ad quas id spectat, præcipimus, ac mandamus, vt omissis, quæ sic suppreßimus, & aboleuimus, cæteris omnibus Pontificalibus, hoc nostrum in suis Ecclesijs, Monasterijs, Conuen-

Conuentibus, Ordinibus, Militijs, Diœcesibus, & locis prædictis recipiant, illoque posthac perpetuò vtantur. Cæterùm vt præsentes literæ omnibus pleniùs innotescant, mandamus illas ad Valuas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ publicari, earumque exemplar de more affigi. Voluimusq. præterea, & motu, atque auctoritate similibus decernimus, vt qui in Romana curia sunt præsentes, lapsis duobus mensibus, qui verò intra mõtes, octo, & qui vltra vbique locorum degunt duodecim integrè excursis, vel alias vbi venalium huius Pontificalis voluminũ notitiam, & facultatem habuerint sacras cæremonias, & ritus in eodẽ Pontificali præscriptos, iuxta illius modum, & normam, in quibuscumque actibus exercere, & obseruare teneantur. Ipsarum autem literarum exempla, manu Notarij publici, & sigillo alicuius personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ, aut illius Curiæ obsignata, vel in ipsis voluminibus absque prædicto, vel alio quopiam adminiculo Romæ impressa, eam vbique locorum, & gentium fidem faciant, quam præsentes facerent, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctũ Petrum, sub Annulo Piscatoris, die decima Februarij. M. D. X C V I. Pontificatus nostri Anno Quinto.

M. Vestrius Barbianus.

Die decima quarta mensis Februarij 1596. retroscriptum literæ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt in Valuis Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe Cancellariæ Apostolicæ & aciei Campi Floræ vt moris est per me Catherinum Menandi Apostolicum Cursorem.

Ioseph Spada Magister Cursorum

CLEMENS PAPA VIII.

AD FVTVRAM REI MEMORIAM.

ROMANI Pontificis officio consentaneum est, vt, quorum fides, atque industria præclara aliqua in re ad communem Catholicæ Ecclesiæ vtilitatem gerenda elucescit, illorum vicissim commodi ea ratio habeatur, quam labor in rectè cœptis ad optatum finem perducendis susceptus postulauerit. Quo in genere, quoniam dilectum filium Leonardum Parasolium, eiusque Socios meritò censemus, vtpotè quorum sumptu, ac labore effectum est, vt Romanum Pontificale, quod instaurari, ac restitui mandauimus, partim recentibus typis excusum, partim æneis figuris, & aptiore cantu auctum in lucem prodierit: idcircò illorum industriam, ac diligentiam plurimum in Domino commendantes, illorumq. indemnitati, qui in operis huius editione multas pecunias impenderunt, prospicere cupientes, ne, vnde alijs prodesse studuerunt, inde damnum, aut præiudiciũ consequantur, quod sanè sequeretur, si ipsum opus ab alijs imprimeretur, vel recuderetur: eos specialibus fauoribus, & gratijs prosequi volentes, & à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluentes, & absolutos fore censentes, eorum in hac sui supplicationibus inclinati, Leonardo, & Socijs prædictis, quorum nomina, & cognomina præsentibus pro expressis haberi volumus, auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus, & indulgemus, ne quisquam, quacũque ille fuerit dignitate, vel officio, aut priuilegio, vel facultate munitus, per triginta Annos à data præsentium computandos, Pontificale prædictum sic restitutum, auctum, & ornatum, absque expressa, & in scriptis redacta licẽtia dictorum Leonardi, & Sociorum quouis quæsito colore, causa, vel prætextu, imprimere, aut ab alijs præterquàm de huiusmodi licentia impressum vendere, seu venale exponere, vel habere, tam in Alma Vrbe, toto, ac reliquo Statu Ecclesiastico nostris, quàm alibi vbicumque in toto terrarum Orbe possit. Inhibentes propterea omnibus, & singulis vtriusque sexus Christifidelibus, præsertim librorum Impressoribus, & Bibliopolis, ne, dictis triginta Annis durantibus, tam in Vrbe, toto, Ecclesiastico prædictis sub mille ducatorum auri de Camera, pro vna Delatori, & Iudici exequenti, pro alia Cameræ nostræ Apostolicæ, ac reliqua tertijs partibus locis pijs irremissibiliter, necnõ amissionis librorum, & Typorum omnium eisdem Leonardo, & Socijs applicandorum; extra Vrbem vero, ac ditionem Ecclesiasticam huiusmodi sub excommunicationis latæ sententiæ, à qua nullus, præter Romanum Pontificem, nisi in mortis articulo absoluere possit, pœnis, toties, quoties cõtrauentum fuerit, eo ipso incurrendis, Pontificale prædictum sine huiusmodi licentia imprimere, aut ab alijs, praterquam de licentia huiusmodi impressum vendere audeant, vel præsumant. Et nihilominus vniuersis, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & alijs locorum Ordinarijs vbique, & in Statu nostro temporali etiam Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, & alijs iustitiæ Ministris, præcipimus, & mandamus, vt, durantibus dictis triginta Annis, quoties pro parte dicti Leonardi, & Sociorum fuerint requisiti, vel eorum aliquis fuerit requisitus, sibi in præmissis efficacis defensionis auxilio assistant, & ea obseruari faciant, & contra inobedientes per prædictas, & alias eis bene visas sententias, censuras, & pœnas, appellatione remota, procedãt, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio Brachij sæcularis. Non obstantibus quibusuis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, Priuilegijs quoque, Indultis, ac Litteris Apostolicis, quibusuis personis, & locis, sub quibuscumque tenoribus, & formis concessis, ac iteratis vicibus confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam si de illis specialis mentio habenda foret, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, hac vice specialiter, & expresse derogamus: cæterisque contrarijs quibuscumque. Volumus autem, vt præsentium transumptis, etiam impressis, manu Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutę munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ ipsis pręsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die tertiadecima Februarij, M. D. XCVI. Pontificatus Nostri Anno Quinto.

M. Vestrius Barbianus.

I N D E X.

PRIMAE PARTIS.

SECVNDAE PARTIS.

TERTIAE PARTIS.

INDEX.

PONTIFICALIS
PARS PRIMA.

DE CONFIRMANDIS.

PONTIFEX infantes, pueros, vel alios ſacri baptiſmatis unda perfuſos, confirmare volens, paratus ſupra rochetum, vel, ſi ſit religioſus, ſupra ſuperpelliceum, amictu, ſtola, pluuiali albi coloris, & mitra, accedit ad faldiſtorium ante medium altaris, aut in alio conuenienti loco ſibi paratum; & in eo ſedens, renibus altari, & facie populo verſis, baculum paſtoralem in ſiniſtra tenens, populum coram ſe ſtantẽ admoneat, quod nullus alius, niſi ſolus Epiſcopus, Confirmationis ordinarius miniſter eſt.

Nullus confirmatus debet reconfirmari.

Nullus, qui non

matus, poteſt eſſe in confirmatione patrinus, nec pater, aut mater, maritus, aut vxor.

Nullus excommunicatus, interdictus, vel grauioribus facinoribus alligatus, aut Christianæ fidei rudimentis non edoctus, ingerat ſe ad percipiẽdum hoc Sacramẽtum, vel ad tenendum confirmandum.

Adulti deberent prius peccata confiteri, & poſtea confirmari; vel ſaltẽ peccata, quæ admiſerunt, doleant.

Hoc Sacramento contrahitur ſpiritualis cognatio, impediens matrimonium contrahendum, & dirimens iam contractum; quæ cognatio confirmantem, & confirmatũ, illiusq; patrem, & matrem, ac tenentem non egreditur.

Nullus præſentet niſi vnum, aut duos, non plures.

Confirmandi, deberent eſſe ieiuni.

Confirmato debet ligari frons. & ſic manere quouſque [illegible] deſiccetur, vel ex-

Proinde, vnuſquiſque cõfirmandus portet lineã vittam mũdam, cũ qua ligetur caput.

Nullus confirmatus diſcedat, niſi benedictione accepta, quam Pontifex poſt omnium confirmationem dabit.

Infantes per patrinos ante Pontificem confirmare volẽtem teneãtur in brachijs dextris. Adulti vero, ſeu alij maiores ponãt pedem ſuũ ſuper pedem dextrũ patrini ſui. Et ideo, neque maſculi feminis patrini, neque feminæ maſculis matrinæ eſſe deberent.

Quibus per ordinem ante Pontificem diſpoſitis, Pontifex ſedens lauat manus, deinde depoſita mitra ſurgit, & ſtans versa facie ad cõfirmandos, iunctis ante pectus manibus, cõfirmandis genua flectentibus, & manus ante pectus iunctas tenentibus, dicit.

SPiritus ſanctus ſuperueniat in vos, & virtus Altiſsimi cuſtodiat vos a peccatis.

℟. Amen. Deinde ſignans ſe manu dextra a fronte ad pe-

ctus signo crucis, dicit.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Tunc extensis versus confirmandos manibus, dicit.

Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, qui regenerare dignatus es hos famulos tuos ex aqua, & Spiritu sancto; quique dedisti eis remissionem omnium peccatorũ; emitte in eos septiformem Spiritum tuum sanctum paraclitum de cælis. ℟. Amen.

Spiritum sapientiæ, & intellectus. ℟. Amen.

Spiritum consilij, & fortitudinis. ℟. Amen.

Spiritum scientiæ. & pietatis. ℟. Amen.

Adimple eos spiritu timoris tui, & consigna eos signo cru✠cis Christi, in vitam propitiatus æternam. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen

Pontifex sedens super faldistorium prædictum, vel etiã, si multitudo cõfirmandorum id exegerit, dispositis illis per ordinem super gradus presbyterij, vel alibi, Pontifex stans cum mitra, illos confirmat per ordinem genuflexos, & vno ordine confirmato, illi surgunt, & alij genuflectunt, & confirmantur, & sic vsque in finem. Et Pontifex inquirit sigillatim de nomine cuiuslibet confirmandi, sibi per patrinũ, vel matrinam flexis genibus præsentati, & summitate pollicis dextræ manus Chrismate inincta, dicit.

N. Signo te signo cru✠cis: quod dum dicit, producit pollice signum crucis in frontem

illius ; deinde proſequitur.

Et confirmo te Chriſmate ſalutis. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti.

℟. Amen.

Deinde leuiter eum in maxilla cædit, dicens. Pax tecum.

Omnibus confirmatis, Pontifex tergit cum mica panis, & lauat pollicem, & manus ſuper peluim. Deinde aqua lotionis cum pane fundatur in piſcinam ſacrarij. Interim dum lauat manus, cantatur Antiphona.

℣. Glori a patri. E v o v a e.

℟. Sicut erat. Deinde repetitur Antiphona, Cõfirma hoc Deus. Qua repetita, Pontifex ſurgit, & ſtans verſus ad altare, mitra depoſita, dicit.

℣. Oſtende nobis Domine miſericordiam tuam.

℟. Et ſalutare tuum da nobis.

℣. Domine exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Deinde iunctis ante pectus manibus, & omnibus confirmatis deuote genua flectentibus, dicit. Oremus.

DEus, qui Apoſtolis tuis ſanctum dediſti Spiritũ, & per eos, eorumq. ſucceſſores, cæteris fidelibus tradendum eſſe voluiſti: reſpice propitius ad humilitatis noſtræ famulatum; & præſta, vt eorum corda, quorum frontes ſacro Chriſmate deliniuimus, & ſigno ſanctæ crucis ſignauimus, idem Spiritus ſanctus in eis ſuperueniens, templum gloriæ ſuæ dignãter inhabitando perficiat. Qui cum Patre, & eodẽ Spiritu ſancto viuis, & regnas Deus, in ſæcula ſæculorum.

℟. Amen. Deinde dicit.

ECce ſic benedicetur omnis homo, qui timet Dominum.

Et vertens ſe ad confirmatos, faciens ſuper eos ſignum crucis, dicit.

BEne ✠ dicat vos Dominus ex Sion, vt videatis bona Ieruſalem omnibus diebus vitæ veſtræ, & habeatis vitam æternam. ℟. Amen.

Expedita itaq. Confirmatione, Pontifex ſedens, accepta mitra, patrinis, & matrinis annuntiat, quod inſtruant filios ſuos bonis moribus, quod fugiant mala, & faciant bona, & doceãt eos Credo in Deum, & Pater noſter, & Aue Maria. quoniam ad hoc ſunt obligati.

DE ORDINIBVS CONFERENDIS.

QVando Epiſcopus ordinationẽ facere diſpoſuerit, omnes, qui ad ſacrum miniſterium accedere voluerint, feria quarta ante ipſam ordinationem, vel quando Epiſcopo videbitur, ad ciuitatem euocentur. Epiſcopus autem Sacerdotibus, & alijs prudentibus viris, peritis diuinæ legis, ac in Eccleſiaſticis functionibus exercitatis, ſibi aſcitis, ordinandorum genus, perſonam, ætatem, inſtitutionem, mores, doctrinam, & fidem diligenter inueſtiget, & examinet.

Nullus ad Subdiaconatus Ordinem ante vigeſimum ſecundum, ad Diaconatus ante vigeſimum tertium, ad Preſbyteratus ante vigeſimũ quintum ætatis ſuæ annum promoueatur. Sciant tamẽ Epiſcopi non ſingulos, in ea ætate cõſtitutos, debere ad hos Ordines aſſumi, ſed dignos dumtaxat, & quorum probata vita ſene-

ctus sit. Regulares quoque, nec in minori ætate, nec sine diligenti Episcopi examine ordinentur.

Prima Tonsura nõ initientur, qui Sacramẽtum Confirmationis non susceperint; & fidei rudimenta edocti non fuerint; quiq. legere, & scribere nesciant, & de quibus probabilis coniectura non sit, eos non sæcularis iudicij fugiendi fraude, sed vt Deo fidelẽ cultum præstent, hoc vitæ genus elegisse.

Ad minores Ordines promouendi bonum a parocho, & a magistro scholæ, in qua educantur, testimonium habeant. Hi vero, qui ad singulos maiores erunt assumendi, per mensem ante ordinationem Episcopum adeant, qui parocho, aut alteri, cui magis expedire videbitur, committat, vt nominibus, ac desiderio eorum, qui volent promoueri, publice in Ecclesia propositis, de ipsorum ordinãdorum natalibus, ætate, moribus, & vita a fide dignis diligenter inquirat, & litteras testimoniales, ipsam inquisitionem factam continentes, ad ipsum Episcopum quamprimũ transmittat.

Minores Ordines ijs, qui saltem latinam linguam intelligant, per temporum interstitia, nisi aliud Episcopo magis expedire videretur, conferantur; vt eo accuratius, quantum sit huius disciplinæ pondus, possint edoceri; ac in vnoquoque munere, iuxta præscriptũ Episcopi, se exerceant; idque in ea, cui ascripti erunt, Ecclesia; nisi forte ex causa studiorum absint; atque ita de gradu in gradum ascendant; vt in eis cũ ætate vitæ meritum, & doctrina maior accrescat. quod, & bonorum morum exemplum, & assiduum in Ecclesia ministerium, atque maior erga Presbyteros, & superiores Ordines reuerẽtia, & crebrior, quam antea corporis Christi Communio maxime cõprobabunt. Cumque hinc ad al-

tiores gradus, & sacratissima mysteria sit ingressus; nemo ijs initietur, quem non scientiæ spes maioribus Ordinibus dignum ostendat. Hi vero non nisi post annum a susceptione postremi gradus minorum Ordinum, ad sacros Ordines promoueantur: nisi necessitas, aut Ecclesiæ vtilitas, iudicio Episcopi, aliud exposcat.

Subdiaconi, & Diaconi ordinentur, habentes bonum testimonium, & in minoribus Ordinibus iam probati, ac litteris, & ijs, quæ ad Ordinem exercendum pertinent, instructi. Qui sperent, Deo auctore, se continere posse; Ecclesiis, quibus ascribentur, inseruiant; sciantque maxime decere, si saltem diebus Dominicis, & solemnibus, cum altari ministrauerint, sacram Communionem perceperint. Promoti ad sacrum Subdiaconatus Ordinem, si per annũ saltem in eo non sint versati, ad altiorem gradũ, nisi aliud Episcopo videatur, ascendere non permittantur. Duo sacri Ordines non eodem die, etiã Regularibus, conferantur.

Qui pie, & fideliter in ministerijs anteactis se gesserint, & ad Presbyteratus Ordinem assumuntur, bonum habeant testimonium; & hi sint, qui non modo in Diaconatu, ad minus annum integrum, nisi ob Ecclesiæ vtilitatem, ac necessitatem, aliud Episcopo videretur, ministrauerint; sed etiam ad populum docendũ ea, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, ac administranda Sacramenta, diligenti examine præcedente, idonei comprobentur; atque ita pietate, & castis moribus conspicui, vt præclarum bonorum operum exemplum, & vitæ monita ab eis possint expectari.

Illegitimi sine dispensatione Apostolica, ad sacros Ordines promoueri non possunt, ad minores tamen possunt ex dispensatione sui Epi-

ſcopi ordinari: neque etiam furioſi, amentes, ſerui, homicidæ, irregulares, inſigni corporis vitio deformes, aut manci ordinari poſſunt.

Examinentur de Ordine, in quo ſunt conſtituti, & quãdo, & a quo illum receperunt.

Clericus ſæcularis, quamuis alias ſit idoneus moribus, ſcientia, & ætate, ad ſacros Ordines non promoueatur, niſi prius legitime conſtet, eum beneficium Eccleſiaſticum, quod ſibi ad victum honeſte ſufficiat, pacifice poſsidere. Id vero beneficium reſignare non poſsit, niſi facta mentione, quod ad illius beneficij titulum ſit promotus, neque ea reſignatio admittatur, niſi cõſtito, quod aliunde viuere commode poſsit, & aliter facta reſignatio nulla ſit. Patrimonium vero, vel penſionem obtinentes ordinari poſthac non poſsint, niſi illi, quos Epiſcopus iudicauerit aſſumẽdos pro neceſſitate, vel commoditate Eccleſiarum ſuarum, eo quoque prius perſpecto, patrimonium illud, vel penſionem vere ab eis obtineri, taliaque eſſe, quæ eis ad vitam ſuſtentandam ſatis ſint, atque illa deinceps ſine licentia Epiſcopi alienari, aut extingui, vel remitti nullatenus poſsint, donec beneficium Eccleſiaſticum ſufficiens ſint adepti: vel aliunde habeant, vnde viuere poſſint.

Aduertat diligenter Pontifex, cum Ordines confert, ne in expreſſione formarum, vel collatione inſtrumẽtorum ipſorum Ordinum deficiat; frequenter Pontificale reſpiciat, & mature procedat. Moneat ordinandos, quod inſtrumenta, in quibus character imprimitur, tangant. Secretas moroſe dicat, vt ordinati ad Sacerdotiũ poſſint illas cum eo dicere, debẽt enim ex conſuetudine concelebrare, & etiam verba cõſecrationis proferre.

Tempora ordinationum ſunt: Sabbata in omnibus quatuor temporibus. Sabbatũ an-

te Dominicam de Pasſione, & Sabbatum ſanctum.

Clericatus, ſeu prima Tonſura, quocumque die, hora, & loco, conferri poteſt.

Minores vero Ordines poſſunt dari ſingulis Dominicis, & feſtiuis diebus duplicibus, vbicumque, in mane tamen

Ordinandi omnes debent in Eccleſia ſe præſentare, cum tonſura, habitu, & paramentis Ordini ſuo cōuenientibus, & candelis in manu accenſis. Et cum a notario Epiſcopi nominati fuerint, reſpondeant, Adſum. & accedant ad locum ordinationis, ſecundum ordinem deſcriptionis.

Aduertat quoque Pontifex, quod ſi vnus tantum ſit, per eum ad quemcuque Ordinem promouendus, illum admoneat, & alloquatur, non in plurali, vt textus dicit, ſed in ſingulari.

In Sabbatis quatuor temporum, in quibus fiũt ordinationes generales, Tonſuræ fieri debent poſt Kyrie eleiſon. Deinde, dicta prima lectione, ordinantur Oſtiarij. Poſt ſecũdam lectionẽ, Lectores. Poſt tertiam, Exorciſtæ. Poſt quartam, Acoliti. Poſt quintam, Subdiaconi. Finita Epiſtola, Diaconi. Et demum ante vltimum verſum Tractus, vel infra octauam Pentecoſtes, ante vltimum verſum Sequẽtiæ ordinantur Presbyteri.

Si ordinationes fiãt in Sabbato ante Dominicam de Paſſione, quia vnica tantum dicitur lectio, Tonſuræ debent fieri immediate poſt Introitum. Omnes minores Ordines poſt Kyrie eleiſon. Subdiaconi immediate poſt Collectam. Diaconi poſt Epiſtolam. Presbyteri ante vltimum verſum Tractus.

Idẽ ſeruari poteſt, quandocumque dantur Ordines ſacri extra tẽpora ex diſpenſatione Apoſtolica. Quod ſi fiat inter Paſcha & Pentecoſten Presbyteri ordinantur ante vltimũ ℣. Si inter Pentecoſten, & Septuageſimã, ordinãtur ante ℣.

Alleluia. Et antequam ad collationem Ordinum procedatur, legitur mandatū Apostolicum, siue supplicatio, cuius vigore Pontifici facultas cōceditur ordinandi; quibus lectis, dicit Pontifex. Deo gratias. & ad ordinationem procedit.

Si vero Sabbato sancto ordinationes fiāt, officium incipitur a prima prophetia, & cōtinuatur, prout in ordinario, vsque ad Litanias inclusiue, in quibus, dicto, Vt omnibus fidelibus, &c. surgit ab accubitu Pontifex, & conuersus ad ordinandos, eos benedicit, prout post Litanias infra ponitur. Deinde perficiuntur Litaniæ, & Pontifex facit Cōfessionem, & dicit. Kyrie eleison pro Missa, ordinat ad primam Tonsuram. Tum dicit Gloria in excelsis Deo &c. quo dicto, ordinat ad quatuor minores Ordines. Deinde dicit orationem ordinariam, cū alia pro ordinandis; quibus dictis, ordinat ad Subdiaconatum. Tum dicitur Epistola, & ea dicta, ordinat Diaconos. Dicitur deinde Alleluia, cum suo versu, & prima pars Tractus, quibus dictis; ordinat Presbyteros, post quorum ordinationē dicitur versus Tractus, Euangelium, & alia, prout in ordinario.

Quando autem Pontifex extra Missarum solemnia est promoturus aliquos ad primā Tonsuram, vel ad quatuor minores Ordines, sufficit quod habeat stolam supra rochetū, vel supra superpelliceum (si sit religiosus) & mitram simplicem. Cum autem est celebraturus pro sacris Ordinibus cōferendis, habere debet sandalia, & omnia paramenta Pōtificalia, & dicere Psalmum Quam dilecta, &c.

Ordinationes sacrorū Ordinum, statutis a Iure temporibus, ac in Cathedrali Ecclesia, vocatis, præsentibusq. ad id Ecclesiæ Canonicis, publice celebrentur. si autem in alio diœcesis loco, præsente Clero loci, dignior, quātum fieri po-

 terit

terit, Ecclesia semper adeatur.

Cum igitur ordinationes faciendæ sunt, per Sacristam, seu alium, ad quem spectat, præparantur omnia, quæ necessaria sunt pro Missa Pontificali. Et demum, cum tempus ordinationis instat, hora competenti, Pontifex cappa magna indutus, Capellano illam post eum deferente, venit ad Ecclesiam, vbi ordinationes fieri debent, & accedens ante altare, genuflexus ibidem aliquamdiu orat. Deinde, vadit ad sedem, vbi paramenta capere consueuit; vel, si non sit in Ecclesia sua, ad faldistorium, ad cornu Epistolæ sibi paratum, vbi sedēs accipit omnia paramenta Pontificalia coloris tempori cōuenientis, & mitram simplicem, dicēs Psalm. Quam dilecta, &c.

Pontifex sic paratus, baculum pastoralem in sinistra tenens, accedit ad gradus altaris, vbi depositis baculo, & mitra, facta altari reuerentia cum profunda capitis inclinatione, facit cum ministris Confessionem. Interim cantatur a choro Introitus, & Kyrie eleison. Finita Confessione, Pontifex ascendit ad altare, illud in medio osculatur, & textum Euangelij ad sinistrā; incensat altare more solito, resumit mitram, & reuertitur ad sedem, seu ad faldistorium, ad cornu Epistolæ, vbi, deposita mitra, & versa facie ad altare, oblato sibi per ministrum libro, ex eo legit Introitum, & Kyrie eleison; quibus dictis, sedet cum mitra, donec perficiatur a choro vltimum Kyrie eleison. Quo finito, surgit Pōtifex, & cum mitra ad faldistorium, ante medium altaris sibi præparatum, accedit, & in illo sedet, renibus altari versis. Tum Archidiaconus vocat omnes ordinandos, dicens.

Accedant omnes, qui ordinādi sunt. Quibus ante altare coram Pontifice genuflexis, & in modum coronæ dispositis, Archidiaconus publice interrogat omnes, si sint aliqui,

qui

qui forte non ſint confirmati; quia non debent ad ordinationem accedere, niſi prius confirmentur. Et, ſi aliqui confirmandi erunt, tunc depoſitis Pontifex annulis, & chirothecis, lauat manus, reaſſumit annulos, & confirmat, prout habetur ſupra folio primo; vel ſi non erunt aliqui cõfirmandi, palam interdicit per vnum ex ſuis, ſub his verbis.

Reuerendiſſimus in Chriſto pater, & dominus, dominus N. Dei, & Apoſtolicæ ſedis gratia Epiſcopus N. ſub excõmunicationis pœna præcipit, & mãdat omnibus, & ſingulis, pro ſuſcipiẽdis Ordinibus hic præſentibus, ne quis forſan eorum irregularis, aut alias a iure, vel ab homine excõmunicatus, interdictus, ſuſpenſus, ſpurius, infamis, aut alias a iure prohibitus, ſiue ex aliena diœceſi oriundus, ſine licentia ſui Epiſcopi, aut non deſcriptus, examinatus, approbatus, & nominatus, vllo pacto audeat ad ſuſcipiẽdos Ordines accedere. Et quod nullus ex ordinatis diſcedat, niſi Miſſa finita, & benedictione Pontificis accepta. Demum ad ordinationem procedat.

DE CLERICO FACIENDO.

Clericus fieri poteſt etiam extra Miſſarum ſolemnia, quocumque die, hora, & loco.

Pro clericis ordinandis, parentur forfices pro incidendis capillis, & bacile pro illis imponendis. Et quilibet ordinãdorum habere debet ſuum ſuperpelliceum ſuper brachiũ ſiniſtrum, & candelam in manu dextra. Et vocantur omnes tonſurandi nominatim, & ſigillatim per notarium, & quilibet reſpondet, **Adſum.**

Quibus ante altare corã Pontifice in faldiſtorio cum mitra ſedente genuflexis, Pontifex ſurgit cum mitra, & dicit.

℣. Sit nomen Domini benedictum.

℟. Ex hoc nunc, & vſque in ſæculum.

℣. Adiutorium noſtrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

ORemus, fratres cariſsimi, Dominum noſtrũ Ieſum Chriſtum, pro his famulis ſuis, qui ad deponendum comas capitũ ſuorum pro eius amore feſtinant, vt donet eis Spiritum ſanctum, qui habitum religionis in eis in perpetuum conſeruet, & a mundi impedimento, ac ſæculari deſiderio corda eorum defendat; vt, ſicut immutantur in vultibus, ita dextera manus eius virtutis tribuat eis incrementa, & ab omni cæcitate ſpirituali, & humana, oculos eorum aperiat, & lumen eis æternæ gratiæ concedat. Qui viuit, & regnat cum Deo Patre in vnitate eiuſdem Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

Poſt hæc, ſedente Pontifice, ſchola inchoat, & proſequitur Antiphonam, & Pſalmũ.

COnſerua me Domine, quoniam ſperaui in te. Dixi Domino: Deus meus es tu, quoniam bonorum meorum non eges.

Sanctis, qui ſunt in terra eius, mirificauit omnes voluntates meas in eis.

Multiplicatæ ſunt infirmitates eorum: poſtea accelerauerunt.

Non congregabo conuenticula eorum de ſanguinibus: nec memor ero nominũ eorum per labia mea.

Repetitur tota Antiphona.

Tu es Domine.

Incepto Psalmo, Pontifex cum forficibus incidit vnicuique extremitates capillorum in quatuor locis; videlicet, in fronte, in occipitio, & ad vtramque aurem, deinde in medio capitis aliquot crines capillorum, & in bacile deponit, & quilibet, cum tondetur, dicit.

DOminus pars hæreditatis meæ, & calicis mei: tu es, qui restitues hæreditatem meam mihi.

Omnibus tonsis, mitra deposita, surgit Pontifex, & stans versus ad illos, dicit.

Oremus.

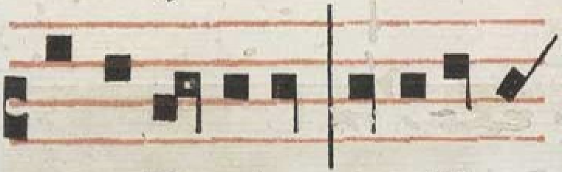
PRæsta quæsumus omnipotens Deus, vt hi famuli tui, quorum hodie comas capitum pro amore diuino deposuimus, in tua dilectione perpetuo maneant; & eos sine macula, in sempiternum custodias. Per Christum Dominum nostrum.

℞. Amen.

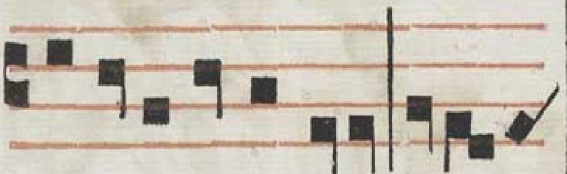
Tunc schola inchoat, & prosequitur Antiphonam sequentem. Qua incepta, Pontifex sedet cum mitra. Antiphona.

Hi acci pient bene dictio-

nem a Domino : & mise-

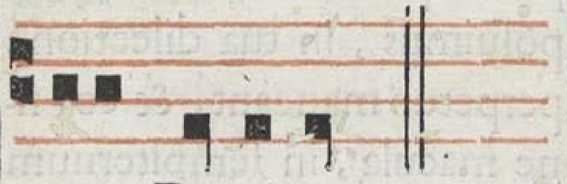
ricordiam a Deo sa lu-

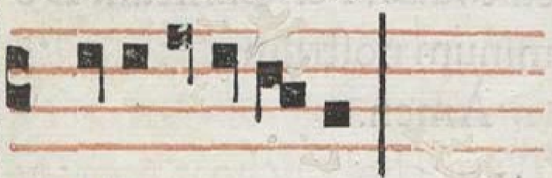
ta ri su o : quia hæc est

genera ti o quæren-

tium Dominum.

E v o v a e.

DOmini est terra, & plenitudo eius : orbis terrarũ, & vniuersi qui habitant in eo.

Quia ipse super maria fundauit eum : & super flumina præparauit eum.

Quis ascendet in montẽ Domini ? aut quis stabit in loco sancto eius ?

Innocens manibus & mundo corde, qui non accepit in vano animam suam, nec iurauit in dolo proximo suo.

Hic accipiet benedictionem a Domino : & misericordiam a Deo salutari suo.

Hæc est generatio quærentiũ eum, quærentium faciem Dei Iacob.

Attollite portas principes vestras, & eleuamini portæ æternales : & introibit rex gloriæ.

Quis est iste rex gloriæ ? Dominus fortis & potens : Dominus potens in prælio.

Attollite portas principes vestras, & eleuamini portæ æternales : & introibit rex gloriæ.

Quis est iste rex gloriæ ? Dominus virtutum ipse est rex glorię.

Gloria Patri & Filio : & Spiri-

tui

tui ſancto.

Sicut erat in principio, & nũc & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Deinde repetitur tota Antiphona. Hi accipient &c.

Qua finita, ſurgit ſine mitra Pontifex, & ad altare conuerſus, dicit.

Oremus. Et miniſtri dicunt.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

Et mox ad tõſos genuflexos, verſus Pontifex, dicit.

ADeſto, Domine, ſupplicationibus noſtris, & hos famulos tuos bene ✠ dicere dignare, quibus in tuo ſancto nomine habitum ſacrę religionis imponimus; vt, te largiente, & deuoti in Eccleſia tua perſiſtere, & vitam percipere mereantur ęternam. Per Chriſtum Dominum noſtrum.

℟. Amen.

Tum Pontifex ſedet cum mitra, & accipiens in manum ſuperpelliceum, dicit ſingulis.

INduat te Dominus nouũ hominem, qui ſecundum Deum creatus eſt, in iuſtitia, & ſanctitate veritatis.

Et, mox imponit illud cuilibet, repetẽdo, Induat te &c. immittens vſque ad ſcapulas, & immediate trahens, ſi vnũ tantum ſit ſuperpelliceum; ſicque facit vſque ad vltimum, qui eo totaliter induitur; ſi vero quiſque ſuum ſuperpelliceum habeat, ſinguli totaliter induuntur. Quo expedito, ſine mitra ſurgit Pontifex, & verſus ad illos dicit.

Oremus.

OMnipotens ſempiterne Deus, propitiare peccatis noſtris, & ab omni ſeruitute ſæcularis habitus hos famulos tuos emunda; vt dum ignominiam ſæcularis habitus deponunt, tua ſemper in æuum gratia perfruãtur: vt, ſicut ſimilitudinem coronæ tuæ eos geſtare facimus in capitibus, ſic tua virtute hæreditatem ſubſequi mereãtur æternam in cordibus. Qui cum Patre, & Spiritu ſancto viuis, & regnas Deus, per omnia ſæcula ſęculorum. ℞. Amen.

Deinde ſedet cum mitra Pontifex, & alloquitur eos ſub his verbis.

FIlij cariſsimi, animaduertere debetis, quod hodie de foro Eccleſię facti eſtis, & priuilegia clericalia ſortiti eſtis, cauete igitur, ne propter culpas veſtras illa perdatis; & habitu honeſto, boniſque moribus, atque operibus Deo placere ſtudeatis. Quod ipſe vobis concedat per Spiritum ſanctum ſuum. ℞. Amen.

Tum, ſuggerente Archidiacono, ordinati redeunt ad loca ſua.

DE MINORIBVS ORDINIBVS.

QVATVOR minores Ordines dari poſſunt extra Miſſarum ſolemnia, diebus Dominicis, & Feſtiuis duplicibus; ſed in mane tantum.

Ordinandi omnes ad quatuor minores Ordines eſſe debent ſuperpelliceis induti, cũ candela in manu dextera.

DE ORDINATIONE OSTIARIORVM.

PRo Ostiarijs ordinandis parentur claues Ecclesiæ. Pōtifex, Clericis ordinatis, surgit, & cū mitra ad sedē, seu ad faldistoriū ad cornu Epistolæ, reuertitur; vbi, deposita mitra, & ad altare cōuersus, oblato sibi libro, cantat primam Collectā, deinde sedet; reassumit mitram; & cātatur prima Lectio. Interim accedūt duo capellani, cū libro, & candela ante Pontificē, qui sedens cum mitra, ex eo legit Lectionē ipsam. Quibus finitis, surgit Pontifex, & cū mitra ad faldistorium ante mediū altaris sibi præparatum proficiscitur, & in illo sedet renibus altari versis. Archidiaconus vocat ordinandos, dicens.

Accedant qui ordinandi sunt ad officium Ostiariorum.

Et mox notarius singulos nominatim vocat, & quilibet respondet Adsum.

Omnibus in superpelliceis cum candelis in manibus coram Pōtifice genuflexis, Pontifex admonet illos, dicens.

SVscepturi, filij carissimi, officium Ostiariorū, videte, quæ in domo Dei agere debeatis. Ostiariū oportet percutere cymbalum, & campanā; aperire Ecclesiā, et sacrarium; et librum aperire ei, qui prædicat. Prouidete igitur, ne per negligentiā vestram, illarū rerum, quæ intra Ecclesiā sunt, aliquid depereat; certisq. horis domū Dei aperiatis fidelibus; & semper claudatis infidelibus. Studete etiā, vt, sicut materialibus clauibus Ecclesiam visibilē aperitis, et clauditis: sic & inuisibilē Dei domum, corda scilicet fidelium, dictis, & exēplis vestris claudatis diabolo, et aperiatis Deo; vt diuina verba, quæ audierint, corde retineant, et opere compleant; quod in vobis dominus perficiat per misericordiam suam.

Hæ admonitiones non fiunt Cardinalibus, neque electis Episcopis.

Deinde, Pontifex accipit, & tradit omnibus claues Ecclesiæ, quas successiue manu dextera singuli tangant, Pontifice dicente.

SIc agite, quasi reddituri Deo rationem pro ijs rebus, que his clauibus recluduntur.

Post hæc Archidiaconus, siue alius Archidiaconi vice fungens, ducit eos ad ostium Ecclesiæ, & facit illos claudedere, & aperire; tradit etiam eis funem campanarum, faciens eos campanas pulsare; deinde illos reducit ad Pontificem; quibus coram Pontifice genua flectentibus, stans cum mitra Pontifex versus ad ipsos ordinatos, dicit.

DEum Patrem omnipotẽtem, fratres carissimi, supppliciter deprecemur, vt hos famulos suos bene ✠ dicere dignetur, quos in officium Ostiariorũ eligere dignatus est; vt sit eis fidelissima cura in domo Dei diebus, ac noctibus, ad distinctionem certarum horarum, ad inuocandum nomen Domini, adiuuante Do-

mino

mino nostro IesuChristo, qui cum eo viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, Per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Tum, mitra deposita, stans Pontifex, & conuersus ad altare, dicit.

Oremus. & ministri subiungunt.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

Et statim uersus ad illos genuflexos, stās sine mitra, dicit.

Domine sancte Pater omnipotens æterne Deus, bene ✠ dicere dignare hos famulos tuos in officium Ostiariorum, vt inter Ianitores Ecclesiæ tuo pareant obsequio, & inter electos tuos, partem tuæ mereantur habere mercedis. Per Dominum nostrum IesumChristum filium tuum, qui tecum viuit, et regnat in vnitate Spiritus sancti Deus.

℟. Amen.

Post hęc ordinati, suggerente Archidiacono, redeunt ad loca sua.

DE ORDINATIONE LECTORVM.

Pro Lectoribus ordinādis paretur liber lectionum.

Ostiarijs ordinatis, Pontifex, reassumpta mitra, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium a parte Epistolę. Interim cantatur primum Graduale, vel primum Alleluia, si sit infra octauam Pentecostes; et Pontifex sedens cum mitra, oblato sibi libro, et candela, legit dictum Graduale, vel Alleluia. Quibus dictis, surgit, deposita mitra, et versus ad altare cantat secundam Collectam. Tum sedet, reassumpta mitra, et cantatur secunda Lectio. Interim accedunt duo capellani cum libro, et candela ante Pontificem, qui sedens cum mitra ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus dictis, Pontifex reuertitur ad faldistorium ante medium altaris positum, vbi sedet cum

mitra, & Lectores vocantur per Archidiaconum hoc modo.

Accedant qui ordinandi sunt ad officium Lectorum.

Et mox nominantur per notarium, vt supra dictum est.

Quibus coram Pontifice cum candelis in manibus genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens.

ELecti, filij carissimi, vt sitis Lectores in domo Dei nostri, officium vestrum agnoscite, & implete. Potens est enim Deus, vt augeat vobis gratiam perfectionis æternæ. Lectorem siquidem oportet legere ea, quæ prædicat; & lectiones cantare; & benedicere panem, & omnes fructus nouos. Studete igitur verba Dei, videlicet lectiones sacras distincte, & aperte, ad intelligentiam, & ædificationem fidelium absque omni mendacio falsitatis proferre; ne veritas diuinarum lectionum incuria vestra ad instructionem audientium corrumpatur. Quod autem ore legitis, corde credatis, atque opere compleatis; quatenus auditores vestros, verbo pariter, & exemplo vestro, docere possitis. Ideoque, dum legitis, in alto loco Ecclesiæ stetis, vt ab omnibus audiamini, & videamini, figurantes positione corporali, vos in alto virtutum gradu debere conuersari; quatenus cunctis, a quibus audimini, & videmini, cælestis vitæ formam præbeatis; quod in vobis Deus impleat per gratiam suam.

Deinde Pontifex accipit, & tradit omnibus codicem de quo lecturi sunt, quem manu dextera tangunt, dicens.

ACcipite, & estote verbi Dei relatores, habituri, si fideliter, & vtiliter impleueritis officium vestrum, partem cum ijs, qui verbum Dei bene administrauerũt ab initio. Quibus expeditis, & illis genuflexis, Pontifex stans cum mitra versus ad eos, dicit.

ORemus, fratres carissimi, Deum Patrem omnipotentem, vt super hos famulos suos, quos in Ordinem Lectorum dignatur assumere, bene ✠ dictionem suam clementer effundat, quatenus distincte legant, quæ in Ecclesia Dei legenda sunt, & eadem operibus impleant. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium suum, qui cũ eo viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen. Tum Pontifex, mitra deposita, stans conuersus ad altare, dicit.

Oremus. Et ministri subiungunt.

Flectamus genua.

℞. Leuate.

Deinde conuersus ad ordi-

natos genuflexos, dicit, ſine mitra.

DOmine ſancte Pater omnipotens, æterne Deus, bene ✠ dicere dignare hos famulos tuos in officiū Lectorum; vt aſsiduitate lectionum inſtructi ſint, atque ordinati; & agenda dicant, & dicta opere impleant, vt in vtroque ſanctæ Eccleſiæ exemplo ſanctitatis ſuæ cōſulant. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in unitate Spiritus ſancti Deus, Per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen. Poſtea, ſuggerēte Archidiacono, redeūt ordinati ad loca ſua.

DE ORDINATIONE EXORCISTARVM.

Pro Exorciſtis ordinandis paretur liber exorciſmorū, cuius loco dari poteſt Pontificale, vel Miſſale.

LEctoribus ordinatis, Pontifex, reaſſumpta mitra, accedit ad ſedem ſuam, vel ad faldiſtorium, ad cornu Epiſtolæ, vbi ſedens cum mitra, oblato ſibi libro, & candela, legit ſecundum Graduale, vel ſecundū Alleluia, ſi ſit infra octauam Pentecoſtes. Interim cantatur a choro ipſum Graduale, vel Alleluia. Quo finito, ſurgit Pontifex, depoſita mitra, & verſus ad altare cantat tertiam Collectam. Tum ſedet, reaſſumpta mitra, & cantatur tertia Lectio. Interim accedunt duo capellani cū libro, & candela ante Pontificem, qui ex eo legit Lectionem ipſam. Quibus dictis, reuertitur ad faldiſtoriū ante altare, & ſedet cum mitra. Exorciſtæ vero vocātur per Archidiaconum modo conſueto.

Accedant, qui ordinādi ſunt ad officium Exorciſtarum.

Et ipſi ſingulatim nominantur per notarium, vt prius dictum eſt. Quibus coram Pontifice cum candelis in manibus genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens.

ORdinandi, filij cariſsimi, in officium Exorciſtarũ, debetis noſcere quid ſuſcipitis. Exorciſtam etenim oportet abijcere dæmones; & dicere populo, vt, qui non communicat, det locum; & aquã in miniſterio fundere. Accipitis itaque poteſtatem imponendi manum ſuper energumenos, & per impoſitionem manuũ veſtrarum, gratia Spiritus ſancti, & verbis exorciſmi, pelluntur ſpiritus immundi a corporibus obſeſsis. Studete igitur, vt, ſicut a corporibus aliorum dæmones expellitis, ita a mentibus, & corporibus veſtris omnem immũditiam, & nequitiam eijciatis; ne illis ſuccumbatis, quos ab alijs, veſtro miniſterio, effugatis. Diſcite per officium veſtrum vitijs imperare; ne in moribus veſtris aliquid ſui iuris inimicus valeat vindicare. Tunc etenim recte in alijs dæmonibus imperabitis, cum prius in vobis eorum multimodã nequitiam ſuperatis. Quod vobis Dominus agere concedat per Spiritum ſuum ſanctum.

Post hæc Pontifex accipit, & tradit omnibus librum, in quo scripti sunt exorcismi, cuius loco tradi potest Pontificale, vel Missale, quem manu dextera tãgunt, Põtifice dicente.

ACcipite, & commendate memoriæ, & habete potestatem imponẽdi manus super energumenos, siue baptizatos, siue cathecumenos.

Postea vero, omnibus deuote genuflexis, Pontifex cum mitra stans, dicit.

DEum Patrem omnipotẽtem, fratres carissimi, supplices deprecemur, ut hos famulos suos bene ✠ dicere dignetur in officium Exorcistarum; ut sint spirituales imperatores, ad abijciendos dæmones de corporibus obsessis, cũ omni nequitia eorum multiformi. Per vnigenitum filium suum Dominum nostrum Iesum Christum, qui cum eo viuit, & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Tum conuersus ad altare, deposita mitra, dicit.

Oremus. Et ministri subiungunt.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

Et mox conuersus ad ordinãdos genuflexos, dicit.

DOmine sancte, Pater omnipotẽs, æterne Deus, bene ✠ dicere dignare hos famulos tuos in officium Exorcistarũ; ut per impositionem manuum, & oris officium, potestatem, & imperium habeant spiritus immũdos coercendi; ut probabiles sint medici Ecclesiæ tuæ, gratia curationum, virtuteq. cælesti confirmati. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Post hæc, suggerente Archidiacono, redeunt ad loca sua.

DE ORDINATIONE ACOLITORVM.

Pro Acolitis ordinandis parẽtur candelabrum cum cereo extincto, & vrceolus vacuus pro vino, pro Sacramento.

EXorcistis ordinatis, Pontifex, reassumpta mitra, accedit ad sedem suam, vel ad faldistoriũ ad cornu Epistolæ, vbi sedens cũ mitra, oblato sibi libro, & cãdela, legit tertiũ Graduale, vel tertiũ Alleluia, si sit infra octauã Pentecostes. Interim a choro cantatur ipsum Graduale, vel Alleluia. Quo finito, surgit Põtifex, deposita mitra, & versus ad altare cantat quartam Collectam. Tum sedet, reassumpta mitra, & cantatur quarta Lectio. Interim accedũt duo capellani cum libro, & candela ante Pontificem, qui ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus dictis, Pontifex reuertitur ad faldistorium, ante altare, vbi sedet cum mitra. Acoliti vero vocantur per Archidiaconum.

Accedant, qui ordinandi sunt ad officium Acolitorum.

Et mox nominantur per notarium, vt supra. Quibus coram Pontifice cum candelis in manibus genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens.

SVscepturi, filij carissimi, Acolitorum officium, pensate quod suscipitis. Acolitum etenim oportet ceroferarium ferre; luminaria Ecclesiæ accendere; vinum, & aquam ad Eucharistiam ministrare. Studete igitur susceptum officiũ digne implere. Non enim Deo placere poteritis, si lucẽ Deo manibus præferentes, operibus tenebrarum inseruiatis, & per hoc alijs exẽpla perfidiæ præbeatis. Sed sicut veritas dicit, Luceat lux vestra coram hominibus; vt videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in cælis est. Et sicut Apostolus Paulus ait, In medio nationis prauæ, & peruersæ, lucete sicut

luminaria in mundo, verbum vitæ continentes. Sint ergo lũbi vestri præcincti, & lucernæ ardentes in manibus vestris, vt filij lucis sitis. Abijciatis opera tenebrarum, & induamini arma lucis. Eratis enim aliquando tenebræ, nũc autem lux in Domino. Vt filij lucis ambulate. Quæ sit vero ista lux, quam tantopere inculcat Apostolus, ipse demonstrat, subdens. Fructus enim lucis est, in omni bonitate, & iustitia, & veritate. Estote igitur soliciti, in omni iustitia, bonitate, & veritate, vt & vos, & alios, & Dei Ecclesiam illuminetis. Tunc etenim in Dei sacrificio digne vinum suggeretis, et aquam, si vos ipsi Deo sacrificium, per castam vitam, et bona opera, oblati fueritis. Quod vobis Dominus concedat per misericordiã suam.

Post hæc Pontifex accipit, et tradit omnibus candelabrum cum candela extincta, quod successiue manu dextera singuli tangant, Pontifice dicente.

Accipite ceroferarium, cũ cereo, & ſciatis uos ad accendenda Eccleſiæ luminaria mãcipari, in nomine Domini.

℟. Amen.

Tunc accipit, & tradit eis vrceolum uacuum, quem ſimiliter tangere debent, dicens cõmuniter omnibus.

Accipite urceolum, ad ſuggerendum uinum, & aquam in Euchariſtiam ſanguinis Chriſti, in nomine Domini. ℟. Amen.

Poſtea, eis genuflexis permanentibus, Pontifex ſtans cum mitra verſus ad eos, dicit.

Deum Patrem omnipotẽtem, fratres cariſsimi, ſuppliciter deprecemur, vt hos famulos ſuos bene ✠ dicere dignetur in ordine Acolitorum; quatenus lumen viſibile manibus præferentes, lumẽ quoque ſpirituale moribus præbeant: adiuuante Domino noſtro Ieſu Chriſto, qui cum eo, & Spiritu ſancto viuit, & regnat Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Tum Pontifex ad altare ſe cõuertens, depoſita mitra, ſtans dicit.

Oremus. Et miniſtri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

Et mox Pontifex conuerſus ad eoſdem genuflexos, dicit.

Domine ſancte Pater omnipotẽs æterne Deus, qui per Ieſum Chriſtũ filium tuũ Dominum noſtrum, & Apoſtolos eius in hunc mundum lumẽ claritatis tuæ miſiſti, quique, vt mortis noſtræ antiquũ aboleres chirographum, glorioſiſsimæ illum crucis vexillo affigi, ac ſanguinem, & aquam ex latere illius pro ſalute generis humani effluere voluiſti, bene ✠ dicere dignare hos famulos tuos in officium Acolitorum, vt ad accendendum lumen Eccleſiæ tuę; & ad ſuggerendum vinum, & aquam ad conficiendum ſanguinem Chriſti filij tui in offerenda Euchariſtia, ſanctis altaribus tuis fideliter ſubminiſtrent. Accende, Domine,

men-

mētes eorū, & corda, ad amorem gratiæ tuæ, vt illuminati vultu ſplendoris tui fideliter tibi in ſancta Eccleſia deſeruiant. Per eundem Chriſtum Dominum noſtrum.

℟. Amen.

Oremus.

DOmine ſancte, Pater omnipotens, æterne Deus, qui ad Moyſen, & Aaron locutus es, vt accenderentur lucernæ in tabernaculo teſtimonij, bene ✠ dicere dignare hos famulos tuos; vt ſint Acoliti in Eccleſia tua. Per Chriſtum Dominum noſtrum.

℟. Amen.

Oremus.

OMnipotens ſempiterne Deus, fons lucis, & origo bonitatis, qui per Ieſum Chriſtum filium tuum, lumen verū, mundū illuminaſti, eiuſq. paſsionis myſterio redemiſti, bene ✠ dicere dignare hos famulos tuos, quos in officium Acolitorum conſecramus, poſcentes clementiam tuam, vt eorum mentes, & lumine ſcientiæ illuſtres, & pietatis tuę rore irriges; vt ita acceptum miniſterium, te auxiliante, peragāt, qualiter ad æternam remunerationem peruenire mereātur. Per eundem Chriſtū Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Poſt hæc, ſuggerente Archidiacono, ordinati redeunt ad loca ſua.

DE SACRIS ORDINIBVS IN GENERE.

SAcri, & maiores Ordines ſunt, Subdiaconatus, Diaconatus, & Presbyteratus, ad quos ordinati omnes debent communicare, ideo parentur pro eorum numero hoſtiæ paruę cōſecrandæ.

DE ORDINATIONE SVBDIACONI.

Pro ordinatione Subdiaconorū parentur Calix vacuus, cum Patena ſuperpoſita, Vrceoli cum manutergio, & liber Epiſtolarum.

ACcolitis ordinatis, Pontifex, reassumpta mitra, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium ad cornu Epistolæ, vbi sedens cum mitra, oblato sibi libro, & candela, legit quartum Graduale, vel quartum Alleluia, si sit infra octauam Pentecostes; interim a choro cantatur ipsum Graduale, vel Alleluia. Quo finito, surgit Pontifex, deposita mitra, & versus ad altare cantat quintam Collectam.

Tum sedet, reassumpta mitra, & cantatur quinta Lectio. Interim accedunt duo capellani cum libro, & candela ante Pontificem, qui ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus dictis, Pontifex reuertitur ad sedem suam, ante medium altaris; & Archidiaconus versus ad ordinandos, dicit.

Accedant qui ordinandi sunt Subdiaconi.

Et notarius unumquemque illorum vocat, dicens.

N. ad titulum Ecclesiæ N.
N. ad titulum patrimonij sui.
Frater N. professus ordinis N. ad titulum paupertatis.

Et sic de alijs; & quilibet vocatus dicit.

Adsum. & accedit versus Episcopum.

Debet autem quilibet ordinandorum in Subdiaconũ indutus esse amictu, non tamen super caput, alba, & cingulo, habere manipulum in manu sinistra, tunicellam super brachio sinistro, & candelam in manu dextera.

Omnibus autem in Subdiaconos ordinandis competenti spatio coram Pontifice stantibus, Pontifex cum mitra sedens admonet eos, dicens. *nisi fuerint Religiosi*

FIlij dilectissimi, ad sacrum Subdiaconatus Ordinem promouendi, iterum, atque iterum considerare debetis attente, quod onus hodie ultro appetitis. Hactenus enim liberi estis, licetque vobis pro arbitrio ad sæcularia vota tran-

ſire; quod ſi hunc Ordinem ſuſceperitis, amplius non licebit a propoſito reſilire, ſed Deo, cui ſeruire, regnare eſt, perpetuo famulari; & caſtitatem, illo adiuuante, ſeruare oportebit; atque in Eccleſiæ miniſterio ſemper eſſe mancipatos. Proinde, dum tempus eſt, cogitate; et, ſi in ſancto propoſito perſeuerare placet, in nomine Domini, huc accedite.

Illis tunc accedentibus, & coram Pontifice genuflexis, Archidiaconus vocat cæteros ordinandos, dicens.

Accedant qui ordinandi ſunt Diaconi, & Presbyteri.

Quibus accedentibus, Archidiaconus ordinat eos, videlicet, Diaconādos paratos amictu, alba, cingulo, & manipulo, ſtolam in manu ſiniſtra, dalmaticam ſuper brachium ſiniſtrum, & candelam in manu dextera tenentes, contra cornu Epiſtolæ altaris, faciebus altari verſis; & Presbyterandos paratos amictu, alba, cingulo, manipulo, ſtola in modum Diaconi, planetam ſuper brachium ſiniſtrū, mappulam albam manu ſiniſtra, & candelam dextera tenentes contra faciem Pontificis, ac medium altaris, faciebus ſimiliter altari verſis. Quibus ſic ordinatis, Pontifex mitram in capite tenēs procumbit ſuper faldiſtorium, in ſuperiori gradu, ſiue plano altaris paratum, & omnes ordinandi in locis ſuper tapetia proſternunt ſe; miniſtri vero, & alij aſtantes genuflectunt; & ſchola inchoat Litanias, choro reſpondente; vel ſi officium fiat ſine cantu, Pontifex dicit, miniſtris, & capellanis reſpondentibus.

Kyrie eleiſon.
Chriſte eleiſon.
Kyrie eleiſon.
Chriſte audi nos.
Chriſte exaudi nos.
Pater de cælis Deus, Miſerere nobis.
Fili redemptor mundi Deus,

Miſe-

Miſerere nobis.
Spiritus ſancte Deus, Miſerere nobis.
Sancta Trinitas vnus Deus, Miſerere nobis.
Sancta Maria, Ora pro nobis.
Sancta Dei genitrix, Ora.
Sancta virgo virginum, Ora.
Sancte Michael, Ora.
Sancte Gabriel, Ora.
Sancte Raphael, Ora.
Omnes ſancti Angeli, & Archangeli, Orate.
Omnes ſancti beatorum ſpirituum ordines, Orate.
Sancte Ioannes Baptiſta, Ora.
Omnes ſancti Patriarchæ, & Prophetæ, Orate.
Sancte Petre, Ora.
Sancte Paule, Ora.
Sancte Andrea, Ora.
Sancte Iacobe, Ora.
Sancte Ioannes, Ora.
Sancte Thoma, Ora.
Sancte Iacobe, Ora.
Sancte Philippe, Ora.
Sancte Bartholomæe, Ora.
Sancte Matthæe, Ora.
Sancte Simon, Ora.
Sancte Thadæe, Ora.
Sancte Matthia, Ora.
Sancte Barnaba, Ora.
Sancte Luca, Ora.
Sancte Marce, Ora.
Omnes ſancti Apoſtoli, & Euangeliſtæ, Orate.
Omnes ſancti diſcipuli Domini, Orate pro nobis.
Oẽs ſancti Innocẽtes, Orate.
Sancte Stephane, Ora.
Sancte Laurenti, Ora.
Sancte Vincenti, Ora.
Sancti Fabiane, & Sebaſtiane, Orate pro nobis.
Sãcti Ioãnes, & Paule, Orate.
Sancti Coſma, & Damiane, Orate pro nobis.
Sancti Geruaſi, & Protaſi, Orate pro nobis.
Omnes ſancti Martyres, Orate pro nobis.
Sancte Silueſter, Ora.
Sancte Gregori, Ora.
Sancte Ambroſi, Ora.
Sancte Auguſtine, Ora.
Sancte Hieronyme, Ora.
Sancte Martine, Ora.
Sancte Nicolae, Ora.
Omnes ſancti Pontifices, & Confeſſores. Orate.

Omnes sancti Doctores, Orate pro nobis.
Sancte Benedicte, Ora.
Sancte Antoni, Ora.
Sancte Bernarde, Ora.
Sancte Dominice, Ora.
Sancte Francisce, Ora.
Omnes sancti Sacerdotes, & Leuitæ, Orate pro nobis.
Omnes sancti Monachi, & Eremitæ, Orate pro nobis.
Sācta Maria Magdalena, Ora.
Sancta Agatha, Ora.
Sancta Lucia, Ora.
Sancta Agnes, Ora.
Sancta Cecilia, Ora.
Sancta Catharina; Ora.
Sancta Anastasia, Ora.
Omnes sanctæ Virgines, & Viduæ, Orate pro nobis.
Omnes Sancti, & Sanctę Dei, Intercedite pro nobis.
Propitius esto, Parce nobis Domine.
Propitius esto, Exaudi nos Domine.
Ab omni malo, Libera nos Domine.
Ab omni peccato, Libera nos Domine.
Ab ira tua, Lib. nos Domine.
A subitanea, & improuisa morte, Lib. nos Domine.
Ab insidijs diaboli, Libera nos Domine.
Ab ira, & odio, & omni mala voluntate, Libera nos Domine.
A spiritu fornicationis, Libera nos Domine.
A fulgure, & tempestate, Libera nos Domine.
A morte perpetua, Libera nos Domine.
Per mysterium sanctæ incarnationis tuæ, Libera nos Domine.
Per aduentum tuum, Libera nos Domine.
Per natiuitatem tuam, Libera nos Domine.
Per baptismum, & sanctum ieiunium tuum, Libera nos Domine.
Per crucem, & passionem tuā, Libera nos Domine.
Per mortem, & sepulturam tuā, Libera nos Domine.
Per sanctam resurrectionem tuam, Lib. nos Domine.

Per admirabilem aſcẽſionem tuã, Libera nos Domine.
Per aduẽtũ Spiritus ſancti paracliti, Libera nos Domine.
In die iudicij, Libera nos Domine.
Peccatores, Te rogamus audi nos.
Vt nobis parcas, Te rogamus audi nos.
Vt nobis indulgeas, Te rogamus au dinos.
Vt ad veram pænitẽtiam nos perducere digneris, Te rogamus audi nos.
Vt Eccleſiam tuam ſanctam regere, & cõſeruare digneris, Te rogamus audi nos.
Vt Domnũ Apoſtolicum, & omnes Eccleſiaſticos ordines in ſancta religione cõſeruare digneris, Te rogamus audi nos.
Vt inimicos ſanctæ Eccleſiæ humiliare digneris, Te rogamus audi nos.
Vt Regibus, & Principibus Chriſtianis pacẽ, & veram concordiã donare digneris, Te rogamus audi nos.
Vt cũcto populo Chriſtiano, pacem, & vnitatem largiri digneris, Te rog. audi nos.
Vt noſmetipſos in tuo ſancto ſeruitio confortare, & conſeruare digneris, Te rogamus audi nos.
Vt mentes noſtras ad cæleſtia deſideria erigas, Te rogamus audi nos.
Vt omnibus benefactoribus noſtris ſempiterna bona retribuas, Te rog. audi nos.
Vt animas noſtras, fratrum, propinquorum, & benefactorum noſtrorũ ab æterna damnatione eripias, Te rogamus audi nos.
Vt fructus terræ dare, & conſeruare digneris, Te rogamus audi nos.
Vt omnibus fidelibus defunctis requiẽ ęternã donare digneris, Te rog. audi nos.
Hic datur benedictio, ſanctificatio, & conſecratio per Pontificem rebus cõſecrandis, vt infra in locis propriis dicetur.
Vt nos exaudire digneris, Te rogamus audi nos.

Fili Dei, Te rogamus audi nos.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Parce nobis Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Exaudi nos Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Miserere nobis.

Christe audi nos.

Christe exaudi nos.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Postquam autem dictum fuerit in Litanijs,

Vt omnibus fidelibus defunctis, &c.

℟. Te rogamus audi nos.

Surgit Pontifex cum mitra ab accubitu, & se ad ordinandos vertẽs & baculum pastoralem in sinistra manu tenens, ordinandis prostratis manẽtibus, dicit.

Vt hos electos bene ✠ dicere digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Secundo dicit.

Vt hos electos bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Tertio dicit.

Vt hos electos bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, & conse ✠ crare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Tum iterum super faldistoriũ procumbit, schola perficiente Litanias. Vt nos exaudire digneris, vsque ad finem. Quibus finitis, Pontifex surgens cũ mitra sedet super faldistorium ante medium altaris, & Archidiaconus dicit alta voce.

DE ORDINATIONE SVBDIACONI.

Recedant in partem, qui ordinandi sunt Diaconi, & Presbyteri.

Quibus ad aliquem locũ idoneum, vnde Pontificem celebrantem videre possint, transeũtibus, ad ordinationẽ Subdiaconorum proceditur. Illis itaque coram Pontifice, per ordinem, in modum coronæ,

genu-

genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens.

ADepturi, filij dilectissimi, officium Subdiaconatus sedulo attendite, quale ministerium vobis traditur. Subdiaconum enim oportet aquã ad ministerium altaris præparare: Diacono ministrare; pallas altaris, & corporalia abluere; Calicem, & Patenam in vsum sacrificij eidem offerre. Oblationes quæ veniunt in altare, panes propositionis vocantur: de ipsis oblationibus tantum debet in altare poni, quantum populo possit sufficere, ne aliquid putridum in sacrario remaneat. Pallæ, quæ sunt in substratorio altaris, in alio vase debent lauari, & in alio corporales pallæ. Vbi autem corporales pallæ lotæ fuerint, nullum aliud linteamen debet lauari, ipsaque lotionis aqua in baptisteriũ debet vergi. Studete itaque, vt ista visibilia ministeria, quæ diximus, nitide, & diligentissime complentes, inuisibilia horum exẽplo perficiatis. Altare quidem sanctæ Ecclesiæ, ipse est Christus, teste Ioanne, qui in Apocalypsi sua, altare aureum se vidisse perhibet stare ante thronum, in quo, & per quem, oblationes fidelium Deo Patri consecrantur. Cuius altaris pallæ & corporalia sunt membra Christi, scilicet fideles Dei, quibus Dominus, quasi vestimentis pretiosis, circumdatur, vt ait Psalmista, Dominus regnauit, decorem indutus est. Beatus quoque Ioannes in Apocalypsi vidit filium hominis precinctum zona aurea, idest, sanctorum caterua. Si itaque humana fragilitate contingat in aliquo fideles maculari, præbenda est a nobis aqua cælestis doctrinæ, qua purificati, ad ornamentum altaris, & cultum diuini sacrificij redeant. Estote ergo tales, qui sacrificijs diuinis, & Ecclesiæ Dei, hoc est, corpori Christi digne seruire valeatis, in vera, & catholica fide fundati, quoniam, vt ait Apostolus, Omne

quod non eſt ex fide, peccatum eſt, ſchiſmaticum eſt, & extra vnitatem Eccleſiæ eſt. Et ideo, ſi vſque nunc fuiſtis tardi ad Eccleſiam, amodo debetis eſſe aſſidui. Si vſque nunc ſomnolenti, amodo vigiles. Si vſque nunc ebrioſi, amodo ſobrij. Si vſque nunc inhoneſti, amodo caſti. Quod ipſe vobis præſtare dignetur, qui viuit, & regnat Deus in ſæcula ſæculorum.

Deinde Pontifex accipit, & tradit omnibus Calicem vacuum, cum Patena vacua ſuperpoſita, quem ſucceſsiue manu dextera ſinguli tangũt, Pontifice dicente.

Videte cuius miniſterium vobis traditur; ideo vos admoneo, vt ita vos exhibeatis, vt Deo placere poſsitis.

Et Archidiaconus accipit, & tradit eis vrceolos cum vino, & aqua, ac bacile cum manutergio, quæ omnia ſimiliter tãgere debent.

Poſtea ſurgit Pontifex, & verſus ad populum ſtãs cum mitra, dicit.

Ore-

ORemus Deum, ac Dominum nostrum, fratres carissimi, vt super hos seruos suos, quos ad Subdiaconatus officium vocare dignatus est, infundat bene ✠ dictionem suam, & gratiam; vt in conspectu eius fideliter seruientes, prædestinata sanctis præmia consequantur. Adiuuante Domino nostro Iesu Christo, qui cum eo viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Tum deposita mitra, conuersus ad altare Pontifex, dicit.

Oremus. Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

Et mox Pontifex versus ad ordinandos genuflexos, dicit sine mitra.

DOmine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, bene ✠ dicere dignare hos famulos tuos, quos ad Subdiaconatus officium eligere dignatus es; vt eos in sacrario tuo sancto strenuos, solicitosque cælestis militiæ instituas excubitores, sanctisque altaribus tuis fideliter subministrent; & requiescat super eos spiritus sapientiæ, & intellectus; spiritus consilij, & fortitudinis; spiritus scientiæ, & pietatis; & repleas eos spiritu timoris tui; & eos in ministerio diuino confirmes, vt obedientes facto, ac dicto parentes, tuam gratiam consequantur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Tum Pontifex sedens, accepta mitra, amictum, qui in collo ordinandorum iacet, imponit super caput singulis, dicens.

ACcipe amictum, per quē designatur castigatio vocis. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti.

℟. Amen.

Tum immittit manipulum in ſiniſtrum brachium cuilibet, dicens.

ACcipe manipulum, per quem deſignãtur fructus bonorum operum. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti. ℟. Amen.

Poſt hæc induit quemlibet tunica, & ſi tantum vnica ſit, immittit illam cuilibet ſolum vſque ad ſcapulas, ac retrahens poſtremum totaliter induit, dicens cuilibet.

TVnica iucunditatis, & indumento lætitiæ induat te Dominus. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti. ℟. Amen.

Poſtea accipit, & tradit omnibus librum Epiſtolarum, manu dextera ipſum ſimul tangentibus, dicens.

ACcipite librum Epiſtolarum, & habete poteſtatẽ legendi eas in Eccleſia ſancta Dei, tam pro viuis, quam pro defunctis. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti. ℟. Amen.

Omnibus expeditis, ſuggerẽte Archidiacono, ordinati redeunt ad loca ſua; vnus tamen de nouiter ordinatis, tunica indutus dicet Epiſtolam ſuo tempore.

DE ORDINATIONE DIACONI.

SVbdiaconis ordinatis, Pontifex, reaſſumpta mitra, accedit ad ſedem ſuam, vel ad faldiſtorium, ad cornu Epiſtolæ, vbi ſedens cum mitra, oblato ſibi libro, & candela, legit Hymnum Benedictus es, vel Alleluia, cum verſu Benedictus es, ſi ſit infra octauam Pentecoſtes. Interim cantatur a choro dictus Hymnus, vel Alleluia, cum ſuo verſu, vt ſupra. Quo finito, ſurgit Pontifex, depoſita mitra, & verſus ad altare, dicit in competenti tono Gloria in excelſis Deo, ſi ſit infra octauam Pentecoſtes, quod dum a choro perficitur,

ſedet cum mitra. Quo finito, depoſita mitra, ſurgit, & verſus ad populum, dicit, Pax vobis, vel Dominus vobiſcum, ſi Gloria in excelſis, non ſit dicendum, & conuerſus ad altare cantat Orationem Miſſæ diei, cum Oratione pro ordinatis, & ordinandis, ſub vno Per Dominum noſtrum, videlicet. Oratio.

EXaudi, quæſumus, Domine, ſupplicum preces, & deuoto tibi pectore famulantes perpetua defenſione cuſtodi; vt nullis perturbationibus impediti, liberam ſeruitutem tuis ſemper exhibeamus officijs. Per Dominum noſtrũ Ieſum Chriſtum filium tuũ, qui tecum viuit, & regnat &c.

Finita oratione, ſedet Pontifex, reaſſumpta mitra, & oblato ſibi libro, & candela, legit Epiſtolam. Interim per vnum ex Subdiaconis nouiter ordinatis cantatur Epiſtola. Qua finita, ſurgit Pontifex, & accedit ad faldiſtorium ante altare, cum mitra, & ibi ſedet. Promouendi vero ad Ordinem Diaconatus per Archidiaconum vocantur.

Accedant, qui ordinandi ſunt ad Diaconatum.

Et mox ſingulatim nominantur per notarium, nulla tamen facta mentione de titulo. Eis igitur amictu, alba, cingulo, & manipulo paratis, ac ſtolam in ſiniſtra manu, & candelam in dextera, ac dalmaticam ſuper brachium ſiniſtrũ tenentibus, & in modum coronæ coram Pontifice genuflexis, Archidiaconus offerẽs illos Pontifici, dicit.

REuerendiſsime pater, poſtulat ſancta mater Eccleſia catholica, vt hos præſentes Subdiaconos ad onus Diaconij ordinetis.

Pontifex interrogat, dicens.

Scis illos dignos eſſe?

Reſpondet Archidiaconus.

Quantum humana fragilitas noſſe ſinit, & ſcio, & teſtificor ipſos dignos eſſe ad huius onus officij.

Et Pontifex dicit.

Deo gratias.

Et ad eorum ordinationem procedit. In primis Pontifex cum mitra sedens, clero, & populo annuntiat, dicens

AVxiliante Domino Deo, & saluatore nostro Iesu Christo, eligimus hos pręsentes Subdiaconos in ordinem Diaconij. Si quis habet aliquid contra illos, pro Deo, & propter Deum cum fiducia exeat, & dicat; verumtamen memor sit conditionis suæ.

Et facta aliquali mora, Pontifex conuertens sermonem suum ad ordinandos, admonet eos, dicens.

PRouehendi, filij dilectissimi, ad Leuiticum Ordinē, cogitate magnopere, ad quātum gradum Ecclesiæ ascenditis. Diaconum enim oportet ministrare ad altare; baptizare, & prædicare. Sane in veteri lege ex duodecim vna Tribus Leui electa est, quæ speciali deuotione tabernaculo Dei, eiusque sacrificijs, ritu perpetuo deseruiret. Tantaque dignitas ipsi concessa est, quod nullus, nisi ex eius stirpe, ad diuinum illum cultum, atque officium ministraturus assurgeret; adeo, vt grandi quodam priuilegio hæreditatis, & Tribus Domini esse mereretur, & dici: quorum hodie, filij dilectissimi, & nomen, & officium tenetis, quia in ministerium tabernaculi testimonij, id est, Ecclesiæ Dei, eligimini in Leuitico officio, quæ semper in procinctu posita, incessabili pugna contra inimicos dimicat, vnde ait Apostolus, Non est nobis colluctatio aduersus carnem, & sanguinem: sed aduersus principes, & potestates, aduersus mundi rectores tenebrarum harum, cōtra spiritualia nequitiæ, in cælestibus. Quam Ecclesiam Dei, veluti tabernaculum, portare, & munire debetis ornatu sancto, prędicatu diuino, exēplo perfecto. Leui quippe interpretatur additus, siue assūptus. Et vos filij dilectissimi, qui

ab hæreditate paterna nomen accipitis, estote assumpti a carnalibus desiderijs, a terrenis concupiscentijs, quæ militant aduersus animam; estote nitidi, mundi, puri, casti, sicut decet ministros Christi, & dispẽsatores mysteriorum Dei; vt digne addamini ad numerum Ecclesiastici gradus; vt hæreditas, & Tribus amabilis Domini esse mereamini. Et quia comministri, & cooperatores estis corporis, & sanguinis Domini, estote ab omni illecebra carnis alieni, sicut ait scriptura, Mundamini, qui fertis vasa Domini. Cogitate beatum Stephanum, merito præcipuæ castitatis ab Apostolis ad officium istud electum. Curate, vt quibus Euangelium ore annuntiatis, viuis operibus exponatis, vt de vobis dicatur, Beati pedes euangelizantium pacem, euangelizantium bona. Habete pedes vestros calceatos Sanctorum exemplis, in præparatione Euangelij pacis. Quod vobis Dominus concedat per gratiam suam.

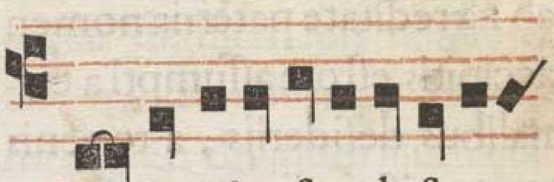
Deinde, si non sint ordinati Subdiaconi, ordinandi omnes prosternunt se, vbi genuflectebant, & Pontifice ante faldistorium suũ genuflectente, dicuntur Litaniæ; & ordinandi per Pontificem benedicuntur, prout supra in ordinatione Subdiaconi dictum est. Post hæc, ordinandis ab accubitu surgentibus, genuflexis tamen manentibus, Pontifex sedens in faldistorio cum mitra, intelligibili voce alloquitur clerũ, & populum, dicens.

COmmune votum cõmunis oratio prosequatur; vt hi totius Ecclesiæ prece, qui ad Diaconatus ministeriũ præparantur, Leuiticæ bene✠dictionis ordine clarescant, & spirituali cõuersatione præfulgentes, gratia sanctificationis eluceant; præstante Domino nostro Iesu Christo, qui cum Patre, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus in sæcusæculorum.

Deinde surgens cum mitra Pontifex, ſtans verſus ad ordinandos dicit, alta voce legendo.

ORemus, fratres cariſsimi, Deum Patrem omnipotentem, vt ſuper hos famulos ſuos, quos ad officium Diaconatus dignatur aſſumere, benedictionis ſuę gratiam clementer effundat, eiſque conſecrationis indultæ propitius dona conſeruet, & preces noſtras clementer exaudiat; vt, quæ noſtro gerenda ſunt miniſterio, ſuo benignus proſequatur auxilio; &, quos ſacris myſterijs exequendis pro noſtra intelligentia credimus offerendos, ſua bene ✠ dictione ſanctificet, & confirmet. Per vnigenitum filium ſuum Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, qui cum eo, & Spiritu ſancto viuit, & regnat Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

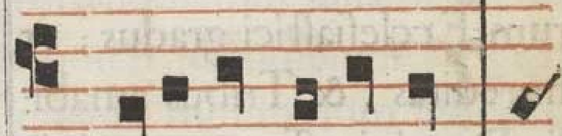
Deinde, depoſita mitra, extẽſis manibus ante pectus, dicit.

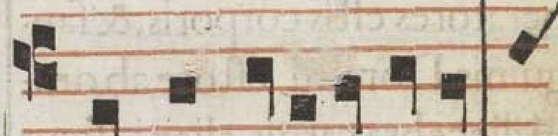
Per omni a ſæcula ſæcu-

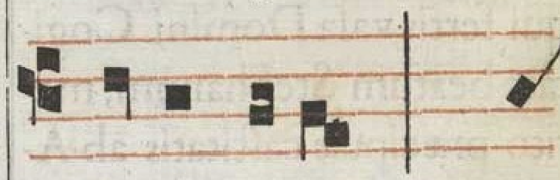
lo rum. ℟. Amen.

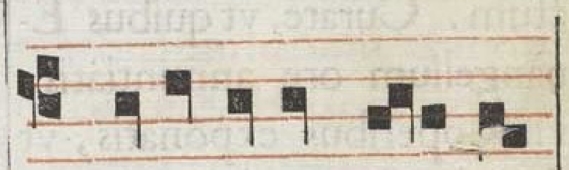
℣. D o minus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiri tu tu o.

℣. Surſum cor da.

℟. Habemus ad Dominum.

℣. Gra ti as agamus Do-

mino

mino De o noſtro.
℟. Dignum, & iuſtum eſt.
Vere dignum, & iuſtum
eſt, æquum, & ſa lutare
nos tibi ſemper, & vbi-
que gra ti as agere, Do-
mine ſancte, Pater omni-
potens, æterne De us,
honorum dator, ordinum-
que diſtributor, atque
offi ci orum diſpoſitor,
qui in te manens innouas
omni a, & cuncta diſpo-
nis, per verbum, virtu-

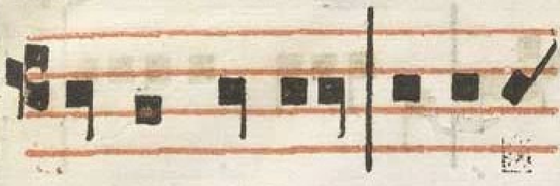

tem, ſa pienti amque tu-
am, Ieſum Chriſtum fi-
li um tuum Dominum
noſtrum, ſempiterna pro-
uidenti a præparas, &
ſingulis quibuſque tem-
po ribus aptanda diſpen-
ſas. Cuius corpus, Eccle-
ſi am videlicet tuam cæ-
leſti um grati arum va-
ri e tate diſtinctam, ſuo-
rumque connexam diſtin-
cti one membrorum, per
le gem mirabilem toti us

com-

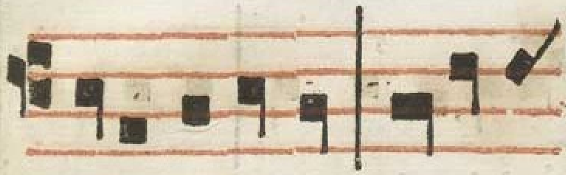

compaginis vnitam , in
augmentum templi tu i
creſcere, di latarique largi-
ris ; ſacri muneris ſerui-
tutem trinis gradibus mi-
niſtrorum nomini tu o
mi li tare conſtituens ;
e lectis ab i ni ti o Leui
fi li js , qui in myſticis
operati onibus domus
tu æ fide libus excubi-
is perman entes, hæredi-
tatem benedicti onis æ-
ternæ ſorte perpetu a

possiderent. Super hos
quoque famulos tuos, quæ-
sumus, Domine, placa-
tus intende, quos tu is sa-
cris altaribus seruituros
in officium Di aconatus
suppliciter dedicamus.
Et nos quidem tam-
quam homines diuini sen-
sus, & summæ ra ti onis
ignari, horum vitam,
quantum possumus, æsti-
mamus. Te autem, Do-
mine, quæ nobis sunt igno-

ta[illegible]n

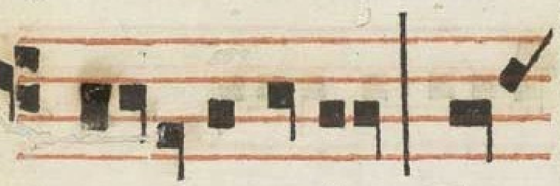
ta non tranſeunt, te oc-

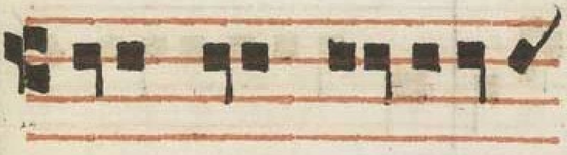
culta non fallunt. Tu co-

gnitor es ſecretorum; tu

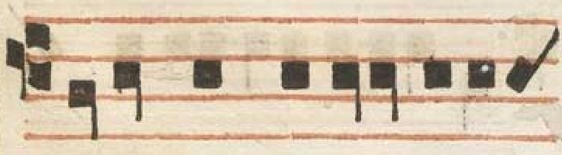
ſcrutator es cordium. Tu

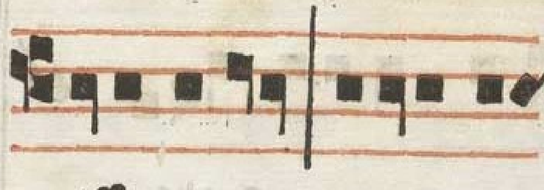
horum vitam cæleſti po-

teris examinare iudici o,

quo ſemper præuales, & ad

miſſa purgare, & e a, quæ

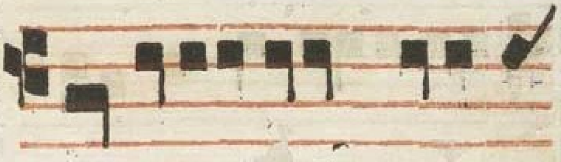

ſunt agenda, concedere.

Hic ſolus Pontifex manum dexteram extendens, ponit ſuper caput cuilibet ordinando; & nullus alius, quia non ad Sacerdotium, ſed ad miniſterium conſecrantur, dicens ſingulis.

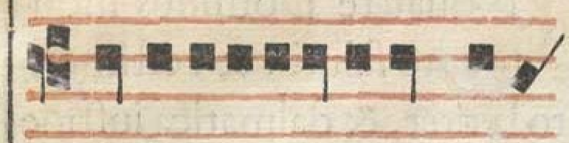
Accipe Spiritum ſanctum, ad robur, & ad reſiſtendum diabolo, & tentationibus eius. In nomine Domini.

Poſtea proſequitur in primo tono, extenſam tenens manũ dexteram, vſque in finem præfationis.

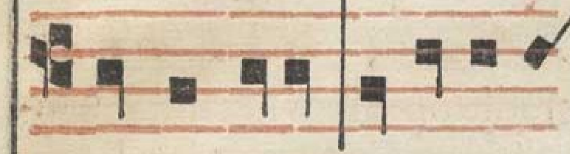

Emitte in e os, quæſu-

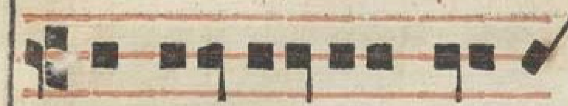

mus,Domine,Spir itum
ſanctum, quo in opus
miniſteri j tu i fideliter
exequendi ſeptiformis
gra ti æ tu æ m nere ro-
borentur. Abundet in
e is to ti us forma virtu
tis,auctoritas modeſta,
pudor conſtans, innocen-
ti æ pu ritas, & ſpiritu a-
lis obſeruanti a diſcipli-
næ. In moribus e orum
præcepta tu a fulgeant;
vt ſu æ caſti ta tis exem-

plo imi ta ti onẽ ſanctam

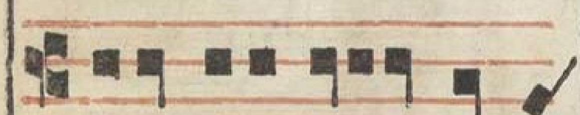
plebs acquirat; & bonum

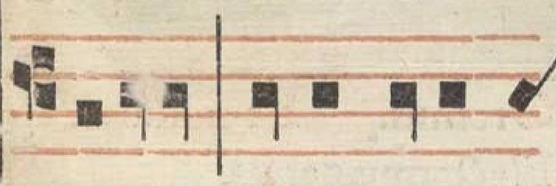
conſci en ti æ teſtimoni-

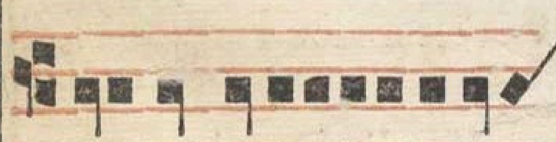
um præferentes; in Chri-

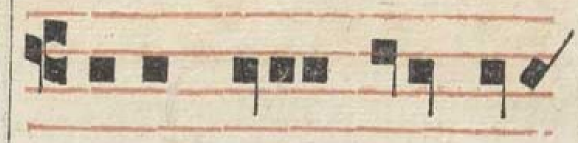
ſto firmi, & ſtabiles per-

ſeuerent; digniſque ſuc-

ceſsibus de inferi o ri gra-

du per gra ti am tu am ca-

pere po ti ora mere antur.

Quod ſequitur, dicit plane, legendo ita tamen, quod a circumſtantibus poſsit audiri.

Per eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, &c.

Poſt hæc Pontifex ſedẽs cum mitra cuilibet ordinando ante ſe genuflexo, ſtolam, quam ſinguli in manu habent, imponit ſucceſsiue ſuper humerum ſiniſtrum, dicens ſingulis.

ACcipe ſtolam ✠ candidã de manu Dei; adimple miniſteriũ tuũ, potens enim eſt Deus, vt augeat tibi gratiã ſuam. Qui viuit, & regnat in ſæcula ſeculorum. ℟. Amen.

Faciens ſuper quemlibet eorum ſignum crucis, & miniſtri reflectent capita ſtolæ, & alligent ſub brachio dextero.

Post hæc Pontifex accipiens dalmaticam, induit ea quemlibet successiue, vsque ad humeros; & sic fit vsque ad vltimum, quem ea totaliter induit; & hoc, si vna tantum sit dalmatica. Si vero quilibet suam habet, tunc singulos sua totaliter induit, dicens cuilibet.

INduat te Dominus indumento salutis, & vestimento lætitiæ, & dalmatica iustitię circumdet te semper. In nomine Domini. ℞. Amen.

Postremo Pontifex accipit, & tradit omnibus librum Euangeliorum, quem manu dextera tangunt, dicens.

ACcipite potestatem legēdi Euangelium in Ecclesia Dei, tam pro viuis, quam pro defunctis. In nomine Domini. ℞. Amen.

Quo facto, Pontifex stās ad altare couersus dicit, sine mitra.

Oremus. Et minister. Flectamus genua.

℞. Leuate.

Et vertens se ad ordinatos, dicit.

EXaudi, Domine, preces nostras, & super hos famu-

los tuos ſpiritum tuæ bene ✠ dictionis emitte ; vt cæleſti munere ditati, & tuæ maieſtatis gratiam poſsint acquirere, & bene viuendi alijs exemplũ præbere. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiuſdem Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Oremus.

DOmine ſancte, Pater fidei, ſpei, & gratiæ, & profectuũ remunerator, qui in cęleſtibus, & terrenis Angelorum miniſterijs vbique diſpoſitis, per omnia elementa voluntatis tuæ diffundis effectũ, hos quoque famulos tuos ſpirituali dignare illuſtrare affectu; vt tuis obſequijs expediti, ſanctis altaribus tuis miniſtri puri accreſcãt; & indulgentia tua puriores eorũ gradu, quos Apoſtoli tui in ſeptenariũ numerum, beato Stephano duce, ac præuio, Spiritu ſancto auctore, elegerunt, digni exiſtant; & virtutibus vniuerſis, quibus tibi ſeruire oportet inſtructi, tibi complaceant. Per Dominũ noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecũ viuit, & regnat in vnitate eiuſdem Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Deinde, cum tempus fuerit, aliquis de nouiter ordinatis dalmatica indutus Euangeliũ dicit. Ordinati autem ſtatim, ſuggerente Archidiacono, redeunt ad loca ſua.

DE ORDINATIONE PRESBYTERI.

Pro ordinatione Presbyterorum parentur oleum Cathecumenorum; Calix cum vino, & aqua; Patena, & hoſtia deſuper poſita ; medulla panis, & bacile cum buccali pro manibus abluendis, quas ſinguli ad ſuas mappulas extergunt.

DIaconis ordinatis, Pontifex ad ſedendum in ſede ſua, vel in faldi-

ſtorio, in plano iuxta cornu Epiſtolæ accedit, & cantatur Tractus, vſque ad vltimum verſum excluſiue; vel ſi ſit infra octauam Pentecoſtes, Tractus, & Sequentia, vſque ad vltimum verſum, excluſiue. Interim accedunt duo capellani cum libro, & candela ante Pontificem, qui ex eo legit ipſum Tractum, & Sequentiam, vſque ad vltimum versũ, excluſiue. Deinde Pontifex cum mitra reuertitur ante altare, vbi ſedet ſuper faldiſtorium.

Tunc Archidiaconus vocat ordinandos voce intelligibili, dicens.

Accedant, qui ordinandi ſunt ad Ordinem Presbyteratus.

Et mox nominatim leguntur per notarium, prout ſupra dictum eſt, nulla tamen de titulo facta mentione. Tunc illi more Diaconorum parati, amictu, alba, cingulo, ſtola, & manipulo, tenentes planetas ſuper brachium ſiniſtrum complicatas, & in manu dextera candelas, ac mappulas albas pro ligandis mani-

bus, ad Pontificem accedunt, & coram eo in modum coronæ se disponunt.

Tunc Archidiaconus præsentat ordinandos Pontifici, dicens.

REuerendissime pater, postulat sancta mater Ecclesia catholica, vt hos præsentes Diaconos ad onus Presbyterij ordinetis.

Et Pontifex interrogat, dicens.

Scis illos esse dignos?

Respondet Archidiaconus.

Quantum humana fragilitas nosse sinit, & scio, & testificor ipsos dignos esse ad huius onus officij.

Pontifex dicit.

Deo gratias.

Et annuntiat clero, & populo, dicens.

QVoniam, fratres carissimi, rectori nauis, & nauigio deferendis eadem est vel securitatis ratio, vel communis timoris; par eorum debet esse sententia, quorum causa communis existit. Neque enim fuit frustra a Patribus institutum, vt de electione illorum, qui ad regimen altaris adhibendi sunt, cōsulatur etiam populus; quia de vita, & conuersatione præsentandi, quod nonnumquam ignoratur a pluribus, scitur a paucis; & necesse est, vt facilius ei, quis obedientiam exhibeat ordinato, cui assensum præbuerit ordinando. Horum si quidem Diaconorum in Presbyteros, auxiliāte Domino, ordinandorum conuersatio (quātum mihi videtur) probata, & Deo placita existit, & digna (vt arbitror) Ecclesiastici honoris augmento. Sed ne vnum fortasse, vel paucos, aut decipiat assensio, vel fallat affectio, sententia est expetenda multorum. Itaque, quid de eorum actibus, aut moribus noueritis; quid de merito sentiatis, libera voce pandatis; & his testimonium Sacerdotij magis pro merito, quam affectione aliqua, tribuatis. Si quis igitur habet aliquid contra illos, pro Deo, & propter Deum, cum fiducia exeat, & dicat. Verumtamen

memor ſit conditionis ſuæ.

Poſtea Pontifex, facta aliqua mora, conuertens ſermonem ſuum ad ordinandos admonet eos, dicens.

Conſecrandi, filij dilectiſsimi, in Presbyteratus officium, illud digne ſuſcipere, ac ſuſceptum laudabiliter exequi ſtudeatis. Sacerdotem etenim oportet offerre, benedicere, præeſſe, prædicare, & baptizare. Cum magno quippe timore ad tantum gradum aſcēdendum eſt, ac prouidendum, vt cæleſtis ſapientia, probi mores, & diuturna iuſtitiæ obſeruatio ad id electos commendēt. Vnde Dominus præcipiens Moyſi, vt ſeptuaginta viros de vniuerſo Iſrael in adiutorium ſuum eligeret, quibus Spiritus ſancti dona diuideret, ſuggeſsit; quos tu noſti, quod ſenes populi ſunt. Vos ſiquidem in ſeptuaginta viris, & ſenibus ſignati eſtis; ſi per Spiritum ſeptiformem decalogū legis cuſtodientes, probi, & maturi in ſcientia ſimiliter, & opere eritis. Sub eodem quoque myſterio, & eadem figura in nouo Teſtamento Dominus ſeptuaginta duos elegit, ac binos ante ſe in prædicationē miſit; vt doceret verbo ſimul, & facto, miniſtros Eccleſiæ ſuæ fide, & opere debere eſſe perfectos; ſeu geminæ dilectionis, Dei ſcilicet, & proximi virtute fundatos. Tales itaque eſſe ſtudeatis, vt in adiutorium Moyſi, & duodecim Apoſtolorum, Epiſcoporum videlicet catholicorum, qui per Moyſen, & Apoſtolos figurantur, digne, per gratiam Dei, eligi valeatis. Hac certe mira varietate Eccleſia ſancta circumdatur, ornatur, & regitur; cum alij in ea Pontifices, alij minoris ordinis Sacerdotes, Diaconi, & Subdiaconi diuerſorum ordinum viri conſecrantur; & ex multis, & alternæ dignitatis membris vnum corpus Chriſti efficitur. Itaque, filij dilectiſſimi, quos ad noſtrum adiutorium fratrum noſtrorum arbitrium conſecrandos elegit, ſer-

uate in moribus veſtris caſtæ, & ſanctæ vitæ integritatem. Agnoſcite quod agitis. Imitamini quod tractatis; quatenus mortis Dominicæ myſterium celebrantes, mortificare membra veſtra a vitijs, & concupiſcentijs omnibus procuretis. Sit doctrina veſtra ſpiritualis medicina populo Dei. Sit odor vitæ veſtræ delectamētum Eccleſiæ Chriſti; vt prædicatione, atque exemplo ædificetis domum, id eſt, familiam Dei; quatenus nec nos de veſtra prouectione, ne vos de tanti officij ſuſceptione damnari a Domino, ſed remunerari potius mereamur. Quod ipſe nobis concedat per gratiam ſuam. ℟. Amen.

Si non ſint factæ ordinationes Subdiaconorum, vel Diaconorum, dicuntur Litaniæ, vt ſupra in ordinatione Subdiaconorum dictum eſt.

Poſt hæc ſurgunt omnes, & ordinandis coram Pontifice binis, & binis ſucceſsiue genuflectentibus, Pontifex ſtans ante faldiſtorium ſuum cum mitra, & nulla oratione, nulloque cā-

tu præmiſsis, imponit ſimul vtramque manum ſuper caput cuiuſlibet ordinandi ſucceſsiue, nihil dicens. Idemque faciunt poſt eum omnes Sacerdotes, qui adſunt, quorum tres, aut plures planetis, vel ſaltem cum ſtolis parati, ſi commode fieri poteſt, eſſe deberẽt. Quo facto, tam Pontifex, quam Sacerdotes, tenent manus dexteras extenſas ſuper illos. Et Pontifex ſtans cum mitra, dicit.

ORemus, fratres cariſsimi, Deũ Patrem omnipotentẽ, vt ſuper hos famulos ſuos, quos ad Presbyterij munus elegit, cæleſtia dona multiplicet; & quod eius dignatione ſuſcipiunt, ipſius conſequantur auxilio. Per Chriſtum Dominũ noſtrum.

℞. Amen.

Pontifex, depoſita mitra, conuerſus ad altare, dicit.

Oremus. Et miniſtri.

Flectamus genua.

℞. Leuate.

Et mox conuerſus ad ordinandos, dicit.

EXaudi nos, quæſumus, Domine Deus noſter, & ſuper hos famulos tuos bene ✠ dictionem ſancti Spiritus, & gratiæ Sacerdotalis infunde virtutem; vt, quos tuæ pietatis aſpectibus offerimus conſecrãdos, perpetua muneris tui largitate proſequaris. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiuſdem Spiritus ſancti Deus.

Tum, extenſis manibus ante pectus, dicit.

℟. Et cum ſpi ri tu tu o.
℣. S urſum corda.
℟. H abemus ad Dominum.
℣. G ra ti as a gamus Do-
mino De o noſtro.
℟. D ignum, & iuſtum eſt.
V e re dignum, & iuſtum
eſt, æquum, & ſa luta re
nos tibi ſemper, & v bi-
que gra ti as agere, Do-
mine ſancte, Pater omni-
potens, æterne De us,
honorum auctor, & di-
ſtributor omnium digni-

tatum;per quem profi-
ci unt vniuerſa; per quem
cunc̃ta firmantur, ampli-
fi ca tis ſemper in me li us
na turæ ra ti o na lis in-
crementis , per ordinem
congru a ra ti one diſpo-
ſitum . Vnde & Sacer-
dotales gradus, atque of-
fi ci a Leuitarum, Sacra-
mentis myſticis inſti tuta
creuerunt: vt cum Ponti-
fices ſummos regendis
popu lis præ fe ciſſes, ad

e orum ſoci e tatis, & ope-
ris adiumentum, ſequen-
tis ordinis viros, & ſe cun-
dæ dignitatis e ligeres. Sic
in e re mo per ſeptu a-
ginta virorũ pruden ti um
mentes, Moy ſi ſpi ri tum
propagaſti, quibus ille ad-
iutoribus vſus, in popu-
lo innume ras mul ti tu-
di nes fa ci le guberna-
uit. Sic & in Ele a za-
rũ, & Ithamarum fi li os
A aron paternæ plenitu-

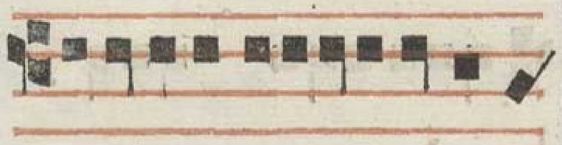

dinis abundantiam trans-
fudisti ; vt ad hostias salu-
tares, & frequentioris
offici j Sacramenta mi-
nisteri um sufficeret Sa-
cerdotum. Hac proui-
denti a, Domine, Apo-
sto lis fi li j tu i Docto-
res fidei comites addidi-
sti, quibus il li orbem to-
tum secundis prædica ti-
onibus impleuerunt.
Quapropter infirmi ta ti
quoque nostræ, Domine,

quæ-

quæ ſumus, hæc adiumen-
ta largire; qui quanto fra-
gi li ores ſumus, tanto
his plu ribus indigemus.
Da, quæſumus, omnipo-
tens Pater, in hos famu-
los tu os Presbyteri j
dignitatem; innoua in vi-
ſceribus e orum ſpi ri tum
ſanctitatis; vt acce ptum
a te, Deus, ſecundi me-
riti munus obtineant;
cenſuramque morum e-
xemplo ſuæ conuerſa ti o-

nis inſinuent. Sint pro-

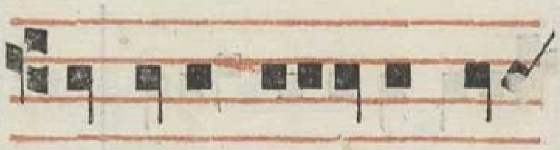
ui di co operatores ordi-

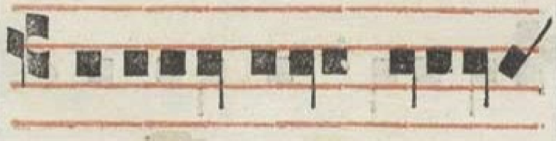
nis noſtri; e luce at in e is

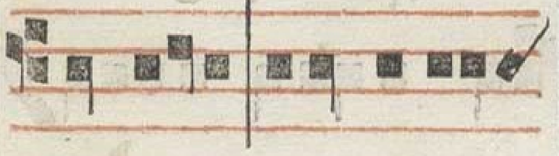
to ti us forma iuſti ti æ,

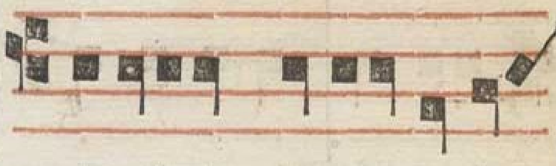
vt bonam ra ti onem di-

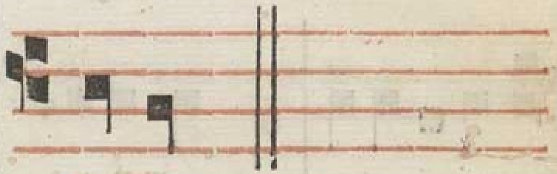
ſpenſa ti onis ſibi creditæ

redditu ri, æternæ bea-

ti tudinis præmi a conſe-

quantur.

Quod ſequitur, legat plane, ita tamen quod a circumſtantibus audiri poſsit.

Per eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiuſdem Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Pontifex ſedet, accepta mitra, & reflectit orarium, ſiue ſtolã ab humero ſiniſtro cuiuslibet, capiens partem, quæ retro pendet, & imponens ſuper dexterum humerum, aptat eam ante pectus, in modum crucis, ſingulis dicens.

Accipe iugum Domini; iugum enim eius ſuaue eſt, & onus eius leue.

Poſtea imponit cuilibet ſuc-

ceſsiue

ceſſiue caſulam vſque ad ſcapulas, quam quilibet teneat ſuper humeros complicatam, a parte anteriori deorſum depẽdentem, ſingulis dicens.

ACcipe veſtem Sacerdotalem, per quam caritas intelligitur; potens eſt enim Deus, vt augeat tibi caritatẽ, & opus perfectum.

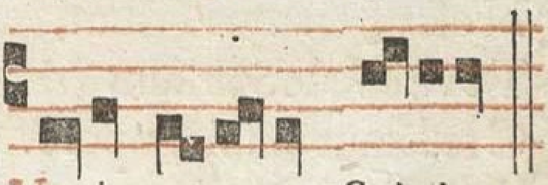
℟. Deo gratias.

Surgit Pontifex ſine mitra, & omnibus genua flectentibus, dicit.

DEus ſanctificationum omnium auctor, cuius vera conſecratio, plenaque benedictio eſt, tu Domine, ſuper hos famulos tuos, quos ad Presbyterij honorem dedicamus, munus tuæ bene ✠ dictionis infunde; vt grauitate actuum, & cenſura viuendi probent ſe ſeniores, his inſtituti diſciplinis, quas Tito, & Timotheo Paulus expoſuit; vt in lege tua die, ac nocte meditantes, quod legerint, credant; quod crediderint, doceant; quod docuerint, imitentur; iuſtitiam, conſtantiam, miſericordiam, fortitudinem, cæteraſque virtutes in ſe oſtendant; exemplo præbeant; admonitione confirment; ac purum, & immaculatum miniſterij ſui donum cuſtodiant; & per obſequium plebis tuæ panem, & vinum in corpus, & ſanguinem filij tui immaculata benedictione transforment; & inuiolabili caritate in virum perfectum, in menſuram ætatis plenitudinis Chriſti in die iuſti, & æterni iudicij Dei, conſcientia pura, fide vera, Spiritu ſancto pleni, reſurgant. Per eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

Tunc Pontifex ſine mitra ante altare cõuerſus, flexis genibus, incipit alta voce, ſchola proſequente hymnum.

Mentes tuorum visita,
Imple superna gratia,
Quæ tu creasti pectora.

Surgit Pontifex, & facit vt in fine hymni habetur, interim schola prosequitur Hymnum; qui si propter ordinandorum multitudinem, necesse fuerit, repetatur, omisso primo versu.

Qui Paraclitus diceris,
Donum Dei altissimi,
Fons viuus, ignis, caritas,
Et spiritalis vnctio.

Tu septiformis munere,
Dextræ Dei tu digitus,
Tu rite promissum Patris,
Sermone ditans guttura.

Accende lumen sensibus,
Infunde amorem cordibus,
Infirma nostri corporis
Virtute firmans perpeti.

Hostem repellas longius,
Pacemque dones protinus,
Ductore sic te præuio,
Vitemus omne noxium.

Per te sciamus da Patrem,
Noscamus atque Filium,
Te vtriusque Spiritum
Credamus omni tempore.

Gloria Patri Domino,
Natoque, qui a mortuis,
Surrexit, ac Paraclito,
In sæculorũ sæcula. ℟. Amen.

Dicto primo versu, surgit Pontifex, & sedet in faldistorio cũ mitra; & depositis chirothecis, & annulo Pontificali rea sumpto, ponitur ei gremiale, siue mappula super gremiũ, & singuli ordinandi successiue corã eo genua flectunt; & Pontifex cum oleo cathecumenorũ inungit vnicuique ambas manus simul iunctas, in modum crucis, producendo cũ pollice suo dextero in dictũ oleum intincto duas lineas, videlicet, a pollice dexteræ manus vsque ad indicem sinistræ, & a pollice sinistræ vsq; ad indicẽ dexteræ, vngẽdo mox totaliter palmas, dicens, dum quẽlibet inungit.

Consecrare, & sanctificare digneris, Domine, manus istas per istam vnctionem, & nostram bene ✠ dictionem.
℟. Amen.

Põtifex producit manu dextera signũ crucis super manus illius, quẽ ordinat, & ꝓsequitur.

Vt quæcumque benedixerint benedicantur, & quæcumque consecrauerint, consecrentur, & sanctificentur, in nomine Domini nostri Iesu Christi.

Et quilibet ordinandus respõdet. Amen.

Tum Pontifex claudit, seu iungit manus cuilibet successiue, quas sic consecratas aliquis ministrorum Pontificis albo panniculo lineo simul, videlicet, dexteram super sinistram alligat; & mox vnusquisq. ad ordinem suum redit; & sic clausas, & alligatas manus tenet.

Omnium manibus vnctis, & cõsecratis, Pontifex manus lauat, & tergit; tum tradit cuilibet successiue Calicem cum vino, & aqua, & Patenam superpositam cũ Hostia, & ipsi illam accipiũt inter indices, & medios digitos, & cuppã Calicis, & Patenam simul tangũt, Pontifice singulis dicente.

ACcipe potestatem offerre sacrificium Deo, Missasque celebrare, tam pro viuis, quam pro defunctis. In nomine Domini. ℞. Amen.

His peractis, Pontifex lauat

manus cum medulla panis, & aqua lotionis huiusmodi proijcitur in sacrarium; deinde cũ mitra reuertitur ad sedem suam, vel ad faldistorium in cornu Epistolæ, in plano sibi paratum, vbi sedet cum mitra. Et chorus cãtat vltimum versum Tractus, vel Sequẽtiæ, siue Alleluia. Interim accedũt duo capellani ante Pontificem cum libro, & cãdela, qui ex eo legit dictum vltimum versum Tractus, vel Sequentiæ, siue Alleluia, legit etiã secrete, Munda cor meũ, atq. Euangeliũ. Interea vnus ex Diaconis nouiter ordinatis accedit ad altare cũ textu Euangelij ante pectus, dicit, Munda cor meum &c.

Et cantat Euãgelium. Interim parãtur per ministros Hostiæ super altare, pro numero ordinatorum in Ordinibus sacris, qui omnes communicare debẽt, & proceditur in Missa ordine solito. Intereã dum Offertorium cantatur, vel etiã prius, ordinati Sacerdotes poterunt lauare manus suas cum medulla panis, & aqua bene mundare, atque extergere mappulis illis, quibus ligatæ erãt, & aqua ablutionis huiusmodi proijciatur in sacrarium. Pontifex vero, Offertorio lecto, accepta mitra, vadit ad faldistorium ante medium altaris, & ibi sedens accipit Offertorium ab omnibus ordinatis, qui omnes accedunt bini, & bini ad Pontificem, coram quo genuflexi offerunt illi singulas candelas accensas, & osculantur eius manum; primo Presbyteri; tum Diaconi successiue, & alij suo ordine.

Accepto singulorum Offertorio, Pontifex lauat manus, & surgit sine mitra, ac tollitur faldistoriũ, & prosequitur Missã.

Presbyteri vero ordinati post Pontificem, vel hinc, & inde, vbi magis commodũ erit, in terra genuflexi habeant libros coram se, dicentes.

Suscipe sancte Pater &c. & omnia alia de Missa, prout dicit Pontifex: qui tamẽ bene aduertat, quod secretas moro-

ſe dicat, & aliquantulum alte, ita, vt ordinati Sacerdotes poſſint ſecũ omnia dicere, & præſertim verba conſecrationis, quæ dici debent eodem momento per ordinatos, quo dicuntur per Pontificem.

Secreta pro ordinatis, quæ dicitur cum ſecreta Miſſæ diei ſub vno, Per Dominum &c.

TVis, quæſumus, Domine, operare myſterijs, vt hæc tibi munera dignis mentibus offeramus. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecũ viuit, & regnat in vnitate Spiritus sãcti Deus, &c. ℟. Amen.

Cum Pontifex dixerit orationem, Domine Ieſu Chriſte, qui &c. oſculatur altare, & dat primo ex ſingulis ordinatis cuiuſlibet Ordinis ſacri ad eum ſucceſsiue accedenti, & altare prius ad dexteram Pontificis deoſculanti pacem, dicens.

Pax tecum.

Cui ille reſpondet,

Et cum ſpiritu tuo.

Et quilibet illorum dat ſequẽti ſui Ordinis ſecum ordinato, & ille alteri, & ſic vſque ad vltimum cõtinuatur. Si autem ordinatorum paruus ſit numerus, Pontifex poterit dare pacem ſingulis. Poſtquam uero Pontifex ſe communicauerit, & totum sãguinem ſumpſerit, priuſquam digitos abluat, accedant ante altare Presbyteri, deinde Diaconi, tandem Subdiaconi: quibus ordinate diſpoſitis, & genuflexis, Põtifex facta reuerentia Sacramento, & aliquantulum verſus cornu Euãgelij ſe retrahẽs, ad eos ſe conuertit, & ſinguli ex Diaconis, & Subdiaconis tantum dicunt ſubmiſſa voce.

COnfiteor Deo &c.

Et ſi officium fiat in cantu vnus de nouiter ordinatis illud cantat.

Et Põtifex ſtãs capite detecto, verſus ad eos dicit intelligibili voce, niſi officium fiat in cãtu.

MIſereatur veſtri omnipotẽs Deus, & dimiſsis omnibus peccatis veſtris, perducat vos ad vitam æternam. ℟. Amen.

INdulgentiam, abſolutionē, & remiſsionem omnium peccatorum veſtrorū tribuat vobis omnipotens, & miſericors Dominus. ℞. Amen.

Et manu dextera ſignum crucis ſuper eos cōmuniter producit; Presbyteri ante communionem non dicunt Confeſſionem, nec datur eis abſolutio, quia concelebrant Pontifici: propterea ſi non ſunt alij ordinati, Confeſsio, & Abſolutio prædictæ omittuntur.

Tum accedunt ordinati ad ſupremum gradum altaris bini, & bini. Pontifex vero ponit plures Hoſtias conſecratas ſuper Patenam, quam ori cuiuſlibet communicandi ſupponit, & ſingulos communicat, cuilibet dicens.

COrpus Domini noſtri Ieſu Chriſti cuſtodiat te in vitam æternam.

Quilibet reſpondet.

Amen. Et priuſquam communionem ſumat, manum Pontificis Hoſtiam tenentem oſculatur.

Vnus miniſtrorū Pontificis ſtat iuxta cornu Epiſtolæ altaris Calicem habens, non illum, cum quo Pontifex celebrauit, ſed alium cum vino, & mappulam mundam in manibus, ad quem ſinguli cōmunicati accedunt, & ſe purificant, os extergunt, & ad partem ſe locant. Omnibus communicatis, Pontifex extergit Patenam ſuper Calicem ſuū, ſuper eum digitos abluit, ſumit ablutionem, accipit mitram, & lauat manus.

Pontifex, lotis manibus, mitra depoſita, ſtans in cornu Epiſtolæ altaris, verſus ad illud inchoat in cantu, ſchola proſequente, Reſponſorium, quod a ſeptuageſima vſq. ad Paſcha dicitur ſine Alleluia.

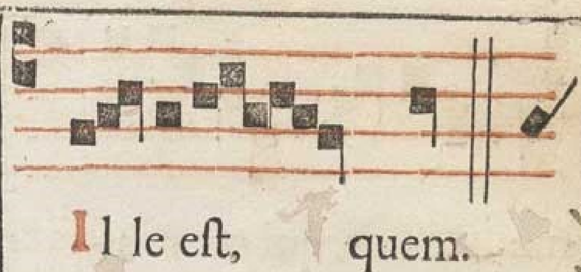

meos

me os, qui a omni-
a cognoui ſtis,
quæ opera tus ſum in
me di o ve ſtri,
Alle lu ia.
Acci pite
Spi ri tum ſanctum in
vo bis Para
cli tum, il le eſt,
quem Pa ter mit tet
vo bis, Alle
lu ia. ℣. Vos amici
mei e ſtis,
ſi fe ce ritis, quæ e go

præ

Incepto reſpōſorio, Pontifex, accepta mitra, vertit ſe ad Presbyteros ordinatos, qui ante altare coram ipſo ſtantes profitentur fidem, quam prædicaturi ſunt, dicentes.

CRedo in Deum, Patrem omnipotentem, creatorem cæli, & terræ. Et in Ieſum Chriſtum filium eius vnicum Dominum noſtrum. Qui conceptus eſt de Spiritu ſancto, natus ex Maria virgine. Paſſus ſub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus, & ſepultus. Deſcendit ad inferos; tertia die reſurrexit a mortuis. Aſcendit ad cælos, ſedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis. Inde venturus eſt iudicare viuos, & mortuos. Credo in Spiritum ſanctum. Sanctam Eccleſiam Catholicam. Sanctorum communionē. Remiſsionem peccatorum. Carnis reſurrectio-

nem.

nem. Et vitam æternã. Amen.

Quo finito, Pontifex cum mitra sedens super faldistorium, ante medium altaris, imponit ambas manus super capita singulorum coram eo genuflectentium, dicens cuilibet.

Accipe Spiritum sanctum, quorum remiseris peccata, remittuntur eis; & quorum retinueris, retenta sunt.

Deinde explicans casulam, quam vnusquisque habet super humeros complicatam, induit illa quemlibet, singulis dicens.

Stola innocentiæ induat te Dominus.

Et mox vnusquisque iterum ad Pontificem accedit; & genuflexus ponit manus suas iunctas inter manus Pontificis dicentis cuilibet, si suus est ordinarius.

Promittis mihi, & successoribus meis reuerentiam, & obedientiam?

Et ille respondet.

Promitto.

Si vero Pontifex non est suus ordinarius, dicit singulis, cum manus eorum inter suas tenet, vt præfertur.

Promittis Põtifici, vel Prælato, ordinario tuo, pro tempore existenti reuerentiam, & obedientiam?

Et ille respondet.

Promitto.

Tunc Pontifex tenens manus illius inter suas osculatur vnũquemque, dicens.

Pax Domini sit semper tecũ.

Et ille respondet.

Amen. His expletis, & eis ad ordinem suum reuersis, Pontifex sedens cum mitra, & baculo, admonet eos, dicens.

Quia res, quam tractaturi estis, satis periculosa est, filij dilectissimi, moneo vos, vt diligenter totius Missæ ordinem, atque Hostiæ cõsecrationem, ac fractionem, & cõmunionẽ, ab alijs iam doctis Sacerdotibus discatis, priusquam ad celebrandum Missam accedatis.

Pontifex surgit cum mitra, & baculo, & Presbyteris coram

eo adhuc genuflexis benedicit, dicens voce competenti.

BEnedictio Dei omnipotẽtis Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti descendat super vos; vt sitis benedicti in ordine Sacerdotali; & offeratis placabiles Hostias pro peccatis, atque offensionibus populi omnipotenti Deo, cui est honor, & gloria per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Post hæc Pontifex, deposita mitra, & amoto faldistorio, cõuertitur ad altare, prosequitur Missam, & cantatur Communio; & dicitur hæc Postcommunio pro ordinatis sub vno Per dominum, cum Postcommunione Missæ diei.

Postcommunio.

QVos tuis, Domine, reficis Sacramentis, cõtinuis attolle benignus auxilijs; vt tuæ redẽptionis effectũ, & mysterijs capiamus, & moribus. Per Dominũ nostrũ Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde dicitur, Benedicamus Domino, vel, Ite missa est, prout tempus requirit, & per Pontificem, Placeat tibi sancta &c.

Quo dicto, Pontifex, accepta mitra, & baculo pastorali, dat benedictionem solitam, dicens. Sit nomen Domini benedictum &c.

Tum sedet, & alloquitur ordinatos sub his verbis.

FIlij dilectissimi, diligenter considerate Ordinem per vos susceptum, ac onus humeris vestris impositũ; studete sancte, & religiose viuere; atque omnipotẽti Deo placere, vt gratiam suam possitis acquirere, quam ipse vobis per suam misericordiam concedere dignetur. Singuli ad primam Tonsuram, vel ad quatuor minores Ordines promoti dicite semel septem Psalmos pænitentiales, cum Litanijs, Versiculis, & Orationibus. Ad Subdiaconatum, vel Diaconatum, Nocturnum ta

lis diei. Ad Presbyteratum vero ordinati, poſt primam veſtram Miſſam, tres alias Miſſas, videlicet, vnam de Spiritu ſancto, aliam de beata Maria ſemper virgine, tertiã pro fidelibus defunctis dicite, & omnipotentem Deum etiam pro me orate.

Quod illi deuote ſuſcipiunt, & reſpondent ſe facturos.

Tum Pontifex conuertit ſe ad altare, & dicit ſubmiſſa voce. Dominus vobiſcum.

Initium ſancti Euangelij ſecũdum Ioannẽ. In principio &c.

Signat altare, & ſe; & reuertitur ad ſedem, vel ad faldiſtorium, vbi exuitur ſacris veſtibus. Ordinati etiã ad Presbyteratum dicunt idem Euãgelium, & in loco conuenienti ſacras veſtes deponunt, & cum eis alij ordinati.

DE CONSECRATIONE ELECTI IN EPISCOPVM.

NEMO Conſecrari debet, niſi prius conſtet Cõſecratori de commiſſione cõſecrandi, ſiue per literas Apoſtolicas, ſi ſit extra curiam, ſiue per commiſſionem viuæ vocis oraculo a ſummo Pontifice Conſecratori factam, ſi Conſecrator ipſe ſit Cardinalis.

Statuta die conſecrationis, quæ debet eſſe Dominica, vel natalitium Apoſtolorum, vel etiam feſtiua, ſi ſummus Pontifex hoc ſpecialiter indulſerit: & tam Cõſecrator, quam Electus conueniens eſt, vt præcedenti die ieiunent.

Conſecratio, ſi extra curiam Romanam fiat, in Eccleſia, ad quam promoti fuerint, aut in prouincia, ſi commode fieri poterit, celebretur.

In Eccleſia, vbi fiet conſecratio, ornantur duæ capellæ, maior pro Conſecrante, &

minor pro Electo. Et in maiori quidem, super altari parato, vt est moris, erit crux in medio, & ad minus quatuor candelabra. In terra ad gradus altaris erunt tapetia strata, super quibus procumbit Electus, sed Consecrator, & alij genuflectent. Paratur etiã in loco propinquo, & congruo credentia pro Cõsecratore, super quam erit mappa munda; duo candelabra; vasa ad abluendum manus, cum suis mantilibus; vas cum aqua benedicta, & aspersorio; thuribulum cum nauicella, cocleari, & incẽso, si officium fit in cantu, alias non; ampullę cum vino, & aqua pro sacrificio; Calix, hostiaria cum hostiis; medulla panis pro abstergendis manibus; sanctum Chrisma.

Item paramenta omnia Põtificalia coloris tempori, & officio Missæ conuenientis, videlicet, sandalia, amictus, alba, cingulum, crux pectoralis, stola, tunicella, dalmatica, chirothecæ, planeta, mitra auriphrygiata, annulus Pontificalis, baculus pastoralis, & manipulus.

Item paratur faldistorium ornatum pro Consecratore; & tres sedes pro Electo, & duobus Episcopis Assistentibus; Missale, & Pontificale. Consecrator habeat tres capellanos ad minus, cũ superpelliceis, & duos scutiferos ad credentiam.

In capella vero minore pro Electo, quæ a maiore debet esse distincta, paratur altare cum cruce, & duobus candelabris, & super illud Missale, & Pontificale; ac paramenta omnia Põtificalia albi coloris, vt supra pro Consecratore numerata sunt; & vltra illa, pluuiale albũ, & prope altare credentia minor cum mappa munda, & vasis ad abluẽdum manus, & medulla panis ad extergendum manus, & caput.

Ponuntur etiam octo mappulæ ex duabus cannis panni linei subtilis, per medium scissis in longitudinem, quarum duæ sint lõgitudinis sex palmorum quælibet, aliæ vero sex, æqua-

lis sint quantitatis. Et candelæ saltem octo vnius libræ quælibet, quarum quatuor super altare Cõsecrãtis, duæ super eius credentiam, & duæ super altare Electi ponuntur.

Annulus cum gemma benedicendus, & Electo tradendus, pecten eburneum. Et pro offertorio intortitia duo, quatuor librarum quodlibet, duo panes magni, & duo barilia vini; panes, & barilia ornentur, duo, videlicet, videantur argentea, & duo aurea, hinc, & inde insignia Consecratoris, & Electi habentia, cum capello, vel cruce, vel mitra, pro cuiusque gradu, & dignitate.

Adsint duo ad minus Episcopi Assistentes, qui induuntur rocheto, & si sint Regulares, superpelliceo, amictu, stola, pluuiali, & mitra simplici alba, & quisque habeat suum Põtificale. Hora igitur competenti Cõsecrator, Electus, Assistentes Episcopi, & alij, qui cõsecrationi interesse debent, ad Ecclesiam cõueniunt, & Consecrator, facta oratione ante altare, ascendit ad sedem, si sit in Ecclesia sua, vel accedit ad faldistorium in capella sua, iuxta cornu Epistolæ præparatum, & ibi de more paratur. Electus vero cum Assistẽtibus Episcopis vadit ad capellam suam, & ibi capit paramenta opportuna, videlicet, si Missa cantatur, amictum, albam, cingulum, stolam in modum Sacerdotis, & pluuiale. Si vero officium legitur, poterit, antequam dicta paramenta accipiat, capere sandalia, & legere Psalm. Quam dilecta &c. Assistentes etiam Episcopi interim sua paramenta prædicta capiunt. Omnibus itaque paratis, Consecrator accedit ante altare, & ibi in medio sedet super faldistorium, vertens renes altari. Electus vero cum suo bireto ducitur sic paratus, medius inter Assistentes sibi Episcopos paratos, & mitratos, & cum ante Consecratorem peruenerit, nudato capite, illud profunde inclinando, ei reuerentiam facit,

Asſiſtentes vero Epiſcopi eidem cum mitra caput aliquantulum inclinant.

Tum ſedent in ſedibus ſuis, ante Cōſecratorem, hoc modo. Electus contra faciem Conſecratoris, ita vt inter eos ſit competens diſtantia. Antiquior Epiſcopus Aſsiſtēs ad dexteram Electi, iunior ad ſiniſtram; ita tamen, quod ipſi Aſsiſtentes ad alterutrum facies vertant. Cum ſic locati fuerint, & aliquantulum quieuerint, ſurgūt, Electus ſine bireto, & Aſsiſtentes Epiſcopi ſine mitris, & ſenior Aſsiſtentium verſus ad Conſecratorem, dicit.

Reuerendiſsime Pater, poſtulat ſancta mater Eccleſia Catholica, vt hunc præſentem Presbyterum ad onus Epiſcopatus ſubleuetis.

Conſecrator dicit.

Habetis mandatum Apoſtolicum?

Reſpondet Epiſcopus ſenior Aſsiſtentium.

Habemus.

Conſecrator dicit.

Legatur.

Tum

Tum notarius Conſecratoris accipiens mandatum de manu Epiſcopi Aſsiſtentis, legit a principio ad finem. Interim ſedent omnes, tectis capitibus. Mandato per notarium perlecto, Conſecrator dicit.

Deo gratias. Vel, ſi conſecratio fit vigore litterarũ Apoſtolicarũ, per quas etiam iuramenti per Electũ præſtandi receptio Cõſecratori committitur, litteris ipſis lectis, antequam Cõſecrator aliud dicat, Electus de ſede ſua veniens coram Conſecratore genuflectit; & legit iuramentum de verbo, ad verbum, iuxta tenorem cõmiſsionis prædictæ præſtandum; in hunc modum, videlicet.

FORMA IVRAMENTI.

EGo N. Electus Eccleſiæ N. ab hac hora in antea fidelis, & obediens ero beato Petro Apoſtolo, ſanctæque Romanæ Eccleſiæ, & Domino noſtro, Domino N. Papæ N. ſuiſque ſucceſſoribus canonice intrantibus. Non ero in cõſilio, aut conſenſu, vel facto, vt vitam perdant, aut membrum; ſeu capiantur mala captione;

aut in eos violēter manus quomodolibet ingerantur; vel iniuriæ aliquæ inferantur, quouis quæſito colore. Conſilium vero, quod mihi credituri ſunt, per ſe, aut Nuntios ſuos, ſeu litteras, ad eorum damnum, me ſciente, nemini pandam. Papatum Romanũ, & Regalia ſancti Petri adiutor eis ero ad retinendum, & defendendum, ſaluo meo ordine, cōtra omnem hominem. Legatum Apoſtolicæ ſedis in eundo, & redeundo honorifice tractabo, & in ſuis neceſsitatibus adiuuabo. Iura, honores, priuilegia, & auctoritatem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, Domini noſtri Papæ, & ſucceſſorum prædictorum, conſeruare, defendere, augere, & promouere curabo. Neq. ero in conſilio, vel facto, ſeu tractatu, in quibus contra ipſum Dominum noſtrum, vel eandem Romanam Eccleſiam aliqua ſiniſtra, vel præiudicialia perſonarum, iuris, honoris, ſtatus, & poteſtatis eorum machinētur. Et, ſi talia a quibuſcumque tractari, vel procurari nouero, impediam hoc pro poſſe; & quãto citius potero, ſignificabo eidem Domino noſtro, vel alteri, per quem poſsit ad ipſius notitiam peruenire. Regulas ſanctorum Patrum, decreta, ordinationes, ſeu diſpoſitiones, reſeruationes, prouiſiones, & mandata Apoſtolica, totis viribus obſeruabo, & faciam ab alijs obſeruari. Hæreticos, ſchiſmaticos, & rebelles eidem Domino noſtro, vel ſucceſſoribus prædictis pro poſſe perſequar, & impugnabo. Vocatus ad ſynodum, veniã, niſi præpeditus fuero canonica præpeditione. Apoſtolorum limina ſingulis triennijs perſonaliter per me ipſum viſitabo; & Domino noſtro, ac ſucceſſoribus præfatis rationem reddam de toto meo paſtorali officio, ac de rebus omnibus ad meæ Eccleſiæ ſtatum, ad cleri, & populi diſciplinam, animarum denique, quæ meæ fidei traditæ ſunt, ſalutem quouis modo pertinentibus, & vicißim mãdata Apo-

ſtolica

ſtolica humiliter recipiam, & quam diligentiſsime exequar. Quod ſi legitimo impedimento detentus fuero, præfata omnia adimplebo per certũ Nuntium ad hoc ſpeciale mandatum habentem, de gremio mei Capituli, aut alium in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutum, ſeu alias perſonatum habentem; aut, his mihi deficientibus, per diœceſanum Sacerdotem; & clero deficiente omnino, per aliquem alium Presbyterum ſæcularem, vel regularem, ſpectatæ probitatis, & religionis, de ſupradictis omnibus plene inſtructum. De huiuſmodi autem impedimẽto docebo per legitimas probationes ad Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalem Proponentem in Cõgregatione ſacri Concilij, per ſupradictum Nuntium. trāſmittēda.

Poſſeſsiones vero ad mẽſam meam pertinentes non vendam, nec donabo, neque impignorabo; nec de nouo infeudabo, vel aliquo modo alienabo, etiam cum conſenſu Capituli Eccleſiæ meæ, incõſulto Romano Pontifice. Et ſi ad aliquam alienationem deuenero, pœnas in quadam ſuper hoc edita conſtitutione contentas, eo ipſo incurrere volo.

Conſecrator in gremio ſuo librum Euangeliorum ambabus manibus apertum tenens, inferiore parte libri Electo verſa, ab eo præſtationem huiuſmodi iuramenti recipit, Electo adhuc coram eo genuflexo dicente.

Sic me Deus adiuuet, & hæc ſancta Dei Euangelia.

Et ipſum textum Euangeliorũ ambabus manibus tangente, tum, non prius, dicit Conſecrator.

Deo gratias.

Ad hoc tempus ſingulorum trienniorum tenentur omnes Patriarchæ, Primates, Archiepiſcopi, atq. Epiſcopi Itali, videlicet, vel ex Italicis inſulis, vnde in Italiam commodius traijci poteſt; veluti Siculi, Sardi, Corſi, & alij adiacentium prouinciarũ Italiæ, atq. etiam Dal-

matiæ, & Græcarum, quæ e regione ipsius Italiæ, & Siciliæ oris sunt.

Ad tempus singulorũ quadrienniorum, Germani, Galli, Hispani, Belgæ, Boemi, Hungari, Poloni, Angli, Scoti, Iberni, & cæteri omnes, qui in Europa sunt citra mare Germanicum, & Balticum, atq. omniũ insularum maris mediterranei.

Ad tempus singulorũ quinquenniorum, qui intra Europæ fines sunt his prouincijs remotiores, atq. etiã Africani littoribus nostris aduersi, atq. insularum maris Oceani, Septẽtrionalis, & Occidentalis Europæ, atq. Africæ, citra continentem noui orbis, tam qui nunc sunt, quam qui ad Catholicam fidem per misericordiam Dei aliquando redierint.

Ad tempus singulorum decenniorum Asiatici, & qui extra Asiam, & in alijs nouis terris Orientalibus, Meridionalibus, Occidẽtalibus, & Septẽtrionalibus, tam in insulis, quã in continẽtibus, & deniq; in quibuslibet mundi partibus existẽtes. Deinde Electo, & Assistentibus, in locis suis (vt dictũ est) sedẽtibus, Cõsecrator intelligibili voce legit sequentem examinationẽ, quæ legi debet semper, sicut iacet, in singulari, etiã si plures simul examinentur. Assistentes vero Episcopi submissa voce dicunt, quæcumque dixerit Consecrator, & omnes debent tunc mitras tenere, & sedere.

EXAMEN.

ANtiqua sanctorum Patrum institutio docet, & præcipit, vt is, qui ad Episcopatus ordinem eligitur, antea diligentissime examinetur cũ omni caritate de fide sanctæ Trinitatis; & interrogetur de diuersis causis, & moribus, quæ huic regimini congruunt, ac necessaria sunt retineri secundum Apostoli dictum, Manus nemini cito imposueris. Et vt etiam is, qui ordinandus est, erudiatur, qualiter sub hoc regimine constitutum oporteat conuersari in Ecclesia Dei; &

vt irreprehensibiles sint, qui ei manus ordinationis imponũt. Eadem itaque auctoritate, & præcepto interrogamus te, dilectissime frater, caritate sincera, si omnem prudentiam tuam, quantum tua capax est natura, diuinæ scripturæ sensibus accommodare volueris.

Tum Electus aliquantulum assurgens, detecto capite, respondet.

Ita ex toto corde volo in omnibus consentire, & obedire.

Et hoc seruabit ad omnes alias responsiones sequentes. Et si plures Electi fuerint, successiue quisque sic respondet.

Interrogat Consecrator.

Vis ea, quæ ex diuinis scripturis intelligis, plebem, cui ordinandus es, & verbis docere, & exemplis? ℞. Volo.

Interrogatio.

Vis traditiones orthodoxorũ Patrum, ac decretales sanctæ, & Apostolicæ sedis constitutiones veneranter suscipere, docere, ac seruare? ℞. Volo.

Interrogatio.

Vis beato Petro Apostolo, cui a Deo data est potestas ligandi, ac soluendi; eiusque Vicario Domino nostro, Domino N. Papæ N. suisque successoribus, Romanis Pontificibus fidem, subiectionem, & obedientiam, secundum canonicam auctoritatẽ, per omnia exhibere? ℞. Volo.

Interrogatio.

Vis mores tuos ab omni malo temperare, & quantum poteris, Domino adiuuante, ad omne bonũ cõmutare? ℞. Volo.

Interrogatio.

Vis castitatem, & sobrietatem cum Dei auxilio custodire, & docere? ℞. Volo.

Interrogatio.

Vis semper in diuinis esse negotijs mancipatus, & a terrenis negotijs, vel lucris turpibus alienus, quantum te humana fragilitas consenserit posse? ℞. Volo.

Interrogatio.

Vis humilitatem, & patientiam in te ipso custodire, &

alios similiter docere? ℞. Volo.

Interrogatio.

Vis pauperibus, & peregrinis, omnibusque indigentibus esse propter nomen Domini affabilis, & misericors? ℞. Volo.

Tunc dicit ei Consecrator.

HAec omnia, & cætera bona tribuat tibi Dominus, & custodiat te, atque corroboret in omni bonitate.

Et respondent omnes, Amen.

Interrogatio.

CRedis, secundũ intelligentiam, & capacitatem sensus tui, sãctam Trinitatẽ, Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctũ, vnum Deum omnipotentem, totamque in Sancta Trinitate deitatem, coessentialem, consubstantialem, coæternam, & coomnipotẽtem, vnius voluntatis, potestatis, & maiestatis, creatorem omnium creaturarum, a quo omnia, per quem omnia, & in quo omnia, quæ sunt in cælo, & in terra, visibilia, & inuisibilia, corporalia, & spiritualia?

℞. Assentio, & ita credo.

Interrogatio.

Credis singulam quamque in sancta Trinitate personam, vnum Deum, verum, plenum, & perfectum? ℞. Credo.

Interrogatio.

Credis ipsum filium Dei, verbum Dei æternaliter natum de Patre, consubstantialem, coomnipotentem, & coæqualem per omnia Patri in diuinitate, temporaliter natum de Spiritu sancto ex Maria semper virgine, cum anima rationali, duas habentem natiuitates, vnam ex Patre æternam, alteram ex matre temporalem, Deum verũ, & hominem verum, proprium in vtraque natura, atque perfectum, non adoptiuum, nec fantasmaticum, sed vnicum, & vnum filium Dei in duabus, & ex duabus naturis, sed in vnius personæ singularitate, impassibilem, & immortalem diuinitate, sed in humanitate pro nobis, & pro salute nostra passum vera carnis passione, & sepultum, ac tertia die resurgentem a mor-

tuis

tuis vera carnis reſurrectione; die quadrageſimo poſt reſurrectionem cum carne, qua reſurrexit, & anima aſcendiſſe ad cælum, & ſedere ad dexteram Patris; inde venturum iudicare viuos, & mortuos; & redditurum vnicuique ſecundum opera ſua, ſiue bona fuerint, ſiue mala? ℞. Aſſentio, & ita per omnia credo.

Interrogatio.

Credis etiam Spiritum ſanctũ, plenum, & perfectum, verumque Deum, a Patre, & Filio, procedentem, coæqualem, & coeſſentialem, coomnipotentem, & coæternum per omnia Patri, & Filio? ℞. Credo.

Interrogatio.

Credis hanc ſanctam Trinitatem, non tres Deos, ſed vnum Deum omnipotentem, æternum, inuiſibilem, & incommutabilem? ℞. Credo.

Interrogatio.

Credis ſanctam Catholicã, & Apoſtolicam vnam eſſe veram Eccleſiam, in qua vnum datur verum baptiſma, & vera omnium remiſsio peccatorum? ℞. Credo.

Interrogatio.

Anathematizas etiam omnem hæreſim, extollentem ſe aduerſus hãc ſanctam Eccleſiam Catholicam? ℞. Anathematizo.

Interrogatio.

Credis etiam veram reſurrectionem eiuſdem carnis, quam nunc geſtas; & vitam æternam? ℞. Credo.

Interrogatio.

Credis etiam noui, & veteris Teſtamenti, legis, & Prophetarum, & Apoſtolorum vnum eſſe auctorem Deum, ac Dominum omnipotentem? ℞. Credo.

Poſtea Conſecrator dicit.

HAec tibi fides augeatur a Domino, ad veram, & æternam beatitudinem, dilectiſſime frater in Chriſto.

Et reſpondent omnes, Amen.

Expleto itaque examine, præfati Aſsiſtentes Epiſcopi ducunt Electum ad Conſecratorem, coram quo genuflexus, eius manum reuerenter oſculatur.

ſatur. Tunc Conſecrator, depoſita mitra, cum miniſtris ad altare conuerſus; facit, ſolito more, Confeſsionem, Electo a ſiniſtris eius manente; & omnes Epiſcopi ante ſedes ſuas ſtantes faciunt ſimiliter Confeſsionem cum capellanis ſuis. Facta itaque Confeſsione, Cōſecrator aſcendit ad altare, & oſculatur illud, & Euangelium in Miſſa dicendum; & incenſat altare, more ſolito. Deinde vadit ad ſedem ſuam, vel faldiſtorium, & procedit in Miſſa vſque ad Alleluia, ſiue vltimum verſum Tractus, vel Sequētiæ excluſiue. Si vero Miſſa legitur, oſculato altari, & Euangelio, omiſſa incenſatione, omnia prædicta legit in altari; & illis dictis, ſiue Miſſa legatur, ſiue cantetur, redit cum mitra ad ſedendum in faldiſtorio, quod ante medium altaris ſibi reponitur. Epiſcopi vero Aſsiſtentes ducunt Electum ad capellam ſuam, & ibi depoſito pluuiali, Acoliti induunt illum ſandalia, ipſo Pſalmos, & orationes conſuetas legente, ſi prius illa non accepit. Tum accipit crucem pectoralem, & ſtola ei aptatur, vt ab humeris dependeat. Deinde tunicella, dalmatica, caſula, & manipulo induitur; quibus indutus accedit ad ſuum altare, vbi ſtans in medio medius inter Epiſcopos Aſsiſtentes, detecto capite, legit totum officium Miſſæ, vſque ad Alleluia, ſiue vltimum verſum Tractus, vel Sequētiæ excluſiue; nec vertit ſe ad populum, cum dicit, Dominus vobiſcum, vt in alijs Miſsis fieri ſolet.

Propter ordinationes Epiſcoporum nūmquam mutatur officium diei; dicitur tamen poſt Collectam diei pro officio conſecrationis Collecta, pro Electo, ſub vno Per Dominum noſtrum, &c.

Oratio.

ADeſto ſupplicationibus noſtris, omnipotēs Deus; vt quod humilitatis noſtræ gerendum eſt miniſterio, tuæ virtutis impleatur effectu. Per

Dominum noſtrũ Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℞. Amen.

Finito Graduali, ſi Alleluia dicitur, alioquin dicto Tractu, vel Sequentia vſque ad vltimũ verſum, excluſiue, Conſecrator accedit ad faldiſtorium ante medium altaris, & ibi ſedet cum mitra; Aſsiſtentes vero Epiſcopi iterum ducunt Electum ad Conſecratorem, cui Electus, depoſito bireto, caput profunde inclinans humilem reuerentiam facit; Aſsiſtentes vero cum mitris ſe aliquantulum inclinantes, etiam Conſecratorem venerantur. Tum ſedent omnes, vt prius; & Conſecrator ſedens cum mitra, verſus ad illum, dicit.

Epiſcopum oportet iudicare, interpretari, conſecrare, ordinare, offerre, baptizare, & confirmare.

Deinde omnibus ſurgentibus, Conſecrator ſtans cum mitra, dicit ad circumſtantes.

Oremus, fratres cariſsimi, vt huic Electo, vtilitati Eccleſiæ prouidens, benignitas omnipotentis Dei gratiæ ſuæ tribuat largitatẽ. Per Chriſtum Dominum noſtrum.

℞. Amen.

Et mox Conſecrator ante faldiſtorium ſuum, & Aſsiſtentes Epiſcopi ante ſedes ſuas cum mitris procumbunt; Electus vero proſternit ſe a ſiniſtris Conſecratoris; miniſtri etiam, atque alij omnes genuflectunt.

Tum cantor, vel, si officium sit legendo, Consecrator incipit Litanias, dicẽs, Kyrie eleison &c. prosequendo totas, prout supra in ordinatione Subdiaconi dictum est: postquam autem dictum fuerit,

V t omnibus fidelibus defunctis &c.

℟. T e rogamus audi nos.

Consecrator ab accubitu surgens, ad Electum cõuersus, baculum Pastoralem cum sinistra tenens, dicit sub voce Litaniarum, Primo.

V t hunc præsentem Electum bene ✠ dicere digneris.

℟. T e rogamus audi nos.

Secundo dicit.

V t hunc præsentem Electum bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare digneris.

℟. T e rogamus audi nos.

Tertio dicit.

V t hunc præsentem Electum bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare, & conse ✠ crare digneris.

℟. T e rogamus audi nos.

Producẽdo semper signũ crucis super illum; idemq. faciunt, & dicunt Assistentes Episcopi, genuflexi tamen permanẽtes.

Dein-

Deinde iterū procumbit Consecrator; & cantor, seu ipse, qui prius dixit, eas prosequitur vsque ad finem.

Vt nos exaudire digneris &c.

Quibus finitis surgunt omnes, & Consecratore ante faldistorium suum cùm mitra stante, Electus coram eo genuflectit. Tum Consecrator, accepto libro Euangeliorum, illum apertum, adiuuantibus Episcopis Assistentibus, nihil dicens imponit super ceruicem, & scapulas Electi; ita quod inferior pars libri ceruicem capitis Electi tangat, littera ex parte inferiori manente, quem vnus ex capellanis Electi, post ipsum genuflexus, quousque liber ipse eidem Electo in manus tradendus sit, continue sustinet. Deinde Consecrator, & Assistentes Episcopi, ambabus manibus caput consecrandi tangunt, dicentes.

ACcipe Spiritum sanctum.
Quo facto, Consecrator stans, deposita mitra, dicit.

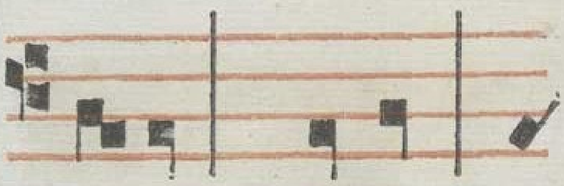
PRopitiare, Domine, supplicationibus nostris, & inclinato super hunc famulum

tuum cornu gratiæ Sacerdotalis, bene ✠ dictionis tuæ in eũ effunde virtutẽ. Per Dominũ nostrum Iesum Christũ filium tuum, qui tecũ viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus.

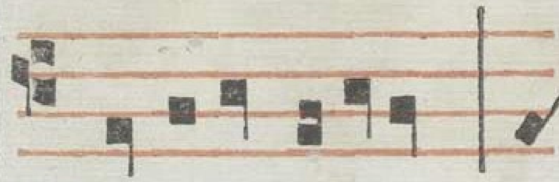
Deinde, extensis manibus ante pectus, dicit.

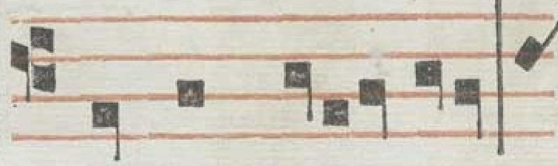
Per omni a sæcu la sæcu-

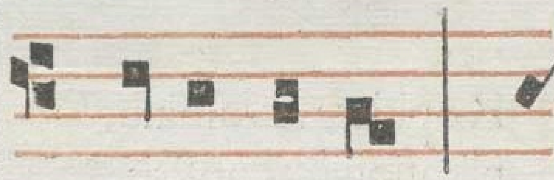
lo rum. ℞. Amen.

℣. Do minus vobiscum.

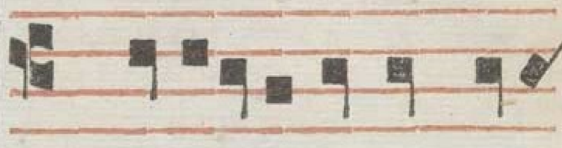
℞. Et cum spiri tu tu o.

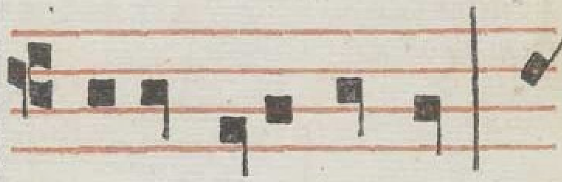
℣. Sursum cor da.

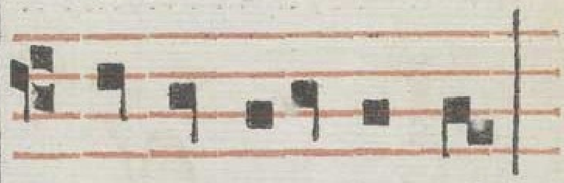
℞. Habemus ad Dominum.

℣. Gra ti as a gamus Do-

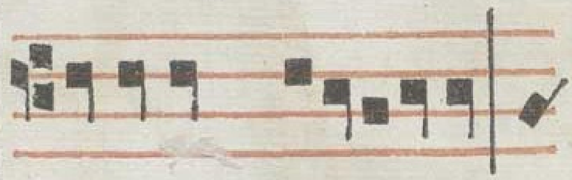
mi ne De o nostro.

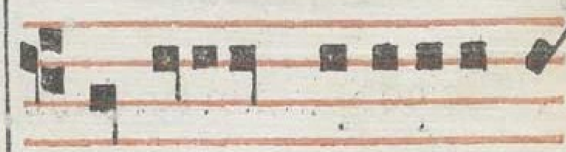
℞. Dignum, & iustum est.

Vere dignum, & iustum

est, æquum, & saluta re

nos tibi semper, & vbi-

que

que gra ti as agere, Do-
mine sancte, Pater omni-
potens, æterne De us.
honor omni um digni ta-
tum, quæ glo ri æ tu æ sa-
cris famu lantur or di ni-
bus . De us, qui M o y-
sen famulum tuum secre-
ti fami li aris affatu inter
cætera cælestis documen-
ta culturæ, de habi tu quo-
que indumenti Sacerdo-
ta lis instituens, electum
Aaron mysti co amictu

veſti ri inter ſacra iuſsiſti,
vt intelligen ti æ ſenſum
de exemplis pri orum ca-
peret ſecutu ra po ſte ri-
tas, ne eru di ti o do ctri-
næ tu æ vlli deeſſet æta ti.
Cum & apud ve te res re-
uerenti am ipſa ſigni fi ca-
ti o num ſpe ci es obtine-
ret; & apud nos certi or a
eſſent expe ri men ta re-
rum, quam ænigma ta fi-
gurarum. Illi us namque
Sacerdo ti j an te ri o ris

habi-

habitus noſtræ mentis or-
natus eſt; & Pon ti fica lem
glo ri am non iam nobis
honor commendat veſti-
um, ſed ſplendor anima-
rum. Quia & illa, quæ tunc
carna libus blandi eban-
tur obtutibus, ea po ti us,
quæ in ipſis erant, intelli-
genda poſcebant. Et idcir-
co huic famu lo tuo, quem
ad ſummi Sa cer do ti j
miniſte ri um ele gi ſti,
hanc, quæſumus, Domi-

ne,

Si in Romana curia fit conse-cratio, Subdiaconus Apostolicus, vel vnus ex capellanis Pō-

tificis

tificis ligat caput Electi cum vna ex longioribus mappulis, de octo superius dictis; & Consecrator flexis genibus, versus ad altare incipit, cæteris prosequentibus, hymnum.

Veni cre a tor Spiritus &c.

Et dicitur vsque ad finem, prout habetur supra in ordinatione Presbyteri.

Finito primo versu, surgit Pontifex, & sedet in faldistorio ante medium altaris; capit mitram; deponit annulum, & chirothecas; resumit annulum, & imponitur ei gremiale a ministris. Tum pollicem suum dexterum intingit in Sanctum Chrisma, & caput Electi coram se genuflexi inungit, formans primo signum crucis per totam coronam, deinde reliquum coronæ liniendo, interim dicens.

VNgatur, & conſecretur caput tuum, cæleſti benedictione, in ordine Pontificali.

Et producens manu dextera tertio ſignum crucis ſuper caput Electi, dicit.

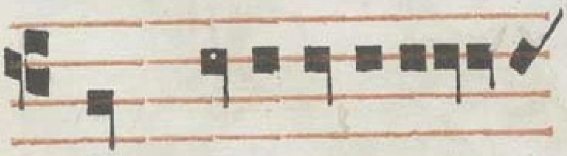
In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti. ℟. Amen.

℣. Pax tibi.

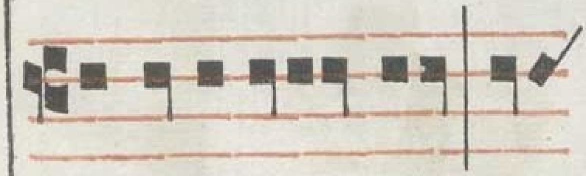
℟. Et cum ſpiritu tuo.

Et ſi plures ſint conſecrandi, hoc in perſona cuiuſlibet ſingulariter repetit.

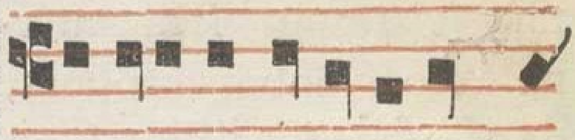
Expleta vnctione, Pontifex pollicem cum medulla panis paululum abſtergit; & finito hymno prædicto, depoſita mitra, ſurgit; & in priſtina voce proſequitur, dicens.

Hoc, Domine, copi oſe

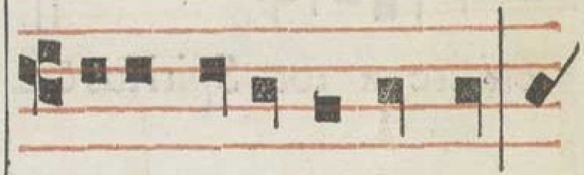
in caput eius influat; hoc

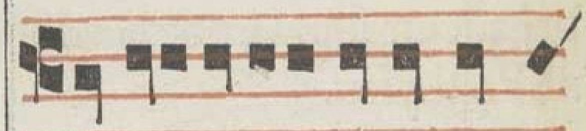
in oris ſubiecta decur-

rat; hoc in to ti us corpo-

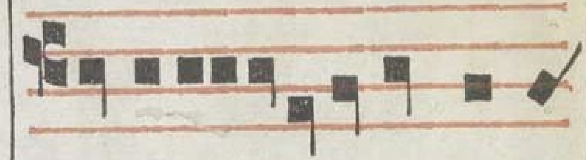
ris extrema deſcendat;

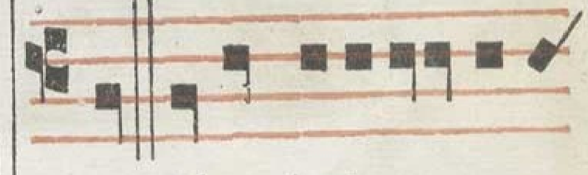
vt tui ſpiritus virtus &

interi o ra eius re ple at,

& ex te ri ora circumte-

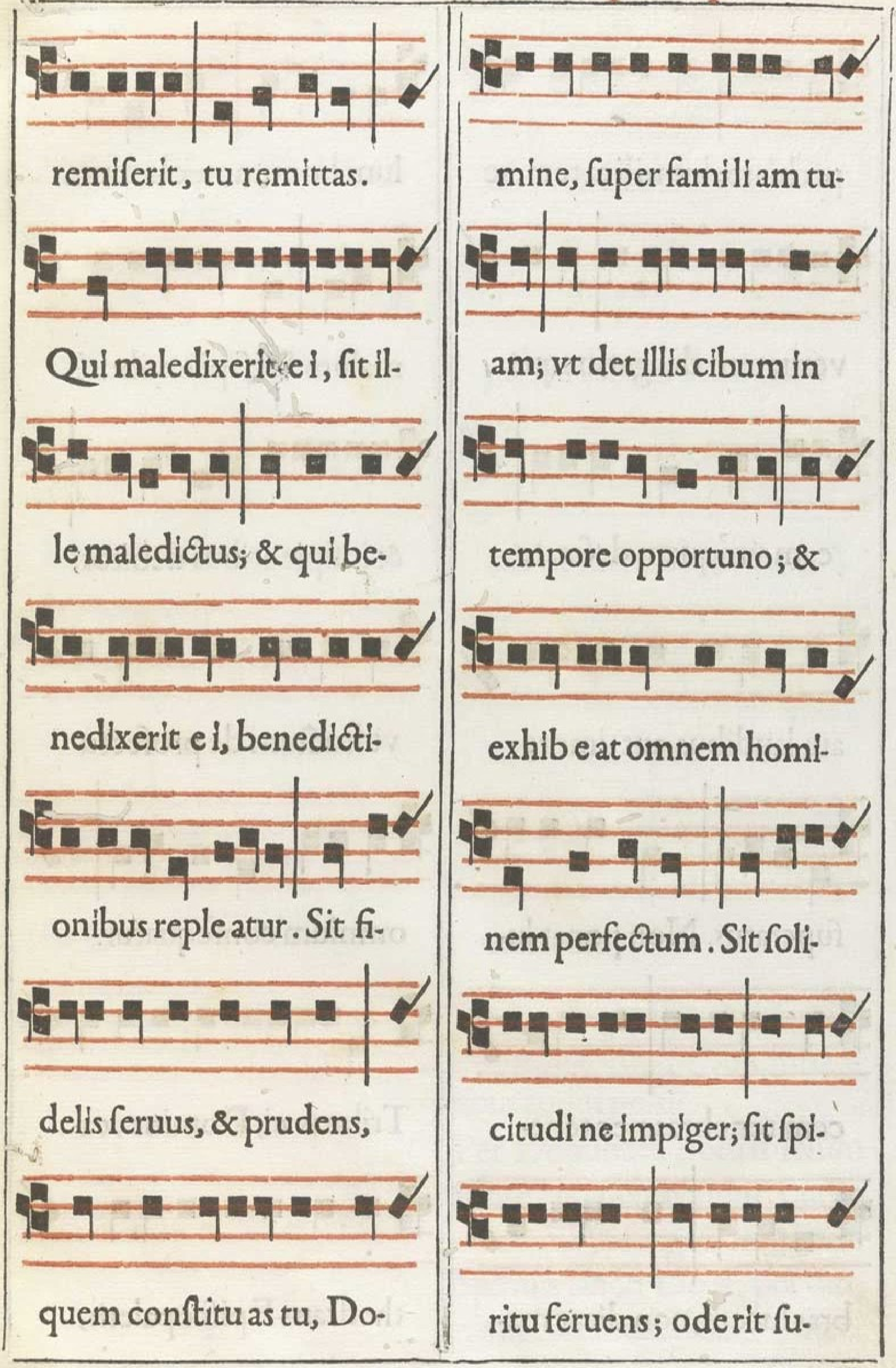
gat. Abundet in eo con-

ſtantia

ſtan tia fi d e i, puritas di-
le cti onis, ſince: itas pa-
cis. Sint ſpeci o ſi mune-
re tuo pedes eius ad euan-
gelizandum pacem, ad
euange lizandum bona
tua. Da e i, Domine, mi-
niſte ri um recon ci li a-
ti onis in verbo, & in fa-
ctis, in virtute ſignorum,
& prodi g i orum. Sit ſer-
mo ei us, & prædica ti o,
non in perſu a ſi bi li bus
humanæ ſapi entiæ ver-

bis, ſed in oſtenſione ſpi-
ritus, & virtutis. Da ei,
Domine, claues regni cæ-
lorum, vt vta tur, non
glori etur poteſtate, quam
tribuis in ædifi ca ti onem,
non in deſtruct i o nem.
Quodcumque ligauerit
ſuper terram, ſit li gatum
& in cælis; & quodcum-
que ſoluerit ſuper terrã, ſit
ſolutum & in cælis. Quo-
rum retinuerit pecca ta,
retenta ſint; & quorum

remi-

remiſerit, tu remittas.
Qui maledixerit e i, ſit il-
le maledictus; & qui be-
nedixerit e i, benedicti-
onibus reple atur. Sit fi-
delis ſeruus, & prudens,
quem conſtitu as tu, Do-
mine, ſuper fami li am tu-
am; vt det illis cibum in
tempore opportuno; &
exhib e at omnem homi-
nem perfectum. Sit ſoli-
citudi ne impiger; ſit ſpi-
ritu feruens; oderit ſu-

perbiam; humili ta tem, ac
veritatem di ligat, neque
eam vmquam deſerat,
aut laudibus, aut timore
ſuperatus. Non ponat lu-
cem tenebras, nec tene-
bras lucem; non dicat ma-
lum bonum, nec bonum
malum. Sit ſapi entibus,
& inſipientibus debitor;
vt fructum de profectu
omnium conſequatur.
Tribuas ei, Domine, ca-
thedram Epiſcopalem,

ad

Deinde submissa voce dicit legendo, ita, quod a circumstantibus audiri possit.

Per Dominum nostrũ Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorũ. ℟. Amen.

Poſt hæc Cõſecrator inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam.

ECce quam bonum, & quã iucundum: habitare fratres in vnum.

Sicut vnguentum in capite: quod deſcendit in barbam, barbam Aaron.

Quod deſcẽdit in oram veſtimẽti eius: ſicut ros Hermon, qui deſcendit in montẽ Sion.

Quoniam illic mandauit dominus benedictionem: & vitam vſque in ſæculum.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Dein-

Deinde repetitur tota Antiphona.

Vnguentum in capite &c.

Incepta Antiphona ante Pſalmum, imponitur ad collum Electi alia ex longioribus mappulis, de octo ſupradictis. Conſecrator ſedet; accipit mitram; & Electo ante ipſum genuflexo inungit ambas manus ſimul iunctas cum Chriſmate, in modum crucis, producendo cum pollice ſuo dextero intincto duas lineas; videlicet a pollice dexteræ manus vſque ad indicem ſiniſtræ, & a pollice ſiniſtræ vſque ad indicem dexteræ; & mox inungat totaliter palmas Electi, dicens.

VNgantur manus iſtæ de oleo ſanctificato, & Chriſmate ſanctificationis, ſicut vnxit Samuel Dauid Regem, & Prophetam, ita vngantur, & conſecrentur.

Et producens manu dextera ter ſignum crucis ſuper manus Electi, dicit.

In nomine Dei Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti, facientes imaginem ſanctæ cru-

cis Saluatoris nostri Iesu Christi, qui nos a morte redemit, & ad regna cælorum perduxit. Exaudi nos pie Pater omnipotens, æterne Deus; & præsta, vt, quod te rogamus, exoremus. Per eundem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Et prosequitur sedens.

DEus, & Pater Domini nostri Iesu Christi, qui te ad Pontificatus sublimari voluit dignitatem, ipse te Chrismate, & mysticæ delibutionis liquore perfundat, & spiritualis bene ✠ dictionis vbertate fæcundet; quidquid bene ✠ dixeris, benedicatur; & quidquid sanctificaueris, sanctificetur; & cōsecratæ manus istius, vel pollicis impositio cunctis proficiat ad salutem. ℟. Amen.

Præmissis itaque expeditis, Consecratus iungit ambas manus, & dexteram super sinistrā tenet, & eas imponit mappulæ a collo dependenti. Cōsecrator vero abstergit paululum cum medulla panis pollicem; &, deposita mitra, surgit; & benedicit baculum pastoralem, si non sit benedictus, dicens.

Oremus.

SVstentator imbecillitatis humanæ Deus, bene ✠ dic baculum istum; & quod in eo exterius designatur, interius in moribus huius famuli tui tuæ propitiationis clementia operetur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde illum aspergit aqua benedicta.

Tum sedens, accepta mitra, solus tradit illum consecrato coram eo genuflexo, capienti ipsum inter indices, & medios digitos, manibus non disiunctis, Consecratore dicente:

ACcipe baculum pastoralis officij; vt sis in corrigendis vitijs pie sæuiens, iudicium sine ira tenens, in fouendis virtutibus auditorum animos demulcens, in tranquillitate seueritatis censuram non deserens.
℞. Amen.

Quo facto, deposita mitra, surgit Consecrator, & benedicit annulum si non sit prius benedictus, dicens.

Oremus.

CReator, & conseruator humani generis, dator gratiæ spiritualis, largitor æternæ salutis, tu, Domine, emitte bene ✠ dictionem tuam super hunc annulum: vt quicũque hoc sacrosanctæ fidei signo insignitus incesserit, in virtute cælestis defensionis ad æternam vitam sibi proficiat. Per Christum Dominum nostrũ.
℞. Amen.

Tum aspergit ipsum annulum aqua benedicta; sedet cum mitra, & solus annulum in digitũ annularẽ dexteræ manus Cõsecrati immittit, dicens.

ACcipe annulum, fidei scilicet signaculum; quatenus sponsam Dei, sanctam videlicet Ecclesiam, intemerata fide ornatus, illibate custodias.

℞. Amen.

Tum Consecrator accipit librum Euangeliorum de scapulis Consecrati; & adiuuantibus ipsum Episcopis Assistentibus, tradit eum clausum Consecrato, tangenti illum sine apertione manuum, dicens.

ACcipe Euangelium, & vade, prædica populo tibi commisso; potens est enim Deus, vt augeat tibi gratiam suam, qui viuit, & regnat cum Deo Patre in vnitate Spiritus sancti Deus. Per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Demum Consecrator recipit Consecratum ad osculum pacis; similiter & Asistentes Episcopi singuli, dicentes ipsi Consecrato.

Pax tibi.

Et ipse respondet singulis.

Et cum spiritu tuo.

Tum Consecratus medius inter Asistentes Episcopos, redit ad capellam suam, vbi abstergitur ei caput cum medulla panis, & cum panno mundo; deinde cum pectine mundantur, & complanantur capilli; postea lauat manus. Consecrator vero in suo faldistorio manus lauat. Deinde procedit in Missa vsque ad Offertorium inclusiue. Idem facit Cō secratus in capella sua.

Dicto Offertorio, Consecrator sedet cum mitra in faldistorio, ante medium altaris. Et

Consecratus veniens ex sua capella, inter Asistentes Episcopos medius coram Consecratore genuflectit; & illi offert duo intorticia accẽsa; duos panes; & duo barilia vino plena; & Consecratoris prædicta recipientis manum reuerenter osculatur.

Deinde Consecrator lauat manus; & accedit ad altare; Consecratus etiam ad posterius cornu Epistolæ altaris eiusdem accedit; & ibi stans medius inter Episcopos Asistentes, ante se habens Missale suum, simul cũ Cõsecratore dicit, & facit omnia, prout in Missali. Et ponatur vna Hostia consecranda, pro Consecrante, & Consecrato, & vinum consecrandum, in Calice, sufficiens pro vtroque.

Secreta sequens dicitur cum Secreta Missæ diei sub vno, Per Dominum, per Consecratorẽ.

Secreta.

SVscipe, Domine, munera, quæ tibi offerimus pro hoc famulo tuo; vt propitius in eo tua dona custodias. Per dominum nostrum Iesum Christũ

filium

filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Consecratus dicit. Secreta.

SVscipe, Domine, munera, quæ tibi offerimus pro me famulo tuo; vt propitius in me tua dona custodias. Per Dominum nostrum Iesum Christũ filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen

Infra actionẽ dicit Cõsecrator.

HAnc igitur oblationem seruitutis nostræ, sed & cunctæ familiæ tuæ, quam tibi offerimus, etiam pro hoc famulo tuo, quem ad Episcopatus ordinem promouere dignatus es, quæsumus, Domine, vt placatus accipias, & propitius in eo tua dona custodias; vt, quod diuino munere consecutus est, diuinis effectibus exequatur; diesque nostros in tua pace disponas; atque ab æterna damnatione nos eripi, & in electorũ tuorũ iubeas grege numerari. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Consecratus dicit.

HAnc igitur oblationem seruitutis nostræ, sed & cunctæ familiæ tuæ, quam tibi offerimus, etiam pro me famulo tuo, quem ad Episcopatus ordinem promouere dignatus es, quæsumus, Domine, vt placatus accipias, & propitius in me tua dona custodias; vt, quod diuino munere consecutus sum, diuinis effectibus exequar; diesque nostros in tua pace disponas; atque ab æterna damnatione nos eripi, & in electorum tuorum iubeas grege numerari. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Dicta Oratione, Domine Iesu Christe, qui &c. per Cõsecratorem, & Consecratum, Consecratus accedit ad dexteram Cõsecratoris; & ambo osculantur altare; tum Consecrator dat pacem Consecrato, dicens.

Pax tecum.

Cui respondet Consecratus.

Et cum spiritu tuo.

Et dat eam Asistentibus suis, seniori primo, tum alteri, singulis dicens.

Pax tecum.

Et illi sibi respondent.

Et cum spiritu tuo.

Deinde postquam Consecrator corpus Domini sumpserit, non totum sanguinem sumit, sed solum partem eius cum particula Hostiæ in Calicem missa, Et priusquam digitos abluat, communicat Consecratū ante se in eodem cornu capite inclinato stantem, & non genuflectentem, prius de corpore, tum de sanguine, deinde purificat se, postea Consecratum. Tum abluit digitos super Calicem, & sumit etiam ablutionem; &, assumpta mitra, lauat manus.

Interim Consecratus cum Asistentibus Episcopis accedit ad posteriorem partem alterius cornu altaris, videlicet Euangelij, & ibi prosequitur Missam, sicut Consecrator in cornu Epistolæ.

Postcommunio, quæ dici debet cum Postcōmunione dici, sub vno Per Dominum nostrum Iesum &c.

PLenum, quæsumus Domine, in nobis remedium tuæ miserationis operare; ac tales nos esse perfice propitius; & sic foueri, vt tibi in omnibus placere valeamus. Per Dominum nostrum Iesum Christum filiū tuum, qui tecū viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen.

Deinde dicto, Ite Missa est, vel, Benedicamus domino, prout tēpus requirit, Consecrator dicto in medio altaris, Placeat &c. accepta ibidem mitra, si non sit Archiepiscopus, & in sua prouincia, stans versus ad altare populo solemniter benedicit, dicens.

Sit nomen Domini benedictum &c.

Data benedictione, reponitur faldistorium ante medium altaris, & Consecrator cum mitra in eo sedet. Consecratus vero paruum biretum in capite

tenens, coram eo genuflectit. Tunc Consecrator, deposita mitra, surgit, & benedicit mitram, si non sit benedicta, dicens. Oremus.

DOmine Deus, Pater omnipotens, cuius præclara bonitas est, & virtus immensa, a qua omne datum optimum, & omne donum perfectum, totiusque decoris ornamentũ, bene ✠ dicere, & sãcti ✠ ficare dignare hanc mitram huius famuli tui Antistitis capiti imponendam. Per Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.

Et mox eam aspergit aqua benedicta; deinde sedens cum mitra, adiuuantibus ipsum Assistentibus Episcopis, imponit eam capiti Consecrati, dicens.

IMponimus, Domine, capiti huius Antistitis, & agonistæ tui galeam munitionis, & salutis; quatenus decorata facie, & armato capite, cornibus vtriusque Testamenti terribilis appareat aduersarijs veritatis; &, te ei largiente gratiam, impugnator eorum robustus existat, qui Moysi famuli tui fa-

ciem ex tui sermonis consortio decoratam lucidissimis tuæ claritatis, ac veritatis cornibus insignisti; & capiti Aaron Pontificis tui tiaram imponi iussisti. Per Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.

Deinde, si chirothecæ non sint benedictæ, surgit Consecrator, mitra deposita, & eas benedicit, dicens. Oremus.

OMnipotens creator, qui homini ad imaginem tuã condito manus discretionis insignitas, tãquam organum intelligentiæ, ad recte operandũ dedisti, quas seruari mundas præcepisti; vt in eis anima digne portaretur; & tua in eis digne consecrarentur mysteria, bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare dignare manuum hæc tegumenta; vt quicumque ministrorum tuorũ, sacrorum Pontificum his velare manus suas cum humilitate voluerit, tam cordis, quam operis, ei munditiam, tua misericordia subministret. Per Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.

Et aspergit eas aqua benedicta. Tunc extrahitur Consecrato annulus Pontificalis; deinde sedet Consecrator, & accepta mitra, adiuuantibus Assistentibus Episcopis, imponit illas manibus Consecrati, dicens.

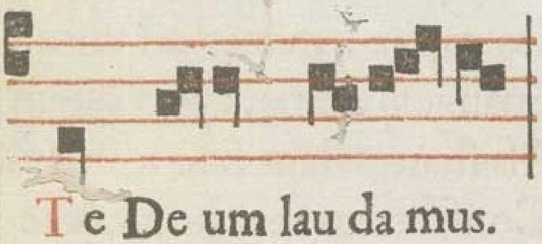
CIrcumda, Domine, manus huius ministri tui munditia noui hominis, qui de cælo descendit, vt quemadmodum Iacob dilectus tuus, pelliculis hædorum opertis manibus, paternam benedictionem, oblato patri cibo, potuque gratissimo, impetrauit, sic & iste, oblata per manus suas hostia salutari, gratiæ tuæ benedictionem impetrare mereatur. Per Dominum nostrũ Iesum Christũ filium tuũ, qui in similitudinẽ carnis peccati tibi pro nobis obtulit semetipsum. ℞. Amen.

Et statim imponit ei annulum Pontificalem. Tum surgit Cõsecrator, & accipit Consecratum per manum dexteram; & primus ex Assistentibus Episcopis per sinistram, & intronizant eum, ponendo ipsum ad

seden-

sedendum in faldistorio, de quo surrexit Consecrator; vel, si id fiat in Ecclesia propria Consecrati, intronizant eum in sede Episcopali consueta; & Consecrator tradit ei baculū pastoralem in sinistra.

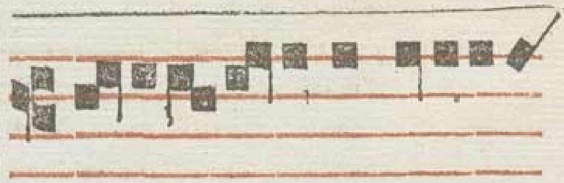
Deinde versus ad altare Consecrator, deposita mitra, stans incipit, cæteris vsque ad finem prosequentibus, Hymnum.

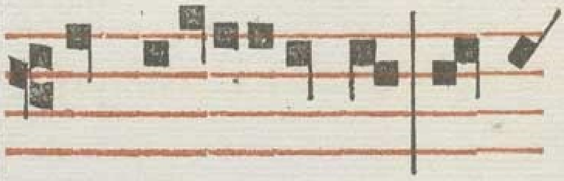
Incepto hymno, Consecratus ducitur ab Asistentibus Episcopi cum mitris per Ecclesiam; & ominibus benedicit; Consecratore interim apud altare sine mitra stāte in eodem loco, Cum vero Consecratus reuersus fuerit ad sedem suam, seu faldistorium, iterum sedet, quousque finiatur hymnus prædictus; Asistentes deponunt mitras, & stant apud Cōsecratorem.

Finito hymno, Consecrator stans sine mitra apud sedem, seu faldistorium a parte dextera Consecrati, dicit. Vel si Officium cantatur, incipit, schola prosequente, Antiphonam.

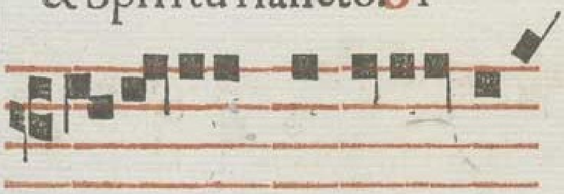

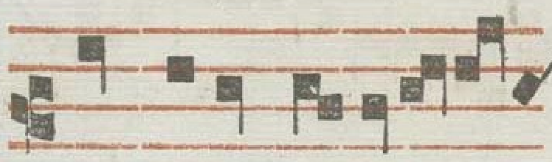
Glori a Pa tri, & Filio,

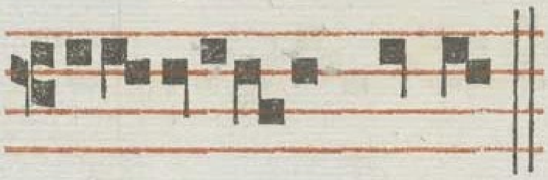
& Spiritu i ſancto. Si-

cut erat in princi pio, &

nunc, & ſemper, & in ſæ-

cula ſæculorum. Amen.

Et repetitur tota Antiphona; qua finita, Conſecrator dicit.

℣. Domine exaudi orationē meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

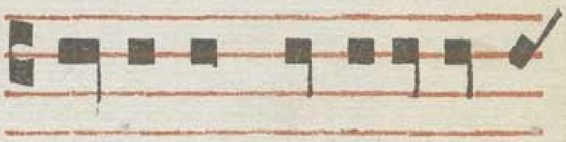
℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Deus, omnium fidelium paſtor, & rector, hunc famulum tuum, quem Eccleſiæ tuæ præeſſe voluiſti, propitius reſpice; da ei, quæſumus, verbo, & exemplo, quibus præeſt proficere; vt ad vitam, vna cū grege ſibi credito perueniat ſempiternam. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amē.

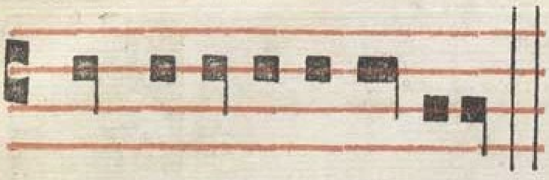
His dictis, Conſecrator, detecto capite, manet ad cornu Euangelij altaris, apud quem Aſsiſtentes ſtant ſine mitris. Conſecratus vero ſurgit, & accedens cum mitra, & baculo paſtorali ante medium altaris, verſus ad illud, ſignans ſe cum pollice dexteræ manus ante pectus, dicit. ℣.

Sit nomen Domini be-

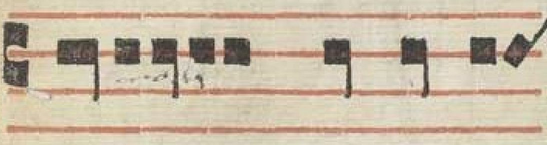

nedictum. ℟. Ex hoc

nunc & vſque in ſæculum.

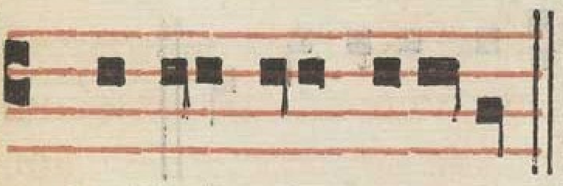
Deinde faciens ſignum crucis a fronte ad pectus, dicit.

Adiu torium noſtrum in

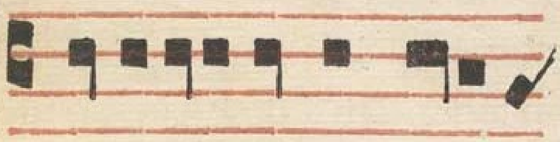

nomine Domini.

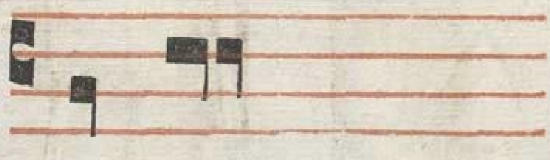

℟. Qui fecit cælum & terram.

Tu meleuans, ac iungens, ma nus, & caput inclinans dicit.

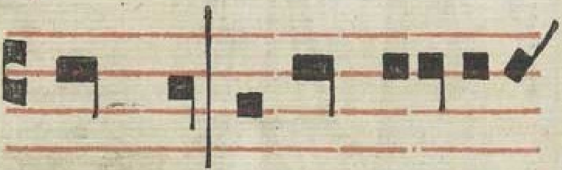

Benedicat vos omnipo-

tens Deus

Et cum dixerit Deus, vertit ſe ad populum, tertio ſuper eum ſignans benedicit, dicens.

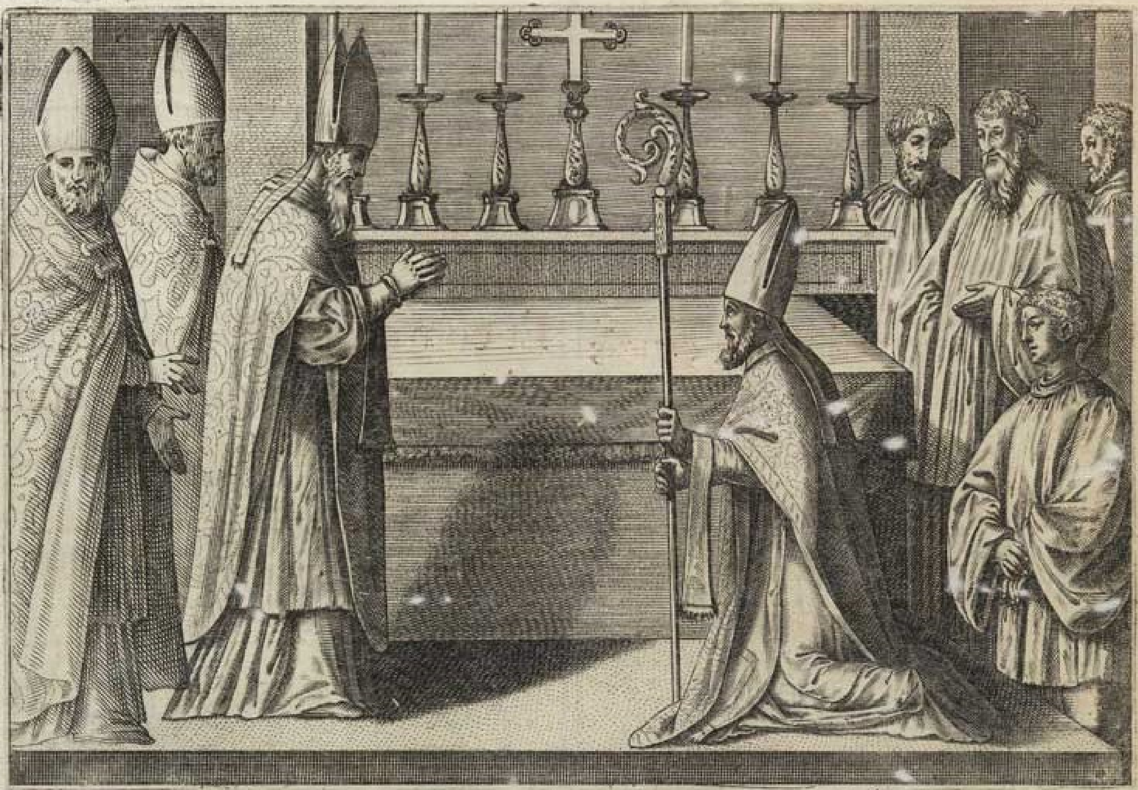

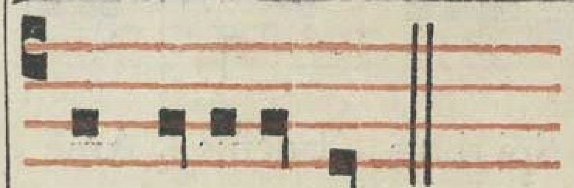
Pa ✠ ter, & Fi ✠ li us, &

Spi ri tus ✠ ſanctus ℟. Amē.

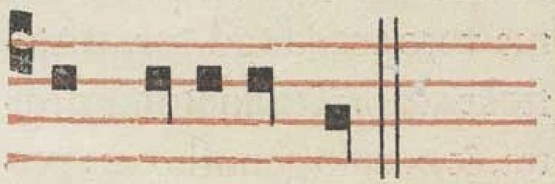
Tum Conſecrator accipit mitram, ſtans in cornu Euangelij, verſa facie ad cornu Epiſtolæ: apud quem etiam ſtant Aſsiſtentes cum mitris; Conſecratus vero accedit ad cornu Epiſtolæ altaris; & ibidem cum mitra, & baculo genuflexus, verſus ad Conſecratorem, dicit cantando.

Ad multos annos.

Deinde accedens ante mediũ altaris, vbi iterum, vt prius genuflexus, dicit altius cantando:

Ad multos annos.

Poſtea accedit ad pedes Conſecratoris, vbi tertio genuflexus, vt ſupra, iterum altius cantando dicit.

Ad multos annos.

Tum Conſecrator recipit eũ ſurgentem ad oſculum pacis; & ſimiliter faciunt Aſsiſtentes Epiſcopi, qui Conſecratum cum mitra, & baculo paſtorali incedentem, & Euangelium ſancti Ioannis, In principio erat verbum &c. dicentem

post reuerentiam cruci super altare factam, inter se medium ducentes, ad suam capellam reuertuntur, ad se exeundum sacris vestibus, & interim dicit Ant. Trium puerorum, & Cantic. Benedict. &c. Consecrator vero, pacis osculo, vt præmittitur, Consecrato dato, dicit submissa voce.

Dominus vobiscum.

Initium sancti Euangelij secundum Ioannem.

In principio erat verbum, &c.

Signat altare, & se; & facta similiter cruci reuerentia, apud sedem vel faldistorium deponit sacras vestes, interim etiam dicens Ant. Trium puerorum, & Cant. Benedict. &c. quibus depositis, Consecratus Consecratori, & Asistentibus suis, pro more, gratias agit; & vadunt in pace omnes.

Quando Electus in Patriarcham, vel Archiepiscopum consecratur, forma præmissa in omnibus obseruatur; sed per huiusmodi consecrationem non assumit sibi nomen Patriarchæ, vel Archiepiscopi, quod per traditionem Pallij dumtaxat sibi attribuitur, vsque ad quam dicitur Electus, etiam post consecrationem prædictam, prout infra dicetur. Electus vero in Episcopum, cum primum consecratus est, Episcopus vocatur, non Electus.

In anniuersario consecrationis Episcopi dicitur Missa vt in Missali Romano.

DE PALLIO.

CVM Palliū a sede Apostolica mittitur, Pontifex, cui res ipsa committitur, statuta die cum Electo conuenit in Ecclesia sua, si commode fieri potest, vel alia Ecclesia suæ diœcesis, vel Prouinciæ magis cōmoda, in qua Missarum solemnia peragantur. Et, facta communione per celebrantem, Pallium reponitur supra medium altaris extēsum, & serico, in quo inuolutū

portatum fuit, coopertum. Deinde peractis Missarum solemnijs Pontifex indutus amictu, stola, pluuiali, & mitra, sedens ante altare, super faldistorio capit iuramentum fidelitatis, nomine sedis Apostolicæ, ab ipso Electo, omnibus Pontificalibus paramentis, ac si celebraturus esset, mitra tamen, & chirothecis demptis, induto, ante se genuflexo, iuxta formam per litteras Apostolicas traditam.

FORMA IVRAMENTI.

Go Electus Ecclesiæ ab hac hora in antea fidelis, & obediẽs ero beato Petro Apostolo, sanctæque Romanæ Ecclesiæ, & Domino nostro, Domino Papæ suisque successoribus canonice intrantibus. Non ero in cõsilio, aut consensu, vel facto, vt vitam perdant, aut membrum; seu capiantur mala captione; aut in eos violẽter manus quomodolibet ingerantur; vel iniuriæ aliquæ inferantur, quouis quæsito colore. Consilium vero, quod mihi credituri sunt, per se, aut Nuntios suos, seu litteras, ad eorum damnum, me sciente, nemini pandam. Papatum Romanũ, & Regalia sancti Petri adiutor eis ero ad retinendum, & defendendum, saluo meo ordine, contra omnẽ hominem. Legatum Apostolicæ sedis in eundo, & redeundo honorifice tractabo, & in suis necessitatibus adiuuabo. Iura, honores, priuilegia, & auctoritatem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, Domini nostri Papæ, & successorum prædictorum, conseruare, defendere, augere, & promouere curabo. Neq. ero in consilio, vel facto, seu tractatu, in quibus contra ipsum Dominum nostrum, vel eandem Romanam Ecclesiam aliqua sinistra, vel præiudicialia personarum, iuris, honoris, status, & potestatis eorum machinẽtur. Et, si talia a quibuscumque tractari, vel procurari nouero, impediam hoc pro posse; & quã-

to citius potero, significabo eidem Domino nostro, vel alteri, per quem posſit ad ipsius notitiam peruenire. Regulas sanctorum Patrum, decreta, ordinationes, seu diſpoſitiones, reseruationes, prouiſiones, & mandata Apostolica, totis viribus obſeruabo, & faciam ab alijs obſeruari. Hæreticos, ſchiſmaticos, & rebelles eidem Domino noſtro, vel ſucceſſoribus prædictis pro poſſe perſequar, & impugnabo. Vocatus ad ſynodum, veniã, niſi præpeditus fuero canonica præpeditione. Apoſtolorum limina ſingulis triennijs perſonaliter per me ipſum viſitabo; & Domino noſtro, ac ſucceſſoribus præfatis rationem reddam de toto meo paſtorali officio, ac de rebus omnibus ad meæ Eccleſię ſtatum, ad cleri, & populi diſciplinam, animarum denique, quæ meæ fidei traditæ ſunt, ſalutem quouis modo pertinentibus, & viciſſim mãdata Apoſtolica humiliter recipiam, & quam diligentiſſime exequar. Quod ſi legitimo impedimento detentus fuero, præfata omnia adimplebo per certũ Nuntium ad hoc ſpeciale mandatum habẽtem, de gremio mei Capituli, aut aliũ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutum, ſeu alias perſonatũ habentem; aut, his mihi deficiẽtibus, per diœceſanum Sacerdotem; & clero deficiente omnino, per aliquẽ alium Presbyterum ſæcularẽ, vel regularem, ſpectatæ probitatis, & religionis, de ſupradictis omnibus plene inſtructũ. De huiuſmodi autem impedimento docebo per legitimas probationes ad Sãctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalem Proponentem in Congregatione ſacri Concilij, per ſupradictũ Nuntium tranſmittendas. Poſſeſsiones, vero ad menſam meam pertinentes non vendam, nec donabo, neque impignorabo; nec de nouo infeudabo, vel aliquo modo alienabo, etiam cum cõſenſu Capituli Eccleſiæ meæ, incõſulto Romano Pontifice. Et ſi ad ali

quam

quam alienationem deuenero, pœnas in quadam super hoc edita constitutione contẽtas, eo ipso incurrere volo.

Dictus Pontifex in gremio suo librum Euangeliorum ambabus manibus apertum tenens, inferiore parte libri Electo versa, ab eo præstationem huiusmodi iuramenti recipit, & Electo adhuc coram eo genuflexo, dicente.

Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Tum Pontifex respondet.

Deo gratias.

Iuramento præstito, Pontifex surgit cum mitra, & Pallium de altari accipit, & illud super humeros Electi adhuc ante se genuflexi imponit, dicens.

AD honorem omnipotentis Dei, & beatæ Mariæ semper virginis, ac beatorum Apostolorũ Petri, & Pauli, Domini nostri N. Papæ N. & sanctæ Romanæ Ecclesiæ, necnõ Ecclesiæ N. tibi commissæ, tradimus tibi Pallium de corpore beati Petri sumptum, in quo est plenitudo Pontificalis offi-

cij; cum Patriarchalis, vel Archiepiſcopalis nominis appellatione; vt vtaris eo intra Eccleſiam tuã certis diebus, qui exprimuntur in priuilegijs ab Apoſtolica ſede conceſsis. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti. ℟. Amen.

Quo dato, Pontifex, detecto capite, vadit ad cornu Euangelij altaris, & Patriarcha, vel Archiepiſcopus ſurgit cũ Pallio; & aſcendens ad altare, crucem ſuam ante ſe habens, ſi ſit in Eccleſia ſua, vel alia ſuæ diœceſis, vel prouinciæ, detecto capite benedicit populo ſolemniter, dicens.

Sit nomen &c.

Qua benedictione data, dimiſſis in Eccleſia paramentis, omnes ad ſua reuertuntur.

Et, quia Pontificalis officij plenitudo, confertur per Pallium, antequã obtinuerit quis Pallium, licet ſit conſecratus, non ſortitur nomen Patriarchæ, primatis, aut Archiepiſcopi; & non licet ei Epiſcopos conſecrare; nec conuocare ad concilium; nec Chriſma conficere; neq. Eccleſias dedicare; nec clericos ordinare, etiam ſi Pallium in alia Eccleſia habuiſſet, cum oporteat petere nouum Pallium.

Poteſt tamen, quando vult, Miſſam ſine Pallio, & ſandalijs celebrare.

Poteſt etiam huiuſmodi cõſecrationes ante Pallij receptionem alteri committere, dũmodo non ſit in mora petendi Pallium.

Neq. ante habitũ Pallium poteſt Electus ante ſe crucem deferre, ſed tantum poſtea.

Nec poteſt Patriarcha, vel Archiepiſcopus vti pallio extra ſuum Patriarchatũ, vel prouinciam; & non omni tempore, ſed tantũ in Eccleſiis, in Miſſarum ſolemniis, in feſtis præcipuis, non in proceſsionibus, neque in Miſsis pro defunctis; & eſt perſonale; & ideo accõmodari non poteſt; neq. in morte alicui relinqui; ſed Patriarcha, vel Archiepiſcopus, cum eo ſepeliri debet.

DIES, QVIBVS PALLIO vti poteſt Patriarcha, ſiue Archiepiſcopus, ſunt hi.

Natiuitas Domini noſtri Ieſu Chriſti;
Sãcti Stephani Protomartyris;
Sancti Ioannis Apoſtoli, & Euangeliſtæ;
Circumciſio Domini;
Epiphania Domini;
Dominica in palmis;
Feria quinta in cæna Domini;
Sabbatum ſanctum;
Dominica Reſurrectionis cũ duobus diebus ſequentibus;
Dominica in Albis;
Aſcenſio Domini;
Dominica Pentecoſtes;
Feſtum corporis Chriſti;
Feſtiuitates beatæ Mariæ ſemper virginis;
Natiuitas Sancti Ioannis Baptiſtæ;
Feſtum omnium Sanctorum;
Feſtiuitates omnium Apoſtolorum;
Dedicationes Eccleſiarum;
Principales feſtiuitates Eccleſiæ ſuæ;
Ordinationes Clericorum;
Cõſecrationes Epiſcoporum;
Dies anniuerſarius dedicationis Eccleſiæ;
Et conſecrationis ſuæ.

DE BENEDICTIONE ABBATIS.

IN primis benedicendus prouideat de mandato Apoſtolico, benedictionem ſibi impendendam Pontifici committente.

Deinde ſtatuta die benedictionis, quæ debet eſſe Dominica, vel feſtiua, tam ipſe Pontifex, quam Electus conuenit, quod die præcedenti ieiunent.

In Eccleſia, vbi benedictio fiet, ornantur duæ capellæ, maior pro Pontifice, minor pro Electo. In maiori quidem ſuper altari parato, vt eſt moris, erit crux in medio, & ad minus quatuor candelabra. In terra ad gradus altaris erunt tapetia ſtrata.

Paratur etiam in loco congruo credentia pro Pontifice, ſuper quam erit mappa munda, duo candelabra, vaſa ad abluendum manus, cum ſuis mantilibus; vas cum aqua benedicta, & aſperſorio; thuribulum cum nauicella, cocleari, & incenſo; ampullæ pro vino, & aqua pro ſacrificio; Calix, hoſtiaria cum hoſtiis.

Item paramẽta omnia Pontificalia coloris tempori, & officio Miſſæ conuenientis, videlicet, ſandalia, amictus, alba, cingulum, crux pectoralis, ſtola, tunicella, dalmatica, chirothecæ, planeta, mitra auriphrygiata, annulus Pontificalis, baculus paſtoralis, & manipulus.

Item paratur faldiſtorium ornatum pro Pontifice, & tria ſcabella, pro Electo, & duobus Abbatibus Aſsiſtentibus, Miſſale, & Pontificale. Pontifex habeat tres capellanos ad minus, cum ſuperpelliceis, & duos ſcutiferos ad credẽtiam. In capella vero minore pro Electo, quæ a maiori debet eſſe diſtincta, paratur altare cum cruce, & duobus cãdelabris, & ſuper illud Miſſale, & Pontificale, ac paramenta omnia Pontificalia albi coloris, vt ſupra pro Pontifice numerata ſunt. Et hoc, ſi Abbas benedicendus ſit de mitra. Si vero non ſit de mitra, parãtur tantum paramenta Sacerdotalia; & vltra illa, pluuiale album; prope altare ſit credentia minor cum mappa munda, & vaſis ad abluendum manus. Ponuntur etiam quinque mappulæ æqualis menſuræ, factæ ex vna canna cum dimidia panni linei ſubtilis; & candelæ octo vnius libræ quælibet, quarum quatuor ſuper altare Pontificis, duæ ſuper eius credentiam, & duæ ſuper altare Electi ponuntur. Annulus cum gemma benedicendus, & Electo tradẽdus; veſtes monaſticæ, ſeu regulares; & pro offertorio intortitia duo, quatuor librarum quodlibet; duo panes magni, & duo barilia vini; panes, & barilia or-

nentur, duo, videlicet, videantur argẽtea, & duo aurea, hinc & inde, insignia Põtificis, & Monasterij, seu Electi habentia, cũ capello, vel cruce, vel mitra pro cuiusque gradu, & dignitate.

Adsint dúo Abbates Asistentes, qui sint induti superpelliceo, stola, pluuiali, & mitra simplici alba.

Hora igitur competenti Pontifex, Electus, Asistentes, & alij, qui benedictioni interesse debent, ad Ecclesiam conueniunt, & Pontifex, facta oratione ante altare, ascendit ad sedem, si sit in Ecclesia sua, vel accedit ad faldistoriũ in capella sua, iuxta cornu altaris Epistolæ præparatũ, & ibi de more paratur. Interim etiã Abbates Asistẽtes sua paramẽta prædicta capiũt. Quibus sic paratis, Pontifex sedet cũ mitra super faldistoriũ, ante medium altaris sibi paratum. Electus vero in habitu suo quotidiano medius inter Abbates Asistentes paratos, & mitratos Pontifici cũ debitis reuerẽtijs præsentatur, atq. eidẽ mandatum Apostolicũ traditur. Quo publice lecto, per Pontificis notarium Electus genuflectit ante Põtificẽ, qui surgit, deposita mitra, & super eum dicit orationes sequẽtes; nisi iam sit professus.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEus indulgẽtiæ pater, qui seueritatem tuæ districtionis temperans, indulsisti ne filius portet iniquitatem patris; & qui mira dispensatione, etiã malis bene vtens, tuæ dignationis gratiam per eos frequenter operaris, quæsumus, clementiam tuam, vt huic famulo tuo non obsistat, quod habitum religionis, per nos, tanta, ac tali re indignos, accipit; sed ministeriũ, quod exterius, per nos, exhibetur, tu interius per donum Spiritus sancti exequaris. Per Dominum nostrũ Iesum Christum filium tuum, qui te-

cum viuit, & regnat in vnitate eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen. Oremus.

DEus, qui per coæternum filium tuum cũcta creasti, quique mundum peccatis inueteratum per mysterium sanctæ incarnationis eius renouare dignatus es, te suppliciter exoramus, vt eiusdem Domini nostri gratia, super hunc famulum tuum abrenuntiationem sæculi profitentem clementer respicere digneris; per quam in spiritu suæ mentis renouatus, veterem hominem cum actibus suis exuat; & nouum, qui secundum Deum creatus est, induere mereatur. Per eundem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Oremus.

DOmine Iesu Christe, qui es via, sine qua nemo venit ad Patrem, quæsumus, clementiam tuam, vt hunc famulum tuum a carnalibus desideriis abstractum per iter disciplinæ regularis deducas, & qui peccatores vocare dignatus es, dicẽs, Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis: & ego vos reficiam; præsta, vt hæc vox inuitationis tuæ ita in eo conualescat; quatenus peccatorum onera deponens, & quam dulcis es gustans, tua refectione sustentari mereatur. Et sicut attestari de ouibus tuis dignatus es, agnosce eum inter oues tuas; vt ipse te agnoscat, & alienum non sequatur, sed te; neque audiat vocem aliorum, sed tuam, qua dicis, Qui mihi ministrat, me sequatur. Qui viuis, & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Oremus.

SAncte Spiritus, qui te Deũ, ac Dominum mortalibus reuelare dignatus es, immensam tuæ pietatis gratiam postulamus; vt, sicut vbi vis, spiras, sic & huic famulo tuo affectum deuotionis indulgeas. Et quoniam tua sapiẽtia est conditus, tua quoque prouidẽtia gubernetur. Quem iuxta tibi consuetam gratiam vnctio tua de om-

nibus doceat; & per intercessionem Sancti N. quem præcipuum huius sanctæ institutionis legislatorem dedisti, nec non & aliorum Sãctorum, ad quorum nomina professionem facit, eum a vanitate sæculi veraciter conuerte. Et sicut es omnium peccatorum remissio, ita deprimentes impietatis obligationes in eo dissolue; & ad obseruantiam huius sancti propositi fac eum ita certatim feruere, vt in tribulationibus, & angustijs tua indeficienti consolatione valeat respirare; vt iuste, & pie, per veram humilitatem, atque obedientiam in fraterna caritate fundatus, quod, te donante, hodie promittit, felici perseuerantia compleat. Quod ipse præstare digneris, qui cum Deo Patre, sanctoque vnigenito Filio eius Domino nostro Iesu Christo viuis, & gloriaris Deus, per infinita sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde benedicuntur vestes, quæ nouæ afferuntur; & tenentur per vnum ex ministris Electi coram Pontifice, qui stans sine mitra, dicit versum.

℣. Domi-

℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

DOmine Ieſu Chriſte, qui tegumen noſtræ mortalitatis induere dignatus es, obſecramus immenſam tuæ largitatis abundantiam, vt hoc genus veſtimēti, quod ſancti Patres ad innocentiæ, vel humilitatis indicium abrenuntiantes ſæculo ferre ſanxerunt, tu ita bene ✠ dicere digneris, vt hic famulus tuus, qui hoc indutus fuerit veſtimento, te quoque induere mereatur. Qui viuis, & regnas Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.
℟. Amen.

Et aſpergit veſtes cum aqua benedicta. Poſt hæc Pontifex ſedet cum mitra, & exuit Electum veſte ſæculari, dicens.

EXuat te Dominus veterē hominem, cū actibus ſuis.

Et mox induit illum habitum naſticum, dicens.

INduat te Dominus nouū hominem, qui ſecundum Deum creatus eſt, in iuſtitia, & ſanctitate veritatis.

Tunc

Tunc, deposita mitra, surgit Pontifex, & dicit.

Oremus.

Deus misericors, Deus clemens, cui cūcta bona placent, sine quo nihil boni inchoatur, nihilque boni perficitur; adsint nostris humillimis precibus tuæ pietatis aures; & hunc famulum tuum, cui in tuo sancto nomine habitū sacræ religionis imponimus, a mundi impedimento, vel sæculari desiderio defende; & concede ei, vt in hoc sancto proposito deuotus persistere, & remissione peccatorū percepta, ad electorum tuorum valeat peruenire consortium. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula, sæculorum.

℟. Amen.

Quibus dictis, sedet Pontifex, & imponitur sibi mitra; & Electus, professionem emissurus, iunctis ante pectus manibus, coram eo genuflexus, dicit.

Suscipe me Domine secundum eloquium tuum, & viuam; & non confūndas me ab expectatione mea.

Circumstantibus, vel monachis, si sit in suo monasterio, respondentibus.

Suscepimus, Deus, misericordiam tuam, in medio templi tui.

℣. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.

℟. Sicut erat in principio, & nunc, & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

Et hoc ter, tam per Electum, quam per circumstantes, repetitur. Deinde Electus ante altare, & Pontificem se prosternit in terram; & dicuntur sequentes Psalmi per Pontificem sedentem cum mitra, circumstantibus respondētibus.

Magnus Dominus & laudabilis nimis: in ciuitate Dei nostri, in monte sancto eius.

Fundatur exultatione vniuersæ terræ mons Sion: latera Aquilonis, ciuitas Regis magni.

Deus,

Deus in domibus eius cognoſcetur: cum ſuſcipiet eam.

Quoniã ecce reges terræ congregati ſunt: conuenerunt in vnum.

Ipſi vidẽtes ſic admirati ſunt, conturbati ſunt, cõmoti ſunt: tremor apprehendit eos.

Ibi dolores vt parturientis: in ſpiritu vehementi conteres naues Tharſis.

Sicut audiuimus, ſic vidimus in ciuitate Domini virtutum, in ciuitate Dei noſtri: Deus fundauit eam in æternum.

Suſcepimus Deus miſericordiam tuam: in medio tẽpli tui.

Secundũ nomẽ tuum Deus, ſic & laus tua in fines terræ: iuſtitia plena eſt dextera tua.

Lætetur mons Sion, & exultent filiæ Iudæ, propter iudicia tua Domine.

Circumdate Sion, & complectimini eam: narrate in turribus eius.

Ponite corda veſtra in virtute eius, & diſtribuite domos eius: vt enarretis in progenie altera.

Quoniam hic eſt Deus, Deus noſter in æternum, & in ſæculum ſæculi: ipſe reget nos in ſæcula.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

MIſerere mei Deus: ſecundum magnam miſericordiam tuam.

Et ſecundum multitudinem miſerationum tuarum: dele iniquitatem meam.

Amplius laua me ab iniquitate mea: & a peccato meo munda me.

Quoniam iniquitatem meam ego cognoſco: & peccatum meum contra me eſt ſemper.

Tibi ſoli peccaui, & malum corã te feci: vt iuſtificeris in ſermonibus tuis, & vincas cum iudicaris.

Ecce enim in iniquitatibus conceptus ſum: & in peccatis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatẽ dilexiſti: incerta, & occulta ſapientiæ tuæ manifeſtaſti mihi.

Asperges me hyssopo, & mũdabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium, & lætitiam: & exultabunt ossa humiliata.

Auerte faciem tuam a peccatis meis: & omnes iniquitates meas dele.

Cor mũdum crea in me Deus: & spiritum rectum innoua in visceribus meis.

Ne proijcias me a facie tua: & spiritum sanctum tuum ne auferas a me.

Redde mihi lætitiam salutaris tui: & spiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas: & impij ad te conuertentur.

Libera me de sãguinibus Deus, Deus salutis meæ: & exultabit lingua mea iustitiã tuam.

Domine, labia mea aperies: et os meum annunciabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses, sacrificium dedissem vtique: holocaustis non delectaberis.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus: cor cõtritum, et humiliatum Deus non despicies.

Benigne fac Domine in bona voluntate tua Sion: et ędificẽtur muri Ierusalem.

Tunc acceptabis sacrificium iustitię, oblationes, et holocausta: tunc imponent super altare tuum vitulos. Gloria &c.

Ecce quam bonum, & quã iucundum: habitare fratres in vnum.

Sicut vnguentum in capite: quod descendit in barbam, barbam Aaron.

Quod descendit in oram vestimẽti eius: sicut ros Hermõ, qui descendit in mõtem Sion.

Quoniam illic mandauit Dominus benedictionem: & vitam vsque in sæculum.

Gloria Patri, &c.

Quibus finitis, Pontifex, deposita mitra, surgit, & dicit.

Pater noster.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos a malo.

℣. Saluum fac seruum tuum, Domine.

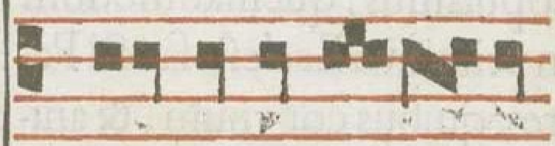
℟. Deus meus ſperātem in te.
℣. Mitte ei, Domine, auxilium de ſancto.
℟. Et de Sion tuere eum.
℣. Nihil proficiat inimicus in eo.
℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.
℣. Domine, exaudi orationē meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

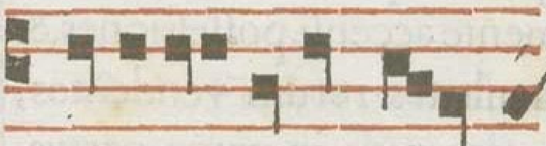
DEus, qui non vis mortem peccatoris, ſed per pænitentiam, & emendationem, vitam ſemper inquiris, te ſuppliciter deprecamur, vt huic famulo tuo ſæcularibus actibus renuntianti large tuæ pietatis gratiam infundere digneris; quatenus caſtris tuis inſertus, ita tibi militando, ſtatum vitæ præſentis percurrere valeat; vt brauium æternæ remunerationis, te donante, percipiat. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

His dictis, ſedet Pontifex, & mitram accipit; ac coram eo genuflexus Electus emittens profeſsionem, ex præſcripto cuiuſque congregationis, in charta ſcriptam, quam in manibus tenet, & legit.

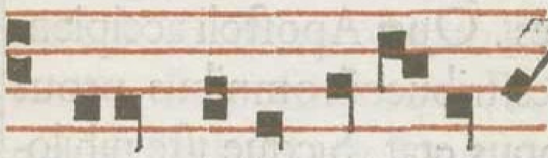
Qua lecta, ponit chartam ipſam ſuper altare; & iterum, vt prius, genuflectit coram Pontifice incipiente, & ſchola proſequente, Antiphonam.

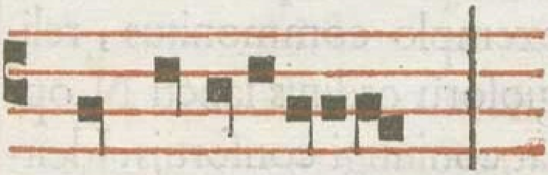
Cōfirma hoc De us, quod

operatus es in nobis,

a templo ſancto tu o,

quod eſt in Ieruſalem.

rentiam. Aſsiſtentes etiam, detectis capitibus, illa inclinantes, Pontificem venerantur. Tum ſedẽt omnes eo ordine, prout in conſecratione Epiſcopi ſupra dictum eſt. Et, poſtquam parũ quieuerint, ſurgunt omnes, capitibus detectis, & ſenior Aſsiſtentium, ſtans detecto capite verſus ad Pontificẽ dicit, Adeſt &c. vt infra.

DE BENEDICTIONE Abbatis auctoritate Apoſtolica.

ADeſt, Reuerendiſsime pater, Electus monaſterij N. ordinis ſancti N. dioeceſis N. quẽ ad veſtram Reuerendiſsimam Paternitatem, ex parte conuẽtus eiuſdem monaſterij duximus præſentandum, humiliter poſtulantes a vobis, vt ipſum in Abbatem dicti monaſterij, auctoritate Apoſtolica vobis cõmiſſa, dignemini ordinare.

Pontifex interrogat eos, dicẽs.

Habetis mandatum Apoſtolicum?

Reſpondet ille. Habemus.

Pontifex dicit. Legatur.

Tunc notarius Pontificis accipiens mandatum a præſentante, illud legit a principio vſque ad finem. Interim omnes ſedẽt, tectis capitibus. Quo totaliter perlecto, Pontifex dicit.

Deo gratias.

Vel ſi benedictio fit vigore litterarum Apoſtolicarum, per quas etiam iuramẽti receptio committitur, litteris lectis, antequam Pontifex aliquid dicat, Electus de ſcabello ſuo veniens, coram Pontifice genuflectit, & legit iuramentum de verbo ad verbum, iuxta formã iuramenti prout infra.

EGo N. Electus monaſterij N. ordinis ſancti N. dioeceſis N. abhac hora in antea fidelis, & obediẽs ero beato Petro Apoſtolo, ſanctæque Romanæ Eccleſiæ, & Domino noſtro Domino N. Papæ N. ſuiſque ſucceſſoribus canonice intrãtibus. Non ero in conſilio, aut conſenſu, vel facto, vt vitam perdãt, aut membrum;

ſeu capiantur mala captione; aut in eos violēter manus quomodolibet ingerātur; vel iniuriæ aliquæ inferantur, quouis quæſito colore. Conſilium vero, quod mihi credituri ſunt, per ſe, aut Nuntios ſuos, ſeu litteras, ad eorum damnum, me ſciente, nemini pandam. Papatum Romanū, & Regalia ſancti Petri adiutor eis ero ad retinendum, & defendendum, ſaluo meo ordine, cōtra omnem hominē. Legatum Apoſtolicæ ſedis in eundo, & redeūdo honorifice tractabo, & in ſuis neceſsitatibus adiuuabo. Iura, honores, priuilegia, & auctoritatem Sāctæ Romanæ Eccleſiæ, Domini noſtri Papæ, & ſucceſſorum prędictorū, conſeruare, defendere, augere, & promouere curabo. Neq. ero in conſilio, vel facto, ſeu tractatu, in quibus cōtra ipſum Dominum noſtrum, vel eandem Romanam Eccleſiam aliqua ſiniſtra, vel præiudicialia perſonarum, iuris, honoris, ſtatus, & poteſtatis eorum machinētur. Et, ſi talia a quibuſcumque tractari, vel procurari nouero, impediam hoc pro poſſe; & quāto citius potero, ſignificabo eidem Domino noſtro, vel alteri, per quē poſsit ad ipſius notitiam peruenire. Regulas ſanctorum Patrum, decreta, ordinationes, ſeu diſpoſitiones, reſeruationes, prouiſiones, & mandata Apoſtolica, totis viribus obſeruabo, & faciam ab alijs obſeruari. Hæreticos, ſchiſmaticos, & rebelles eidem Domino noſtro, vel ſucceſſoribus prædictis pro poſſe perſequar, & impugnabo. Vocatus ad ſynodum, veniā, niſi præpeditus fuero canonica præpeditione. Poſſeſsiones vero ad monaſteriū meū pertinētes nō vendā, nec donabo, neq. impignorabo; nec de nouo infeudabo, vel aliquo modo alienabo, etiā cū cōſenſu Cōuentus monaſterij mei, incōſulto Romano Pontifice. Et ſi ad aliquā alienationē deuenero, pœnas in quadā ſuper hoc edita conſtitutione cōtētas, eo ipſo incurrere volo.

Quo per eum lecto, Pontifex supra gremium suum librum Euangeliorum apertũ tenens, inferiori parte libri Electo versa, ab eo præstationem huiusmodi iuramenti recipit, Electo dicente.

Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Et textum Euangeliorum ambabus manibus tangente, tum, non prius, dicit Pontifex.

Deo gratias.

Deinde prosequitur examen.

ANntiqua sanctorum Patrũ institutio docet, & præcipit, vt is, qui ad regimen animarum eligitur, examinari, & interrogari debeat, de diuersis causis, & moribus, quæ huic regimini congruunt, ac necessaria sunt. Eadem igitur auctoritate, te, frater carissime, interrogamus.

Interrogatio.

Vis tuum sanctum propositũ, & sancti N. regulam obseruare, tibique subiectos, vt idipsum faciant, diligẽter instruere?

Respondet Electus. Volo.

Assurgens, detecto capite, ad istam, & ad omnes alias respon-

sioncs

siones sequentes.

Interrogatio.

V is mores tuos ab omni malo temperare, & quantum, adiuuante Domino, poteris, ad omne bonũ cõmutare? ℞. Volo.

Interrogatio.

V is castitatem, sobrietatem, humilitatem, & patientiam, cũ Dei adiutorio, in te ipso custodire, subditosque tuos talia docere? ℞. Volo.

V is res monasterij tibi cõmissi fideliter custodire, & in vsus Ecclesiæ, fratrum, pauperum, & peregrinorum distribuere? ℞. Volo.

Interrogatio.

V is sanctæ matri Ecclesiæ Romanæ, ac Sanctissimo Domino nostro N. summo Pontifici, eiusque successoribus fidẽ, subiectionem, obediẽtiam, & reuerentiam deuote, & fideliter per omnia perpetuo exhibere? ℞. Volo.

Si vero benedicendus exẽptus non est, neque auctoritate Apostolica, sed ab ordinario suo Põtifice benedicitur, post prædictas omnes interrogationes subiungitur etiam sequẽs, quæ alias omittitur, quando benedicẽdus est ab ordinaria iurisdictione exemptus.

Interrogatio.

V is sanctæ Ecclesiæ N. nominando Ecclesiã Patriarchalẽ, Metropolitanam, seu Cathedralẽ, cuius Prælati iurisdictioni Electus Abbas, seu eius monasterium subiecti existunt. Mihique eiusdem Patriarchæ, vel Archiepiscopo, vel Episcopo, & meis successoribus fidẽ, subiectionem, obediẽtiam, & reuerentiam deuote, & fideliter perpetuo exhibere? ℞. Volo.

Si autem benedicendus Abbas, non exemptus auctoritate Apostolica, ab alio, quam ordinario suo Pontifice benedicitur, Pontifex benedictionem ei impensurus, loco interrogationis proxime positæ, & illa omissa, sequentem subiungit, dicens.

V is sanctæ Ecclesiæ N. nomi-

nando Ecclesiam Patriarchalem, Metropolitanam, seu Cathedralem, cuius Pontificis iurisdictioni Electus Abbas; seu eius monasterium subiecti existunt, illiusque Patriarchæ, aut Archiepiscopo, vel Episcopo, ac suis successoribus fidem, subiectionem, obedientiam, & reuerentiam, deuote, & fideliter perpetuo exhibere?

℟. Volo.

Subiungit Pontifex.

Hæc omnia, & cætera bona tribuat tibi Dominus, & custodiat te, atque corroboret in omni bonitate. ℟. Amen.

Tunc Electus ante Pontificem genuflexus osculatur eius manum. Deinde, deposita mitra, surgit Pontifex, & stans versus ad altare, facit Confesionem, Electo a sinistris sibi respondente. Qua finita, Pontifex ascendens ad altare, osculatur illud, & Euãgelium in Missa dicendum; atque incensat altare more solito; deinde accedit ad sedem suam; & procedit in Missa vsque ad Alleluia, siue vltimum versum Tractus, vel Sequentiæ exclusiue. Si vero Missa legitur, osculato altari, & Euangelio, omissa incensatione, omnia prædicta leguntur in altari. Electus vero vadit cum Asistentibus ad capellam suam; vbi, deposito pluuiali, accipit sandalia, dicens Psalmos consuetos. Tum accipit crucem pectoralem; aptatur ei stola; vt ab humeris dependeat; deinde tunicellam, dalmaticam, planetam, & manipulum, & hoc, si ex priuilegio mitra vti posit; qua si vti sibi licet, & prius sit professus, ac Missa legatur, potest accipere sandalia, & dicere Psalmum. Quam dilecta &c. ac paramenta omnia Sacerdotalia capere, dempta planeta, cuius loco accipit pluuiale, ante inchoationem officij, eo tempore, quo Pontifex eum benedicturus Pontificalia paramenta recipit. Si vero non sit de mitra, deposito pluuiali, & retẽta stola, in modũ Presbyteri, accipit planetam tantum. Qua in-

dutus, stás in altari suo medius inter Asistentes, prosequitur Missam vsque ad Alleluia, si dicitur, siue vltimũ versum Tractus, vel Sequentiæ exclusiue. Et cum dicit, Dominus vobiscum, non se debet ad populũ vertere. Missa dicitur de die cũ Collecta pro Electo sub vno Per Dominum, cum Collecta diei per Pontificem.

Oratio.

Concede, quæsumus, Domine, huic famulo tuo, vt prædicando, & exercendo, quæ recta sunt, per exemplum bonorum operum animos suorum instruat subiectorum; & æternæ remunerationis mercedem a te pijssimo pastore percipiat. Per Dominũ nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Electus vero, dicit orationem.

Concede, quæsumus, Domine, mihi famulo tuo, vt prædicando, & exercendo, quæ recta sunt, per exemplum bonorum operum animos meorum instruam subiectorum; & æternæ remunerationis mercedem a te pijssimo pastore percipiam. Per Dominum nostrum Iesum Christũ filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Dicto Graduali, si Alleluia est dicendũ, alioquin dicto etiam Tractu, vel Sequẽtia vsque ad vltimum versum exclusiue, Põtifex sedet cum mitra in faldistorio suo ante altare, & ante eum reducitur Electus per Assistentes; &, facta Pontifici reuerentia, vt prius, surgit Pontifex, & genuflexus cum mitra procumbit in faldistorio suo. Asistentes genuflectunt ante scabella. Electus vero ad sinistram Pontificis prosternit se. Tunc cantores incipiunt, choro respondente, vel, si non sint cantores, & chorus, dicit Pontifex, cæteris sibi respondentibus, Antiphonam.

Ne remi niscaris, Domine, de licta nostra, vel paren tum nostrorum; neque vindictam sumas de pecca tis nostris, Domine Deus noster. E v o v a e.

Psalmus 6.

Domine, ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripias me.

Miserere mei Domine, quoniam infirmus ſum : ſana me Domine, quoniam conturbata ſunt oſſa mea.

Et anima mea turbata eſt valde : ſed tu Domine vſquequo?

Conuertere Domine, & eripe animam meam : ſaluum me fac propter miſericordiam tuam,

Quoniam nõ eſt in morte qui memor ſit tui : in inferno autem quis confitebitur tibi?

Laboraui in gemitu meo, lauabo per ſingulas noctes lectum meum : lacrymis meis ſtratum meum rigabo.

Turbatus eſt a furore oculus meus : inueteraui inter omnes inimicos meos.

Diſcedite a me omnes qui operamini iniquitatem : quoniã exaudiuit Dominus vocem fletus mei.

Exaudiuit Dominus deprecationem meam : Dominus orationem meam ſuſcepit.

Erubeſcant, & conturbentur vehementer oẽs inimici mei: conuertantur & erubeſcãt valde velociter.

Gloria Patri, & Filio : & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & ſemper : & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Pſalmus 31.

Beati, quorum remiſſæ ſunt iniquitates : & quorum tecta ſunt peccata.

Beatus uir, cui non imputauit Dominus peccatum: nec eſt in ſpiritu eius dolus.

Quoniam tacui, inueterauerunt oſſa mea: dum clamarem tota die.

Quoniam die ac nocte grauata eſt ſuper me manus tua: conuerſus ſum in ærumna mea, dum configitur ſpina.

Delictum meum cognitum tibi feci : & iniuſtitiam meam non abſcondi.

Dixi : Confitebor aduerſum me iniuſtitiam meã Domino: & tu remiſiſti impietatem peccati mei.

Pro hac orabit ad te omnis ſanctus: in tempore opportuno.

Verumtamen in diluuio aquarum multarum : ad eum non

appro-

approximabunt.

Tu es refugium meum a tribu latione, quæ circumdedit me: exultatio mea erue me a circundantibus me.

Intellectum tibi dabo, & instruam te in via hac, qua gradieris: firmabo super te oculos meos.

Nolite fieri sicut equus & mulus: quibus non est intellectus.

In camo & fræno maxillas eorum constringe: qui non approximant ad te.

Multa flagella peccatoris: sperantem autem in Domino misericordia circumdabit.

Lætamini in Domino & exultate iusti: & gloriamini omnes recti corde.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Psalmus 37.

Domine ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripias me.

Quoniam sagittæ tuæ infixæ sunt mihi: & confirmasti super me manum tuam.

Non est sanitas in carne mea a facie iræ tuæ: non est pax ossibus meis a facie peccatorum meorum.

Quoniam iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum: & sicut onus graue grauatæ sunt super me.

Putruerunt & corruptæ sunt cicatrices meæ: a facie insipientiæ meæ.

Miser factus sum, & curuatus sum vsque in finem: tota die contristatus ingrediebar.

Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus: & non est sanitas in carne mea.

Afflictus sum, & humiliatus sum nimis: rugiebam a gemitu cordis mei.

Domine, ante te omne desiderium meũ: & gemitus meus a te non est absconditus.

Cor meum conturbatum est, dereliquit me virtus mea: & lumẽ oculorum meorum, & ipsum non est mecum.

Amici mei, & proximi mei ad-

uersum me appropinquaueuerunt, & steterunt.

Et qui iuxta me erant, de longe steterunt: & vim faciebant, qui quærebant animam meã.

Et qui inquirebant mala mihi locuti sunt vanitates: & dolos tota die meditabantur.

Ego autem tamquam surdus non audiebam: & sicut mutus non aperiens os suum.

Et factus sum sicut homo non audiens: & non habens in ore suo redargutiones.

Quoniam in te Domine speraui: tu exaudies me Domine Deus meus.

Quia dixi: Ne quando supergaudeant mihi inimici mei: & dum cõmouentur pedes mei, super me magna locuti sunt.

Quoniam ego in flagella paratus sum: & dolor meus in conspectu meo semper.

Quoniam iniquitatem meam annunciabo: & cogitabo pro peccato meo.

Inimici autem mei viuunt, & confirmati sunt super me: & multiplicati sunt qui oderunt me inique.

Qui retribuunt mala pro bonis, detrahebant mihi: quoniã sequebar bonitatem.

Ne derelinquas me Domine Deus meus: ne discesseris a me. Intẽde in adiutorium meum: Domine Deus salutis meæ.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Psalmus 40.

MIserere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam.

Et secundum multitudinem miserationum tuarum: dele ini quitatem meam.

Amplius laua me ab iniquitate mea: & a peccato meo munda me.

Quoniam iniquitatem meam ego cognosco: & peccatum meum contra me est semper.

Tibi soli peccaui, & malum coram te feci: vt iustificeris in sermonibns tuis, & vincas cum iu dicaris.

Ecce enim in iniquitatibus cõceptus sum: & in peccatis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti: incerta, & occulta sapientiæ tuæ manifestasti mihi.

Asperges me hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium & lætitiam: & exultabunt ossa humiliata.

Auerte faciem tuam a peccatis meis: & omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me Deus: & spiritum rectum innoua in visceribus meis.

Ne proijcias me a facie tua: & Spiritum sanctum tuum ne auferas a me.

Redde mihi lætitiam salutaris tui: & spiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas: & impij ad te conuertentur.

Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis meæ: & exultabit lingua mea iustitiam tuam.

Domine, labia mea aperies: & os meum annunciabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem vtique: holocaustis non delectaberis.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus: cor contritum, & humiliatũ Deus nõ despicies.

Benigne fac Domine in bona voluntate tua Sion: vt ædificentur muri Ierusalem.

Tunc acceptabis sacrificium iustitiæ, oblationes, & holocausta: tunc imponent super altare tuum vitulos.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Psalmus 101.

Domine exaudi orationẽ meam: & clamor meus ad te veniat.

Non auertas faciem tuã a me: in quacumque die tribulor, inclina ad me aurem tuam.

In quacumque die inuocauero te: velociter exaudi me.

Quia defecerunt sicut fumus

dies mei: & ossa mea sicut cremium aruerunt.
Percussus sum vt fœnum, & aruit cor meum: quia oblitus sum comedere panem meum.
A voce gemitus mei: adhæsit os meum carni meæ.
Similis factus sum pellicano solitudinis: factus sum sicut nycticorax in domicilio.
Vigilaui: & factus sum sicut passer solitarius in tecto.
Tota die exprobrabant mihi inimici mei: & qui laudabant me, aduersum me iurabant.
Quia cinerem tamquam panem manducabam: & potum meum cum fletu miscebam.
A facie iræ indignationis tuæ: quia eleuans allisisti me.
Dies mei sicut vmbra declinauerũt: & ego sicut fęnum arui.
Tu autem Domine in æternũ permanes: & memoriale tuum in generatione & generationẽ.
Tu exurgens misereberis Siõ: quia tempus miserendi eius, quia venit tempus.
Quoniam placuerunt seruis tuis lapides eius: & terræ eius miserebuntur.
Et timebunt gentes nomen tuum Domine: & omnes reges terræ gloriam tuam.
Quia ædificauit Dominus Siõ: & videbitur in gloria sua.
Respexit in orationem humilium: & non spreuit preces eorum.
Scribantur hæc in generatione altera: & populus, qui creabitur, laudabit Dominum.
Quia prospexit de excelso sancto suo: Dominus de cælo in terram aspexit.
Vt audiret gemitus compeditorum: vt solueret filios interemptorum.
Vt annuntient in Sion nomen Domini: & laudem eius in Ierusalem.
In conueniendo populos in vnum: & reges vt seruiant Domino.
Respondit ei in via virtutis suæ: paucitatem dierum meorum nuntia mihi.
Ne reuoces me in dimidio dierum meorum; in generatione & generationem anni tui.

Initio

Initio tu Domine terram fundasti: & opera manuum tuarum sunt cæli.

Ipsi peribunt, tu autem permanes: & omnes sicut vestimentum veterascent.

Et sicut opertorium mutabis eos, & mutabuntur: tu autem idem ipse es, & anni tui non deficient.

Filij seruorum tuorum habitabunt: & semen eorum in sæculum dirigetur.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nūc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Psalmus 129.

DE profundis clamaui ad te Domine: Domine exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes: in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates obseruaueris domine: Domine quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est: & propter legem tuam sustinui te Domine.

Sustinuit anima mea in verbo eius: sperauit anima mea in Domino.

A custodia matutina vsque ad noctē: speret Israel in Domino.

Quia apud Dominum misericordia: & copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israel: ex omnibus iniquitatibus eius.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nūc & semper: & in sæcula, sæculorum. Amen.

Psalmus 142.

DOmine exaudi orationē meā, auribus percipe obsecrationem meam: in veritate tua exaudi me in tua iustitia.

Et non intres in iudicium cum seruo tuo: quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens.

Quia persecutus est inimicus animam meam: humiliauit in terra vitam meam.

Collocauit me in obscuris sicut mortuos sæculi: & anxiatus est super me spiritus meus, in me turbatum est cor meum.

Memor fui dierum antiquorum, meditatus ſum in omnibus operibus tuis: & in factis manuum tuarum meditabar.

Expandi manus mea ad te: anima mea ſicut terra ſine aqua tibi.

Velociter exaudi me Domine: defecit ſpiritus meus.

Non auertas faciem tuã a me: & ſimilis ero deſcendentibus in lacum.

Auditam fac mihi mane miſericordiã tuã: quia in te ſperaui.

Notam fac mihi viam in qua ambulem: quia ad te leuaui animam meam.

Eripe me de inimicis meis, Domine ad te confugi: doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu.

Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam: propter nomen tuum, Domine, viuificabis me, in æquitate tua.

Educes de tribulatione animã meam: & in miſericordia tua diſperdes omnes inimicos meos.

Et perdes omnes, qui tribulant animam meam: quoniam ego ſeruus tuus ſum.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Deinde repetitur Antiphona.

Ne reminiſcaris, Domine &c. ſupra ante Pſalmos ſub notis poſita. Et ſubiunguntur immediate Litaniæ, quæ habẽtur in ordinatione Subdiaconi. Cũque in ijs dictum fuerit.

Vt omnibus fidelibus &c.

℟. Te rogamus audi nos.

Surgit ab accubitu Põtifex, & in manum ſiniſtram accipit baculum paſtoralem, & conuerſus ad Electum, dicit.

Vt hunc præſentem Electum bene ✠ dicere digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Deinde, dicit.

Vt hunc præſentem Electum bene ✠ dicere, & ſancti ✠ ficare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Producendo ſingulis vicibus ſuper Electum manu dextera ſignum crucis; & mox redit ad

accu-

accubitum, & perficiuntur Litaniæ, quibus finitis, Pontifex, deposita mitra, surgit, & stans versus ad Electum prostratum manentem, dicit.

Pater noster.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos a malo.

℣. Saluum fac seruum tuum, Domine.

℟. Deus meus sperãtem in te.

℣. Mitte ei, Domine, auxilium de sancto.

℟. Et de Sion tuere eum.

℣. Hic accipiet benedictionem a Domino.

℟. Et misericordiam a Deo salutari suo.

℣. Memor esto congregationis tuæ.

℟. Quam possedisti ab initio.

℣. Dominus custodiat introitum tuum, & exitum tuum.

℟. Ex hoc nunc, & vsque in sæculum.

℣. Dominus custodiat te ab omni malo.

℟. Custodiat animam tuam Dominus.

℣. Domine Deus virtutum conuerte nos.

℟. Et ostende faciem tuam, & salui erimus.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cũ spiritu tuo. Oremus.

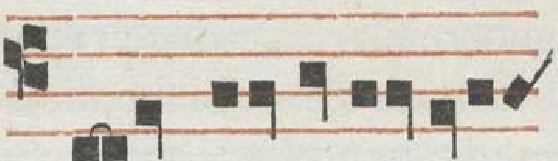
Concede, quæsumus, omnipotẽs Deus, affectui nostro tuæ miserationis effectum; & hunc famulum tuum, quem ad regimen animarũ eligimus, gratiæ tuæ dono prosequere; vt, te largiente, cum ipsa tibi nostra electione placeamus. Per Christum Dominum nostrũ.

℟. Amen. Oremus.

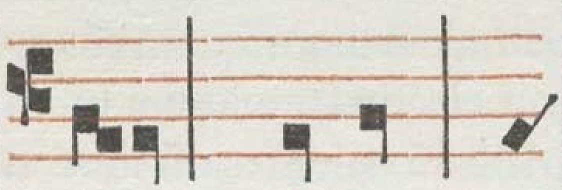
Cunctorum bonorum institutor Deus, qui per Moysen famulum tuum, ad gubernãdas Ecclesias præpositos instituisti, tibi supplices fundimus preces, teque deuotis mentibus exoramus; vt hũc famulum tuum, quem cõmunis electio famulorum tuorũ Abbatẽ ouium tuarũ esse constituit, protectionis tuæ gratia

munire digneris; ſicque regere ſubditos, commēdataſque oues cōcedas, vt cum illis omnibus regna cælorū adipiſcatur; quatenus, te, Domine, opitulante, Apoſtolicis iugiter fultus doctrinis, centeſimo cum fructu lætus introeat portas paradiſi; atque a te, Domine, collaudante audire mereatur, Euge ſerue bone, & fidelis, quia ſuper pauca fuiſti fidelis, ſuper multa te conſtituam, Intra in gaudium Domini tui. Quod ipſe præſtare digneris, qui viuis, & regnas Deus.

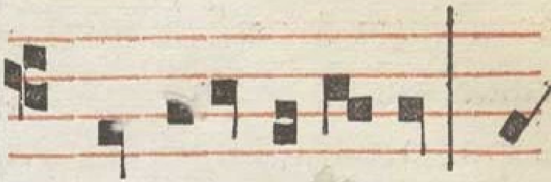
Tum ſurgit Electus, & ante Pontificem genuflectit, & Pōtifex, extenſis manibus ante pectus, dicit.

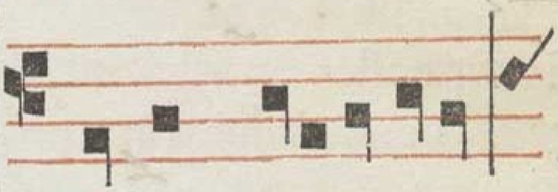
Per omni a ſæcula ſęcu-

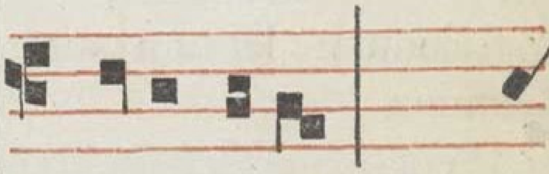
lorum. ℞. Amen.

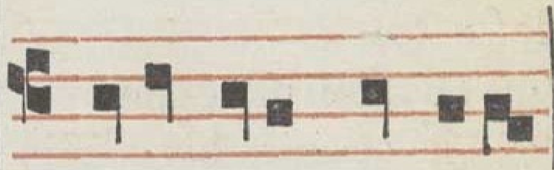
℣. Dominus vobiſcum.

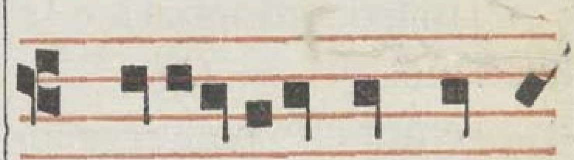
℞. Et cum ſpi ri tu tu o.

℣. Surſum cor da.

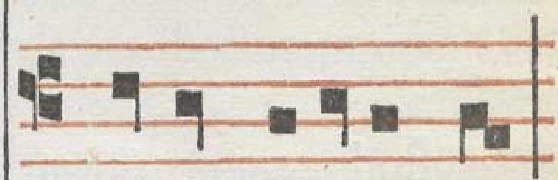
℞. Habemus ad Dominum

℣. Gra ti as agamus Do-

mino De o noſtro.

℞. Dignum, & iuſtum eſt.

Hic Pontifex imponit ambas manus extensas, digitis non disiunctis, super caput Electi; & eas sic tenet, dicens.

Vt qui per nostræ manus impo siti onem hodie Abbas constituitur, san- ctifica ✠ ti one tu a di- gnus, a te electus perma- neat; & numquam post- modum a tua gra ti a se- paretur indignus.

Hic pontifex amouet manus de capite Electi, ac eas ante pectus extenſas tenens, dicit.

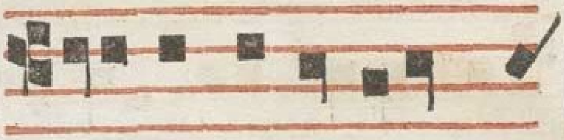

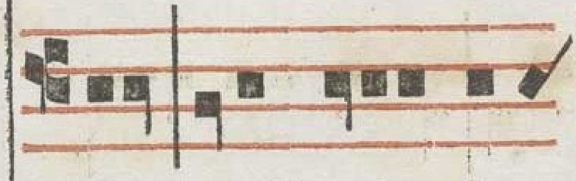

in luxuria abstinentiam,
in varietatibus modera-
tionē, in moribus do-
ctrinam: te tribuente,
Domine, talis in hoc mi-
nisterio perseueret, qua-
lis Leuita electus ab A-
postolis Sãctus Stepha-
nus meruit perdurare: to-
tam ab hac die munda-
nam conuersationem
despiciat; tua, Domine,
bene ✠ dictione largien-
te, contemnat præsentia,

dili-

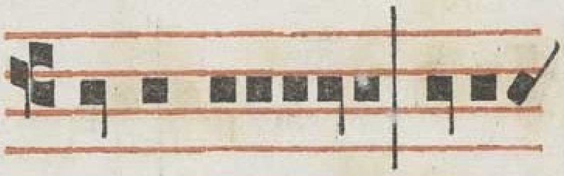

diligat cæleſtia, deſide-
ret ſempiterna: ſit exem-
plum, & forma iuſti tiæ,
ad gubernandam, regen-
damque Eccle ſi am tu-
am fideliter; vt ſpecula-
tor idoneus inter ſuos
collegas ſemper efficia-
tur: ſit magni conſi l i j
induſtria cenſuræ, & ef-
fica cia diſciplinæ: ita,
te, Domine, tribu ente,
in omnibus mandatis
tuis ſine reprehenſione

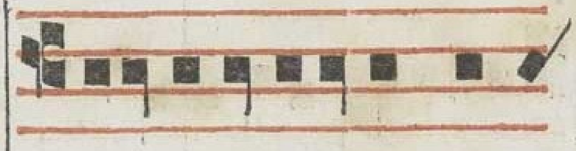
tibi mundo corde ser-

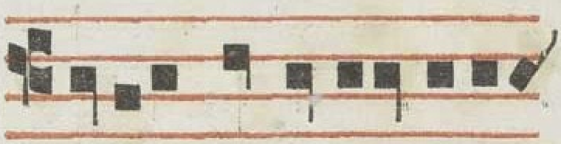
uiens, vt ad brauium su-

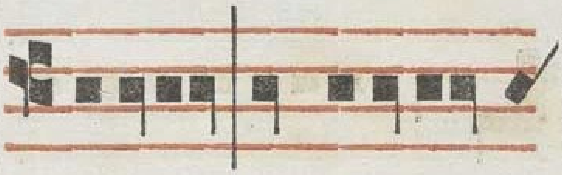
pernæ vocationis, multi-

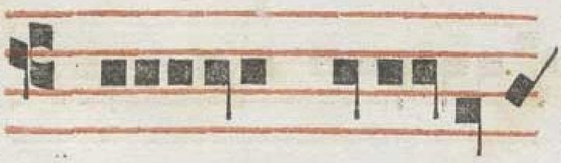
plicato fænore, cum cen-

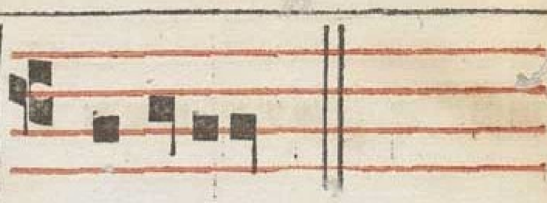
tesimo fructu, coronaque

iu sti ti æ, ad cælestium

thesaurorum dona tua

perueniat.

Quod sequitur dicit plane legendo, ita tamen, quod a circumstantibus intelligi posit.

Præstante Domino nostro Iesu Christo, qui cum Patre, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde, dicit.

Oremus.

DEus, cui omnis potestas, & dignitas famulatur, da huic famulo tuo prosperũ suæ dignitatis effectum, in qua semper te timeat, tibique iugiter placere contendat. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Oremus.

OMnium, Domine, fons bonorum, iustorumque prouectuum munerator, tribue, quæsumus, huic famulo tuo adeptam bene gerere dignitatẽ; & a te sibi præstitã, bonis ope-

ribus comprobare. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Oremus.

EXaudi, Domine, preces nostras, quas in cōspectu tuæ maiestatis super hunc famulū tuum fundimus, qui vice tui nominis ad gubernationem ouium tuarum statuitur; vt eum respicere, & interueniente beato N. bene ✠ dicere digneris; & qui ad redemptionem, & protectionem nostram de cælo descendisti, & mundo te verum, & summū pastorem exhibuisti, dicēs, Ego sum pastor bonus; te inuocamus, te suppliciter deprecamur; vt huic famulo tuo, quē pastoralis officij culmen subire voluisti, tua bonitas adsit, & bene ✠ dictio, omnibus diebus vitæ suæ. Protege eum, Domine, & defende ab omnibus visibiliū, & inuisibilium aduersitatibus inimicorum; dirige gressus eius in viam pacis, & iustitiæ; & largire tuarum dona virtutum, iustitiā, temperantiam, fortitudinem, prudentiam, caritatem, sobrietatem, patientiam, longanimitatem, cōstantiam insuperabilem, fidem non fictam, spem inconcussam, mentem deuotam, humilitatem perfectam, intelligentiam rectam, benignitatem, modestiā, vnanimitatem, pacem, concordiam, castitatem, abstinentiam, vigilantiam, discretionem, rectitudinem, scientiam, pietatem, consilium, & in cunctis actibus bonis inuiolatam perseuerātiam. Aufer, Domine Iesu Christe, ab eo, quidquid prauum, & distortum est, quidquid saluti cōtrarium, quidquid animæ nociuum; superbiam, iactantiam, vanam gloriam, elationem, & quidquid ad vltimum tibi displicens esse potest. Circumda eum interius, & exterius tuæ protectionis auxilio; vt, te defensore, sit tutus; te protegente, securus; te docente, scius. Ostēde ei viam, per quam ambulet; tribue ei thesaurum sapientiæ; vt sciat, & habeat vnde noua, & vetera proferat. Fac

eum in omnibus tua ſequi veſtigia, & de ſua miniſtratione gaudium bonum adipiſci; vt poſt huius ſæculi excurſum, cum ante tribunal tuum venerit, cum multiplici fructu animarum, illud ei præmium largiaris cum omnibus, quos tibi præſentabit, quod fidelibus diſpenſatoribus tuis, pro tuo nomine laborantibus in terris, te promiſiſti daturum eſſe in cælis. Qui cum Patre, & Spiritu ſancto viuis, & regnas Deus in ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Poſtea ſedens Pontifex, accepta mitra, dat ei ambabus manibus tangenti, & recipienti regulam, dicens.

Accipe regulam a ſanctis Patribus traditam ad regendum, cuſtodiendumque gregem tibi a Deo creditum, quantum Deus ipſe te confortauerit, & fragilitas humana permiſerit. Accipe gregis Dominici paternam prouidentiā, & animarum procurationē, & per diuinæ legis incedēdo præcepta, ſis ei dux ad cæleſtis hæreditatis paſcua, adiuuante Domino

mino

mino nostro Iesu Christo, qui cum Patre, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus in sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde, deposita mitra, surgit Pontifex; & stans benedicit baculum pastoralem, si non sit benedictus, dicens.

SVstētator imbecillitatis humanæ, Deus, bene ✠ dic baculū istum; & quod in eo exterius designatur, interius in moribus huius famuli tui tuæ propitiationis clementia operetur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde aspergit illū aqua benedicta. Tum sedens accipit mitram; & stans tradit baculum Abbati coram se genuflexo ambabus manibus illum capienti, dicens.

ACcipe baculum pastoralis officij, quem præferas cateruæ tibi commissæ; vt sis in corrigendis vitijs pie sæuiens; & cum iratus fueris, misericordiæ memor eris.

Deinde, deposita mitra, surgit Pontifex, & benedicit annulum, si non sit benedictus, dicens.

Oremus.

CReator, & cõseruator humani generis, dator gratiæ ſpiritualis, largitor æternæ ſalutis; tu, Domine, emitte bene ✠ dictionem tuam ſuper hunc annulum; vt quicumque hoc ſacroſanctæ fidei ſigno inſignitus inceſſerit, in virtute cæleſtis defenſionis, ad æternam ſibi proficiat ſalutem. Per Chriſtum Dominum noſtrum.

℟. Amen.

Poſt hæc aſpergit annulum aqua benedicta; ſedet cum mitra, & annulum in digitum annularem dexteræ manus Abbatis immittit, dicens.

ACcipe annulum, fidei ſcilicet ſignaculum; quatenus ſponſam Dei, ſanctam videlicet Eccleſiam, intemerata fide ornatus, illibate cuſtodias.

Tum, depoſita mitra, ſurgit Põtifex, & ſtãs verſus ad illum coram ſe genuflexum, dicit.

Oremus.

TE omnipotens, & pijſsime Domine, deprecamur, hũc famulum tuum propitius intuere; vt gratia tua auxiliante, in ſua, ſubiectorumque cõuerſatione præcepta ſanctæ regulæ efficaciter ſtudeat adimplere, vt vna cum commiſſo ſibi grege perpetua potiatur beatitudine. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

His expeditis, Pontifex accipit Abbatem ad oſculum pacis. Idem faciunt Aſsiſtentes. Tum ſurgens Pontifex accedit ad altare, ſi Miſſa legitur; ſi vero cantatur, accedit ad ſedem ſuam, vel ad faldiſtoriũ, & ibi proſequitur Miſſam vſq. ad Offertorium, incluſiue. Abbas autẽ redit cũ Aſsiſtentibus ad capellã ſuam, & ibi in altari ſuo ſimiliter Miſſam proſequitur vſque ad Offertorium, incluſiue; quo dicto, Pontifex ſedetante altare in faldiſtorio cũ mitra, & Abbas ante eum medius inter Aſsiſtentes reducitur, & coram eo genuflexus, offert ei duo intortitia accenſa, duos panes, & duo barilia vino plena, & Pontificis prædicta recipientis manum reuerenter

osculatur; deinde surgit Abbas; Pontifex vero lauat manus,& accedit ad altare,ac prosequitur Missam; Abbas vero ante scabellum, super quod coram se habeat Missale in loco conuenienti; medius inter Asistentes suos genuflexus, legit totam Missam, exceptis verbis consecrationis, quæ nõ proferet. Pro Abbate benedicto,cum secreta diei sub vno Per Dominum, per Pontificem dicitur.

Secreta.

MVnera,nostra,quæsumus, Domine, suscipe placatus; & hunc famulum tuum semper, & vbique misericorditer protege. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit,& regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Per Abbatem dicitur.

Secreta.

MVnera, quæsumus, Domine,suscipe placatus; & me famulum tuum semper, & vbique misericorditer protege. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Dicta oratione, Domine Iesu Christe, qui &c. per Pontificem, & Abbatem, Abbas accedit ad altare, ad dexteram Pontificis, & ambo osculantur altare. Tum Pontifex dat pacem Abbati dicens.

Pax tecum.

Cui Abbas respondet.

Et cum spiritu tuo.

Et redit ad suum scabellum, & dat pacem Asistentibus suis, primum seniori,tum alteri,singulis dicens.

Pax tecum.

Et illi respondent.

Et cum spiritu tuo.

Deinde postquam Pontifex se de corpore, & sanguine,quẽ totum sumere debet,communicauerit, & antequam se purificet,communicat Abbatem genuflexum de corpore tan-

84

tum.

tum. Tum Pontifex, accepta mitra, lauat manus; & prosequitur Missam vsque ad finem, & dat benedictionem solemnem vt supra. Abbas etiã in scabello suo Missã perficit. Postcõmunio, quæ dicitur sub vno Per dominum cũ Postcõmunione diei per Pontificem.

Postcommunio.

HAec nos communio, Domine, purget a crimine; & hunc famulum tuum benigna pietate conseruet. Per Dominum nostrum Iesum Christũ filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Per Abbatem dicitur.

Postcommunio.

HAec nos, communio Domine, purget a crimine; & me famulum tuum benigna pietate conseruet. Per Dominum nostrũ Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Pontifex in fine dat benedictionem solemnem, qua data, si Abbas est de mitra, reponitur faldistorium ante medium altaris, & Pontifex cum mitra in eo sedet. Abbas vero biretum in capite tenens, coram eo genuflectit. Tunc Põtifex, deposita mitra, surgit, & benedicit mitram, si non sit benedicta, dicens.

Oremus.

DOmine Deus, Pater omnipotens, cuius præclara bonitas est, & virtus immensa, a qua omne datum optimum, & omne donum perfectum, totiusque decoris ornamentum, bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare dignare hanc mitram huius famuli tui Abbatis capiti imponendam. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Et mox eam aspergit aqua benedicta; deinde sedens cum mitra, imponit eam capiti Abbatis, dicens.

IMponimus, Domine, capiti huius famuli tui Abbatis galeam munitionis, & salutis; quatenus decorata facie, & armato capite cornibus vtriusque Testamenti terribilis appareat aduersarijs veritatis; &, te ei largiente gratiam, impugnator eorũ robustus existat, qui Moysi famuli tui faciẽ ex tui sermonis consortio decoratã, lucidissimis tuæ claritatis, ac veritatis cornibus insignisti, & capiti Aaron Pontificis tui tiarã imponi iussisti. Per Christum Dominum nostrum.

℞. Amen.

Deinde, si chirothecæ non sint benedictæ, surgit Pontifex, mitra deposita, & eas benedicit, dicens. Oremus.

OMnipotens creator, qui homini ad imaginem tuã condito, manus discretionis insignitas, tamquam organum intelligentiæ, ad recte operandum dedisti, quas seruari mundas præcepisti; vt in eis anima digne portaretur, & tua in eis digne consecrarentur mysteria, bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare dignare manuum hæc

tegumenta; vt quicumque ministrorum tuorum, sacrorum Pontificum, his velare manus suas cum humilitate voluerit, tam cordis, quam operis ei munditiam, tua misericordia subministret. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Et aspergit eas aqua benedicta. Deinde, accepta mitra, sedet, & imponit illas manibus Abbatis, extracto prius illi annulo Pontificali, dicens.

CIrcumda, Domine, manus huius ministri tui munditia noui hominis, qui de cælo descendit, vt quemadmodum Iacob dilectus tuus, pelliculis hædorum opertis manibus, paternam benedictionẽ, oblato patri cibo, potuque gratissimo, impetrauit, sic & iste, oblata per manus suas hostia salutari, gratiæ tuæ benedictionẽ impetrare mereatur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui in similitudinem carnis peccati, tibi pro nobis obtulit semetipsum.

℟. Amen.

Et statim imponit ei annulũ. Si Abbas non sit de mitra, omnia, quæ post benedictionem, finita Missa, per Pontificem datam, posita sunt, prætermittuntur. Tum Pontifex mitram in capite tenens, campanis pulsantibus, si sit in monasterio Abbatis, ducit illũ etiã mitrã in capite tenentem, si sit de mitra, ad chorum; & statuẽs eum in sede prædecessoris sui, & dans ei baculum pastoralem in manu sinistra, dicit.

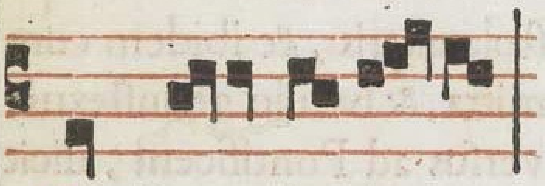
ACcipe plenam, & liberam potestatem regendi hoc monasterium, & congregationem eius, & omnia quæ ad illius regimen interius, & exterius, spiritualiter, & temporaliter pertinere noscuntur.

Si vero benedictio fit extra monasterium suum, Pontifex statuit illum in faldistorio, quo ipse vsus est, ante medium altaris posito, dicens.

STa in iustitia, & sanctitate, & tene locum a Deo tibi

delegatum ; potens eſt enim Deus, vt augeat tibi gratiam ſuam.

Et Abbas, ſi non ſit de mitra, biretum ſibi ipſi reponit. Deinde Pontifex ſtans a dexteris Abbatis, verſus ad altare, mitra depoſita, incipit hymnum, ſchola, vel clericis proſequentibus.

& manet ſine mitra apud ſedem vſque ad finem hymni.

Dicto primo verſu, ſurgit Abbas, ſi ſit de mitra, & circuiens per Eccleſiam, aſſociatus a ſuis Aſsiſtentibus cũ mitris, benedicit populo rediens ad ſedem, ſeu faldiſtorium, in quo ſedet; & ſi ſit in ſuo monaſterio, recipit omnes monachos ſuos ad manus, & oris oſculum, qui tamẽ omnes prius ei reuerentiam exhibeant. Si vero non ſit de mitra, manet ſedens in ſede, ſeu faldiſtorio, cooperto capite a principio hymni prædicti vſque ad illius finem, & recipit omnes monachos ſuos ad oſculum, vt ſupra. Finito hymno, Pontifex ſtans ſine mitra, a dexteris Abbatis cum mitra, ſi ſit de mitra, alioquin cum bireto, ſedentis, dicit ſuper eum.

℣. Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

℟. A templo ſancto tuo, quod eſt in Ieruſalem.

℣. Saluum fac ſeruum tuum, Domine.

℟. Deus meus ſperantẽ in te.

℣. Eſto ei, Domine, turris fortitudinis.

℟. A facie inimici.

℣. Nihil proficiat inimicus in eo.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Exaudi, Domine, preces nostras, & super hunc famulum tuũ spiritum tuæ bene ✠ dictionis emitte; vt cælesti munere ditatus, & tuæ maiestatis gratiam posſit acquirere, & bene viuendi aliis exemplum præbere. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

His dictis, Pontifex, accepta mitra, vadit ad cornu Euangelij altaris, apud quem stant Asſistẽtes cum mitris. Abbas vero, si sit de mitra, surgit cum mitra, & baculo pastorali, & accedens ante medium altaris, populo solemniter benedicit, dicens.

Sit nomen &c.

Postea accedit ad cornu Epistolæ altaris, & ibidem cum mitra, & baculo genuflexus, versus ad Pontificem, dicit cantando. Ad multos annos.

Sive-

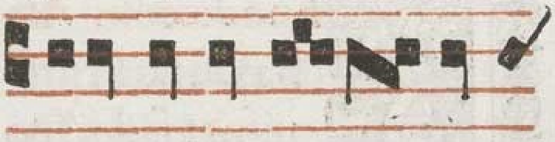
Si vero non sit de mitra, omissa benedictione, dicit.
Ad multos annos. vt supra dictum est; quo dicto, Pontifex recipit eum surgentem ad osculum pacis. Idem faciūt Assistentes, qui deinde Abbatē Euangelium sancti Ioannis, In principio erat verbum &c. dicentem, inter se medium ad eius capellam reducunt, cum mitra, si ea vtitur, & baculo pastorali incedentem. Pontifex vero pacis osculo, vt præmittitur, Abbati dato, dicit submissa voce.
Dominus vobiscum.
Initium sancti Euangelij secundum Ioannem. signat altare, & se; & apud sedem, vel faldistorium deponit sacras vestes. Quibus depositis, Abbas Pontifici, & Assistentibus, pro more, gratias agit; & vadunt in pace omnes.

DE BENEDICTIONE Abbatis auctoritate ordinarij.

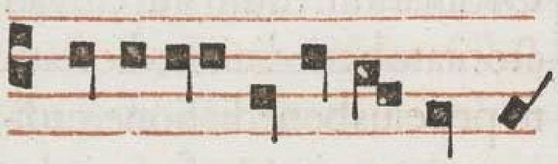
Benedicēdus Abbas, si nō sit prouisus a sede Apostolica, sed per Ordinarium suum, aut eius auctoritate benedicitur, die statuto pro eius benedictione, ordinantur omnia, quæ supra in benedictione Abbatis, auctoritate Apostolica, posita sunt. Deinde Pontifex accipit omnia Pontificalia paramenta; & sedet cum mitra in faldistorio, ante medium altaris præparato. Electus vero in sua capella indutus amictu, alba, cingulo, stola, pluuiali, ac sandalijs, si illis ex priuilegio vti possit, & Missa legenda sit, ducitur medius inter duos Abbates Assistentes, superpelliceo, stola, pluuiali, & mitra indutos, si sint ad hoc priuilegiati, coram Pontifice; cui facta reuerentia debita, Electus prosternit se in terram, ante medium altaris; &

Pon-

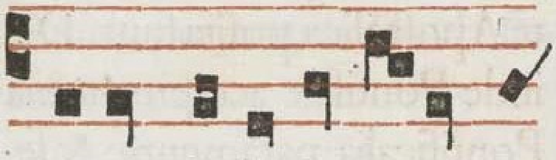
Pontifex, depoſita mitra, ſurgit, & incipit, ſchola proſequente, Antiphonam.

Cōfirma hoc De us, quod

o peratus es in nobis,

a templo ſancto tu o,

quod eſt in Ieruſalem.

Qua finita, incipit, & dicit cum Aſsiſtentibus vſque ad finem Pſalmum ſequentem; quo incepto, ſedet cum mitra.

Pſalmus. 67.

EXurgat Deus, & diſsipētur inimici eius: & fugiant, qui oderunt eum a facie eius.

Sicut deficit fumus, deficiant: ſicut fluit cera a facie ignis, ſic pereāt peccatores a facie Dei.

Et iuſti epulentur, & exultent in conſpectu Dei: & delectentur in lætitia.

Cantate Deo, pſalmum dicite nomini eius: iter facite ei, qui aſcendit ſuper occaſum, Dominus nomen illi.

Exultate in conſpectu eius, turbabuntur a facie eius: patris orphanorum, & iudicis viduarum.

Deus in loco ſancto ſuo: Deus qui inhabitare facit vnius moris in domo.

Qui educit vinctos in fortitudine, ſimiliter eos qui exaſperant qui habitant in ſepulcris.

Deus cum egredereris in conſpectu populi tui: cum pertranſires in deſerto.

Terra mota eſt, etenim cæli diſtillauerunt a facie Dei Sinai: a facie Dei Iſrael.

Pluuiam voluntariam ſegregabis Deus hæreditati tuæ, & infirmata eſt: tu vero perfeciſti eam.

Ani-

Animalia tua habitabunt in ea: parasti in dulcedine tua pauperi Deus.
Dominus dabit verbum euãgelizantibus: virtute multa.
Rex virtutũ dilecti dilecti: & speciei domus diuidere spolia.
Si dormiatis inter medios cleros pennæ columbæ deargentatæ: & posteriora dorsi eius in palloreauri.
Dum discernit cælestis reges super eam, niue dealbabuntur in Selmon: mons Dei, mons pinguis.
Mons çoagulatus, mons pinguis: vt quid suspicamini montes coagulatos?
Mons in quo beneplacitum est Deo habitare in eo: etenim Dominus habitabit in finem.
Currus Dei decem millibus, multiplex millia lætantiũ: Dominus in eis in Sinai in sancto.
Ascendisti in altum, cepisti captiuitatem: accepisti dona in hominibus.
Etenim non credentes: inhabitare Dominum Deum.
Benedictus Dominus die quotidie: prosperum iter faciet nobis Deus salutarium nostrorum.
Deus noster Deus saluos faciendi: & domini domini exitus mortis.
Verumtamen Deus confringet capita inimicorum suorum: verticem capilli perambulantium in delictis suis.
Dixit Dominnus ex Basan conuertam: conuertam in pro fundum maris.
Vt intingatur pes tuus in sanguine: lingua canum tuorum ex inimicis ab ipso.
Viderũt ingressus tuos Deus: ingressus Dei mei regis mei, qui est in sancto.
Præuenerunt principes coniuncti psallentibus: in medio iuuẽcularum tympanistriarũ.
In Ecclesijs benedicite Deo Domino: de fontibus Israel.
Ibi Beniamin adolescentulus: in mentis excessu.
Principes Iuda, duces eorum: principes Zabulon, & principes Nephthalim.
Manda Deus virtuti tuæ: con-

firma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

A templo tuo in Ierusalem: tibi offerent reges munera.

Increpa feras arundinis, congregatio taurorum in vaccis populorum: vt excludant eos, qui probati sunt argento.

Dissipa gentes, quæ bella volunt, venient legati ex Aegypto: Aethiopia præuenient manus eius Deo.

Regna terræ cantate Deo: psallite Domino.

Psallite Deo, qui ascendit super cælum cæli: ad orientem.

Ecce dabit voci suæ vocē virtutis, date gloriam Deo super Israel: magnificentia eius, & virtus eius in nubibus.

Mirabilis Deus in sanctis suis, Deus Israel ipse dabit virtutē, & fortitudinem plebi suæ: benedictus Deus.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nūc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen. Deinde repetitur Antiphona. Tum, deposita mitra, surgit Pontifex, & stans versus ad Electum, dicit.

℣. Saluum fac seruum tuum Domine.

℟. Deus meus sperātem in te.

℣. Mitte ei, Domine, auxilium de sancto.

℟. Et de Sion tuere eum.

℣. Memor esto congregationis tuæ.

℟. Quam possedisti ab initio.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui facis mirabilia magna solus, prætende super hunc famulum tuum, & super congregationes illi commissas spiritum gratiæ salutaris; &, vt in veritate tibi placeat, perpetuum ei rorem benedictionis infunde. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Oremus.

Actiones nostras, quæsumus Domine, aspirando

præueni, & adiuuando prosequere; vt cuncta nostra oratio, & operatio a te semper incipiat, & per te cepta finiatur. Per Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.

Deinde surgit Electus, & vna cum Assistētibus coram Pontifice genuflectit; & prior Assistentium dicit Pontifici.

Adest Reuerendissime pater, Electus monasterij N. quem ad vestram Reuerendissimam Paternitatē ex parte conuentus eiusdem monasterij duximus præsentādum, humiliter postulantes a vobis, vt ipsum in Abbatē dicti monasterij dignemini ordinare.

Tunc Pontifex interrogat eos, dicens

Scitis illum esse dignum?

℞. Scimus, & testificamur ipsum dignum esse.

Interrogatio.

Fuit eius electio canonice, & concorditer celebrata?

℞. Fuit.

Pontifex, dicit.

Deo gratias.

Quo dicto, surgunt omnes, & sedent in suis scabellis, & Pontifex prosequitur examen, dicens. Antiqua sanctorum Patrum &c. & omnia alia fiunt, prout supra in benedictione Abbatis Auctoritate Apostolica posita sunt. Finito examine, & manu Pontificis per Electum osculata, idem Electus ante Pontificem genuflexus, coram se tenens cædulam scriptam, & suo pendenti sigillo sigillatam, debitæ fidelitatis iuramentum Pontifici, ordinario suo, præstat, in hunc modum.

Ego N. monasterij N. ordinandus Abbas promitto coram Deo, & Sanctis eius, & hac solemni fratrum congregatione, fidelitatem, dignā que subiectionem, obedientiam, & reuerentiā matri meæ Ecclesiæ N. nominando Ecclesiam cuius iurisdictioni ordinariæ subiectus existit.

Tibique N. Domino meo, eiusdem Ecclesiæ Patriarchæ, vel Archiepiscopo, aut Episcopo, & successoribus tuis,

ſecundum ſacrorum Canonum inſtituta, & prout præcipit inuiolabilis auctoritas Pontificum Romanorum.

Deinde librum Euãgeliorum, quem Pontifex ſuper genua ſua tenet apertum, inferiori parte eiuſdem libri Electo verſa, quem ipſe Electus, ambabus manibus ſupra ſcripturam poſitis, tangit, dicens.

Sic me Deus adiuuet, & hæc ſancta Dei Euangelia.

Tum cædulam ipſam Pontifici tradit; qui illa recepta, & mitra depoſita, ſurgit; & facit Confeſsionem; & proceditur in omnibus, & per omnia, prout ſupra ordinatum eſt.

DE BENEDICTIONE Abbatiſſæ.

Electa in Abbatiſſam, & confirmata, benedici debet in die Dominico, vel alijs, quibus conſecrantur virgines; ſi non eſt prius conſecrata, & velata; alioquin fieri poteſt qualibet die, hoc modo. Pontifex paratus omnibus Pontificalibus ornamentis, apud altare maius paratum, cum ſua credentia, & rebus conſuetis procedit in Miſſa vſque ad Alleluia, ſi dicitur; ſiue vltimum verſum Tractus, vel Sequẽtiæ excluſiue. Interim, Electa in veſte ſua audiat Miſſam in choro, quæ dici debet de die, cũ Collecta pro Electa, ſub vno Per Dominũ, & Pontificem celebrãtem.

Oratio.

DA, quæſumus, Domine, huic famulæ tuæ, quã virginitatis honore dignatus es decorare, inchoati operis cõſummatum effectum, & vt perfectam tibi offerat plenitudinẽ, initia ſua perducere mereatur ad finem. Per Dominũ noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuũ, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sãcti Deus per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Dicto Graduali, ſeu Tractu, vel Sequentia, vſque ad vltimũ verſum excluſiue, Pontifex

accedit ad faldistorium ante medium altaris, & ibi sedet cũ mitra. Electa vero e monasterio egressa, associata a duabus matronis senioribus, ac velo ante faciem demisso, Pontifici præsentata, corã eo genuflexa, in manibus habens cædulam scriptam, & suo pẽdenti sigillo sigillatam, debitæ fidelitatis iuramentum præstat Pontifici, suo ordinario, in hũc modum.

EGo N. monasterij N. ordinanda Abbatissa, promitto coram Deo, & Sanctis eius, & hac solemni sororum congregatione, fidelitatem, dignamque subiectionem, obedientiam, & reuerentiam matri meæ Ecclesiæ N. nominando Ecclesiam, cuius iurisdictioni ordinariæ subiecta existit. Tibique N. Domino meo, eiusdem Ecclesiæ Patriarchæ, vel Archiepiscopo, aut Episcopo, & successoribus tuis, secundum sacrorum Canonũ instituta, & prout præcipit inuiolabilis auctoritas Pontificum Romanorum.

Deinde librum Euãgeliorum, quem Pontifex super genua

ſua tenet apertum, inferiori parte eiuſdem libri Electæ verſa, quem ipſa Electa, ambabus manibus ſupra ſcripturam poſitis, tangit, dicens.

Sic me Deus adiuuet, & hæc ſancta Dei Euangelia.

Tum cædulam ipſam Pontifici tradit, qui ſurgit cum mitra, & ſuper faldiſtorium procumbit. Electa vero proſternit ſe ſuper tapete ad eius ſiniſtram; & chorus dicat Litanias in quibus cum dictum fuerit

Vt omnibus fidelibus &c.

℞. Te rogamus audi nos.

Pontifex ſurgit cum mitra, & baculum paſtoralem in ſiniſtra tenens, verſus ad Electam, dicit.

VT hanc præſentem Electam bene ✠ dicere digneris.

℞. Te rogamus audi nos.

Deinde dicit.

Vt hanc præſentem Electam bene ✠ dicere, & ſancti ✠ ficare digneris.

℞. Te rogamus audi nos.

Tum iterum procumbit, & perficiuntur Litaniæ; quibus finitis, ſurgit Pontifex, Electa adhuc proſtrata manente; & ſtans verſus ad illam, depoſita mitra, dicit.

Pater noſter.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℞. Sed libera nos a malo.

℣. Saluam fac ancillam tuam, Domine.

℞. Deus meus ſperãtem in te.

℣. Mitte ei, Domine, auxilium de ſancto.

℞. Et de Sion tuere eam.

℣. Hæc accipiet benedictionẽ a Domino.

℞. Et miſericordiam a Deo ſalutari ſuo.

℣. Memor eſto congregationis tuæ.

℞. Quam poſſediſti ab initio.

℣. Dominus cuſtodiat introitum, & exitum tuum.

℞. Ex hoc nunc, & vſque in ſæculum.

℣. Dominus cuſtodiat te ab omni malo.

℞. Cuſtodiat animam tuam Dominus.

℣. Domine Deus virtutum conuerte nos.
℟. Et oſtende faciem tuam, & ſalui erimus.
℣. Domine, exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpiritu tuo.

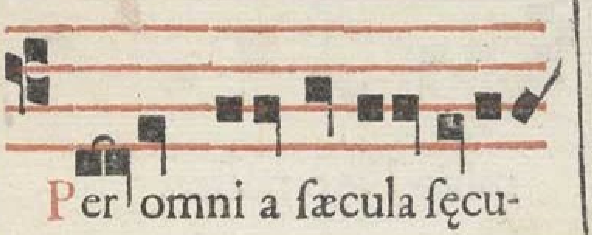
Oremus.

CONcede, quæſumus, omnipotens Deus, affectui noſtro tuæ miſerationis effectum; & hanc famulam tuam, quam ad regimen animarum eligimus, gratiæ tuæ dono proſequere; vt, te largiente, cum ipſa tibi noſtra electione placeamus. Per Chriſtum Dominum noſtrum.
℟. Amen.

Oremus.

CVnctorum bonorũ inſtitutor Deus, qui per Moyſen famulum tuum, ad gubernandas Eccleſias præpoſitos inſtituiſti, tibi ſupplices fundimus preces, teque deuotis mentibus exoramus, vt hanc famulam tuam, quam communis electio famularum tuarũ Abbatiſſam ouium tuarum eſſe conſtituit, protectionis tuæ gratia munire digneris; ſicque regere ſubditas, commendataſque oues concedas, vt cum illis omnibus regna cælorum adipiſcatur; quatenus, te, Domine, opitulante, Apoſtolicis iugiter fulta doctrinis, centeſimo cum fructu læta introeat portas paradiſi; atque a te, Domine, collaudáte audire mereatur, Euge ſerue bone, & fidelis, quia in pauca fuiſti fidelis, ſupra multa te conſtituam, intra in gaudium Domini tui. Quod ipſe præſtare digneris, qui viuis, & regnas Deus in ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

His dictis, Electa ſurgit, & ante Pontificem genuflectit, qui proſequitur, manus ante pectus extenſas tenens, dicens.

lorum. ℟. Amen.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.
℣. Sursum corda.
℟. Habemus ad Dominum.
℣. Gratias agamus Do-
mino Deo nostro.
℟. Dignum, & iustum est.
Vere dignum, & iustum
est, æquum, et salutare
nos tibi semper, et vbi-
que gratias agere, Do-
mine sancte, Pater omni-
potens, æterne Deus,

Afflu entem spi ri tum

tuæ bene ✠ dicti onis

super hanc famu lam

tuam, nobis o rantibus,

propiti us infunde.

Pontifex imponit ambas manus extensas, digitis tamen nõ disiunctis, super caput Electæ, & eas sic tenet, prosequendo.

Et quæ per nostræ manus

impo si ti onem hodi e

Pontifex amouet manus de capite Electæ, proſequens, ante pectus eas extenſas tenens.

bus

bus miſericordiam, in
humilitate principatum,
in ſuperbia odium, in
fide dilectionem, in do-
ctrina peruigilantiam, in
caſtitate continentiam,
in luxuri a abſtinentiam,
in vari e ta tibus modera-
tio nem, in moribus do-
ctrinam: te auxi li ante,
Domine, talis in hoc mi-
niſte ri o perſeueret, qua-
lis Leuita electus ab A-
poſtolis Sanctus Stepha-

nus meruit perdurare: to-
tam ab hac die munda-
nam conuer sa ti o nem
despiciat; tua, Domine,
bene ✠ dictione largien-
te, contemnat præsentia,
diligat cæle sti a, deside-
ret sempiterna: sit exem-
plum, & forma iusti tiæ,
ad gubernan dam, regen-
damque Eccle si am tu-
am fideliter; vt specula-
trix idonea inter suas
collegas semper effi ci a-

tur

tur: ſit magni conſi l i j
induſtria cenſuræ, & ef-
fica cia diſciplinæ: ita,
te, Domine, tribu ente,
in omnibus mandatis
tuis ſine reprehenſione
tibi mundo corde ſer-
uiens, vt ad brauium ſu-
pernæ vocationis, multi-
plicato fænore, cum cen-
teſimo fructu, coronaque
iu ſti ti æ, ad cæleſtium
theſaurorum dona tua
perueniat.

Quod sequitur dicit plane, ita tamen, quod a circumstantibus audiatur.

Præstante Domino nostro Iesu Christo, qui cum Patre, & Spiritu sancto viuit, & regnat in sæcula sæculorum ℟. Amen.

Tum Pontifex adhuc sine mitra, vt supra, stans dicit.

Oremus.

DEus, cui omnis potestas, & dignitas famulatur, da huic famulæ tuæ prosperũ suæ dignitatis effectũ, in qua semper te timeat, tibique iugiter placere contendat. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Oremus.

OMnium, Domine, fons bonorum, iustorumque prouectuum munerator, tribue, quæsumus, huic famulæ tuæ adeptam bene gerere dignitatẽ; & a te sibi præstitã, bonis operibus comprobare. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Oremus.

COncede, quæsumus, omnipotens Deus, famulæ tuæ, vt ostendendo, & exercendo, quæ recta sunt, per exemplũ bonorum operum animas suarum instruat subiectarum: & æternæ remunerationis mercedem a te pijssimo pastore percipiat. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Oremus.

DOmine Deus omnipotens, qui sororem Moysi Mariam præeuntem cum cæteris mulieribus inter æquoreas vndas cum tympanis, & choris lætam ad littus maris venire fecisti, te supplices deprecamur, pro hac fideli famula tua, quæ hodie super vniuersas sibi subditas Abbatissa constituitur; vt ita monastica, vel canonica norma tueatur cũctas famulas tuas, sibi commissas, quatenus ad æternam gloriã, te auxiliãte, cum omnibus illis introeat læta, ibiq; exultans cum Angelis, canens cantica noua, sequatur agnum quocũque ierit, Iesum Christum Dominum nostrum, qui tecum

viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Tum sedet Pontifex, accepta mitra, & tradit Abbatissæ coram se genuflexæ in manibus regulam, dicens.

Accipe regulam a sanctis Patribus traditam ad regẽdum, custodiendumque gregem tibi a Deo commissum, quantum Deus ipse te confortauerit, & fragilitas humana permiserit. Accipe gregis Dominici maternam prouidentiam, & animarum procurationem; & per diuinæ legis incedendo præcepta, sis ei dux ad cælestis hæreditatis pascua, adiuuãte Domino nostro Iesu Christo, qui cum Patre, & Spiritu sancto, viuit, & regnat Deus in sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Deinde, si prius, dum erat monialis, non fuit velata, Pontifex, deposita mitra, surgit, & benedicit velum, quod per vnum ex ministris coram eo tenetur, dicens.

Oremus.

SVppliciter te, Domine, rogamus, vt super hanc vestem ancillæ tuæ capiti imponendam, bene ✠ dictio tua benigna descendat; & sit vestis hæc benedicta, consecrata, immaculata, & sancta. Per Christum Dominum nostrũ. ℟. Amen.

Oremus.

CApnt omnium fidelium, Deus, & totius corporis saluator, hoc operimentum velaminis, quod famula tua propter tuum, tuæque genitricis beatissimæ virginis Mariæ amorem suo capiti est impositura, dextera tua sancti ✠ fica; & hoc, quod per illud mystice datur intelligi, tua semper custodia, corpore pariter, & animo incontaminato custodiat; vt, quando ad perpetuam Sanctorum remunerationem venerit, cũ prudẽtibus & ipsa virginibus præparata, te perducẽte, ad sempiternæ felicitatis nuptias introire mereatur. Qui viuis, & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde aspergit velum ipsum aqua benedicta; tum sedens,

acce-

accepta mitra, imponit illud super caput Abbatissæ, ita vt depẽdeat super scapulas, & ante pectus, & vsque ad oculos, sic dicens.

ACcipe velamen sacrum, quo cognoscaris mundũ contẽpsisse, & te Christo Iesu veraciter, humiliterque, toto cordis annisu, sponsam perpetualiter subdidisse, qui te ab omni malo defendat, & ad vitã perducat æternam. ℟. Amen.

Si vero Abbatissa prius velata fuit, omittuntur prædicta. His finitis, surgunt omnes, & Pontifex procedit in Missa, quam Abbatissa in loco ad partem audit.

Incepto a choro Offertorio, & per Pontificem lecto, sedet Põtifex in faldistorio ante medium altaris, accepta mitra; & Abbatissa, præcedẽtibus eam duobus famulis duo intortitia accensa portantibus, venit de loco suo, associata a duabus matronis, & corã Pontifice genuflectit; ac ei succesiue dicta duo intortitia offert, & Põtificis ea recipientis manũ osculatur; tũ ad locũ suũ reuertitur.

96

Ponti-

Pontifex vero manus lauat, surgit deposita mitra, & Missam prosequitur.

Secreta.

OBlatis hostiis, quæsumus, Domine, præsenti famulæ tuæ perseuerantiam perpetuæ virginitatis accommoda; vt apertis ianuis, summi regis aduentu, regnum cæleste cum lætitia mereatur intrare. Per Dominũ nostrũ Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Postquam Põtifex se communicauerit, Abbatissam cõmunicet. Tum, accepta mitra, lauat manus; deinde prosequitur Missam vsque ad benedictionem exclusiue.

Postcommunio.

REspice, Domine, famulæ tuæ tibi debitam seruitutem, vt inter humanæ fragilitatis incerta, nullis aduersitatibus opprimatur, quæ de tua protectione confidit. Per Dominũ nostrũ Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Dicto. Ite missa est, vel, Benedicamus Domino, & Placeat &c.

Pontifex cum mitra intronizat Abbatissam in sede, & si sit in proprio monasterio, dicit.

ACcipe plenam, & liberam potestatem regendi hoc monasterium, & congregationem eius, & omnia, quæ ad illius regimen interius, & exterius, spiritualiter, & temporaliter pertinere noscuntur.

Si vero benedictio fit extra monasterium suum, Pontifex dicit.

STa in iustitia, & sanctitate, & tene locum a Deo tibi delegatum; potens est enim Deus, vt augeat tibi gratiam suam.

Tunc Pontifex stans a dexteris Abbatissæ, versus ad altare, mitra deposita, incipit cantando, schola prosequente: hymnum.

Te Deum lau damus.

Et dicitur totum; & Pontifex manet sine mitra apud sedem vsque ad finẽ hymni. Interim dum cãtatur hymnus, Abbatissa reuertitur ad monasteriũ, associata, vt supra, & a monialibus senioribus excipitur intra portam, atque ad chorum perducitur, vbi moniales omnes faciunt ei reuerentiam, singulariter genuflexæ ante illam, & recipiuntur ab ea benigne ad osculum. Finito hymno, Pontifex stans sine mitra, sedẽte Abbatissa in sede sua in choro, super eam dicit versus.

℣. Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

℟. A templo sancto tuo, quod est in Ierusalem.

℣. Saluam fac ancillam tuam, Domine.

℟. Deus meus sperantẽ in te.

℣. Esto ei, Domine, turris fortitudinis.

℟. A facie inimici.

℣. Nihil proficiat inimicus in ea.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

FAmulam tuam, Domine, custodia muniat pietatis, vt virginitatis sanctæ propositũ, quod, te inspirante, suscepit, te protegente, illæsum custodiat. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde Pontifex, assumpta mitra, benedicit solemniter populo, dicens.

Sit nomen Domini &c.

Et benedictione data, vadunt omnes in pace.

DE BENEDICTIONE, & conſecratione virginum.

Benedictio, & conſecratio virginum fieri debet in Epiphania Domini, vel in Albis Paſchalibus, aut in Natalitijs Apoſtolorum, ſeu in Dominicis diebus. Die vero præcedenti, hora veſpertina, vel etiam mane, antequam Pōtifex ad Miſsā ſe paret, in loco conuenienti, præſentantur ei virgines benedicendæ; qui de earum ætate, & propoſito ſingulariter ſingulas, videlicet, an annum vigeſimum quintum compleuerint, ſi voluntatem, & propoſitum ſeruandæ virginitatis habeant, diligenter inquirit; & inſuper ſeorſum cum qualibet de vita, & conſcientia, & carnis integritate. Quo facto ſuper altari in cornu Epiſtolæ locantur pro virginibus benedicendis veſtes, vela, annuli, & torques, ſiue coronæ, tempore ſuo virginibus tradenda. Deputātur paranymphæ Matronę ſeniores & propinquæ earū, quæ virgines aſſociātur, & præcedūt, collocant, ac deducunt ad Pontificem, & reducunt. Ordinatur etiam in Eccleſia papilio, aut alius locus conueniens paratur, in quo virgines ipſæ conueniunt, & ſuo tempore ſe veſtiunt benedictis veſtibus. Poſt hæc, hora cōgrua, Pontifex paratus omnibus Pōtificalibus paramentis, procedit more conſueto ad Miſſam, & in ea vſque ad Alleluia, ſiue vltimum verſum Tractus, vel Sequentiæ excluſiue.

Miſſa dicitur de die, cum Collecta pro virginibus, ſub vno Per Dominum.

Oratio.

Da, quæſumus, Domine, his famulabus tuis, quas virginitatis honorę dignatus es decorare, inchoati operis conſummatum effectū; &, vt perfectam tibi offerant plenitudinem, initia ſua perducere mereantur ad finem. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtū

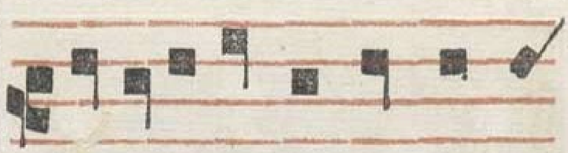
filium

filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sãcti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Dicto Graduali, Tractu, vel Sequentia vſque ad vltimum verſum excluſiue, Pontifex ſedet cum mitra ſuper faldiſtorium, ante medium altaris præparatum. Virgines vero in veſtibus, quibus in monaſterio vſæ ſunt, ſine velis, ſine mantellis, & ſine cucullis e monaſterio egreſſæ, aſſociatæ ſingulæ a duabus matronis ſenioribus, & propinquis, ac velis ante faciem demiſsis, Eccleſiam ingrediuntur; & Archipresbyter ſuperpelliceo, & pluuiali indutus cantat, competẽti voce, hanc Antiphonam.

Pru den tes vir gi nes

ptatæ veſtras lampa-

des: ecce ſponſus

venit, exi te obu iam ei.

Virgines vero audientes vocẽ Archipresbyteri, & accendentes cereos ſuos progrediuntur binæ, & binæ. Archipresbyter vero pręcedẽs ſtatuit eas extra chorũ, vt facies ad altare maius vertant, & Pontificem coram altari ſedentem poſsint videre, & ipſe eas. Tunc idem Archipresbyter in parte virginum ſtans, dicit competenti voce, in tono lectionis, ad Pontificem, virginibus genuflectentibus.

REuerendiſsime Pater, poſtulat ſancta mater Eccleſia Catholica, vt has præſentes virgines dignemini benedicere, & conſecrare, ac Domino noſtro Ieſu Chriſto, ſummi Dei filio deſponſare.

Pontifex interrogat dicens.

Scis illas dignas eſſe?

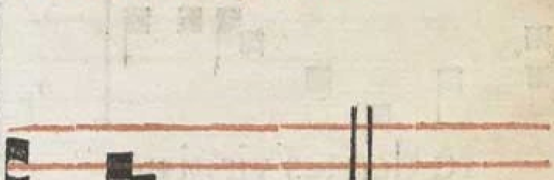
Reſpondet Archipresbyter.

Quantum humana fragilitas noſſe ſinit, credo, & teſtificor illas dignas eſſe.

Tunc Pontifex adhuc ſedens cum mitra, dicit ad circumſtantes.

AVxiliante Domino Deo, & Saluatore noſtro Ieſu Chriſto, eligimus has præſentes virgines benedicere, et cōſecrare, ac Domino noſtro Ieſu Chriſto, ſummi Dei filio deſponſare.

Deinde Pontifex vocat virgines in cantu, dicens.

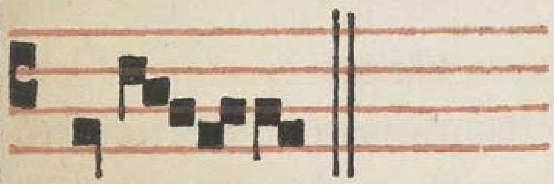

Virgi-

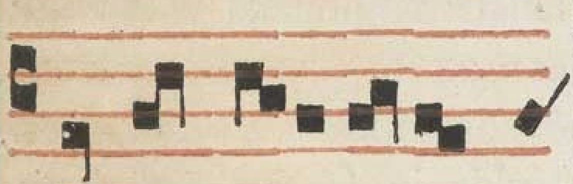
Virgines reſpondent.

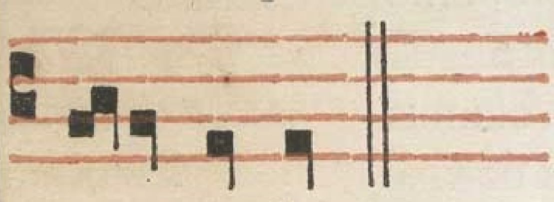

Surgentes mox ſeriatim veniunt vſque ad introitum chori, exterius tamen genua flectentes. Tunc Pontifex eas ſecundo altius vocat in cantu, dicens.

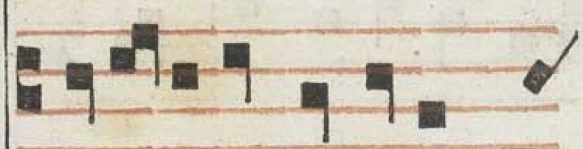
Virgines ſurgentes reſpondẽt ſimiliter in cantu, dicentes.

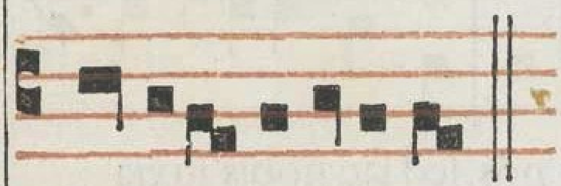

Deinde vſque ad mediũ chori procedunt, & ibi genua flectunt. Tunc Pontifex tertio altius vocat eas in cantu, dicens.

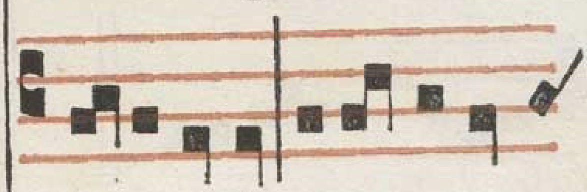

Virgines vero ſurgentes reſpõdent cantantes Antiphonam.

manibus iunctis inter ambas manus Pontificis, Pontifex interrogat quamlibet, dicens.

Promittis te virginitatem perpetuo seruare?

Respondet illa.

Promitto.

Et Pontifex dicit.

Deo gratias.

Illa vero osculatur manus Pontificis, surgitque, & ad suum locum reuertitur, & genuflectit. Omnibus autem sic per ordinem expeditis, & ad sua loca reuersis, & genuflexis, Pontifex communiter omnes interrogat, dicens.

Vultis benedici, & consecrari, ac Domino nostro Iesu Christo, summi Dei filio despõsari?

Respondent omnes.

Volumus.

Post hæc Põtifex ante altare super faldistoriũ procumbit, cũ mitra; & ministri hinc, & inde genuflectunt; virgines vero post Pontificem super tapetia, in modum coronæ, se prosternunt; & cantores incipiunt, & prosequũtur Litanias. Et postquam dictũ fuerit, & a choro responsum.

Vt omnibus fidelibus &c.

℟. Te rogamus audi nos.

Pontifex surgit cum mitra, & vertens se ad virgines prostratas, tenens baculum pastoralem in sinistra, in pristino tono dicit, primo.

VT præsentes ancillas tuas bene ✠ dicere digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Vt præsentes ancillas tuas bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Quibus dictis, Pontifex redit ad accubitum, cantoribus Litanias, vbi dimiserant, reassumentibus, & perficientibus. Quibus finitis, surgunt omnes, & dicitur hymnus. Veni creator Spiritus &c.

Pontifice, sine mitra ante altare genuflexo, incipiente, & choro illum prosequente vsque ad finem; primo versu dicto, Pontifice surgẽte, & vsque ad finẽ eiusdem hymni sine mitra stante. Hymno dicto, virgi-

nes ad papilionē, seu ad aliū locum idoneum proximiorem, ad hoc ordinatum, reuertuntur. Pontifex vero coram altari stans, deposita mitra, benedicit virginum vestes, dicens.

℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus æternorum bonorū fidelissime promissor, certissime persolutor, qui vestimentum salutis, & indumentum æternæ iucunditatis tuis fidelibus promisisti, clementiam tuam suppliciter exoramus, vt hæc indumenta, humilitatem cordis, & cōtemptum mundi significantia, quibus famulæ tuæ sācto visibiliter sunt informandæ proposito, propitius bene ✠ dicas; vt beatæ castitatis habitum, quem, te inspirante, suscipiunt, te protegente, custodiant; & quas venerandæ vestibus promissionis induis temporaliter, beata facias immortalitate vestiri. Per Dominum nostrū Iesum Christū filiū tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti

Deus,

Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℞. Amen.

Oremus.

DOmine Deus, bonarum virtutum dator, & omniũ benedictionum largus infuſor, te obnixis precibus deprecamur, vt has veſtes bene ✠ dicere, & ſancti ✠ ficare digneris, quas famulæ tuæ pro indicio cognoſcẽdæ religionis induere ſe volunt; vt inter reliquas feminas tibi cognoſcantur dicatæ. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℞. Amen.

Oremus.

EXaudi, omnipotens Deus, preces noſtras; & has veſtes, quas famulæ tuæ ad ſeipſas operiendas expoſcũt, vberrimæ benedictionis imbre perfunde, ſicut perfudiſti orã veſtimentorum Aaron, benedictione vnguenti, profluentis a capite in barbam; & ſicut benedixiſti veſtes omnium religioſorum tibi per omnia placentium, ita eas bene ✠ dicere, & ſancti ✠ ficare digneris: ac præſta, clementiſsime pater, vt ſupradictis famulabus tuis, ſint hæ veſtes ſalutis protectio, hæ cognitio religionis, hæ initium ſanctitatis, hæ contra omnia tela inimici robuſta defenſio; vt centeſimi muneris opulentia, perſeuerante continentia, ditentur. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℞. Amen.

Et veſtes aqua benedicta aſpergit, quæ portantur virginibus ad locum, ad quem diuertunt; vbi, dimiſsis quotidianis veſtibus, induunt benedictas. Pontifex autem ſtans, vt ſupra, benedicit vela virginum, dicens.

Oremus.

SVppliciter te, Domine, rogamus, vt ſuper has veſtes ancillarum tuarũ capitibus imponẽdas, bene ✠ dictio tua benigna deſcendat; & ſint hæ veſtes benedictæ, conſecratæ, immaculatæ, & ſanctæ. Per Chriſtum Dominum noſtrũ. ℞. Amen.

Oremus.

CApput omnium fidelium, Deus, & totius corporis ſaluator, hæc operimenta velaminũ, quæ famulæ tuæ pro-

pter tuum, tuæque genitricis beatiſsimæ virginis Mariæ amorem ſuis capitibus ſunt impoſituræ, dextera tua ſancti ✠ fica; & hoc, quod per illa myſtice datur intelligi; tua ſemper cuſtodia, corpore pariter, & animo incontaminato cuſtodiãt; vt, quando ad perpetuam Sãctorum remunerationem venerint, cum prudentibus & ipſæ virginibus præparatæ, te perducente, ad ſempiternæ felicitatis nuptias introire mereãtur. Qui viuis, & regnas Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Et vela ipſa aqua benedicta aſpergit. Poſt hæc ſtans adhuc, vt ſupra, Pontifex benedicit annulos, dicens.

Oremus.

CReator, & conſeruator, humani generis, dator gratiæ ſpiritualis, & largitor humanæ ſalutis; tu, Domine, emitte bene ✠ dictionem tuã ſuper hos annulos; vt, quæ eos geſtauerint, cæleſti virtute munitæ fidem integram, fidelitatemque ſinceram teneant; ſicut ſponſæ Chriſti virginitatis propoſitum cuſtodiant, & in caſtitate perpetua perſeuerent. Per Chriſtum Dominũ noſtrum. ℟. Amen.

Et aqua benedicta eos aſpergit. Tum ſtans adhuc ſine mitra Pontifex, benedicit torques, ſiue coronas, dicens.

Oremus.

BEne ✠ dic, Domine, ornamẽta iſta; & præſta, per inuocationẽ tui nominis, vt quæcumque ea portauerint, ſi tibi fideliter ſeruierint, coronã, quam illa deſignant, in cælo percipere mereantur. Qui in Trinitate perfecta viuis, & regnas Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Deinde eas aqua benedicta aſpergit. His expletis, virgines, benedictis veſtibus, exceptis velis, indutæ, binæ, & binæ ſeriatim redeunt ad Pontificem, cantantes Reſponſorium.

Regnum mun di,
& omnem
orna tum ſæ cu li
contempſi propter amo-
rem Do mini noſtri
Ie ſu Chriſti,quem
vi di, quem a ma
ui, in quem credidi, quẽ
di lexi. ℣. E ructa-
uit cor me um ver-
bum bo num, di co
e go o pera
me a regi.
Quem vi di.

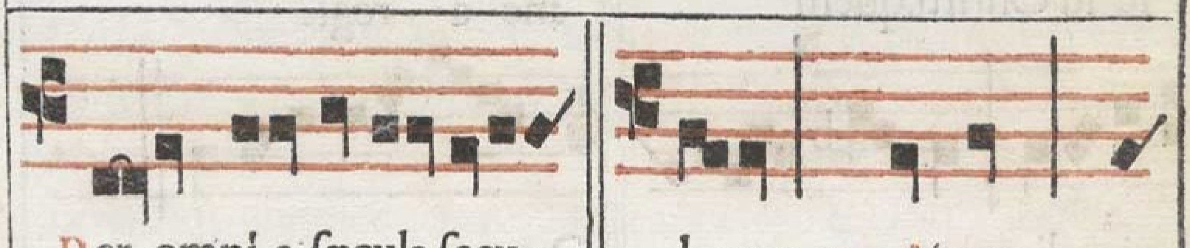
Tum diſponuntur a paranymphis ante altare genuflexæ coram Pontifice, in modum coronæ, vultibus demiſsis. Pontifex vero ſurgit, mitra depoſita, & verſus ad eas, dicit.

Oremus.

Reſpice, Domine, propitius ſuper has famulas tuas, vt ſanctæ virginitatis propoſitum, quod, te inſpirante, ſuſceperunt, te gubernãte, cuſtodiant. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus.

Deinde dicit competenti voce, extenſis manibus ante pectus, Præfationem.

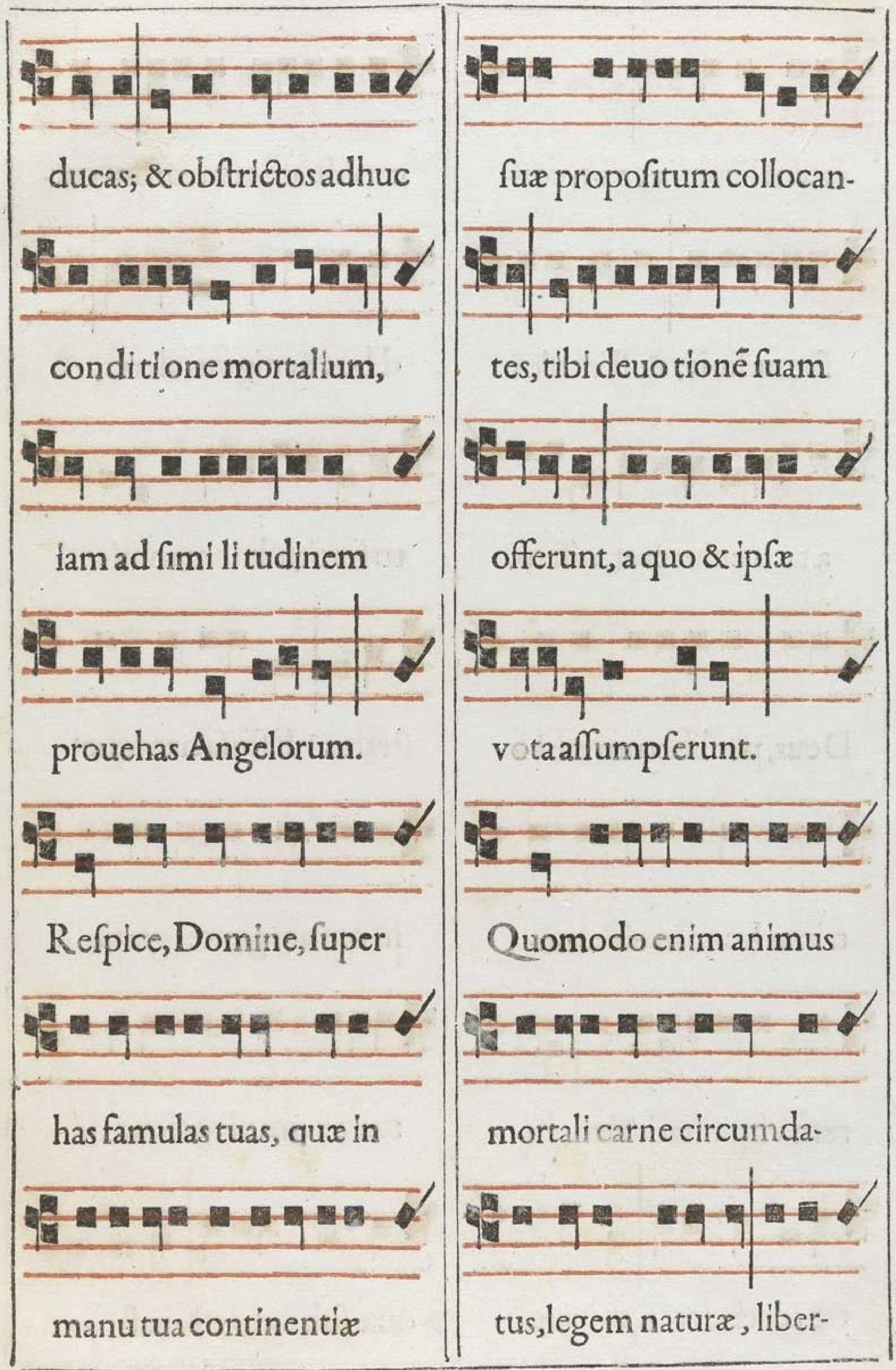

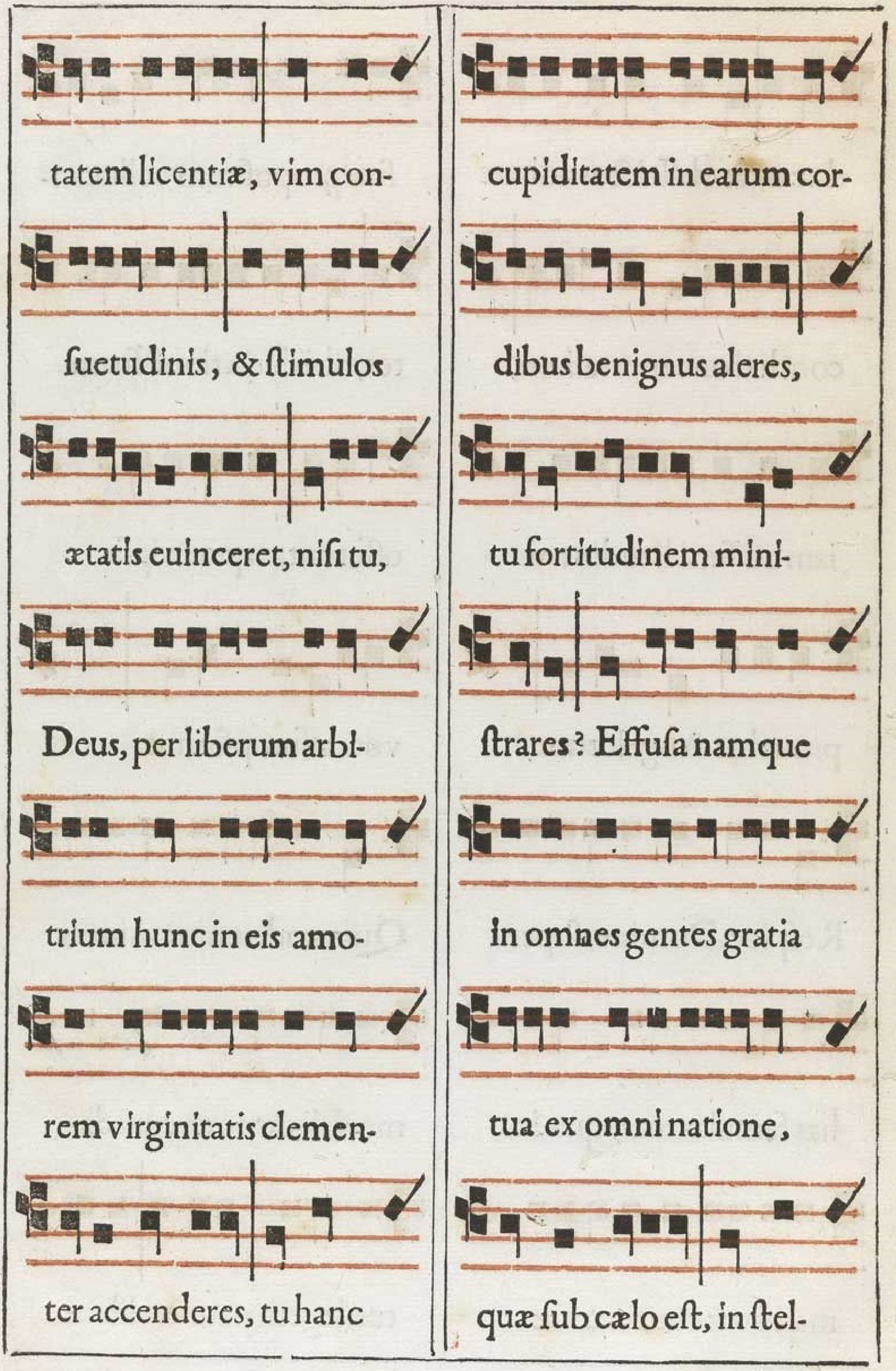

℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpi ri tu tu o.
℣. Surſum cor da.
℟. Habemus ad Dominum.
℣. Gra ti as agamus Do-
mino De o noſtro.
℟. Dignum, & iuſtum eſt.
Vere dignum, & iuſtum
eſt, æquum, et ſa lutare
nos tibi ſemper, et vbi-
que gra ti as agere, Do-
mine ſanĉte, Pater omni-
potens, æterne De us,
caſtorum corporum be-

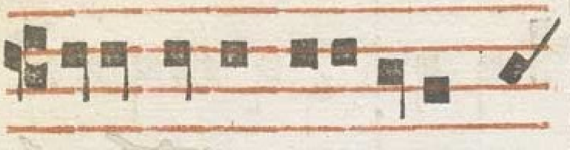
nignus

nignus habitator, & in-
corruptarum Deus ama-
to ranimarum; qui huma-
nam ſubſtantiam, in pri-
mis hominibus diaboli-
ca fraude vi ti atam, ita
in verbo tuo, per quod
omnia facta ſunt, reparas,
vt eam non ſolum ad pri-
mæ originis innocentiam
reuoces, ſed etiam ad ex-
perientiam æternorum
bonorum, quæ nouo in
ſæculo ſunt habenda, per-

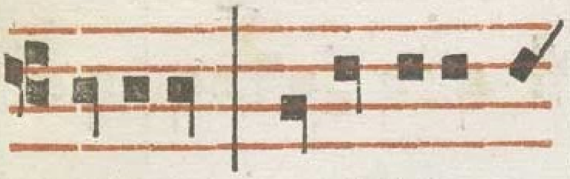

ducas; & obſtrictos adhuc
condi ti one mortalium,
iam ad ſimi li tudinem
prouehas Angelorum.
Reſpice, Domine, ſuper
has famulas tuas, quæ in
manu tua continentiæ
ſuæ propoſitum collocan-
tes, tibi deuo tionē ſuam
offerunt, a quo & ipſæ
vota aſſumpſerunt.
Quomodo enim animus
mortali carne circumda-
tus, legem naturæ, liber-

tatem licentiæ, vim con-
ſuetudinis, & ſtimulos
ætatis euinceret, niſi tu,
Deus, per liberum arbi-
trium hunc in eis amo-
rem virginitatis clemen-
ter accenderes, tu hanc
cupiditatem in earum cor-
dibus benignus aleres,
tu fortitudinem mini-
ſtrares? Effuſa namque
in omnes gentes gratia
tua ex omni natione,
quæ ſub cælo eſt, in ſtel-

larum

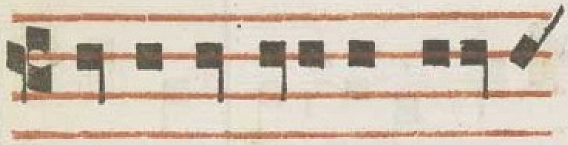
larum innume ra bilem

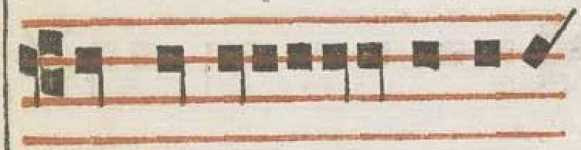
numerum, noui Teſta-

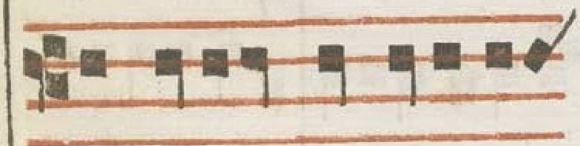
menti hæredibus adopta-

tis, inter cæteras virtu-

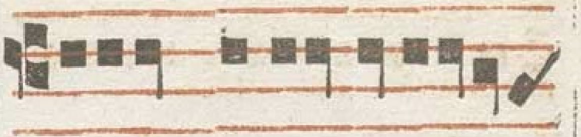
tes, quas filijs tuis non ex

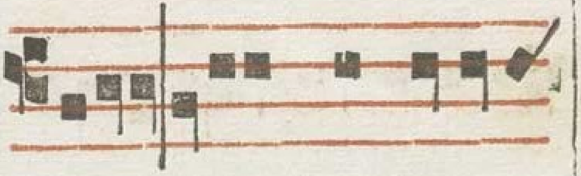
ſanguinibus, neque ex vo-

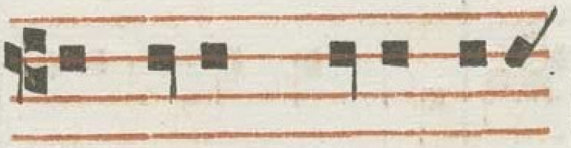
luntate carnis, ſed de Spi-

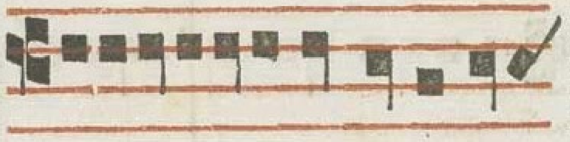
ritu ſancto tuo genitis in-

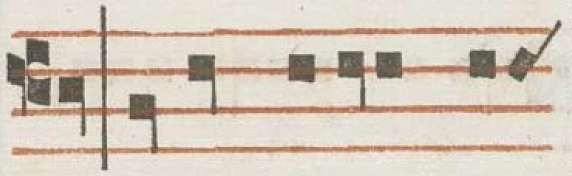
didiſti, etiam hoc donum

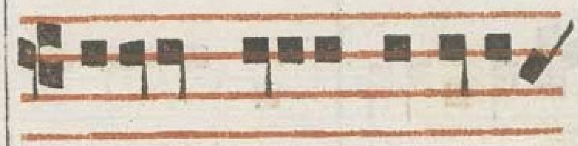
in quaſdam mentes de

largitatis tuæ fonte deflu-

xit; vt cum honorem nu-

ptiarum nulla interdicta

minuiſſent, ac ſuper ſan-

ctum coniugium nuptia-
lis benedi cti o permane-
ret, existerent tamen su-
blimiores animæ, quæ in
viri, ac muli e ris copula
fastidirent connubium,
con cu pi sce rent Sa cra-
mentum, nec imitarentur,
quod nuptijs agitur, sed
di li ge rent quod nupti-
is prænotatur. Agno-
uit auctorem suum bea-
ta virginitas, & æmula in-
tegritatis Angelicæ, illius

thalamo, illius cubiculo
ſe deuouit, qui ſic perpe-
tuæ virginitatis eſt ſpon-
ſus, quemadmodũ per-
petuæ virginitatis eſt fi-
lius. Implorantibus er-
go auxilium tuum, Do-
mine, & confirmari ſe
benedictio nis tuæ con-
ſecra tio ne cu pien ti-
bus da protectionis tuæ
munimen, & regimen,
ne hoſtis antiquus, qui
excellentiora ſtu dia ſub-

ti li oribus infeſtat inſi-
dijs, ad obſcurandam
perfectæ continentiæ
palmam, per aliquā men-
tis ſerpat in curiam, &
rapiat de propoſito virgi-
num, quod etiam mori-
bus decet in eſſe nu-
ptiarum. Sit in eis, Do-
mine, per donum ſpiri-
tus tui prudens mode-
ſtia, ſapiens benignitas,
grauis lenitas, caſta liber-
tas. In caritate ferueant,

&

& nihil tra te diligant.
Laudabiliter viuant, lau-
darique non appetant.
Te in ſanctitate corporis,
te in animæ ſuæ puritate
glorificent. Am e te ti-
meant, amore tibi ſer-
uiant. Tu eis ſis honor,
tu gaudiũ, tu voluntas; tu
in mærore ſolatium; tu
in ambiguitate conſilium;
tu in iniuria defenſio; in
tribulatione patientia; in
paupertate abundantia;

in ie iu ni o cibus;
in infirmi ta te me-
di ci na. In te
ha be antomni a,
quem di li ge re ap-
pe tant ſu per om-
ni a; per te, quod
ſunt pro feſſ , cu-
ſto di ant. Scru ta-
to ri pe cto rum
non cor po re pla-
ci tu ræ, ſed men-
te, tran ſe ant in
nu me rum pu el la-

rum

rum ſa pi en tum,
vt cæ le ſtem ſpon-
ſum, vir tu tum ac-
cen ſis lam pa di bus,
cum o le o præ pa-
ra ti o nis ex pe-ctent;
nec tur ba tæ im pro-
ui ſo re gis ad uen-
tu, ſed ſe cu ræ, cum
lu mi ne, & præ ce-
den ti um vir gi num
cho ro iun ctæ, iu-
cun dan ter oc cur-
rant. Et ne ex clu-

dantur

dan tur cum ſtul tis,
ſed re ga lem ia nu-
am cum ſa pi en ti-
bus vir gi ni bus li cen-
ter in tro e ant, &
in a gni tu i per pe-
tu o comi ta tu pro-
ba bi les man ſu ra
ca ſti ta te per ma ne-
ant. Qua te nus cen-
te ſi mi fructus, do no
vir gi ni ta tis de co ra-
ri te do nan te me re-
an tur.

Quod

Qua dicta, Pontifex interrogat illas palam, dicens.

Vultis persistere in sancta virginitate, quam professæ estis?

Et illæ simul respondent.

Volumus.

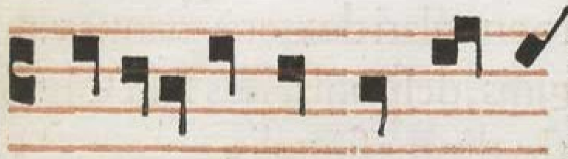
Tum Pontifex imponit velum super caput cuiuslibet, quod dependeat super scapulas, & super pectus, & vsque ad oculos singulis, dicens.

Accipe velamen sacrum, quo cognoscaris mundū contempsisse, & te Christo Iesu veraciter, humiliterque, toto cordis annisu, sponsam perpetualiter subdidisse, qui

te ab omni malo defendat, & ad vitam perducat æternam. ℟. Amen.

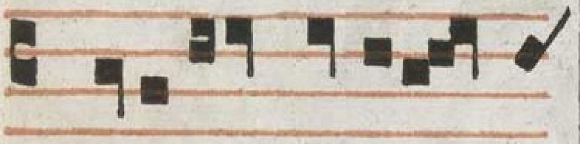
Ambabus velatis, ambæ simul genuflexæ, vt erant, cantant hanc Antiphonam.

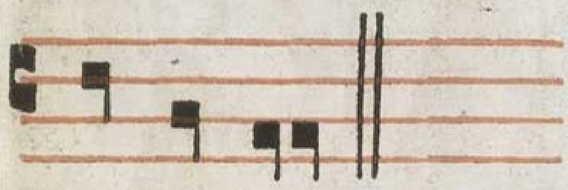
Po su it signum in fa-

ci em me am, vt nullum

præter e um ama to-

rem admittam.

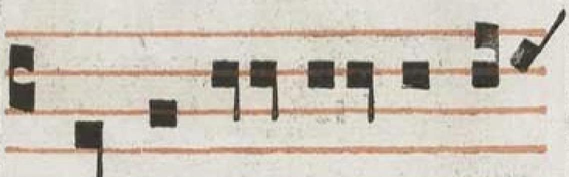
Quo facto, reducũtur a matronis prędictis ad loca ordinis sui, vbi prius erãt; & aliæ duæ, quæ post illas in ordine sequuntur, præsentantur Pontifici, coram quo simili modo genua flectunt, cantant, & velantur, vt primæ. Omnibus autem sic velatis, deposita mitra, surgit Pontifex, & stans versus ad illas, dicit.

℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

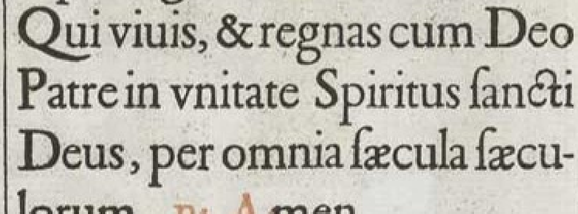
Oremus.

Famulas tuas, Domine, tuæ custodia muniat pietatis, vt virginitatis sanctæ propositũ, quod, te inspirante, susceperũt, te protegẽte, illæsum custodiãt. Qui viuis, & regnas cum Deo Patre in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra, vocat virgines, incipiens Antiphonam, schola prosequente.

Desponsari, di le cta, ve-

ni, hyems tran si jt,

Qua incepta, ſedet Pontifex cum mitra, & ea finita, illæ, quæ primę venerant ad recipiendũ velum, præſentantur Põtifici a matronis prædictis, eo modo, & ordine, ſicut prius. Tunc Põtifex accipiens annulum cum dextera ſua, & dexteram manũ virginis cum ſiniſtra manu ſua, & mittẽs annulum ipſum digito annulari dexteræ manus virginis, deſponſat illas Ieſu Chriſto, dicens ſingulis.

DEſponſo te Ieſu Chriſto, filio ſummi Patris, qui te illæſam cuſtodiat. Accipe ergo annulũ fidei, ſignaculum Spiritus ſancti; vt ſponſa Dei voceris, ſi ei fideliter ſeruieris, in perpetuum coroneris. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, et Spiritus ✠ ſancti.

℟. Amen.

Quo facto, ambæ ſimul genuflexæ, decãtant Antiphonam.

Qua cãtata, reducuntur a matronis prædictis ad loca ſua, & aliæ duæ, quæ illas ſequũtur in ordine, præſentãtur Pontifici, coram quo genuflectunt, cantant, & deſponſantur, modo præmiſſo. Omnibus ergo ſic ſeriatim deſponſatis, & ad loca ſua reductis, omnes genuflexæ ſimul leuant in altum, & oſtendunt dexteras manus, cãtantes hanc Antiphonam.

Deinde Pontifex cũ mitra ſurgit, & ſtãs verſus ad illas, dicit.

Bene ✠ dicat vos conditor cæli, & terræ, Deus Pater omnipotens, qui vos eligere dignatus eſt, ad beatæ Mariæ ma

tris Domininostri Iesu Christi consortium; vt integram, & immaculatam virginitatem, quã professæ estis, coram Deo, & Angelis eius conseruetis; propositum teneatis; castitatem diligatis; patientiam custodiatis; vt coronam virginitatis accipere mereamini. Per eundem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Post hæc Pontifex cum mitra stans, iterum vocat illas in cantu inchoans, schola prosequente, hanc Antiphonam.

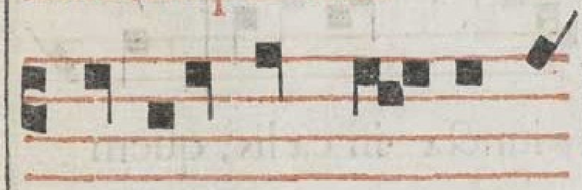

Incepta Antiphona, ſedet Põtifex cũ mitra, & ea finita, præſentãtur ei a paranymphis duæ primæ virgines, vt prius, corã eo genuflexæ. Ipſe autem torquem, ſiue coronam accipiẽs, imponit capiti cuiuslibet virginis, ſeriatim ſingulis dicens.

ACcipe coronam virginalis excellentiæ, vt, ſicut per manus noſtras coronaris in terris, ita a Chriſto gloria, & honore coronari merearis in cælis. Per eundem Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

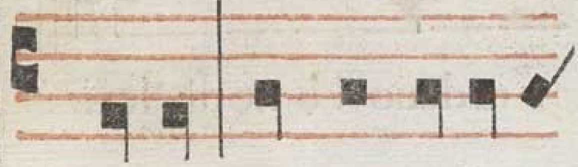
Et mox ambæ ſimul decantant hanc Antiphonam.

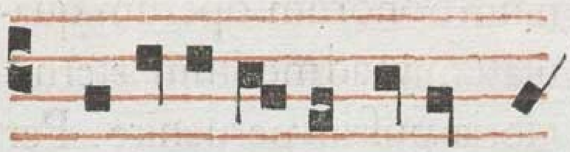
Induit me Domi-

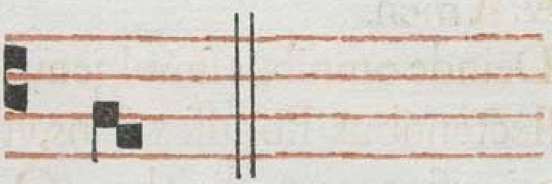
nus cycla de auro

texta, & immenſis

monilibus ornauit

me.

Qua cantata, reducũtur a matronis prędictis ad loca ſua, & aliæ præſentãtur, quæ ſimili modo genuflectunt, cantant, & coronãtur. Omnibus coronatis, & ad loca ſua reductis, & ſtantibus, Pontifex, depoſita mitra, ſurgit, & ſtans verſus ad illas, dicit.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

DA, quęſumus, omnipotens Deus, vt hæ famulæ tuæ, quæ pro ſpe retributionis æternæ tibi Domino Deo deſiderant conſecrari, plena fide, animoque in ſancto propoſito permaneant. Tribue eis, Domine, humilitatem, caſtitatem, obedientiam, caritatem, & om

nium bonorum operum quãtitatem; vt ad meritum æternæ gloriæ pofsint peruenire. Per Chriſtum Dominum noſtrũ. ℞. Amen.

Deinde omnibus ſimul genua flectentibus, Pontifex ſtans, vt prius, ſine mitra, dicit hanc Orationem.

Oremus.

TE inuocamus, Domine ſancte, Pater omnipotens, æterne Deus, ſuper has famulas tuas, quæ tibi vouerunt pura mente, mundoque corde ſeruire; vt eas ſociare digneris inter illos centum quadraginta quattuor millia, qui virgines permanſerunt, & ſe cum mumulieribus non coinquinauerunt; in quorum ore dolus nõ eſt inuentus: ita & has famulas tuas facies permanere immaculatas vſque in finem. Per immaculatum Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℞. Amen.

Qua finita, virgines ſurgentes, ſimul cantant Antiphonam.

Poſt hæc Pontifex, iunctis ante pe-

te pectus manibus, dicit super illas stantes, humiliter inclinatas, benedictionem.

DEus plasmator corporum, afflator animarũ, qui nullam spernis ætatem, nullum sexum reprobas, nullam conditionem gratia tua ducis indignam, sed omniũ æqualis creator es, & redemptor, tu has famulas tuas, quas ex omni numero gregis, vt bonus pastor, ad conseruandam coronam perpetuæ virginitatis, & castimoniam animæ eligere dignatus es, tuæ protectionis scuto circumtege, & ad omne opus virtutis, & gloriæ, magistrante sapientia, præpara; vt vincẽtes carnis illecebras, & illicita connubia recusantes, insolubilem filij tui Domini nostri Iesu Christi copulam mereantur. His petimus, Domine, arma suggeras, non carnalia, sed spiritus virtute potentia, vt, te muniente, earum sensus, & membra, in earum corporibus, & animabus non posit dominari peccatum; ac sub tua gratia viuere cupientibus, nihil sibi defensor malorum, & inimicus bonorum de his vasis nomini tuo consecratis præualeat vindicare. Omnem etiam nociuum calorem imber gratiæ tuæ cælestis extinguat, lumen vero perpetuæ castitatis accẽdat; facies pudica scandalis non pareat, neque incautis occasionem tribuat negligentia delinquendi. Sitque in eis casta virginitas; sint ornatæ pariter, & armatæ fide integra, spe certa, caritate sincera; vt, præparato animo ad continẽtiam, virtus tanta præstetur, quæ superet diaboli uniuersa figmẽta; & contemnendo præsentia, futura sectentur; ieiunia epulis carnalibus præferant; lectiones sacras, & orationes conuiuijs, & potationibus anteponant; ut orationibus pastæ, & eruditionibus expletæ, illuminatæ uigiliis, opus gratiæ uirginalis exerceant. His igitur uirtutum armis has tuas famulas interius, exteriusque communiẽs, præsta, inoffensum cursum uirgi-

nitatis implere. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amẽ.

Tum Pontifex, accepta mitra, stans dicit sequentem benedictionem super illas genuflexas.

Benedicat vos Deus Pa✠ter, & Fi✠lius, & Spiritus ✠ sanctus omni benedictione spirituali; vt manentes semper incorruptæ, inuiolatæ, & immaculatæ, sub vestimento sanctæ Mariæ matris Domini nostri Iesu Christi, requiescat super vos spiritus septiformis gratiæ, spiritus sapientiæ, & intellectus, spiritus consilij, & fortitudinis, spiritus scientiæ, & pietatis; & repleat vos spiritus timoris Domini, fragiles solidet, inualidasque confirmet, pietate alleuet, & mentes regat, vias dirigat, cogitationes sanctas instituat, actus probet, opera perficiat, caritate ædificet, sapientia illuminet, castitate muniat, scientia instruat, fide firmet, in virtute multiplicet, in sanctitate sublimet, ad patientiam præparet, ad obedientiam subdat, sobrias protegat, & pudicas in infirmitate visitet, in dolore releuet, in tentatione custodiat, in prosperitate tẽperet, in iracundia mitiget, in iniquitate emundet, infundat gratiam, remittat offensam, tribuat disciplinam. Vt his, & similibus virtutibus fultæ, & sanctis operibus illustratæ, illa semper studeatis agere, quæ digna fiant remuneratione. Illum habeatis testem, quem habituræ estis iudicem; & vos aptetis, vt præfulgentem gestetis in manu lampadem, intraturæ sponsi thalamum, occurratis cum gaudio, & nihil in vobis reperiat fætidum, nihil sordidum, nihil occultum, nihil corruptum, nihil inhonestum, sed niueas, & candidas animas, corporaque lucida, atque splendida; vt, cũ ille dies tremendus remunerationis iustorum, retributionisque malorum aduenerit, non inueniat in vobis vltrix flamma, quod vrat, sed diuina pietas, quod coronet; quas iam in hoc sæculo conuersatio reli-

gio-

gioſa mundauit, vt ad tribunal æterni regis aſcenſuræ, celſaque palatia, cum ijſdem mereamini habere protectionẽ, qui ſequuntur Agnum, & cantant canticum nouum ſine ceſſatione, illic percepturæ præmium poſt laborem, ſemperque maneatis in viuentium regione. Atque ipſe benedicat vos de cælis, qui per crucis paſsionem humanum genus eſt dignatus venire in terris redimere, Ieſus Chriſtus Dominus noſter, qui cum æterno Patre, & Spiritu ſancto in vnitate perfecta viuit, & regnat Deus, in ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Deinde Pontifex ſedens cum mitra, publica voce anathema ponit, ne quis eas a diuino ſeruitio, quæ vexillo caſtitatis ſubiectæ ſunt, abducat; nullus earum bona ſurripiat, ſed ea cum quiete poſsideant, in hanc formam.

AVctoritate omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, firmiter, & ſub interminatione anathematis inhibemus, ne quis præſentes virgines, ſeu ſancti-

moniales a diuino seruitio, cui sub vexillo castitatis subiectæ sunt, abducat, nullus earum bona surripiat, sed ea cum quiete possideant. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, maledictus sit in domo, & extra domum; maledictus in ciuitate, & in agro; maledictus vigilando, & dormiendo; maledictus manducando, & bibendo; maledictus ambulando, & sedendo; maledicta sunt caro eius, & ossa, & a planta pedis vsque ad verticem non habeat sanitatem. Veniat super illum maledictio hominis, quam per Moysen in lege filiis iniquitatis Dominus permisit. Deleatur nomen eius de libro viuentium, & cum iustis non scribatur. Fiat pars, & hæreditas eius cum Cain fratricida, cum Dathan, & Abiron, cum Anania, & Saphira, cum Simone mago, & Iuda proditore, & cum eis, qui dixerunt Deo, Recede a nobis, semitam viarum tuarum nolumus. Pereat in die iudicij; deuoret eum ignis perpetuus cum diabolo, & angelis eius, nisi restituerit, & ad emendationem venerit. Fiat, fiat.

Tum dicitur Alleluia, siue vltimus versus Tractus, vel Sequentiæ, & cætera vsque ad Offertorium inclusiue, virginibus in ordine suo manentibus.

Offertorio dicto, singulæ virgines consecratæ, velatis capitibus, ad manus Pontificis in faldistorio ante medium altaris cum mitra sedentis, offerunt, coram eo genuflexæ, quælibet candelam accensam.

Interim parantur pro eis tot hostiæ consecrãdæ, quot sunt ipsæ numero. Facta oblatione, Pontifex cum mitra sedens lauat manus; deinde, deposita mitra, surgit, & prosequitur Missam, more consueto.

Secreta.

OBlatis hostijs, quæsumus, Domine, præsentibus famulabus tuis perseuerantiam perpetuæ virginitatis accommoda; vt apertis ianuis, summi regis aduentu, regnum cæleste cum lætitia mereantur intrare. Per Dominum nostrũ Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Postquam Pontifex se de corpore, & sanguine communicauerit; tum accedunt ad supremum gradum altaris virgines ipsæ binæ, & binæ, & ibidem genuflectunt; Pontifex vero singulas cõmunicat; & omnibus communicatis, ipsæ virgines ante altare, vt in Missa fuerunt genuflexæ, simul cantant Antiphonam.

Mel,& lac ex eius ore ſu-

ſcepi, & ſanguis eius or-

nauit ge nas me as.

Interim Pontifex ablutionem ſumit;tum,accepta mitra,ſtans lauat manus, deinde perficit Miſſam.

Poſtcommunio.

DEus, qui habitaculum tuũ in corde pudico fundaſti, reſpice ſuper has famulas tuas, & quæ caſtigationibus aſsiduis poſtulant, tua cõſolatione percipiant. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus,per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Miſſa finita, Pontifex dat benedictionem ſolemnem.

Et, quia in nonnullis monaſterijs eſt conſuetudo, quod loco Diaconiſſatus, virginibus conſecratis datur facultas incipiendi horas canonicas, & legendi officium in Eccleſia, Pontifex ſtans ante altare ſine mitra, virginibus conſecratis coram eo genuflexis, dicit.

℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

EXaudi, Domine, preces noſtras, & ſuper has famulas tuas ſpiritũ tuæ bene ✠ dictionis emitte; vt cæleſti munere ditatæ & tuæ maieſtatis gratiã poſsint acquirere, & bene viuendi aliis exemplum præbere. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Tum ſedet Pontifex, accepta mitra, & tradit Breuiarium illis, ambabus manibus ipſum tangentibus, dicens.

ACcipite librum, vt incipiatis horas canonicas, & legatis officiũ in Ecclesia. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. ℟. Amen.

Surgit Pontifex, mitra deposita, & conuersus ad altare incipit hymnum. Te Deum laudamus, quem chorus prosequitur vsque ad finem, & eo finito, duæ ex choro dicunt.

℣. Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

Respondet chorus.

A templo sancto tuo, quod est in Ierusalem.

Et Pontifex stans in cornu Epistolæ altaris, conuersus ad altare, ex libro ibidem super altari posito, dicit.

ACtiones nostras, quæsumus, Domine, aspirando præueni, & adiuuando prosequere; vt cuncta nostra oratio, & operatio a te semper incipiat, & per te cepta finiatur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Post hæc virgines consecratæ reuertuntur ad portam monasterij, vbi Pontifex eas coram se genuflexas præsentat Abba-

tissæ similiter genuflexæ dicẽs.

VIde, quomodo istas cõsecratas Deo, serues, & repræsentes immaculatas; redditura pro eis rationẽ, ante tribunal sponsi earũ, vẽturi iudicis.

Tum Pontifex redit ad Ecclesiam, dicens.

Dominus vobiscum.

Initium sancti Euangelij secundum Ioannem.

In principio &c.

Et sacris vestibus depositis, vadit in pace.

DE BENEDICTIONE, & coronatione Regis.

CVM Rex est coronãdus, Episcopi regni ad ciuitatem, vbi coronatio fieri debet, conuocantur. Rex triduanum ieiunium deuote peragit, per hebdomadã præcedentem, videlicet quarta, & sexta feria, & sabbato. Dominica vero proxima sequenti coronatur, qua ipse Rex se ad communionem parat. Ecclesia vero ipsa Metropolitana, siue Cathedralis, vbi solemnitas celebrabitur, paretur, & ornetur, quo melius fieri poterit. Ad altare maius parantur ea, quæ consueta sunt parari, Pontifice celebrante; & credentia iuxta altare cum rebus opportunis. Super altare ponitur gladius, corona, & sceptrum Regi dãda, & oleum Cathecumenorum, bõbyx ad ligandũ, & extergẽdum brachium Regis, & inter scapulas post vnctionem, fascia ad ligandum bombycem in brachio. Paratur in Ecclesia, in loco competenti thalamus, siue suggestum pro Rege, in quo sit regalis sedes ornata, & thalamus ipse sit ornatus pãnis sericeis, & aulęis. Sed aduertendum est, quod altitudo thalami non sit maior quã gradus supremus altaris. Paratur etiam in loco conuenienti tentorium, siue papilio, sub quo Rex vestes regales, pro regni consuetudine, quæ ibidem pro eo parantur, suo tẽ-

pore recipit. Et si Regina etiã simul est coronanda, paratur pro ea alius thalamus, non lõge a regio, sed illo aliquantulum humilior; & ita sunt situãdi thalami, vt inde possint videri altare, & Pontifex celebrans. Parantur etiam ante altare hinc, & inde sedes, pro numero Episcoporum coronationi interessentium.

Die autem Dominica, qua Rex benedicendus, & coronandus est, omnes Episcopi conueniunt mane in Ecclesia, in qua hoc fieri debet; & Metropolitanus, siue Pontifex, ad quem spectat, parat se solemniter cum ministris, Missam celebraturus, paramentis tempori conuenientibus. Episcopi vero induuntur supra rochetum (vel supra superpelliceum, si sint religiosi) amictu, stola, pluuiali albo, & mitra simplici. Quibus omnibus paratis, Metropolitanus in faldistorio ante medium altaris posito sedet cum mitra, & Episcopi parati hinc, & inde super sedibus pro eis paratis, quasi in modum coronæ sedentes, sibi assistunt. Interim, Rex vestibus militaribus indutus, cum suis Prælatis domesticis non paratis, ac Baronibus, Nobilibus, & alijs venit ad Ecclesiam; & cum fuerit prope presbyterium, duo priores Episcopi ex paratis veniũt ei obuiam, & cum mitris capita illi aliquantulum inclinantes, ipsum inter se mediũ, birreto deposito, vsque ante Metropolitanum deducunt, cui Rex caput inclinans, humilem reuerentiam exhibet; qua facta, prior Episcoporum deducentium stans, detecto capite, versus ad Metropolitanum, dicit intelligibili voce.

Reuerendissime pater, postulat sancta mater Ecclesia Catholica, vt præsentem egregium militem ad dignitatem Regiam subleuetis.

Interrogat Metropolitanus.

Scitis illum esse dignum, & vtilem ad hanc dignitatem?

Ille respondet.

Et nouimus, & credimus eũ esse dignum, & vtilem Ecclesiæ Dei, & ad regimen huius regni.

Metropolitanus, dicit.

Deo gratias.

Tunc sedet Rex medius inter duos Episcopos deducentes, congruenti spatio a Metropolitano, ita vt illi faciem vertat; ipsi etiam deducentes Episcopi senior ad dexteram, alius ad sinistram Regis se collocant, vt & ipsi ad alterutrum facies vertant. Quibus sic sedentibus, postquam aliquantulum quieuerint, Metropolitanus coronandum Regem admonet, dicens.

Cum hodie per manus nostras, optime Princeps, qui

Christi saluatoris nostri vice in hac re fungimur (quamuis indigni) sacram vnctionem, & regni insignia sis suscepturus; bene est, vt te prius de onere, ad quod destinaris, moneamus. Regiam hodie suscipis dignitatem, & regendi fideles populos tibi commissos curã sumis. Praeclarum sane inter mortales locum, sed discriminis, laboris, atque anxietatis plenum. Verum, si cõsideraueris, quod omnis potestas a Domino Deo est, per quem Reges regnant, & legũ conditores iusta decernunt, tu quoque de grege tibi commisso ipsi Deo rationem es redditurus. Primum, pietatem seruabis, Dominum Deum tuum tota mente, ac puro corde coles. Christianam religionem, ac fidem Catholicam, quam ab incunabulis professus es, ad finem vsque inuiolatam retinebis, eamque contra omnes aduersantes pro viribus defendes. Ecclesiarũ Praelatis, ac reliquis Sacerdotibus condignam reuerentiam exhibebis. Ecclesiasticam libertatem non inculcabis. Iustitiã, sine qua nulla societas diu consistere potest, erga omnes inconcusse administrabis, bonis praemia, noxijs debitas paenas retribuendo. Viduas, pupillos, pauperes, ac debiles ab omni oppressione defendes. Omnibus te adeuntibus benignum, mansuetum, atque affabilem, pro regia tua dignitate te praebebis. Et ita te geres, vt non ad tuam, sed totius populi vtilitatem regnare, praemiumque bene factorum tuorum, non in terris, sed in caelo expectare videaris. Quod ipse praestare dignetur, qui viuit, & regnat Deus in saecula saeculorum.

℟. Amen.

Rex electus accedit ad Metropolitanum, & coram eo, detecto capite, genuflexus, facit hanc professionem, dicens.

EGo N. Deo annuente, futurus Rex N. profiteor, & promitto coram Deo, & Angelis eius deinceps legem, iustitiam, & pacē Ecclesiæ Dei, populoq. mihi subiecto pro posse, & nosse facere, ac seruare, saluo condigno misericordiæ Dei respectu, sicut in consilio fidelium meorum melius potero inuenire. Pontificibus quoque Ecclesiarum Dei condignum, & canonicū honorem exhibere; atque ea, quæ ab Imperatoribus, & Regibus Ecclesijs collata, & reddita sunt, inuiolabiliter obseruare. Abbatibus, Comitibus, & vasallis meis congruum honorem, secundum consilium fidelium meorum, præstare.

Deinde ambabus manibus tāgit librum Euangeliorum, quē Metropolitanus ante se apertum tenet, dicens.

Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Postea Rex electus Metropolitani manum reuerenter osculatur.

His expeditis, illo genuflexo manente, Metropolitanus, de-

posita mitra, surgit, & stãs versus ad ipsum coronandum, dicit competenti voce sequentem orationem, quam etiam dicunt omnes Pontifices parati, similiter sine mitris stantes; dicunt etiam omnia alia benedictionem, & coronationem ipsam concernentia, voce submissa, Metropolitanum tamen in omnibus obseruantes, & imitantes.

Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, creator omnium, Imperator Angelorum, Rex regum, & Dominus dominantium, qui Abraham fidelem seruum tuum de hostibus triumphare fecisti, Moysi, & Iosue populo tuo prælatis multiplicẽ victoriã tribuisti, humilemque Dauid puerum tuum regni fastigio sublimasti, & Salomonem sapientiæ, pacisque ineffabili munere ditasti; respice, quæsumus, Domine, ad preces humilitatis nostræ, & super hunc famulum tuu m N. quem supplici deuotio ne in Regem eligimus, bene ✠ dictionũ tuarum dona multiplica, eumque dexteræ tuæ potẽtia semper, & vbique circumda; quatenus prædicti Abrahæ fidelitate firmatus, Moysi mansuetudine fretus, Iosue fortitudine munitus, Dauid humilitate exaltatus, Salomonis sapientia decoratus, tibi in omnibus complaceat, & per tramitem iustitiæ inoffenso gressu semper incedat; tuæ quoque protectionis galea munitus, & scuto insuperabili iugiter protectus, armisque cælestibus circumdatus, optabilis de hostibus Sanctæ crucis Christi victoriæ triumphum feliciter capiat, terroremque suæ potentiæ illis inferat, & pacem tibi militantibus lætanter reportet. Per Christum Dominum nostrum, qui virtute sanctæ crucis tartara destruxit, regnoque diaboli superato, ad cælos victor ascendit, in quo potestas omnis, regnique cõ-

ſiſtit victoria, qui eſt gloria humilium, & vita, ſaluſque populorum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Poſt hæc Metropolitanus cũ mitra procumbit ſupra faldiſtorium. Rex vero ad eius ſiniſtram in terram ſe proſternit, alijs Prælatis paratis ante ſedes ſuas ſimiliter procumbentibus. Tunc cantores incipiunt, & proſequuntur Litanias, choro reſpondente. Cũ dictum fuerit.

Vt omnibus fidelibus &c.

℟. Te rogamus audi nos.

Metropolitanus ſurgit, & accepto baculo paſtorali in ſiniſtram manum, ſuper electũ Regem proſtratum dicit.

Vt hunc electum in Regem coronandum bene ✠ dicere digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Secundo dicit.

Vt hunc electũ in Regem coronandum bene ✠ dicere, & conſe ✠ crare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Producendo ſemper ſuper

eum signum crucis. Idem dicunt, & faciunt Episcopi parati, genuflexi tamen permanentes. Quo dicto, Metropolitanus redit ad accubitum; cantoribus resumentibus, & perficientibus Litanias. Quibus finitis, Metropolitanus, deposita mitra, surgit, illo prostrato, atq. Episcopis, deposita mitra, genuflexis manentibus, versus ad coronandum, dicit.

P ater noster.

℣. E t ne nos inducas in tentationem.

℟. S ed libera nos a malo.

℣ S aluum fac seruum tuum, Domine.

℟. D eus meus sperantē in te.

℣. E sto ei, Domine, turris fortitudinis.

℟. A facie inimici.

℣. N ihil proficiat inimicus in eo.

℟. E t filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. D omine, exaudi orationem meam.

℟. E t clamor meus ad te veniat.

℣. D ominus vobiscum.

℟. E t cum spiritu tuo.

O remus.

PRætende, Domine, huic famulo tuo dexteram cælestis auxilij; vt te toto corde perquirat, & quæ digne postulat, consequi mereatur.

ACtiones nostras, quæsumus, Domine, aspirando præueni, & adiuuando prosequere; vt cuncta nostra oratio, & operatio a te semper incipiat, & per te cepta finiatur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. A men.

Post hæc Metropolitanus sedet, accipit mitram, & electus Rex coram eo genuflectit, & circumastantibus Prælatis paratis, cum suis mitris in modum coronæ, Metropolitanus intingit pollicem dexteræ manus in oleum Cathecumenorum, & inungit, in modum crucis, illius brachium dexterum, inter iuncturam manus, & iuncturam cubiti, atque inter scapulas, dicens hanc Orationem.

DEus, Dei filius, Iesus Christus Dominus noster, qui a Patre oleo exultationis vnctus est, præ participibus suis; ipse per præsentem sanctæ vnctionis infusionem Spiritus paracliti super caput tuum bene ✠ dictionem infundat, eandemque vsque ad interiora cordis tui penetrare faciat; quatenus hoc visibili, & tractabili oleo, dona inuisibilia percipere, & temporali regno iustis moderationibus executo, æternaliter cum eo regnare merearis, qui solus sine peccato, Rex regum viuit, & gloriatur cum Deo Patre in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorũ. ℞. Amen.

Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, qui Azahel super Syriam, & Iehu super Israel per Eliam, Dauid quoque, & Saulem per Samuelem prophetam in Reges inungi fecisti, tribue, quæsumus, manibus nostris opem tuæ benedictionis, & huic famulo tuo N. quem hodie, licet indigni, in Regem sacra vnctione, delinimus, di-

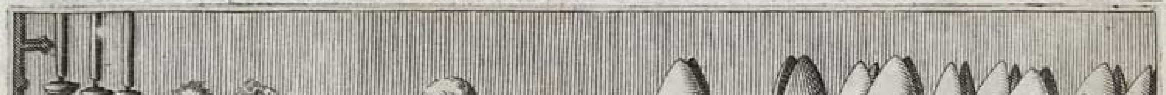
gnam delibutionis huius efficaciam, & virtutem concede; conſtitue, Domine, principatum ſuper humerum eius, vt ſit fortis, iuſtus, fidelis, prouidus, & indefeſſus regni huius, & populi tui gubernator, infidelium expugnator, iuſtitiæ cultor, meritorum, & demeritorum remunerator, Eccleſiæ tuæ ſanctæ, & fidei Chriſtianæ defenſor, ad decus, & laudem tui nominis glorioſi. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Quo facto, Metropolitanus lauat, & abſtergit manus, ſurgit cum mitra, deſcendit ante altare, vbi depoſita mitra, ſtans, cum ſuis miniſtris facit Confeſsionem. Rex vero electus ad partem ſe retrahit, & genuflexus cum ſuis Prælatis domeſticis idem facit. Similiter & Epiſcopi parati ſine mitris ſtantes, bini, & bini Confeſſionem dicunt. Finita Confeſſione, Metropolitanus aſcendit ad altare, & procedit in Miſſa, more ſolito, vſque ad Alleluia, ſiue vltimum verſum Tractus, vel Sequentiæ excluſiue, Prælatis paratis iuxta ſuas ſedes ſtantibus, vel ſedentibus, prout tempus requirit. Interim, ſchola inchoat Introitum, & proſequitur in Miſſa; & Rex a ſuis ducitur in Sacriſtiã, vel ſub papilione ad hoc parato, vbi inter ſcapulas, & brachium inũctum bombyce bene abſtergitur, & induitur regalibus indumentis, ex more regni. Paratus itaque Rex, & ornatus, procedit cũ ſuis Prælatis, Baronibus, & alijs ad eminẽtem, & ornatũ thalamũ, in Eccleſia ſibi præparatũ, & ibi ſuper aliquo faldiſtorio ornato genuflexus incumbens, audit Miſsã, quã Prælati ſui nõ parati circumaſtãtes etiã genuflexi legũt vſq. ad Alleluia, ſiue vltimũ verſ. Tractus, vel Sequẽtię excluſiue. Miſſa dicitur de die, & cũ Oratione diei, dicitur pro ipſo electo Rege, ſub vno

Per Dominum hæc Oratio.

QVæſumus, omnipotens Deus, vt famulus tuus N. Rex noſter, qui tua miſeratione ſuſcepit regni gubernacula, virtutum etiam omniũ percipiat incrementa, quibus decenter ornatus, & vitiorum monſtra deuitare, & ad te, qui via, veritas, & vita es, glorioſus valeat peruenire. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtũ filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sãcti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℞. Amen.

Graduali cantato, Metropolitanus ſedet ante altare cum mitra in faldiſtorio, & Rex a ſuis aſſociatus medius inter priores Prælatos paratos ad Metropolitanum reducitur, cui facta reuerentia, vt prius, genuflectit coram eo. Tũc Metropolitanus accipit gladium, quẽ vnus miniſtrorum ſibi porrigit de altari, & illũ euaginatum tradit in manus Regis, dicens.

ACcipe gladium de altari ſumptum per noſtras manus, licet indignas, vice tamen, & auctoritate ſanctorũ Apo-

sto-

ſtolorum conſecratas, tibi regaliter conceſſum, noſtræque bene ✠ dictionis officio, in defenſionem ſanctæ Dei Eccleſiæ diuinitus ordinatum; & memor eſto eius, de quo Pſalmiſta prophetauit, dicens. Accingere gladio tuo, ſuper femur tuum potentiſsime; vt in hoc per eundem vim æquitatis exerceas, molem iniquitatis potenter deſtruas, & ſanctam Dei Eccleſiam, eiuſque fideles propugnes, ac protegas; nec minus ſub fide falſos, quã Chriſtiani nominis hoſtes execres, ac diſpergas; viduas, & pupillos clemẽter adiuues, ac defendas; deſolata reſtaures, reſtaurata conſerues; vlciſcaris iniuſta, confirmes bene diſpoſita; quatenus hæc agendo, virtutũ triumpho glorioſus, iuſtitiæq. cultor egregius, cũ mundi ſaluatore ſine fine regnare merearis. Qui cum Deo Patre, & Spiritu sãcto viuit, & regnat Deus. Per omnia ſæcula &c.

His expeditis, enſis a miniſtris in vaginam reponitur, & Metropolitanus accingit enſe Regem, dicens.

ACcingere gladio tuo super femur tuum potentissime; & attende, quod Sancti non in gladio, sed per fidem vicerunt regna.

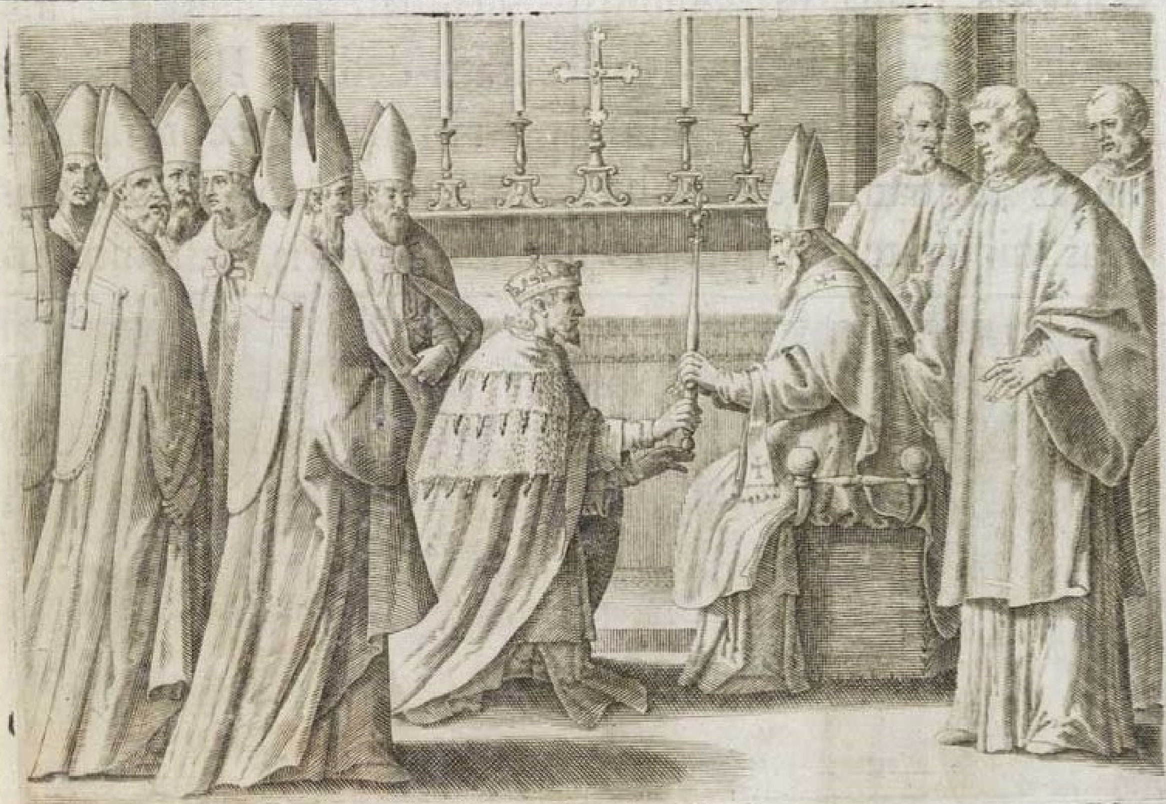
Et mox Rex accinctus surgit, & eximit ensem de vagina, illumque viriliter vibrat, deinde super brachium sinistrum tergit, & in vaginam reponit; ac iterum coram Metropolitano genuflectit. Tunc ei corona imponitur, quam omnes Prælati parati, qui adsunt, de altari per Metropolitanum sumptã manibus tenent, ipso Metropolitano illam regente, capiti illius imponente, ac dicente.

ACcipe coronã regni, quæ, licet ab indignis, Episcoporum tamen, manibus, capiti tuo imponitur. In nomine Pa✠tris, & Fi✠lij, & Spiritus✠ sancti, quam sanctitatis gloriã, & honorem, & opus fortitudinis, significare intelligas, & per hanc te participem ministerij nostri non ignores. Ita, vt sicut nos in interioribus pastores, rectoresque animarum intelligimur, ita & tu in exterioribus verus Dei cultor, strenuusque

que contra omnes aduersitates Ecclesiæ Christi defensor assistas, regnique tibi a Deo dati, & per officiũ nostræ benedictionis in vice Apostolorũ, omniumque Sanctorũ, regimini tuo cõmissi vtilis executor, proficuusque regnator semper appareas; vt inter gloriosos athletas, virtutum gemmis ornatus, & præmio sempiternæ felicitatis coronatus cũ redemptore, ac Saluatore nostro Iesu Christo, cuius nomẽ, vicemque gestare crederis, sine fine glorieris. Qui viuit, & imperat Deus cum Patre, & Spiritu sancto in sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Postea Metropolitanus dat ei adhuc genuflexo sceptrum, dicens.

ACcipe virgam virtutis, ac veritatis, qua intelligas te obnoxium mulcere pios, terrere reprobos, errantes viam docere, lapsis manum porrigere, disperdere superbos, & releuare humiles; & aperiat tibi ostium Iesus Christus Dominus noster, qui de semetipso ait, Ego sum

ostium,

ostium, per me si quis introierit, saluabitur, qui est clauis Dauid, & sceptrum domus Israel, qui aperit, & nemo claudit, claudit, & nemo aperit. Sitque tibi ductor, qui educit vinctum de domo carceris, sedentem in tenebris, & vmbra mortis; & in omnibus sequi merearis eum, de quo Dauid propheta cecinit, Sedes tua, Deus, in sæculum sæculi: virga directionis, virga regni tui; & imitando ipsum, diligas iustitiam, & odio habeas iniquitatem, quia propterea vnxit te Deus, Deus tuus, ad exemplum illius, quẽ ante sæcula vnxerat oleo exultationis, præ participibus suis, Iesum Christum Dominũ nostrum, qui cũ eo viuit, & regnat Deus. Per omnia &c.

Tunc Regi surgenti discingitur ensis, & in vagina datur alicui, qui eum ante Regem immediate portat. Et Metropolitanus cum alijs Prælatis paratis deducit Regem sceptrũ in manu, & coronam in capite ferentem, medium inter se a dexteris, & digniorem

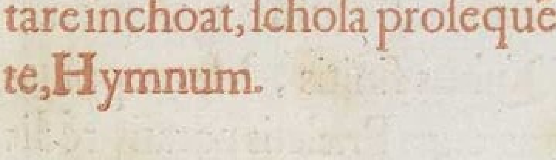

Præ-

Prælatum paratum a ſiniſtris Regis incedentem ad ſolium ſupra thalamum, & adiuuante eum digniore Prælato prædicto, intronizat Regem in ſolio, dicens.

STa, & retine amodo locum tibi a Deo delegatũ, per auctoritatem omnipotẽtis Dei, & per præſentem traditionẽ noſtram, omnium ſcilicet Epiſcoporum, cæterorumq. Dei ſeruorum; & quanto clerum ſacris altaribus propinquiorem perſpicis, tanto ei potiorem in locis congruis honorẽ impendere memineris; quatenus mediator Dei, & hominum te mediatorem cleri, & plebis permanere faciat.

Deinde Metropolitanus, depoſita mitra, ſtans verſus ad altare inchoat, ſchola proſequẽte, Hymnum.

Te De um lau da mus.

Qui totus dicitur: quo incepto, Metropolitanus accedit ad dexteram Regis, ibi continuo manens, vſque ad finem Hymni; & eo finito, Metropolitanus ſtans, vt prius, ad dexteram Regis ſine mitra, dicit ſuper illum verſus.

Firmetur manus tua, & exaltetur dextera tua.

℟. Iuſtitia, & iudicium præparatio ſedis tuæ.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

DEus, qui victrices Moyſi manus in oratione firmaſti, qui quamuis ætate langueſceret, infatigabili ſanctitate pugnabat; vt dum Amalech iniquus vincitur, dum prophanus nationum populus ſubiugatur, exterminatis alienigenis, hæreditati tuæ poſſeſsio copioſa ſeruiret, opus manuũ tuarum pia noſtræ orationis

exau-

exauditione confirma; habemus & nos apud te, sancte Pater, Dominum saluatorẽ, qui pro nobis manus suas extẽdit in cruce, per quem etiam precamur, altissime, vt, tua potentia suffragante, vniuersorum hostium frangatur impietas, populusque tuus, cessante formidine, te solum timere condiscat. Per eundem Christum Dominum nostrũ. ℟. Amen.

Oremus.

Deus inenarrabilis auctor mundi, conditor generis humani, confirmator regni, qui ex vtero fidelis amici tui Patriarchæ nostri Abrahæ prę elegisti Regem sæculis profuturum, tu pręsentem insignem Regem hũc cum exercitu suo per intercessionem beatæ Mariæ semper virginis, & omnium Sanctorum vberi bene ✠ dictione locupleta; & in solium regni firma stabilitate connecte: visita eum, sicut visitasti Moysen in rubo, Iosue in prælio, Gedeonem in agro, Samuelem in templo, & illa eum siderea bene ✠ dictione, ac sapientiæ tuæ rore perfunde, quam beatus Dauid in psalterio, Salomon filius eius, te remunerante, percepit de cælo. Sis ei contra acies inimicorum lorica, in aduersis galea, in prosperis sapientia, in protectione clypeus sempiternus. Et præsta, vt gentes illi teneant fidem, proceres sui habeant pacem, diligant caritatem, abstineant se a cupiditate, loquantur iustitiam, custodiãt veritatẽ, & ita populus iste sub eius imperio pullulet, coalitus benedictione æternitatis; vt semper tripudiãtes maneãt in pace, ac victores. Quod ipse præstare dignetur, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Quibus finitis, Metropolitanus cum Prælatis paratis redit ad sedem suam, vel faldistoriũ prope altare, & (nisi sit coronanda Regina) dicitur Alleluia, siue vltimus versus Tractus, vel Sequentiæ, Euangelium,

lium, & alia vſque ad Offertorium incluſiue. Quo dicto, Metropolitanus reſidet in faldiſtorio ſuo ante medium altaris cum mitra, & Rex a ſuis Prælatis, & Baronibus aſſociatus venit ante Metropolitanũ, coram quo genuflexus, detecto capite, offert ei aurum, quantum ſibi placet, & manũ Metropolitani recipiẽtis oſculatur.

Deinde ad ſolium ſuum reuertitur. Metropolitanus lauat manus, ſurgenſq. accedit ad altare, & proſequitur Miſſam vſque ad Cõmunionem. Cum Secreta diei dicitur pro Rege, ſub vno Per Dominum noſtrum. Secreta.

MVnera, quæſumus, Domine, oblata ſanctifica, vt & nobis vnigeniti tui corpus, & ſanguis fiant; & Regi noſtro ad obtinendam animæ, corporiſque ſalutem, & ad peragendum iniunctum officium, te largiente, vſquequaque proficiant. Per eundem Dominũ noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſan-

cti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Pax datur Regi per primum ex Prælatis paratis, cum instrumento ad hoc ordinato. Postquam Metropolitanus se de corpore, & sanguine, quem totum sumere debet, communicauerit, Rex, detecto capite, de thalamo suo accedit ad altare, coram quo, in supremo gradu genuflectit, & Metropolitanus conuersus ad Regem, ipsum communicat. Rex, priusquam communionem sumat, osculatur manum dexteram Metropolitani, & sumpta communione, ex calice de manu Metropolitani se purificat, & purificatus ad thalamum suum reuertitur. Metropolitanus vero ablutionem sumit, & accepta mitra, lauat manus, & perficit Missam.

Cum Postcommunione diei dicitur pro Rege, sub vno Per Dominum.

Postcommunio.

HAec, Domine, oblatio salutaris famulum tuũ N. Regem nostrũ ab omnibus tueatur aduersis; quatenus Ecclesiasticæ pacis obtineat trãquillitatem, & post istius temporis decursum ad æternam perueniat hæreditatem. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

In fine Metropolitanus dat benedictionem solemnem, vt supra; qua data, singuli ad sua reuertuntur.

DE BENEDICTIONE, & coronatione Reginæ.

SI vero tunc Regina benedicenda sit, & coronanda, quã primum, ipso Rege intronizato, & orationibus expletis, Metropolitanus cum Prælatis paratis ad altare reuersus in faldi-

storio

storio sedet. Rex de solio suo surgens, cum comitiua sua, coronã in capite, & sceptrũ in manu gestans ante altare ad Metropolitanum proficiscitur, & facta ei reuerentia, stans, detecto capite, petit Reginã benedici, & coronari, sub his verbis.

Reuerendissime pater, postulamus, vt Cõsortem nostram nobis a Deo coniunctã benedicere, & corona reginali decorare dignemini, ad laudem, & gloriam Saluatoris nostri Iesu Christi.

Deinde ad solium suum reuertitur.

Tunc Regina, quæ in aliquo loco ad partem in Ecclesia a principio steterat, a duobus Episcopis paratis, non his, qui Regem deduxerunt, sed primis post eos, crine soluto, & capite velato, in vestibus suis communibus ad Metropolitanum ante altare deducitur; & facta Metropolitano reuerentia, coram illo genuflectit, & eius manum osculatur.

Tunc surgit Metropolitanus cum mitra, & in faldistorio procumbit. Regina vero ad

eius sinistram in terram se prosternit; & inchoantur, ac perficiuntur Litaniæ, vt supra: quibus finitis, Metropolitanus, deposita mitra, surgit, & stans versus ad illam ante se genuflexã, dicit sequentẽ Orationem intelligibili voce; quam etiam, & alia sequentia astãtes Prælati parati submissa voce dicunt.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, hanc famulam tuam N. cælesti bene ✠ dictione sanctifica, quam in adiutorium regni Reginam eligimus, tua vbique sapientia doceat, & confortet, atque Ecclesia tua fidelem famulam semper agnoscat. Per eũdem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus.

Deinde, extensis manibus ante pectus, dicit:

Per omnia sæcula sæculorum. ℟.

lorum. ℟. Amen.
℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpi ri tu tu o.
℣. Surſum cor da.
℟. Habemus ad Dominum.
℣. Gra ti as agamus Do-
mino De o noſtro.
℟. Dignum, & iuſtum eſt.
Vere dignum, & iuſtum
eſt, æquum, et ſa lutare
nos tibi ſemper, et vbi-
que gra ti as agere, Do-
mine ſancte, Pater omni-
potens, æterne De us,

Hono-

Honorum cuncto rum
auctor, ac distributor,
benedicti o numque om-
ni um largus infusor, tri-
bu e super hanc famulam
tu am Reginam bene ✠
dicti onis tu æ co pi am;
& quam humana e le-
cti o sibi præesse gau-
det, tu a supernæ e le-
cti o nis, & benedicti-
o nis infu si o accu-
mu let. Concede e i,
Domine, aucto ri tatem

re giminis, consi li j
magnitudinem, ſapien-
ti æ, prudenti æ, & in-
tellectus abundanti am,
re li gi onis, ac pi etatis
cuſtodi am; quatenus
me re atur benedici, &
aug men tari in nomine,
vt Sara; vi ſita ri, & fœ-
cun da ri, vt Rebecca;
contra om nium muni-
ri vi ti orum monſtra,
vt Iudith; in regimine
regni e ligi, vt Eſther;

vt, quam humana niti-
tur fragi litas benedice-
re, cæ leſtis po ti us inti-
mi roris repleat infu ſi o.
Et quæ a nobis e li gi-
tur, & bene ✠ dicitur in
Reginam, a te mereatur
obtinere præmium æ-
ternitatis perpetu æ.
Et ſicut ab hominibus
ſublimatur in nomine,
i ta a te ſublimetur fi-
de, & opera ti one.
Illo e ti am ſapi enti æ

tuæ

tu æ eam rore perfunde,
quem be a tus Dauid in
repromiſsione, & fi-
li us e ius Sa lamon
percepit in locupleta-
ti o ne. Sis e i Domi-
ne, contra cunctorum
ictus inimicorum lo-
rica; in ad uer ſis ga-
le a; in proſperis ſapi-
enti a; in protecti o-
ne clype us ſempiter-
nus. Sequatur pacem,
di ligat ca ri ta tem,

Quod ſequitur, dicit plane legendo, ita tamen, quod a circumſtantibus audiatur.

Per Dominum noſtrũ Ieſum Chriſtum filium tuũ, qui tecũ viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Qua Præfatione expleta, ſedet Metropolitanus, & accepta mitra, inungit in modum crucis cum oleo Cathecumenorum illius brachium dexterum, inter juncturam manus, & juncturam cubiti, atque inter ſcapulas, dicens.

DEus pater æternæ gloriæ ſit tibi adiutor, & omnipotens benedicat tibi, preces tuas exaudiat; vitam tuam longitudine dierum adimpleat; benedictionem tuam iugiter confirmet; te cum omni populo in æternum conſeruet; inimicos tuos confuſione induat; & ſuper te Chriſti ſanctificatio, atque huius olei infuſio floreat; vt, qui tibi in terris tribuit benedictionem, ipſe in cælis conferat meritum Angelorum; ac benedicat te, & cuſtodiat in vitam æternam Ieſus Chriſtus Dominus noſter, qui viuit, & regnat Deus in ſæcula ſæculorum.

℞. Amen.

Quo facto, ſurgit Regina, & a ſuis ducitur ad ſacriſtiam, ſeu papilionem, vbi Rex regales veſtes indutus eſt, ibi & ipſa induitur veſtibus reginalibus, quibus induta reducitur ad Metropolitanum adhuc cum mitra in faldiſtorio ſedētem, qui imponit illi ante ſe genuflexæ coronam, dicens.

ACcipe coronam gloriæ, vt ſcias te eſſe conſortem regni, populoque Dei ſemper proſpere conſulas; & quanto plus exaltaris, tanto amplius humilitatem diligas, & cuſtodias, in Christo Ieſu Domino noſtro.

Et mox dat ei ſceptrum, dicens.

ACcipe virgam virtutis, ac veritatis, & esto pauperibus misericors, & affabilis; viduis, pupillis, & orphanis, diligentissimam curã exhibeas; vt omnipotẽs Deus augeat tibi gratiam suã, qui viuit, & regnat in sæcula sæculorum. ℞. Amẽ.

Quo facto, surgit Regina, & Episcopi parati, qui ipsam ad altare deduxerunt, eam associant vsque ad suum thalamũ, vbi sedet in solio suo, matronis eius ipsam comitantibus; deinde dicitur Alleluia, siue vltimus versus Tractus, vel Sequentiæ, Euangelium, & Offertorium. Quo dicto, Regina cum Rege a suis tantum associati, vadunt ad offerendũ Metropolitano in faldistorio ante mediũ altaris sedenti de auro, quantũ volunt, & manũ Metropolitani recipiẽtis osculãtur; deinde reuertuntur ambo ad thalamũ suum, & proceditur in Missa vsque ad Communionẽ: Data pace Regi, & Reginæ per primum ex Prælatis paratis, cum instrumento ad hoc ordinato. Rex, & Regina a suis tantum associati descendunt

131

de

de thalamis, & veniunt ad altare, vbi in supremo gradu genuflectunt; & percepta communione, Metropolitanus ponit ambas hostias consecratas super patenam, & conuersus ad Regem, & Reginam, eos communicat.

Rex, priusquam communionem sumat, osculatur manum dexteram Metropolitani, tum simili modo communicat Reginam, quæ similiter eius manum osculatur, & successiue ambos ex calice suo purificat, qui purificati ad thalamos suos reuertuntur, eo ordine, quo venerunt. Metropolitanus vero ablutionem sumit; & accepta mitra, lauat manus, perficitque Missam, & in fine dat benedictionem solemnē. Qua data, Rex, & Regina vadūt ad palatium suum, & Metropolitanus, atque alij Prælati omnes deponunt vestes sacras, & ad propria quisque reuertitur.

SI autem, Rege iampridē coronato, Regina sola, vt coniux illius, coronanda sit, parantur duo thalami, & alius locus, in quo Regina a principio officij vsque ad tempus coronationis expectat. Vocātur omnes Prælati regni, atque omnia alia fiunt, quæ supra pro coronatione Regis ordinata sunt. Die autem statuto, Metropolitano, & Prælatis in Ecclesia constitutis, & se vestientibus, Rex vestibus regalibus indutus cum corona in capite, & sceptro in manu, ense præcedente, a suis associatus venit ad Ecclesiam, & ascendit thalamum suum; & Metropolitano, ac Prælatis omnibus paratis, incipitur Missa, more solito, & continuatur vsque ad Alleluia, siue vltimum versum Tractus, vel Sequentiæ exclusiue. Tum Rex coronam, & sceptrum ferens descendit de thalamo suo, & Metropolitano in faldistorio ante altare cū mitra sedente, stans, detecto capite, petit ab eo Reginam benedici, & coronari, sub his verbis.

REuerendiſsime pater, poſtulamus vt cõſortem noſtram nobis a Deo coniunctã benedicere, & corona reginali decorare dignemini, ad laudem, & gloriam ſaluatoris noſtri Ieſu Chriſti.

Deinde ad thalamum ſuum reuertitur; & Regina, quæ vſque tunc in aliquo loco ad partem in Eccleſia ſteterat, a duobus prioribus Prælatis paratis, crine ſoluto, & capite velato, ducitur ad Metropolitanum ante altare ſedentem; & facta ei reuerentia, coram eo genuflectit, & eius manum oſculatur. Tunc ſurgit Metropolitanus, & cum mitra procumbit ſupra faldiſtorium. Regina vero ad eius ſiniſtram ſe in terram proſternit, & inchoãtur Litaniæ, & perficiuntur, atque omnia alia fiũt, quæ ſupra in coronatione Reginæ dicta ſunt, vſque ad Offertorium, ad quod poterit Rex cum Regina procedere, vel Regina ſola, prout Regi placebit. Facta communione per Metropolitanum, communicatur Regina. Deinde perfi

citur

citur Missa, & in fine Metropolitanus dat benedictionem solemnem &c.

Si vero Regina coronanda est, vt regni Domina, & absque Rege, tunc paratur thalamus vnus in Ecclesia; vocantur Prælati regni, & omnia alia similiter fiunt, quæ supra pro coronatione Regis ordinata sunt. Die statuto, conueniunt in Ecclesia, in qua coronatio fieri debet; vbi Metropolitanus, aut alius, ad quem spectat, cum Episcopis alijs parat se, & sedent ante altare, vt supra dictum est. Interim Regina consuetis vestibus induta, cum suis Prælatis, Baronibus, & matronis, atque alijs domesticis venit ad Ecclesiam; & cum fuerit prope presbyterium, duo priores Episcopi parati veniunt ei obuiam, & cum mitris capita illi aliquantulum inclinantes, ipsam inter se mediam vsque ad Metropolitanum deducunt, cui Regina caput inclinãs, humilem reuerentiam exhibet; qua facta, prior ipsorum deducentium, detecto capite, versus ad Metropolitanum, dicit.

Reuerendissime pater, postulat sancta mater Ecclesia Catholica, vt præsentem circumspectam mulierem ad dignitatem Reginalem subleuetis.

Tunc interrogat Metropolitanus.

Scitis illam esse dignam, & vtilem ad hanc dignitatem?

Ille respondet.

Et nouimus, & credimus eam esse dignam, & vtilem Ecclesiæ Dei, & ad regimen huius regni.

Metropolitanus dicit.

Deo gratias.

Tunc ſedet Regina media inter ipſos Epiſcopos deducentes, congruenti ſpatio a Metropolitano, ita vt illi faciẽ vertat; ipſi etiam deducentes Epiſcopi, ſenior ad dexteram, alius ad ſiniſtram Reginæ ſe collocant, vt & ipſi ad alterutrum facies vertant. Ipſis ſic ſedentibus, poſtquam aliquantulum quieuerint, Metropolitanus coronandam Reginam admonet, dicens.

CVm hodie per manus noſtras, circumſpecta mulier, qui Chriſti ſaluatoris noſtri vice in hac re fungimur (quamuis indigni) ſacram vnctionem, & regni inſignia ſis ſuſceptura; bene eſt, vt te prius de onere, ad quod deſtinaris, moneamus. Regiam hodie ſuſcipis dignitatem, & regendi fideles populos tibi commiſſos curam ſumis. Præclarum ſane iter mortales locum, ſed diſcriminis, laboris, atque anxietatis plenum. Verum ſi conſideraueris, quod omnis poteſtas a Domino Deo eſt, per quem Reges regnant, & legum conditores iuſta de-

cernunt, tu quoque de grege tibi commiſſo ipſi Deo rationem es reddítura. Primum, pietatem ſeruabis, Dominum Deum tuum tota mente, ac puro corde coles. Chriſtianã religionem, ac fidem Catholicam, quam ab incunabulis profeſſa es, ad finem vſque inuiolatam retinebis, eamque cõtra omnes aduerſantes pro viribus defendes. Eccleſiarũ Prælatis, ac reliquis Sacerdotibus condignam reuerẽtiam exhibebis. Eccleſiaſticam libertatem non conculcabis. Iuſtitiam, ſine qua nulla ſocietas diu conſiſtere poteſt, erga omnes incõcuſſe adminiſtrabis, bonis præmia, noxijs debitas pænas retribuendo. Viduas, pupillos, pauperes, ac debiles ab omni oppreſsione defendes. Omnibus te adeuntibus benignam, manſuetam, atque affabilẽ pro regia tua dignitate te præbebis. Et ita te geres, vt non ad tuã, ſed totius populi vtilitatẽ regnare, præmiumque bene factorũ tuorum non in terris, ſed in cælo expectare videaris. Quod ipſe præſtare dignetur, qui viuit, & regnat Deus in ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

Regina electa accedit ad Metropolitanum, & genuflexa facit hanc profeſsionem, dicens.

EGo N. Deo annuente, futura Regina N. profiteor, & promitto corã Deo, & Angelis eius deinceps legem, iuſtitiam, & pacẽ Eccleſiæ Dei, populoque mihi ſubiecto, pro poſſe, & noſſe facere, ac ſeruare, ſaluo condigno miſericordiæ Dei reſpectu, ſicut in conſilio fidelium meorum melius potero inuenire. Pontificibus quoque Eccleſiarum Dei condignum, & canonicum honorem exhibere; atque ea, quæ ab Imperatoribus, & Regibus Eccleſijs collata, & reddita ſunt, inuiolabiliter obſeruare. Abbatibus, Comitibus, & vaſallis meis congruum honorem, ſecun-

dum

dum cõsilium fidelium meorum, præstare.

Deinde ambabus manibus tãgit librum Euangeliorum, quem Metropolitanus coram ea super genibus apertum tenet, inferiori parte libri Reginæ versa, dicens.

Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Et post Regina electa Metropolitani manum reuerenter osculatur.

Quo facto, Metropolitanus surgit, & cum mitra procumbit in faldistorio. Regina vero ad eius sinistram in terram se prosternit.

Et cantores incipiunt, schola prosequente, Litanias; in quibus cum dictum fuerit.

Vt omnibus fidelibus &c.

℟. Te rogamus audi nos.

Metropolitanus surgit, & accepto baculo pastorali in sinistra, super illam dicit.

Vt hanc electam in Reginam coronandam bene ✠ dicere digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Secundo, dicit.

Vt hanc electam in Reginam coronandam bene ✠ dicere, & conſe ✠ crare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Producendo ſemper ſuper Reginam ſignũ crucis. Idem dicunt, & faciunt Epiſcopi parati, genuflexi tamen permanentes. Quo dicto, Metropolitanus redit ad accubitum, cantoribus Litanias reſumentibus, & perficientibus. Quibus finitis, Metropolitanus, depoſita mitra, ſurgit, Regina proſtrata manente, & dicit ſuper eã intelligibili voce Orationem ſequentem, quã aſtantes Epiſcopi, etiam ſine mitris in locis ſuis ſtantes, ſubmiſſa voce pronunciant.

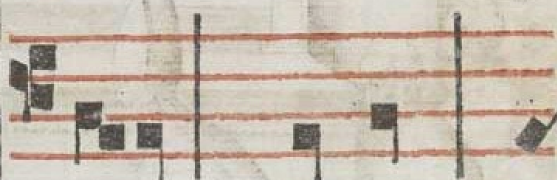
Oremus.

Omnipotens ſempiterne Deus, hanc famulam tuã cæleſti bene ✠ dictione ſanctifica, quam in gubernationem regni Reginam eligimus; tua vbique ſapientia doceat, & confortet, atque Eccleſia tua fidelem famulã ſemper agnoſcat. Per eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus.

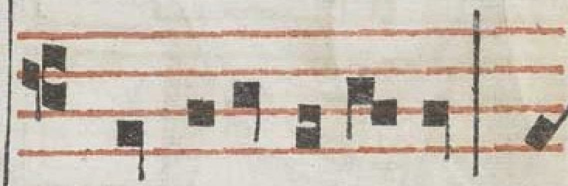
Tum ſurgit Regina, & coram Pontifice genuflectit. Deinde Pontifex mediocri voce, extẽſis manibus ante pectus, dicit.

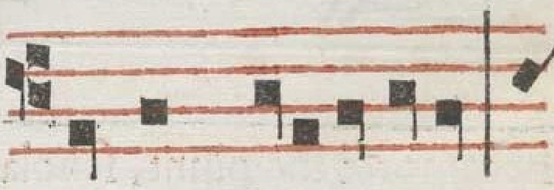
Per omni a ſæcu la ſęcu-

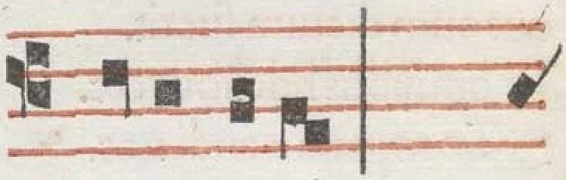
lorum. ℟. Amen.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpi ri tu tu o.

℣. Surſum cor da.

℟.

℟. Habemus ad Dominum.
℣. Gra ti as agamus Do-
mino De o noſtro.
℟. Dignum, & iuſtum eſt.
Vere dignum, & iuſtum
eſt, æquum, et ſa lutare
nos tibi ſemper, et vbi-
que gra ti as agere, Do-
mine ſancte, Pater omni-
potens, æterne De us,
Honorum cuncto rum
auctor, ac diſtributor,
benedicti o numque om-
ni um largus infuſor, tri-

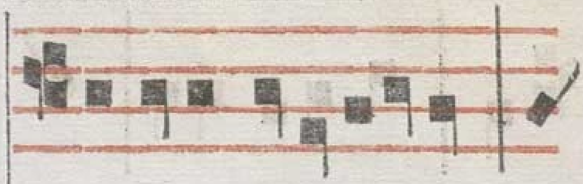
bue

bu e ſuper hanc famulam
tu am Reginam bene *
dicti onis tu æ co pi am;
& quam humana e le-
cti o ſibi præeſſe gau-
det, tu a ſupernæ e le-
cti o nis, & benedicti-
o nis infu ſi o accu-
mu let. Concede e i,
Domine, aucto ri tatem
re giminis, conſi li j
magnitudinem, ſapien-
ti æ, prudenti æ, & in-
tellectus abundanti am,

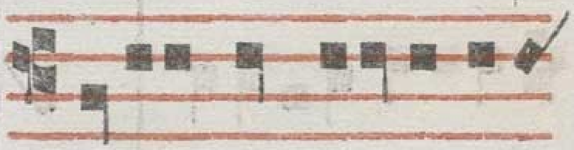

re li gi onis, ac pi etatis
custodi am; quatenus
me re atur benedici, &
aug men tari in nomine,
vt Sara; vi ſita ri, & fœ-
cun da ri, vt Rebecca;
contra om nium muni-
ri vi ti orum monſtra,
vt Iudith; in regimine
regni e ligi, vt Eſther;
vt, quam humana niti-
tur fragi litas benedice-
re, cæ leſtis po ti us inti-
mi roris repleat infu ſi o.

Et quæ a nobis eligi tur, &
bene ✠ dicitur in Regi-
nã, a te mere a tur obtine-
re præmiũ æternitatis per-
petu æ. Et ſicut ab homi-
nibus ſublimatur in nomi-
ne, i ta a te ſublimetur fi-
de, & ope ra ti one.
Illo e ti am ſapi enti æ
tu æ eam rore perfunde,
quem be a tus Dauid in
repromiſsione, & fi-
li us e ius Salamon
percepit in locupleta-

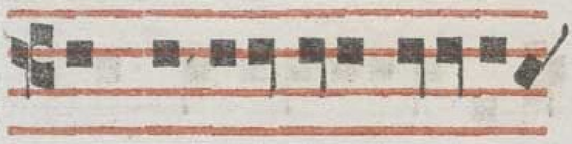

ti o ne. Sis e i Domi-
ne, contra cunctorum
ictus inimicorum lo-
rica; in aduer ſis ga-
le a; in proſperis ſapi-
enti a; in protecti o-
ne clype us ſempiter-
nus. Sequatur pacem,
di ligat ca ri ta tem,
abſtine at ſe ab omni
impi e ta te; loquatur
iuſti ti am, cuſto di at
veri ta tem, ſit cultrix iu-
ſti ti æ, & pi e ta tis,

amatrix re li gi onis.

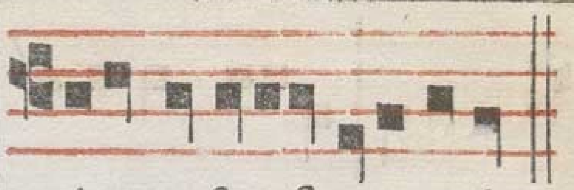
Vige atque præsenti be-

ne dictione in hoc æuo

annis plurimis, & in sem-

pi terno sine fine æternis.

Deinde dicit plane legendo. ita tamen quod a circumstantibus audiatur.

Per Dominum nostrū Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Quibus dictis, sedet Metropolitanus, & accepta mitra, intingit pollicem dexteræ ma-

nus

nus in oleum Cathecumenorum; & inungit in modũ crucis, brãchium dexterum Reginæ inter iuncturam manus, & iuncturam cubiti, atque inter ſcapulas, dicens.

DEus pater æternæ gloriæ ſit tibi adiutor, & omnipotens benedicat tibi; preces tuas exaudiat; vitam tuam longitudine dierum adimpleat; benedictionem tuam iugiter confirmet; te cum omni populo in æternum conſeruet; inimicos tuos confuſione induat; & ſuper te Chriſti sãctificatio, atq. huius olei infuſio floreat; vt, qui tibi in terris tribuit benedictionem, ipſe in cælis conferat meritum Angegelorum; ac benedicat te, & cuſtodiat in vitam æternam Ieſus Chriſtus Dominus noſter, qui viuit, & regnat Deus in ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

Quo facto, ſurgit Regina, & ad partem ſe retrahit, vbi Prælati ſui domeſtici ei aſsiſtunt. Metropolitanus vero lauat, & abſtergit manus, deinde accedit ante altare, & depoſita mitra, cũ ſuis miniſtris facit Confeſsionem. Idem faciunt Epiſcopi parati iuxta ſedes ſuas ſine mitris ſtantes. Facta Confeſsione, Metropolitanus aſcendit ad altare, oſculatur, incenſat, & procedit in Miſſa vſque ad Alleluia excluſiue, ſiue vltimum verſum Tractus, vel Sequentiæ, ſi dicitur, more conſueto. Regina vero ducitur a ſuis ad ſacriſtiam, vel papilionem, vbi accipit veſtes reginales. Deinde redit cum illis ad thalamum, vbi manet vſque ad dictum Graduale: non tamen ſedet in ſolio, ſed ſuper aliquod ſcabellum ſibi paratum genuflexa procumbit audiens Miſſam. Miſſa dicitur de die, & cum Oratione diei, dicitur pro ipſa electa Regina ſub vno Per Dominum.

Oratio.

QVæſumus, omnipotens Deus, vt famula tua N. Regina noſtra, quæ tua miſeratione ſuſcepit regni guber-

nacula, virtutum etiam omniũ percipiat incrementa, quibus decenter ornata, & vitiorum mõſtra deuitare, & ad te, qui via, veritas, & vita es, gratioſa valeat peruenire. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtũ filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sãcti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Graduali cantato, Metropolitanus ſedet ante altare in faldiſtorio cum mitra, & Regina a ſuis aſſociata, media inter priores duos Prælatos paratos ad Metropolitanũ reducitur, cui facta reuerẽtia, vt prius, genuflectit coram eo. Tũc imponitur ei corona, quam omnes Epiſcopi parati, qui adſunt, de altari per Metropolitanum ſumptam manibus tenent, ipſo Metropolitano illam regente, & capiti illius imponẽte, ac dicente.

Accipe coronã regni, quæ, licet ab indignis, Epiſcoporum tamen, manibus, capiti tuo imponitur. In nomine Patris, ✠ & Fi✠lij, & Spiritus✠ ſancti, quam ſanctitatis gloriã,

& ho-

& honorem, & opus fortitudinis, ſignificare intelligas, & per hanc te participem miniſterij noſtri non ignores. Ita, vt ſicut nos in interioribus paſtores, rectoreſque animarum intelligimur, ita & tu in exterioribus vera Dei cultrix, ſtrenuaq. cōtra omnes aduerſitates Eccleſiæ Chriſti defenſatrix aſsiſtas, regniq. tibi a Deo dati, & per officium noſtræ benedictionis in vice Apoſtolorum, omniumque Sanctorum, regimini tuo commiſsi vtilis executrix, proficuaque regnatrix ſemper appareas; vt inter glorioſos athletas virtutum gēmis ornata, & præmio ſempiternæ felicitatis coronata cum redemptore, ac Saluatore noſtro Ieſu Chriſto, cuius nomen, uicemque geſtare crederis, ſine fine glorieris. Qui viuit, & imperat Deus cum Patre, & Spiritu ſancto in ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

Et mox dat ei ſceptrum in manum, dicens.

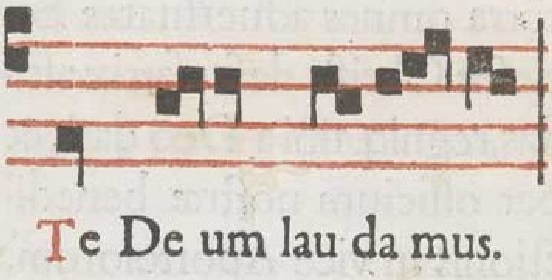
ACcipe virgam virtutis, ac veritatis; & eſto pauperibus miſericors, & affabilis; viduis, pupillis, & orphanis diligentiſsimam curam exhibeas; vt omnipotens Deus augeat tibi gratiam ſuam. Qui viuit, & regnat in ſæcula ſæculorũ.

℟. Amen.

Tum ſurgunt omnes, & Metropolitanus cum omnibus Epiſcopis paratis deducit Reginam coronam in capite, & ſceptrum in manu ferentem, mediam inter ſe, & digniorem Epiſcopum paratum ſupra ſolium, vbi ſtans cum mitra, vna cum eodem digniore Epiſcopo intronizat eam in ſolio, dicens.

STa, & retine amodo locum tibi a Deo delegatũ, per auctoritatem omnipotẽtis Dei, & per præſentem traditionẽ noſtram, omnium ſcilicet Epiſcoporum, cæterorumq. Dei ſeruorum; & quanto clerum ſacris altaribus propinquiorem perſpicis, tanto ei potiorem in locis congruis honorẽ impendere memineris; quatenus mediator Dei, & hominum te mediatricem cleri, & plebis permanere faciat.

Deinde Metropolitanus, depoſita mitra, inchoat, ſchola ſequente, Hymnum.

Qui totus dicitur; quo incepto, Metropolitanus accedit ad dexteram Reginæ, ibi continuo manens vſque ad finem hymni. Finito hymno, Metropolitanus ſtãs, vt prius, iuxta Reginam ſine mitra, dicit ſuper illam.

℣. Firmetur manus tua, & exaltetur dextera tua.

℟. Iuſtitia, & iudicium præparatio ſedis tuæ.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

DEus, qui victrices Moyſi manus in oratione firmaſti, qui quamuis ætate langueſceret, infatigabili ſanctitate pugnabat; vt dum Amalech iniquus vincitur, dum propha nus nationum populus ſubiugatur, exterminatis alienigenis, hæreditati tuæ poſſeſsio copioſa ſeruiret, opus manuũ tuarum pia noſtræ orationis exauditione confirma: habemus & nos apud te, ſancte Pater, Dominum ſaluatorẽ, qui pro nobis manus ſuas extẽdit in cruce, per quem etiam precamur, altiſsime, vt, tua potentia ſuffragante, vniuerſorum hoſtium frangatur impietas, populuſque tuus, ceſſante formidine, te ſolum timere condiſcat. Per eundem Chriſtum Dominum noſtrum.
℟. Amen.

Quibus finitis, Metropolitanus cum Epiſcopis paratis reuertitur ad ſedem ſuam, vel ad faldiſtorium prope altare; & dicitur Alleluia, ſiue vltimus verſus Tractus, vel Sequentiæ, Euangelium, & alia vſque ad Offertorium incluſiue. Quo dicto, Metropolitanus ſedet in faldiſtorio ante medium altaris cum mitra, & Regina a ſuis Prælatis, magnatibus, & alijs aſſociata venit ante Metropolitanũ, coram quo genuflexa, offert ei aurum, quantum ſibi placet, & manũ Metropolitani recipientis oſculatur. Deinde ad ſolium ſuum reuertitur. Metropolitanus lauat manus, ſurgit, & accedit ad altare, & proſequitur Miſſam vſque ad communionem.

Cum Secreta diei dicitur pro Regina ſub vno Per Dominum.

Secreta.

MVnera, quæſumus, Domine, oblata ſanctifica; vt & nobis vnigeniti tui corpus, & ſanguis fiant, & Reginæ noſtræ ad obtinendam animæ,

cor-

corporiſque ſalutem, & ad peragendum iniunctum officium, te largiente, vſquequaque proficiant. Per eundẽ Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Pax datur Reginæ per primũ ex Prælatis paratis cum inſtrumento ad hoc ordinato. Poſtquam Metropolitanus ſe communicauerit de corpore, & ſanguine, Regina ſine corona, & ſine ſceptro, de thalamo ſuo a ſuis dumtaxat aſſociata accedit ad altare; genuflectit in ſupremo gradu altaris, & Metropolitanus conuerſus ad Reginam, eam communicat. Regina, antequam ſumat Sacramentum, oſculatur manum dexteram Metropolitani, & ſumpta communione, ex calice de manu Metropolitani ſe purificat, & purificata ad thalamum ſuum reuertitur cum ſuis, vt venit. Metropolitanus vero ablutionem ſumit, & accepta mitra, lauat manus, & perficit Miſſam.

Cum Poſtcommunione diei, dicitur pro Regina ſub vno Per Dominum.

Poſtcommunio.

HAec, Domine, oblatio ſalutaris famulam tuam N. Reginam noſtram ab omnibus tueatur aduerſis; quatenus Eccleſiaſticæ pacis obtineat tranquillitatem, & poſt iſtius temporis decurſum ad æternam perueniat hæreditatem. Per Dominum noſtrũ Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

In fine Metropolitanus dat benedictionem ſolemnẽ; qua data, omnes vadunt in pace.

DE BENEDICTIONE, & coronatione Regis in consortem electi.

CVM autem Regina iam pridē, vt regni domina, benedicta, & coronata, deinde consortem sibi elegerit, quem postea statuerit coronari, ad diem ordinatā vocantur omnes Prælati regni; parantur duo thalami, atque omnia alia ordinantur, prout supra in coronatione Regis posita sunt. Die autem statuto, Metropolitano, & Prælatis in Ecclesia constitutis, & se vestientibus, Regina reginalibus vestibus induta cum corona in capite, & sceptro in manu, a suis associata venit ad Ecclesiam, & ascendit thalamum suum. Illis autem paratis, & suo ordine sedentibus, vt supra in coronatione Regis ordinatum est, Regina de thalamo suo descendens cum corona in capite, & sceptro in manu, venit coram Metropolitano, a quo, facta ei reuerentia, petit Regem consortem suum benedici, & coronari, sub his verbis.

REuerendissime pater, postulamus, vt cōsortem nostrum a Deo nobis coniunctum benedicere, & corona regali decorare dignemini, ad laudem, & gloriam saluatoris nostri Iesu Christi.

Deinde ad thalamum suum reuertitur. Interim Rex vestibus militaribus indutus venit ad Ecclesiam a suis Prælatis domesticis non paratis, & Comitibus, magnatibus regni, & alijs associatus. Qui cum venerit prope presbyterium, duo priores Episcopi ex paratis ei obuiam veniunt, & cum mitris capita illi aliquantulum inclinantes, ipsum, birreto deposito, vsque ante Metropolitanum deducunt; coram quo Rex caput inclinans, humilē ei reuerentiam exhibet. Qua facta, prior Episcoporum deducentium stans, detecto capite, versus ad Metropolitanū,

voce intelligibili dicit.

REuerendiſsime pater, poſtulat ſancta mater Eccleſia Catholica, vt præſentem egregium militem ad dignitatem Regiam ſubleuetis.

Et omnia alia ſuo ordine fiũt, prout habetur ſupra ſub prima rubrica, de benedictione, & coronatione Regis, vſque ad aliam rubricam, de coronatione Reginæ, quæ hic omittitur, cũ ſit prius coronata.

DE BENEDICTIONE noui Militis.

MILES creari, & benedici poteſt quacũque die, loco, & hora; ſed ſi inter Miſſarum ſolemnia creandus eſt, Pontifex in eo habitu, in quo Miſſam celebrauit, aut illi interfuit, in faldiſtorio ante medium altaris, ſtans, vel ſedens, prout conuenit, finita Miſſa, id peragit. Si autem extra diuina, in ſtola ſupra rochetum, vel ſi ſit regularis, ſupra ſuperpelliceum, id facit. Et primo enſem, quem aliquis coram eo genuflexus euaginatum tenet, ſtans, detecto capite, benedicit, ſi non ſit benedictus, dicens.

℣. Adiutorium noſtrũ in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Domine, exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cũ ſpiritu tuo. Oremus.

EXaudi, quæſumus, Domine, preces noſtras, & hunc enſem, quo hic famulus tuus circumcingi deſiderat, maieſtatis tuæ dextera dignare bene ✠ dicere; quatenus eſſe poſsit defenſor Eccleſiarum, viduarum, orphanorum, omniumque Deo ſeruientium contra ſæuitiam paganorum, atque hæreticorum; aliiſque ſibi inſidiantibus ſit terror, & formido. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Oremus.

BEne ✠ dic, Domine ſancte, Pater omnipotens, æ-

terne Deus, per inuocationẽ sancti nominis tui, & per aduẽtum Iesu Christi filij tui Domini nostri, & per donum sancti Spiritus paracliti, hunc ensem, vt hic famulus tuus, qui hodierna die eo tua pietate præcingitur, uisibiles inimicos cõculcet, victoriaque per omnia potitus semper maneat illæsus. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde dicit stans, vt prius.

Benedictus Dominus Deus meus, qui docet manus meas ad prælium, & digitos meos ad bellum.

Misericordia mea, & refugiũ meum: susceptor meus, & liberator meus.

Protector meus, & in ipso speraui: qui subdit populum meũ sub me.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

℣. Saluum fac seruum tuum, Domine.

℟. Deus meus sperãtem in te.

℣. Esto ei, Domine, turris fortitudinis.

℟. A facie inimici.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, qui cuncta solus ordinas, & recte disponis, qui ad coercendam malitiam reproborum, & tuendam iustitiam, vsum gladij in terris hominibus tua salubri dispositione permisisti, & militarem ordinem ad populi protectionem institui voluisti, quique per beatum Ioannem militibus ad se in deserto venientibus, vt neminẽ concuterent, sed proprijs contenti essent stipendijs, dici fecisti, clementiam tuam, Domine, suppliciter exoramus, vt sicut Dauid puero tuo Goliã superandi largitus es facultatem, & Iudam Machabæum de fe-

ritate gentium nomen tuum non inuocātium triumphare feciſti, ita & huic famulo tuo, qui nouiter iugo militiæ colla ſupponit, pietate cæleſti vires, & audaciam ad fidei, & iuſtitiæ defenſionem tribuas; & præſtes ei fidei, ſpei, & caritatis augmētum; & da tui timorem pariter, & amorem, humilitatem, perſeuerantiam, obedientiam, & patientiam bonam, & cuncta in eo recte diſponas; vt neminem cum gladio iſto, vel alio, iniuſte lædat; & omnia cū eo iuſta, & recta defendat; & ſicut ipſe de minori gradu ad nouum militiæ promouetur honorem, ita veterem hominem deponens cum actibus ſuis, nouum induat hominem; vt te timeat, & recte colat, perfidorum conſortia vitet, & ſuā in proximum caritatem extēdat, præpoſito ſuo in omnibus recte obediat, & ſuum in cunctis iuſte officium exequatur. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Tum enſem aqua benedicta aſpergit.

Si autem enſis ſit prius benedi-

ctus, omnia prædicta omittũtur. Post hæc Pontifex sedens, accepta mitra, dat ensem nudum nouo Militi ante se genuflexo in manum dexteram, dicens.

ACcipe gladium istum in nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti, & vtaris eo ad defensionem tuam, ac sanctæ Dei Ecclesiæ, & ad cõfusionem inimicorum crucis Christi, ac fidei Christianæ; & quantũ humana fragilitas permiserit, cum eo neminem iniuste lædas, quod ipse præstare dignetur, qui cum Patre, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Deinde ensis in vaginam reponitur, & Põtifex cingit Militem nouum ensem, dicens.

ACcingere gladio tuo super femur tuum potentissime. Et attende, quod Sancti non in gladio, sed per fidem, vicerunt regna.

Ense igitur accinctus Miles nouus surgit, & ensem de vagina educit, & euaginatum ter viriliter vibrat, & super brachium sinistrum tergit, & in vaginam reponit.

Tum Pontifex dat nouo Militi osculum pacis, dicens.

Pax tecum.

Et iterum ensem euaginatũ in dexteram accipiens, Militem nouum ante se genuflexum cum ipso ense euaginato ter super scapulas leuiter percutit, interim semel tantum dicens.

ESto Miles pacificus, strenuus, fidelis, & Deo deuotus.

Deinde reposito ense in vaginam, Pontifex manu dextera dat nouo Militi leuiter alapã, dicens.

EXciteris a somno malitiæ, & vigila in fide Christi, & fama laudabili.

Et Milites astantes imponunt nouo Militi calcaria, & Pontifex sedens, dicit Antiphonam.

SPeciosus forma præ filijs hominum, accingere gladio tuo super femur tuum potentissime.

Surgit Pontifex, & versus ad nouum Militem stans, & detecto capite, dicit.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, super hunc famulum tuum, qui hoc eminenti mucrone circumcingi desiderat, gratiam tuæ bene ✠ dictionis infunde, & eum dexteræ tuæ virtute fretum fac contra cuncta aduersantia cælestibus armari præsidijs, quo nullis in hoc sæculo tempestatibus bellorum turbetur. Per Christum Dominum nostrũ.

℟. Amen.

His dictis, nouus Miles osculatur manum Pontificis, & depositis ense, & calcaribus, abit in pace.

DE CREATIONE Militis regularis.

CVm summus Pontifex committit aliquẽ creari in Militem ordinis militaris, Pontifex, cui creatio huiusmodi commissa est, in primis imponit ei habitum illum, quo Milites illius ordinis, quem intendit profiteri, vti consueuerunt. Deinde recipit ab eo adhuc genuflexo professionem, per tales emitti solitam votorum, secũdum illius ordinis instituta.

FINIS PRIMAE PARTIS.

PONTIFICALIS
PARS, SECVNDA

DE BENEDICTIONE, & impositione primarij lapidis pro Ecclesia ædificanda.

NEMO Ecclesiã ædificet, priusquam Põtificis iudicio locus, & atrium designentur, & quid ad luminaria, quid ad rectoris, ministrorumque stipẽdia sufficiat, quidque ad Ecclesiæ dotem pertineat, definiatur; & per eum, vel eius auctoritate, per Sacerdotem crux in loco figatur, & lapis primarius in fundamento ponatur. Pridie igitur lignea crux in loco, vbi debet esse altare, figatur. Sequenti vero die, lapis in Ecclesiæ fundatione ponendus, qui

debet esse quadratus, & angularis, benedici debet hoc modo. Pontifex paratus supra rochetum, vel, si sit religiosus, supra superpelliceum, amictu, alba, cingulo, stola, & pluuiali albi coloris, & mitra simplici, & baculum pastoralem in sinistra tenens, stans cum mitra, in loco, vbi Ecclesia est fundanda, benedicit sal, & aquam dicens.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

EXorcizo te, creatura salis, per Deum ✠ viuum, per Deum ✠ verum, per Deum ✠ sanctum, per Deum, qui te per Eliseum prophetã in aquã mitti iussit, vt sanaretur sterilitas aquæ; vt efficiaris sal exorcizatum, in salutem credentiũ; & sis omnibus sumentibus te sanitas animæ, & corporis; & effugiat, atq. discedat a loco, in quo aspersum fueris, omnis phantasia, & nequitia, vel versutia diabolicæ fraudis, omnisque spiritus immundus adiuratus, per eum, qui venturus

est

est iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem.

℟. Amen.

Deinde, deposita mitra, dicit.

℣. Domine, exaudi orationē meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

IMmensam clementiā tuam, omnipotens æterne Deus, humiliter imploramus, vt hāc creaturam salis, quam in vsum generis humani tribuisti, bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare tua pietate digneris; vt sit omnibus sumentibus salus mentis, & corporis; & quidquid ex eo tactum, vel respersum fuerit, careat omni immunditia, omnique impugnatione spiritualis nequitiæ. Per Dominum nostrū Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Tum accepta mitra, super aquam absolute dicit.

EXorcizo te, creatura aquæ, in nomine Dei Pa ✠ tris omnipotentis, & in nomine Iesu Christi Fi ✠ lij eius Domini nostri, & in virtute sancti ✠ Spiritus, vt fias aqua exorcizata, ad effugādam omnē potestatem inimici, & ipsum inimicum eradicare, & explantare valeas, cum angelis suis apostaticis, per virtutem eiusdem Domini nostri Iesu Christi, qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem. ℟. Amen.

Deinde, deposita mitra, dicit.

℣. Domine, exaudi orationē meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominum vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEus, qui ad salutē humani generis maxima quæque Sacramenta in aquarum substantia condidisti, adesto propitius inuocationibus no-

ſtris, & elemento huic multimodis purificationibus præparato, virtutem tuæ bene ✠ dictionis infunde; vt creatura tua myſterijs tuis ſeruiens, ad abijciendos dæmones, morboſque pellendos, diuinæ gratiæ ſumat effectum; vt quidquid in domibus, vel in locis fideliũ, hæc vnda reſperſerit, careat omni immunditia, liberetur a noxa: non illic reſideat ſpiritus peſtilens, nõ aura corrumpens; diſcedant omnes inſidiæ latentis inimici, & ſiquid eſt, quod aut incolumitati habitantium inuidet aut quieti, aſperſione huius aquæ effugiat; vt ſalubritas per inuocationem ſancti tui nominis expetita ab omnibus ſit impugnationibus defenſa. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtũ filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

Pontifex mittit ſal in aquam, in modũ Crucis, dicendo ſemel.

Commiſtio ſalis, & aquæ pariter fiat. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spi ritus ✠ ſancti. ℟. Amen.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Deus inuictæ virtutis auctor, & inſuperabilis imperij rex, ac ſemper magnificus triumphator, qui aduerſæ dominationis vires reprimis, qui inimici rugientis ſæuitiam ſuperas, qui hoſtiles nequitias potenter expugnas, te, Domine, trementes, & ſupplices deprecamur, ac petimus, vt hanc creaturam ſalis, & aquæ dignanter aſpicias, benignus illuſtres, pietatis tuæ rore ſanctifices; vt vbicumque fuerit aſperſa, per inuocationem ſancti tui nominis, omnis infeſtatio immundi ſpiritus abigatur, terrorque venenoſi ſerpentis procul pellatur, & præſentia ſancti Spiritus nobis miſericordiam tuam poſcentibus, vbique adeſſe dignetur. Per Dominum noſtrum Ieſum

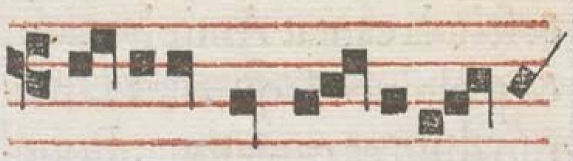
Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Tum Pontifex accipit mitrã, & schola cantat Antiphonam, & psalmum sequentes. Interim dum ea cantantur, Pontifex cum mitra aspergit locũ, vbi crux posita est, cum aqua per eũ benedicta. Antiphona.

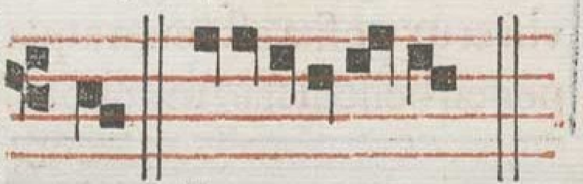

an-

angelũ percu ti en-

tem. E v o v a e.

Pſalmus. 83.

QVam dilecta tabernacula tua Domine virtutum: concupiſcit, & deficit anima mea in atria Domini.

Cor meum, & caro mea: exultauerunt in Deum viuum.

Etenim paſſer inuenit ſibi domum: & turtur nidum, vbi reponat pullos ſuos.

Altaria tua Domine virtutũ: rex meus, & Deus meus.

Beati, qui habitant in domo tua Domine: in ſæcula ſæculorum laudabunt te.

Beatus vir, cuius eſt auxilium abs te: aſcẽſiones in corde ſuo diſpoſuit, in valle lacrymarum in loco quem poſuit.

Etenim benedictionem dabit legiſlator, ibunt de virtute in virtutem: videbitur Deus Deorum in Sion.

Domine Deus virtutũ exaudi orationem meam: auribus percipe Deus Iacob.

Protector noſter aſpice Deus: & reſpice in faciem Chriſti tui.

Quia melior eſt dies vna in atrijs tuis: ſuper millia.

Elegi abiectus eſſe in domo Dei mei: magis quam habitare in tabernaculis peccatorũ.

Quia miſericordiam & veritatem diligit Deus: gratiam & gloriam dabit Dominus.

Non priuabit bonis eos, qui ambulant in innocentia: Domine virtutum, beatus homo qui ſperat in te.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Finitis Antiphona, & Pſalmo prædictis, Põtifex ſtans verſus ad locũ per eũ aſperſum, depoſita mitra, dicit. Oremus.

DOmine Deus, qui licet cælo, & terra non capiaris,

domum tamen dignaris habere in terris, vbi nomen tuum iugiter inuocetur, locum hũc, quæsumus, beatæ Mariæ semper virginis, & beati N. Nominando Sanctum, vel Sanctam, in cuius honorem, ac nomen fundabitur Ecclesia. Omniumque Sanctorum intercedentibus meritis, sereno pietatis tuæ intuitu visita, & per infusionem gratiæ tuæ ab omni inquinamento purifica, purificatumque conserua, & qui dilecti tui Dauid deuotionem, in filij sui Salomonis opere compleuisti, in hoc opere desideria nostra perficere digneris, effugiantque omnes hinc nequitiæ spirituales. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Post hæc stans adhuc sine mitra Pontifex, benedicit primarium lapidem, dicens.

℣. Adiutorium nostrũ in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Sit nomen Domini benedictum.

℟. Ex hoc nunc, & vsque in sæculum.

℣. Lapidem, quem reprobauerunt ædificantes.

℟. Hic factus est in caput anguli.

℣. Tu es Petrus.

℟. Et super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam.

℣. Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen. Oremus.

DOmine Iesu Christe fili Dei viui, qui es verus omnipotens Deus, splendor, & imago æterni Patris, & vita æterna, qui es lapis angularis, de monte sine manibus abscissus, & immutabile fundamentum, hunc lapidem collocandum in tuo nomine confirma; & tu, qui es principium, & finis, in quo principio Deus Pater ab initio cuncta creauit,

ſis, quæſumus, principium, & incrementum, & conſummatio ipſius operis, quod debet ad laudem, & gloriam tui nominis inchoari. Qui cum Patre, & Spiritu ſancto viuis, & regnas Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℞. Amen.

Oremus.

DOmine ſancte, Pater omnipotens, æterne Deus, bene ✠ dicere dignare hunc lapidem in fundamentum Eccleſiæ, in honorem ſancti N. Per Dominum noſtrũ Ieſum Chriſtum filium tuum; lapidẽ probatum, angularem, pretioſum in fundamẽto fundatum, de quo dicit Apoſtolus, Petra autem erat Chriſtus. Qui tecum, & cum Spiritu ſancto viuit, & regnat Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℞. Amen.

Tunc aſpergit lapidem ipſum aqua benedicta, & accepto cultro, per ſingulas partes ſculpit in eo ſignũ crucis, dicens. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti. ℞. Amen.

Quo facto, dicit.

Oremus.

BEnedic, Domine, creaturam iſtam lapidis, & præſta per inuocationem ſancti nominis tui, vt quicumque ad hanc Eccleſiam ædificandã pura mente auxilium dederint, corporis ſanitatem, & animæ medelam percipiant. Per Chriſtum Dominum noſtrũ. ℞. Amen.

Deinde ponitur in terram aliquod tapete, & deſuper faldiſtorium, ſuper quod Pontifex, accepta mitra, accumbit. Tum dicuntur Litaniæ vſque ad finem; quibus finitis Pontifex, depoſita mitra, ſurgit, & ſtans verſus ad primarium lapidem, dicit.

Oremus.

ACtiones noſtras, quæſumus, Domine, aſpirando præueni, & adiuuando proſequere; vt cuncta noſtra oratio, & operatio a te ſemper incipiat, & per te cepta finiatur. Per Chriſtum Dominum noſtrum ℞. Amen.

Deinde parato cæmento, & cæmentario aſsiſtente, Pontifex cum mitra inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam.

Pſalmus. 126.

Niſi Dominus ædificauerit domum: in vanum laborauerunt, qui ædificant eam.

Niſi Dominus cuſtodierit ciuitatem: fruſtra vigilat, qui cuſtodit eam.

Vanum eſt vobis ante lucem ſurgere: ſurgite poſtquam ſederitis, qui mãducatis panem doloris.

Cum dederit dilectis ſuis sõnum: ecce hæreditas Domini, filij merces fructus ventris.

Sicut ſagittæ in manu potentis: ita filij excuſſorum.

Beatus vir, qui impleuit deſiderium ſuum ex ipſis: non cõfundetur cum loquetur inimicis ſuis in porta.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto. &c.

Quo dicto, Pontifex stás cum mitra tangit, & ponit ipsum primarium lapidem in fundamento, dicens.

IN fide Iesu Christi collocamus lapidem istum primarium in hoc fundamento. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti, vt vigeat vera fides hic, & timor Dei, fraternaque dilectio; & sit hic locus destinatus orationi, & ad inuocandum, & laudandum nomen eiusdem Domini nostri Iesu Christi, qui cum Patre, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Interim cæmentarius locat ipsum lapidem cum cæmento; postea Pontifex spargit super lapidem aquam benedictam, dicens.

ASperges me, Domine, hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.

Psalmus. 50.

MIserere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam.

Et secundum multitudinem

mi-

miserationum tuarum : dele iniquitatem meam.

Amplius laua me ab iniquitate mea:& a peccato meo munda me.

Quoniam iniquitatem meã ego cognosco: & peccatum meum contra me est semper.

Tibi soli peccaui, & malum coram te feci: vt iustificeris in sermonibus tuis, & vincas cũ iudicaris.

Ecce enim in iniquitatibus cõceptus sum:& in peccatis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti: incerta, & occulta sapientiæ tuæ manifestasti mihi.

Asperges me hyssopo, & mũdabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium, & lætitiam: & exultabunt ossa humiliata.

Auerte faciem tuam a peccatis meis: & omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me Deus: & spiritum rectum innoua in visceribus meis.

Ne proijcias me a facie tua:& Spiritum sanctum tuum ne auferas a me.

Redde mihi lætitiam salutaris tui: & spiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas: & impij ad te conuertentur.

Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis meæ: & exultabit lingua mea iustitiam tuam.

Domine, labia mea aperies:& os meum annũciabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses sacrificium dedissem vtique: holocaustis non delectaberis.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus: cor contritum, & humiliatum Deus non despicies.

Benigne fac Domine in bona voluntate tua Sion: vt ædificentur muri Ierusalem.

Tunc acceptabis sacrificium iustitiæ, oblationes, & holocausta: tunc imponent super altare tuum vitulos.

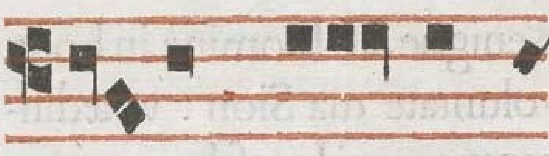
Gloria Patri, & Filio: & Spiri-

tui sancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Quo dicto, Pontifex spargit aquam benedictam per omnia fundamenta, si sunt aperta. si non sunt aperta, circuit aspergendo fundamenta Ecclesiæ designata, hoc modo. Incipiens aspergere, & circuire, inchoat, schola prosequente, Antiphonam.

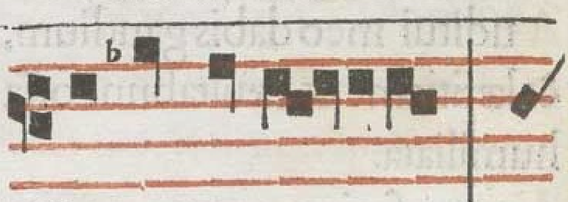

O quam metuendus

est locus iste: ve re

non est hic a li ud,

ni si domus De-

E v o v a e.

Pſalmus.

FVndamenta eius in montibus ſanctis: diligit Dominus portas Sion, ſuper omnia tabernacula Iacob.

Glorioſa dicta ſunt de te: ciuitas Dei.

Memor ero Rahab, & Babylonis: ſcientium me.

Ecce alienigenæ, & Tyrus, & populus Aethiopum: ij fuerunt illic.

Numquid Sion dicet homo, & homo natus eſt in ea: & ipſe fundauit eam altiſsimus.

Dominus narrabit in ſcripturis populorum: & principum horum, qui fuerunt in ea.

Sicut lætantium omnium: habitatio eſt in te.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nūc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Et repetitur Antiphona. Interim aſpergendo procedit vſque ad tertiam partem fundamentorum apertorum, ſeu deſignatorum, vbi ſubſiſtit; & repetita Antiphona, Pontifex ſtans ibidem, depoſita mitra, dicit. Oremus.

Et miniſtri.

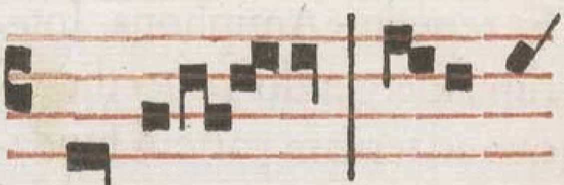
Flectamus genua.

℟. Leuate.

OMnipotens, & miſericors Deus, qui Sacerdotibus tuis tantam præ cæteris gratiā contuliſti, vt quidquid in tuo nomine digne, perfecteque ab eis agitur, a te fieri credatur, quæſumus immenſam clemētiam tuam, vt quidquid modo viſitaturi ſumus, viſites, & quidquid benedicturi ſumus, benedicas; ſitque ad noſtræ humilitatis introitum, Sanctorum tuorum meritis fuga dæmonum, Angeli pacis ingreſſus. Per Chriſtum Dominum

nostrum. ℟. Amen.

Deinde inchoat, schola prosequente, Antiphonam.

Pax æter na ab æ-

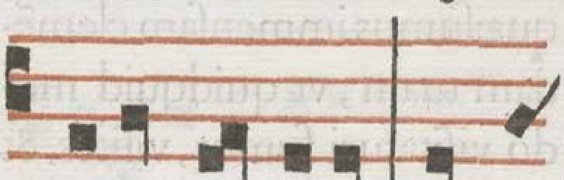
terno hu ic do mu-

i. Pax peren nis,

verbum Pa tris, sit pax

hu ic do mu i, pa-

cem pi us con so la tor

hu ic præstet domu i.

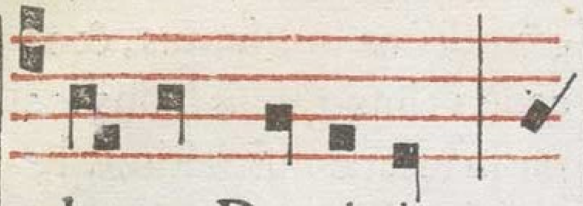
Interim Pontifex, accepta mitra, aspergẽdo procedit vsque ad aliam tertiam partem fundamentorum apertorum, seu designatorum, ibidem subsistens; & finita Antiphona, stãs cum mitra, dicit.

OMnipotẽtem Deum, fratres carissimi, in cuius domo multæ sunt mãsiones, supplices deprecemur, vt locum istum nomini suo ædificandũ per serenissimam pietatem suam bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, & conse ✠ crare dignetur. Per Dominum nostrum Iesum Christum, qui cum Patre, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde inchoat, schola prosequente, Antiphonam.

Bene fun da ta est

do mus Do mi ni

ſupra firmam petram.

E v o v a e.

Pſalmus.

LAetatus ſum in his quæ dicta ſunt mihi: in domum Domini ibimus.

Stantes erant pedes noſtri: in atrijs tuis Ieruſalem.

Ieruſalem, quæ ædificatur vt ciuitas: cuius participatio eius in idipſum.

Illuc enim aſcenderũt tribus, tribus Domini teſtimonium Iſrael: ad confitendum nomini Domini.

Quia illic ſederunt ſedes in iudicio: ſedes ſuper domum Dauid.

Rogate quæ ad pacem ſunt Ieruſalem: & abundantia diligentibus te.

Fiat pax in virtute tua: & abũdantia in turribus tuis.

Propter fratres meos, & proximos meos: loquebar pacem de te.

Propter domũ Domini Dei noſtri: quæſiui bona tibi.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Et repetitur Antiphona. Interim Pontifex aſpergendo procedit per vltimam tertiã partem fundamentorum apertorum, ſeu deſignatorum, reuertens ad locum, in quo lapidem impoſuit; vbi repetita Antiphona, ſtans depoſita mitra, dicit. Oremus.

Et miniſtri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

DEus, qui ex omniũ cohabitatione Sanctorum æternum maieſtati tuæ condis habitaculum, da ædificationi tuæ

incre-

incrementa cæleſtia; vt, quod te iubente fundatur, te largiente perficiatur. Per Chriſtum Dominum noſtrũ. ℟. Amen.

Subſequẽter Pontifex ibidem ſtans ſine mitra, inchoat, ſchola proſequente, hymnum.

Veni creator ſpiritus.

Et dicitur totus, prout habetur ſupra; quo inchoato, Pontifex genuflectit vſque ad finẽ primi verſus. Tunc ſurgit ſtans, detecto capite, vſque ad finẽ hymni, quo finito, dicit.

DEſcendat, quæſumus, Domine Deus noſter, Spiritus tuus ſanctus, ſuper hanc domum ædificandam, qui & dona noſtra, & populi tui in ea ſanctificet, & ipſius corda dignanter emundet. Per Chriſtum Dominum noſtrum.

℟. Amen.

Oremus.

DEus, qui in omni loco dominationis tuæ clemens, ac benignus dedicator aſsiſtis, exaudi nos, quæſumus, & cõcede, vt inuiolabilis huius loci permaneat conſtructio; & beneficia tui muneris vniuerſitas fidelium, quæ tibi ſupplicat, percipere mereatur. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Hoc facto, accepta mitra, Põtifex, ſi placet, ſedens ibidem in faldiſtorio, exhortatur populum, ad contribuendũ pro ſtructura Eccleſiæ nouæ, & alijs opportunis. Deinde dat benedictionem ſolemnem, dicens.

Sit nomen Domini benedictum &c.

Et in fine concedit indulgentias. His expletis, ſi velit, parat ſe ad celebrandum Miſſam in dicto loco, de Sancto, in cuius nomine Eccleſia fundatur.

DE ECCLESIAE dedicatione, seu consecratione.

Ecclesiarum consecratio, quamuis omni die de iure fieri possit, decentius tamen in Dominicis diebus, vel Sanctorum solemnitatibus fit.

Quando autem Ecclesia fuerit dedicanda, debet Archidiaconus prænuntiare clero, & populo, quibus est Ecclesia consecranda, vt priusquam consecretur, ieiunent. Nam Pontifex consecrans, & qui petunt sibi Ecclesiam consecrari, præcedenti die ieiunare debent. Sane sero ante diem dedicationis, Pontifex parat Reliquias in altari consecrando includendas, ponens eas in decenti, & mundo vasculo, cum tribus granis thuris, ponit etiã in eo chartulam de pergameno, scriptã sub hac forma.

M.D.XCV. die N. mensis N. Ego N. Episcopus N. consecraui Ecclesiam, & altare hoc, in honorem sancti N. & Reliquias Sanctorum Martyrum N. & N. in eo inclusi, & singulis Christifidelibus, hodie vnũ annũ, & in die anniuersario cõsecrationis huiusmodi ipsam visitantibus quadraginta dies de vera indulgentia, in forma Ecclesiæ consueta concessi.

Sigillans ipsum vasculũ diligẽter, & illud in honesto, & mundo loco, vel sub tentorio ante fores Ecclesiæ consecrandæ parato ponens, & super ornatum feretrum decenter collocãs, cum duobus candelabris, & luminaribus ardentibus. Celebrandæque sunt vigiliæ ante Reliquias ipsas, & canẽdi Nocturni, & Matutinæ Laudes, in honorem Sanctorum, quorum Reliquiæ sunt recondẽdæ; imagines vero, cruces, & alia ipsa nocte remaneant in Ecclesia consecranda. Parantur etiam in Ecclesia, quæ ad dedicationem Ecclesiæ, & altaris sunt necessaria, videlicet, sanctum Chrisma in vasculo,

& ampulla; Oleum sanctum Cathecumenorum, etiam in vasculo, & ampulla; duæ libræ thuris, cuius medietas sit in granis; thuribulum cum nauicula, & cochleari; vas cum prunis ardentibus; vas cum cineribus, pro quantitate Ecclesiæ; vas cum sale; vas vini; aspersorium factum de herba hyssopi; mantilia ex tela grossa, ad extergendum mensam altaris, quoties expedierit; coopertura linea cerata, ad mensuram altaris, pro quolibet altari consecrãdo; quinque cruces paruæ etiam, pro quolibet altari consecrando, factæ de candelis ceræ subtilibus; aliquæ spatulæ ligneæ paruæ, ad abradẽdum de altari combustiones candelarum, & thuris; vas, in quo ipsæ rasuræ deponantur; calx, arena, siue tegula trita ad faciendum cæmentum, pro liniendo sepulcro Reliquiarum, & iuncturam mensæ altaris cum stipite; cæmentarius, qui hoc agat; duo intortitia accensa, quæ semper præcedant Pontificem, quocumque ierit; vasa cum aqua, ad abluendas manus Pontificis; & medulla panis, ac mantilia, pro extergẽdis manibus; duæ libræ bombycis, pro extergendis crucibus vnctis, quæ fiunt in parietibus Ecclesiæ, & in stipite altaris; duo vasa cum aqua benedicenda, vnum extra Ecclesiam, & aliud intus in presbyterio; tobaleæ nouæ mundæ, & vasa, atque ornamenta ad cultum Dei, & Ecclesiæ, & altaris, postquam consecrata fuerint, pertinentia, benedicẽda. Item depingantur in parietibus Ecclesiæ intrinsecus per circuitum duodecim cruces, circa decẽ palmos super terram, videlicet tres pro qualibet, ex quatuor parietibus. Et ad caput cuiuslibet crucis figatur vnus clauus, cui affigatur vna candela vnius vnciæ. Scala, super quam ascendens Pontifex posit attingere ipsas duodecim cruces; fontes Ecclesiæ, in quibus conseruatur aqua benedicta,

vacui ſint, & bene mundi. Et prouideatur, quod Eccleſia poſsit exterius libere circuiri.

Pontifex mane in ſuo habitu quotidiano venit ad Eccleſiam: ordinat in Eccleſia conſecranda; quæ ordinanda ſunt; & eius iuſſu accendũtur præmiſſæ duodecim candelæ; & faldiſtorium ornatum ponitur ſupra tapete in medio Eccleſiæ; & mox Pontifex exit Eccleſiam, cunctis inde exire iuſsis, vno tantum Diacono amictu, alba, cingulo, & ſtola parato intus remanente; & Eccleſiæ fores clauduntur.

Tunc Pontifex cum clero, & populo accedit ad locum, vbi pridie Reliquiæ poſitæ fuerunt, & ibi incipit, & dicit voce ſubmiſſa cum clericis ſeptem Pſalmos cum Antiphona, Ne reminiſcaris &c. ſine Litanijs, induens interim amictum, albam, cingulum, ſtolã, & pluuiale albi coloris, accipiens mitram ſimplicem in capite, & baculum paſtoralem in manum ſiniſtram. Alter quoque Diaconus paratus ſimiliter amictu, alba, cingulo, & ſtola; Subdiaconus etiam amictũ, albam, & cingulum indutus; Acoliti, & alij miniſtri ſuperpelliceis parati adſint. Septem Pſalmis expletis, redit Pontifex cum miniſtris ante fores Eccleſiæ conſecrandæ, & parato ibi alio ſuper tapete faldiſtorio, Pontifex ſtans ſine mitra inchoat, & ſchola proſequitur Antiphonam.

Deinde dicit ſtans eodem modo.

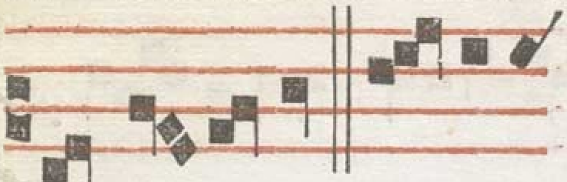
Oremus.

Actiones noſtras, quæſumus, Domine, aſpirando præueni, & adiuuando proſequere; vt cuncta noſtra oratio, & operatio a te ſemper incipiat, & per te cepta finiatur. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

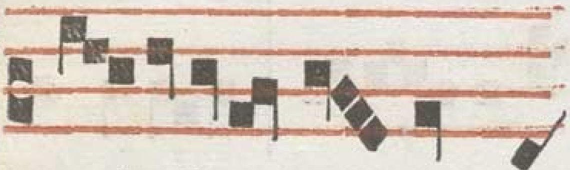
Qua dicta, Pontifex, accepta mitra, procumbit ſupra faldiſtorium ibidem præparatum, & cantores incipiunt Litanias, & eas proſequuntur vſque ibi: Ab omni malo, Libera nos Domine excluſiue. Tunc ſurgens Pontifex ab accubitu, & ſtans cum mitra, benedicit ibidem aquam, & ſal, prout ſupra habetur. Expleta aquæ benedictione, Pontifex ſtans ſine mitra aſpergit ſe, & circumſtantes cũ illa, inchoans, ſchola proſequente, Antiphonam.

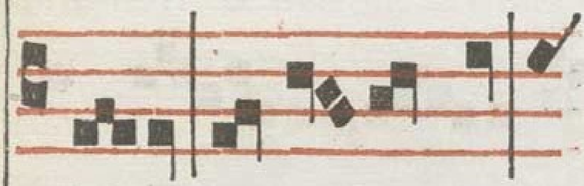
Aſper-

A ſper ges me, Do mi-

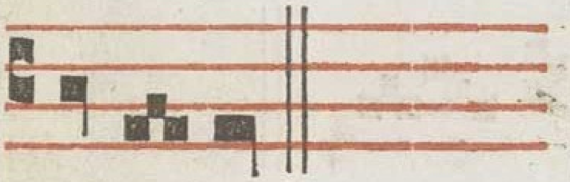
ne, hyſſopo, & mun-

da bor: la ua bis me,

& ſuper niuem de-

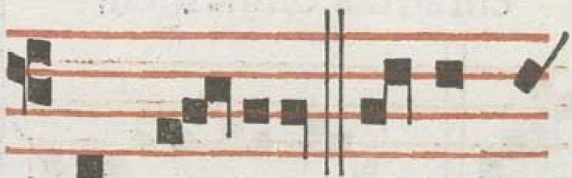

alba bor.

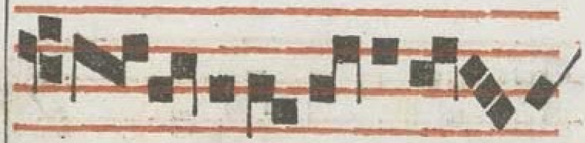
Qua incepta, impoſita ſibi mitra, ſtans ante fores Eccleſiæ, præcedentibus ipſum duobus Acolitis cum candelis accenſis, incipit circuire ad manum dexteram, procedens cum clero, & populo, & ſpargens cum ipſa aqua forinſecus parietes Eccleſiæ, in ſuperiori parte earum, & cæmeterium dicens ſemper.

In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti.

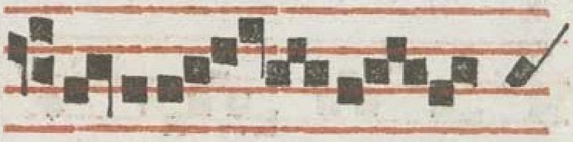
Interim finita dicta Antiphona, ſchola cantat Reſponſorium.

Funda ta eſt domus

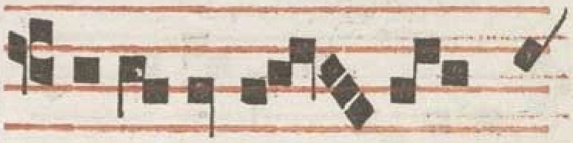
Do mi ni ſu per ver-

ticem mon-

ti um, & e xal ta-

ta eſt ſuper om-

Expleto circuitu, Pontifex perueniens ante oſtium, ſtans ibidem verſus ad oſtium, depoſita mitra, dicit. Oremus.
Et miniſtri.
Flectamus genua.
℟. Leuate.

OMnipotens ſempiterne Deus, qui in omni loco

dominationis tuæ totus aſsi-ſtis, totus operaris, adeſto ſupplicationibus noſtris, & huius domus, cuius es fundator, eſto protector; nulla hic nequitia contrariæ poteſtatis obſiſtat, ſed virtute Spiritus ſancti operante, fiat hic tibi ſemper purũ ſeruitium, & deuota libertas. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Quo dicto, Pontifex, accepta mitra, ad oſtium Eccleſiæ appropinquans, percutit illud ſemel cum inferiori parte baculi paſtoralis, ſuper liminare, dicens intelligibili voce.

ATtollite portas principes veſtras, & eleuamini portæ æternales: & introibit Rex gloriæ.

Diaconus intus exiſtens dicit alta voce.

Quis eſt rex gloriæ?

Pontifex reſpondet.

Dominus fortis, & potens: Dominus potens in prælio.

Deinde Pontifex iterum circuit Eccleſiam cum clero, & populo, incipiens ad eandem manum dexteram, aſpergen-

do

do parietes iuxta fundamentum ipsarum, & cæmeterium, dicens semper.

In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti.

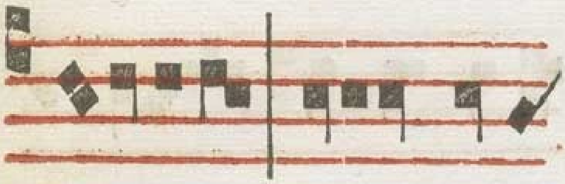
Interim schola cantat Respõsorium.

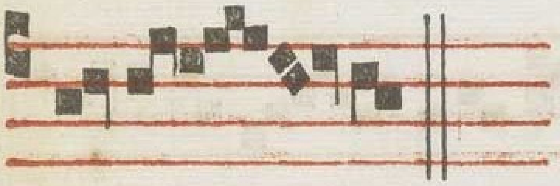
& e ge rit pæniten-

ti am, venienſque

o raue rit in lo-

co i ſto.

Exau di.

Expleto circuitu, Pontifex perueniens ante oſtium, ſtans ibidem verſus ad illud, depoſita mitra, dicit. Oremus.

Et miniſtri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

Omnipotens ſempiterne Deus, qui per filium tuũ, angularem ſcilicet lapidem, duos ex diuerſo venientes, ex circumciſione, & præputio, parietes, duoſq. greges ouiũ ſub vno eodemq. paſtore vniſti, da famulis tuis: per hæc noſtræ deuotionis officia indiſſolubile vinculum caritatis; vt nulla diuiſione mentium, nullaque peruerſitatis varietate ſequeſtrentur, quos ſub vnius regimine paſtoris vnus grex continet, vniuſque, te cuſtode, ouilis ſæpta concludunt. Per eundem Chriſtum Dominũ noſtrum. ℟. Amen.

Tum accepta mitra, appropinquans iterum ad oſtium, percutit ſecundo, cum baculo paſtorali, ſuper liminare, dicẽs ſimili voce, vt prius.

Attollite portas principes veſtras, & eleuamini portæ æternales: & introibit Rex gloriæ.

Diaconus intus exiſtens, dicit.

Quis eſt iſte rex gloriæ?

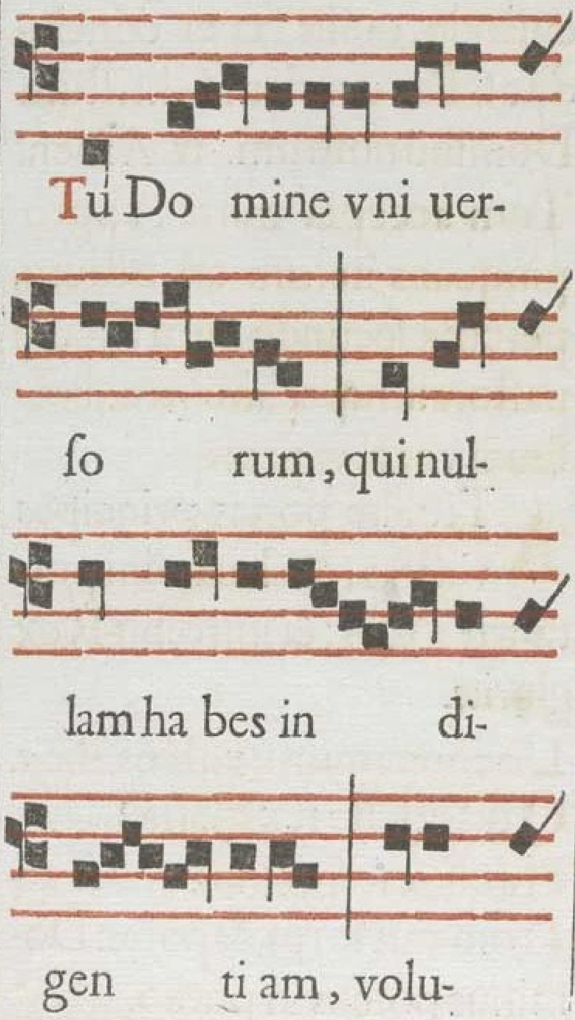
Pontifex reſpondet.

Dominus fortis, & potẽs: Dominus potens in prælio.

Deinde circuit tertio Eccleſiam cum clero, & populo, incipiens ad ſiniſtram manum, proceditque aſpergens exterius cum eadem aqua parietes in media parte eorũ, ideſt circa altitudinẽ faciei ſuæ; & cæmeterium, dicens ſemper.

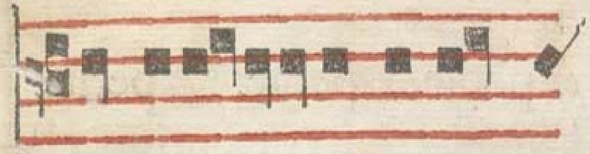
In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti.

Interim ſchola cantat Reſponſorium.

do-

domũ i ſtã ad inuocan-

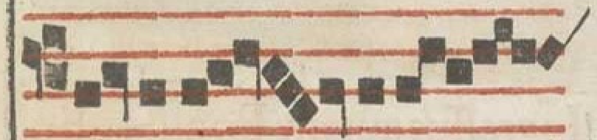
dũ nomẽ tu um in e-

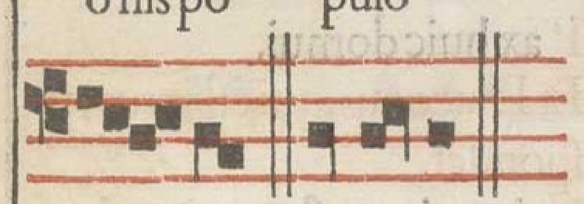
a ; vt e ſſet domus o-

ra ti o nis, & obſecrati-

o nis po pulo

tu o. Conſerua.

Expleto cantu,& circuitu, cũ Pontifex peruenerit ante oſtium, ſtans ibidem verſus ad illud, depoſita mitra, dicit.

Oremus.

Et miniſtri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

Omnipotens, & miſericors Deus, qui Sacerdotibus tuis tantam præ cæteris gratiã contuliſti, vt quidquid in tuo nomine digne, perfecteque ab eis agitur, a te fieri credatur, quæſumus immenſam clemẽtiam tuam, vt quidquid modo viſitaturi ſumus, viſites, & quid quid benedicturi ſumus, benedicas; ſitque ad noſtræ humilitatis introitum Sanctorũ tuorum meritis fuga dæmonum, Angeli pacis ingreſsus. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Tum, accepta mitra, appropinquans tertio ad oſtium Eccleſiæ percutit iterum ſuper liminare cum baculo paſtorali, dicens.

Attollite portas principes veſtras, & eleuamini portæ æternales: & introibit Rex gloriæ.

Diaconus intus exiſtens dicit.

Quis est iste rex gloriæ?

Pontifex, & vniuersus clerus respondet.

Dominus virtutum ipse est rex gloriæ.

Adijcientes.

Aperite. Aperite. Aperite.

Pontifex facit crucem super liminare in ostio cum inferiore parte baculi pastoralis, dicens.

Ecce cru✠cis signum, fugiant phantasmata cuncta.

Et aperto ostio, intrat Ecclesiã solus cum ministris clericis, & choro, & cæmentarijs, qui collocare, & linire debent lapidẽ super sepulcrum Reliquiarũ, & mensam altaris, si est remota, aut separata a stipite, dimisso ab extra clero, & populo, & clauso Ecclesiæ ostio post eos.

Ingressus autem Pontifex Ecclesiam, dicit intelligibili voce.

Pax huic domui.

Et Diaconus, qui est intus, respondet.

In introitu vestro.

Et omnes dicunt.

Amen.

Tum schola, siue cantores cãtant Antiphonam.

Pax

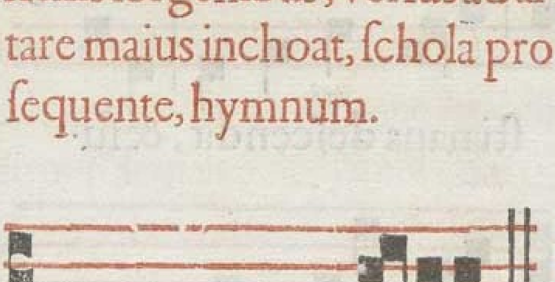
Qua dicta, cantant eti am ſequentem Antiphonam.

domum

Hæc dum cantantur, Pontifex procedit vsque ad mediũ Ecclesiæ, vbi faldistorium paratum est; & expletis prædictis Antiphonis, deposita mitra, flexis ibi genibus, versus ad altare maius inchoat, schola prosequente, hymnum.

Et dicitur totus. Finito primo versũ, surgit Pontifex, & stat vsque ad finem, sine mitra. Interim vnus ex ministris spargit cinerem per pauimentum Ecclesiæ, in modum crucis, faciendo ex eo lineas duas, quãlibet latitudinis fere vnius palmi, vnam ab angulo Ecclesiæ ad sinistram manum per principalem portam intrantis, ad angulum transuersum illius, idest, dexterum intrantis, ad caput Ecclesiæ; & aliã ab angulo Ecclesiæ ad dexteram manũ intrantis, ad angulũ transuersum illius, idest, sinistrũ ipsius, ad caput Ecclesiæ: vel, si Ecclesia sit magna, fieri possunt loco primæ lineæ viginti quatuor Areolæ æquali spatio distantes, ex cinere, & loco secundæ viginti tres.

Finito hymno, Pontifex, accepta mitra, accumbit super faldistorium, & schola iterum incipit, & prosequitur Litanias; in quibus in suo loco nominetur bis Sanctus ille, in cuius honore, & nomine Ecclesia, vel

altare dedicatur; & illi, quorum Reliquiæ in eo includuntur. Poſtquam autem dictum fuerit.

Vt omnibus fidelibus &c.

℟. Te rogamus audi nos.

Pontifex ab accubitu ſurgit, & baculum paſtoralem in ſiniſtra tenens, dicit in eodē tono.

VT locum iſtum viſitare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Secundo dicit.

Vt in eo Angelorum cuſtodiam deputare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Deinde dexteram in altum extendens, producit communiter ſuper Eccleſiam, & altare conſecrandum, ter ſucceſsiue ſignum crucis, dicens primo.

VT Eccleſiam, & altare hoc, ad honorem tuum, & nomen ſancti N. cōſecranda bene ✠ dicere digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Secundo dicit.

Vt Eccleſiam, & altare hoc, ad honorem tuum, & nomen ſancti N. conſecranda bene ✠ dicere, & ſancti ✠ ficare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Tertio dicit.

Vt Eccleſiam, & altare hoc, ad honorem tuum, & nomen ſancti N. conſecranda bene ✠ dicere, ſancti ✠ ficare, & conſe ✠ crare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Quo facto, iterum accumbit ſuper faldiſtorium, ſchola Litanias reſumente, & perficiente; quibus finitis, ab accubitu ſurgit, depoſita mitra, & ſtans ibidem verſus ad altare maius, dicit intelligibili voce.

Oremus.

Et miniſtri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

PRæueniat nos, quæſumus Domine, miſericordia tua, & intercedentibus omnibus Sanctis tuis, voces noſtras clementia tuæ propitiationis anticipet. Per Chriſtum Dominum noſtrum.

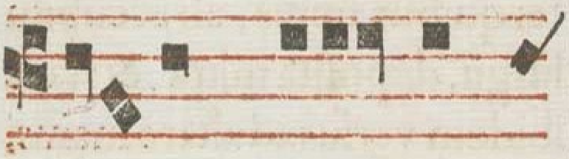
℟. Amen.

Alia oratio.

Oremus.

MAgnificare Domine Deus noſter, in Sãctis tuis, & hoc in templo tibi ædificato appare, vt qui cuncta in filijs adoptionis operaris, ipſe ſemper in tua hæreditate lauderis. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

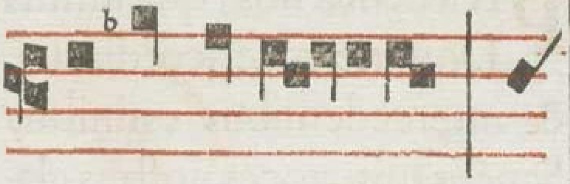
Finitis orationibus, ſchola incipit, & proſequitur Antiphonam.

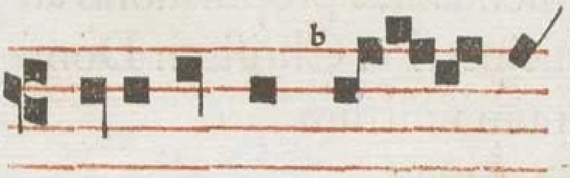
O quam metuendus

eſt locus iſte : ve re

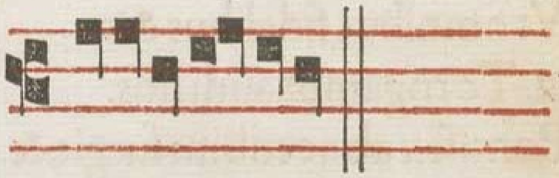
non eſt hic a li ud

ni ſi domus De-

i, & por ta cæ li.

E v o v a e.

Pſalmus.

BEnedictus dominus Deus Iſrael: quia viſitauit, & fecit redemptionem plebis ſuæ.

Repetitur tota Antiphona.

Et erexit cornu ſalutis nobis: in domo Dauid pueri ſui.

Repetitur Antiph. vt prius.

Sicut locutus eſt per os Sanctorum: qui a ſæculo ſunt prophetarum eius.

Repetitur iterum Antiphona, vt prius.

Salutem ex inimicis noſtris: & de manu omnium, qui oderunt nos.

Interim repetitur Antiphona.

Ad faciendam miſericordiam cum patribus noſtris : & memorari teſtamenti ſui ſancti.

Repetitur Antiphona.

Iuſiurandum, quod iurauit ad

Abraham patrem nostrum: daturum se nobis.

Repetitur iterũ Antiphona.

V t sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati: seruiamus illi.

Iterum Antiphona repetitur.

In sanctitate, & iustitia coram ipso: omnibus diebus nostris.

Repetitur, vt prius, Antiphona.

E t tu puer propheta altissimi vocaberis: præibis enim ante faciẽ Domini parare vias eius.

Antiphona repetitur, vt prius.

A d dandam scientiam salutis plebi eius: in remissionem peccatorum eorum.

Repetitur, vt prius, Antiphona.

P er viscera misericordiæ Dei nostri: in quibus visitauit nos oriens ex alto.

Antiphona repetitur, vt prius.

Illuminare his, qui in tenebris, & vmbra mortis sedent: ad dirigendos pedes nostros in viã pacis.

Repetitur, vt prius, Antiphona.

G loria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Vt prius, Antiphona repetitur.

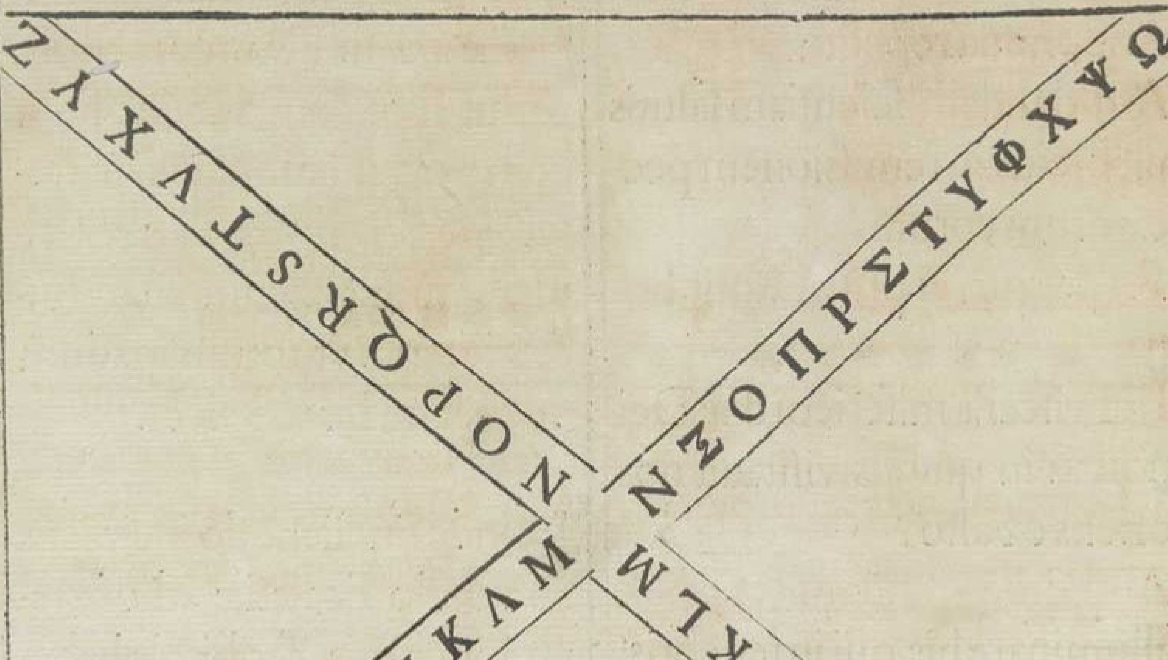
S icut erat in principio, & nũc & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Tandem iterum Antiphona repetitur.

Interim, dum præmissa cantantur, Pontifex, accepta mitra, incipiens ab angulo Ecclesiæ ad sinistram intrantis, prout supra lineæ factæ sunt, cum extremitate baculi pastoralis scribit super cineres alphabetum græcum, ita distinctis litteris, vt totum spatium occupent, his videlicet.

Deinde simili modo incipiens ab angulo Ecclesiæ ad dexteram intrantis, scribit alphabetum latinum, super cineres distinctis litteris, his videlicet.

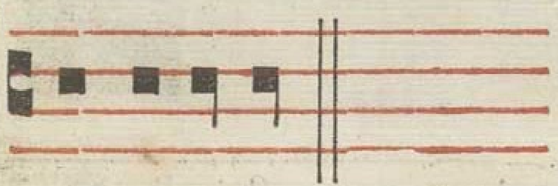

A B Γ Δ E Z H Θ I K Λ M
N O P Ϙ R S T V X Y Z
A B C D E F G H I K L M
N Ξ O Π P Σ T Y Φ X Ψ Ω

Poſt hæc Pontifex cum mitra accedit verſus altare maius cõſecrandum, & diſtans ab illo ſpatio congruenti, depoſita mitra, genuflexus competenti voce, dicit.

Deus in adiutorium me-

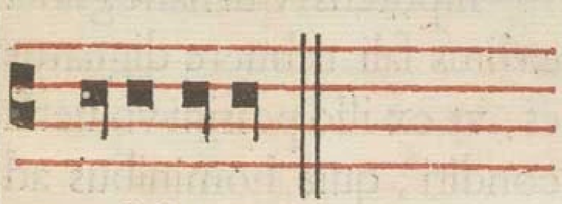

um intende.

Quo dicto, Pontifice ſurgente, Chorus reſpondet.

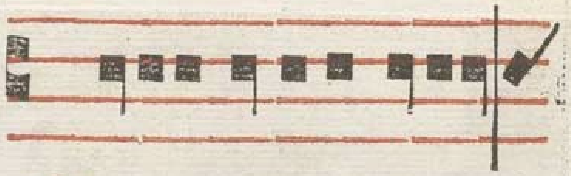

Domine, ad adiuuandum

me feſtina.

Tum Pontifex ſtans ſine mitra in eodem loco, dicit.

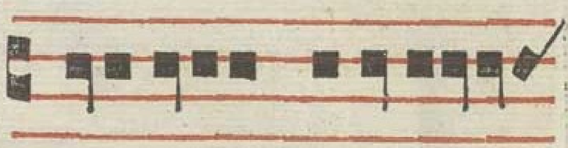

Gloria Patri, & Filio:

& Spiritui ſancto.

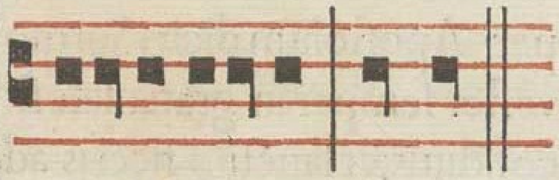
Chorus reſpondet.

Sicut erat in principio, &

nunc, & ſemper: & in ſæ-

cula ſæculorum. Amen.

ſine Alleluia. Et id eiſdem modo, & loco, ſecundo, & tertio fit, voce ſemper altius eleuata. Quibus dictis, Pontifex ſtans in eodem loco cum mitra benedicit aliam aquam cum ſale, cinere, & vino, incipiens abſolute exorciſmum ſalis.

EXorcizo te, creatura salis, in nomine Domini nostri Iesu Christi, qui Apostolis suis ait, Vos estis sal terræ; & per Apostolum dicit, Sermo vester semper in gratia sale sit conditus; vt sancti ✠ ficeris ad consecrationem huius Ecclesiæ, & altaris, ad expellendas omnes dæmonum tẽtationes, & omnibus, qui ex te sumpserint, sis animæ, & corporis tutamentum, & sanitas, protectio, & confirmatio salutis. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem. ℟. Amen.

Deinde, deposita mitra, dicit.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DOmine Deus, Pater omnipotens, qui hanc gratiá cælitus sali tribuere dignatus es, vt ex illo possint vniuersa condiri, quæ hominibus ad escam procreasti, bene ✠ dic hanc creaturam salis, ad effugandum inimicum; & ei salubrem medicinam immitte, vt

pro-

proficiat ſumentibus ad animæ, & corporis ſanitatem. Per Chriſtum Dominum noſtrũ.
℟. Amen.

Tum, aſſumpta mitra, dicit abſolute exorciſmum aquæ.

EXorcizo te, creatura aquæ, in nomine Dei Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti, vt repellas diabolum a termino iuſtorum, ne ſit in vmbraculis huius Eccleſiæ, & altaris. Et tu, Domine Ieſu Chriſte, infunde Spiritum ſanctum in hanc Eccleſiam tuam, & altare; vt proficiat ad ſanitatem corporum, animarũque adorantium te, & magnificetur nomen tuum in gentibus; & increduli corde conuertantur ad te, & non habeant alium Deum, præter te Dominum ſolum, qui venturus es iudicare viuos, & mortuos, & ſæculum per ignem. ℟. Amen.

Deinde, depoſita mitra, dicit.

℣. Domine, exaudi orationẽ meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

DOmine Deus, Pater omnipotens, ſtatutor omniũ elementorum, qui per Ieſum Chriſtum filium tuum Dominum noſtrum elementũ hoc aquæ in ſalutem humani generis eſſe voluiſti, te ſupplices deprecamur, vt exauditis orationibus noſtris, eam tuæ pietatis aſpectu ſancti ✠ fices; atque ita omnium ſpirituũ immundorum ab ea recedat incurſio, vt vbicumque fuerit in nomine tuo aſperſa, gratia tuæ benedictionis adueniat, & mala omnia, te propitiante, procul recedant. Per eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat Deus per omnia ſæcula ſæculorum.
℟. Amen.

Tum ſtans ſine mitra, dicit ſuper cineres.

Benedictio cinerum.

℣. Domine, exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiſcum.
℣. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

OMnipotens ſempiterne Deus, parce pænitentibus, propitiare ſupplicantibus, & mittere digneris ſanctum Angelum tuum de cælis, qui bene ✠ dicat, & ſancti- ✠ ficet hos cineres, vt ſint remedium ſalubre omnibus nomẽ ſanctum tuũ humiliter implorãtibus, ac ſemetipſos pro conſcientia delictorum ſuorũ accuſantibus, ante conſpectũ diuinæ clementiæ tuæ facinora ſua deplorantibus, vel ſereniſsimam pietatem tuam ſuppliciter, obnixeque flagitantibus; & præſta, per inuocationem ſanctiſsimi nominis tui, vt quicumque eos ſuper ſe aſperſerint pro redemptione peccatorum ſuorum, corporis ſanitatem, & animæ tutelam percipiant. Per Chriſtum Dominum noſtrum.
℟. Amen.

Tunc Pontifex accipit ſal, & miſcet cineri in modum crucis, dicens.

COmmiſtio ſalis, & cineris pariter fiat. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti. ℟. Amen.

Deinde accipiens pugillum de miſtura ſalis, & cinerum, in modum crucis, ter immittit in aquam, qualibet vice dicens.

COmmiſtio ſalis, cineris, & aquæ pariter fiat. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti. ℟. Amen.

Deinde ſtans ſine mitra, dicit ſuper vinum.

Benedictio vini.

℣. Domine, exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat
℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

DOmine Ieſu Chriſte, qui in Cana Gallileæ ex aqua vinum feciſti, qui es vitis vera, multiplica ſuper nos miſericordiam tuam; & bene ✠ dicere, & ſancti ✠ ficare digne-

ris hanc creaturam vini, vt vbicũque fuſum fuerit, vel aſperſum, diuinæ benedictionis tuæ opulentia repleatur, & ſanctificetur. Qui cum Patre, & Spiritu ſancto viuis, & regnas Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Deinde mittit, in modũ crucis, vinũ in aquã ipſam, dicens.

Commiſtio vini, ſalis, cineris, & aquæ pariter fiat. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti.

℟. Amen.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens ſempiterne Deus, creator, & conſeruator humani generis, & dator gratiæ ſpiritualis, ac largitor æternæ ſalutis, emitte Spiritum ſanctũ tuum ſuper hoc vinum cum aqua, ſale, & cinere miſtum; vt armatum cæleſtis defenſione virtutis ad conſecrationem huius Eccleſiæ, & altaris tui proficiat. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiuſdem Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

Tum Pontifex, aſſumpta mitra, dicit abſolute ſuper aquã prædictam.

Sancti ✠ care per verbum Dei vnda cæleſtis; ſanctifi ✠ care aqua calcata Chriſti veſtigijs, quæ montibus preſſa non clauderis; quæ ſcopulis illiſa non frangeris; quæ terris diffuſa non deficis: tu ſuſtines aridam; tu portas montium pondera, nec demergeris. Tu cælorum vertice contineris; tu circumfuſa per totum, lauas omnia, nec lauaris. Tu fugientibus populis Hebræorum in molem durata conſtricta es. Tu rurſum ſalſis reſoluta vorticibus Nili accolas perdis, & hoſtilem globum freto ſæuiẽte perſequeris: vna, eademque

es salus fidelibus, & vltio criminosis. Te per Moysen percussa rupes euomuit, neq. abdita cautibus latere potuisti, cum maiestatis imperio iussa prodires. Tu gestata nubibus imbre iucundo arua fœcūdas. Per te, aridis æstu corporibus, dulcis ad gratiam, salutaris ad vitam, potus infunditur. Tu intimis scaturiens venis, aut spiritum inclusa vitalem, aut succum fertilem præstas, ne siccatis exinanita visceribus solemnes neget terra prouētus. Per te initiū, per te finis exultat; vel potius ex Deo est, tuū vt terminum nesciamus; aut tuorum, omnipotens Deus, cuius virtutum nō nescij, dum aquarum merita promimus, operum insignia prędicamus. Tu benedictionis auctor, tu salutis origo. Te suppliciter deprecamur, ac quæsumus, vt imbrem gratiæ tuæ super hāc domum cum abundantia tuæ bene ✠ dictionis infundas; bona omnia largiaris; prospera tribuas; aduersa repellas; malorum facinorum dæmonem destruas; Angelum lucis amicum, bonorum prouisorem, defensorēque constituas. Domum in tuo nomine ceptam, te adiutore, perfectam bene ✠ dictio tua in longum mansuram confirmet. Tuum hæc fundamenta præsidium, culmina tegumentum, ostia introitum, penetralia mereantur accessum. Sit per illustrationē vultus tui vtilitas hominum, stabilitas parietum.

Tum Pontifex accedit ad ostium Ecclesiæ, & cum extremitate baculi pastoralis facit crucē in parte superiori, & aliā in parte inferiori intrinsecus.

Quo facto, depoſito baculo, ſtans ibidẽ proſequitur, dicẽs.

Sit poſitis crux inuicta liminibus; vtrique poſtes gratiæ tuæ inſcriptione ſignentur, ac per multitudinem propitiationis tuæ viſitatoribus domus ſit pax cum abundantia, ſobrietas cum modeſtia, redundantia cum miſericordia. Inquietudo omnis, & calamitas longe recedant. Inopia, peſtis, morbus, languor, incurſuſque malorum ſpirituum tua ſemper viſitatione diſcedant; vt tua fuſa in hoc loco viſitationis gratia extenſos eius terminos, & atria circumacta percurrat; ſitque per cunctos eius angulos, ac receſſus huius gurgitis purificatio per lauacrum; vt ſemper hic lætitia quietis, gratia hoſpitalitatis, abundantia frugis, reuerentia religionis, copiaque ſit ſalutis. Et, vbi inuocatur ſanctum nomen tuũ, bonorum omnium ſuccedat copia; malorum tentamenta procul effugiant; & mereamur habere nobiſcum Angelum pacis, caſtitatis, caritatis, ac veritatis, qui ſemper ab omni-

bus malis nos cuſtodiat, protegat, & defendat. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtū filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℞. Amen.

Deinde redit ad dictum locū, vbi aquam benedixit, & ſtans ibidem verſus ad altare maius, mitram in capite tenens, dicit.

DEum Patrem omnipotētem, fratres cariſsimi, in cuius domo manſiones multæ ſunt, ſupplices deprecemur, vt habitaculū iſtud bene ✠ dicere, & cuſtodire dignetur, per aſperſionem huius aquæ cū vino, ſale, & cinere miſtæ. Per dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium ſuum, qui cum eo viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℞. Amen.

Poſt hæc Pontifex procedit ad altare cum mitra; & ibidem inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam ſequentem.

Conſecratio altaris.

Aduertendum, quod ſi plura altaria in eadem Eccleſia tunc fuerint conſecranda, Pontifex eoſdem actus, & cærimonias facit, ſub eiſdē verbis, in ſingulis altaribus ſucceſſiue, ſicut facit in primo altari.

Pſalmus.

IVdica me Deus, & diſcerne cauſam meam de gente non ſancta: ab homine iniquo, & doloſo erue me.

Repetitur tota Antiphona prædicta, ſi neceſſe fuerit.

Quia

Quia tu es Deus meus fortitudo mea: quare me repuliſti, & quare triſtis incedo, dum affligit me inimicus?

Iterum repetitur Antiphona.

Emitte lucem tuam, & veritatem tuam: ipſa me deduxerūt, & adduxerūt in montem ſanctū tuū, & in tabernacula tua.

Antiphona tota repetitur.

Et introibo ad altare Dei: ad Deum, qui lætificat iuuentutē meam.

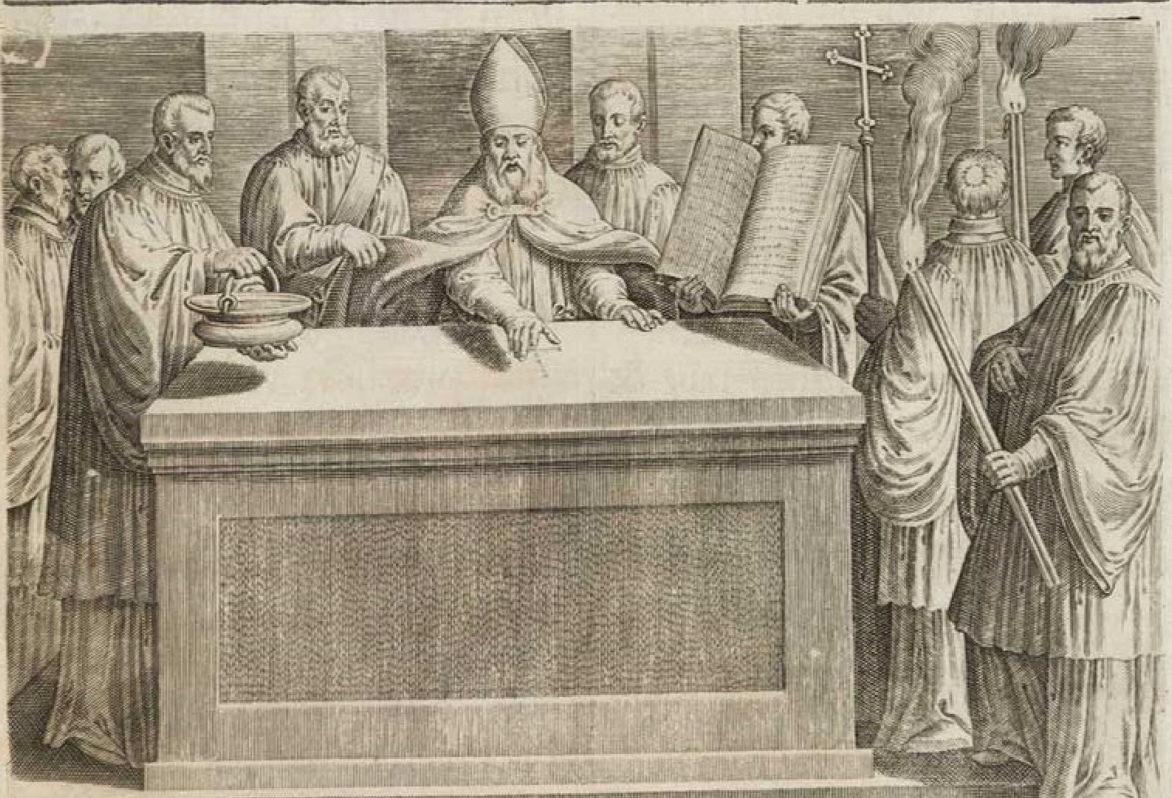
Iterum Antiphona repetitur.

Confitebor tibi in cithara Deus Deus meus: quare triſtis es anima mea, & quare cōturbas me?

Repetitur, vt prius, Antiph.

Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: ſalutare vultus mei, & Deus meus.

Et non dicitur Gloria Patri, ſed Antiphona prædicta repetitur. Incepta prima Antiphona, Pontifex, retenta mitra, ſtās ante altare intingit pollicem dexteræ manus in aqua prædicta, vltimo per eum benedicta, & cum eo, & aqua huiuſmodi facit crucem in medio tabulæ altaris, dicens.

SAncti ✠ ficetur hoc altare, in honorem Dei omnipotentis, & gloriosæ virginis Mariæ, atq. omniũ Sanctorum, & ad nomen, ac memoriam sancti N. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. Pax tibi.

Deinde facit ex eadem aqua cum eodem pollice quatuor cruces in quatuor cornibus altaris, repetens in qualibet cruce verba præmissa.

Sãcti ✠ ficetur hoc altare. &c.

Facit autem primam crucem in dextera parte posteriori altaris, idest, vbi legitur Euangelium, secundam in sinistra parte anteriori transuersa primæ, tertiam in dextera anteriori, quartam in sinistra posteriori tertiæ transuersa. Quo facto, & finitis Antiphona, & Psalmo prædictis, Pontifex stans ibidem, deposita mitra, dicit.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

SIngulare illud propitiatoriũ in altari crucis pro nobis redimendis oblatum, in cuius præfiguratione patriarcha Iacob lapidem erexit in titulum, quo fieret sacrificium, & portæ cæli desuper aperiretur oraculũ, supplices tibi Domine, preces fundimus, vt lapidis huius expolitam materiam, supernis sacrificijs imbuendam, ipse tuæ ditari sanctificationis vbertate præcipias, qui quondam lapideis legem scripsisti in tabulis. Per Christum Dominum nostrũ.

℟. Amen.

Oratione expleta, Põtifex circuit septies tabulam altaris, aspergens eam, & stipitem de aqua prædicta vltimo per eũ benedicta, cum aspersorio de herba hyssopi facto, hoc modo. Stans enim ante medium altaris, inchoat Antiphonam, & schola prosequitur.

A ſperges me, Do mi-
ne, hyſſopo, & mun-
da bor: la ua bis me,
& ſuper niuem de-
alba bor.

Pſalmus.

MIſerére mei Deus: ſecundum magnam miſericordiam tuam.

Et ſecundum multitudinem miſerationum tuarum: dele iniquitatem meam.

Amplius laua me ab iniquitate mea: & a peccato meo munda me.

Interim Pontifex, accepta mi-

tra, circuit altare, illudque aspergit, & redit ad locum ante medium altaris, vnde discesserat. Finitis dictis versibus, Pontifex ibidem stans cum mitra inchoat secundo, vt prius, Antiphonam.

A sperges me, & schola prosequitur, Domine, hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.

Q uoniam iniquitatem meam ego cognosco: & peccatum meum contra me est semper.

T ibi soli peccaui, & malum coram te feci: vt iustificeris in sermonibus tuis, & vincas cũ iudicaris.

E cce enim in iniquitatibus conceptus sum: & in peccatis concepit me mater mea.

Interim Pontifex circuit secũdo, aspergitque, & redit, vt prius. Finitis versibus, stans, vt supra, Pontifex cum mitra inchoat tertio Antiphonam.

A sperges me, & schola prosequitur, Domine hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.

E cce enim veritatem dilexisti: incerta & occulta sapientiæ tuæ manifestasti mihi.

A sperges me, Domine, hyssopo & mũdabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.

A uditui meo dabis gaudium & lætitiam: & exultabunt ossa humiliata.

Interim Pontifex circuit tertio, aspergitque, & redit, vt prius; & finitis versibus prædictis, stans cum mitra, vt supra, inchoat quarto Antiphonam.

A sperges me, & schola prosequitur, Domine hyssopo & mundabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.

A uerte faciem tuam a peccatis meis: & omnes iniquitates meas dele.

C or mundum crea in me Deus: & spiritum rectum innoua in visceribus meis.

N e proijcias me a facie tua: & spiritum sanctum tuum ne auferas a me.

Et interim Pontifex circuit quarto, aspergitque, & redit, vt prius; & finitis versibus

prædictis, ſtans cum mitra in capite, inchoat quinto, ſtans vt ſupra, Antiphonam.

A ſperges me, & ſchola proſequitur, Domine, hyſſopo & mundabor: lauabis me, & ſuper niuem dealbabor.

R edde mihi lætitiam ſalutaris tui: & ſpiritu principali confirma me.

D ocebo iniquos vias tuas: & impij ad te conuertentur.

L ibera me de ſanguinibus Deus, Deus ſalutis meæ: & exultabit lingua mea iuſtitiã tuã.

Interim Pontifex circuit quinto, aſpergitque, & redit, vt prius; & finitis verſibus prædictis, ſtans cum mitra, vt ſupra, inchoat ſexto Antiphonam.

Aſperges me, & ſchola proſequitur, Domine, hyſſopo mũdabor: lauabis me, & ſuper niuem dealbabor.

D omine labia mea aperies: & os meum annũciabit laudem tuam.

Q uoniam ſi voluiſſes ſacrificium dediſſem vtique: holocauſtis non delectaberis.

S acrificium Deo ſpiritus cõtribulatus: cor contritum, & humiliatũ Deus nõ deſpicies.

Interim Põtifex circuit ſexto, aſpergitque, & redit, vt prius; & finitis dictis verſibus, ſtans cum mitra, vt ſupra, inchoat ſeptimo Antiphonam.

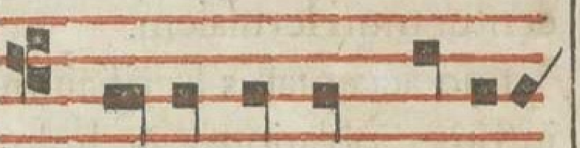
A ſperges me, & ſchola proſequitur, Domine, hyſſopo, & mundabor: lauabis me, & ſuper niuem dealbabor.

B enigne fac Domine in bona voluntate tua Sion: vt ædificentur muri Ieruſalem.

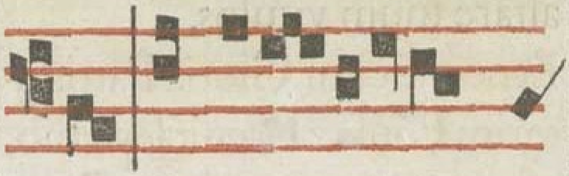
T unc acceptabis ſacrificium iuſtitiæ, oblationes & holocauſta: tunc imponent ſuper altare tuum vitulos.

Et non dicitur Gloria Patri. Interim Põtifex circuit ſeptimo, aſpergitque, & redit, vt ſupra. Subſequenter circuit ter Eccleſiam interius, tantum aſpergendo parietes eius cum prædicta aqua benedicta, hoc modo. Finitis dictis verſibus, & ſeptimo circuitu per Pontificẽ, vt ſupra, facto, ſchola cantat Antiphonam.

Hæc eſt domus Domi-

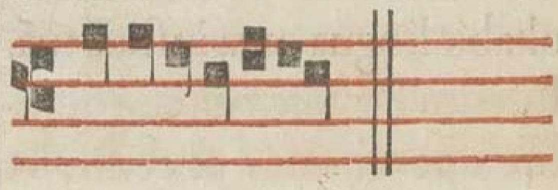
ni firmi ter ædi fi-

ca ta: be ne fundata eſt

ſupra firmam petram.

E v o v a e.

Pſalmus.

Lætatus ſum in his, quæ dicta ſunt mihi: in domum Domini ibimus.

Stantes erant pedes noſtri: in atrijs tuis Ieruſalem.

Ieruſalem, quæ ædificatur vt ciuitas: cuius participatio eius in idipſum.

Illuc enim aſcenderũt tribus, tribus Domini teſtimonium

Iſrael: ad confitendum nomini Domini.

Quia illic ſederunt ſedes in iudicio: ſedes ſuper domum Dauid.

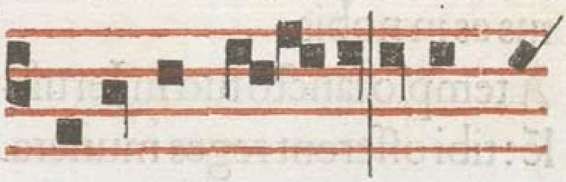
Rogate quæ ad pacem ſunt Ieruſalem: & abundantia diligentibus te.

Fiat pax in virtute tua: & abũdantia in turribus tuis.

Propter fratres meos, & proximos meos: loquebar pacem de te.

Propter domũ Domini, Dei noſtri: quæſiui bona tibi.

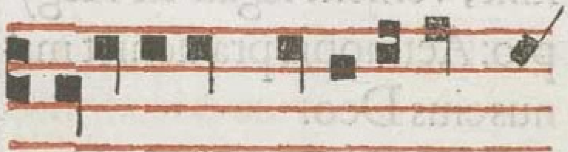
Et non dicitur Gloria Patri. Interim incepta Antiphona prædicta, Pontifex cum mitra incipiens retro altare maius procedit ad dexteram partẽ, circuiẽs intrinſecus Eccleſiam, & parietes illius; aſpergit eam a parte inferiori, iuxta terram, rediens vſque ad locum retro altare, vnde diſceſsit: quo facto, ac finitis Antiphona, & Pſalmo prædictis, ſchola cantat Antiphonam.

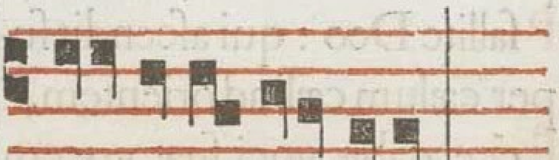
Exurgat De us, & diſ-

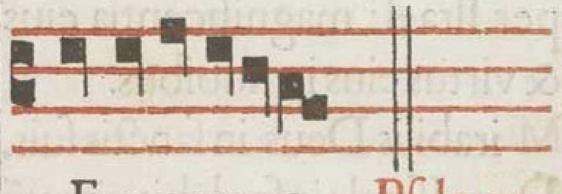
ſipentur inimi ci eius,

& fu gi ant qui oderunt

eum a fa ci e e ius.

E v o v a e. Pſalmus.

IN Eccleſijs benedicite Deo Domino: de fontibus Iſrael.

Ibi Beniamin adoleſcentulus: in mentis exceſſu.

Principes Iuda duces eorum: principes Zabulon, & principes Nephthalim.

Manda Deus virtuti tuæ: confirma hoc Deus, quod opera-

tus es in nobis.

A templo ſancto tuo in Ieruſalẽ: tibi offerent reges munera.

Increpa feras arundinis, congregatio taurorum in vaccis populorum: vt excludant eos, qui probati ſunt argento.

Diſsipa gentes, quæ bella volunt, venient legati ex Aegypto: Aethiopia præueniet manus eius Deo.

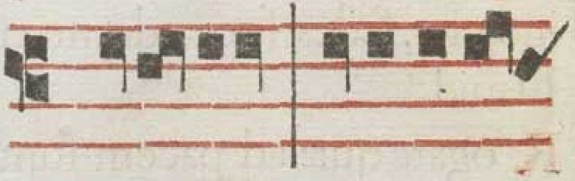
Regna terræ cantate Deo: pſallite Domino.

Pſallite Deo: qui aſcendit ſuper cælum cæli ad orientem.

Ecce dabit voci ſuæ vocem virtutis, date gloriam Deo ſuper Iſrael: magnificentia eius & virtus eius in nubibus.

Mirabilis Deus in ſanctis ſuis, Deus Iſrael: ipſe dabit virtutẽ & fortitudinem plebi ſuæ, benedictus Deus.

Et non dicitur Gloria Patri. Interim Pontifex ſecundo per eandem viam circuiens aſpergit parietes Eccleſiæ in medio, ideſt, circa altitudinem faciei ſuæ, rediens vſque ad locum vnde diſceſsit: quo facto, ac finitis Antiphona, & Pſalmo prædictis, ſchola cantat Antiphonam.

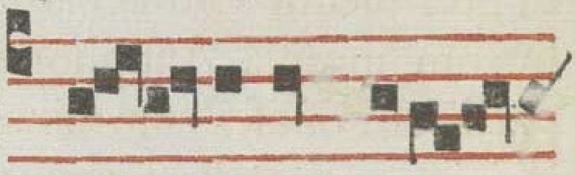
Qui habi tat in adiuto-

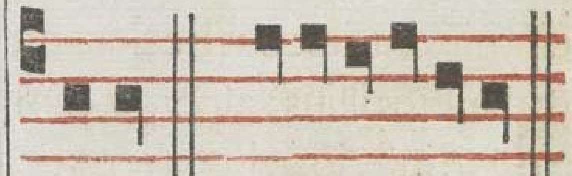
ri o al tiſ ſi mi: in

pro tecti o ne De i

cæ li commora-

bitur. E v o v a e.

Pſalmus.

DIcet Domino ſuſceptor meus es tu: & refugium meum Deus meus, ſperabo in eum.

Quoniam ipſe liberauit me de laqueo venantium: & a verbo aſpero.

Scapulis ſuis obumbrabit tibi: & ſub pennis eius ſperabis.

Scuto circumdabit te veritas eius: non timebis a timore nocturno.

A ſagitta volante in die, a negotio perambulante in tenebris: ab incurſu & dæmonio meridiano.

Cadent a latere tuo mille, & decem millia a dextris tuis: ad te autem nō appropinquabit.

Verumtamen oculis tuis conſiderabis: & retributionē peccatorum videbis.

Quoniam tu es Domine ſpes mea: altiſsimum poſuiſti refugium tuum.

Non accedet ad te malum: & flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo.

Quoniam Angelis ſuis mandauit de te: vt cuſtodiant te in omnibus vijs tuis.

In manibus portabunt te: ne forte offendas ad lapidem pedem tuum.

Super aſpidem & baſiliſcum ambulabis: & conculcabis leonem & draconem.

Quoniam in me ſperauit liberabo eum: protegam eum, quoniam cognouit nomen meum.

Clamauit ad me & ego exaudiam eum, cum ipſo ſum in tribulatione: eripiam eum, & glorificabo eum.

Longitudine dierum replebo eum: & oſtendam illi ſalutare meum.

Et non dicitur Gloria Patri. Interim Pōtifex tertio circuit Eccleſiam, incipiens a ſiniſtra parte; & aſpergit parietes illius, altius quam ſecundo, rediens ad locum, vnde diſceſsit. Quo facto, adhuc mitram in capite tenens aſpergit cum prædicta aqua pauimentum Eccleſiæ per medium, incipiēs ante altare, vſque ad portam principalem, deinde per tranſuerſum, de vno pariete ad alium. Interim ſchola cantat tres ſequentes Antiphonas cum ſuis verſiculis.

sine Gloria.

Alia Antiphona.

rem

rem domus tu æ.

℣. Et lo cum ha bi ta ti-

o nis glo ri æ tu æ.

ſine Gloria.

Alia Antiphona.

Non eſt hic a li-

ud ni ſi do mus

De i, & por ta

cæ li.

Dictis Antiphonis prædictis, & aſperſione, vt præmittitur, facta, Pontifex ſtans cum mitra in medio Eccleſiæ verſus ad altare maius inchoat, & ſchola proſequitur Antiphonam.

Vi dit Iacob ſca lam,

ſummi tas eius cæ los

tan ge bat, & de ſcen-

dentes Ange los, &

Dum cãtatur Antiphona prædicta, Pontifex ſtans cum mitra in medio Eccleſiæ aſpergit aquam per pauimentum, verſus Orientem, Occidentem, Aquilonem, & Auſtrum. Finita Antiphona, Pontifex, depoſita mitra, ſtans ibidem in medio Eccleſiæ conuerſus ad portam principalem, dicit competenti voce.

Oremus.

Et miniſtri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

Deus, qui loca nomini tuo dicanda ſanctificas, effunde ſuper hanc orationis domũ gratiam tuam; vt ab omnibus hic nomen tuum inuocantibus, auxilium tuæ miſericordiæ ſentiatur. Per Chriſtum Dominum noſtrum.

℟. Amen.

Tum ibidem ſtans, adhuc cõuerſus, vt prius, dicit.

Oremus.

Et miniſtri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

Deus ſanctificationum, omnipotens dominator, cuius pietas ſine fine ſentitur, Deus, qui cæleſtia ſimul, & terrena complecteris, ſeruans miſericordiam tuam populo tuo ambulanti ante conſpectum gloriæ tuæ, exaudi preces ſeruorum tuorum, vt ſint oculi tui aperti ſuper domum iſtam die, ac nocte: hanc quoque baſilicam in honorẽ ſanctæ, & victorioſiſsimæ crucis, & memoriam ſancti tui N. ſacris myſterijs inſtitutam clementiſsimus dedi ✠ ca, miſeratus illu ✠ ſtra, proprio ſplendore clari ✠ fica, omnemque hominem venientem adorare te in hoc loco placatus admitte, propitius reſpicere dignare, & propter nomen tuum

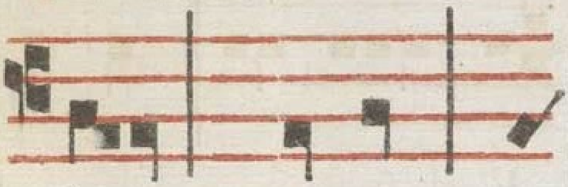
ma-

magnum, & manum tuam fortem, & brachium tuum excelſum, in hoc tabernaculo tuo ſupplicantes libens protege, dignanter exaudi, æterna defenſione conſerua; vt ſemper felices, ſemperque in tua religione lætantes, conſtanter in ſanctæ Trinitatis confeſsione, fide Catholica perſeuerẽt. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus.

Deinde ſtans adhuc conuerſus, vt prius, ibidem extenſis manibus ante pectus, dicit Præfationem.

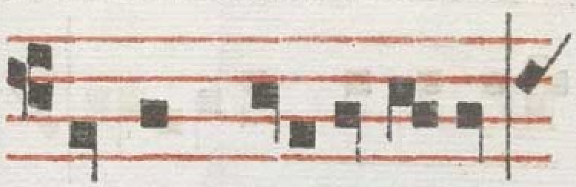
Per omni a ſæcula ſæcu-

lorum. ℟. Amen.

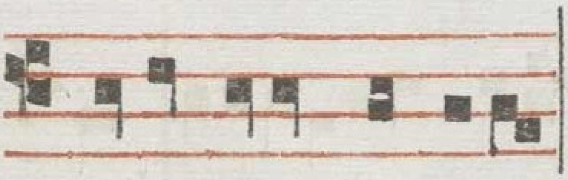
℣. Dominus vobiſcum.

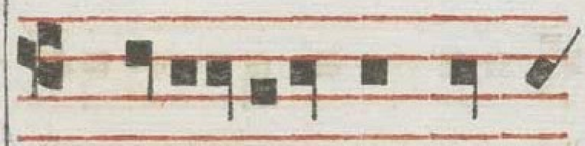
℟. Et cum ſpiritu tuo.

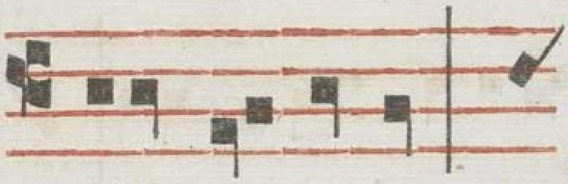
℣. Surſum corda.

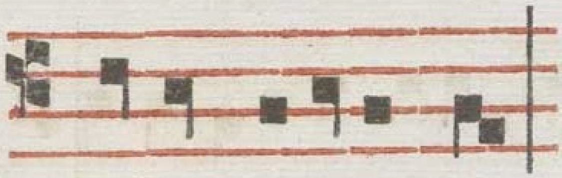
℟. Habemus ad Dominum.

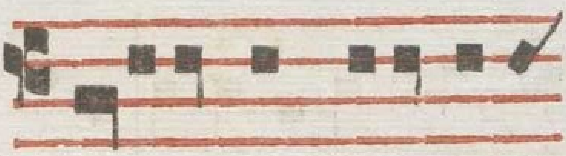
℣. Gratias agamus Do-

mino Deo noſtro.

℟. Dignum, & iuſtum eſt.

Vere dignum, & iuſtum

eſt, æquum, et ſa lutare
nos tibi ſemper, et vbi-
qu e gra ti as agere, Do-
mine ſancte, Pater omni-
potens, æterne De us,
adeſto precibus noſtris,
adeſto Sacramentis, a-
deſto e ti am pi js famu-
lorum tuorum laboribus,
nobiſque miſericordi am
t i am poſcentibus. De-
ſcendat quoque in hanc
Eccle ſi am tu am, quam
ſub inuocati one ſancti

nomi-

nominis tu i , in honorẽ
ſanctæ crucis , in qua co-
æternus tibi fi li us tuus
Dominus noſter Ieſus
Chriſtus pro redemptio ne
mũdi pati dignatus eſt; &
memoriã Sã cti tui N. nos
indigni cõſecramus, Spi ri-
tus ſãctus tuus, ſeptiformis
grat i æ vber ta te redun-
dans; vt quoti eſcumque,
in hac domo tu a ſan-
ctum nomen tuum fue-
rit inuocatum, corũ qui

te inuo ca uerint, a te
pi o Domino preces ex-
audiantur. O beata, &
ſancta Trinitas, quæ om-
nia puri fi cas, omni a
mundas, & omnia peror-
nas. O be a ta maieſtas
Dei, quæ cuncta imples,
cuncta continces, cun-
cta diſponis. O bea-
ta, & ſancta manus Dei,
quæ omnia ſancti fi cas,
omni a benedi cis, om-
ni a locupletas. O ſan-

cte Sanctorum De us,
tuam clementi am hu-
millima deuoti o ne de-
poſcimus, vt hanc Eccle-
ſi am tuam, per noſtræ
humili ta tis famulatū, in
honorē ſanctæ, & victo-
rio ſiſsimæ crucis, & me-
moriā Sācti tu i N. pu-
ri ✠ ficare, bene ✠ dicere,
& conſe ✠ crare, perpe-
tu a ſanctifi ca ti onis tuæ
vbertate digneris. Hic
quoque Sacerdotes ſacri-

fi ci a tibi laudis offerãt.
Hic fideles populi vo ta
persoluant. Hic pec cato-
rum onera soluãtur, fide-
lesque lapsi reparentur.
In hac ergo, quæsumus,
Domine, domo tua Spi-
ri tus sancti grati a ægro-
ti sanentur; infirmi recu-
perentur; claudi curen-
tur; le prosi mundentur;
cæci il lumi nentur;
dæmo ni a e i j ci an-
tur. Cuncto rum hic

de-

debi li um incommo-
da, te Domine, annu-
ente, pellantur, omni-
umque vincu la pecca-
torum ab ſol uan tur;
vt omnes, qui hoc tem-
plum benefi ci a iuſte de-
precatu ri ingredi untur,
cun cta ſe impetraſſe
lætentur; vt conceſſâ
miſericordia, quam pre-
cantur, perpe tu o mi-
ſera ti o nis tuæ mune
re glori entur.

Quod

Quod ſequitur, dicit plane legendo, ita tamen, quod a circumſtantibus audiri poſsit.

Per eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiuſdem Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Præfatione finita, Pontifex, accepta mitra, procedit ante altare, & ibi cum præmiſſa aqua benedicta facit maltam, ſeu cæmentum, quod mox, depoſita mitra, ſtans ibidem benedicit, dicens.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

SVmme Deus, qui ſumma, & media, imaque cuſtodis, qui omnem creaturam intrinſecus ambiendo concludis, ſancti✠fica, & bene✠dic has creaturas calcis, & ſabuli. Per Chriſtum Dominum noſtrũ. ℟. Amen.

Cæmentum benedictum reſeruatur, ſed reſiduum aquæ benedictæ funditur ad baſim, ſiue pedem ſtipitis altaris per circuitum.

Põtifex deinde procedit proceſsionaliter cum cruce, & clero ad locum, in quo Reliquiæ nocte præterita conſeruatæ fuerunt; & deferatur Chriſma vſque ad fores Eccleſiæ; ſed priuſquam locum ipſum ingrediatur, ſtans ab extra, depoſita mitra, dicit.

Oremus.

Et miniſtri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

AVfer a nobis, quæſumus, Domine, cunctas iniquitates noſtras; vt ad ſancta ſanctorum puris mereamur mentibus introire. Per Chriſtum Dominum noſtrũ. ℟. Amen.

Deinde Pontifice locũ ipſum cum Presbyteris, & clero ingrediente, ſchola cantat Antiphonas ſequentes.

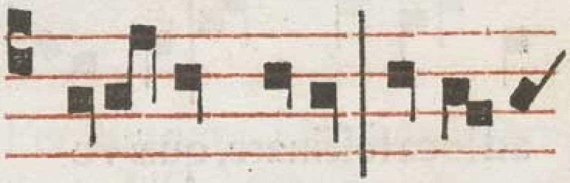
O quam glori o ſum

est

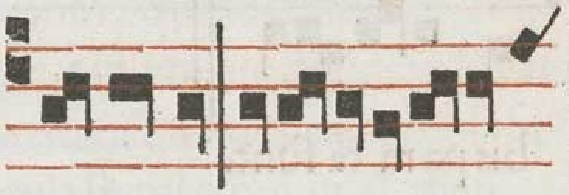

eſt regnum, in quo cum
Chriſto gaudent omnes
Sancti a micti ſto lis
al bis, ſequun tur
Agnum quocũque ierit.
Alia Antiphona.
Moue te vos Sãcti Dei
de manſi oni bus veſtris,

ad loca feſtinate, quæ vo-
bis pa ra ta ſunt.
Alia Antiphona.
Ecce po pu lus cũ ſto di-
ens iudi ci um, & fa ci-
ens ve ri tatem, in te ſpe-
rauerunt, Domine, vſ-
que in æternum.

Alia Antiphona.

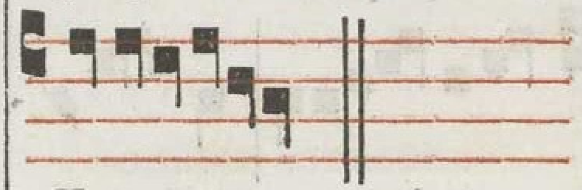
Via Sanctorum facta

est recta, & iter eo rum

præpa ra tum est.

E v o v a e.

Psalmus.

VEnite, exultemus Domino: iubilemus Deo salutari nostro.

Præoccupemus faciem eius in confessione: & in psalmis iubilemus ei.

Quoniā Deus magnus Dominus: & rex magnus super omnes Deos.

Quoniam non repellet Dominus plebem suam, quia in manu eius sunt omnes fines terræ: & altitudines montium ipse conspicit.

Quoniam ipsius est mare, & ipse fecit illud: & aridam fundauerunt manus eius.

Venite adoremus & procidamus ante Deum: ploremus coram Domino, qui fecit nos, quia ipse est Dominus Deus noster.

Nos autem populus eius: & oues pascuæ eius.

Hodie si vocem eius audieritis: nolite obdurare corda vestra.

Sicut in exacerbatione: secundum diem tentationis in deserto.

Vbi tentauerūt me patres vestri: probauerunt, & viderunt opera mea.

Quadraginta annis proximus fui generationi huic: & dixi semper, hi errant corde.

Ipsi vero non cognouerunt vias meas, quibus iuraui in ira mea: si introibunt in requiem meam.

Et non dicitur Gloria Patri. Vel, ſi magis placet, omiſsis omnibus præmiſsis Antiphonis cum Pſalmo, ſchola cantat Reſpõſorium de illo Sancto, cuius ſunt ipſæ reliquiæ. Interim Põtifex manet ſtans iuxta Reliquias. Finitis autem Antiphonis cum Pſalmo, vel Reſponſorio prædictis, Pontifex ſtans ibidem coram Reliquijs, detecto capite, dicit.

Oremus.

Et miniſtri.

Flectamus genua.

℞. Leuate.

FAc nos, quæſumus, Domine, Sanctorum tuorum tibi ſpecialiter dedicata membra digne cõtingere, quorum patrocinia cupimus inceſſanter habere. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℞. Amen.

Tum Pontifex, aſſumpta mitra, imponit incenſum in thuribulo, & fit proceſsio, hoc ordine. Procedunt duo ceroferarij cum luminaribus, deinde crux, tum clerus cantans Antiphonas ſubſequẽtes, poſt hos, Sacerdotes portantes feretrũ cum Reliquijs, & iuxta eos thuriferarius cõtinuo Reliquias ipſas incenſans & immediate ante Reliquias ipſas præcedant aliqua intortitia, deinde Pontifex paratus cum ſuis miniſtris. Proceſsione igitur locũ ipſum exeunte, Pontifex inchoat primam Antiphonam, ſchola ipſam, & omnes alias ſequẽtes proſequẽte.

Cum iucunditate exibitis, & cum gaudio deducemini: nam & montes, & colles exilient expectantes vos cum gaudio Alleluia.

Alia Antiphona.

Surgite Sancti Dei, de man-

manſi onibus ve ſtris,

lo ca ſancti fi ca te,

plebem be ne di ci te,

& nos homi nes pec-

ca to res in pace cu-

ſtodite.

Alia Antiphona.

Ambulate Sancti Dei

ingredimini in ciui ta-

tem Domini, ædifi-

cata eſt enim vobis Ec

cle ſi a noua, vbi popu-

lus adorare debet maie-

ſtatem Domini.

Alia Antiphona.

Iſto rum eſt enim re-

Eis igitur ad Eccleſiæ conſecrandæ fores peruenientibus, priuſquam ingrediatur, dimiſſa ante fores Eccleſiæ ſchola Antiphonas prædictas cantante, Pontifex, præcedẽtibus ipſum duobus ceroferarijs, cruce, thuriferario, & Sacerdotibus feretrum Reliquiarũ portantibus, circuit Eccleſiam cũ ipſis Reliquijs, populo ſequente, & clamante.

Quo facto, Pontifex ſedens cum mitra in faldiſtorio ante fores Eccleſiæ ad id parato, breui ſermone populum alloquitur.

QVanta, fratres carissimi, Ecclesijs, & Deo dicatis locis habenda sit reuerentia, canones, & leges, & vniuersalis religiosus fidelium cultus declarat. Nullibi enim, quam in sacris basilicis, Domino offerri sacrificium debet. Præcipiente siquidẽ Domino per Moysen, tabernaculum cum mensa, atque altari, & æreis vasis, vtensilibusque consecratum est ad diuinum cultum explendũ: ipsum quoque tabernaculum non solum sacrasse, sed oleo quoque liniuisse legimus. In ipso autem tabernaculo non alij, quam sancti Sacerdotes, & Leuitæ vestibus sacris ornati Sacramenta tractabant, & pro populo oblationes offerebant. Postmodum tam Reges Hebræorum suum templum, quã Romani Christiani principes Basilicas a se constructas summa in veneratione habuerunt; immunesque ab omni vulgari strepitu, & negotio esse voluerunt; vt domus orationis ad aliud nullum commercium, atque vsum accommodaretur. Eamque priuilegij, & immu-

nitatis prærogatiuam habere voluerunt; vt siquis temerarie sacrilegus manus apposuisset, grauissimis supplicijs afficeretur. Non enim iustum visum est, domum Dei altissimi temerarijs præsumptionibus expositam esse, nec latronum (iuxta verbum veritatis) speluncam esse. Locus est salutis, portus naufragantibus, ad quē de tempestatibus anchora iacitur. Hanc beneficia petituri adeunt, & iustæ eorum preces exaudiuntur. Capitalium criminum rei ad hanc fugientes, impunitatem facti, implorantibus Sacerdotibus, accipiunt. Magna ergo veneratione sacratas Domino basilicas adeatis, fratres carissimi, mundique facinoribus Domino oblationes cordis vestri offeratis. De quibus basilicis hæc vna est, cui N. & N. summi Pontifices priuilegia concesserūt, quam vos ædificari fecistis, vel N. ædificari fecit, & nobis humiliter supplicastis, vel supplicauit, vt eam consecrare dignaremur. Nos autem vestris, vel suis honestis supplicationibus inclinati, eam in honorem omnipotentis Dei, beatæ Mariæ semper virginis, & omniū Sāctorum, ac memoriam sancti N. dedicamus; & in eius altari Reliquias Sanctorum N. & N. Deo propitio, poni decreuimus, & in altari N. vel in loco N sunt corpora, vel Reliquiæ Sāctorum N. & N. quæ, vel quas qui deuote visitauerit, indulgentiam N. per N. concessam obtinebit. Vos insuper moneo, fratres carissimi, vt decimas, quæ sunt diuina tributa, integre Ecclesijs, & Sacerdotibus persoluatis. Has sibi Dominus ad vniuersalis dominij signum reseruauit. Audite Sanctum Augustinum; Decimæ tributa sunt egentiū animarum. Quod si decimas dederis, non solum abundantiam fructuum recipies, sed etiam sanitatem corporis, & animæ consequeris. Non igitur Dominus Deus præmium postulat, sed honorem. Deus

enim

enim noſter, qui dignatus eſt totum dare, decimam a nobis dignatus eſt recipere, non ſibi, ſed nobis ſine dubio profuturam. Sed ſi tardius dare peccatum eſt, quanto peius eſt non dediſſe? De militia, de negotio, de artificio redde decimas. Cũ enim decimas dãdo & terrena, & cæleſtia poſsis præmia promereri, quare pro auaritia duplici benedictione fraudaris? Hæc eſt enim Dei iuſtiſsima conſuetudo, vt ſi tu illi decimam non dederis tu ad decimam reuoceris. Dabis impio militi, quod non vis dare Sacerdoti; & hoc tollit fiſcus, quod non accipit Chriſtus. Reuertimini ad me, inquit Dominus apud prophetã, & reuertar ad vos. Et dixiſtis: In quo reuertemur? Si affiget homo Deum, quia vos configitis me? Et dixiſtis: In quo configimus te? In decimis, & in primitijs. Et in penuria vos maledicti eſtis, & me vos configitis gens tota. Inferte omnem decimam in horreum, & ſit cibus in domo mea, & probate me ſuper hoc, dicit Dominus: ſi non aperuero vobis cataractas cæli, & effudero vobis benedictionẽ vſque ad abundantiã, & increpabo pro vobis deuorantẽ, & non corrũpet fructũ terræ veſtræ: nec erit ſterilis vinea in agro, dicit Dominus exercituũ. Et beatos vos dicent omnes gentes: eritis enim vos terra deſiderabilis, dicit Dominus exercituũ. Euitãda eſt itaque Domini indignatio, ſoluendæ decimæ, & tributa diuina perſoluẽda, nec pro temporali commodo amittenda ſunt ſecutura bona, quæ expectantur. Memores ergo hæc accipite, fratres cariſsimi, & intellecta pro deſiderio complete; vt æterna pro temporalibus accipere beneficia mereamini.

Archidiaconus legat ſequẽtia duo decreta ſacroſancti Concilij Tridentini.

SI quem clericorum, vel laicorum, quacumque is dignitate, etiã Imperiali, aut Re-

gali præfulgeat, in tantum malorum omnium radix, cupiditas occupauerit, vt alicuius Ecclesiæ, seu cuiusuis sæcularis, vel regularis beneficij, Montiũ pietatis, aliorumque piorum locorum iurisdictiones, bona, census, ac iura etiam feudalia, & emphyteutica, fructus, emolumenta, seu quascumque obuentiones, quæ in ministrorum, & pauperum necessitates conuerti debent, per se, vel per alios vi, vel timore incusso, seu etiam per suppositas personas clericorum, aut laicorum, seu quacumque arte, aut quocũque quæsito colore, in proprios vsus conuertere, illosque vsurpare præsumpserit, seu impedire, ne ab ijs, ad quos iure pertinent, percipiantur, is anathemati tamdiu subiaceat, quãdiu iurisdictiones, bona, res, iura, fructus, & redditus, quos occupauerit, vel qui ad eũ quomodocumque etiam ex donatione suppositæ personæ peruenerint, Ecclesiæ, eiusque administratori, siue beneficiato integre restituerit, ac deinde a Romano Pontifice absolutionem obtinuerit. Quod si eiusdẽ Ecclesiæ patronus fuerit, etiam iurepatronatus, vltra prædictas pœnas, eo ipso priuatus existat. Clericus vero, qui nefandæ fraudis, & vsurpationis huiusmodi fabricator, seu consentiens fuerit; eisdem pœnis subiaceat, nec non quibuscumque beneficijs priuatus sit, & ad quæcumque alia beneficia inhabilis efficiatur, & a suorum Ordinum executione, etiam post integram satisfactionem, & absolutionem sui Ordinarij arbitrio suspendatur.

Non sunt ferendi, qui varijs artibus decimas Ecclesijs obuenientes, subtrahere moliuntur, aut qui ab alijs soluendas temere occupant, & in rem suam vertunt, cum decimarũ solutio debita sit Deo, & qui eas dare noluerint, aut dantes impediunt, res alienas inuadunt. Præcipit igitur sancta synodus omnibus cuiuscumque

gra-

gradus, & conditionis ſint, ad quos decimarum ſolutio ſpectat, vt eas, ad quas de iure tenentur, in poſterum Cathedrali, aut quibuſcumque alijs Eccleſijs, vel perſonis, quibus legitime debētur, integre perſoluant. Qui vero eas aut ſubtrahunt, aut impediunt, excōmunicentur, nec ab hoc crimine, niſi plena reſtitutione ſecuta, abſoluantur. Hortatur dehinc omnes, & ſingulos pro Chriſtiana caritate, debitoque erga Paſtores ſuos munere, vt de bonis ſibi a Deo collatis, Epiſcopis, & Parochis, qui tenuioribus præſunt Eccleſijs, large ſubuenire ad Dei laudē, atque ad Paſtorum ſuorum, qui pro eis inuigilant, dignitatem tuendam, non grauentur.

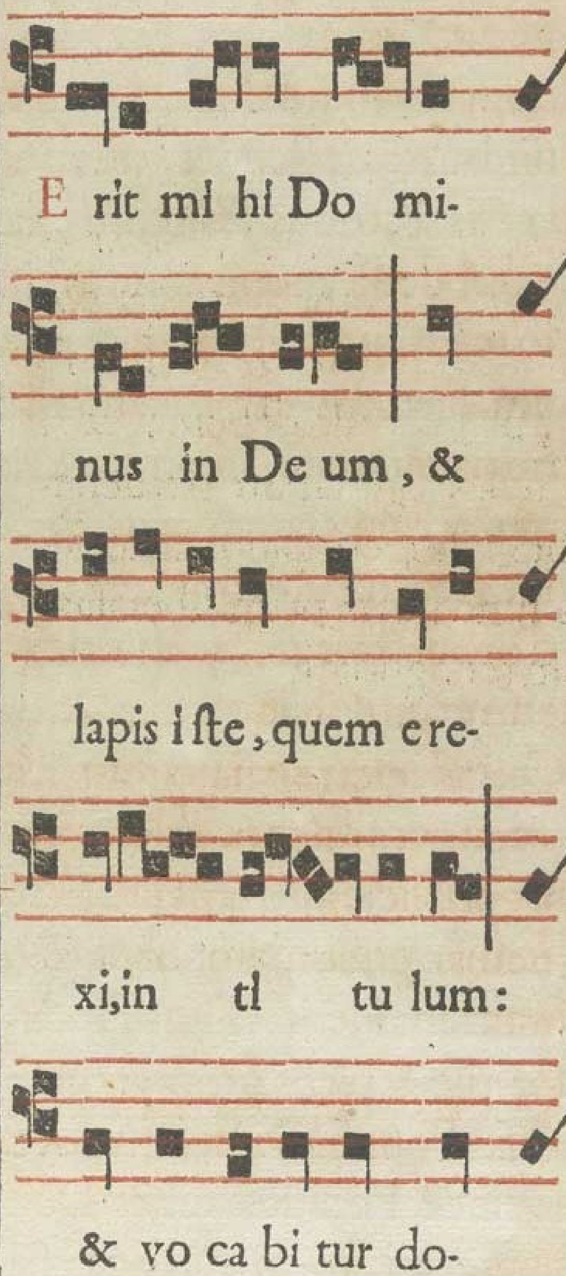
Poſtea Pontifex ad fundatorem dicat.

SCias, frater cariſsime, quoniam non permittunt iura Eccleſias ſine miniſtris, ac dote conſecrari. Quemadmodum enim dos matrimonium conſequitur, ſic & ad ſuſtentationem miniſtrorum facultates neceſſariæ ſunt. Ea itaque ratione, frater cariſsime, ſcire volumus, quot Sacerdotes, & clericos, & qualem eis honorem vis exhibere, & de quo Eccleſiam dotare proponis. Et, vt intelligas, qualem tibi, atque hæredibus tuis honorem, & commoditatem exhibet Eccleſia, ſcias, vt gratitudinem ipſam ad fundatores oſtendat, quod a ſanctis Patribus ſtatutum eſt, in diei dedicationis anniuerſario ſolemni fundatores, & eorum hæredes in proceſsionibus primos eſſe debere; & ſi caſu ad egeſtatem peruenerint, grata recordatione, Eccleſia fundatoris piam liberalitatem recognoſcit.

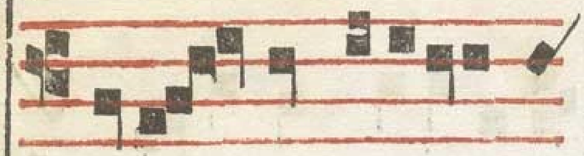
Qui ad interrogata, prout ſibi placuerit, reſpondet; de quo fiat publicū inſtrumentū, ſi numerus clericorū, honor, & dos ſufficiens fuerit. Tunc fundator ipſe, & plebs, profitentur ſe iuſſa Pontificis impleturos.

Deinde Pontifex iubet Deū deprecari pro eo, qui Eccleſiā

construxit, & dotauit, & pro eo, qui eam consecrari petijt; & concedit illis partem in omnibus bonis, quæ ibi fieri continget. Quo facto, Pōtifice sic sedente, antequam quis Ecclesiam ingrediatur, schola cantat Responsorium.

re uer ſus ſu e ro ad

domum patris me i.

De cimas.

Tum Pontifex, depoſita mitra, ſurgit; & verſus ad oſtium Eccleſiæ, ibidem ſtans, dicit.

Oremus.

Et miniſtri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

DOmum tuā, quæſumus, Domine, clemēter ingredere, & in tuorum cordibus fidelium perpetuam tibi conſtrue manſionem; & præſta, vt domus hæc, quæ tua ſubſiſtit dedicatione ſolemnis, tua fiat habitatione ſublimis. Per Chriſtum Dominum noſtrum.

℟. Amen.

Qua oratione finita, priuſquā ingrediatur, intingit pollicem dexteræ manus in ſanctum Chriſma, & cum eo, in modū crucis, ſignat oſtium Eccleſiæ exterius, dicens.

IN nomine Pa ✠ tris, & Fi- ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti. Porta ſis benedicta, ſanctificata, conſecrata, conſignata, & Domino Deo commendata; porta ſis introitus ſalutis, & pacis; porta ſis oſtium pacificum, per eum, qui ſe oſtium appellauit, Ieſum Chriſtum Dominum noſtrum, qui cum Patre, & Spiritu ſancto viuit, & regnat Deus in ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

Quo dicto, Presbyteri eleuant feretrum Reliquiarum, & ingrediēdo Eccleſiam cum clero, & populo proceſsionaliter, Pontifex cum mitra incipit, & ſchola proſequitur Antiphonam.

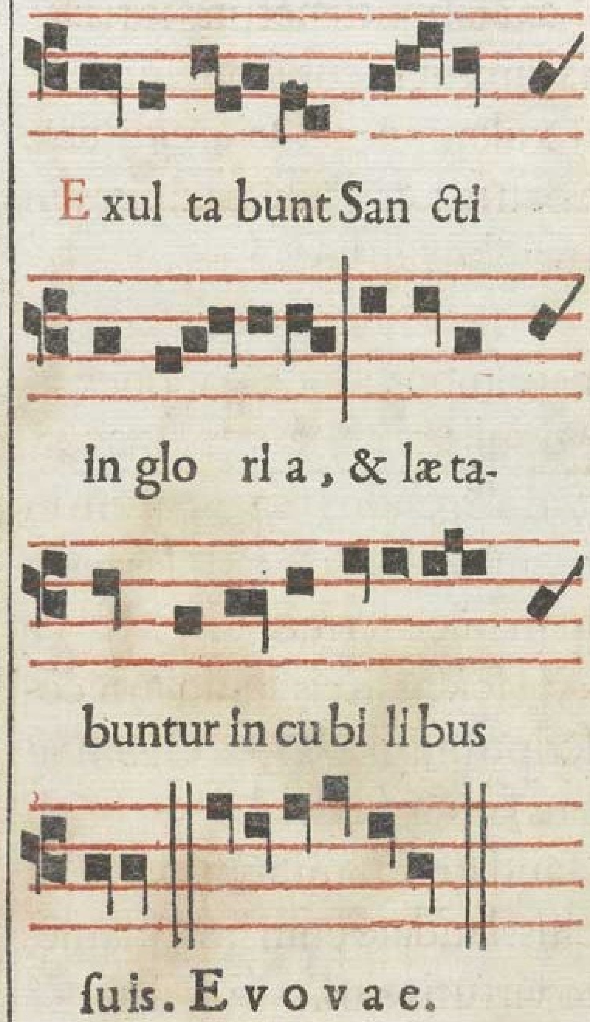
In gre di mi ni Sancti

De i, præpara ta eſt
enim a Domi no
ha bi ta ti o ſe dis
veſtræ: ſed & po-
pu lus fi de lis cum
gau di o in ſe qui-
tur iter veſtrum; vt
o re tis pro no bis
ma ie ſtatem Domini
Allelu ia.
Alia Antiphona.
Gaudent in cæ lis
animæ Sanctorum, qui
Chriſti ve ſti gi a
ſunt ſe cu ti; & qui a

pro

Interim proceſsionaliter vadunt per Eccleſiam. Cum peruenerint ad altare, in quo Reliquiæ ſunt condendæ, Reliquijs ipſis cum feretro prope altare poſitis, & luminaribus iuxta illas ardentibus, Põtifex ſtans cum mitra ante altare inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam.

Pſalmus.

Cantate Domino canticũ nouum: laus eius in Eccleſia ſanctorum.

Lætetur Iſrael in eo, qui fecit eum: & filiæ Sion exultent in rege ſuo.

Laudent nomen eius in choro: in tympano, & pſalterio pſallant ei.

Quia beneplacitum est Domino in populo suo: & exaltauit mansuetos in salutem.

Exultabunt sancti in gloria: lætabuntur in cubilibus suis.

Exultationes Dei in gutture eorum: & gladij ancipites in manibus eorum.

Ad faciendam vindictam in nationibus: increpationes in populis.

Ad alligandos reges eorum in compedibus: & nobiles eorũ in manicis ferreis.

Vt faciant in eis iudicium cõscriptum: gloria hæc est omnibus sanctis eius.

laudate Dominum in sanctis eius: laudate eum in firmamẽto virtutis eius.

Laudate eum in virtutibus eius: laudate eum secundum multitudinem magnitudinis eius.

Laudate eum in sono tubæ: laudate eum in psalterio, & cythara.

Laudate eum in tympano, & choro: laudate eum in chordis, & organo.

Laudate eum in cymbalis bene sonantibus, laudate eum in cymbalis iubilationis: omnis spiritus laudet Dominum.

Et non dicitur Gloria Patri, sed repetitur Antiphona. Qua dicta, Põtifex, deposita mitra, versus ad altare dicit.

Oremus.

DEus, qui in omni loco dominationis tuæ clemens, ac benignus dedicator assistis, exaudi nos, quæsumus, & concede, vt inuiolabilis permaneat huius loci consecratio, & beneficia tui muneris vniuersitas fidelium, quæ tibi supplicat percipere mereatur. Per Christum Dominum nostrũ.

℟. Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra, intingit pollicem dexteræ manus in sanctum Chrisma, & cum eo signat confessionem, idest, sepulcrum altaris, in quo Reliquiæ sunt reponendæ, in quatuor angulis, faciens in singulis signum crucis, & dicens.

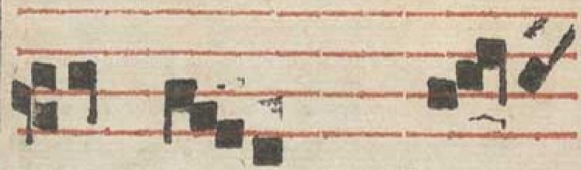
Con-

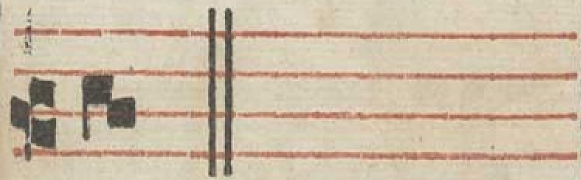
COnſe ✠ cretur, & ſancti ✠ ficetur hoc ſepulcrum. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti. Pax huic domui.

Deinde, depoſita mitra, recondit veneranter vaſculum ipſum cum Reliquijs, & alijs, prout heſterna die per eum fuit ſigillatum, in ſepulcro altaris; quibus reconditis, Pontifex inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam.

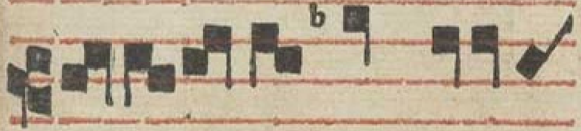

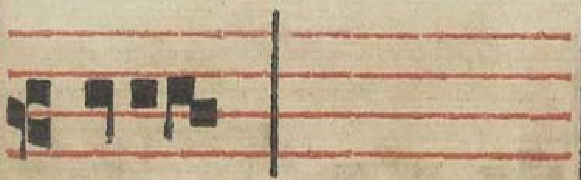
num Ie ſum Chri-

ſtum.

℣. Exulta bunt Sancti in

glo ri a.

℟. Et lætabuntur in cubi-

libus ſu is.

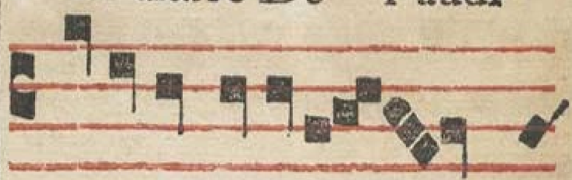
Et non dicitur Gloria Patri, ſed Antiphona repetitur. Interim dum præmiſſa cantantur, Pontifex ſine mitra thurificat Reliquias incluſas; quo facto, impoſita ſibi mitra, accipit tabulam, ſeu lapidem, cum qua debet claudi ſepulcrum, in manum ſiniſtram; & pollicem dexteræ manus intingit in ſanctum Chriſma; & cum eo facit in medio dictæ tabulæ, ſiue lapidis, deſubtus, ſignum crucis, dicens.

Conſe ✠ cretur, & ſancti ✠ ficetur hæc tabula, vel hic lapis, per iſtam vnctionem, & Dei benedictionem. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti. Pax tibi.

Et mox linit cum cæmēto, ponit, & coaptat tabulam, ſeu lapidem ſuper ſepulcrum, claudens illud, & inchoans, ſchola proſequente Antiphonam.

Sub altare De i audi-

ui voces occi ſo-

rum di cen ti um, qua-
re non de fendis ſangui-
nem no ſtrum? & ac-
cepe runt diuinum re-
ſpon ſum, adhuc ſu-
ſtinete modicum tem-
pus, donec imple a-
tur numerus fra trum
veſtro rum.
Alia Antiphona.
Corpora Sancto rum
in pa ce ſe pul ta
ſunt: & viuent nomi-
na e o rum in æ ter-
num.

Poſt hæc Pontifex, depoſita mitra, dicit.

Oremus.

DEus, qui ex omnium cohabitatione Sanctorũ æternum maieſtati tuæ condis habitaculũ, da ædificationi tuæ incrementa cæleſtia; & præſta, vt quorum hic Reliquias pio amore complectimur, eorum ſemper meritis adiuuemur. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Tunc accepta mitra, Pontifice prius incipiente, cæmentarij cum cæmento benedicto firmant ipſam tabulam, ſeu lapidem ſuper ſepulcrum; deinde Põtifex intingit iterum pollicem dexteræ manus in ſanctum Chriſma, & cum eo format ſignum crucis ſuper eandem tabulam, ſiue lapidem, dicens.

Signe ✠ tur, & sancti ✠ ficetur hoc altare. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. Pax tibi.

Tum imponit incensum in thuribulum, dicens.

AB illo benedicaris, in cuius honore cremaberis. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. ℟. Amen.

Et dextera manu producit desuper signum crucis, & deposita mitra, inchoat, schola prosequente, cantum.

Interim cum mitra thurificat altare vndique ad dexterum, & sinistrum latus, ante & desuper, donec præmissus cantus finiatur; quo finito, stans coram altari sine mitra, dicit.

Oremus.

DIrigatur oratio nostra, quæsumus, Domine, sicut incensum in conspectu tuo, & copiosa beneficia Christianus populus assequatur; vt quicumque tibi in hoc altari sacrãda libamina deuotus obtulerit, vel sacrata susceperit, & vitæ subsidia præsentis accipiat, & remissionem omnium peccatorum pariter consequatur; & gratiam sempiternæ redemptionis percipiat. Per Christũ Dominum nostrum.

℟. Amen.

Post hæc Pontifex, accepta mitra, sedet, & ministri extergunt mensam altaris cũ linteo mundo: & mox Pontifex thurificat super illam in modum crucis, in medio, & in quatuor eius cornibus; quo facto, Pontifex ponit iterum incensum in thuribulo, & illud benedicit, vt supra videlicet, Ab illo benedi-

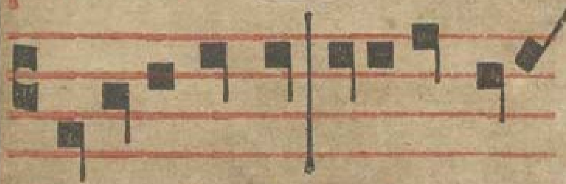
caris.

caris, &c. ac tradit vni Sacerdoti superpelliceo induto, qui cōtinue altare circuit incensando, donec consecratio perficiatur, excepto eo tempore, quo Pontifex illud incensat; tunc enim Pontifici thuribulum præsentat; & per Pontificem thurificato, illud iterum accipit, &, vt prius, incensat. Tum Pontifex adhuc cum mitra stans inchoat, schola prosequente, Responsorium.

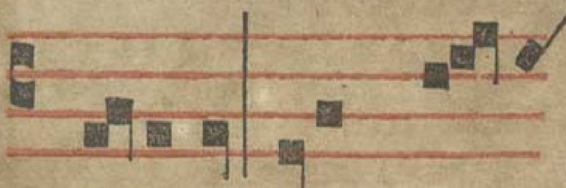
Quod dum cantatur, Pōtifex circuit ter altare ad dexteram continue thurificando. Finita incenſatione, Pontifex inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam.

Erexit Iacob lapidem in

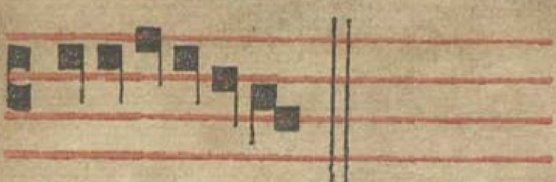
titulum fundens ole um

de ſu per: votum vo-

uit de o Iacob.

E v o v a e.

Pſalmus.

QVam dilecta tabernacula tua Domine virtutum: concupiſcit, & deficit anima mea in atria Domini.

Cor meum & caro mea: exultauerunt in Deum viuum.

Etenim paſſer inuenit ſibi domum: & turtur nidum, vbi reponat pullos ſuos.

Altaria tua Domine virtutū: rex meus, & Deus meus.

Beati, qui habitant in domo tua Domine: in ſæcula ſæculorum laudabunt te.

Beatus vir, cuius eſt auxilium abs te: aſcēſiones in corde ſuo diſpoſuit in valle lacrymarum in loco, quem poſuit.

Etenim benedictionem dabit legiſlator, ibunt de virtute in virtutē: videbitur Deus Deorum in Sion.

Domine Deus virtutum exaudi orationem meam: auribus percipe Deus Iacob.

Protector noſter aſpice Deus: & reſpice in faciē Chriſti tui.

Quia melior eſt dies vna in atrijs tuis: ſuper millia.

Elegi abiectus eſſe in domo Dei mei: magis quam habitare in tabernaculis peccatorum.

Quia miſericordiam, & veritatem diligit Deus: gratiam, & gloriam dabit Dominus.
Non priuabit bonis eos, qui ambulant in innocentia: Domine virtutum, beatus homo, qui ſperat in te.
Et non dicitur Gloria Patri.
Dum Antiphona, & Pſalmus prædicti cantantur, Pontifex ſtans cum mitra, intingit pollicem dexteræ manus in oleum Catechumenorum, & cum eo in medio altaris, & quatuor eius cornibus, in locis, in quibus fecerat cruces de aqua benedicta, videlicet, primam in medio altaris, ſecundam in dextero poſteriori, ideſt, Euãgelij, tertiam in ſiniſtro anteriori, quartam in dextero anteriori, quintam in ſiniſtro poſteriori, dicens, dum ſingulas cruces facit.

Sancti ✠ ficetur, & cõſe ✠ cretur lapis iſte. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti, in honorẽ Dei, & glorioſæ virginis Mariæ, atq. omnium Sanctorũ, ad nomen, & memoriam ſancti N. Pax tibi.
Deinde Põtifex, accepto thuribu-

ribulo a Sacerdote altare incensante, imposito, & benedicto, vt prius, incenso, stãs cum mitra inchoat, schola prosequente, Responsorium.

Et dicitur totum; prout supra habetur. Quo incepto, Pontifex circuit semel altare ad dexteram, thurificando illud; deinde restituto thuribulo Sacerdoti, & Respõsorio finito, deposita mitra, dicit.

Oremus.

Et ministri.

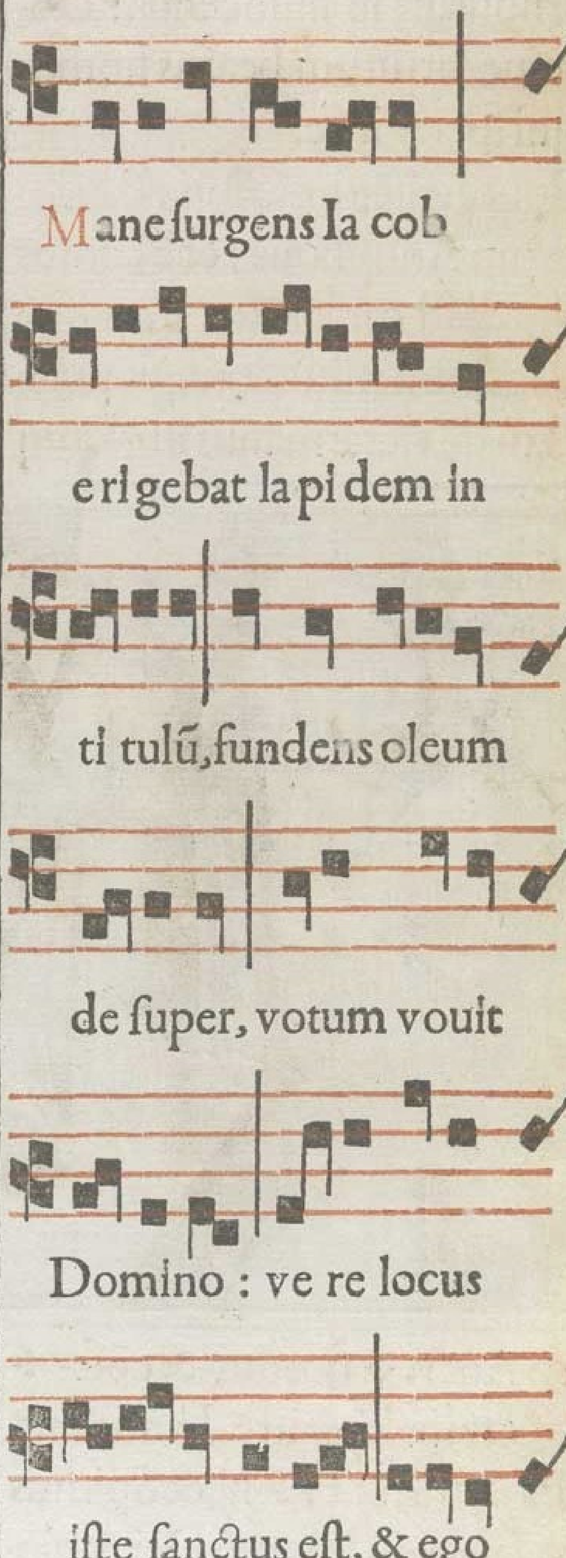
Flectamus genua.

℟. Leuate.

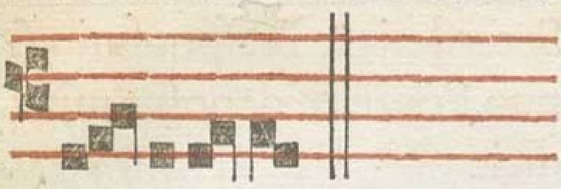
ADsit, Domine, misericordiæ tuæ ineffabilis pietas, & super hunc lapidem opem tuæ bene ✠ dictionis, & virtutem tuæ vnctionis infunde; vt, te largiente, referat præmium quisquis intulerit votum. Per Christum Dominum nostrũ.

℟. Amen.

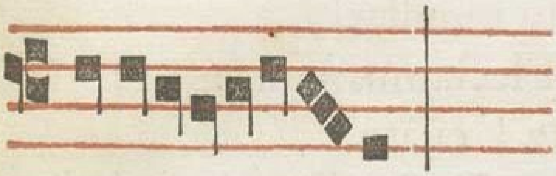
Oratione finita, Pontifex inchoat, schola prosequente, Antiphonam.

ne

ne ſci ebam.

E v o v a e.

Pſalmus.

BOnum eſt confiteri Domino: & pſallere nomini tuo altiſsime.

Ad annuntiandum mane miſericordiam tuam: & veritatē tuam per noctem.

In decacordo pſalterio: cum cantico in cithara.

Quia delectaſti me Domine in factura tua: & in operibus manuum tuarum exultabo.

Quam magnificata ſunt opera tua Domine: nimis profundæ factæ ſunt cogitatiōes tuæ.

Vir inſipiens non cognoſcet: & ſtultus non intelliget hæc.

Cum exorti fuerint peccatores ſicut fœnum: & apparuerint omnes, qui operantur iniquitatem.

Vt intereant in ſæculum ſæculi: tu autem altiſsimus in æternum Domine.

Quoniā ecce inimici tui Domine, quoniam ecce inimici tui peribunt: & diſpergentur omnes, qui operantur iniquitatem.

Et exaltabitur ſicut vnicornis cornu meum: & ſenectus mea in miſericordia vberi.

Et deſpexit oculus meus inimicos meos: & ab inſurgentibus in me malignantibus, audiet auris mea.

Iuſtus vt palma florebit: ſicut cedrus Libani multiplicabitur.

Plantati in domo Domini: in atrijs domus Dei noſtri florebunt.

Adhuc multiplicabuntur in ſenecta vberi: & bene patientes erunt, vt annuntient.

Quoniam rectus Dominus Deus noſter: & non eſt iniquitas in eo.

Et non dicitur Gloria Patri.

Incepta Antiphona, Pōtifex, accepta mitra, facit iterū quinque cruces cum pollice, de eo-

dem oleo cathecumenorum, in eiſdem locis altaris, & eo ordine, prout prius fecit, dicens, dum ſingulas cruces facit.

SAncti ✠ ficetur, & conſe- ✠ retur lapis iſte. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti, in honorem Dei, & glorioſæ virginis Mariæ, atque omnium Sanctorum, ad nomen, & memoriam ſancti N. Pax tibi.

Deinde Pontifex, accepto thuribulo a Sacerdote altare incenſante, impoſito, & benedicto, vt prius, incenſo, ſtans cum mitra inchoat iterum, ſchola proſequente, Reſponſorium.

Et dicitur totum, prout etiam ſupra habetur. Quo incepto, circuit iterum ſemel altare ad dexteram, illud incenſando; quo facto, reſtituto thuribulo Sacerdoti, & Reſponſorio finito, Pontifex, depoſita mitra, dicit.

Oremus.

Et miniſtri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

ADeſto, Domine, dedicationi huius menſæ tuæ, & in eam, quæ a nobis indignis ſancto linita eſt oleo, bene ✠ dictionis, & ſancti ✠ ficationis tuæ virtutem, & conſecrationem infunde. Qui viuis, & regnas Deus per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Alia Oratio.

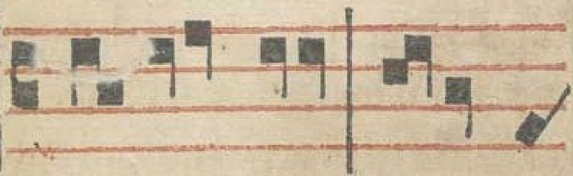
Oremus.

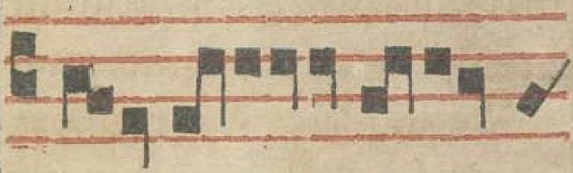
OMnipotens ſempiterne Deus, altare hoc, quod in honorem tuũ, & in memoriã Sancti tui N. nos indigni conſecramus, virtute tuæ bene ✠ dictionis ſanctifica; & omnibus te hic inuocantibus, atque in te ſperantibus auxilij tui munus oſtende; vt huic altari impoſita munera ſemper accepta fieri digneris; & in eo Sacramentorum virtus, & vo-

torum ſemper obtineatur effectus. Per Chriſtum Dominũ noſtrum.

℟. Amen.

Qua finita, Pontifex incipit, ſchola proſequente, Antiphonam.

Pſalmus.

ERuctauit cor meum verbum bonum: dico ego opera mea regi.

Lingua mea calamus ſcribæ: velociter ſcribentis.

Speciosus forma præ filijs hominum, diffuſa eſt gratia in labijs tuis: propterea benedixit te Deus in æternum.

Accingere gladio tuo: ſuper femur tuum potentiſsime.

Specie tua, & pulchritudine tua: intende proſpere, procede, & regna.

Propter veritatem, & manſuetudinem, & iuſtitiá: & deducet te mirabiliter dextera tua.

Sagittæ tuæ acutæ: populi ſub te cadẽt in corda inimicorum regis.

Sedes tua Deus in ſæculum ſæculi: virga directionis, virga regni tui.

Dilexiſti iuſtitiam, & odiſti iniquitatem: propterea vnxit te Deus, Deus tuus, oleo lætitiæ præ conſortibus tuis.

Myrrha, & gutta, & caſia a veſtimentis tuis a domibus eburneis: ex quibus delectauerunt te filiæ regum in honore tuo.

Aſtitit regina a dextris tuis in veſtitu deaurato: circumdata varietate.

Audi filia, & vide, & inclina au

rem tuã:& obliuiſcere populũ tuum,& domum patris tui.

Et cõcupiſcet rex decorẽ tuũ: quoniam ipſe eſt Dominus Deus tuus,& adorabunt eum.

Et filiæ Tyri in muneribus:vultum tuum deprecabũtur omnes diuites plebis.

Omnis gloria eius filiæ regis ab intus: in fimbrijs aureis, circumamicta varietatibus.

Adducẽtur regi virgines poſt eã:proximæ eius afferẽtur tibi.

Afferẽtur in lętitia,& exultatione:adducẽtur in templũ regis.

Pro patribus tuis nati ſunt tibi filij: conſtitues eos principes ſuper omnem terram.

Memores erunt nominis tui Domine: in omni generatione,& generationem.

Propterea populi confitebũtur tibi in æternum:& in ſæculum ſæculi.

Et nõ dicitur Gloria Patri.

Incepta Antiphona, Põtifex, accepta mitra, iterũ facit quĩq; cruces de sãcto Chriſmate cũ pollice dexteræ manus in medio tabulæ altaris,& in quatuor eius angulis, ordine ſupra poſito, ad quãlibet crucem dicens.

SAncti ✠ ficetur, & conſe- ✠ cretur lapis iſte. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti, in honorem Dei, & glorioſæ virginis Mariæ, atq. omnium Sanctorum, ad nomen, & memoriam ſancti N. Pax tibi.

Deinde Pōtifex, accepto thuribulo a Sacerdote inceſſante, impoſito, & benedicto, vt prius, incenſo, ſtans cum mitra inchoat, ſchola proſequente, Reſponſorium.

Et dicitur totum, prout ſupra habetur. Quo incepto, Pontifex circuit ſemel altare ad ſiniſtram, illud incenſans, vt prius; quo incenſato, reſtituto thuribulo Sacerdoti, & Antiphona finita, Pontifex, depoſita mitra, dicit.

O remus.

Et miniſtri.

F lectamus genua

℟. L euate.

DEſcendat, quæſumus, Domine Deus noſter, Spiritus tuus ſanctus ſuper hoc altare, qui & dona noſtra, & populi tui in eo ſanctificet, & ſumentium corda dignanter emundet. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. A men.

Qua dicta, Pontifex inchoat, & ſchola proſequitur Antiphonam.

Pſalmus.

DEus noſter refugium & virtus: adiutor in tribulationibus, quæ inuenerunt nos nimis.

Propterea non timebimus dũ turbabitur terra:& transferentur montes in cor maris.

Sonnuerunt, & turbatæ ſunt aquæ eorum: conturbati ſunt montes in fortitudine eius.

Fluminis impetus lætificat ciuitatem Dei : ſanctificabit tabernaculum ſuum altiſsimus.

Deus in medio eius nõ commouebitur : adiuuabit eam Deus mane diluculo.

Conturbatæ ſunt gentes,& inclinata ſunt regna: dedit vocẽ ſuam, & mota eſt terra.

Dominus virtutum nobiſcũ: ſuſceptor noſter Deus Iacob.

Venite, & videte opera Domini, quæ poſuit prodigia ſuper terram : auferens bella vſque ad finem terræ.

Arcum conteret, & cõfringet arma: & ſcuta comburet igni.

Vacate, & videte quoniã ego ſum Deus: exaltabor in gentibus, & exaltabor in terra.

Dominus virtutum nobiſcũ: ſuſceptor noſter Deus Iacob.

Et non dicitur Gloria Patri. Interim dum Antiphona, & Pſalmus prædicti dicuntur, Pontifex, accepta mitra, fundit, & ſpargit de oleo cathecumenorum, & Chriſmate pariter ſuper altare, illud manu dextera cõfricãs, liniẽs, & perungẽs. Quo facto, incipit, ſchola proſequente, Antiphonam.

Pſalmus.

FVndamenta eius in montibus ſanctis: diligit Dominus portas Sion, ſuper omnia tabernacula Iacob.

Glorioſa dicta ſunt de te: ciuitas Dei.

Memor ero Raab,& Babylonis : ſcientium me.

Ecce alienigenæ, & Tyrus , & populus Aethiopum : hi fuerunt illic.

Numquid Sion dicet, homo, & homo natus eſt in ea: & ipſe fundauit eam altiſsimus?

Dominus narrabit in ſcripturis populorum : & principum horum,qui fuerunt in ea.

Sicut lætantium omnium: habitatio eſt in te.

Et non dicitur Gloria Patri.

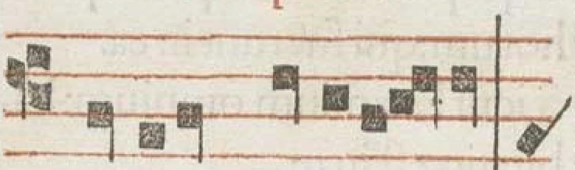
Finito Psalmo, Pontifex stans cum mitra, dicit.

LApidem hunc, fratres carissimi, in quo vnguentum sacræ vnctionis effunditur, ad suscipienda populi sui vota, & & sacrificia, oremus vt Dominus noster & benedicat, consecret, & quod est vnctũ a nobis, sit vnctum in nomine eius; vt plebis vota suscipiat; & altari per sacram vnctionem perfecto, dum propitiationem sacrorum imponimus, ipsi propitiatores Dei esse mereamur. Per Iesum Christum Dominum nostrum, qui cum eo, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus in sæcula sæculorum.

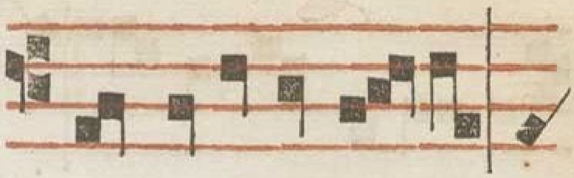
℟. Amen.

Quo dicto, inchoat Antiphonam, schola ipsam, & Psalmũ, ac sequentia Respõsoria prosequente.

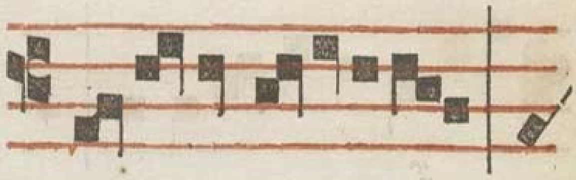
Antiphona.

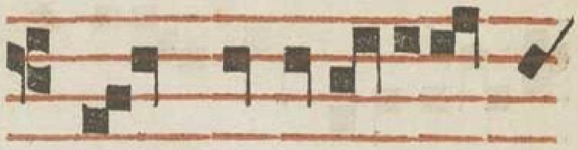
Lapides pre ti o si

omnes mu ri tu i,

& turres Ie rusalem

gemmis æ di fi ca-

bun tur. E v o v a e.

Psalmus.

LAuda Ierusalem Dominũ: lauda Deum tuum Sion.

Quoniam confortauit seras portarum tuarum: benedixit filijs tuis in te.

Qui posuit fines tuos pacem: & adipe frumenti satiat te.

Qui emittit eloquium suũ terræ: velociter currit sermo eius.

Qui dat niuem sicut lanam: nebulam sicut cinerem spargit.

Mittit crystallum suam sicut

buc-

buccellas: ante faciem frigoris eius quis ſuſtinebit?

Emittet verbum ſuum, & liquefaciet ea: flabit ſpiritus eius, & fluent aquæ.

Qui annuntiat verbum ſuum Iacob: iuſtitias, & iudicia ſua Iſrael.

Non fecit taliter omni nationi: & iudicia ſua non manifeſtauit eis.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Deinde dicitur Reſponſoriũ.

Aliud Reſponſorium.

Incepta Antiphona, interim dum ipſa, & Pſalmus, ac Reſponſoria prædicta cantantur, Pontifex cum mitra incipiens retro altare, & procedens ad eius dexteram inungit Chriſmate cum pollice dextero ſingulas duodecim cruces in parietibus Eccleſiæ depictas, ad vnamquamque crucem dicens.

SAncti ✠ ficetur, & conse- ✠ cretur hoc templum. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti, in honorē Dei, & gloriosæ virginis Mariæ, atque omnium Sanctorum, ad nomen, & memoriam Sancti N. Pax tibi.

Et peruncta qualibet cruce, mox accepto thuribulo, illam incensat. His peractis, Pontifex ad altare reuertitur, ac stās cum mitra, & thurificans super illud inchoat, schola prosequent, Antiphonam.

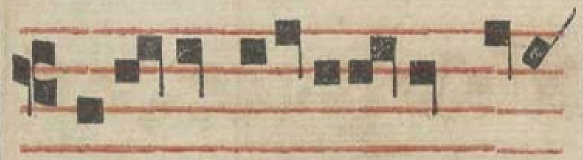

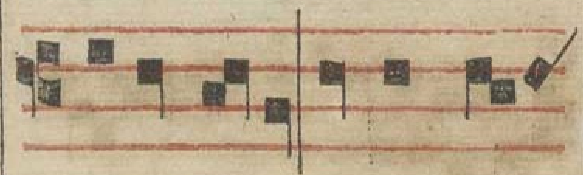
lans victimas, fecit ſacri-

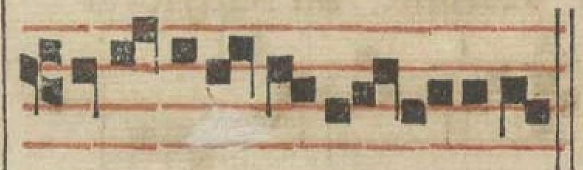
fi ci um veſpertinum in

odorem ſuauita tis Do-

mino De o, in conſpe-

ctu fi li o rum I ſrael.

Qua finita, ſtans adhuc cum mitra, dicit.

DEi Patris omnipotentis miſericordiam ſupplices imploremus, fratres cariſsimi, vt altare hoc ſacrificijs ſpiritualibus imbuendum, noſtræ vocis exoratus officio præſenti bene ✠ dictione ſanctificet, atq. in eo ſemper oblationes famulorũ ſuorum ſtudio ſanctæ deuotionis impoſitas bene ✠ dicere, & ſancti ✠ ficare dignetur; & ſpirituali placatus incenſo precibus familiæ ſuæ promptus exauditor aſsiſtat. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Deinde benedicit incenſum ſuper altare cremandum, ſtãs ibidem, depoſita mitra, dicens verſus.

Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

DOmine Deus omnipotens, cui aſsiſtit exercitus Angelorum cum tremore, quorum ſeruitium ſpirituale, & igneum eſſe cognoſcitur, dignare reſpicere, bene ✠ dicere, & ſancti ✠ ficare hanc creaturam incenſi; vt omnes languores, omneſque infirmita-

tes,

tes, atque inſidiæ inimici odorem eius ſentientes effugiant, & ſeparentur a plaſmate tuo, quod pretioſo filij tui ſanguine redemiſti; vt numquam lædatur a morſu iniqui ſerpentis. Per eundem Chriſtum Dominum noſtrum. ℞. Amen.

Deinde aſpergit ipſum aqua benedicta, & accepta mitra, format propria manu ex ipſo incenſo quinque cruces, quãlibet de quinque granis, ſuper illã quinque loca altaris, in quibus cruces de aqua, & oleo, ac Chriſmate factæ prius fuerũt; & ſuper quamlibet crucem thuris ponit vnam crucem factam de ſubtili candela, ad mẽſuram crucis de granis incenſi factæ; & cuiuſlibet crucis capita accenduntur, vt cum ipſis thus comburatur, & crementur. Omnibus autem crucibus accenſis, Pontifex, depoſita mitra, flexis coram altari genibus, inchoat, ſchola proſequente.

Niſi conſecratio fiat inter Dominicam Septuageſimæ, & feſtum Paſchæ Reſurrectionis Domini noſtri. Ieſu Chriſti: quia tunc, omiſſo Alleluia, dicitur verſus tantum. Quo dicto, ſurgit Pontifex ſtans ibidem verſus ad altare ſine mitra, & ſchola cantat Antiphonas duas ſequentes.

Alia Antiphona.

ſcen-

ſine Alleluia. Quibus finitis, Pontifex adhuc ſtans ante altare ſine mitra, dicit.

Oremus.

Et miniſtri.

Flectamus genua.

℞. Leuate.

DOmine ſancte, Pater omnipotens, æterne Deus, clemens, & propitius preces noſtræ humilitatis exaudi, & reſpice ad huius altaris tui holocauſtum, quod non igne viſibili probetur, ſed infuſum ſancti Spiritus tui gratia in odorem ſuauitatis aſcendat, & legitime ſe ſumentibus Euchariſtia medicabilis fiat, ad vitamque proficiat ſempiternam. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℞. Amen.

Poſt hæc, combuſtis candelis, & thure, cineres illius combuſtionis per vnum ex miniſtris cum ſpatulis ligneis abraduntur, & collecti in aliquo vaſe proijciuntur in ſacrario. Interim Pontifex ſine mitra ſtans ante gradus altaris, verſus ad altare, dicit.

Oremus.

Et miniſtri.

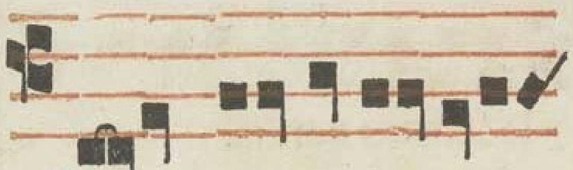
Flectamus genua.

℞. Leuate.

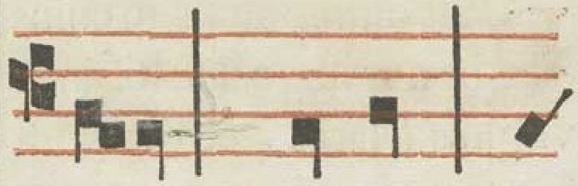
DEus omnipotens, in cuius honorem, ac beatiſsimæ virginis Mariæ, & omnium Sanctorum, ac nomen, & memoriam Sancti tui N. nos indigni altare hoc conſecramus, clemens, & propitius preces noſtræ humilitatis exaudi, & præſta, vt in hac menſa ſint libamina tibi accepta, ſint grata, ſint pinguia, & ſancti Spiritus tui ſemper rore perfuſa; vt omni tempore hoc in loco ſuppli-

cantis tibi familiæ tuæ anxietates releues, ægritudines cures, preces exaudias, vota suscipias, desiderata confirmes, postulata concedas. Per Dominum nostrum Iesum Christũ filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiusdem Spiritus sancti Deus.

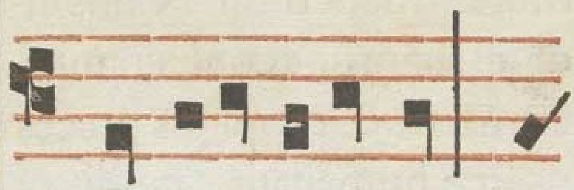
Deinde eodem modo stans dicit mediocri voce, extensis manibus ante pectus, Præfationem hanc.

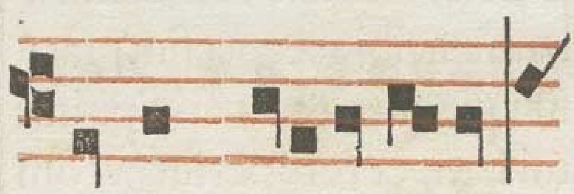
Per omni a sæcula sęcu-

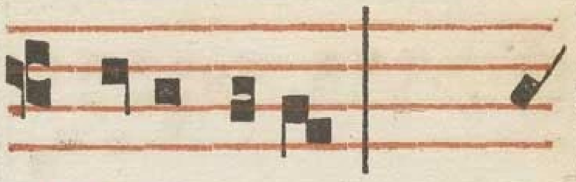
lorum. ℟. A men.

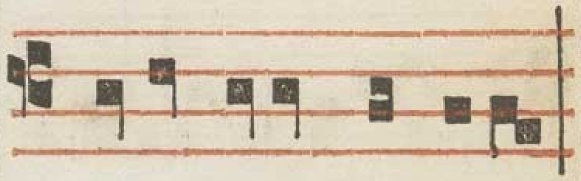
℣. Dominus vobiscum.

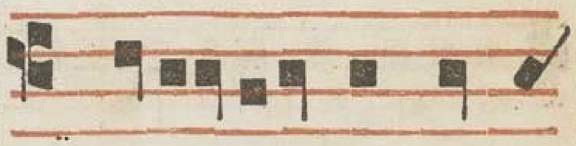
℟. Et cum spi ri tu tu o.

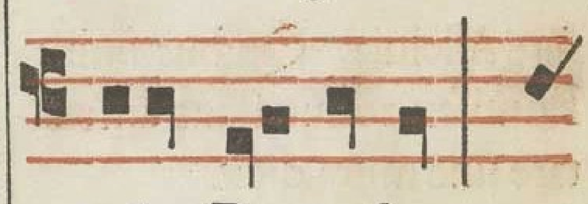
℣. Sursum cor da.

℟. Habemus ad Dominum.

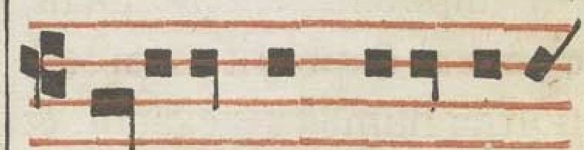
℣. Gra ti as agamus Do-

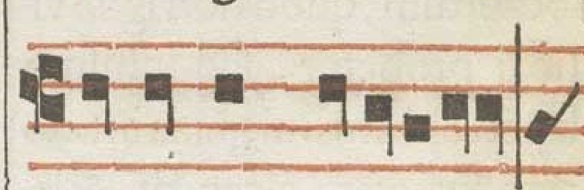
mino De o nostro.

℟. Dignum, & iustum est.

Vere dignum, & iustum

est, æquum, et sa lutare

nos tibi ſemper, et vbi-
qu e gra ti as agere, Do-
mine ſancte, Pater omni-
potens, æterne De us,
Et, vt propenſiori cura,
& attenti o ri famulatu
tibi ſeruitutis offi ci a
deferamus, hoc præſertim
tempore, quo religi o ſa-
rum mentium habitum
vltra pari etum ornatum
delegiſti, templum iſtud,
in quo Sancti tui N. men-
ti o habetur, bene ✠ dice-

re, & ſan ✠ cti ficare di-
gneris: per cuius ſacram
reuerentiam, & honorem
ſacratiſsimo nomini tuo
hoc altare dedicamus.
Huius igitur, Domine,
efflagitatus precibus, di-
gnare hoc altare cæleſti ſan-
ctifi ✠ cati one perfun-
dere, & bene ✠ dicere.
Aſsiſtant Angeli clarita-
tis, & ſancti Spiritus illu-
ſtratione perfulgeat. Sit
illius quoque apud te

gratiæ, cuius fuit illud, quod
Abraham, pater fidei, in
noſtræ figuram redem-
ptionis, fi li um immola-
turus extruxit; quod Iſaac
in conſpectu tuæ maie-
ſtatis inſtituit: quod Iacob
Dominum magna videns
vi ſi one erexit; vt hic o-
rantes exaudias; hic obla-
ta ſancti ✠ fices; hicque
ſuper poſita bene ✠ dicas;
hic quoque benedicta
diſtribuas. Sit ergo Ec-

clesi æ tu æ ti tu lus sem-
piternus; sit mensa cæ-
le sti spi ri tu a li que
conui ui o præ pa ra ta.
Tu igitur, Domine pro-
prio ore tu o hosti as
su per eam im po si tas
be ne ✠ di ci to, & be-
ne dictas su sci pi to,
ac nobis omnibus tri-
bu e , vt par ti ci pa-
ti o ne e a rum vi-
tam acquiramus sempi-
ternam.

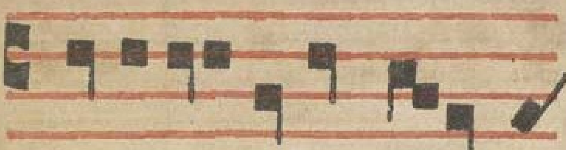
Quod

Quod ſequitur, dicit ſubmiſſa voce legẽdo, ita tamen, quod a circumaſtantibus audiatur. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiuſdem Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

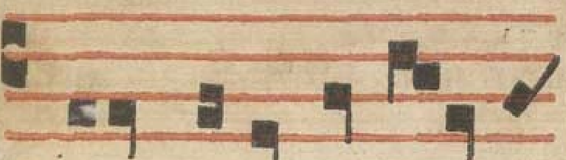
Præfatione finita, Pontifex inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam.

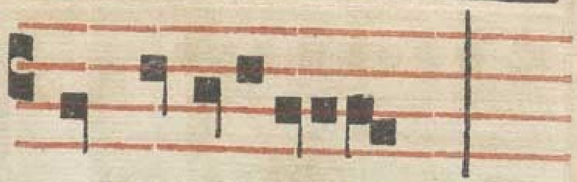
Cõfirma hoc De us, quod

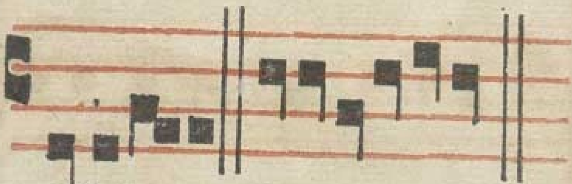
o peratus es in nobis,

a templo ſancto tu o,

quod eſt in Ieruſalem.

Allelu ia. E v o v a e.

Pſalmus.

EXurgat Deus & diſsipẽtur inimici eius: & fugiant qui oderunt eum a facie eius.

Et dicitur totus, prout habetur ſupra in fine benedictionis Abbatis. Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, cum pollice dexteræ manus Chriſmate intincto facit crucem in fronte altaris, nihil dicẽs. Quo facto, ac prædictis Antiphona, & Pſalmo finitis, depoſita mitra, dicit.

Oremus.

MAiestatem tuam, Domine, humiliter imploramus, vt altare hoc sacræ vnctionis libamine ad suscipienda populi tui munera inunctũ potenter benedi ✠ cere, & san cti ficare digneris; vt quod nunc a nobis indignis, sub tui nominis inuocatione, in honorẽ beatissimæ virginis Mariæ, & omnium Sãctorum, atque in memoriã sancti tui N. sacrosancti Chrismatis vnctione delibutum est, placeat tibi, atque altare maneat perpetuum; vt quidquid deinceps super illud oblatũ, sacratumue fuerit, dignum tibi fiat holocaustum; atque omnium hic offerentium sacrificia a te pio Domino benigne suscipiantur, & per ea vincula peccatorum nostrorum absoluantur; maculæ deleantur; veniæ impetrentur; gratiæ acquirantur: quatenus vna cum Sanctis, & Electis tuis vitam percipere mereamur æternã. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra,

cum

cum pollice dexteræ manus Chrismate intincto inungit in modum crucis coniunctiones mensæ, seu tabulæ altaris, & tituli, siue stipitis, quatuor angulis, quasi illa coniungens, ad singulas cruces dicens.

In nomine Pa ✠ tris, & Fi- ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti.

Deinde deposita mitra, dicit.

Oremus.

Supplices te deprecamur, omnipotens æterne Deus, per vnigenitum filium tuum Dominum nostrum Iesum Christum, vt altare hoc sanctis vsibus præparatum, cælesti bene ✠ dictione sanctifices; &, sicut Melchisedech Sacerdotis præcipui oblationem dignatione mirabili suscepisti, ita imposita huic nouo altari munera, semper accepta ferre digneris; vt populus, qui in hanc Ecclesiæ domum sanctam conueniet, per hæc libamina cælesti sanctificatione saluatus, animarum quoque suarum salutem perpetuam consequatur. Per eundem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Post hæc Subdiaconi abstergunt diligenter cum mantilibus telæ grossæ mensam altaris; & Pontifex accedit ad sedem suam iuxta altare, in qua cum mitra sedens fricat bene manus cum medulla panis, ac lauat, & extergit. Quo facto, Subdiaconis, seu Acolitis præsentantibus ipsi Pontifici tobaleas nouas, & mundas, ac vasa, & ornamenta ad cultũ Dei, & Ecclesiæ, ac altaris consecratorum pertinentia, Pontifex, deposita mitra, surgit, & stans illa benedicit, dicens.

BENEDICTIO Tobalearum, vasorum, & ornamentorum Ecclesiæ, & altaris consecratorum.

Adiutorium nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

OMnipotens, & misericors Deus, qui ab initio vtilia, & necessaria hominibus creasti, templaque manu hominũ facta nomini tuo sancto dicari, tuæq. habitationis loca vocari voluisti; quique per famulum tuum Moysen vestimenta Pontificalia, & Sacerdotalia, seu Leuitica, & alia quæque diuersi generis ornamenta ad cultum, & decorem tabernaculi, & altaris tui fieri decreuisti, exaudi propitius preces nostras; & omnia hæc diuersarũ specierum ornamẽta in vsum huius Ecclesiæ tuæ, & altaris, ad honorem, & gloriam tuam præparata purificare, bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, & con-

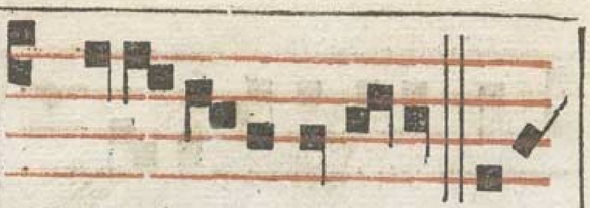
ſe ✠ crare per noſtræ humilitatis ſeruitiũ digneris; vt diuinis cultibus, & ſacris myſterijs apta exiſtant, hiſque confectioni corporis, & sãguinis Ieſu Chriſti filij tui Domini noſtri dignis pareatur famulatibus. Qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

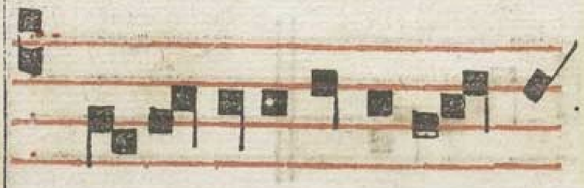
Deinde aſpergit illa aqua benedicta; tum miniſtri ponunt ſuper altare chriſmate, ſiue pãnum lineum ceratum, ad menſuram altaris factum; deinde veſtiunt altare tobaleis, & ornamentis benedictis, ponẽtes deſuper crucem, & alia ornamenta. Interim Pontifex ſtans ibidem inchoat Antiphonam primam, ſequente ſchola ipſam, ac alias Antiphonas ſequẽtes, & Reſponſoria cum ſuis verſibus, & Pſalmis proſequẽte. Antiphona.

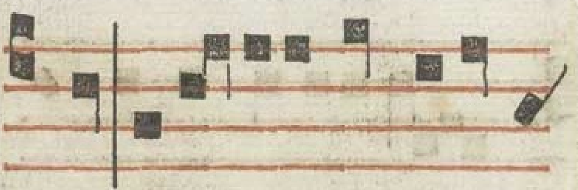
Circumda te Leuitæ al-

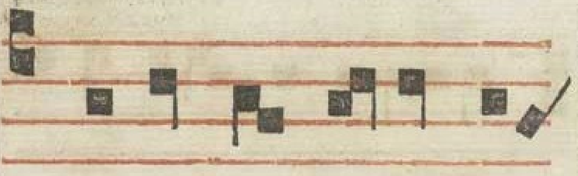
tare Domini De i, ve-

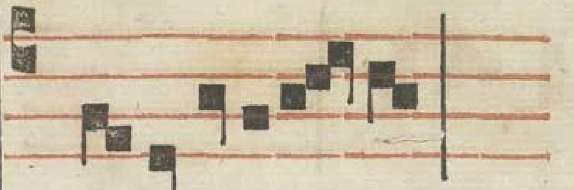
ſti te veſtimentis al-

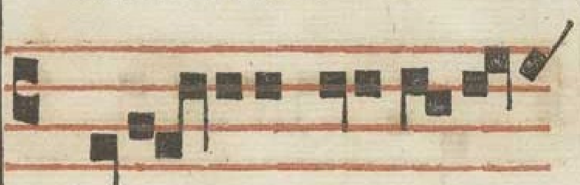
bis, eſto te & vos canen-

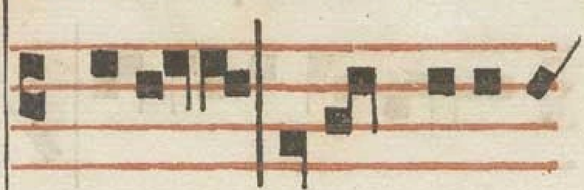
tes hymnum nouum di-

centes Allelu ia.

℣. Mira bi lis Deus in San-

ctis ſu is, Et ſanctus in

omnibus ope ri bus
su is.
℣. Glo ri a Patri, &
Fili o, & Spiri tu i
sancto.
℟. S i cut erat in princi-
pio, & nunc, & semper:
& in sæcu la sæculorum
Amen.
Alia Antiphona.
Cir cum da te Si on,
& com ple cti mi ni
e am, narra te in tur-
ribus eius.
℣. M agnus Dominus & lau-

dabi-

dabilis nimis, in ciuitate
Dei noſtri in monte ſan-
cto eius.
Deinde dicitur Reſponſorium.
Induit te Dominus tu-
nica iucundita-
tis, & impo-
ſuit tibi coro nam.
Et ornauit te ornamen-
tis ſan ctis.
℣. Lu ce ſplendida
fulge bis, & om-
nes fines terræ ado-
ra bunt co-

ram te. Et orna-
-uit te.
℣. Nati o nes ex longin-
quo ad te ve ni ent, &
mu ne ra de fe ren tes
adora bunt Do-
minum; & terram tu-
am in sancti fi ca ti o-
ne ha be bunt,
& nomen magnum tu-
um inuoca-
bunt. Et or na-
uit te.
℣. B enedi cti erunt,

qui

qui te ædi fi ca ue-
runt, tu autem lætaberis
in fi lijs tu is,
quo ni am omnes bene-
dicentur, & congrega-
bun tur ad Do-
minum. Et or na-
uit te.
Et non dicitur Gloria, ſed ſequens Antiphona cantatur.
Et in velamento a la-
rum tu arum pro tege
nos, Domine, & in laude
tu a glori emur.
E vo v a e.

Pſalmus.

DEus Deus meus: ad te de luce vigilo.

Sitiuit in te anima mea: quam multipliciter tibi caro mea.

In terra deſerta, inuia, & inaquoſa, ſic in ſancto apparui tibi: vt viderem virtutem tuã, & gloriam tuam.

Quoniam melior eſt miſericordia tua ſuper vitas: labia mea laudabunt te.

Sic benedicam te in vita mea: & in nomine tuo leuabo manus meas.

Sicut adipe, & pinguedine repleatur anima mea: & labijs exultationis laudabit os meũ.

Sic memor fui tui ſuper ſtratum meum, in matutinis meditabor in te: quia fuiſti adiutor meus.

Et in velamento alarum tuarum exultabo, adhæſit anima mea poſt te me ſuſcepit dextera tua.

Ipſi vero in vanũ quæſierunt animam meam, introibunt in inferiora terræ: tradẽtur in manus gladij, partes vulpiũ erunt.

Rex vero lætabitur in Deo, laudabuntur omnes qui iurãt in eo: quia obſtructum eſt os loquentium iniqua.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Finito Pſalmo, Põtifex, depoſita mitra, aſcendit ad altare, & facta cruci ſuper altari poſitæ reuerentia, incipit, ſchola proſequente, Antiphonam.

Interim, dum Antiphona cantatur, Pontifex incenſat ſuper altare in modum crucis: & Antiphona finita, Pontifex eam reincipit, & ſchola proſequitur; & interim iterum ipſe Pōtifex ſuper altare in modum crucis incenſat, quod & tertio facit, quo facto, ſtans ante medium altaris, dicit.

Oremus.

DEſcendat, quæſumus, Domine Deus noſter, Spiritus tuus ſanctus ſuper hoc altare, qui & dona noſtra, & populi tui in eo ſanctificet, & ſumentium corda dignanter emundet. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Oremus.

OMnipotens ſempiterne Deus, altare hoc nomini tuo dedicatum cæleſtis virtutis benedictione ſancti ✠ fica; & omnibus in te ſperātibus auxilij tui munus oſtende; vt hic Sacramentorum virtus, & votorum obtineatur effectus. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

℣. Benedicamus Domino.

℟. Deo gratias.

Quo dicto, Pontifex accedit ad ſacriſtiam, ſiue ſacrariū, vbi depoſito pluuiali, ſi celebrare voluerit, quod conueniens eſt, accipit ſandalia, dicens Pſalmū Quam dilecta cum alijs; deinde, lotis manibus, accipit omnia paramenta Pontificalia albi coloris. Interim ornatur Eccleſia, & luminaria ſuper altari, & credentia, atq. alibi, vbi placuerit, accenduntur. Tūc exit Pontifex Miſſam celebraturus. Si vero fatigatus nimis celebrare noluerit, facit Miſſam ſolemniter per aliquem Sacerdotem celebrari.

Miſſa dicitur prout in Miſſali, in ipſa die dedicationis Eccleſiæ.

In fine Pontifex dat benedictionem solemnem, dicens.

Sit nomen Domini &c.

Et Indulgentias supra declaratas. Quibus publicatis, reuertitur ad sacristiam, vbi depositis sacris vestibus, vadit in pace. Deinde cineres per Ecclesiã aspersi, in quibus litteræ Græcæ, & Latinæ scriptæ sunt, per ministros Ecclesiæ tolluntur, & Ecclesia totaliter mũdatur.

DE ALTARIS consecratione, quæ fit sine Ecclesiæ dedicatione.

ALtaris consecratio, quamuis omni die de iure fieri posit, decentius tamen in Dominicis diebus, vel Sanctorum solemnitatibus fit. Sane vero ante diem consecrationis Pontifex parat Reliquias in altari consecrando includendas, ponens eas in decenti, & mundo vasculo cum tribus granis thuris; ponit etiam in eo chartulã de pergameno scriptam sub hac forma.

M. D. XCV. die N. mensis N. ego N. Episcopus N. consecraui altare hoc in honorem Sãcti N & Reliquias Sanctorum Martyrum N. & N. in eo inclusi, & singulis Christifidelibus hodie vnum annum, & in die anniuersario consecrationis huiusmodi ipsam visitãtibus quadraginta dies de vera Indulgentia in forma Ecclesiæ consueta concessi.

Sigillans ipsum vasculum diligenter, & in honesto, & mundo loco ponens, cum duobus candelabris, & luminaribus ardentibus. Celebrandæque sunt vigiliæ ante Reliquias ipsas, & canẽdi Nocturni, & Matutinæ Laudes, in honore Sanctorum, quorũ Reliquiæ sunt recõdendæ. Parãtur etiã in Ecclesia, quæ ad altaris consecrationẽ sunt necessaria, videlicet; sanctũ Chrisma in vasculo, & ampulla; Oleũ san-

ctum cathecumenorum etiã in vaſculo, & ampulla; vna libra thuris, cuius medietas ſit in granis; thuribulum cum nauicula, & cochleari; vas cum prunis ardẽtibus; vas aqua plenum, quod in presbyterio ponitur; vas cum cineribus; vas cum ſale; vas vini; aſperſorium factum de herba hyſſopi; mantilia ex tela groſſa ad extergendum menſam altaris conſecrãdi, quoties expedierit; coopertura linea cerata ad menſuram ipſius altaris conſecrandi; quinque cruces paruæ factæ de cãdelis ceræ ſubtilibus; aliquæ ſpatulæ ligneæ paruæ ad abradendum de altari combuſtiones candelarum, & thuris; vas, in quo ipſæ raſuræ deponantur; calx, arena, ſiue tegula trita ad faciendum cæmẽtum, pro liniendo ſepulcro Reliquiarum, & iunctura menſæ altaris cum ſtipite; cæmentarius, qui hoc agat; duo intortitia accenſa, quæ ſemper præcedant Pontificem, quocumque ierit; vas cum aqua ad abluendas manus Pontificis, & medulla panis, ac mantilia pro extergẽdis manibus; bombyx pro extergenda cruce, quæ fit in ſtipite altaris; tobaleæ nouæ mundæ; & vaſa, atque ornamenta ad cultum Dei, & altaris, poſtquam conſecratum fuerit, pertinentia benedicenda.

Pontifex mane in ſuo habitu quotidiano venit ad Eccleſiã, & ſedẽs in ſede ad dexterã, vel in faldiſtorio ad ſiniſtrã altaris conſecrandi incipit, & dicit voce ſubmiſſa, cum clericis ſeptem Pſalmos cum Antiphona. Ne reminiſcaris, &c. ſine Litanijs. Induens interim amictum, albam, cingulum, ſtolam, & pluuiale albi coloris, accipiens mitram ſimplicem in capite, & baculum paſtoralem in manũ ſiniſtram. Sicq. paratus, ſeptẽ Pſalmis expletis, Pontifex cum miniſtris accedit coram altari conſecrando; vbi ſtans ſine mitra inchoat, & ſchola proſequitur Antiphonam ſequentem, quæ vna cũ

omnibus alijs Antiphonis, & Responsorijs in huiusmodi consecratione cantãdis habetur sub notis, supra in cõsecratione altaris, quæ fit in Ecclesię dedicatione, vbi est recurrendum, si officium consecrationis huiusmodi fit in cantu.

Antiphona.

ADesto Deus vnus omnipotens Pater, & Filius, & Spiritus sanctus.

Deinde dicit stans eodem modo.

Oremus.

ACtiones nostras, quæsumus, Domine, aspirando præueni, & adiuuando prosequere; vt cuncta nostra oratio, & operatio a te semper incipiat, & per te cepta finiatur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Qua dicta, Pontifex, accepta mitra, procumbit super faldistorium ibidem præparatum, & cantores incipiunt Litanias; vel, cantoribus deficientibus, Põtifex eas legit, in quibus suo loco nominetur bis Sãctus ille, in cuius honore, & nomine dedicatur ipsum altare, & illi, quorum Reliquiæ in eo includuntur. Postquam autem dictum fuerit.

Vt omnibus fidelibus &c.

℟. Te rogamus audi nos.

Pontifex ab accubitu surgit, & baculum pastoralẽ in sinistra tenens, dexterã in altum extendẽs producit communiter super aram, & stipitem altaris cõsecrandi ter succesiue signũ crucis dicens, primo.

VT altare hoc ad honorem tuum, & nomẽ Sancti N. consecrandum bene ✠ dicere digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Secundo dicit.

Vt altare hoc ad honorem tuum, & nomen Sancti N. consecrandum bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Tertio dicit.

Vt altare hoc ad honorem tuum, & nomen Sancti N. cõsecrandũ bene ✠ dicere, & san

cti✠ficare, & conse✠crare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Quo dicto, iterum accumbit super faldistorium, & perficiuntur Litaniæ. Quibus finitis, ab accubitu surgit, & cum mitra accedit versus altare consecrandum, & distans ab illo spatio congruenti, deposita mitra, genuflexus dicit cantando, si in cantu sit officium, alioquin competẽti voce dicit sine notis, quod etiam in omnibus alijs sequentibus obseruatur.

Deus in adiutorium meum intende.

Quo dicto, Pontifice surgẽte, chorus, seu ministri respõdẽt.

Domine ad adiuuandum me festina.

Tum Pontifex stans sine mitra in eodem loco, dicit.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.

Chorus, seu ministri respondent.

Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

sine Alleluia. Et id eisdem modo, & loco, secundo, & tertio fit, voce semper altius eleuata. Quibus dictis, Pontifex stans in eodem loco cum mitra benedicit aquam cum sale, cinere, & vino, incipiens absolute exorcismum salis, & faciens, prout habetur supra sub Ecclesiæ dedicatione, vsque orationem.

OMnipotens sempiterne Deus creator, & conseruator humani generis, &c. inclusiue. Post hæc Pontifex procedit ad altare cum mitra, & ibidem inchoat, schola prosequente Antiphonam sequẽtem.

Introibo ad altare Dei: ad Deum qui lætificat iuuentutem meam.

Psalmus.

IVdica me Deus, & discerne causam meam de gente nõ sancta: ab homine iniquo, & doloso erue me.

Repetitur tota Antiphona prædicta, si necesse fuerit.

Quia tu es Deus fortitudo mea: quare me repulisti, & quare tristis incedo, dum affligit me inimicus?

Iterum repetitur Antiphona.

Emitte lucẽ tuam & veritatẽ tuam: ipsa me deduxerunt, & adduxerunt in montem sanctum tuum, & in tabernacula tua.

Antiphona tota repetitur.

Et introibo ad altare Dei: ad Deum, qui lætificat iuuentutem meam.

Iterum Antiphona repetitur.

Confitebor tibi in cithara Deus Deus meus: quare tristis es anima mea, & quare conturbas me?

Repetitur, vt prius, Antiphona.

Spera in Deo, quoniã adhuc confitebor illi: salutare vultus mei, & Deus meus.

Et nõ dicitur Gloria Patri, sed Antiphona prædicta repetitur. Incepta prima Antiphona, Põtifex, retenta mitra, stãs ante altare intingit pollicem dexteræ manus in aqua prædicta per eum benedicta, & cum eo, & aqua huiusmodi facit crucem in medio tabulæ altaris, dicens.

SAncti ✠ ficetur hoc altare in honorem Dei omnipotentis, & gloriosæ virginis Mariæ, atq. omnium Sanctorũ, & ad nomen, ac memoriã sancti N. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. Pax tibi.

Deinde facit ex eadem aqua cum eodem pollice quatuor cruces in quatuor cornibus altaris, repetens in qualibet cruce verba præmissa.

Sãcti ✠ ficetur hoc altare &c.

Facit autem primam crucẽ in dextera parte posteriori altaris, id est, vbi legitur Euangeliũ, secundam in sinistra parte anteriori, transuersa primæ, tertiam in dextera anteriori, quartam in sinistra posteriori tertiæ transuersa. Quo facto, & finitis Antiphona, & Psalmo prædictis, Pontifex stans ibidem, deposita mitra, dicit.

Oremus.

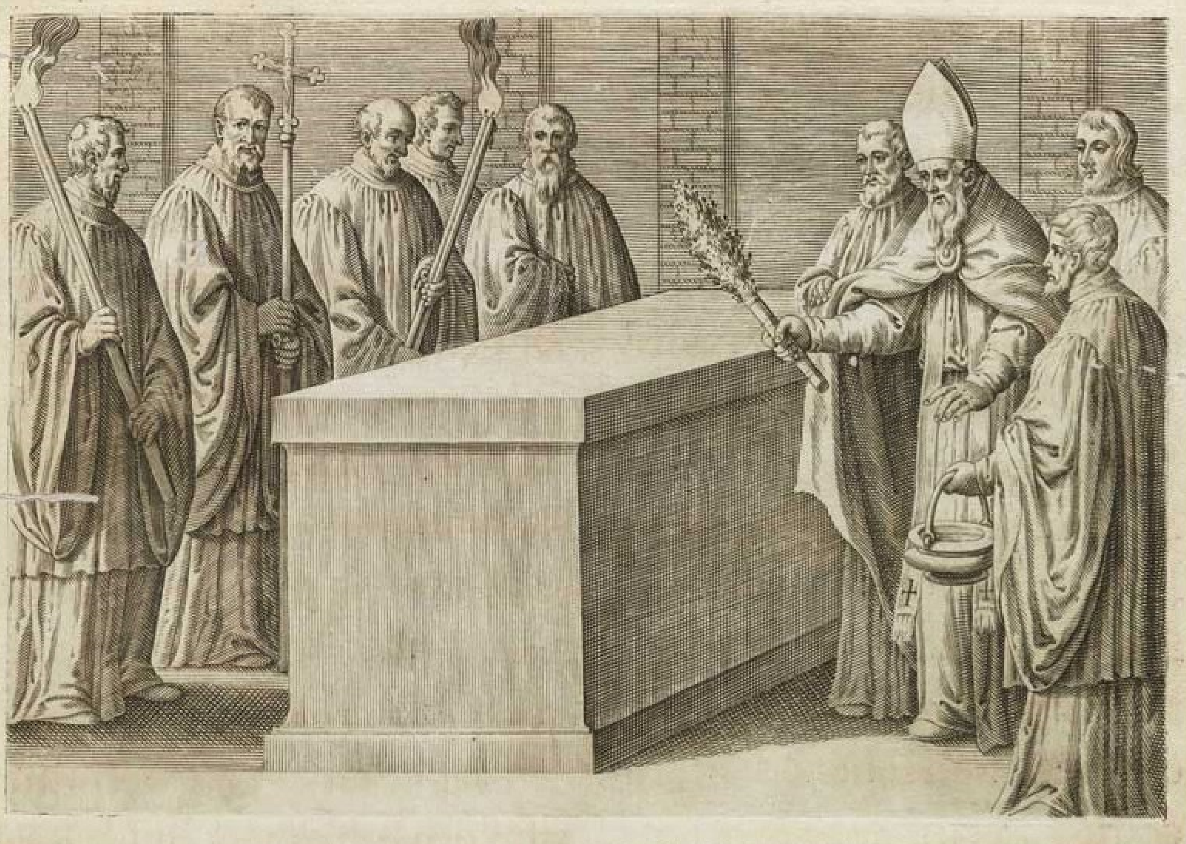
Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

SIngulare illud propitiatoriũ in altari crucis pro nobis redimendis oblatum, in cuius præfiguratione Patriarcha Iacob lapidem erexit in titulum, quo fieret sacrificium, & portæ cæli desuper aperiretur oraculum, supplices tibi, Domine, preces fundimus, vt lapidis huius expolitam materiam supernis sacrificijs imbuendam ipse tuæ ditari sanctificationis vbertate præcipias, qui quondam lapideis legem scripsisti in tabulis. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Oratione expleta, Pontifex circuit septies tabulam altaris, aspergens eam, & stipitem de aqua prædicta cum cinere, & vino benedicta, cum aspersorio de herba hyssopi facto, hoc modo. Stans enim ante mediũ altaris inchoat Antiphonam, & schola prosequitur.

Asperges me Domine.

Quæ tota dicitur, & repetitur cum Psalmo. Miserere, eo modo, prout supra de consecratione altaris in Ecclesiæ dedicatione ordinatum est. Quo facto, Pontifex stans sine mitra ante medium altaris, dicit.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui es visibilium rerum omnium, & inuisibilium conditor, & cunctarum sanctificationum consecrator, ad dedicationem huius Dominicæ mensæ adesse dignare; & quæ sacrato Oleo, & Chris-

mate

mate a nobis indignis est liniẽda, & benedicenda, tuæ sancti ✠ ficationis in eam infunde virtutem, & consecrationẽ; vt omnes, qui ad eam te deprecaturi accesserint, tuæ propitiationis auxilium sentiant. Per Christum Dominum nostrũ.

℟. Amen.

Deinde ibidem cum præmissa aqua benedicta facit maltã, seu cæmentum, quod mox, deposita mitra, benedicit, dicens.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

SVmme Deus, qui summa, & media, imaque custodis, qui omnem creaturam intrinsecus ambiendo cõcludis, sancti ✠ fica, & bene ✠ dic has creaturas calcis, & sabuli. Per Christum Dominum nostrũ.

℟. Amen.

Cæmentum benedictum reseruatur, sed residuum aquæ benedictæ funditur ad basim, siue pedem stipitis altaris per circuitum: Pontifex deinde procedit processionaliter cũ cruce, & clero ad locũ, in quo nocte præterita conseruatæ Reliquiæ fuerunt; sed priusquam locum ipsum ingrediatur, stans ab extra, deposita mitra, dicit.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

AVfer a nobis, quæsumus, Domine, cunctas iniquitates nostras, vt ad sancta sanctorum puris mereamnr mentibus introire. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Ingressus vero sine mitra, stãs iuxta, & versus ad Reliquias, dicit. Oremus.

FAc nos, quæsumus, Domine, Sãctorum tuorum tibi specialiter dedicata mẽbra digne cõtingere, quorũ patrocinia cupimus incessanter habere. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Qua dicta, Pontifex sine mitra accipit reuerenter vasculũ

Reliquiarum: tum, accepta mitra, portat eas solemniter, & processionaliter ad altare consecrandum; vel si sint super feretrum, per Sacerdotes ferri facit inchoans, schola prosequẽte, Antiphonam.

Cum iucunditate exibitis, & cum gaudio deducemini, nã & montes, & colles exilient expectantes vos cum gaudio, Alleluia.

Poterit deinde etiã dici, si expedierit, sequens Respõsoriũ.

Surgite Sãcti Dei de mãsionibus vestris, loca sãctificate, plebẽ benedicite, & nos homines peccatores in pace custodite.

℣. Ambulate Sancti Dei ad locum prædestinatum, qui vobis præparatus est. Et nos.

Cumque peruenerit prope ipsum altare, deponit eas reuerenter cum luminaribus super feretrum, vel aliquam tabulã honeste ibidem paratam, luminaribus iuxta illas ardentibus, & mox Pontifex cum mitra stãs prope altare inchoat, schola, seu ministris prosequentibus Antiphonam.

Exultabunt Sãcti in gloria: lætabuntur in cubilibus suis.

Psalmus.

Cantate Domino canticũ nouum: laus eius in Ecclesia Sanctorum.

Lætetur Israel in eo, qui fecit eum: & filiæ Sion exultent in rege suo.

Laudent nomen eius in choro: in tympano, & psalterio psallant ei.

Quia beneplacitum est Domino in populo suo: & exaltauit mansuetos in salutem:

Exultabunt Sancti in gloria: lætabuntur in cubilibus suis.

Exultationes Dei in gutture eorum: & gladij ancipites in manibus eorum.

Ad faciendam vindictam in nationibus: increpationes in populis.

Ad alligandos reges eorum in compedibus: & nobiles eorũ in manicis ferreis.

Vt faciant in eis iudicium conscriptum: gloria hæc est omnibus Sanctis eius.

Laudate Dominum in Sáctis eius: laudate eum in firmamẽto virtutis eius.

Laudate eũ in virtutibus eius: laudate eum ſecũdum multitudinem magnitudinis eius.

Laudate eum in ſono tubæ: laudate eum in pſalterio, & cithara.

Laudate eum in tympano, & choro: laudate eũ in chordis, & organo.

Laudate eum in cymbalis bene ſonantibus, laudate eum in cymbalis iubilationis: omnis ſpiritus laudet Dominum.

Et nõ dicitur Gloria Patri, ſed Antiphona repetitur. Qua finita, Põtifex, depoſita mitra, ſtãs verſus ad altare, dicit.

Oremus.

DEus, qui in omni loco dominationis tuæ clemens, ac benignus dedicator aſsiſtis, exaudi nos, quæſumus, & concede, vt inuiolabilis permaneat huius loci conſecratio, & beneficia tui muneris vniuerſitas fidelium, quæ tibi ſupplicat percipere mereatur. Per Chriſtum Dominum noſtrum.

℟. Amen.

Et mox Pontifex, accepta mitra, ſignat cũ pollice dexteræ manus de Chriſmate, confoſſionem, ideſt, ſepulcrũ altaris, in quo Reliquiæ ſunt reponendæ, in quatuor angulis, faciens in ſingulis ſignum crucis, & dicens, dum vnamquamque crucem facit.

COnſe ✠ cretur, & ſancti- ✠ ficetur hoc ſepulchrum. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti. Pax huic domui.

Deinde, depoſita mitra, recondit ibi vaſculum cũ Reliquijs, & alijs in eo incluſis veneranter, inchoans, ſchola, ſeu miniſtris proſequentibus, Antiphonam.

SVb altare Dei ſedes accepiſtis Sancti Dei, intercedite pro nobis ad Dominũ Ieſum Chriſtum.

℣. Exultabũt Sancti in gloria.
℟. Lætabũtur in cubilibus ſuis.

Et nõ dicitur Gloria Patri. ſed repetitur Antiphona. Interim

dum præmissa dicuntur, Pontifex stans sine mitra, imposito, & benedicto incenso in thuribulo, & illo a Diacono accepto, thurificat Reliquias inclusas; quo facto, imposita sibi mitra, accipiens lapidem, seu tabulã, cum qua debet claudi sepulcrum, facit cum pollice crucem de Chrismate in medio eius desubtus, dicens.

COnse ✠ cretur, & Sãcti- ✠ ficetur hæc tabula, vel hic lapis per istam vnctionem, & Dei benedictionem. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. Pax tibi.

Et mox ponit, & coaptat tabulam, seu lapidem super sepulcrum claudẽs illud, & inchoãs, schola, seu ministris prosequẽtibus, Antiphonam.

SVb altare Dei audiui voces occisorum dicentium, quare non defendis sanguinem nostrũ, & acceperunt diuinũ respõsum, adhuc sustinete modicum tempus, donec impleatur numerus fratrum vestrorum.

Alia Antiphona.

COrpora Sanctorum in pace sepulta sunt, & viuent nomina eorum in æternum.

℣. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.

℟. Sicut erat in principio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Post hæc Põtifex, deposita mitra, dicit.

Oremus.

DEus, qui ex omniũ cohabitatione Sanctorum æternum maiestatis tuæ condis habitaculum, da ædificationi tuæ incremẽta cælestia, & præsta, vt quorũ hic Reliquias pio amore complectimur, eorum semper meritis adiuuemur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Tunc accepta mitra, Pontifice prius incipiente, cæmentarij cum cæmento benedicto firmãt ipsam tabulam, seu lapidẽ super sepulcrũ; deinde Pontifex facit crucem desuper ex Chrismate cum pollice dexteræ manus, dicens.

Signe ✠ tur, & sancti fice- tur hoc altare. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. Pax tibi.

Tum deposita mitra, inchoat, schola, seu ministris prosequẽtibus, Antiphonam.

Stetit angelus iuxta aram templi habens thuribulum aureũ in manu sua: & data sunt ei incensa multa; & ascendit fumus aromatum in conspectu Dei Alleluia.

Interim cum mitra thurificat altare vndiq. ad dexterũ, & sinistrum latus, ante & desuper, donec præmissus cantus finiatur; quo finito, stãs coram altari sine mitra, dicit.

Oremus.

Dirigatur oratio nostra, quę sumus, Domine, sicut incẽsum in cõspectu tuo, & copiosa beneficia Christianus populus assequatur; vt quicũque tibi in hoc altari sacranda libamina deuotus obtulerit, vel sacrata susceperit, & vitæ subsidia præsentis accipiat, & remissionem omnium peccatorum pariter consequatur, & gratiam sempiternæ redemptionis per

ci-

cipiat. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Poſt hæc Pontifex, accepta mitra, ſedet, & miniſtri extergunt menſam altaris cum linteo mundo, & mox Põtifex, thurificat ſuper illam in modum crucis in medio, & in quatuor eius cornibus; quo facto, Pontifex ponit iterum incẽſum in thuribulo, & illud benedicit, vt ſupra videlicet, Ab illo benedicaris, &c. ac tradit vni Sacerdoti ſuperpelliceo induto, qui continue altare circuit incenſando, donec cõſecratio perficiatur, excepto eo tempore, quo Pontifex illud incenſat; tunc enim Pontifici thuribulũ præſentat; & per Pontificem thurificato, illud iterũ accipit, &, vt prius, incenſat. Tum Pontifex adhuc cum mitra ſtans inchoat, ſchola, ſeu miniſtris proſequentibus, Reſpõſorium.

Dirigatur oratio mea, ſicut incenſum in cõſpectu tuo Domine.

℣. Eleuatio manuum mearum ſacrificium veſpertinum.

Quod dum cantatur, Pontifex circuit ter altare ad dexteram continue thurificando. Finita incẽſatione, Pontifex inchoat, ſchola, ſiue miniſtris proſequẽtibus, Antiphonam.

Erexit Iacob lapidem in titulum fundens oleum deſuper: votum vouit Deo Iacob.

Pſalmus.

Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum: cõcupiſcit, & deficit anima mea in atria Domini.

Repetitur Antiphona.

Cor meum & caro mea: exultauerunt in Deum viuum.

Repetitur Antiphona.

Etenim paſſer inuenit ſibi domum: & turtur nidum, vbi reponat pullos ſuos.

Repetitur Antiphona.

Altaria tua Domine virtutũ: Rex meus, & Deus meus.

Repetitur Antiphona.

Beati qui habitãt in domo tua Domine: in ſæcula ſæculorum laudabunt te.

Repetitur Antiphona.

Beatus vir, cuius est auxilium abs te: ascẽsiones in corde suo disposuit in valle lacrymarũ, in loco quem posuit.

Repetitur Antiphona.

Etenim benedictionem dabit legislator, ibũt de virtute in virtutem: videbitur Deus Deorũ in Sion.

Repetitur Antiphona.

Domine Deus virtutũ exaudi orationem meam: auribus percipe Deus Iacob.

Repetitur Antiphona

Protector noster aspice Deus: & respice in faciẽ Christi tui.

Repetitur Antiphona.

Quia melior est dies vna in atrijs tuis: super millia.

Repetitur Antiphona.

Elegi abiectus esse in domo Dei mei: magis quam habitare in tabernaculis peccatorum.

Repetitur Antiphona.

Quia misericordiam & veritatẽ diligit Deus: gratiam & gloriam dabit Dominus.

Repetitur Antiphona.

Non priuabit bonis eos, qui ambulant in innocẽtia: Domine virtutum, beatus homo qui sperat in te.

Et nõ dicitur Gloria Patri, sed Antiphona repetitur. Dũ Antiphona, & Psalmus prædicti dicuntur, Pontifex stans cũ mitra, intingit pollicem dexteræ manus in oleum Cathecumenorum, & cum eo in medio altaris, in quatuor eius cornibus, in locis, in quibus fecerat cruces de aqua benedicta, videlicet primam in medio altaris, secũdam in dextero posteriori, id est Euãgelij, tertiã in sinistro anteriori, quartam in dextero anteriori, quintam in sinistro posteriori, dicens dum singulas cruces facit.

Sancti ✠ ficetur, & consecretur ✠ lapis iste. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti, in honorem Dei, & gloriosæ virginis Mariæ, atque omnium Sãctorum, ad nomẽ & memoriã Sancti N. Pax tibi.

Deinde Pontifex, accepto thuribulo a Sacerdote altare incẽsante, imposito, & benedicto, vt prius, incenso, stans cũ mitra

inchoat, schola, seu ministris prosequentibus, Responsoriũ.

DIrigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo, Domine.

℣. Eleuatio manuũ mearum sacrificium vespertinum.

Quo incepto, Põtifex circuit semel altare ad dexteram, thurificãdo illud; deinde restituto thuribulo Sacerdoti, & Respõsorio finito, sine mitra, dicit.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

ADsit, Domine, misericordiæ tuæ ineffabilis pietas, & super hũc lapidem opem tuæ bene ✠ dictionis, & virtutem tuæ vnctionis infunde; vt, te largiente, referat præmium quisquis intulerit votum. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Oratione finita, Pontifex inchoat, & schola, seu ministri prosequuntur, Antiphonã.

MAne surgens Iacob erigebat lapidem in titulum, fundens oleum desuper, votũ vouit Domino: vere locus iste sanctus est, & ego nesciebam.

Psalmus.

BOnum est confiteri Domino: & psallere nomini tuo altissime.

Repetitur Antiphona.

Ad annuntiandum mane misericordiam tuam: & veritatẽ tuam per noctem.

Repetitur Antiphona.

In decachordo psalterio: cum cantico in cithara.

Repetitur Antiphona.

Quia delectasti me Domine in factura tua: & in operibus manuum tuarum exultabo.

Repetitur Antiphona.

Quam magnificata sunt opera tua Domine: nimis profundæ factæ sunt cogitationes tuę.

Repetitur Antiphona.

Vir insipiens non cognoscet: & stultus non intelliget hæc.

Repetitur Antiphona.

Cum exorti fuerint peccatores sicut fœnum: & apparuerint omnes, qui operantur iniquitatem.

Repetitur Antiphona.

Vt intereant in sæculum sæculi: tu autem altissimus in æternum Domine.

Repetitur Antiphona.

Quoniam ecce inimici tui Domine, quoniam ecce inimici tui peribunt: & dispergentur oẽs, qui operantur iniquitatẽ.

Repetitur Antiphona.

Et exaltabitur sicut vnicornis cornu meum: & senectus mea in misericordia vberi.

Repetitur Antiphona.

Et despexit oculus meus inimicos meos: & ab insurgentibus in me malignantibus, audiet auris mea.

Repetitur Antiphona.

Iustus vt palma florebit: sicut cedrus Libani multiplicabitur.

Repetitur Antiphona.

Plantati in domo Domini: in atrijs domus Dei nostri florebũt. Repetitur Antiphona.

Adhuc multiplicabuntur in senecta vberi: & bene patientes erunt, vt annuntient.

Repetitur Antiphona.

Quoniam rectus Dominus Deus noster: & non est iniquitas in eo.

Et non dicitur Gloria Patri, sed Antiphona repetitur. Interim Põtifex, accepta mitra, facit iterũ quinq; cruces cũ polli ce de eodẽ oleo Cathecumenorũ in eisdem locis altaris, & eo ordine, prout prius fecit, dicẽs, dum singulas cruces facit.

Sancti ✠ ficetur, & conse- ✠ cretur lapis iste. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti, in honorem Dei, & gloriosæ virginis Mariæ, atque omnium Sanctorum, ad nomen, & memoriam Sancti N. Pax tibi.

Deinde Põtifex, accepto thuribulo a Sacerdote altare incẽsante, imposito, & benedicto, vt prius, incenso, stans cũ mitra inchoat iterũ, schola, seu ministris prosequẽtib. Respõsoriũ.

Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo, Domine.

℣. Eleuatio manuum mearũ sacrificium vespertinum.

Quo incepto, Pontifex circuit

ſemel altare ad dexteram illud incenſando; quo facto, reſtituto thuribulo Sacerdoti, & Reſponſorio finito, Pontifex depoſita mitra, dicit.

Oremus. Et miniſtri.

Flectamus genua. ℟. Leuate.

ADeſto, Domine, dedicationi huius mẽſæ tuæ, & in eã, quæ a nobis indignis sãcto linita eſt Oleo, bene ✠ dictionis, & sãcti ✠ ficationis tuæ virtutẽ, & conſecrationẽ infunde. Qui viuis, & regnas Deus, &c. Orem.

OMnipotẽs ſempiterne Deus, altare hoc, quod in honorẽ tuũ & in memoriã sãcti tui N. nos indigni cõſecramus, virtute tuæ bene ✠ dictionis sãctifica; & omnibus te hic inuocãtibus, atq. in te ſperantibus auxilij tui munus oſtẽde; vt huic altari impoſita munera ſemper accepta fieri digneris, & in eo Sacramentorũ virtus, & votorũ ſemper obtineatur effectus. Per Chriſtum Dominum &c.

Qua finita, Pontifex incipit, ſchola, ſeu miniſtris proſequentibus, Antiphonam.

Vnxit te Deus Deus tuus oleo lætitiæ præ conſortibus tuis.

Pſalmus.

ERuctauit cor meum verbũ bonũ: dico ego opera mea regi. Repetitur Antiphona.

Lingua mea calamus ſcribæ: velociter ſcribentis.

Repetitur Antiphona.

Speciosus forma præ filijs hominum, diffuſa eſt gratia in labijs tuis: propterea benedixit te Deus in æternum.

Repetitur Antiphona.

Accingere gladio tuo: ſuper femur tuum potentiſsime.

Repetitur Antiphona.

Specie tua, & pulchritudine tua: intẽde proſpere, procede, & regna. Repetitur Antiph.

Propter veritatem, & manſuetudinem, & iuſtitiam: & deducet te mirabiliter dextera tua.

Repetitur Antiphona.

Sagittæ tuæ acutæ: populi ſub te cadent in corda inimicorum regis. Repetitur Antiphona.

Sedes tua Deus in ſæculũ ſæculi: virga directionis, virga regni tui. Repetitur Antiphona.

Dilexisti iustitiam, & odisti iniquitatem: propterea vnxit te Deus Deus tuus oleo lætitiæ, præ consortibus tuis.

Repetitur Antiphona.

Myrrha, & gutta, & casia a vestimentis tuis a domibus eburneis: ex quibus delectauerunt te filiæ regum in honore tuo.

Repetitur Antiphona.

Astitit Regina a dexteris tuis in vestitu deaurato: circũdata varietate. Repetitur Antiphona.

Audi filia, & vide, & inclina aurem tuam: & obliuiscere populum tuum, & domũ patris tui.

Repetitur Antiphona.

Et concupiscet rex decorem tuũ: quoniã ipse est Dominus Deus tuus, & adorabunt eum.

Repetitur Antiphona.

Et filiæ Tyri in muneribus: vultum tuum deprecabuntur omnes diuites plebis.

Repetitur Antiphona.

Omnis gloria eius filiæ regis ab intus: in fimbrijs aureis circumamicta varietatibus.

Repetitur Antiphona.

Adducẽtur regi virgines post eam: proximæ eius afferentur tibi. Repetitur Antiphona.

Afferentur in lætitia, & exultatione: adducentur in templũ regis. Repetitur Antiphona.

Pro patribus tuis nati sunt tibi filij: constitues eos principes super omnem terram.

Repetitur Antiphona.

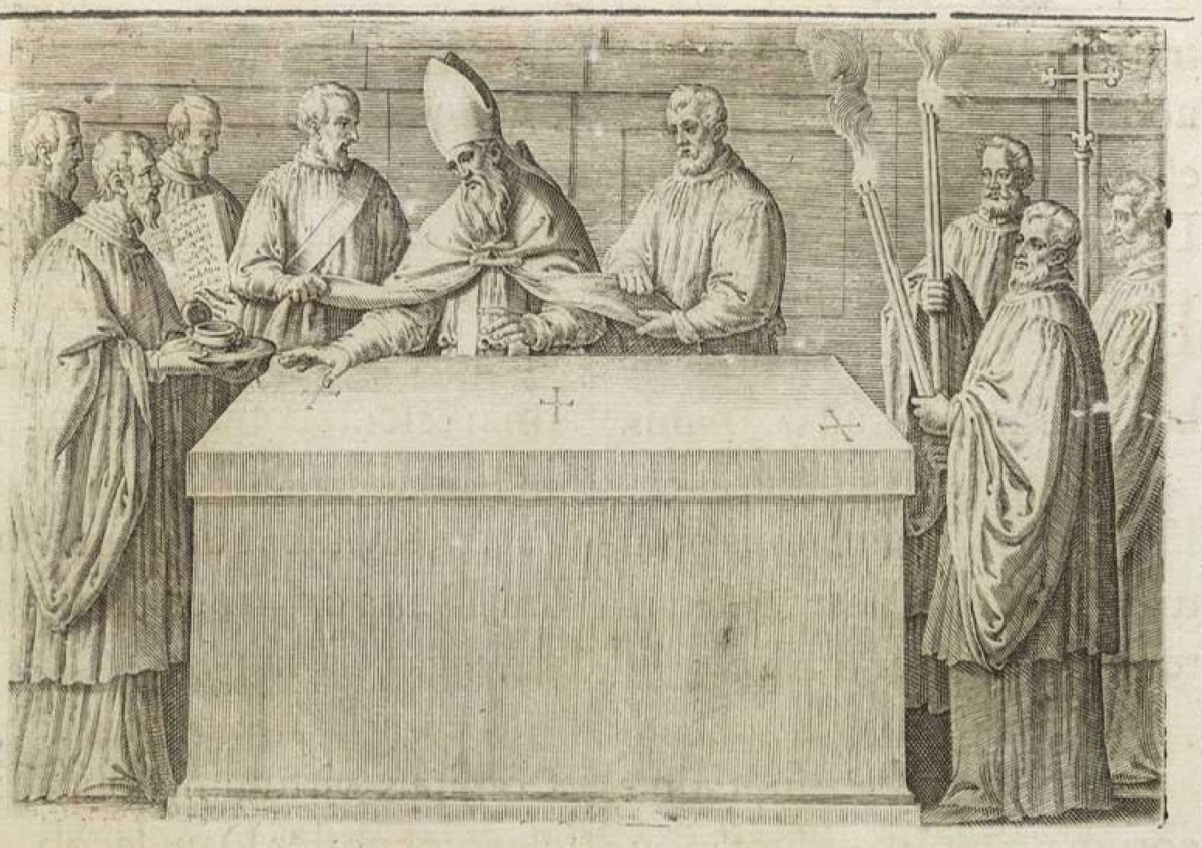
Memores erunt nominis tui Domine: in omni generatione, & generationem.

Repetitur Antiphona.

Propterea populi confitebuntur tibi in æternũ: & in sæculũ sæculi. Et nõ dicitur Glo. Patri. Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, iterum facit quinque cruces de sancto Chrismate cũ pollice dexteræ manus in medio tabulæ altaris, & ĩ quatuor eius angulis, ordine supraposito, ad quãlibet crucẽ dicens.

SAncti ✠ ficetur, & conse- ✠ cretur lapis iste. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti, in honorem Dei, & gloriosæ virginis Mariæ, atque omniũ Sanctorũ, ad nomen, & memoriam Sancti N. Pax tibi.

Dein-

Deinde Pontifex, accepto thuribulo a Sacerdote incensante, imposito, & benedicto, vt prius incenso, stans cum mitra inchoat, schola, seu ministris prosequentibus, Responsorium.

Dirigatur oratio mea, sicut incensum in conspectu tuo, Domine.

℣. Eleuatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

Quo incepto, Pontifex circuit semel altare ad sinistram, illud incensans, vt prius, quo incensato, restituto thuribulo Sacerdoti, & Antiphona finita, Pontifex deposita mitra, dicit.

Oremus. Et ministri.

Flectamus genua. ℟. Leuate.

Descendat, quæsumus, Domine Deus noster, Spiritus tuus sanctus super hoc altare, qui & dona nostra, & populi tui in eo sanctificet, & sumentium corde dignanter emundet. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Qua dicta, Pontifex inchoat, & schola, seu ministri prosequuntur, Antiphonam.

Sanctificauit Dominus tabernaculum suũ: quia hæc est do-

mus Dei; in qua inuocabitur nomen eius, de quo ſcriptum eſt: & erit nomen meũ ibi, dicit Dominus. Pſalmus.

DEus noſter refugium, & virtus: adiutor in tribulationibus, quæ inuenerunt nos nimis.

Repetitur Antiphona.

Propterea nõ timebimus dum turbabitur terra: & transferentur montes in cor maris.

Repetitur Antiphona.

Sonuerũt, & turbatæ ſunt aquæ eorum: conturbati ſunt montes in fortitudine eius.

Repetitur Antiphona.

Fluminis impetus lætificat ciuitatem Dei: ſanctificauit tabernaculum ſuum altiſsimus.

Repetitur Antiphona.

Deus in medio eius non commouebitur: adiuuabit eã Deus mane diluculo.

Repetitur Antiphona.

Conturbatæ ſunt gentes, & inclinata ſunt regna: dedit vocem ſuam, & mota eſt terra.

Repetitur Antiphona.

Dominus virtutum nobiſcũ: ſuſceptor noſter Deus Iacob.

Repetitur Antiphona.

Venite, & videte opera Domini, quæ poſuit prodigia ſuper terrã: auferens bella vſq. ad finẽ terræ. Repetitur Antiph.

Arcum conteret, & confringet arma: & ſcuta comburet igni.

Repetitur Antiphona.

Vacate, & videte quoniam ego ſum Deus: exaltabor in gentibus, & exaltabor in terra.

Repetitur Antiphona.

Dominus virtutum nobiſcũ: ſuſceptor noſter Deus Iacob.

Et non dicitur Gloria Patri, ſed Antiphona repetitur. Interim dũ Antiphona, & Pſamus prædicti dicuntur, Pontifex, accepta mitra, fundit, & ſpargit oleũ Cathecumenorũ, & Chriſma pariter deſuper altare illud manu dextera confricans, liniens, & perungens. Quo facto, incipit, ſchola, ſeu miniſtris proſequentibus Antiphonam.

Ecce odor, filij mei, ſicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus: creſcere te faciat Deus meus, ſicut arenam maris: & donet tibi de rore cæli benedictionẽ.

Pſal-

Pſalmus.

FVndamenta eius in montibus ſanctis: diligit Dominus portas Sion, ſuper omnia tabernacula Iacob.

Glorioſa dicta ſunt de te: ciuitas Dei.

Memor ero Raab, & Babylonis: ſcientium me.

Ecce alienigenæ, & Tyrus, & populus Aethiopum: hi fuerunt illic.

Numquid Sion dicet homo, & homo natus eſt in ea: & ipſe fundauit eam altiſsimus?

Dominus narrabit in ſcripturis populorum; & principum horum, qui fuerunt in ea.

Sicut lætantium omnium: habitatio eſt in te.

Et non dicitur Gloria Patri.

Finito Pſalmo, Pontifex ſtans cum mitra, dicit.

LApidem hunc, fratres cariſſimi, in quo vnguentũ ſacræ vnctionis effunditur, ad ſuſcipiẽda populi ſui vota, & ſacrificia, oremus vt Dominus noſter bene ✠ dicat, & conſecret; & quod eſt vnctum a nobis, ſit vnctũ in nomine eius; vt plebis vota ſuſcipiat, & altari per ſacrã vnctionẽ perfecto, dũ propitiationẽ ſacrorũ imponimus, ipſi pro

pitiatores Dei esse mereamur. Per Iesum Christum &c.

Quo dicto, inchoat schola, seu ministris prosequentibus, Antiphonam.

Aedificauit Moyses altare Domino Deo, offerens super illud holocausta: & immolans victimas, fecit sacrificiũ vespertinũ in odorem suauitatis Domino Deo, in cõspectu filiorũ Israel.

Qua finita, stans adhuc cum mitra, dicit.

DEi Patris omnipotentis misericordiã supplices imploremus, fratres carissimi, vt altare hoc sacrificijs spiritualibus imbuendũ nostræ vocis exoratus officio præsenti benedictione sanctificet, atq. in eo sẽper oblationes famulorũ suorũ studio suæ deuotionis impositas bene✠dicere, & sancti✠ficare dignetur; & spirituali placatus incenso, precibus familiæ suæ prõptus exauditor assistat. Per Christum Dominum &c.

Deinde benedicit incẽsum super altare cremandũ, stans ibidem, deposita mitra, dicens.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DOmine Deus omnipotẽs, cui assistit exercitus Angelorum cũ tremore, quorũ seruitium spirituale, & igneũ esse cognoscitur, dignare respicere, bene✠dicere, & sancti✠ficare hanc creaturã incensi; vt omnes lãguores, omnesq. infirmitates, atq. insidiæ inimici odorẽ eius sentiẽtes effugiant, & separẽtur a plasmate tuo, nũquã lædatur a morsu antiqui serpentis, quod pretioso Filij tui sanguine redemisti. Per eundem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde aspergit ipsũ aqua benedicta, & accepta mitra, format propria manu ex ipso incẽso quinq. cruces, quamlibet de quinque granis, super illa quinque loca altaris, in quibus cruces de aqua, & oleo, & Chrismate factæ prius fuerunt, & super quamlibet crucem thuris ponit

vnam crucem factã de subtili candela, ad mensuram crucis de granis incensi factæ, & cuiuslibet crucis capita accenduntur, vt cum ipsis thus comburatur, & cremetur. Omnibus autem crucibus accensis, Pontifex, deposita mitra, flexis coram altarì genibus, inchoat, schola, seu ministris prosequentibus.

Alleluia. ℣. Veni sancte Spiritus: reple tuorũ corda fideliũ, & tui amoris in eis ignem accẽde.

Nisi cõsecratio huiusmodi fieret inter Dominicam Septuagesimæ, & festũ Paschæ Resurrectionis Domini nostri Iesu Christi: quia tunc, omisso Alleluia, dicitur versus tantũ. Quo dicto, surgit Pontifex stans ibidem versus ad altare, sine mitra, & schola, seu ministri cantant, Antiphonas duas sequentes.

Ascendit fumus aromatum in conspectu Domini de manu Angeli. Alia Antiphona.

Stetit Angelus iuxta aram templi, habens thuribulum aureum in manu sua: & data sunt ei incensa multa, & ascendit fumus aromatum in conspectu Dei.

Quibus finitis, Pontifex adhuc stans ante altare sine mitra, dicit. Oremus. Et ministri.

F lectamus genua. ℟. L euate.

D Omine ſancte, Pater omnipotens, æterne Deus, clemēs, & propitius preces noſtræ humilitatis exaudi, & reſpice ad huius altaris tui holocauſtum, quod non igne viſibili probetur, ſed infuſum ſancti Spiritus tui gratia in odorem ſuauitatis aſcendat, & legitime ſe ſumentibus Euchariſtia medicabilis fiat, ad vitamque proficiat ſempiternam. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. A men.

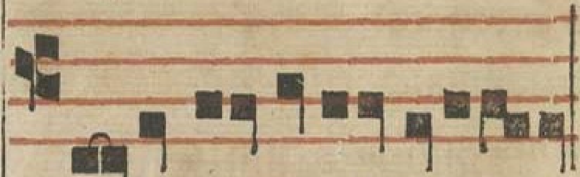
Poſt hæc, combuſtis candelis, & thure, cineres illius combuſtionis per vnum ex miniſtris cum ſpatulis ligneis abraduntur, & collecti in aliquo vaſe proijciūtur in ſacrario. Interim Pōtifex ſine mitra ſtans ante gradus altaris, verſus ad altare, dicit.

O remus. Et miniſtri.

F lectamus genua. ℟. L euate.

D Eus omnipotens, in cuius honorē, ac beatiſsimæ virginis Mariæ, & omniū Sanctorum, ac nomen, & memoriam Sancti tui N. nos indigni altare hoc conſecramus, clemens, & propitius preces noſtræ humilitatis exaudi, & præſta, vt in hac mēſa ſint libamina tibi accepta, ſint grata, ſint pinguia, & ſancti Spiritus tui ſemper rore perfuſa; vt omni tempore hoc in loco ſupplicantis tibi familiæ tuæ anxietates releues, ægritudines cures, preces exaudias, vota ſuſcipias, deſiderata confirmes, poſtulata concedas. Per Dominum noſtrū Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiuſdem Spiritus ſancti Deus.

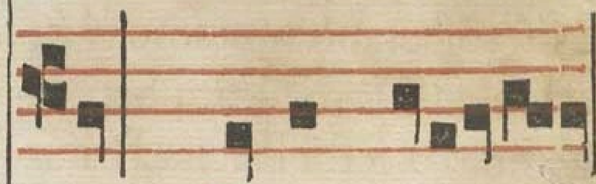
Deinde eodē modo ſtans dicit mediocri voce extenſis manib. ante pectus, hāc Præfationem.

P er omnia ſæcula ſæculorū.

℟. A men. ℣. D ominus vobiſ-

cum. ℟. E t cum ſpiritu tuo.

℣. Surſum corda.
℟. Habemus ad Dominum.
℣. Gratias agamus Domino Deo noſtro.
℟. Dignum, & iuſtum eſt.
Vere dignum, & iuſtum
eſt, æquum, et ſalutare
nos tibi ſemper, & vbi-
que gratias agere, Domi-
ne ſanctæ, Pater omnipo-
tens æterne Deus, & cle-
mens, cuius nec initium,
nec finis aduertitur; qui
quantus es, tantus eſſe vo-

lu isti, sanctus sci li cet,
ac mirabilis Deus, cuius
maiestatem elementa non
capiunt. Te benedicimus;
te supplices deprecamur,
vt tibi sit altare hoc, sicut
illud, quod Abel saluta-
ris mysterij in passione
præcursor iugulatus a fra-
tre nouo sangui ne im-
buit, & sacrauit. Sit tibi,
Domine, altare hoc, sicut
illud, quod Abrahã pa-
ter noster, qui videre te

me-

meruit, fabricauit, & in-
uocato tuo nomine, con-
ſecrauit, in quo Sacerdos
Melchiſedech ſacrifici j
formam triumphalis ex-
preſsit. Sit tibi Domine,
altare hoc, ſicut illud, ſu-
per quod Abraham ſemi-
narium fidei noſtræ Iſaac
fi li um ſuum, dum ti bi
toto corde credidit, toto
corde impoſuit, in quo
ſalutaris myſteri j Sacra-
mentum dominicæ paſ-

ſi-o nis oſtenſum eſt, dum
offertur Filius, Agnus oc-
ciditur. Sit tibi, Domine,
altare hoc, ſicut il lud,
quod Iſaac puteum pro-
fundæ puritatis inueniens,
abundantiæ e i nomen
imponẽs, tuæ maieſtati
dicauit. Sit tibi, Domine,
altare hoc, ſicut ille lapis,
quẽ Iacob ſupponẽs capiti
ſuo aſcendentes, & de-
ſcendentes Angelos per
ſcalæ myſterium, ſomno

reue-

reuelante, cognouit. Sit
tibi, Domine, altare hoc,
ſicut illud, quod Moyſes.
ſuſceptis mandatis, in præ-
figurati o ne Apoſtolica
duodecim lapidum con-
ſtructione firm[...]uit. Sit
ti bi, Domine, alta re
hoc, ſicut illud, quod
Mo y ſes ſe ptem di e-
rum pu ri fi ca ti o ne
mundauit, & cæ le ſti
tu o col lo qui o, San-
cta San cto rum vo-

cauit

cauit; ſicut lo cu tus es
ad Mo y ſen, di cens.
Si quis te ti ge rit al-
tare hoc, ſanctificatus
habeatur. Sit in hoc
ergo al ta ri in no cen-
tiæ cultus, immoletur
ſuperbia; iracundia iu-
guletur; luxu ri a, om-
niſque libido ſe ri atur:
offeratur pro turturi-
bus ſacrificium caſtitatis,
& pro pullis columbarum
innocentiæ ſacrificium.

Quod

Quod sequitur, dicit plane legendo, ita tamen, quod a circumastantibus audiri possit.

Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Præfatione finita, Pontifex, accepta mitra, inungit cum pollice dexteræ manus Chrismate intincto frontem altaris in modum crucis, inchoās, schola, seu ministris prosequentibus, Antiphonam.

Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis a templo sancto tuo, quod est in Ierusalem, Alleluia.

Psalmus.

Exurgat Deus, & dissipentur inimici eius: & fugiant, qui oderunt eum a facie eius.

Dicitur totus, prout habetur supra in fine benedictionis Abbatis. Quo dicto, Pontifex, deposita mitra, dicit.

Oremus.

Maiestatem tuam, Domine, humiliter imploramus, vt altare hoc sacræ vn-

ctionis libamine ad ſuſcipienda populi tui munera inunctum potenter bene ✠ dicere, & ſancti ✠ ficare digneris; vt quod nunc a nobis indignis ſub tui nominis inuocatione, in honorem beatiſsimæ virginis Mariæ, & omnium Sanctorum, atque in memoriam Sancti tui N. ſacroſancti Chriſmatis vnctione delibutum eſt, placeat tibi, atque altare maneat perpetuum; vt quidquid deinceps ſuper illud oblatum, ſacratumve fuerit, dignum tibi fiat holocauſtum, atque omnium hic offerentium ſacrificia a te pio Domino benigne ſuſcipiantur; & per ea vincula peccatorum noſtrorum abſoluantur; maculæ deleantur; veniæ impetrentur; & gratiæ acquirantur: quatenus vna cum Sanctis, & electis tuis vitam percipere mereamur æternã. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra, cum pollice dexteræ manus Chriſmate intincto inungit in modum crucis coniunctiones menſæ, ſeu tabulæ, altaris, & tituli, ſiue ſtipitis, in quatuor angulis, quaſi illa coniungens, ad ſingulas cruces, dicens.

In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti.

Deinde depoſita mitra, dicit.

Oremus.

Supplices te deprecamur, omnipotens æterne Deus, per vnigenitum filium tuum Dominũ noſtrũ Ieſum Chriſtum, vt altare hoc ſanctis vſibus præparatum cæleſti benedictione ſancti ✠ fices; & ſicut Melchiſedech Sacerdotis præcipui oblationẽ dignatione mirabili ſuſcepiſti, ita impoſita huic nouo altari munera ſemper accepta ferre digneris; vt populus, qui in hanc Eccleſiæ domum ſanctam conueniet, per hæc libamina cæleſti ſanctificatione ſaluatus, animarum quoque ſuarum ſalutem perpetuam conſequatur. Per eundem Chriſtum Dominum noſtrum.

℟. Amen.

Post hæc Subdiaconi abstergunt diligenter cum mantilibus telæ grossæ mẽsam altaris; & Pontifex accedit ad sedem suam iuxta altare, in qua cum mitra sedens fricat bene manus cum medulla panis, ac lauat, & extergit. Quo facto, Subdiaconis, seu Acolitis præsentantibus Pontifici tobaleas nouas, & mũdas, ac vasa, & ornamenta ad cultum Dei, & altaris consecrati pertinẽtia, Põtifex, deposita mitra, surgit, & stans benedicit illa, dicens.

Benedictio tobalearum, vasorum, & ornamentorum altaris consecrat.

A diutorium nostrum in nomine Domini.

℟. Q ui fecit cælum, & terram.

℣. D ominus vobiscum.

℟. E t cum spiritu tuo.

O remus.

Omnipotens, & misericors Deus, qui ab initio vtilia, & necessaria hominibus creasti, quique per famulum tuum Moysen vestimenta Pontificalia, & Sacerdotalia, seu Le-

uitica Sacerdotibus, & Leuitis, atq. ornamẽta, & linteamina facere famulum tuum Moysen per quadraginta dies docuisti, atque etiam quæ Maria texuit, & fecit in vsum ministerij tabernaculi fœderis ordinasti, purificare, bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, & conse ✠ crare per nostræ humilitatis seruitium digneris hæc ornamẽta, & linteamina in vsum altaris tui; vt diuinis cultibus, & Sacris mysterijs apta existant, hisque confectioni corporis, & sanguinis Iesu Christi filij tui Domini nostri dignis pareatur famulatibus. Qui tecũ viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde aspergit illa aqua benedicta. Tum ministri ponũt super altare Chrismale, siue pannum lineum ceratum ad mẽsuram altaris factum, deinde vestiunt altare tobaleis, & ornamentis benedictis, ponẽtes desuper crucem, & alia ornamenta. Interim Pontifex stans ibidẽ inchoat Antiphonam primam, schola, seu ministris prosequentibus ipsam, & alias Antiphonas sequentes, & Responsoria cum suis versibus, & Psalmis.

Antiphona.

Circumdate Leuitæ altare Domini Dei, vestite vestimentis albis: estote & vos canentes hymnum nouum dicentes Alleluia.

Mirabilis Deus in Sanctis suis, & sanctus in omnibus operibus suis.

℣. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæc. &c.

Alia Antiphona.

Circumdate Sion, & complectimini eam: narrate in turribus eius.

℣. Magnus Dominus, & laudabilis nimis: in ciuitate Dei nostri in monte sancto eius.

Deinde dicitur Responsoriũ.

Induit te Dominus tunica iucunditatis, & imposuit tibi coronam.

Et ornauit te ornamentis ſanctis.

℣. Luce ſplendida fulgebis, & omnes fines terræ adorabunt coram te.

Et ornauit te.

℣. Nationes ex longinquo ad te venient, & munera deferentes adorabunt Dominum: & terram tuam in ſanctificatione habebunt, & nomen magnum tuum inuocabunt.

Et ornauit te.

℣. Benedicti erunt, qui te ædificauerunt, tu autem lætaberis in filijs tuis: quoniam omnes benedicentur, & congregabuntur ad Dominum.

Et ornauit.

Et non dicitur Gloria, ſed ſequens Antiphona dicitur.

In velamento alarum tuarum protege nos, Domine, & in laude tua gloriemur.

Pſalmus.

DEus Deus meus: ad te de luce vigilo.

Sitiuit in te anima mea: quam multipliciter tibi caro mea.

In terra deſerta, inuia, & inaquoſa, ſic in ſancto apparuit tibi: vt viderem virtutem tuam, & gloriam tuam.

Quoniam melior eſt miſericordia tua ſuper vitas: labia mea laudabunt te.

Sic benedicam te in vita mea: & in nomine tuo leuabo manus meas.

Sicut adipe, & pinguedine repleatur anima mea: & labijs exultationis laudabit os meũ.

Sic memor fui tui ſuper ſtratum meum, in matutinis meditabor in te: quia fuiſti adiutor meus.

Et in velamento alarum tuarum exultabo, adhæſit anima mea poſt te: me ſuſcepit dextra tua.

Ipſi vero in vanum quæſierũt animam meam, introibunt in inferiora terræ: tradentur in manus gladij, partes vulpium erunt.

Rex vero lætabitur in Deo, laudabũtur omnes qui iurant in eo: quia obſtructum eſt os loquentium iniqua.

Gloria Patri, & Filio, & Spiri-

tui sancto.

Sicut erat in principio, & nūc, & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

Finito Psalmo, Pontifex, deposita mitra, ascendit ad altare, & facta cruci super altari positæ reuerentia, incipit, schola, seu ministris prosequentibus, Antiphonam.

Omnis terra adoret te Deus, & psallat tibi: psalmum dicat nomini tuo Domine.

Interim dum Antiphona cătatur, Pontifex incensat super altare in modum crucis; & Antiphona finita, Pontifex eam reincipit, & schola prosequitur, & interim iterum ipse Pōtifex super altare in modum crucis incensat, quod & tertio facit, quo facto, stans ante medium altaris dicit.

Oremus.

Descendat, quæsumus, Domine Deus noster, Spiritus tuus sanctus super hoc altare, qui & dona nostra, & populi tui in eo sanctificet, & sumentium corda dignanter emundet. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, altare hoc nomini tuo dedicatum cælestis virtutis bene ✠ dictione sanctifica; & omnibus in te sperantibus auxilij tui munus ostende; vt hic Sacramentorum virtus, & votorum obtineatur effectus. Per Dominum nostrū Iesum Christum Filium tuū, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

℣. Benedicamus domino.

℟. Deo gratias.

Quo dicto, Pontifex accedit ad sacristiam, siue sacrarium, vbi deposito pluuiali, parat se ad celebrandum Missam, si voluerit, vel facit per aliquem Sacerdotem in dicto altari cōsecrato solemniter celebrari. Missa dicitur, vt in Missali, in ipsa die dedicationis Altaris.

Fini-

Finita Miſſa, Pontifex dat benedictionem ſolemnem, & indulgentias, exuit ſe ſacris veſtibus, & vadit in pace.

DE CONSECRATIONE altaris, cuius ſepulcrum Reliquiarum eſt in medio ſummitatis ſtipitis.

ORdo prædictus conſecrandi altare ſemper ſeruatur, quando ſepulcrum Reliquiarum eſt in medio tabulæ altaris, a parte ſuperiori, vel in ſtipite a parte anteriori, aut poſteriori. Si vero ſepulcrũ eſt in medio ſummitatis ſtipitis, ſupra autem ſit ponenda ipſa tabula, ſiue mẽſa altaris. Finita aquæ benedictione, cũ vino, & cinere, atq. Oratione.

Omnipotens ſempiterne Deus, creator, & conſeruator humani. &c.

Pontifex ſtans cum mitra, & aqua benedicta huiuſmodi, vino, & cinere mixta, facit maltam, ſiue cæmentum ex calce, & ſabulo, ſeu tegula trita ad hoc paratis, quod deinde, depoſita mitra, benedicit, dicens.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

SVmme Deus, qui ſumma, & media, imaq. cuſtodis, qui omnem creaturam intrinſecus ambiendo cõcludis, ſancti ✠ fica, & bene ✠ dic has creaturas calcis, & ſabuli. Per Chriſtum Dominum noſtrũ.

℟. Amen.

Quo facto, tabula ipſa altaris a ſtipite ſeparata iacente, debet fieri Reliquiarũ deportatio, & incluſio, Pontifice proceſſionaliter accedente ad locũ, vbi Reliquiæ ſunt depoſitæ, in quo Pontifex ſtans ab extra ſine mitra, dicit.

Oremus.

Et miniſtri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

Aufer a nobis, &c. continuans per omnia vſque ad, Cõſecretur, & ſãctificetur hæc tabula,

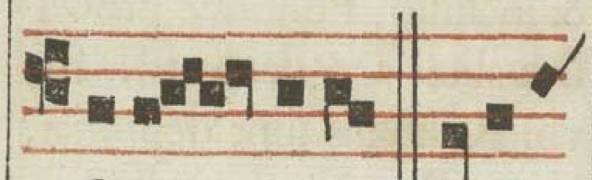
inclusiue, prout supra ordinatum est. Qua dicta, Sacerdotes, & Leuitæ eleuant aram, siue tabulam, seu mensam altaris, & collocant eam super stipitem; & cæmentarij cum dicto cæmẽto benedicto ipsam liniunt, & firmant, schola interim cantante, seu ministris dicentibus, Responsorium.

Vos Sacerdo tes, & Le-

ui tæ sancti-

fica mini. Et as-

fer te a ram Do mi-

ni De i I sra el

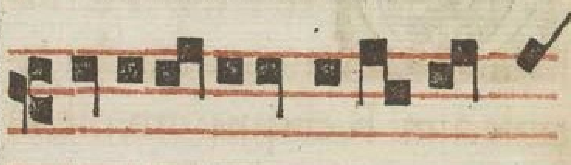
ad lo cum, qui e i

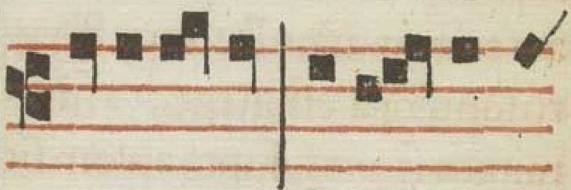
pa ra tus est.

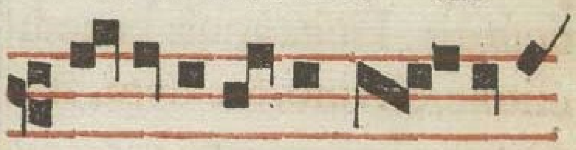
℣. Vos sacti Domini

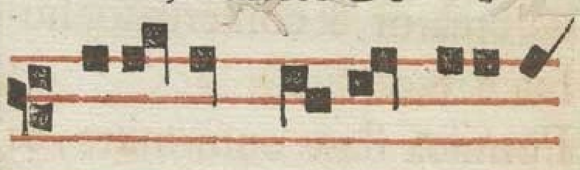
vo cabimini mini stri

De i nostri: dice tur

vobis, sit timor De i

vobiscum, & cum dili-

gentia

Leuata itaque ara, & colloca-ta, ac cum cæmento prædicto bene firmata, Pontifex inchoat Antiphonam.

Sub altare Dei: & continuat vſque ad Orationem.

Dirigatur, incluſiue: qua dicta, proſequitur altaris conſecrationem, accedens ad altare cũ mitra, & ſtans ante illud, depoſita mitra, incipit, ſchola, ſeu miniſtris proſequentibus Antiphonam.

Introibo ad altare Dei.

cum omnibus ſequentibus vſque ad Orationem.

Deus, qui es viſibilium rerum omnium &c. incluſiue.

Qua dicta, Pontifex, accepta mitra, ſedet, & miniſtri extergunt mẽſam altaris cum linteo mundo; & mox Pontifex thurificat ſuper illam in modum crucis in medio, & in quatuor eius angulis, inchoans, ſchola, ſeu miniſtris proſequentibus, Reſponſorium.

Dirigatur oratio mea, ſicut incenſum, in conſpectu tuo Domine.

℣. Eleuatio manuum mearum ſacrificium veſpertinum.

Et omnia alia deinde fiunt, prout ſupra ordinata ſunt, vſque ad finem.

DE ALTARIS PORtatilis conſecratione.

ALtaris portatilis conſecratio poteſt fieri quocũque die, & loco, ieiuno tamen ſtomacho. Parantur in loco, vbi conſecratio huiuſmodi fieri debet, in primis aliquæ Reliquiæ cum tri-

bus granis incensi in altari recludendæ, sanctum Chrisma in vasculo, & ampulla, Oleum sanctum cathecumenorum etiã in vasculo, & ampulla, media libra thuris, cuius medietas sit in granis, thuribulum cum nauicula, & cochleari, vas cum prunis ardentibus, vas aquæ mũdæ, vas cum cineribus, vas cum sale, vas vini, asperforium factum de herba hyssopi, mãtilia ex tela grossa ad extergendum altare consecrandũ, quoties expedierit, quinque cruces paruæ factæ de candelis ceræ subtilibus, aliquæ spatulæ ligneæ paruæ ad abradendum de altari combustiones candelarum, & thuris, vas, in quo ipsæ rasuræ deponantur, duo candelabra cum duobus cereis cõtinuo ardentibus prope Reliquias, vas cũ aqua ad abluendas manus Pontificis, & medulla panis, ac mantilia pro extergendis manibus. Pontifex igitur paratus amictu, alba, cingulo, stola, pluuiali albi coloris, & mitra simplici, si cõsecrationẽ huiusmodi publice facere velit, vel si in camera sua aut alio loco secrete, Stolã habeat supra Rochetũ, vel supra superpelliceum, si sit regularis, ab humeris dependentẽ, & mitram simplicẽ, stãs ante tabulam ipsam, siue altare consecrãdum positum super aliquã mẽsam, vel altare, mitrã in capite tenẽs absolute dicit.

Deum omnipotentem, fratres carissimi, votis exultantibus deprecemur, vt qui per omnem mundum fidem sparsit, & Ecclesiam congregauit, qui est lapis de monte sine manibus abscissus, qui angularem compagem solidauit, hanc petram serenus illustret, eamque æterno lumine irrigatam ita multiplicibus, & diuersis charismatibus locupletet, vt super illam, administrandam sui corporis hostiam bene ✠ dicat, & suscipiat consecratam. Qui cum Deo Patre viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde

Deinde detecto capite, genuflexus ante altare consecrandum, dicit.

Deus in adiutorium meum intende.

Quo dicto, Pontifice surgente, chorus respondet.

Domine, ad adiuuandum me festina.

Tum Pontifex stans sine mitra in eodem loco, dicit.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.

Chorus respondet.

Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

tine Alleluia.

& id eisdem modo, & loco, secundo, & tertio fit, voce semper altius eleuata.

Quibus dictis, Pontifex stans in eodem loco cum mitra benedicit aquam cum sale, cinere, & vino incipiens absolute exorcismum salis, prout habetur supra sub Ecclesiæ dedicatione vsque ad Orationem.

Omnipotens ſempiterne Deus, creator, & conſeruator humani generis &c. incluſiue, hoc ſaluo, quod vbicumque ſit mentio de Eccleſiæ conſecratione, dicit ſolum de altaris, vel tabulæ. Aqua igitur benedicta, Pontifex, retenta mitra, ſtans ante altare intingit pollicem dexteræ manus in aqua prædicta per eum benedicta, & cum eo, & aqua huiuſmodi facit crucem in medio tabulæ, vel altaris, dicens.

Sancti ✠ ficetur, & conſe ✠ cretur hæc tabula. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti. Pax tibi.

Deinde facit ex eadem aqua cum eodem pollice quatuor cruces in quatuor cornibus altaris, repetẽs in qualibet cruce verba præmiſſa

Sancti ✠ ficetur, & conſe- ✠ cretur hæc tabula &c. Facit autem primam crucem in dextera parte poſteriori lapidis, id eſt, Euangelij, ſecundam in ſiniſtra parte anteriori tranſuerſa primæ, ter-

tiã in dextera anteriori, quartam in sinistra posteriori tertiæ transuersa. Quo facto, inchoat ministris prosequentibus Antiphonam.

Asperges me, Domine, hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuẽ dealbabor.

Psalmus.

Miserere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam.

Totus dicitur sine Gloria Patri. Et in fine repetitur ipsa Antiphona, & interim dum dicuntur Antiphona, & Psalmi prædicti, Pontifex cum mitra aspergit cum aspersorio de herba hyssopi facto de ipsa aqua tabulam, per eius circuitum tribus vicibus. Quo facto, tabula abstergitur cum mundo panno lineo, deinde Pontifex, deposita mitra, dicit.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEus, qui es visibilium omnium rerum, & inuisibilium conditor, & cunctarum sanctificationum consecrator, ad dedicationem huius dominicæ mensæ adesse dignare; & quæ sacrato Oleo, & Chrismate a nobis indignis est linienda, & benedicenda, tuæ sancti✠ficationis in eam infunde virtutem, & consecrationẽ; vt omnes, qui ad eã te deprecaturi accesserint, tuæ propitiationis auxilium sentiãt. Per Christum Dominum nostrũ.

℞. Amen.

Tum inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam.

Dirigatur, Domine, oratio mea, sicut incensum, in conspectu tuo Domine.

Qua incepta, Pontifex, accepta mitra, thurificat tertio tabulam per circuitum eius. Finita incensatione, Pontifex inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam.

Erexit Iacob lapidem in titulum, fundens oleum desuper.

Psalmus.

QVam dilecta tabernacula tua Domine virtutum: concupiscit, & deficit anima mea in atria Domini.

Cor meum & caro mea: exultauerunt in Deum viuum.

Etenim passer inuenit sibi domum: & turtur nidum, vbi reponat pullos suos.

Altaria tua Domine virtutũ: rex meus & Deus meus.

Beati qui habitant in domo tua Domine: in sæcula sæculorum laudabunt te.

Beatus vir, cuius est auxilium abs te: ascensiones in corde suo disposuit in valle lacrymarum, in loco quem posuit.

Etenim benedictionem dabit legislator, ibunt de virtute in virtutẽ: videbitur Deus Deorum in Sion.

Domine Deus virtutũ exaudi orationem meam: auribus percipe Deus Iacob.

Protector noster aspice Deus: & respice in faciem Christi tui.

Quia melior est dies vna in

atrijs tuis: super millia.

Elegi abiectus esse in domo Dei mei: magis quam habitare in tabernaculis peccatorũ.

Quia misericordiam & veritatem diligit Deus: gratiam, & gloriam dabit Dominus.

Non priuabit bonis eos, qui ambulant in innocentia: Domine virtutum, beatus homo qui sperat in te.

Et non dicitur Gloria Patri.

Dum Antiphona, & Psalmus dicuntur, Pontifex stans cum mitra, intingit pollicem dexteræ manus in Oleum Cathecumenorum, & cũ eo in medio altaris, & quatuor eius cornibus, in locis, in quibus fecerat cruces de aqua benedicta, videlicet primam in medio altaris, secundam in dextero posteriori, idest, Euangelij, tertiam in sinistro anteriori, quartã in dextero anteriori, quintam in sinistro posteriori, dicẽs, dum singulas cruces facit.

SAncti ✠ ficetur, & conse ✠ cretur hæc tabula. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ Sancti. Pax tibi.

Deinde Pontifex inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam.

Dirigatur, Domine, oratio mea, sicut incensum, in conspectu tuo Domine.

Et dum Antiphona dicitur, Pontifex thurificat semel tabulam per circuitum, deinde restituto thuribulo, & Antiphona finita, deposita mitra, dicit.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

ADsit, Domine, misericordiæ tuæ ineffabilis pietas, & super hanc tabulam opem tuæ bene ✠ dictionis, & virtutem tuæ vnctionis infunde; vt, te largiente, referat præmiũ quisquis intulerit votum. Per Christum Dominum nostrũ.

℟. Amen.

Oratione finita, Pontifex inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam.

Mane surgens Iacob erigebat

lapidem in titulum fundens oleum desuper: votum vouit Domino: vere locus iste sanctus est, & ego nesciebam.

Psalmus.

BOnum est confiteri Domino: & psallere nomini tuo altissime.

Ad annuntiandum mane misericordiam tuam: & veritatẽ tuam per noctem.

In decachordo, psalterio: cum cantico in cithara.

Quia delectasti me Domine in factura tua: & in operibus manuum tuarum exultabo.

Quam magnificata sunt opera tua Domine: nimis profundæ factæ sunt cogitationes tuæ.

Vir insipiens non cognoscet: & stultus non intelliget hæc.

Cum exorti fuerint peccatores sicut fænum: & apparuerint omnes, qui operantur iniquitatem.

Vt intereant in sæculum sæculi: tu autem altissimus in æternum Domine.

Quoniã ecce inimici tui Domine, quoniam ecce inimici tui peribunt: & dispergentur omnes, qui operantur iniquitatem.

Et exaltabitur sicut vnicornis cornu meum: & senectus mea in misericordia vberi.

Et despexit oculus meus inimicos meos: & in insurgentibus in me malignantibus: audiet auris mea.

Iustus, vt palma florebit: sicut cedrus Libani multiplicabitur.

Plantati in domo Domini: in atrijs domus Dei nostri florebunt.

Adhuc multiplicabuntur in senecta vberi: & bene patientes erunt, vt annuntient.

Quoniam rectus Dominus Deus noster: & non est iniquitas in eo.

Et non dicitur Gloria Patri. Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, facit iterũ quinque cruces cum pollice de eodem oleo Cathecumenorum in eisdem locis altaris, & eo ordine, prout prius fecit, dicens, dum singulas cruces facit.

SAncti ✠ ficetur, & conse ✠ cretur hæc tabula. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. Pax tibi.

Deinde Pōtifex, inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam.

Dirigatur, Domine, oratio mea, sicut incensum, in conspectu tuo.

Interim dum Antiphona dicitur Pontifex, retenta mitra, thurificat iterum semel tabulam per circuitum. Quo facto, Pontifex, deposita mitra, dicit.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

ADesto, Domine, dedicationi huius mensæ tuæ, & in eam, quæ a nobis indignis sancto linita est Oleo, bene ✠ dictionis, & sancti ✠ ficationis tuæ virtutem, & consecrationem infunde. Qui viuis, & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Qua finita, Pontifex incipit, schola, seu ministris prosequētibus, Antiphonam.

Vnxit te Deus Deus tuus oleo lætitiæ præ consortibus tuis.

Psalmus.

DEus noster refugium & virtus: adiutor in tribulationibus, quæ inuenerunt nos nimis.

Propterea non timebimus dũ turbabitur terra: & transferentur montes in cor maris.

Sonuerunt & turbatæ sunt aquæ eorum: conturbati sunt montes in fortitudine eius.

Fluminis impetus lætificat ciuitatem Dei: sanctificauit tabernaculum suum altissimus.

Deus in medio eius non commouebitur; adiuuabit eam Deus mane diluculo.

Conturbatæ sunt gentes, & inclinata sunt regna: dedit vocem suam, & mota est terra.

Dominus virtutum nobiscũ: susceptor noster Deus Iacob.

Venite, & videte opera Domini, quæ posuit prodigia super terram: auferens bella vsque ad finem terræ.

Arcum cõteret & confringet arma: & scuta comburet igni.

Vacate & videte quoniã ego sum Deus: exaltabor in gentibus, & exaltabor in terra.

Dominus virtutum nobiscũ: susceptor noster Deus Iacob.

Et non dicitur Gloria Patri.

Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, iterum facit quinq; cruces de sancto Chrismate cum pollice dexteræ manus in medio tabulæ altaris, & in quatuor eius angulis, ordine supra posito, ad quamlibet crucem dicens.

SAncti ✠ ficetur, & conse ✠ cretur hæc tabula. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. Pax tibi.

Deinde Põtifex, accepto thuribulo a Sacerdote incensante, imposito, & benedicto incenso, stans cum mitra inchoat, & schola, seu ministri prosequũtur, Antiphonam.

Dirigatur, Domine oratio mea, sicut incensum, in conspectu tuo.

Qua incepta, Pontifex retenta mitra iterum semel thurificat tabulam per circuitum, dein-

de, deposita mitra, dicit.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

EXaudi nos Deus noster, & precum nostrarum libenter accipe vota, & altare hoc ad celebranda diuina mysteria præparatum cælestis vnguenti odore asperge, & aromata diuinæ sanctificationis illi infunde; & sicut lapidem Iacob Patriarchæ erectum vnguenti perfusione dicasti, & Angelicis visionibus per scalam gradus Ecclesiæ figurasti, sic quoque super hunc lapidem altari coaptandum cælestis gratiam sanctifi ✠ cationis immitte; vt dum tibi super eum sacri corporis, & sanguinis vnigeniti filij tui mysteria consecrantur, petentibus peccata dimittantur, & merentibus influas gratiam sempiternam. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Oratione dicta, Pontifex, accepta mitra, intingit pollicem dexteræ manus in sanctum Chrisma, & cum eo signat cōfossionem, idest, sepulcrum, in quo Reliquiæ sunt reponēdæ, in medio formando signū dicens.

COnse ✠ cretur, & sancti ✠ ficetur hoc sepulcrum. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti. Pax huic domui.

Deinde deposita mitra, recōdit venerāter Reliquias cum tribus granis thuris in tabula, siue altari, & sepulcrum Reliquiarum huiusmodi claudit. Quo facto, adhuc stans sine mitra, dicit.

Oremus.

DEus, qui ex omnium cohabitatione Sanctorū, æternum maiestati tuæ condis habitaculum, da ædificationi tuæ incremēta cælestia; & præsta, vt quorum hic Reliquias pio amore complectimur, eorum semper meritis adiuuemur. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Tum inchoat Pontifex, schola, seu ministris prosequentibus, Antiphonam.

Ecce odor filij mei, sicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus: crescere te faciat Deus meus, sicut arenam maris, & donet tibi de rore cæli benedictionem.

Psalmus.

FVndamenta eius in montibus sanctis: diligit Dominus portas Sion, super omnia tabernacula Iacob.

Gloriosa dicta sunt de te: ciuitas Dei.

Memor ero Raab, & Babylonis: scientium me.

Ecce alienigenæ, & Tyrus, & populus Aethiopum: hi fuerunt illic.

Numquid Sion dicet homo, & homo natus est in ea: & ipse fundauit eam altissimus?

Dominus narrabit in scripturis populorum: & principum horum, qui fuerunt in ea.

Sicut lætantium omnium: habitatio est in te.

Et non dicitur Gloria Patri.

Dum Antiphona, & Psalmus prædicti dicuntur, Pontifex, accepta mitra, fundit, & spargit oleum Cathecumenorũ, & sanctũ Chrisma manu dextera confricans, liniens, & perungens, totum lapidem.

Finito Psalmo, Pontifex stans cum mitra, dicit.

LApidem hunc, fratres carissimi, in quo vnguentũ sacræ vnctionis effunditur, ad suscipienda populi sui vota, & sacrificia, oremus, vt Dominus noster bene ✠ dicat, & cõse ✠ cret, & quod est vnctum a nobis, sit vnctum in nomine eius; vt plebis vota suscipiat, & altari per sacram vnctionem perfecto, dum propitiationẽ sacrorũ imponimus, ipsi propitiatores Dei esse mereamur. Per Iesum Christum Dominum nostrum, qui cum eo, & Spiritu sancto viuit, & regnat Deus in sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Quo dicto, inchoat schola, seu ministris prosequentibus Antiphonam.

Aedificauit Moyses altare Domino Deo, offerens super illud holocausta: & immolans victimas, fecit sacrificium vespertinum in odorem suauitatis Domino Deo, in conspectu filiorum Israel.

Qua finita, stans adhuc cum mitra Pontifex, dicit.

DEi Patris omnipotētis misericordiam supplices imploremus, fratres carissimi, vt altare hoc sacrificijs spiritualibus imbuēdū nostræ vocis exoratus officio præsenti bene ✠ dictione sanctificet, atq. in eo semper oblationes famulorū suorum studio sāctæ deuotionis impositas bene ✠ dicere, & sanctifi ✠ care dignetur, & spirituali placatus incenso precibus familiæ suæ promptus exauditor assistat. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Deinde benedicit incensum super altare cremandum, & stans ibidem, deposita mitra, dicit.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DOmine Deus omnipotens, cui assistit exercitus Angelorum cū tremore, quorum seruitium spirituale, & igneum esse cognoscitur, dignare respicere, bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare hanc creaturam incensi; vt omnes languores, omnesque infirmitates, atque insidiæ inimici odorem eius sentientes effugiant, & separentur a plasmate tuo; vt numquam lædatur a morsu antiqui serpentis, quod pretioso Filij tui sanguine redemisti. Per eundem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde aspergit ipsum aqua benedicta. Et accepta mitra, format propria manu ex ipso quinque cruces, quamlibet de quinque granis, super illa quinque loca altaris, in quibus cruces de aqua, Oleo, & Chrisma-

te factæ prius fuerunt, & super quamlibet crucem thuris ponit vnam crucem factam de subtili candela ad mensuram crucis de granis incensi factæ, & cuiuslibet crucis capita accenduntur, vt cum ipsis thus cõburatur, & cremetur. Omnibus autem crucibus accensis, Põtifex, deposita mitra, flexis coram altari genibus, inchoat, & schola, seu ministri prosequuntur.

Alleluia. ℣. Veni sancte Spiritus, reple tuorum corda fidelium, & tui amoris in eis ignem accende.

Nisi consecratio fiat inter Dominicã Septuagesimæ, & festũ Paschæ Resurrectionis Domini nostri Iesu Christi, quia tunc omisso Alleluia, dicitur Versus tantum. Quo dicto, surgit Pontifex stans ibidem versus ad altare sine mitra, & schola, seu ministri dicunt Antiphonas duas sequentes.

Ascendit fumus aromatum in conspectu Domini de manu Angeli.

Alia Antiphona.

Stetit Angelus iuxta aram tẽpli, habens thuribulum aureum in manu sua, & data sunt ei incensa multa; & ascendit fumus aromatum in conspectu Dei.

sine Alleluia. Quibus finitis, Pontifex adhuc stans ante altare sine mitra, dicit.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

Hvius altaris, Domine, holocaustum sancti Spiritus tui gratia infusum in odorem tuæ suauitatis ascendat. Per Christum Dominum nostrũ.

℟. Amen.

Post hæc, combustis candelis, & thure, cineres illius cõmbustionis per vnum ex ministris cum spatulis ligneis abraduntur, & collecti in aliquo vase proijciuntur in sacrarium. Interim Pontifex sine mitra stans ante gradus altaris versus ad altare, dicit.

Oremus.

Sup-

SVpplices tibi, Domine Deus, Pater omnipotens preces effundimus, vt metalli huius expolitam materiam supernis sacrificijs imbuendam ipse tuæ ditare sancti ✠ ficationis vbertate digneris, qui quondam legem in tabulis scripsisti lapideis. Per Dominum nostrum Iesum Christũ filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus.

Deinde eodem modo stans mediocri voce, extensis manibus ante pectus, dicit Præfationem hanc.

PEr omnia sæcula sæculorũ.
℟. Amen.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.
℣. Sursum corda.
℟. Habemus ad Dominum.
℣. Gratias agamus Domino Deo nostro.
℟. Dignum, & iustum est.

Vere dignum, & iustum est, æquũ, & salutare nos tibi semper, & vbique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus. Qui post offendicula lapsus primi hominis instituisti tibi offerri propitiatorij delibamenta libaminis; vt culpa, quæ præcesserat per superbiam, futuris tẽporibus expiaretur per munera, quibus honorarentur altaria, honorificarentur & templa. Quod tibi primus Noe præparauit offitio, rursus Abraham immolaturus filium, dehinc Iacob erigens, & vngens lapidem in titulum. Te, redemptor mundi, exoramus, vt lapidem istum, seu mensam in honorem tuum, gloriosæque virginis Mariæ, & omnium Sanctorum conse ✠ crare, & sancti ✠ ficare digneris benedictionis tuę illapsu, manibus nostris opem tuæ benedictionis infundens; & sacri huius mysterij sicut institutor, ita etiam & sanctificator appare, qui te angularem lapidem, & saxum sine manibus abscissum nominari voluisti. Inhæreas hic placido æternæ maiestatis obtutu; vt quidquid sacro ritu super

hoc immolabitur, sicut Melchisedech oblatum tibi placeat holocaustum. Adsit misericordiæ tuæ ineffabilis pietas, vt, te largiente, referat præmiũ, quisquis intulerit votum.

Quod sequitur dicit submissa voce legendo, ita tamen quod a circumastantibus audiatur.

Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuũ, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Præfatione finita, Pontifex inchoat, & schola, seu ministri prosequuntur Antiphonam.

Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis, a templo sancto tuo, quod est in Ierusalem.

℣. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.

℟. Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Deinde repetitur Antiphona.

Qua dicta, Pontifex sine mitra, dicit. Oremus.

QVæsumus, omnipotens Deus, vniuersarum rerũ rationabilis artifex, qui inter cæteras creaturarum formas lapideum metallum ad obsequium tui sacrificij cõdidisti, vt legitimæ libationi præparetur altare; annue dignanter, vt quidquid hic oblatum, sacratumue fuerit, nomini tuo assurgat, religioni proficiat, spei innitatur, & fidei sit honori. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Postea inchoat, schola, seu ministris prosequentibus Antiphonam.

Omnis terra adoret te Deus, & psallat tibi: psalmum dicat nomini tuo Domine.

Qua incepta, Pontifex, accepta mitra, thurificat super tabulam in modum crucis, deinde deposita mitra, dicit.

DEscendat, quæsumus, Domine Deus noster, Spiritus tuus sanctus super hoc altare, qui & dona nostra, & populi tui in eo sanctificet, & sumentium corda dignanter emun-

det.

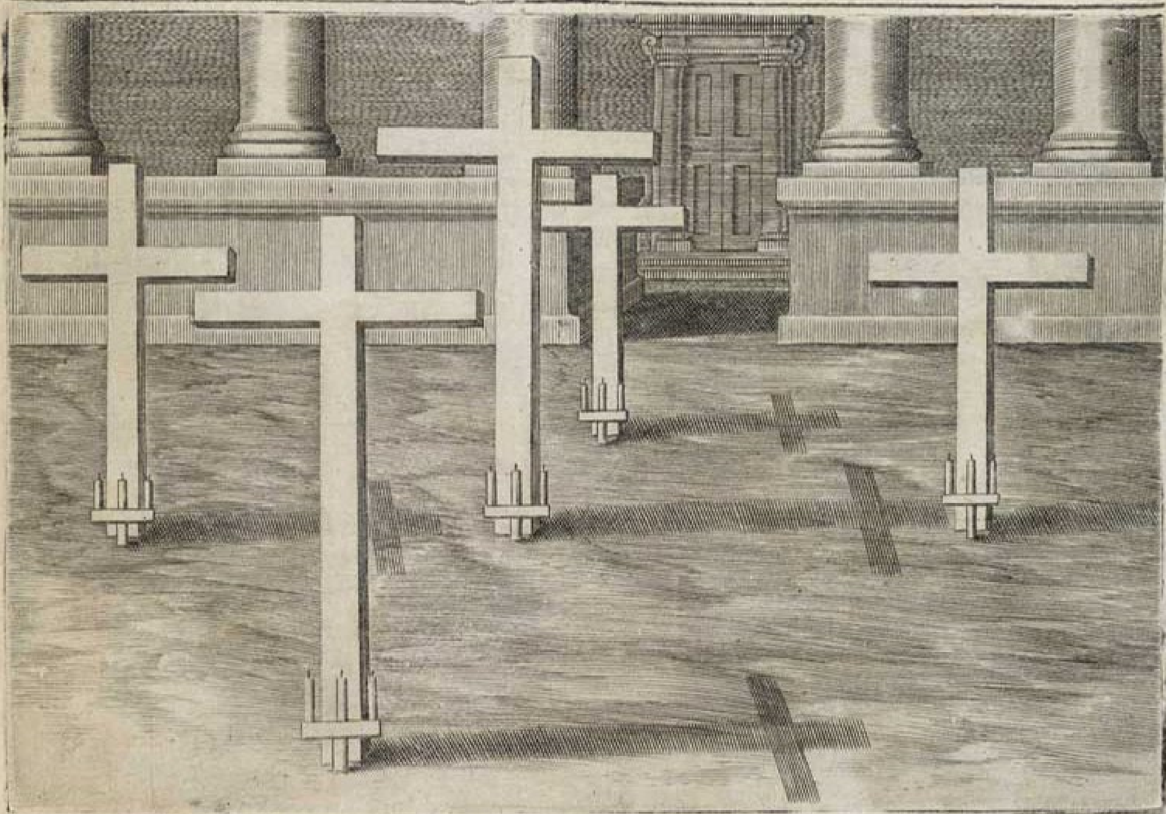
det. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Postremo extergitur tabula per ministros cum panno lineo. Tum Pōtifex parat se ad celebrandum, si voluerit, vel facit per aliquem Sacerdotem super dictam tabulam consecratam Missam celebrari.

Missa dicitur, vt in Missali, in ipsa die Dedicationis altaris.

DE COEMETERII BENEDICTIONE.

DIE præcedenti ponũtur in cœmeterio benedicendo quinque ligneæ cruces, videlicet vna altior in medio, & quatuor aliæ, quælibet ad staturã hominis, quarũ vna in extremitate cœmeterij ante crucem mediam, alia in alia extremitate cœmeterij retro crucem mediam, tertia in tertia extremitate a dexteris, & quarta in quarta extremitate cœmeterij a sinistris crucis mediæ; & ante quamlibet ex dictis quinque cruci

bus ponitur, seu figitur in terram aliquod lignum in eius summitate aptum ad affigendum illi tres candelas, trium vnciarum quālibet, vel circa; scala, super quam ascendens Pontifex posit attingere summitates ipsarum crucium; vas magnum aqua plenum benedicenda; & vas cum sale. Mane vero Pontifex in sacristia paratus amictu, alba, cingulo, stola, pluuiali albi coloris, mitra simplici, & baculo pastorali, accedit cum ministris ad cœmeterium benedicēdum, vbi faldistorium ante crucem in medio positam sibi paratur, super quo residens facit populo breuem sermonem de sanctitate, & libertate cœmeterij.

Quo facto, affiguntur, & accenduntur quindecim candelæ, tres ante quamlibet crucē super ligna, vt supra ordinata, quibus ardentibus, Pontifex ante mediam crucem, & candelas stās, deposita mitra, dicit.

Oremus.

Omnipotens Deus, qui es custos animarum, & tute-

la ſalutis, fide credentium, reſpice propitius ad noſtræ ſeruitutis officium; vt ad introitum noſtrum purgetur, bene ✠ dicatur, ſancti ✠ ficetur, & conſe ✠ cretur hoc cœmeterium, vt humana corpora hic poſt vitæ curſum quieſcentia, in magno iudicij die ſimul cum felicibus animabus mereantur adipiſci vitæ perennis gaudia. Per Chriſtũ Dominum noſtrum.

℟. Amen.

Et mox ante ipſam crucẽ ſuper faldiſtorio, Pontifex, accepta mitra, accumbit; & cantor incipit, & proſequitur Litanias. Cumque dictum fuerit.

Vt omnibus fidelibus &c.

℟. Te rogamus audi nos.

Pontifex ſurgit ab accubitu, & baculum paſtoralẽ in ſiniſtra tenens, producit ſignum crucis ſuper cœmeterium, dicens primo.

Vt hoc cœmeterium purgare, & bene ✠ dicere digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Secundo dicit.

Vt hoc cœmeterium purgare, bene ✠ dicere, & ſancti ✠ ficare digneris.

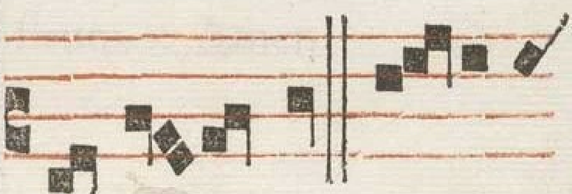
℟. Te rogamus audi nos.

Tertio dicit.

Vt hoc cœmeterium purgare, bene ✠ dicere, ſancti ✠ ficare, & conſe ✠ crare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Quo facto, redit ad accubitũ, cantore Litanias perficiente. Quibus finitis, ſurgit cũ mitra ab accubitu Pontifex, & ſtans iuxta aquã ibidem in vaſe paratam benedicit eam, & ſal ſimpliciter, prout ſupra ſub benedictione, & impoſitione primarij lapidis pro Eccleſia ædificanda. Aqua igitur taliter benedicta, Pontifex accedens ad crucem ante mediam poſitam, mitra ibidem depoſita, inchoat, ſchola proſequente Antiphonam.

A ſper ges me, Do mi-

Pſalmus.

Miſerere mei Deus: ſecundum magnam miſericordiam tuam &c.

Totus dicitur cum Gloria Patri, & Sicut erat.

Quo dicto, Antiphona repetitur. Dum Antiphona, & Pſalmus dicuntur, Pontifex, accepta mitra, circuit, & perambulat totũ locũ cœmeterij, incipiens circuire ad eius dexterã, aſpergẽs aquam benedictam vbique. Expleto autem circuitu, rediens ante crucem, quæ eſt ante mediam, depoſita mitra, reſpiciens ad ipſam crucem, dicit.

Oremus.

DEus, qui es totius orbis cõditor, & humani generis redemptor, cunctarumque creaturarum visibilium, & inuisibilium perfectus dispositor, te supplici voce, ac puro corde exposcimus, vt hoc cœmeterium, siue polyandrum, in quo famulorum, famularũque tuarum corpora quiescere debent, post curricula huius vitæ labentia, pur ✠ gare, bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare digneris; quique remissionem omnium peccatorum per tuã magnam misericordiam in te confidentibus præstitisti, corporibus quoq. eorum in hoc cœmeterio quiescentibus, & tubam primi Archangeli hic expectantibus consolationem perpetuam largiter impartire. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde thurificat ipsam crucem, & figit in summitate ipsius vnam ex tribus candelis ardentibus, & alias duas similiter ardẽtes in duobus brachijs eiusdem crucis. Quo facto, accepta mitra, accedit ad crucẽ retro mediam positam, aspergendo semper aquam benedictam per cœmeterium, interim dicens cum ministris sequentes Psalmos.

DOmine, ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripias me.

Miserere mei Domine quoniam infirmus sum: sana me Domine quoniam conturbata sunt ossa mea.

Et anima mea turbata est valde: sed tu Domine vsquequo?

Conuertere Domine, & eripe animam meam: saluũ me fac propter misericordiã tuã.

Quoniam non est in morte. qui memor sit tui: in inferno autem quis confitebitur tibi?

Laboraui in gemitu meo, lauabo per singulas noctes lectum meum: lacrymis meis stratum meum rigabo.

Turbatus est a furore oculus

meus:

meus: inueteraui inter omnes inimicos meos.

D iſcedite a me omnes qui operamini iniquitatem: quoniã exaudiuit Dominus vocem fletus mei.

E xaudiuit Dominus deprecationem meam: Dominus orationem meam ſuſcepit.

E rubeſcant, & conturbentur vehementer omnes inimici mei: conuertãtur & erubeſcãt valde velociter.

Et non dicitur Gloria Patri.

Pſalmus.

B Eati quorum remiſſæ ſunt iniquitates: & quorum tecta ſunt peccata.

B eatus vir cui non imputauit Dominus peccatum: nec eſt in ſpiritu eius dolus.

Q uoniam tacui, inueterauerunt oſſa mea: dum clamarem tota die.

Q uoniam die ac nocte grauata eſt ſuper me manus tua: cõuerſus ſum in erumna mea, dũ configitur ſpina.

D elictum meum cognitum tibi feci: & iniuſtitiam meam non abſcondi.

D ixi cõfitebor aduerſum me iniuſtitiam meam Domino: & tu remiſiſti impietatem peccati mei.

P ro hac orabit ad te omnis Sãctus: in tempore opportuno.

V erumtamẽ in diluuio aquarum multarum: ad eum non approximabunt.

T u es refugium meum a tribulatione, quæ circumdedit me: exultatio mea, erue me a circumdantibus me.

I ntellectum tibi dabo, & inſtruam te in via hac, qua gradieris: firmabo ſuper te oculos meos.

N olite fieri ſicut equus & mulus: quibus non eſt intellectus.

I n camo & fręno maxillas eorum conſtringe: qui non approximant ad te.

M ulta flagella peccatoris: ſperantes autem in Domino miſericordia circumdabit.

L ætamini in Domino & exultate iuſti: & gloriamini omnes recti corde.

Et non dicitur Gloria Patri.

Quibus expletis, Pontifex stãs ante ipsam crucem, deposita mitra, dicit.

Oremus.

DOmine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, trina maiestas, & vna Deitas, Pater, & Filius, & Spiritus sanctus, iustitiæ auctor, veniæ largitor, bonorum dator, sanctitatis origo, charismatum distributor, omniumq. ad te veniẽtiũ pius receptor, præsta propitius, vt hoc cœmeterium in honorem nominis tui compositum bene✠dici, & sancti✠ficari concedas, qui beato Abrahæ Patriarchæ famulo tuo terram a filijs Hebron cõparatam in sepulturã benedixisti, & qui populo Israelitico promissionis tellurẽ in æuo durãtem concessisti, famulorũ famularumque tuarum corporibus in hoc cœmeterium intrantibus quietis sedem, & ab omni incursione malorum spirituum tutelam benignus largitor tribuas; vt post animarũ, corporumque resurrectionẽ coadunatam, te donante, atq. concedẽte, beatitudinem sempiternã percipere mereantur, qui in Trinitate perfecta viuis, & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen.

Tum thurificat ipsam crucẽ, & figit in summitate eius vnã ex tribus candelis ardentibus, & alias duas in duobus brachijs eiusdem crucis, & accepta mitra, vadit ad crucem ad dexteram mediæ positam, aspergendo aquam benedictam per cœmeterium, & dicendo cum ministris. Psalmus.

DOmine ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripias me.

Quoniam sagittæ tuæ infixæ sunt mihi: & confirmasti super me manum tuam.

Non est sanitas in carne mea a facie iræ tuæ: non est pax ossibus meis a facie peccatorum meorum.

Quoniam iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum: & sicut onus graue grauatæ sunt super me.

Putruerunt & corruptæ ſunt cicatrices meæ: a facie inſipientiæ meæ.
Miſer factus ſum, & curuatus ſum vſque in finem: tota die contriſtatus ingrediebar.
Quoniam lumbi mei impleti ſunt illuſionibus: & non eſt ſanitas in carne mea.
Afflictus ſum, & humiliatus ſum nimis: rugiebam a gemitu cordis mei.
Domine, ante te omne deſiderium meum: & gemitus meus a te non eſt abſconditus.
Cor meum conturbatum eſt in me, dereliquit me virtus mea: & lumen oculorum meorum, & ipſum non eſt mecum.
Amici mei, & proximi mei: aduerſum me appropinquauerunt & ſteterunt.
Et qui iuxta me erant, de longe ſteterunt: & vim faciebant, qui quærebant animā meam.
Et qui inquirebant mala mihi, locuti ſunt vanitates: & dolos tota die meditabantur.
Ego autem tamquam ſurdus non audiebam: & ſicut mutus non aperiens os ſuum.
Et factus ſum ſicut homo non audiens: & non habens in ore ſuo redargutionēs.
Quoniam in te Domine ſperaui: tu exaudies me Domine Deus meus.
Quia dixi, ne quando ſupergaudeant mihi inimici mei: & dum cōmouentur pedes mei, ſuper me magna locuti ſunt.
Quoniam ego in flagella paratus ſum: & dolor meus in conſpectu meo ſemper.
Quoniam iniquitatem meam annuntiabo: & cogitabo pro peccato meo.
Inimici autem mei viuunt, & confirmati ſunt ſuper me: & multiplicati ſunt qui oderunt me inique.
Qui retribuunt mala pro bonis, detrahebant mihi: quoniā ſequebar bonitatem.
Ne derelinquas me Domine Deus meus: ne diſceſſeris a me.
Intende in adiutorium meū: Domine Deus ſalutis meæ.
Et non dicitur Gloria Patri.
Quo dicto, Pontifex ſtans an-

te ipsam crucem, deposita mitra, dicit

Oremus.

Domine Deus, pastor æternæ gloriæ, & lux, honor sapientiæ, custos, & vigor prudẽtiæ, salus ægrotantium, valetudo potentium, mæstorum solamen, vita iustorum, gloria humilium, te supplices flagitamus, vt hoc seruorum tuorum cœmeterium ab omni spurcitiæ inquinamẽto, & immũdorum spirituum insidijs custodire, mundare, & bene ✠ dicere digneris, atque corporibus humanis in hunc locum aduenientibus sinceritatem perpetuam tribuere non desinas; vt quicumq. Baptismi Sacramẽtum perceperint, & in fide Catholica vsque ad vitæ terminũ perseuerantes fuerint, atq. decurso huius æui termino, corpora sua in hoc cęmeterio requiei commendauerint, Angelicis tubis concrepantibus, animæ simul cum corporibus præmia cælestium gaudiorũ percipiant sempiterna. Per Christum Dominum nostrũ. ℟. Amen.

Deinde

Deinde thurificat ipſam crucem, & figit in ſummitate eius vnam ex tribus candelis ardentibus, & alias duas in duobus brachijs ipſius crucis. Tum accepta mitra, vadit ad crucem, quæ eſt ad ſiniſtram mediæ crucis poſita, aſpergendo ſemper aquam benedictam per cœmeterium, dicendo cum miniſtris.

Pſalmus.

DOmine exaudi orationē meā: & clamor meus ad te veniat.

Non auertas faciem tuam a me: in quacumque die tribulor, inclina ad me aurem tuam.

In quacumque die inuocauero te: velociter exaudi me.

Quia defecerunt ſicut fumus dies mei: & oſſa mea ſicut cremium aruerunt.

Percuſſus ſum vt fęnum, & aruit cor meum: quia oblitus ſum comedere panem meū.

A voce gemitus mei: adhæſit os meum carni meæ.

Similis factus ſum pellicano ſolitudinis: factus ſum ſicut nycticorax in domicilio.

Vigilaui: & factus ſum ſicut paſſer ſolitarius in tecto.

Tota die exprobrabant mihi inimici mei: & qui laudabant me, aduerſum me iurabant.

Quia cinerem tamquam panem manducabam: & poculū meum cum fletu miſcebam.

A facie iræ indignationis tuæ: quia eleuans alliſiſti me.

Dies mei ſicut vmbra declinauerunt: & ego ſicut fęnū arui.

Tu autem Domine in æternū permanes: & memoriale tuum in generatione & generationem.

Tu exurgēs miſereberis Sion: quia tempus miſerendi eius, quia venit tempus.

Quoniam placuerunt ſeruis tuis lapides eius: & terræ eius miſerebuntur.

Et timebunt gentes nomen tuum Domine: & omnes reges terræ gloriam tuam.

Quia ædificauit Dominus Sion: & videbitur in gloria ſua.

Reſpexit in orationem humiliū: & non ſpreuit preces eorū.

Scribantur hæc in generatione altera: & populus, qui creabitur, laudabit Dominum.

Quia prospexit de excelso sancto suo: Dominus de cælo in terram aspexit.

Vt audiret gemitus compeditorum: vt solueret filios interemptorum.

Vt annuntient in Sion nomẽ Domini: & laudem eius in Ierusalem.

In conueniendo populos in vnum: & reges, vt seruiant Domino.

Respõdit ei in via virtutis suæ: paucitatem dierum meorum nuntia mihi.

Ne reuoces me in dimidio dierum meorum: in generatione & generationem anni tui.

Initio tu Domine terram fundasti: & opera manuum tuarum sunt cæli.

Ipsi peribunt, tu autem permanes: & omnes sicut vestimentum veterascent.

Et sicut opertorium mutabis eos, & mutabuntur: tu autem idem ipse es, & anni tui non deficient.

Filij seruorum tuorum habitabunt: & semen eorum in sæculum dirigetur.

Et non dicitur Gloria Patri. Quo dicto, stans ante ipsam crucem, deposita mitra, dicit

Oremus.

Domine Iesu Christe, qui corpus humanũ de terra pro Angelica reparatione formasti, & in te pro redẽptione assumpsisti, in terrã pro cõditione carnis resoluis, & de terra pro immortalitate resuscitabis, hãc terrã quæsumus, ad vsum sepulturæ de benedictione tui sepulti corporis conse ✠ crare dignare; & in Baptismate tibi consepultos in natura carnis hic cõsepeliendos sub spe tuæ resurrectionis in tuæ redẽptionis misericordia requiescere cõcede. Qui venturus es iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem. ℟. Amen.

Tum thurificat ipsam crucẽ, & figit in eius summitate vnã de tribus candelis ardentibus,

&

& alias duas in duobus brachijs eiusdem crucis; & accepta mitra, reuertitur ad crucē mediam, aspergendo semper per cœmeterium aquam benedictam, dicendo cum ministris sequentes Psalmos.

Psalmus.

DE profundis clamaui ad te Domine: Domine exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes: in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates obseruaueris Domine: Domine quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est: & propter legem tuam sustinui te Domine.

Sustinuit anima mea in verbo eius: sperauit anima mea in Domino.

A custodia matutina vsque ad noctem: speret Israel in Domino.

Quia apud Dominum misericordia: & copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israel: ex omnibus iniquitatibus eius.

Et non dicitur Gloria Patri.

Alius Psalmus.

DOmine exaudi orationem meam, auribus percipe obsecrationem meam: in veritate tua exaudi me in tua iustitia.

Et non intres in iudicium cū seruo tuo: quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens.

Quia persecutus est inimicus animam meam: humiliauit in terra vitam meam.

Collocauit me in obscuris sicut mortuos sæculi: & anxiatus est super me spiritus meus, in me turbatum est cor meū.

Memor fui dierum antiquorum, meditatus sum in omnibus operibus tuis: & in factis manuum tuarum meditabar.

Expandi manus meas ad te: anima mea sicut terra sine aqua tibi.

Velociter exaudi me Domine: defecit spiritus meus.

Non auertas faciem tuam a me: & similis ero descendentibus in lacum.

Auditam fac mihi mane misericordiam tuam: quia in te speraui.

Notam fac mihi viam, in qua ambulem: quia ad te leuaui animam meam.

Eripe me de inimicis meis Domine ad te confugi: doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu.

Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam: propter nomen tuum Domine viuificabis me, in æquitate tua.

Educes de tribulatione animam meam: & in misericordia tua disperdes omnes inimicos meos.

Et perdes omnes, qui tribulāt animam meam: quoniam ego seruus tuus sum.

Et non dicitur Gloria Patri.

Quibus finitis, Pontifex stans ante ipsam crucem mediam, deposita mitra, dicit.

Oremus.

Adesto, quæsumus, Domine Deus, obsequijs nostris, in nomine tuo hunc locum visitantibus, & nostræ fragilitatis ministerio; & sicut benedixisti per manus seruorum tuorum Abrahæ, Isaac, & Iacob terram sepulturæ suæ peregrinationis, ita, quæsumus, Domine, bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, & conse ✠ crare digneris hoc cœmeterium pretio vnigeniti filij tui Domini nostri Iesu Christi sanguinis typice comparatum, ad nostræ peregrinationis corpora quiescenda, donec per eundem Dominum nostrum Iesum Christum de puluere ad gloriam dones resurgenda. Qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus.

Deinde, mediocri voce, extensis manibus ante pectus, dicit Præfationem.

℣. Do-

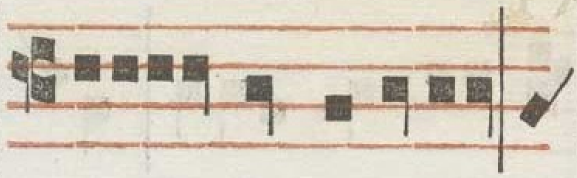

℣.Dominus vobiſcum.
℟.Et cum ſpi ri tu tu o.
℣.S urſum cor da.
℟.Habemus ad Dominum.
℣.Gra ti as agamus Do-
mino De o noſtro.
℟.D ignum, & iuſtum eſt.
V ere dignum, & iuſtum
eſt, æ quum, et ſa lutare
nos tibi ſemper, & vbi-
que grati as agere, Domi-
ne ſancte, Pat er omnipo-
tens, æterne Deus, per
Chriſtum Dominum no-

ſtrum. Qui eſt dies æter-
nus; lux indefi ci ens; cla-
ritas ſempiterna. Qui ſic
ſequaces ſuos in lucem
præcipit ambulare, vt no-
ctis æternæ, valeant ca-
liginem euadere, & ad
lucis patriam feliciter per-
uenire. Qui per humani-
tatem aſſumptam Laza-
rum fleuit; per diuinita-
tis potentiam vitæ reddi-
dit; at que humanum
genus quadri fi da pec-

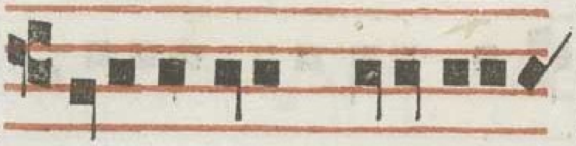
cato-

catorum mole obrutum
ad vitam reduxit. Per
quem, te Domine, ſup-
pliciter deprecamur: vt
qui in hoc ſe pe lientur
po ly an dro, in nouiſsi-
mo, cum tubæ perſter-
perint An ge lo rum, a
pecca to rum ne xi bus
abſoluti, & æterne fæ-
li ci ta ti redditi, & San-
ctorum cætibus connu-
merati, te, qui es vi ta
æterna, benignum, &

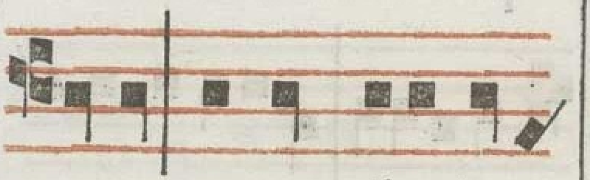
mi-

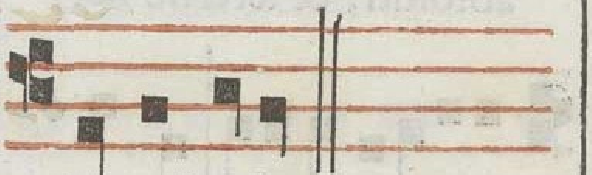
miſericordem inueniant,

vt te auctorem vitæ exul-

tantes cum omnibus San-

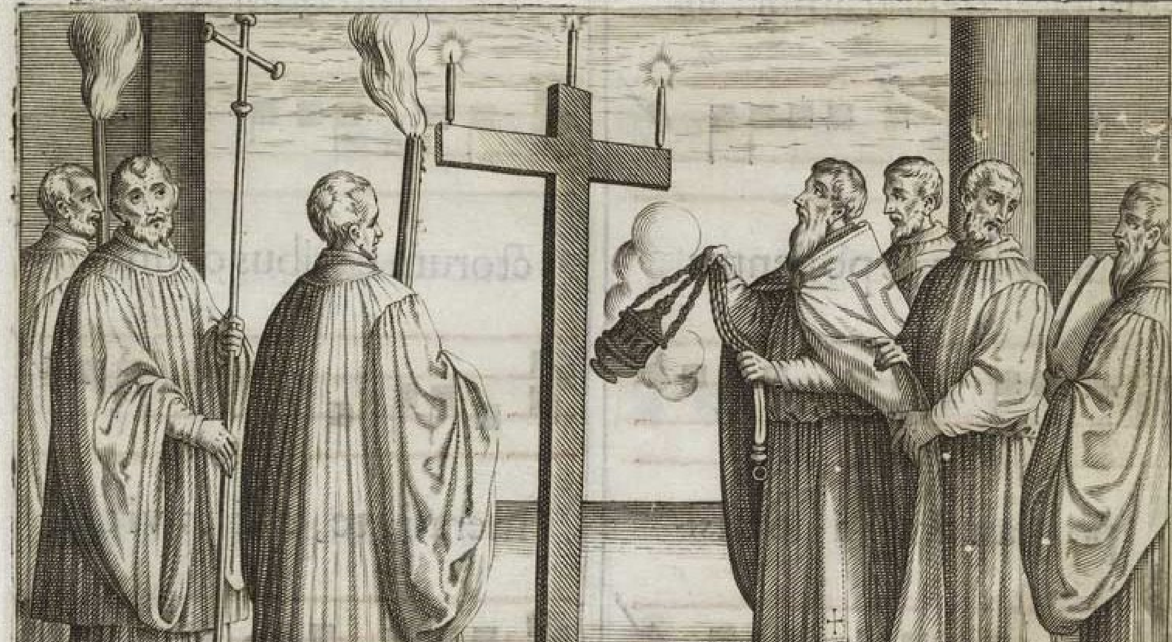
ctis collaudent.

Quod ſequitur dicit plane legendo, ita tamen quod a circumaſtantibus audiatur.

Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

Tum thurificat crucẽ ipſam, & figit in ſummitate eius vnã de tribus candelis ardentibus, & alias duas in duobus brachiis eiuſdem crucis. Quo facto, ſtans verſus ad ipſam crucem, dicit.

Oremus.
Et ministri.
Flectamus genua.
℟. Leuate.

DOmine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, locorum omnium sanctificator, & in melius reformator, a quo, & per quem omnis benedictio de cælis descendit in terris, bene ✠ dicere dignare locum istum; vt sit polyandrum, seu cœmeterium, dulcis requies, & pausatio mortuorũ, quorum animæ, quarum corpora hic sepulta, vel sepelienda sunt, iucunditatis tuæ dulcedine potiantur; sintque interim in superna Ierusalem gaudentes, & lætãtes, donec in magno iudicij die de sepulcris propria corpora recipiant, & sic venienti Domino ad iudicandum obuiam cum fructu bonæ operationis occurrant. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuũ, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sãcti Deus, per omnia sæcula sæculorũ. ℟. Amẽ.

His peractis, Pontifex solemniter benedicit populo, dicẽs. Sit nomen Domini benedictum. &c.

Deinde intrat Ecclesiam, &, si velit, parat se ad Missam, si vero celebrare noluerit, facit per aliquem Sacerdotem solemniter celebrari.

Missa dicitur de die, & cum Oratione diei, dicitur sub vno Per Dominum nostrum, sequens Oratio.

DEus, cuius miseratione animæ fidelium requiescunt, huic cœmeterio, quæsumus, Domine, Angelum tuum sanctum deputa custodẽ; & quorum, quarumque corpora hic sepeliuntur, animas eorum ab omnibus absolue vinculis delictorum; vt in te semper cum Sanctis tuis sine fine lætentur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuũ, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Cum Secreta diei dicitur sub vno Per Dominũ sequens Secreta.

MVnera, Domine, oblata sanctifica, & qui te ipsum in sepulcro poni voluisti, & exemplum resurgendi fidelibus tuis largiri dignatus es, da, quæsumus, fidelium tuorum animabus hic in te quiescentibus veniam peccatorum; vt hæc salutaris hostia sit remedium, & requies animarum eorum, & corporũ. Qui viuis, & regnas cum Deo Patre in vnitate Spiritus sancti Deus, in sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Cum Postcommunione diei dicitur sub vno Per Dominum nostrum, sequens Postcommunio.

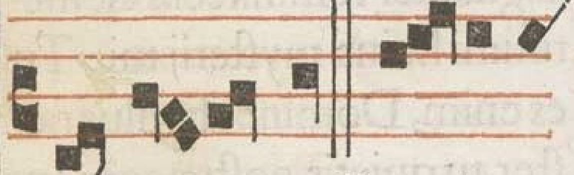
MVneribus sacris satiati, quæsumus, Domine Deus noster, vt plebs tua, quæ in futuro a morte corporis resurrectura creditur, te miserante, a morte animæ resurgere mereatur. Per Dominum nostrũ Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

DE ECCLESIAE & cœmeterij reconciliatione.

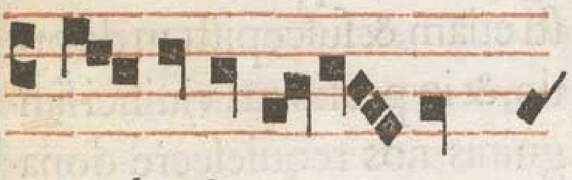
ECclesiæ, & cœmeterij reconciliatio omni die fieri potest.

In primis in mane diei, qua reconciliatio fieri debet, paratur faldistorium super tapete in medio cœmeterij, & altare Ecclesiæ omnino nudatur. Parantur etiam duo vasa cum aqua, vnum in cœmeterio, & aliud in Ecclesia in presbyterio, & ibidem vnum vas vini; vas cum sale; vas cum cineribus; & aspersorium de herba hyssopi factum. Prouidetur etiam quod Ecclesia possit libere circuiri. Si vero Ecclesia tantum sit reconcilianda, paratur faldistorium super tapetẽ ante portam principalem Ecclesiæ, & ibidem vas cũ aqua,

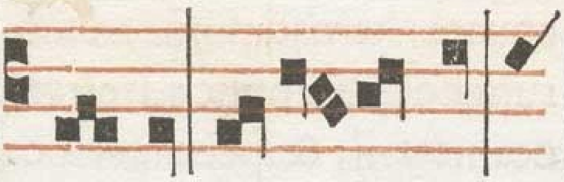
& aſperſorium de herba hyſſopi factum, ac alia in Eccleſia, quæ ſupra ſunt ordinata. Quibus omnibus ſic paratis, Pontifex in ſacriſtia, vel alio condecenti loco ornatus amictu, alba, cingulo, ſtola, pluuiali albo, mitra ſimplici, & baculo paſtorali, procedit ad cœmeterium, ſi eſt reconciliandum, alias ante portam principalem Eccleſiæ; vbi ſtans iuxta faldiſtoriũ ſibi paratum, benedicit aquã ibidem in vaſe poſitam ſimpliciter cum ſale, prout habetur ſupra in benedictione, & impoſitione primarij lapidis pro Eccleſia ædificanda. Aqua igitur benedicta, Pontifex ſine mitra inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam.

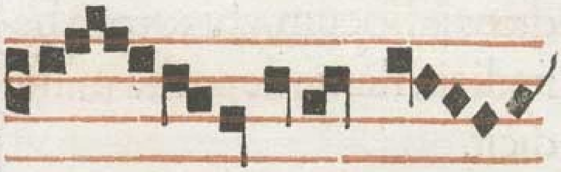
A ſper ges me, Do mi-

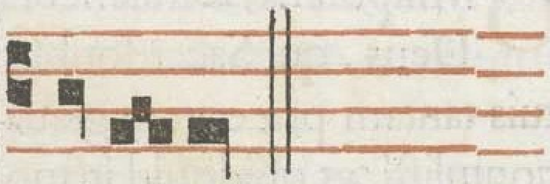
ne, hyſſopo, & mun-

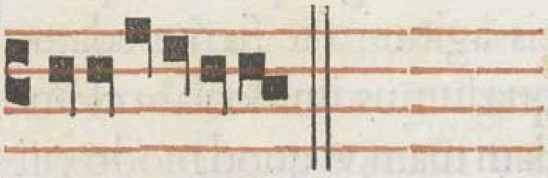
da bor: la ua bis me,

& ſuper niuem de-

alba bor.

E v o v a e.

Pſalmus.

Miſerere mei Deus: ſecundum magnam miſericordiam tuam.

Totus dicitur cũ Gloria Patri, &, Sicut erat. Quo finito, Antiphona repetitur. Interim dum Antiphona, & Pſalmus dicuntur, Pontifex, accepta mitra, aſpergit cum ipſa aqua in circuitu de foris Eccleſiam, & cæmeterium ſimul, aſpergendo

aquam alternatim, nũc ad murum Ecclesiæ, nunc ad terram cœmeterij, & specialiter loca contaminata. Quo facto, rediens ad locum, vbi aquam benedicit, stans, deposita mitra, dicit.

Oremus.

OMnipotens, & misericors Deus, qui Sacerdotibus tuis tantam præ cæteris gratiã contulisti, vt quidquid in tuo nomine digne, perfecteque ab eis agitur, a te fieri credatur, quæsumus immensam clemẽtiam tuam, vt quod modo visitaturi sumus, visites, & quidquid benedicturi sumus, bene ✠ dicas; sitque ad nostræ humilitatis introitum Sanctorum tuorum meritis fuga dæmonum, Angeli pacis ingressus. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde iterum dicit.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

AVfer a nobis, quæsumus, Domine, cunctas iniquitates nostras; vt ad loca tuo sancto nomini purificanda puris mereamur mentibus introire. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Et si Ecclesia recõciliatur sine cœmeterio, omittitur sequẽs Oratio. Si vero Ecclesia simul cum cęmeterio recõciliatur, Pontifex, finita præcedente, mox dicit.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

DOmine pie, qui agrum figuli pretio sanguinis tui in sepulturam peregrinorum cõparari voluisti, quæsumus, dignanter reminiscere clemẽtissimi huius mysterij tui. Tu es enim, Domine, figulus noster, tu quietis nostræ ager, tu agri huius es pretium, tu dedisti etiam, & suscepisti, tu de pretio, & in pretio tui viuifici sanguinis nos requiescere donasti, tu ergo, Domine, qui es of-

fen-

fensionis nostræ clementissimus indultor, expectantissimus iudicator, iudicij tui superabundantissimus miserator, iudicium tuæ iustæ seueritatis abscondens, post miserationem tuæ piæ redemptionis adesto exauditor, & effector nostræ reconciliationis; hocq. cœmeterium, mausoleum peregrinorum tuorum cælestis patriæ incolatum expectantiũ benignus purifica, & reconcilia; & hic tumulatorum, & tumulandorum corpora de potentia, & pietate tuæ resurrectionis ad gloriã incorruptionis non damnans, sed glorificans, resuscita, qui venturus es iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem.

℞. Amen.

Postea cantor incipit Litanias, & Pontifex, accepta mitra, ingreditur Ecclesiam cum clero, cantando eas; acceditq. ante altare maius, coram quo paratur ei faldistoriũ, super quod Pontifex cum mitra procumbit. Cumque dictum fuerit.

Vt omnibus fidelibus.

℞. Te rogamus audi nos.

Põtifex surgit de accubitu, & baculum pastoralem in sinistra tenens producit signum crucis super altare, Ecclesiam, & cœmeterium, dicens.

VT hanc Ecclesiam, & altare hoc, ac cœmeterium purgare, & recon ✠ ciliare digneris.

℞. Te rogamus audi nos.

Secundo dicit.

Vt hanc Ecclesiam, & altare hoc, ac cœmeterium purgare, recon ✠ ciliare, & sancti ✠ ficare digneris.

℞. Te rogamus audi nos.

Tertio dicit.

Vt hanc Ecclesiam, & altare hoc, ac cœmeterium purgare, recon ✠ ciliare, sancti ✠ ficare, & conse ✠ crare digneris.

℞. Te rogamus audi nos.

Si autem cœmeterium non sit pollutum, & sic neque reconciliandum, non fit de cœmeterio mentio. Quibus dictis, iterum super faldistorio accumbit, cantore Litanias resumen-

te,& perficiente. Quibus finitis, Pontifex ſurgit, & depoſita mitra, ſtans verſus ad dictum altare, dicit.

Oremus.

Et miniſtri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

DEus, qui peccati veteris hæreditariam mortem, in qua poſteritatis genus omne ſucceſſerat, Chriſti filij tui Domini noſtri paſsione ſoluiſti, da propitius, vt conformes eidem effecti, ſicut imaginem terreni parentis naturæ neceſſitate portauimus, ita imaginem cæleſtis gratiæ ſanctificatione portemus, per virtutem eiuſdem Chriſti filij tui Domini noſtri, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Deinde Pontifex genuflectit ante faldiſtorium prædictum, & ſine mitra cantando dicit, prout etiam habetur ſupra in Eccleſiæ dedicatione.

Deus in adiutorium meum intende.

Tum ſurgit Pontifex, & chorus reſpondeat.

Domine ad adiuuandum me feſtina.

Tunc Pontifex, ſtans ſine mitra, dicit.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui ſancto.

Chorus reſpondet.

Sicut erat in principio, & nũc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

abſque Alleluia. Idem fit eiſdem modo, & loco, ſecundo, & tertio, voce ſemper altius eleuata. Quibus dictis, Põtifex ſtans in eodem loco, accepta mitra, benedicit aliam aquam ibidem in presbyterio in aliquo vaſe paratam cum ſale, cinere, & vino incipiens abſolute.

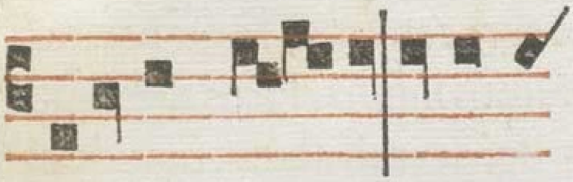
Exorcizo te creatura ſalis. prout habetur ſupra in dedicatione Eccleſiæ in ſecundæ aquæ benedictione, continuans vſque ad Orationem.

Omnipotens ſẽpiterne Deus,

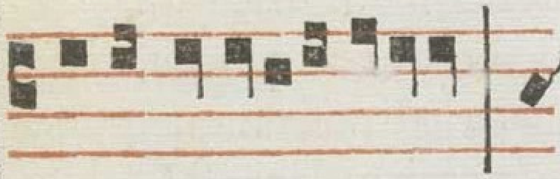
crea-

creator, & conseruator humani generis, &c.

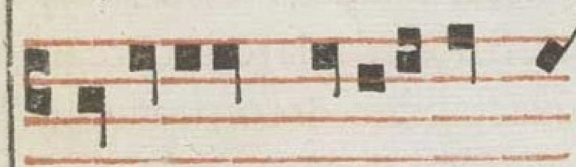
inclusiue. Qua dicta, Pontifex inchoat, schola prosequente, Antiphonam.

Exurgat De us, & dis-

sipentur inimi ci eius,

& fu gi ant qui oderunt

eum a fa ci e eius.

E v o v a e.

Incepta Antiphona, Pontifex tacit, vt in fine Psalmi habetur.

Psalmus.

IN Ecclesijs benedici te Deo Domino: de fontibus Israel.

Repetitur Antiphona.

Ibi Beniamin adolescentulus: inmentis exc essu.

Repetitur Antiphona.

Principes Iuda, duces eorum: principes Zabulon, & principes Nepthalim.

Repetitur Antiphona.

Manda Deus virtuti tuæ: confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

Repetitur Antiphona.

A templo sancto tuo in Ierusalē: tibi offerent reges munera.

Repetitur Antiphona.

Increpa feras arundinis, congregatio taurorum in vaccis populorum: vt excludant eos, qui probati sunt argento.

Repetitur Antiphona.

Dissipa gentes quæ bella volunt: venient legati ex Aegypto: Aethiopia præueniet manus eius Deo.

Repetitur Antiphona.

Regna terræ, cātate Deo: psallite Domino.

Repetitur Antiphona.

Pſallite Deo, qui aſcendit ſuper cælum cæli: ad orientem.

Repetitur Antiphona.

Ecce dabit voci ſuæ vocem virtutis, date gloriam Deo ſuper Iſrael: magnificentia eius & virtus eius in nubibus.

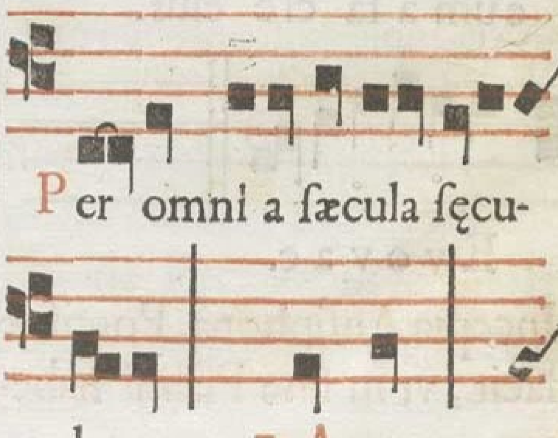
Repetitur Antiphona.

Mirabilis Deus in ſanctis ſuis, Deus Iſrael ipſe dabit virtutē, & fortitudinem plebi ſuæ: benedictus Deus.

Et non dicitur Gloria Patri, ſed Antiphona repetitur. Interim dum Antiphona, & Pſalmus prædicti dicuntur, Pontifex, accepta mitra, circuit ter Eccleſiam intrinſecus, aſpergendo in primo circuitu parietes in ſuperiori parte; in ſecundo autem in inferiori parte eorum; in tertio vero pauimentum Eccleſiæ; aſpergit etiam ſpecialiter loca contaminata, quando Eccleſia principaliter eſt polluta, vel violata. Quo facto, Pontifex, ſtans in presbyterio cum mitra verſus ad altare, dicit.

DEum indultorē criminū; Deum ſordium mundatorem, Deum, qui corruptū peccatis originalibus mundū aduentus ſui nitore purificauit, fratres cariſsimi, ſupplices deprecemur, vt contra diaboli furētis inſidias fortis nobis propugnator aſsiſtat; vt ſiquid eius viroſa calliditate quotidianis inſectationibus maculatū in iſto loco, corruptūq. fuerat, efficiatur cæleſti miſeratione purgatū, quia ſicut illius eſt, ſolidum, perfectūq. quaſſare, ita auctoris eſt noſtri lapſa reſtituere, nutātia ſtabilire, & corrupta purgare. Qui cū Deo Patre, & Spiritu ſācto viuit, & regnat Deus.

Deinde depoſita mitra, mediocri voce, extēſis manibus ante pectus, dicit Præfationem.

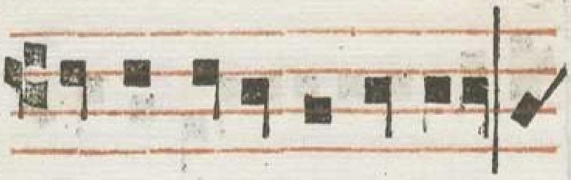

℣.Dominus vobiſcum.
℟.Et cum ſpi ri tu tu o.
℣.Surſum cor da.
℟.Habemus ad Dominum.
℣.Gra ti as agamus Do-
mino De o noſtro.
℟.Dignum, & iuſtum eſt.
Vere dignum, & iuſtum
eſt, æquum, et ſa lutare
nos tibi ſemper, & vbi-
que grati as agere, Domi-
ne ſancte, Pater omnipo-
tens, æ ter ne De us,
Cuius immenſa bonitas

vt non habuit principium,
ita nec terminum habe-
bit. Qui diuina, naturali-
que pie tate plenus e li-
gis in nobis magis resti-
tuere perdita, quã percu-
te re peri tura. Et siquid
aut negligentia polluit,
aut ira committit, aut sti-
mulat ebrietas, aut libido
subuertit, hoc, Domine,
clementi pati en ti a susti-
nes; vt ante per gratiam
puri fices, quã percutias

per furorem. Et operis
tu i prouidus plasmator
eligis potius eri ge re ia-
centi a, quã punire dam-
nanda. Te, Domine, sup-
pli ces deprecamur, vt
huius tabernaculi rece-
ptaculum pla ca tus aspi-
ci as, & al ta re tuum,
quod insectantis est in i-
mi ci fraude pollutum,
per infusionem gra ti æ
cælestis puri fices, pu ri fi-
catum possideas, posses-

ſumque, ne deinceps ali-
qua labe ſordeſcat, cu-
ſtodias. Abſint in poſte-
rum omnes nequitiæ
ſpirituales, & eliminen-
tur. Excinguatur anti-
qui ſerpentis inuidia,
& cum omnibus frau-
dibus ſuis diaboli tur-
ma propellatur. Efferat
ſecum maculam, quam
ingeſsit, & perennibus
quandoque ſupplicijs
deputandus operum ſuo-

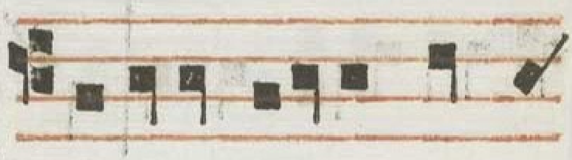

rum ſemina ſecum colli-
gat peritura. Nihil hic in
poſterum noceat præte-
riti culpa contagij; ni-
hil ſit, quod remaneat
inimici fraude pollutum,
quandoquidem ſpiritus
tui eſt infuſione purga-
tum. Reſurgat Eccleſiæ
tuæ pura ſimplicitas, &
candor innocentiæ hacte-
nus maculatus, dum rece-
perit gratiam, reſurgat ad
gloriã; vt populorũ fideli-

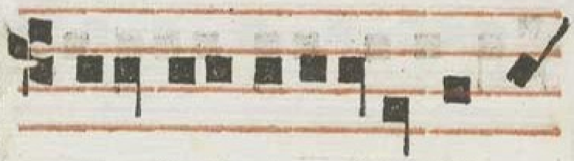
um hic turba conueniens,

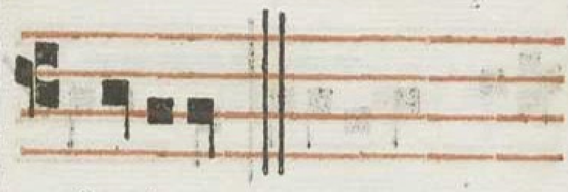
dum peti ti onis in ge-

rit vota, vo to rum ſen-

ti at ſe ob ti nu iſſe ſuf-

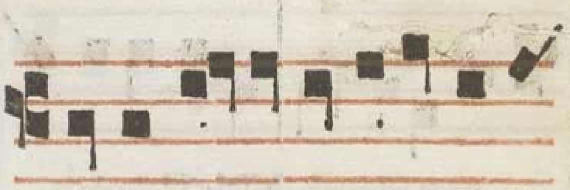
fragi a.

Quod ſequitur dicit plane legendo, ita tamen quod a circumſtantibus audiri poſsit.

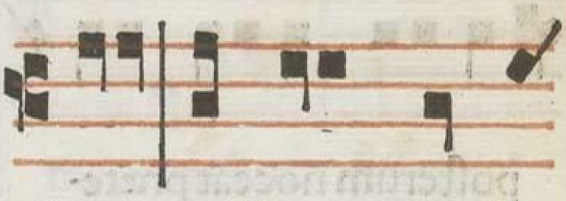
Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℞. A men.

Poſt hæc Pōtifex, accepta mitra, aſcendit ad altare, & ibi inchoat, ſchola proſequēte, Antiphonam.

Intro i bo ad al tare

De i: ad De um qui

læti ficat iuuentutem

meam. E v o v a e.

Pſalmus.

Iudica me Deus, & diſcerne cauſam meam de gente nō ſancta: ab homine iniquo, & doloſo erue me.

Quia tu es Deus meus fortitudo mea: quare me repuliſtis, & quare triſtis incedo: dum affli-

git me inimicus?

Emitte lucem tuam & veritatem tuam: ipsa me deduxerũt, & adduxerunt in montem sanctum tuum, & in tabernacula tua.

Et introibo ad altare Dei: ad Deum, qui lætificat iuuentutem meam.

Confitebor tibi in cithara Deus Deus meus, quare tristis es anima mea: & quare conturbas me?

Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei, & Deus meus.

Et nõ dicitur Gloria Patri, sed Antiphona repetitur. Qua repetita, Pontifex, deposita mitra, dicit.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

DEus, qui in omni loco dominationis tuæ clemens, ac benignus purificator assistis, exaudi nos, quæsumus, & concede, vt in posterum inuiolabilis huius loci permaneat consecratio, & tui muneris beneficia vniuersitas fidelium, quæ supplicat, percipere mereatur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde stans ibidem inchoat, schola prosequente, Antiphonam.

Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis: a templo sancto tuo, quod est in Ierusalem.

Psalmus.

EXurgat Deus & dissipẽtur inimici eius &c.

Et dicitur totus cum Gloria Patri, &, Sicut erat, prout habetur supra, cum Antiphona prædicta in fine benedictionis Abbatis. Incepta Antiphona, Pontifex accipit mitram, stans cum ea in dicto loco, vsque ad finem Psalmi. Quo dicto, Pontifex, deposita mitra, stans adhuc ibidem dicit.

Oremus.

DEus, qui Ecclesiam tuam sanctam de omnibus mũdi finibus congregatam per tui lateris admirabile sacramẽ-

tum cunctarum gentium matrem esse dixisti, quam etiam populorum varietate depictam, sanctorum Martyrum tuorum meritis decorasti, bene ✠ dic, Domine, quæsumus, Sanctorum tuorum opitulante suffragio, tam altare, quod eorum exornatur, te iuuante, Reliquijs quam Ecclesiam, ac fidelium tuorum tibi pie offerentium vota in illa sanctifica. Qui cum Deo Patre, & Spiritu sancto viuis, & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Tum Pontifex benedicit populo solemniter dicens.

Sit nomen Domini benedictum. &c.

Deinde, si velit, parat se ad celebrandum Missam. Sed si celebrare noluerit, facit per aliquem Sacerdotem solemniter Missam celebrari. Missa dicitur de die, & cũ Oratione dici dicitur sequẽs Collecta sub vno Per Dominum. Oratio.

DEus, qui dixisti, domus mea domus orationis vocabitur, domum istam infidelium spurcitijs contaminatam mundare, & sanctificare digneris, & omnium preces, & vota hoc in loco ad te clamantium clementer exaudias, & benigne suscipias. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorũ. ℟. Amen. Secreta.

HAec hostia, quæsumus, Domine, & locum istum ab omnibus immunditijs expurget, & supplicationes nostras semper, & vbique reddat tibi acceptas. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Postcommunio.

PErcipientes, Domine, munera salutis æternæ supplices exoramus, vt tẽplum hoc, & cœmeterium ab infidelium inquinamentis emundatum benedictione tua maneat san-

ctificatum, & pectora noſtra ab omni ſorde vitiorum alienata, tibique deuota ſemper exiſtant. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

DE RECONCILIATIONE cœmeterij, ſine Eccleſiæ reconciliatione.

QVando cœmeterium benedictũ violatũ, ſeu pollutum, ſeparatũ ſit ab Eccleſia, & propterea ipſa non habetur pro violata, vel polluta, recõciliatio cęmeterij fieri poterit quocũq. die, hoc ordine. In mane diei, qua recõciliatio fieri debebit, parãtur in medio cœmeterij faldiſtoriũ pro Põtifice, & vas aquæ mundæ benedicẽdæ, & vas ſalis; deinde hora conueniẽti Põtifex indutus in ſacriſtia, aut alio cõueniẽti loco amictu, alba, cingulo, ſtola, pluuiali albi coloris, & mitra ſimplici, baculum paſtoralem in manu tenens, accedit ad medium cœmeterij, vbi ſupra faldiſtorium ornatum procumbit; & cantores ibidẽ incipiunt, & proſequuntur Litanias, quas require ſupra in ordinatione Subdiaconi, in quibus cum dictum fuerit.

Vt omnibus fidelibus.

℟. Te rogamus audi nos.

Pontifex ſurgit cum mitra, & baculum paſtoralem in manu ſiniſtra tenens producit ſignũ crucis ſuper cœmeterium, dicens.

VT hoc cœmeterium recõci ✠ liare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Secundo dicit.

Vt hoc cœmeterium reconci ✠ liare, & ſancti ✠ ficare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

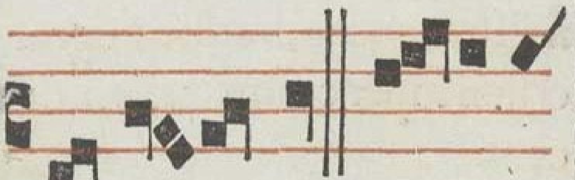
Tertio dicit.

Vt hoc cœmeterium reconci ✠ liare, ſancti ✠ ficare, & cõſe ✠ crare digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Quibus dictis, Pontifex iterũ

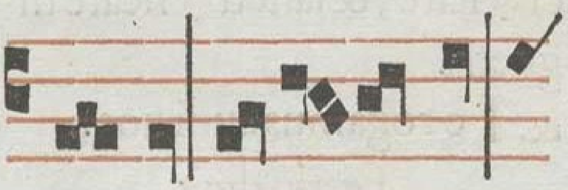
ſuper faldiſtorium procũbit, cantoribus Litanias perficientibus. Quibus finitis, ſurgit Põtifex ab accubitu, & benedicit ibi aquam ſimpliciter, prout habetur ſupra in benedictione, & impoſitione primarij lapidis pro Eccleſia ædificanda. Quo facto, Pontifex in eodẽ loco ſtans ſine mitra inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam.

Aſper ges me, Do mi-

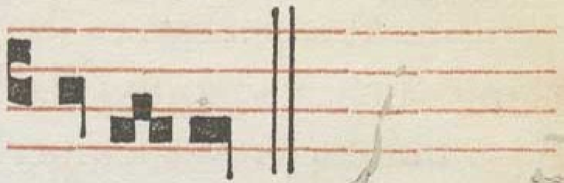
ne, hyſſopo, & mun-

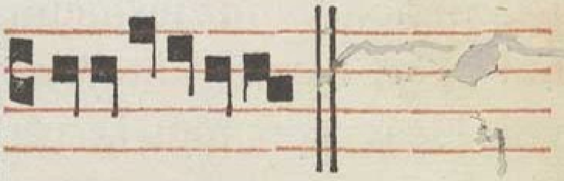
da bor: la ua bis me,

& ſuper niuem de-

alba bor.

E v o v a e.

Pſalmus.

Miſerere mei Deus: ſecundum magnam miſericordiam tuam.

Et dicitur totus ſine Gloria Patri. Incepta Antiphona, Pontifex mitram accipit, & dum Antiphona, & Pſalmus prædicti dicuntur, circuit totum cœmeterium, incipiens ad eius dexteram, aſpergens ſemper, & vbique aquam benedictã cum aſperſorio, & potiſsime in loco, vbi pollutio, vel violatio commiſſa eſt. Quo peracto, redit ad locum, vbi Litaniæ dictæ fuerunt. Finito Pſalmo prædicto, & cœmeterio vndique aſperſo, Pontifex ſtãs ante faldiſtorium ſuum, depoſita mitra, dicit.

Oremus.

Et ministri.

Flectamus genua.

℞. Leuate.

DOmine pie, qui agrum figuli pretio sanguinis tui in sepulturam peregrinorum cōparari voluisti, quæsumus, dignanter reminiscere clemētissimi huius mysterij tui; tu es enim, Domine, figulus noster; tu quietis nostræ ager; tu agri huius es pretium; tu dedisti etiam, & suscepisti; tu de pretio, & in pretio tui viuifici sanguinis nos requiescere donasti. Tu ergo, Domine, qui es offensionis nostræ clementissimus indultor, expectantissimus iudicator, iudicij tui superabundātissimus miserator, iudicium tuæ iustæ seueritatis abscondens post miseratione̅ tuæ piæ redemptionis adesto exauditor, & effector nostræ reconciliationis; hocq. cœmeterium, mausoleum peregrinorum tuorum cælestis patrię incolatum expectantium benignus purifica, & reconcilia; & hic tumulatorum, & tumulandorum corpora de potentia, & pietate tuæ resurrectionis ad gloriam incorruptionis non damnans, sed glorificans resuscita. Qui venturus es iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem. ℞. Amen.

His dictis, Pontifex stans in loco prædicto dat benedictione̅ solemnem populo, dicens.

Sit nomen Domini benedictum, &c.

Tum redit ad sacristiam, aut alium locum, in quo paramenta accepit, vbi depositis sacris vestibus, vadit in pace.

DE PATENAE, ET Calicis consecratione.

POntifex ad consecrationem Calicis, vel cuiuslibet indumenti, seu ornamēti Ecclesiastici procedere volens debet semper stolam circa collum habere, & mitram tenere poterit, vbi cōuenit. Quandocumque enim

Episcopalia agit, Episcopalibus, non Sacerdotalibus debet esse paramentis ornatus; omnium quoque mobilium benedictiones huiusmodi possunt fieri, vbi Pontifici placuerit, & omni die. In Patenæ igitur consecratione, pro qua parandum est sanctum Chrisma, & vas aquæ benedictæ cũ aspersorio, Põtifex stans cum mitra, dicit.

Adiutorium nostrum in nomine Domini.

℞. Qui fecit cælum, & terram.

ORemus fratres carissimi, vt diuinæ gratiæ benedictio cõsecret, & sanctificet hãc Patenam, ad confringendũ in ea corpus Domini nostri Iesu Christi, qui crucis passionem sustinuit pro nostrum omniũ salute.

Tum deposita mitra, dicit.

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, qui legalium institutor es hostiarum, quique inter eas consperssam similaginẽ deferri in Patenis aureis, & argenteis ad altare tuum iussisti, bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, & conse ✠ crare digneris hãc Patenã, in administrationem Eucharistiæ Iesu Christi filij tui, qui pro nostra, omniumq. salute seipsum tibi Deo patri in patibulo crucis elegit immolari, ac tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus per omnia sæcula sæculorum.

℞. Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra, facit cum pollice dexteræ manus chrismate intincto crucẽ super Patenam, ab ora in orã, & mox linit, & perungit totam eius superficiẽ cum ipso pollice, dicens.

COnse ✠ crare, & sancti ✠ ficare digneris, Domine Deus, Patenam hanc per istã vnctionem, & nostrã bene ✠ dictionem in Christo Iesu Domino nostro, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia

ſæcula ſæculorum. ℞. Amen. Deinde ſtans adhuc cum mitra procedit ad benedictionē Calicis, dicens.

ORemus, fratres cariſsimi, vt Deus, & Dominus noſter Calicem iſtum in vſum miniſterij ſui conſecrandum cæleſtis gratiæ inſpiratione ſanctificet, & ad humanam conſecrationem plenitudinem diuini fauoris accommodet. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℞. Amen.

Tum depoſita mitra, dicit.

℣. Dominus vobiſcum.
℞. Et cum ſpiritu tuo.

Oremns.

DIgnare, Domine Deus noſter, Calicem hunc bene✠dicere, in vſum miniſterij tui pia famulatus deuotione formatũ, & ea sãcti✠ficatione perfundere, qua Melchiſedech famuli tui ſacratũ Calicem perfudiſti, & quod arte, vel metalli natura effici non poteſt altaribus tuis dignum, fiat tua bene✠dictione ſanctificatum. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℞. Amen.

Deinde accepta mitra, facit crucem cum pollice dexteræ manus dē Chrismate intra ipsum Calicem a labio eius in labium, & mox linit, & perungit interius ipsum totum, dicens.

CONse ✠ crare, & sancti- ✠ ficare digneris, Domine Deus, Calicem hunc per istā vnctionem, & nostram bene ✠ dictionem in Christo Iesu Domino nostro. Qui tecū viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Tum deposita mitra, dicit super Calicem, & Patenam.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, manibus nostris, quæsumus, opem tuæ benedictionis infunde, vt per nostram bene ✠ dictionem hoc vasculum, & Patena sanctificentur, & corporis, & sanguinis Domini nostri Iesu Christi nouum sepulcrum sancti Spiritus gratia efficiantur. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuū, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Demum aspergit Calicem, & Patenam cum aqua benedicta, quod fieri debet in omnibus quarumlibet benedictionibus rerum. Quo facto, abstergi facit per aliquem Sacerdotem Patenam, & Calicem cum mica panis, & bene mundari; deinde extersiones proijciuntur in ignem, vel sacrarium.

DE BENEDICTIONE Sacerdotalium indumentorum in genere.

Pontifex Sacerdotalia indumēta benedicere volens, ſtans ſine mitra, dicit.

℣. Adiutorium noſtrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens ſempiterne Deus, qui per Moyſen famulum tuum Pontificalia, & Sacerdotalia, ſeu Leuitica veſtimenta ad explendum in conſpectu tuo miniſterium eorum ad honorem, & decorem nominis tui fieri decreuiſti, adeſto propitius inuocationibus noſtris, & hæc indumenta Sacerdotalia, deſuper irrigante gratia tua, ingenti benedictione per noſtræ humilitatis ſeruitium purifi ✠ care, bene ✠ dicere, & conſe ✠ crare digneris; vt diuinis cultibus, & ſacris myſterijs apta, & benedicta exiſtant; his quo-

que sacris vestibus Pōtifices, & Sacerdotes, seu Leuitæ tui induti ab omnibus impulsionibus, seu tentationibus malignorum spirituum muniti, & defensi esse mereantur, tuisque mysterijs apte, & condigne seruire, & inhærere, atque in his tibi placide, & deuote perseuerare tribue. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Alia Oratio.

Oremus.

DEus inuictæ vritutis Triūphator, & omninm rerū creator, ac sanctificator, intende preces nostras, & hæc indumenta Leuiticæ, Sacerdotalis & Pontificalis gloriæ ministris tuis fruenda tuo ore proprio bene ✠ dicere, sanctifi ✠ care, & conse ✠ crare digneris, omnesque eis vtentes tuis mysterijs aptos, & tibi in eis deuote, & laudabiliter seruientes gratos efficere digneris. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum, ℟. Amen.

Deinde aspergit ipsa indumēta aqua benedicta.

SPECIALIS benedictio cuiuslibet indumenti.

Adiutorium nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEus omnipotens, bonarū virtutum dator, & omniū benedictionum largus infusor, supplices te rogamus, vt manibus nostris opem tuæ benedictionis infundas, & has caligas, & sandalia, vel, amictum, vel, albam, vel, cingulum, vel, stolam, vel, manipulum, vel, tunicellā, vel, dalmaticam, vel, planetam diuino cultui præparatam virtute sancti Spiritus bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, & conse ✠ crare digneris,

& omnibus ea, vel, eo, vel, eis vtentibus gratiam ſanctificationis ſacri myſterij tui benignus concede; vt in conſpectu tuo ſancti, & immaculati, atque irreprehenſibiles appareant, & auxilium miſericordiæ tuæ acquirant. Per Dominum noſtrũ Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Deinde aſpergit ea aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE mapparum, ſeu linteaminum ſacri altaris.

Pontifex mappas, ſeu linteamina ſacri altaris benedicturus, ſtans ſine mitra, dicit.

℣. Adiutorium noſtrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

EXaudi, Domine, preces noſtras, & hæc linteamina ſacri altaris vſui præparata bene ✠ dicere, & ſancti ✠ ficare digneris. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Oremus.

DOmine Deus omnipotẽs, qui ornamenta, & linteamina facere Moyſen famulũ tuum, per quadraginta dies docuiſti, quæ etiam Maria texuit, & fecit in vſum miniſterij tabernaculi fæderis, bene ✠ dicere, ſancti ✠ ficare, & conſe ✠ crare digneris hæc linteamina ad tegendum, inuoluendumque altare glorioſiſsimi filij tui Domini noſtri Ieſu Chriſti, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Deinde aſpergit ea aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE Corporalium.

Pontifex corporalia benedicere volens, ſtans ſine mitra, dicit.

℣. Adiutorium noſtrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terrã.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Clementiſsime Domine, cuius inenarrabilis eſt virtus, cuius myſteria arcanis mirabilibus celebrantur, tribue, quæſumus, vt hoc linteamen tuæ propitiationis bene ✠ dictione ſanctificetur ad conſecrandum ſuper illud corpus, & ſanguinẽ Dei, & Domini noſtri Ieſu Chriſti filij tui, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſãcti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Alia Oratio.

Oremus.

Omnipotens ſempiterne Deus, bene ✠ dicere, ſancti ✠ ficare, & conſe ✠ crare digneris linteamen iſtud ad tegendum, inuoluendumque corpus, & ſanguinem Domini noſtri Ieſu Chriſti filij tui, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

Alia Oratio.

Oremus.

Omnipotens Deus, manibus noſtris opem tuæ benedictionis infunde, vt per noſtram bene ✠ dictionem hoc linteamen ſanctificetur, & corporis, ac ſanguinis redemptoris noſtri, nouũ ſudarium, Spiritus ſancti gratia efficiatur. Per eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

DE BENEDICTIONE nouæ Crucis

Noua Crux, ſeu tabula, in qua Crucifixus eſt depictus, hoc modo

bene-

benedicitur. Paratis thure, thuribuloque cum igne, & aqua benedicta, Pontifex, ſtans cum mitra, dicit.

℣. Adiutorium noſtrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

BEne ✠ dic, Domine Ieſu Chriſte, hac crucem tuam, per quam eripuiſti mundum a poteſtate dæmonum, & ſuperaſti paſsione tua ſuggeſtorem peccati, qui gaudebat in præuaricatione primi hominis per ligni vetiti ſumptionẽ. Qui cum Deo Patre, & Spiritu ſancto viuis, & regnas in ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Alia Oratio.

Oremus.

ROgamus te, Domine ſancte, Pater omnipotẽs, ſempiterne Deus, vt digneris bene ✠ dicere hoc lignum Crucis tuæ, vt ſit remedium ſalutare generi humano; ſit ſoliditas fidei; profectus bonorum operum; redemptio animarum; ſit ſolamen, & protectio,

ac tutela cõtra ſæua iacula inimicorum. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus.

Deinde dicit voce mediocri, extenſis manibus ante pectus, Præfationem.

Per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

℣. Surſum corda.

℟. Habemus ad Dominum.

℣. Gratias agamus Domino Deo noſtro.

℟. Dignum & iuſtum eſt.

Vere dignum, & iuſtum eſt, æquum, & ſalutare nos tibi ſemper, & vbique gratias agere, Domine ſancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, cuius ſanctum, ac terribile nomen inter cæteras viſibiles creaturas, ligna quoque fructifera laudare, ac benedicere non ceſſat. Qui in figurã vnigenitæ ſapiẽtiæ tuæ, ligno vitæ a principio paradiſum voluptatis ornaſti, vt eiuſdem fructus ſacro myſterio proto parentes noſtri generis mortem cauere, & vitam admoneres obtinere perpetuam. Quique nos vetitæ arboris at tactu, iuſtæ morti addictos, eiuſdem coæternæ tibi ſapientiæ Dei, & Domini noſtri Ieſu Chriſti innoxia morte ad vitam miſericorditer reuocare dignatus es. Te ſupplices exoramus, vt hoc ſingulare ſignum, quod ad exemplum primi illius ſacratiſsimi vexilli, quo pretioſo filij tui ſanguine triumphaſti, fideliũ tuorum deuotione compactum, erectumque eſt, cæleſti tua benedi ✠ ctione ſanctificare digneris; vt omnibus hic genua flectentibus, ac tuæ maieſtati ſupplicantibus largior & cordis compunctio, & admiſſorum indulgentia concedatur; atque intercedente ipſa victorioſiſsima vnigeniti filij tui paſsione, & tibi placita poſtulare, & citius valeant poſtulata percipere. Da, quæſumus, clemen-

mentifsime Pater, in quo viuimus, mouemur, & fumus, vt quoties triumphum diuinæ humilitatis, quæ fuperbiam noftri hoftis deiecit, oculis intuemur, quotiefque mente recolimus, & contra hoftem ipfum fiduciam fortitudinis, & maiorem tibi deuotæ humilitatis gratiam confequamur. Quatenus in illo tremẽdo tuæ maieftatis examine, cum pauentibus elementis, cælorumque commotis virtutibus, fignum iftud glorificum redemptionis noftræ apparuerit in cælo, ipfi de morte ad vitam tranfire, ac perpetua beatæ refurrectionis videre gaudia mereamur.

Quod fequitur dicitur plane legendo, ita tamen, quod a circumftantibus audiri pofsit.

Per eundem Dominum noftrum Iefum Chriftum filiũ tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus fancti Deus, per omnia fæcula fæculorum.

℟. Amen.

Oremus.

DEus, qui beatæ crucis patibulum, quod prius erat fcelestis ad pęnam, conuertifti redemptis ad vitam, concede plebi tuæ eius vallari præfidio, cuius eft armata vexillo. Sit ei crux fidei fundamentum, fpei fuffragium, in aduerfis defenfio, in profperis adiuuamen; fit ei in hoftes victoria, in ciuitate cuftodia, in campis protectio, in domo fultura; vt per eam paftor in futuro gregem conferuet incolumem, quæ nobis, Agno ✠ vincẽte, conuerfa eft in falutem. Per eundem Dominum noftrum Iefum Chriftum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus fancti Deus, per omnia fæcula fæculorum. ℟. Amen.

Alia Oratio.

Oremus.

SAncti ✠ fica, Domine Iefu Chrifte, fignaculum iftud pafsionis tuæ, vt fit inimicis tuis obftaculum, & credentibus in te perpetuum efficiatur victoriæ vexillum. Qui cum

Deo Patre viuis, & regnas in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Tum offertur Pontifici thus in nauicula, aut alio vaſe, quod Pontifex ſtans ſine mitra benedicit, dicens.

Oremus.

DOmine Deus omnipotēs, cui aſsiſtit exercitus Angelorum cum tremore, quorum ſeruitium ſpirituale, & igneum eſſe cognoſcitur, dignare reſpicere, bene ✠ dicere, & ſancti ✠ ficare hanc creaturam incenſi; vt omnes languores, omneſque infirmitates, atque inſidiæ inimici odorem eius ſentientes effugiant, & ſeparentur a plaſmate tuo; vt numquam lædatur a morſu antiqui ſerpentis, quod pretioſo Filij tui ſanguine redemiſti. Per eundem Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Quo facto, Pontifex imponit thus in thuribulum. Deinde aſpergit crucem aqua benedicta, & mox eam incenſat. Tum dicit adhuc ſtans ſine mitra.

SAnctificetur lignum iſtud. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sācti: & benedictio illius ligni, in quo membra ſancta Saluatoris ſuſpenſa ſunt, ſit in iſto ligno; vt orantes, inclinanteſque ſe propter Deum ante iſtam crucem inueniant corporis, & animæ ſanitatem. Per eundem Dominum noſtrū Ieſum Chriſtum. ℟. Amen.

Tum Pontifex, flexis ante crucem genibus, ipſam deuote adorat, & oſculatur. Idem faciunt quicūque alij voluerint. Si vero crux eſt ex metallo, vel lapide, loco præcedentis orationis, videlicet Sanctificetur &c. Pontifex ſtans ſine mitra, dicit ſequentem Orationem.

DEus gloriæ, Deus excelſe Sabaoth, fortiſsime Emmanuel, Deus pater veritatis, pater ſapientiæ, pater beatitudinis, pater illuminationis, ac vigilationis noſtræ, qui mundum regis, qui cuncta regna diſponis, qui es bonorum collator munerum, & bonorũ omnium attributor; cui omnes gentes, populi, tribus, & linguæ ſeruiũt; cui aſsiſtit omnis Angelorum legio; qui largiris famulis tuis fidem, & laudem tui nominis, vt debita tibi oblata perſoluant; cui prius fides offerentium complacet, deinde ſacrificatur oblatio, quæſumus exorabilem miſericordiæ tuæ pietatem, vt ſancti ✠ fices tibi hoc ſignum crucis, & conſe ✠ cres, quod tota mentis deuotione famulorum tuorum religioſa fides cõſtruxit, trophœum ſcilicet victoriæ tuæ, ac redemptionis noſtræ, quod in amorẽ Chriſti triumphalis gloria conſecrauit. Aſpice hoc ſignum crucis inſuperabile, per quod diaboli eſt exinanita poteſtas, mortalium reſtituta libertas:

quæ licet fuerit aliquando in pœnam, ſed nunc verſa eſt in honorem per gratiam; & quæ reos quondam puniebat ſupplicio, nunc & noxios abſoluit a debito, & tibi quid per hoc placere potuit, niſi id per quod tibi placuit nos redimere; & nullum tibi debitum amplius munus eſt, quam quod tibi tunc corporis dedicauit affixio; nec tibi eſt magis familiaris oblatio, quam quæ familiari manuum tuarum extenſione ſacrata eſt. Illis ergo manibus hanc crucem accipe, quibus illam amplexus es; & de ſanctitate illius hanc ſancti✠fica, & ſicuti per illam mundus expiatus eſt a reatu, ita offerentium famulorum tuorum animæ deuotiſsimæ huius crucis merito omni careant perpetrato peccato; & tuæ veræ crucis obtectu eniteſcant ſucceſſibus aſsiduis triumphatores. Radiet hic vnigeniti filij tui Domini noſtri ſplendor diuinitatis in auro; emicet gloria paſsionis eius in ligno; in cruce rutilet noſtræ mortis redēptio; in cryſtalli ſplendore vitæ noſtræ purificatio. Sit ſuorum protectio; ſpei certa fiducia; eos ſimul cum gente, & plebe fide confirmet; ſpe, & pace conſociet; augeat triumphis; amplificet in ſecundis; proficiat eis ad perpetuitatem temporis, ad vitam æternitatis; vt eos temporali florentes gloria muniat, & ad perpetuam redemptos coronam, ad regna cæleſtia potenti virtute perducat: præſta per propitiationē ſanguinis eius, per ipſum datorem, qui ſeipſum dedit redemptionem pro multis, qui ſe hoſtiā pro delictis offerre dignatus eſt, qui exaltatus in ligno crucis ſuæ principatus, & poteſtates humiliauit, qui tecū ſidereo cōſidet throno indiſſolubili cōnexione Spiritus sācti per infinita ſæculorū ſæcula.

℟. Amen.

Tum Pontifex, flexis ante crucem genibus, eam deuote adorat, & oſculatur; idem faciunt, quicumq. alij voluerint.

DE BENEDICTIONE Crucis pectoralis.

AD benedicẽdam crucem pectoralem, Pontifex potest vti forma assignata pro benedictione crucis proficiſcentium in ſubſidium terræ ſanctæ.

DE BENEDICTIONE imaginis beatæ Mariæ Virginis.

POntifex benedicturus imaginẽ beatę Mariæ virginis, paratus ſupra rochetum amictu, ſtola, pluuiali, & mitra ſimplici, ſtans ſine mitra, dicit.

℣. Adiutoriũ noſtrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Quo facto, aſpergit figuram aqua benedicta. Deinde inchoat, ſchola proſequente Antiphonam.

Sub tuum præſidium.

Qua incepta, & dum ea cantatur, thurificat imaginẽ ipſam, ter ducens thuribulum. Deinde ſedet, reaſſumpta mitra, donec compleantur Antiphona, & Pſalmi ſequentes.

Antiphona.

ſpi ci as in neceſsi-

ta tibus; ſed a pe ri-

cu lis cunctis li bera

nos ſemper, Vir go glo-

ri o ſa, & bene-

di cta.

Tempore Paſchali Anti-
phona.

Allelu ia Al le lu ia.

Pſ. Fun da men ta.

Dicitur totus cũ Gloria Patri.
Antiphona.
Aue Maria.
dicitur tota Antiphona, & Pſal
mus.

Antiphona.

Aue Mari a gra ti a

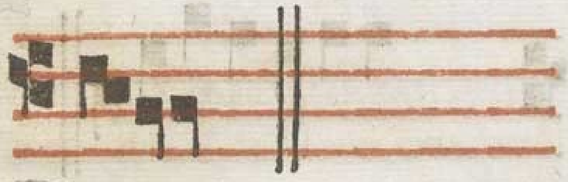
ple na, Dominus te cum,

benedicta tu in mu li-

lie-

e ribus. Al-

le lu ia.

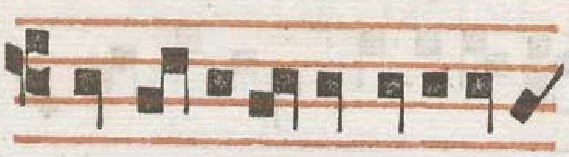
Psal. A d te leuaui.

cum Gloria Patri.

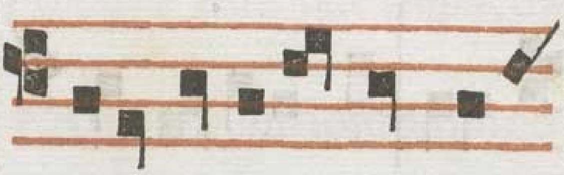
Finitis Antiphonis, & Psalmis prædictis, Pōtifex surgit, deposita mitra, & dicit. Oremus.

DEus, qui virginalem aulam beatæ Mariæ virginis, in qua habitares, eligere dignatus es: da, quæsumus, vt sua nos defensione munitos, iucūdos faciat suæ interesse commemorationi. Qui viuis, & regnas cū Deo Patre in vnitate Spiritus sancti Deus per omnia sæcula sæculorū. ℟. Amē.

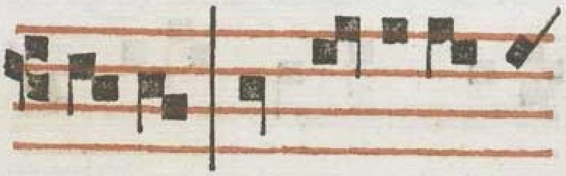
Deinde incipit Antiphonam, schola prosequente. Qua incepta, sedet cum mitra, donec perficiatur Antiphona.

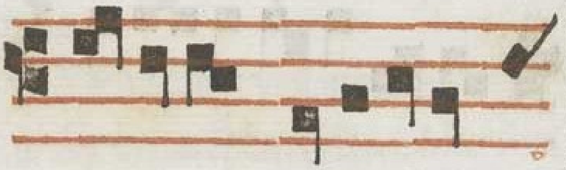
O glo ri o sa Dei ge-

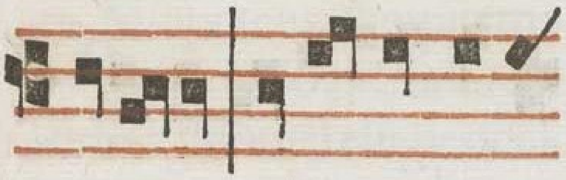
nitrix virgo semper Ma-

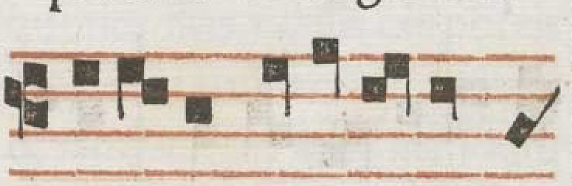
ri a, quæ Dominum

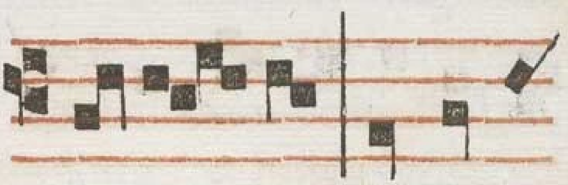
omni um meru isti

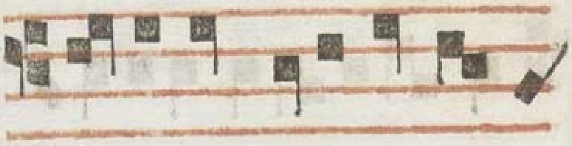
portare, & Regem An-

ge lo rum sola virgo

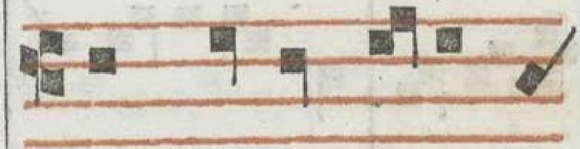
la cta re, nostri,

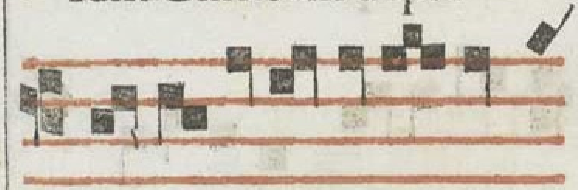
quæ ſumus, pi a memo-

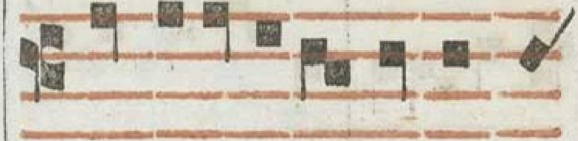
rare , & pro nobis Ie-

ſum Chriſtum depre-

ca re; vt tu is ful ti

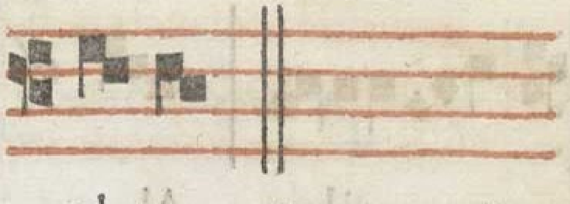
pa tro ci ni is ad cæ-

le ſti a re gna me-

re a mur per ue-

ni re.

Cant. Ma g ni fi cat.
cum Gloria Patri.

Finita Antiphona, ſurgit Pontifex ſine mitra ſtans vſque ad finem Cãtici. Quo finito, dicit. Oremus.

DEus, qui de beatæ Mariæ Virginis vtero verbum tuũ, Angelo nuntiante, carnẽ ſuſcipere voluiſti: præſta ſupplicibus tuis, vt qui vere eã genitricẽ Dei eſſe credimus, eius apud te interceſsionibus adiuuemur. Per eundẽ Chriſtum Dominum noſtrũ. ℟. Amen.

Oremus.

OMnipotens ſempiterne Deus, clementiſsima cuius diſpenſatione cuncta creãtur ex nihilo, hanc imaginem in honorem pijſsimæ genitricis filij tui Domini noſtri Ieſu Chriſti venerabiliter adaptatã

bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare digneris; & præsta, misericordissime pater, per inuocationẽ nominis tui, atq. eiusdẽ vnigeniti filii tui Domini nostri Iesu Christi, quem pro salute generis humani, integritate virginis Mariæ seruata, incarnari voluisti, quatenus precibus eiusdẽ sacratissimæ Virginis quicumque eandem misericordiæ Reginam, & gratiosissimam Dominam nostrã coram hac effigie suppliciter honorare studuerint, & de instantibus periculis eruantur, & in conspectu diuinæ maiestatis tuæ de commissis, & omissis veniam impetrent; ac mereantur in præsenti gratiam, quam desiderant, adipisci, & in futuro perpetua saluatione cũ electis tuis valeant gratulari. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, &c.

Vltimo aspergat imaginem aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE Imaginum aliorum Sanctorum.

Pontifex stans sine mitra, dicit.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Domine exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui Sanctorũ tuorum imagines, seu effigies sculpi, aut pingi non reprobas, vt quoties illas oculis corporeis intuemur, toties eorum actus, & sanctitatem ad imitandum memoriæ oculis meditemur, hanc, quæsumus, imaginem, seu sculpturam in honorem, ac memoriam beati N Apostoli tui, vel, Martyris, vel, Confessoris, aut, Pontificis,

vel, Virginis adaptatam bene ✠ dicere, ac sancti ✠ care digneris; & præsta, vt quicumq; coram illa ipsum gloriosissimũ Apostolũ tuum, vel, Martyrẽ, vel, Confessorẽ, aut, Põtificẽ, vel, Virginẽ suppliciter honorare studuerit, illius precibus, ac obtentu a te gratiam in præsenti, & æternam gloriam obtineat in futuro. Per Dominũ nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen.

Vltimo aspergat aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE sacrorum vasorum, & aliorum ornamentorum in genere.

Pontifex sacra vasa, vel alia ornamenta benedicere volens, stans sine mitra, dicit.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

℞. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

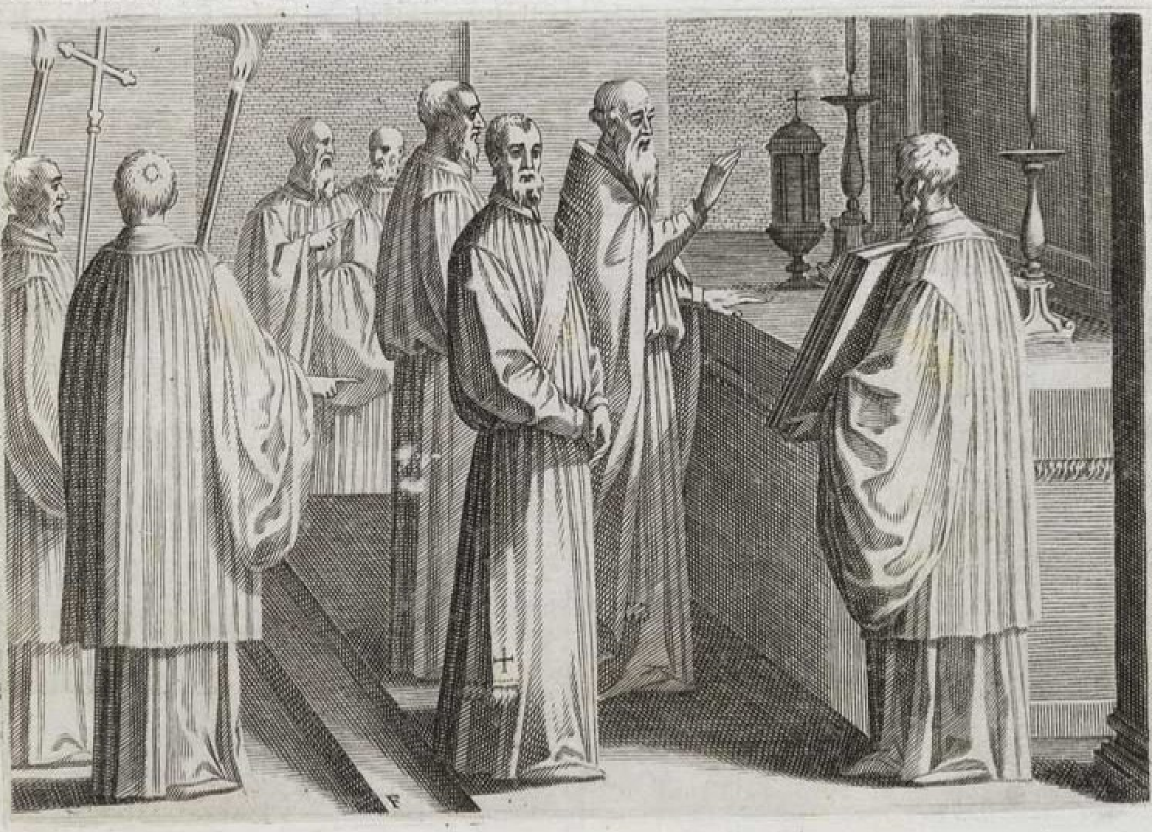
Exaudi, Domine pater clemẽtissime, preces nostras, & hæc purificanda vasa, & ornamenta sacri altaris, atque Ecclesiæ tuæ sacri ministerij vsui præparata bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare digneris. Per Christum Dominum nostrũ. ℞. Amen.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, a quo omnia immunda purgantur, & in quo omnia purgata clarescunt, supplices omnipotentiam tuam inuocamus, vt ab his vasis, & ornamentis, quæ tibi offerunt famuli tui, omnis spiritus immũdus confusus longe discedat, & per tuam bene ✠ dictionẽ ad vsum, & ministerium sancti altaris, & Ecclesiæ tuæ sanctificata permaneant. Per Christũ Dominum nostrum. ℞. Amẽ.

Deinde aspergit ea aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE tabernaculi, ſiue vaſculi pro ſacroſancta Euchariſtia conſeruanda.

Pontifex tabernaculum, ſiue vaſculum pro conſeruanda ſacroſancta Euchariſtia benedicere volens, ſtansſine mitra, dicit.

℣. Adiutoriũ noſtrum in nomine Domini.

℞. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dominus vobiſcum.

℞. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens ſempiterne Deus, maieſtatem tuam ſupplices deprecamur, vt vaſculum hoc pro corpore filij tui Domini noſtri Ieſu Chriſti in eo condendo fabricatum bene ✠ dictionis tuæ gratia dicare digneris. Per eũdem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spi-

ritus

ritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Tum aspergit illud aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE capsarum pro Reliquijs, & alijs sanctuarijs includendis.

PONtifex capsas pro Reliquijs, & alijs sãctuarijs includendis benedicere volens, stans cum mitra, dicit.

℣. Adiutorium nostrũ in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

ORemus, dilectissimi nobis, Deum Patrem omnipotentem, vt qui omnia per vnigenitum filium suum in virtute Spiritus sancti valde bona creauit, ipse nobis indignis ad cõsecrationem harum capsarum Reliquijs Sanctorũ suorum condendis paratarum rorem gratiæ suæ clementer infundere dignetur. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus.

Deinde deposita mitra, extensis manibus ante pectus, dicit Præfationem.

PEr omnia sæcula sæculorũ.

℟. Amen.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

℣. Sursum corda.

℟. Habemus ad Dominum.

℣. Gratias agamus Domino Deo nostro.

℟. Dignum, & iustum est.

Vere dignum, & iustum est, æquum, & salutare nos tibi semper, & vbique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus inæstimabilis, Deus ineffabilis, Deus misericordiarum, & totius consolationis. Qui Moysi famulo tuo præcepisti, vt iuxta exemplar, quod ei in monte demonstrasti, arcam de lignis imputribilibus construeret, & eam auro mũdissimo circum-

daret, in qua vrna aurea manna cælesti plena, cum tabulis testamẽti digito maiestatis tuæ conscriptis in testimonium futuris generationibus seruari deberet. Quique nostris sæculis eadem sacratius intelligenda manifestasti, dum corpus vnici filij tui opere Spiritus sancti de incorrupta Virgine conceptum, & anima rationali viuificatum, omni plenitudine diuinitatis replesti, te suppliciter imploramus, omnipotens Deus, Pater Domini nostri Iesu Christi, ex quo omnis paternitas in cælo, & in terra nominatur; vt hæc vascula Sãctorum tuorum pignoribus præparata, eisdem Sanctis tuis intercedentibus, cælesti bene ✠ dictione perfundere digneris; quatenus qui horum patrocinia requirunt, ipsis intercedentibus, cuncta sibi aduersantia, te adiuuante, superare, & omnia commode profutura, abundantia largitatis tuæ mereantur inuenire. Et sicut illi te, Domine, inspirante, spiritualium nequitiarum versutias cauere, & humanitus exquisita tormenta non solum contemnere, sed etiam penitus euincere, Christo Domino cõfortante, potuerũt, ita ipsorum merita venerantibus, & Reliquias humiliter amplectentibus contra diabolum, & angelos eius, contra fulmina, & tempestates, contra grandines, & varias pestes, contra corruptũ aerem, & mortes hominum, vel animalium, contra fures, & latrones, siue gentium incursiones, contra malas bestias, & serpentium, ac reptãtium diuersissimas formas, contra malorum hominũ adinuentiones pessimas eorumdem Sanctorum tuorum precibus complacatus dexteram inuictæ potentiæ tuæ ad depulsionem nociuorum, & largitatem proficuorum semper, & vbique propitius extende.

Quod sequitur dicit plane legendo, ita tamen, quod a circumstantibus possit audiri.

Per eundem Dominum no-

tuum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecũ viuit, & regnat in vnitate Spiritus sãcti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

Tum adhuc ſine mitra ſtans, dicit.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

DOmine Deus omnipotens, qui vt murmur inſani populi compeſceres, & ſacerdotium Aaron tibi placitũ comprobares, virgam eius aridam germinare, & flores fructiferos producere feciſti, eandemq. in arca teſtamenti pro ſigno virtutis tuæ poni iuſsiſti; ſed & nobis eodem præſagio Chriſtum in ara crucis arefactũ tertia die reſurrectione refloreſcere, & in Eccleſia nouiſſimo tempore reſuſcitãda per mortem ſuam die, ac nocte fructificare demonſtraſti, te, quæſumus, indulgentiſsime generis humani prouiſor, vt hæc vaſcula Sanctorum tuorum receptaculo pręparata ita gratuita gratia ſanctifices; vt vbicumq. in tuo nomine prolata fuerint, intercedentibus habitatorum ipſorum meritis, cuncta aduerſa repellas, & nullifices, & omnia vtilia multiplices, atque cuſtodias; quatenus fideles tui magnitudine, ſiue vniuerſitate beneficiorũ tuorum in parte modica Reliquiarum, integra Sanctorum corpora ſe percepiſſe gratulẽtur, & per temporalia loca ipſorum precibus impenſa ad æterna cum eis gaudia poſsidenda fiducialius animentur. Per eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Tunc aſpergat eas aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE signi, vel campanæ.

Signum, vel campana debet benedici, antequã ponatur in campanili, hoc ordine. In primis debet campana ipsa ita suspẽdi, & situari, vt commode possit intus, & extra tangi, tractari, & circuiri; deinde prope ipsam campanam benedicendã paratur Pontifici faldistorium; vas aquæ benedicendæ; aspersorium; vas cum sale; lintea munda ad extergendum campanam, quando opus erit; vas Olei sancti infirmorum; sanctũ Chrisma; thymiama; thus; myrrha, & thuribulum cum igne. Diaconus etiam accipit amictum, albam, cingulum, manipulum, stolam, & dalmaticam albi coloris. Quibus ordinatis, Pontifex in sacristia, aut alio conuenienti loco paratus amictu, alba, cingulo, stola, pluuiali albi coloris, &

mitra ſimplici, baculum paſtoralem manu geſtans venit prope campanam, vbi ſedens ſuper faldiſtorium ibidem ſibi paratum, dicit cum miniſtris Pſalmos ſequentes, videlicet.

MIſerere mei Deus: ſecundum magnam miſericordiam tuam. Totus dicitur cũ Gloria Patri. & Sicut erat.

Alius Pſalmus.

DEus in nomine tuo ſaluũ me fac: & in virtute tua iudica me.

Deus exaudi orationem meã: auribus percipe verba oris mei.

Quoniam alieni inſurrexerũt aduerſum me, & fortes quæſierunt animam meam: & non propoſuerunt Deum ante cõſpectum ſuum.

Ecce enim Deus adiuuat me: & Dominus ſuſceptor eſt animæ meæ.

Auerte mala inimicis meis: & in veritate tua diſperde illos.

Voluntarie ſacrificabo tibi, & confitebor nomini tuo Domine: quoniam bonum eſt.

Quoniam ex omni tribulatione eripuiſti me: & ſuper inimicos meos deſpexit oculus meus.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Alius Pſalmus.

MIſerere mei Deus, miſerere mei: quoniam in te cõfidit anima mea.

Et in vmbra alarum tuarum ſperabo: donec tranſeat iniquitas.

Clamabo ad Deum altiſsimũ: Deum qui benefecit mihi.

Miſit de cælo, & liberauit me: dedit in opprobrium conculcantes me.

Miſit Deus miſericordiam ſuam, & veritatem ſuam, & eripuit animam meam de medio catulorum leonum: dormiui conturbatus.

Filij hominum dentes eorum arma & ſagittæ: & lingua eorum gladius acutus.

Exaltare ſuper cælos Deus: &

in omnem terram gloriā tuam.
Laqueum parauerunt pedibus meis: & incuruauerunt animam meam.
Foderunt ante faciem meam foueam: & inciderunt in eam.
Paratum cor meum Deus, paratum cor meum: cantabo, & psalmum dicam.
Exurge gloria mea, exurge psalterium & cithara: exurgā diluculo.
Cōfitebor tibi in populis Domine: & psalmum dicam tibi in gentibus.
Quoniam magnificata est vsque ad cælos misericordia tua: & vsque ad nubes veritas tua.
Exaltare super cælos Deus: & super omnem terrā gloria tua.
Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.
Sicut erat in principio, & nūc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Alius Psalmus.

DEus misereatur nostri, & benedicat nobis: illuminet vultum suum super nos, & misereatur nostri.
Vt cognoscamus in terra viā tuam: in omnibus gentibus salutare tuum.
Confiteātur tibi populi Deus: cōfiteātur tibi populi omnes.
Lætentur & exultent gentes, quoniam iudicas populos in æquitate: & gentes in terra dirigis.
Confiteātur tibi populi Deus, confiteātur tibi populi omnes: terra dedit fructum suum.
Benedicat nos Deus, Deus noster, benedicat nos Deus: & metuant eū omnes fines terrę.
Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.
Sicut erat in principio, & nūc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Alius Psalmus.

DEus in adiutorium meum intende: Domine ad adiuuandum me festina.
Confundantur, & reuereātur: qui quærunt animam meam.
Auertantur retrorsum, & erubescant: qui volunt mihi mala.
Auertantur statim erubescentes, qui dicūt mihi: euge, euge.

Exultent & lætentur in te omnes, qui quærunt te, & dicant ſemper: magnificetur Dominus, qui diligũt ſalutare tuum.

Ego vero egenus, & pauper ſum : Deus adiuua me.

Adiutor meus, & liberator meus es tu: Domine ne moreris.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Alius Pſalmus.

INclina Domine aurem tuã, & exaudi me: quoniã inops, & pauper ſum ego.

Cuſtodi animam meam, quoniam ſanctus ſum: ſaluum fac ſeruum tuum, Deus meus, ſperantem in te.

Miſerere mei Domine, quoniam ad te clamaui tota die: lætifica animam ſerui tui, quoniam ad te Domine animam meam leuaui.

Quoniam tu Domine ſuauis, & mitis: & multæ miſericordiæ omnibus inuocantibus te.

Auribus percipe Domine orationem meã: & intende voci deprecationis meæ.

In die tribulationis meæ clamaui ad te: quia exaudiſti me.

Nõ eſt ſimilis tui in Dijs Domine: & non eſt ſecundum opera tua.

Omnes gentes, quaſcumque feciſti, venient, & adorabunt coram te Domine: & glorificabunt nomen tuum.

Quoniam magnus es tu, & faciẽs mirabilia: tu es Deus ſolus.

Deduc me Domine in via tua, & ingrediar in veritate tua: lætetur cor meum, vt timeat nomen tuum.

Confitebor tibi Domine Deus meus in toto corde meo: & glorificabo nomen tuum in æternum.

Quia miſericordia tua magna eſt ſuper me: & eruiſti animã meam ex inferno inferiori.

Deus iniqui inſurrexerunt ſuper me, & ſynagoga potentiũ quæſierunt animam meam: & non propoſuerunt te in conſpectu ſuo.

Et tu Domine Deus miserator, & misericors: patiens, & multæ misericordiæ, & verax.

Respice in me, & miserere mei, da imperium tuum puero tuo: & saluum fac filium ancillæ tuæ.

Fac mecum signum in bonũ, vt videant qui oderunt me, & confundantur: quoniã tu Domine adiuuisti me, & consolatus es me.

Gloria Patri, & Filio; & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio; & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum Amen.

Alius Psalmus.

DE profundis clamaui ad te Domine: Domine exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes: in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates obseruaueris Domine: Domine quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est: & propter legem tuam sustinui te Domine.

Sustinuit anima mea in verbo eius: sperauit anima mea in Domino.

A custodia matutina vsque ad noctem: speret Israel in Domino.

Quia apud Dominum misericordia: & copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israel, ex omnibus iniquitatibus eius.

Gloria Patri, & Filio; & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Tum surgit Pontifex, & stans cum mitra benedicit sal, & aquam, dicens.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælũ, & terram.

EXorcizo te creatura salis per Deum ✠ viuum, per Deum ✠ verum, per Deum ✠ sanctum, per Deum, qui te per Elisæum Prophetam in aquam mitti iussit, vt sanaretur sterilitas aquæ; vt efficiaris sal exorcizatum in salutem credentium; & sis omnibus su-

mentibus te ſanitas animæ, & corporis, & effugiat, atque diſcedat a loco, in quo aſperſum fueris, omnis phantaſia, & nequitia, vel verſutia diabolicæ fraudis, omniſque ſpiritus immundus adiuratus per eum, qui venturus eſt iudicare viuos, & mortuos, & ſæculum per ignem. ℟. Amen.

Deinde depoſita mitra, dicit.

℣. Domine exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

IMmenſam clemẽtiam tuã, omnipotens æterne Deus, humiliter imploramus, vt hãc creaturam ſalis, quam in vſum generis humani tribuiſti, bene ✠ dicere, & ſancti ✠ ficare tua pietate digneris; vt ſit omnibus ſumentibus ſalus mẽtis, & corporis; & quidquid ex eo tactum, vel reſperſum fuerit, careat omni immunditia, omnique impugnatione ſpiritualis nequitiæ. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Tum accepta mitra, ſuper aquam abſolute dicit.

EXorcizo te creatura aquæ in nomine Dei Pa ✠ tris omnipotentis, & in nomine Ieſu Chriſti Fi ✠ lij eius Domini noſtri, & in virtute ſancti ✠ Spiritus vt fias aqua exorcizata ad effugandam omnem poteſtatem inimici, & ipſum inimicum eradicare, & explantare valeas cũ Angelis ſuis apoſtaticis, per virtutem eiuſdem Domini noſtri Ieſu Chriſti, qui venturus eſt iudicare viuos, & mortuos, & ſæculum per ignem. ℟. Amen.

Deinde depoſita mitra, dicit.

℣. Domine exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

DEus, qui ad salutem humani generis maxima quæq. Sacramenta in aquarum substantia condidisti, adesto propitius inuocationibus nostris; & elemento huic multimodis purificationibus pręparato virtutem tuæ bene ✠ dictionis infunde; vt creatura tua mysterijs tuis seruiens ad abijciēdos dæmones, morbosq. pellendos diuinæ gratiæ sumat effectum; vt quidquid in domibus, vel in locis fidelium hæc vnda resperserit, careat omni immunditia, liberetur a noxa. Non illic resideat spiritus pestilens, non aura corrumpens; discedant omnes insidiæ latentis inimici, & si quid est, quod aut incolumitati habitantium inuidet, aut quieti, aspersione huius aquæ effugiat; vt salubritas per inuocationem sancti tui nominis expetita ab omnibus sit impugnationibus defensa. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuũ, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Alia Oratio.

BEne ✠ dic Domine hanc aquam benedictione cælesti, & assistat super eam virtus Spiritus sancti, vt cum hoc vasculum ad inuitandos filios sanctæ Ecclesiæ præparatũ in ea fuerit tinctũ, vbicũq. sonuerit hoc tintinnabulum, procul recedat virtus insidiantium, vmbra phantasmatum, incursio turbinum, percussio fulminum, læsio tonitruorum, calamitas tempestatum, omnisque spiritus procellarum; & cum clãgorem illius audierint filij Christianorum, crescat in eis deuotionis augmẽtum, vt festinantes ad piæ matris Ecclesiæ gremium cantẽt tibi in Ecclesia Sanctorum cãticum nouum, deferentes in sono præconium tubæ, modulationem psalterij, suauitatem organi, exultationẽ tympani, iucunditatem cymbali; quatenus in templo sancto

gloriæ tuæ ſuis obſequijs, & precibus inuitare valeant multitudinem exercitus Angelorum. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Poſt hæc Pontifex mittit ſal in aquam, in modum crucis, dicendo ſemel.

COmmiſtio ſalis, & aquæ pariter fiat. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti. ℟. Amen.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cũ ſpiritu tuo. Oremus.

DEus, inuictæ virtutis auctor, & inſuperabilis imperij rex, ac ſemper magnificus triumphator, qui aduerſæ dominationis vires reprimis; qui inimici rugientis ſæuitiam ſuperas; qui hoſtiles nequitias potenter expugnas, te, Domine, trementes, & ſupplices deprecamur, ac petimus, vt hãc creaturam ſalis, & aquæ dignãter aſpicias, benignus illuſtres, pietatis tuæ rore ſanctifices; vt vbicumque fuerit aſperſa, per inuocationem ſancti tui nominis, omnis infeſtatio immũdi ſpiritus abigatur, terrorque venenoſi ſerpẽtis procul pellatur; & præſentia ſancti Spiritus nobis miſericordiam tuã poſcentibus vbique adeſſe dignetur. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

His peractis, Pontifex, accepta mitra, incipit lauare campanam cum dicta aqua; & miniſtri proſequũtur lotionem, lauantes eam totaliter intus, & extra, deinde cum linteo mũdo extergunt.

Pontifice interim cum mitra ſedente, & cum alijs miniſtris dicente Pſalmum.

LAuda anima mea Dominum, laudabo Dominum in vita mea: pſallam Deo meo quamdiu fuero.

Nolite confidere in principi-

bus: in filijs hominum, in quibus non eſt ſalus.

Exibit ſpiritus eius, & reuertetur in terram ſuam: in illa die peribunt omnes cogitationes eorum.

Beatus, cuius Deus Iacob adiutor eius, ſpes eius in Domino Deo ipſius: qui fecit cælum, & terram, & mare, & omnia quæ in eis ſunt.

Qui cuſtodit veritatem in ſæculum, facit iudicium iniuriã patientibus: dat eſcam eſurien tibus.

Dominus ſoluit compeditos: Dominus illuminat cæcos.

Dominus erigit eliſos: Dominus diligit iuſtos.

Dominus cuſtodit aduenas, pupillum, & viduam ſuſcipiet: & vias peccatorum diſperdet.

Regnabit Dominus in ſæcula, Deus tuus Sion: in generatione & generationem.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Alius Pſalmus.

LAudate Dominum quoniam bonus eſt pſalmus: Deo noſtro ſit iucunda, decoraque laudatio.

Aedificans Ieruſalem Dominus: diſperſiones Iſraelis congregabit.

Qui ſanat contritos corde: & alligat contritiones eorum.

Qui numerat multitudinem ſtellarum: & omnibus eis nomina vocat.

Magnus Dominus noſter, & magna virtus eius: & ſapiẽtiæ eius non eſt numerus.

Suſcipiens manſuetos Domi nus: humilians autem peccatores vſque ad terram.

Præcinite Domino in confeſſione: pſallite Deo noſtro in cithara.

Qui operit cælum nubibus: & parat terræ pluuiam.

Qui producit in montibus fœnum: & herbam ſeruituti hominum.

Qui dat iumentis eſcam ipſorum: & pullis coruorum inuocantibus eum.

Non in fortitudine equi voluntatem habebit: neque in tibijs viri beneplacitum erit ei.

Beneplacitũ est Domino super timentes eum: & in eis qui sperãt super misericordia eius.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Alius Psalmus.

LAude Ierusalem Dominũ: lauda Deum tuum Sion.

Quoniam confortauit seras portarum tuarum: benedixit filijs tuis in te.

Qui posuit fines tuos pacem: & adipe frumenti satiat te.

Qui emittit eloquium suum terræ: velociter currit sermo eius.

Qui dat niuem sicut lanam; nebulam sicut cinerem spargit.

Mittit crystallum suam sicut buccellas: ante faciem frigoris eius quis sustinebit?

Emittet verbũ suum, & liquefaciet ea: flabit spiritus eius, & fluent aquæ.

Qui annuntiat verbum suum Iacob: iustitias, & iudicia sua Israel.

Non fecit taliter omni nationi: & iudicia sua non manifestauit eis.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Alius Psalmus.

LAudate Dominum de cælis: laudate eum in excelsis.

Laudate eum omnes Angeli eus: laudate eum omnes virtutes eius.

Laudate eum sol & luna: laudate eum omnes stellæ, & lumen.

Laudate eum cæli cælorum: & aquæ omnes, quæ super cælos sunt, laudent nomen Domini.

Quia ipse dixit, & facta sunt: ipse mandauit, & creata sunt.

Statuit ea in æternum, & in sæculum sæculi: præceptum posuit, & non præteribit.

Laudate Dominum de terra: dracones, & omnes abyſsi.

Ignis, grando, nix, glacies, ſpiritus procellarum: quæ faciunt verbum eius.

Mõtes, & omnes colles: ligna fructifera, & omnes cedri.

Beſtiæ, & vniuerſa pecora: ſerpentes, & volucres pennatæ.

Reges terræ, & omnes populi: principes, & omnes iudices terræ.

Iuuenes, & virgines ſenes cũ iunioribus laudent nomẽ Domini: quia exaltatum eſt nomen eius ſolius.

Confeſsio eius ſuper cælum, & terram: & exaltauit cornu populi ſui.

Hymnus omnibus Sanctis eius: filijs Iſrael, populo appropinquanti ſibi.

Alius Pſalmus.

CAntate Domino canticũ nouum: laus eius in Eccleſia Sanctorum.

Lætetur Iſrael in eo, qui fecit eum: & filiæ Sion exultent in rege ſuo.

Laudent nomen eius in choro: in tympano, & pſalterio pſallant ei.

Quia beneplacitum eſt Domino in populo ſuo: & exaltauit manſuetos in ſalutem.

Exultabunt Sancti in gloria: lætabuntur in cubilibus ſuis.

Exultationes Dei in gutture eorum: & gladij ancipites in manibus eorum.

Ad faciẽdam vindictam in nationibus: increpationes in populis.

Ad alligandos reges eorum in compedibus: & nobiles eorũ in manicis ferreis.

Vt faciant in eis iudicium cõſcriptum: gloria hæc eſt omnibus ſanctis eius.

Alius Pſalmus.

LAudate Dominum in Sãctis eius: laudate eum in firmamento virtutis eius.

Laudate eum in virtutibus eius: laudate eum ſecundum multitudinem magnitudinis eius.

Laudate eum in ſono tubæ: laudate eum in pſalterio & cithara.

Laudate eum in tympano, & choro: laudate eum in chordis,& organo.

Laudate eum in cymbalis bene ſonantibus, laudate eum in cymbalis iubilationis: omnis ſpiritus laudet Dominum.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio,& nũc, & ſemper, & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Quibus finitis, ſurgit Pontifex cum mitra, & cum pollice dexteræ manus facit ab extra ſupra campanam de Oleo ſancto infirmorum ſignum crucis, quo facto, depoſita mitra, dicit. Oremus.

DEus, qui per beatũ Moyſen legiferum famulum tuum tubas argẽteas fieri præcepiſti, quas dum Leuitæ tẽpore ſacrificij clangerent, ſonitu dulcedinis populus monitus ad te adorandum fieret præparatus, & ad celebranda ſacrificia conueniret, quarum clangore hortatus ad bellum molimina proſterneret aduerſantium; præſta, quæſumus, vt hoc vaſculum ſanctæ tuæ Eccleſiæ præparatum ſancti ✠ ficetur a Spiritu ſancto, vt per illius tactum fideles inuitentur ad præmium. Et cum melodia illius auribus inſonuerit populorum, creſcat in eis deuotio fidei; procul pellãtur omnes inſidiæ inimici, fragor grãdinũ, procella turbinũ, impetus tẽpeſtatum, temperentur infeſta tonitrua; ventorum flabra fiant ſalubriter, ac moderate ſuſpenſa; proſternat aereas poteſtates dextera tuæ virtutis; vt hoc audientes tintinnabulum contremiſcãt, & fugiant ante ſanctæ crucis filij tui in eo depictũ vexillũ, cui flectitur omne genu, cæleſtiũ, terreſtrium, & infernorum, & omnis lingua cõfitetur, quod ipſe Dominus noſter Ieſus Chriſtus abſorpta morte per patibulũ crucis regnat in gloria Dei Patris, cũ eodẽ Patre, & Spiritu ſancto, per omnia ſęcula ſæculorum. ℟. Amen.

Pontifex, accepta mitra, extergit

git cum linteo mũdo crucem a ſe factam. Deinde inchoat, ſchola proſequente, Antiphonam.

Vox Domini ſuper a-

quas multas, Deus maieſta-

tis into nu it: Domi-

nus ſuper aquas multas.

E v o v a e.

Pſalmus.

AFferte Domino filij Dei: afferte Domino filios arietum.

Afferte Domino gloriam, & honorem, afferte Domino gloriam nomini eius: adorate Dominum in atrio ſancto eius.

Vox Domini ſuper aquas, Deus maieſtatis intonuit: Dominus ſuper aquas multas.

Vox Domini in virtute: vox Domini in magnificentia.

Vox Domini confringentis cedros: & confringet Dominus cedros Libani.

Et comminuet eas tamquam vitulum Libani: & dilectus quemadmodum filius vnicornium.

Vox Domini intercidentis flammam ignis, vox Domini concutientis deſertum: & cõmouebit Dominus deſertum Cades.

Vox Domini præparantis ceruos & reuelabit condenſa: & in templo eius omnes dicent gloriam.

Dominus diluuium inhabitare facit: & ſedebit Dominus rex in æternum.

Dominus virtutem populo

ſuo dabit: Dominus benedicet populo ſuo in pace.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Deinde repetitur Antiphona. Interim Pontifex cum mitra ſtans facit cum pollice dexteræ manus de Oleo ſancto infirmorum ſeptem cruces exterius ſuper campanam, & deintus cum Chriſmate quatuor pari diſtantia, dicẽs, dum quãlibet crucem facit.

SAncti ✠ ficetur, & conſe ✠ cretur, Domine, ſignum iſtud. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti. In honorem Sãcti N. Pax tibi.

Deinde finitis Antiphona, & Pſalmo, ac factis crucibus prædictis, Pontifex ſtans, depoſita mitra, dicit.

Oremus.

OMnipotens ſempiterne Deus, qui ante arcam fæderis per clangorem tubarum muros lapideos, quibus aduerſantium cingebatur exercitus,

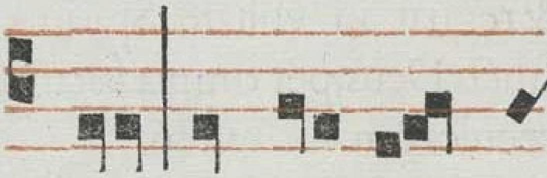
cadere fecisti, tu hoc tintinnabulum cælesti bene ✠ dictione perfunde; vt ante sonitum eius longius effugentur ignita iacula inimici, percussio fulminum, impetus lapidum, læsio tempestatum; vt ad interrogationem propheticã, quid est tibi mare, quod fugisti? suis motibus cum Iordanica retroacta fluenta respondeant; A facie Domini mota est terra, a facie Dei Iacob. Qui conuertit petram in stagna aquarum, & rupem in fontes aquarum. Non ergo nobis Domine, non nobis: sed nomini tuo da gloriam, super misericordia tua; vt cum præsens vasculum, sicut reliqua altaris vasa, sacro Chrismate tangitur, Oleo sancto vngitur; quicumque ad sonitum eius conuenerint, ab omnibus inimici tentationibus liberi, semper fidei Catholicæ documẽta sectentur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Tum ſedet Pontifex, & accepta mitra, imponit in thuribulo thymiama, thus, & myrrhã, ſi haberi poſſunt, alioquin, quę ex ipſis habentur: quibus impoſitis, thuribulum ipſum ſupponitur campanæ, ſeu ſigno, vt totum fumũ recipiat, ſchola interim cãtante Antiphonã.

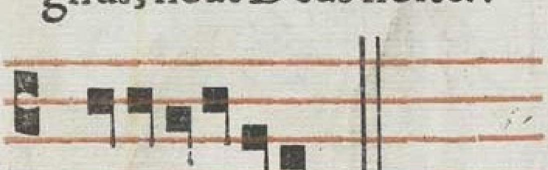
Deus in ſancto vi a

tua: quis Deus ma-

gnus, ſicut Deus noſter?

E v o v a e.

Pſalmus.

Viderunt te aquæ Deus, viderunt te aquæ: & timuerunt, & turbatæ ſunt abyſſi.

Multitudo ſonitus aquarum: vocem dederunt nubes.

Etenim ſagittæ tuæ tranſeunt: vox tonitrui tui in rota.

Illuxerunt coruſcationes tuæ orbi terræ: commota eſt & cõtremuit terra.

In mari via tua, & ſemitæ tuæ in aquis multis: & veſtigia tua non cognoſcentur.

Deduxiſti ſicut oues populum tuum: in manu Moyſi & Aaron.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Quibus dictis, repoſita mitra, ſurgit Pontifex, & dicit.

Oremus.

Omnipotens dominator Chriſte, quo ſecundum carnis aſſumptionem dormiente in naui, dum oborta tempeſtas mare conturbaſſet, te protinus excitato, & imperante, diſſiluit, tu neceſſitatibus populi tui benignus ſuccurre; tu hoc tintinnabulum ſancti

Spi-

Spiritus rore perfunde; vt ante ſonitum illius ſemper fugiat bonorum inimicus; inuitetur ad fidē populus Chriſtianus; hoſtilis terreatur exercitus; cōfortetur in Domino per illud populus tuus conuocatus: ac ſicut Dauidica cithara delectatus deſuper deſcendat Spiritus ſanctus; atque vt Samuele agnum lactentem mactante in holocauſtum regis æterni imperij, fragor aurarum turbam repulit aduerſantium, ita dum huius vaſculi ſonitus trāſit per nubila, Eccleſiæ tuæ cōuentū manus cōſeruet Angelica; fruges credentiū, mentes, & corpora ſaluet protectio ſēpiterna. Per te Chriſte Ieſu, qui cum Deo Patre viuis, & regnas in vnitate eiuſdem Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℞. Amen.

Demū Diaconus ſacris veſtibus albi coloris paratus, dicit.

℣. Dominus vobiſcum.

℞. Et cum ſpiritu tuo.

Sequentia ſancti Euangelij ſecundum Lucam.

In illo tempore: Intrauit Ieſus in quoddam caſtellum: & mulier quædā Martha nomine, excepit illum in domū ſuam, & huic erat ſoror nomine Maria, quæ etiam ſedens ſecus pedes Domini, audiebat verbum illius. Martha autem ſatagebat circa frequens miniſterium: quæ ſtetit, & ait: Domine, non eſt tibi curæ quod ſoror mea reliquit me ſolam miniſtrare? Dic ergo illi, vt me adiuuet. Et reſpondens dixit illi Dominus: Martha, Martha, ſolicita es, & turbaris erga plurima. Porro vnum eſt neceſſarium. Maria optimam partem elegit, quæ nō auferetur ab ea.

Finito Euangelio, Pontifex oſculatur librum Euāgeliorum per vnū ex miniſtris ſibi porrectum. Tum producit ſuper campanam benedictam ſignū crucis, & reaſſumpta mitra, diſcedens reuertitur ad locum, vbi paramēta accepit, in quo, dimiſsis ſacris veſtibus, vadit in pace.

DE BENEDICTIONE, & impositione crucis proficiscentibus in subsidium, & defensionem fidei Christianæ, seu recuperationẽ terræ sanctæ.

PRofecturus in subsidiũ, & defensionẽ fidei Christianę, seu recuperationẽ terræ sanctæ genuflectit ante Pontificẽ, coram quo vnus ministrorum tenet crucẽ benedicendam illi imponẽdam. Tum Pontifex stans sine mitra, dicit super crucem.

℣. Adiutorium nostrũ in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cũm spiritu tuo.

Oremus.

OMnipotẽs Deus, qui crucis signum pretioso filij tui sanguine dedicasti, quique per eandem crucem filij tui Domini nostri Iesu Christi mundum redimere voluisti, & per virtutem eiusdem venerabilis crucis humanum genus ab antiqui hostis chyrographo liberasti, te suppliciter exoramus, vt digneris hanc crucem paterna pietate bene✠dicere, & cælestem ei virtutem, & gratiam impartire; vt quicumque eam in passionis, & crucis vnigeniti tui signum ad tutelam corporis, & animæ super se gestauerit, cælestis gratiæ plenitudinem in ea, & munimen valeat tuæ benedictionis accipere: quemadmodum virgam Aaron ad rebellium perfidiam repellendam benedixisti, ita & hoc signum tua dextera bene✠dic, & contra omnes diabolicas fraudes virtutem ei tuæ defensionis impendas; vt portantibus illud animæ pariter, & corporis prosperitatem cõferat salutarem, & spiritualia in eis dona multiplicet. Per eundem Christum Dominum nostrũ. ℟. Amen.

Deinde Põtifex aspergit crucem ipsam aqua benedicta, & super recepturũ ipsam dicit.

Oremus.

DOmine Iesu Christe fili Dei viui, qui es verus, & omnipotens Deus, splendor, & imago Patris, & vita æterna, qui tuis discipulis asseruisti, vt quicumque vult post te venire, semetipsum abneget, & suã crucem tollens te sequatur, quæsumus immensam clemẽtiam tuam, vt hunc famulum tuum, qui iuxta verbum tuũ seipsum abnegare, suamque crucem tollere, & te sequi, ac contra inimicos nostros pro salute populi tui electi properare, & pugnare desiderat, semper, & vbique protegas, ac a periculis omnibus eruas, & a vinculo peccatorum absoluas, acceptumque votum ad effectum deducas optatum. Tu, Domine, qui es via, veritas, & vita, & in te sperantium fortitudo, eius iter bene dispo nas, & prospera cuncta concedas; vt inter præsentis sæculi angustias tuo semper auxilio gubernetur. Mitte ei, Domine, Angelum tuum Raphaelem, qui Tobiæ comes fuit in itinere suo, eiusque patrem a corporis cæcitate liberauit, in eundo, & redeundo sit ei defensor contra omnes visibiles, & inuisibiles hostis insidias, & omnem mentis, & corporis ab eo cæcitatem repellat. Qui cum Deo Patre, & Spiritu sancto viuis, & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Tum Pontifex sedens, accepta mitra, imponit illi crucem dicens.

ACcipe ſignum crucis. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti, in figuram crucis, paſsionis, & mortis Chriſti, ad tui corporis, & animæ defenſionem; vt diuinæ bonitatis gratia poſt iter expletum ſaluus, & emendatus ad tuos valeas remeare. Per Chriſtum Dominum noſtrũ. ℟. Amen.

Demũ Pontifex aſpergit cruce ſignatum aqua benedicta, qui genuflexus oſculatur manum Pontificis, & diſcedit.

DE BENEDICTIONE Armorum.

POntifex benedicturus arma, quæ aliquis miniſtrorum coram eo tenet, aut ſupra altare, vel aliquã menſam ponuntur, ſtans ſine mitra, dicit.

℣. Adiutorium nostrũ in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

BEnedictio Dei omnipotentis Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti descendat super hæc arma, & super induentem ea, quibus ad tuendã iustitiam induatur. Rogamus te, Domine Deus, vt illũ protegas, & defendas, qui viuis, & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Alia Oratio.

Oremus.

DEus omnipotens, in cuius manu victoria plena consistit, quique etiam Dauid ad expugnandum rebellem Goliam vires mirabiles tribuisti, clementiam tuam humili prece deposcimus, vt hæc arma almifica pietate bene ✠ dicere digneris; & concede famulo tuo N. eadem gestare cupienti, vt ad munimen, ac defensionem sanctæ matris Ecclesiæ, pupillorum, & viduarum, cõ-

tra inuiſibilium, & viſibilium hoſtium impugnationem ipſis libere, & victorioſe vtatur. Per Chriſtum Dominum noſtrum.

℟. Amen.

Deinde aſpergit ea aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE Enſis.

Pontifex enſem benedicere volens illo, cui tradendus eſt, coram eo geunflectente, quem vnus ex miniſtris coram eo tenet, ſtans ſine mitra dicit.

℣. Adiutorium noſtrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Bene ✠ dicere digneris, quæſumus, Domine, enſem iſtum, & hunc famulum tuum, qui eum, te inſpirante, ſuſcipere deſiderat, pietatis tuæ cuſtodia munias, & illæſum cuſtodias. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amē.

Deinde aſpergat enſem aqua benedicta. Tum ſedens, acce-

pta

pta mitra, tradit eum illi, cui tradendus eſt, genuflexo coram eo permanente, dicens.

Accipe enſem iſtum. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti, & vtaris eo ad defenſionem tuam, ac ſanctæ Dei Eccleſiæ, & ad cõfuſionem inimicorum crucis Chriſti, ac fidei Chriſtianæ; & quantum humana fragilitas permiſerit, cum eo neminem iniuſte lædas, quod ipſe tibi præſtare dignetur, qui cum Patre, & Spiritu ſancto viuit, & regnat Deus in ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

DE BENEDICTIONE, & traditione vexilli bellici.

Pontifex vexillũ bellicum, quod vnus ex miniſtris coram eo tenet, benedicere volens, ſtans ſine mitra dicit.

℣. Adiutorium noſtrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens ſempiterne Deus, qui es cunctorum benedictio, & triumphãtium fortitudo, reſpice propitius ad preces humilitatis noſtræ, & hoc vexillum, quod bellico vſui præparatũ eſt, cæleſti bene ✠ dictione ſanctifica; vt cõtra aduerſarias, & rebelles nationes ſit validum, tuoq. munimine circũſæptum, ſitq. inimicis Chriſtiani populi terribile, atq. in te confidentibus ſolidamentũ, & certa fiducia victoriæ. Tu enim es, Deus, qui conteris bella, & cæleſtis præſidij ſperantibus in te præſtas auxiliũ. Per vnicũ filiũ tuum, Chriſtũ Dominum noſtrũ, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorũ. ℟. Amen.

Deinde aſpergit vexillũ aqua benedicta. Tum ſedens, accepta mitra, genuflexo coram eo illo, cui vexillum tradendũ eſt, conſignat ei ipſum vexillum, dicens.

Accipe vexillum cælesti benedictione sanctificatum, sitque inimicis populi Christiani terribile; & det tibi Dominus gratiam, vt ad ipsius nomen, & honorem cum illo hostium cuneos potenter penetres incolumis, & securus.

Deinde dat ei osculum pacis, dicens.

Pax tibi.

Qui accepto vexillo osculatur manus Pontificis, surgit, & discedit.

FINIS
SECVNDAE PARTIS.

PONTIFICALIS PARS TERTIA

DE PVBLICATIONE FESTORVM mobilium in Epiphania Domini.

IN Epiphania Domini, cantato Euangelio, Archidiaconus, siue aliquis Canonicus, vel Beneficiatus, aut alius, iuxta consuetudinem loci, pluuiali paratus ascendet ambonem, vel pulpitum, & ibidem, vel in alio loco, vbi cantari solet Euangeliũ, e vetusto Ecclesiæ sanctæ instituto publicabit Festa mobilia anni currentis iuxta infra scriptã formulam, & diem Synodi diœcesanæ suo loco promulgabit, licet in formula infrascripta, Dominica secunda post Pascha notata sit.

Noueritis, fratres carissi-
mi, quod annuente Dei
misericordi a, sicut de
natiui ta te Domini no-
stri Iesu Christi gaui si
sumus, i ta & de Resur-
rectione eiusdem salua-
toris nostri gaudium vo-
bis annuntia mus.
Die prima Februa ri j
erit Domi ni ca in Sep-
tuage sima. Vigesi-
ma Febru a ri j di es Ci-
nerum, & ini ti um ieiu-

ni j ſacra ti ſsimæ Qua-
drage ſimæ. De cima
quarta Aprilis ſanctum
Paſcha Domini noſtri
Ie ſu Chriſti cum gau-
dio celebra bitis.
Dominica ſe cunda
poſt Paſcha Diœce-
ſa na Sy no dus ha-
be bitur. Vige ſi-
ma quinta Maij erit
Aſcen ſi o Domi ni
no ſtri Ie ſu Chriſti.
Quar ta Iu ni j feſtum

Pen the co ſtes. De-
cima ter tia e iuſdem fe-
ſtum ſa cra tiſsi mi cor-
poris Chri ſti.
Pri ma De cem bris
Dominica prima Ad-
uentus Domini noſtri
Ieſu Chriſti, cui eſt ho-
nor, & glori a in ſæcula
ſæculorum. Amen.

DE EXPVLSIONE PVBLICE PAENITENTIUM ab Ecclesia, in Feria quarta Cinerum.

IN capite Quadragesimæ solẽniter pænitentes de Ecclesia eijciuntur, hoc modo.

Pænitentes, quibus secundum ius, vel consuetudinem pro grauioribus criminibus solemnis pænitẽtia est imponenda, hac die hora quasi tertia conueniunt ad Ecclesiã cathedralem, in vilibus vestimentis, nudis pedibus, & vultibus ad terram demissis, quorum nomina scribi debent; accipientes pænitentiam iuxta modum culpæ ab Episcopi Pænitentiario, vel ab aliis, quibus hoc officium cõmissum est; & postea omnes emittuntur, & manent ante fores Ecclesiæ. Pontifex interim, dicta Sexta, si non sit celebraturus, paratur supra rochetum (vel si sit religiosus, supra superpelliceum) amictu, alba, cingulo, stola, pluuiali, violaceis, mitra simplici, & baculo pastorali.

Si autem Pontifex est celebraturus, dum dicitur Nona, more solito accipit sandalia, & cætera paramenta Pōtificalia, vsque ad dalmaticam inclusiue, & desuper pluuiale coloris violacei, & mitram simplicē; & benedicit cineres, atq. imponit. Quibus peractis, Pontifex cū ministris, schola, & toto clero, cruce, aqua benedicta, & duobus cereis præcedētibus, egreditur chorum circa medium Ecclesiæ, vbi parata sit sedes. Tunc clerus diuiditur per duos choros, hinc, inde, versus valuas Ecclesiæ. Pænitentes vero omnes ingressi prosternunt se cum lacrymis in Ecclesiæ pauimento coram Pontifice inter vtrumque chorum. Tunc Pontifex sedens cum mitra, vel Archipresbyter stās imponit cineres super capita singulorum, dicens.

Memento homo, quia puluis es, & in puluerem reuerteris: age pænitentiam, ut habeas vitam æternam.

Et vnus ex Canonicis aspergit eos aqua benedicta. Postea Pontifex stans, deposita mitra, benedicit cilicia, in hunc modum.

℣. Adiutoriū nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum, & terram.

℣. Domine exaudi orationē meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens, & misericors Deus, qui peccatoribus pietatis tuæ misericordiam quærentibus hoc indumento vestitis misericordiam tuam, & veniam tribuisti, obsecramus clementiam tuam, vt hoc indumentum, quod vocatur cilicium, bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare digneris; vt quicūque eo pro peccatis suis indutus fuerit, & misericordiam tuam implorauerit, veniam, & indulgentiam tuæ sanctæ misericordiæ consequatur.

Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Aspergantur aqua benedicta.

Benedictis cilicijs, Pontifex capita eorum cooperit cum eis, dicens.

Apud Dominum misericordia est, & apud Deum redemptio; ita enim lapsis hominibus subuenit, non solum per Baptismi, & Confirmationis gratiam, sed etiam per Pænitẽtiæ medicinam, vt spiritus humanus vita reparetur æterna.

℟. Deo gratias.

Quo facto, Pontifex incipit Antiphonam.

Ne reminiscaris.

& super faldistorium accumbit, & ministri, & totus populus, & pænitentes prosternunt se in terram, & pro ipsorum pænitentium absolutione dicunt septem Psalmos pænitentiales alternatim, deinde dicitur Antiphona.

Ne reminiscaris.

Postea dicuntur Litaniæ; quibus finitis, Põtifex dicit super ipsos pænitentes.

Pater noster.

Et ne nos.

℣. Saluos fac seruos tuos, & ancillas tuas.

℟. Deus meus sperantes in te.

℣. Mitte eis Domine auxiliũ de sancto.

℟. Et de Sion tuere eos.

℣. Nihil proficiat inimicus in eis.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere eis.

℣. Esto eis Domine turris fortitudinis.

℟. A facie inimici.

℣. Domine Deus virtutum conuerte nos.

℟. Et ostende faciem tuam, & & salui erimus.

℣. Domine exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tno.

Oremus.

EXaudi, Domine, preces nostras, & confitentium tibi parce peccatis, vt quos conscientiæ reatus accusat, indulgentia tuæ miserationis absoluat. Per Christum Dominũ nostrũ. ℟. Amen. Oremus.

PRæueniat hos famulos tuos, vel, has famulas tuas, quæsumus, Domine, misericordia tua; vt omnes iniquitates eorum celeri indulgentia deleantur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Oremus.

ADesto, Domine, supplicationibus nostris, nec sit ab his famulis, vel, famulabus tuis clementiæ tuæ longinqua miseratio; sana vulnera, eorũq. dimitte peccata; vt ab omnibus iniquitatibus expiati, tibi, Domine, semper valeant adhærere. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Oremus.

DOmine Deus noster, qui offensione nostra non vinceris, sed satisfactione placaris, respice, quæsumus, ad hos famulos tuos, vel, has famulas tuas, qui se tibi peccasse grauiter confitẽtur; tuum est enim absolutionem criminum dare, & veniam præstare peccantibus, qui dixisti, te pænitentiam

malle peccatorum, quam mortem; concede ergo, Domine, vt & tibi pænitentiæ excubias celebrent, & correctis actibus ſuis, conferri ſibi a te ſempiterna gaudia gratulẽtur. Per Christum Dominum noſtrum.

℟. Amen.

His peractis, ſurgunt pænitentes, & facit eis Pontifex ſermonem, oſtendens qualiter Adã propter peccatum eiectus eſt de paradiſo, & multa maledicta in eum congeſta ſunt; & qualiter eius exemplo ipſi de Eccleſia ad tẽpus eijciẽdi ſunt. Quo facto, accipiat vnum ex eis per dexteram manum, & omnes alij ſimiliter ſe manibus tenentes candelas accenſas in manibus habentes ſubſequantur eum; & ita eos eijciat de Eccleſia, cum lacrymis dicens.

Ecce eijcimini vos hodie a liminibus ſanctæ matris Eccleſiæ propter peccata, & ſcelera veſtra, ſicut Adam primus homo eiectus eſt de paradiſo propter trãſgreſsionem ſuam.

Et interim ſchola cantat Reſponſorium.

In sudo re vultus tu-
i ve sceris pane tu o,
di cit Dominus ad A-
dam, cũ o peratus
fu eris ter ram, nõ dabit
fru ctus suos, Sed spinas,
& tribulos germina-
bit ti bi. ℣. Pro e-
o, quod audisti vocẽ
vxoris tuæ plus, quam
me: maledicta terra in
opere tu o non da-
bit fru ctus su-
os, Sed spinas.

Et sic eis extra eiectis, & ante valuas Ecclesiæ genibus flexis gemendo manentibus, Pontifex in limine ostij stans moneat eos, quod de Domini misericordia non desperent, sed ieiunijs, orationibus, peregrinationibus, eleemosynis, &

alijs bonis operibus inuigilet; vt Dominus ad dignum fructum veræ pænitẽtiæ eos perducat; quodque feria quinta in cæna Domini redeant, quoniam tunc in sanctam Ecclesiã reducentur, quam vsque tunc ingredi non præsumant. Et mox Pontifice cum processione ad chorum redeunte, valuæ Ecclesiæ ante oculos eorum clauduntur; & incipitur Missa, & proceditur ordine suo.

DE RECONCILIATIONE pænitentium, quæ fit in quinta feria cænæ Domini.

Feria quinta cænæ Domini reconciliantur pænitẽtes, quibus ab Ecclesia solemnem agere pænitẽtiam iniunctum est, qui in capite Quadragesimæ de ipsa eiecti fuerunt.

Pontifex paratus amictu, alba, stola, pluuiali coloris violacei, mitra simplici, & baculo pastorali, ministris etiam paratis, &

insuper quatuor Subdiaconis paratis, & vno Diacono de antiquioribus induto solẽniter, atq. Archidiacono cum amictu, alba, & stola sine dalmatica, prosternit se super faldistorium coram altari dicens cum præfatis ministris, & clero septem Psalmos pænitentiales, & Litanias. Pænitentes vero tunc ante fores Ecclesiæ nudis pedibus ad terram prostrati manent, tenentes in manibus cereos extinctos. Cumque in Litanijs dictum fuerit.

Omnes sancti Patriarchæ, & Prophetæ,

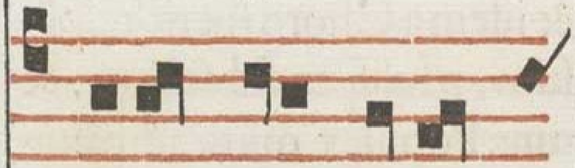
℟. Orate pro nobis.

& idem a Choro fuerit respõsum, paulisper subsistitur; & tunc Pontifex mittit ad pænitentes duos Subdiaconos candelas accensas in manibus ferentes. Qui cum ad portã peruenerint, stãtes in limine ostij, eleuatis manibus, ostendunt illis candelas accensas, dicentes Antiphonam.

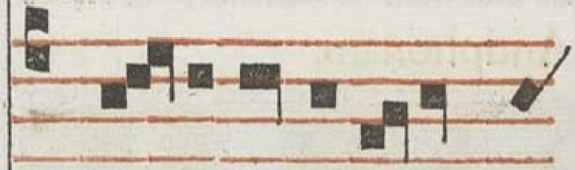
Viuo e go, dicit Do-

mi nus: no lo mortem

peccato ris, ſed vt

ma gis conuerta tur,

& viuat.

Qua finita, extinguũt mox ipſas candelas coram illis, & reuertuntur ad locum ſuum. Et proceditur in Litanijs. Cumque dictum fuerit.

Omnes ſancti Martyres,

℟. Orate pro nobis.

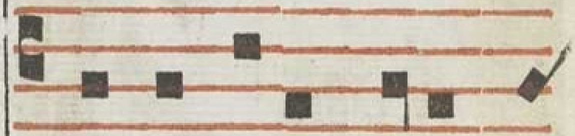
& idem a Choro reſponſum fuerit, tunc etiam ſubſiſtitur a Litanijs, & Pontifex mittit ad illos, duos alios Subdiaconos, ſimili modo, cum candelis accenſis, qui in limine oſtij conſtituti cantant Antiphonam.

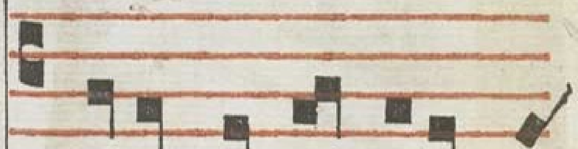
Dic it Do mi nus:

pæ ni ten ti am a gi-

te, appropinquabit

e nim regnum cæ lo-

rum.

Et mox extinctis candelis, vt

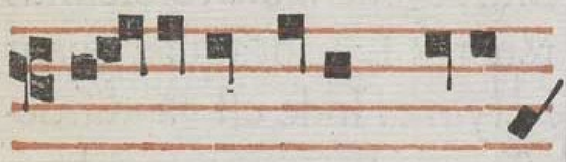
prius,

prius, reuertuntur ad locum ſuum. Et proceditur in Litanijs vſque ad Agnus Dei.

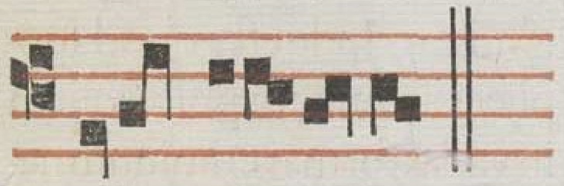
Tunc Pontifex mittit ad illos vnum ſenem Diaconum indutum, vt ſupra, cum magno cereo illuminato. Ille igitur in limine oſtij conſtitutus cantat Antiphonam.

Leuate ca pi ta veſtra,

ec ce appropinquabit

redemptio ve ſtra.

Et nunc accenduntur candelæ pænitentium ex illo cereo. Cereus autem ille non extinguitur, ſed Diaconus cum eo accenſo reuertitur. Et tunc dicitur in Litanijs.

Agnus Dei qui tollis peccata mundi,

℟. Parce nobis Domine.

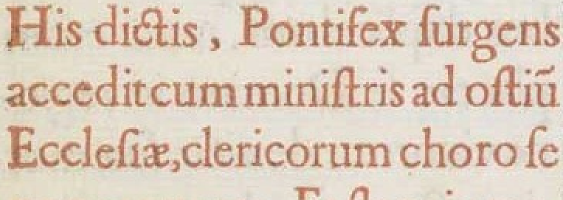
& alia vſque in finem. Quo dicto, Pontifex ab accubitu ſurgens cum miniſtris, & clero, cruce, thuribulo, cereis, & omni paratu præcedētibus, egreditur extra chorum Eccleſiæ. Et parato ſibi quaſi in medio Eccleſiæ faldiſtorio, ſedet reſpiciens ad oſtium Eccleſiæ, clero per choros verſus ipſum oſtium ab vtroque latere diſpoſito ſeriatim. Tunc Archidiaconus paratus, vt præmiſſum eſt, ſtās in limine oſtij excelſa voce in tono lectionis dicit ad illos ante oſtium foris ſtantes.

State in ſilentio: audientes audite.

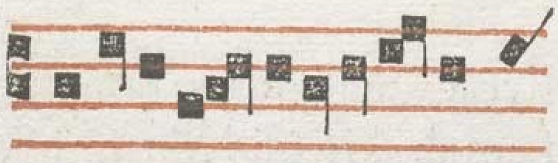
Indicto itaque ſilētio, vertens ſe ad Pontificem, dicit ſimiliter in tono lectionis.

uangelicam vocem non fruſtratoria aure capientes: Beati, qui lugent, quoniam ipſi conſolabuntur. Manducauerunt, ſicut ſcriptum eſt, panem doloris; lacrymis ſtratum ſuum rigauerunt; cor ſuũ luctu, corpus afflixerunt ieiunijs, vt animarum reciperent, quam perdiderant, ſanitatem. Vnicum itaque eſt pænitentiæ ſuffragiũ, quod & ſingulis prodeſt, & omnibus in commune ſuccurrit.

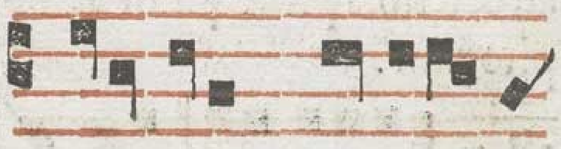
His dictis, Pontifex ſurgens accedit cum miniſtris ad oſtiũ Eccleſiæ, clericorum choro ſe non mouente. Et ſtans in medio oſtij facit eis breuem exhortationem de clementia diuina, & de veniæ promiſſione, dicens eis, qualiter mox in Eccleſiam reducentur, & qualiter viuere debent. Quo facto, cantat Antiphonam.

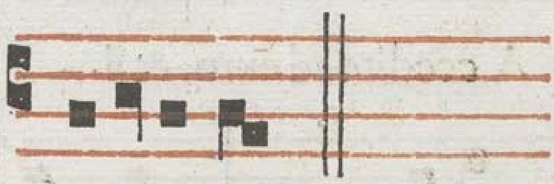
Veni te, veni te,

venite, fi lij, audi te

me timorem Domini

docebo vos.

Qua dicta, Diaconus ex parte pænitentiũ ſtans dicit pro eis. Flectamus genua.

Tunc omnes genua flectunt pænitentes.

Quo facto, Diaconus ex parte Pontificis dicit. Leuate.

Et Epiſcopus ſecundo dicit dictam Antiphonam.

Venite, venite, &c.

Et Diaconus idem iterũ dicit. Flectamus genua. &c.

Et mox Epiſcopus tertio repetit præfatam Antiphonam.

Venite, venite &c.

Et Diaconus idem tertio dicit. Flectamus genua, &c.

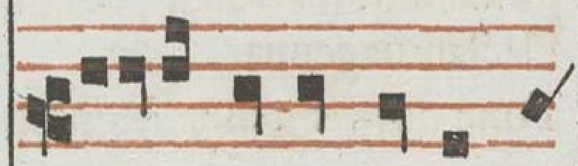
Deinde Pontifex ingreditur Eccleſiam, ſtans infra oſtiũ, diſtans ab illo ſpatio cõuenienti, & tunc Archidiaconus inchoat, & ſchola proſequitur Antiphonam.

Accedite ad eum, & il-

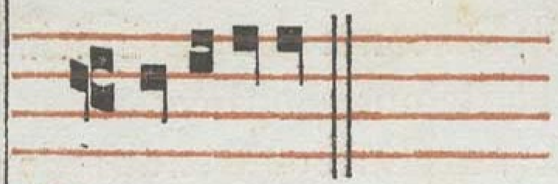
luminamini : & fa-

cies veſtræ non confun-

dentur.

Pſ. Benedicam.

Qua incepta, mox pænitentes ingredientes infra oſtium Eccleſiæ corruunt ad pedes Pontificis, ſicque proſtrati, & flentes iacent, donec præmiſſa Antiphona, & Pſalmus compleantur. Quibus expletis, Archipresbyter dicit in tono lectionis id, quod ſequitur.

Redintegra in eis, Apoſtolice Pontifex, quidquid, diabolo ſuadente, corruptum eſt; & orationum tuarum patrocinantibus meritis, per diuinæ reconciliationis gratiã fac homines proximos Deo. Vt qui antea in ſuis ſibi peruerſitatibus diſplicebant, nunc etiam placere ſe Domino in regione viuorum de victo ſuæ mortis auctore gratulentur.

Et Pontifex interrogat.

Scis illos reconciliatione fore dignos?

Et ille reſpondet.

Scio, & teſtificor, fore dignos.

Et tunc alter Diaconus dicit.

Leuate.

Quibus ſurgentibus, Põtifex accipit vnum ex illis per manum, omnibus alijs ſimiliter ſeſe ad manus tenentibus. Tunc Archipresbyter dicit alta voce.

℣. Iniquitates meas ego cognoſco.

℟. Et peccatum meum contra me eſt ſemper.

℣. Auerte faciem tuam a peccatis meis.

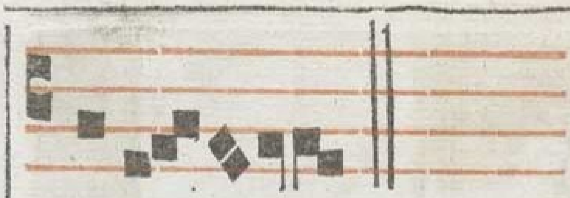
℟. Et omnes iniquitates meas dele.

℣. Redde mihi lætitiam ſalutaris tui.

℟. Et ſpiritu principali confirma me.

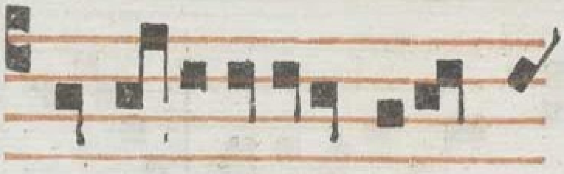
Quo dicto, Pontifex inchoat, ſchola proſequente Antiphonam.

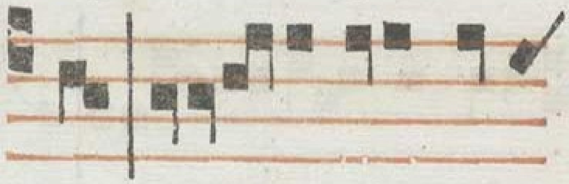

agen te.

Qua dicta, trahit illum, quem manu tenet, & ille alios duces eos vsque ad faldistorium in medio Ecclesiæ prius ibi paratum. Et ibi stans super scabellum conuersus ad illos genua flectentes inchoat, Antiphonam.

O portet te, fi li, gaude-

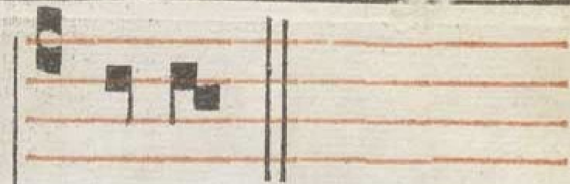
re, quia frater tuus mor-

tuus fu e rat, & re ui-

xit; peri erat & inuen-

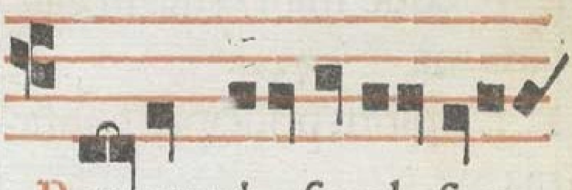

tus est.

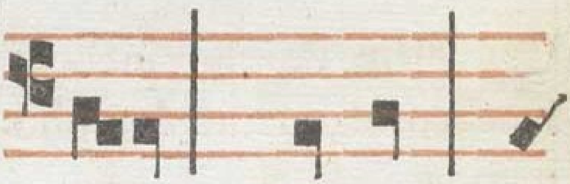
Qua dicta, dicit in modum Orationis.

Omnipotens Deus vos absoluat ab omni vinculo peccatorum, vt habeatis vitã æternam, & viuatis. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus.

Deinde dicit super illos voce mediocri, tenens manus apertas ante pectus, hanc Præfationem.

Per omni a sæcula secu-

lorum. ℟. A men.

℣. Do-

℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpi ri tu tu o.
℣. Surſu m cor da.
℟. Habemus ad Dominum.
℣. Gra ti as agamus Do-
mino De o noſtro.
℟. Dignum, & iuſtum eſt.
Vere dignum, & iuſtum
eſt, æquum, et ſa lutare
nos tibi ſemper, & vbi-
que grati as agere, Domi-
ne ſancte, Pater omnipo-
tens, æ ter ne De us,
per Chriſtum Dominum

noſtrum. Quem omni-
potens genitor ineffabi-
liter naſci vo lu i ſti, vt
debitum Adæ tibi per-
ſolue ret æterno patri,
mortemque noſtram ſua
interficere[illegible], & vulne ra
noſtra in ſuo corpore fer-
ret, noſtraſque maculas
ſanguine ſuo di lu e ret;
vt qui antiqui hoſtis cor-
ruerammus inuidia, & ip-
ſius reſurgeremus cle-
mentia. Te per eum,

Do-

Domine, ſupplices roga-
mus, ac pe timus, vt
pro a li o rum exceſsi-
bus nos digneris exaudi-
re, qui pro noſtris non
ſufficimus exorare. Tu
igitur, clementiſsime
Domi ne, hos famulos
tuos, quos a te ſepara ra-
ue runt flagi ti a, ad te
re uo ca pie ta te ſo-
li ta. Tu namque nec
Achab ſce le ſti ſsi mi
humi li a ti onem de-

ſpe-

ſpexiſti, ſed vindictam
debitam protelaſti. Pe-
trum quoque lacryman-
tem exaudiſti, claueſ-
que poſtmodum cæleſtis
regni ipſi tradidiſti; & cō-
ſi ten ti latroni eiuſdem
regni præmia promiſiſti.
Ergo, clementiſsime
Domine, hos, pro quibus
preces tibi fundimus, cle-
mens recollige, & tuæ
Eccle ſi æ gremi o red-
de, vt nequaquam de

eis

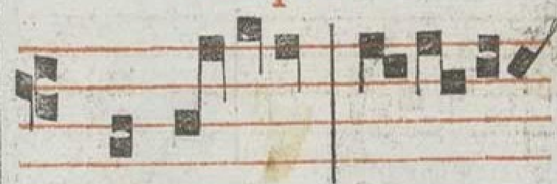

e is vale at triumpha-
re hoſtis, ſed tibi re-
concili et filius tibi,
co æqualis, emundet
que eos ab omni fa ci-
no re, & ad tuæ ſacra-
tiſ ſi mæ cænæ da-
pes dignetur admit-
te re. Sicque ſua
car ne, & ſan gui-
ne reficiat, vt poſt
huius vitæ curſum ad
cæ le ſti a regna per-
ducat.

Quod ſequitur dicit plane legendo.

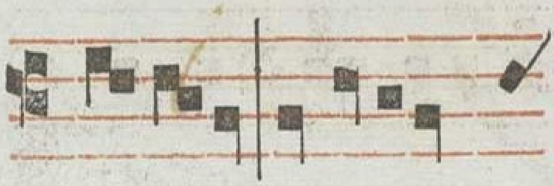
Ieſus Chriſtus filius tuus Dominus noſter. Qui tecũ viuit, & regnat in vnitate &c.

Præfatione finita Pontifex ſuper faldiſtorium, & miniſtri ſuper tapetia, & clerus, & populus ad terram proſternuntur, & cantor inchoat, ſchola proſequente Antiphonam, & Pſalmos ſequentes.

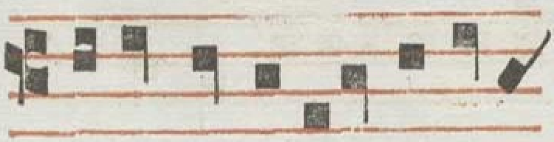
Antiphona.

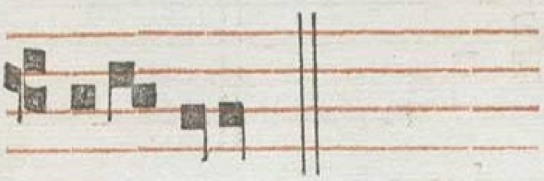
C or mundum cre a in

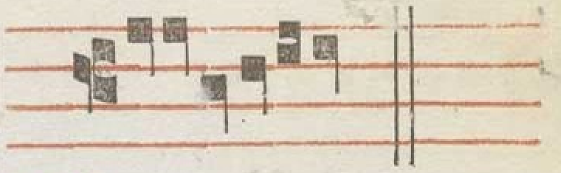
me De us: & ſpi ri tum

rectum innoua in viſce-

ribus mei.

Pſ. Miſerere.

mei Deus, ſecundum.

Pſ. Miſerere mei Deus, quoniam conculcauit.

Pſ. Miſerere mei Deus, miſerere mei.

Quibus dictis, Pontifex ab accubitu ſurgens, dicit ſuper pænitentes.

Kyrie eleiſon.

Chriſte eleiſon.

Kyrie eleiſon.

Pater noſter.

Et ne nos inducas in tentationem.

℣. Domine non ſecundum peccata noſtra facias nobis.

℟. Neque ſecundum iniquitates noſtras retribuas nobis.

℣. Domine ne memineris iniquitatum noſtrarũ antiquarũ.

℟. Cito anticipent nos miſericordiæ tuæ.

℣. Conuertere Domine vſquequo.

℟. Et deprecabilis eſto ſuper ſeruos tuos.

℣. Saluos fac seruos tuos, & ancillas tuas.

℟. Deus meus sperantes in te.

℣. Esto eis Domine turris fortitudinis.

℟. A facie inimici.

℣. Mitte eis Domine auxiliũ de sancto.

℟. Et de Sion tuere eos.

℣. Domine exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Adesto, Domine, supplicationibus nostris, & me, qui etiam misericordia tua primus indigeo, clementer exaudi, & quem non electione meriti, sed dono gratiæ tuæ constituisti huius operis ministrũ, da fiduciam tui muneris exequendi, & ipse in nostro ministerio, quod tuæ pietatis est, operare. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Oremus.

PRæſta, quæſumus, Domine, his famulis tuis dignũ pænitentiæ fructum, vt Eccleſiæ tuæ ſanctæ, a cuius integritate deuiauerant peccãdo, admiſſorum veniam conſequendo reddãtur innoxij. Per Christum Dominum noſtrum.

℟. Amen.

Oremus.

PRecor, Domine, tuæ clementiam maieſtatis, vt his famulis tuis peccata, & facinora ſua confitentibus veniã præſtare, & præteritorum criminũ vincula relaxare digneris, qui humeris tuis ouem perditam reduxiſti ad caulas, & Publicani preces placatus exaudiſti: tu etiam, Domine, his famulis tuis placare; tu horum precibus benignus aſsiſte; vt in confeſsione flebili permanẽtes clementiam tuã celeriter exorent, ac ſanctis altaribus reſtituti ſpei rurſus æternę, ac cæleſti gloriæ reformentur. Qui viuis, & regnas cum Deo Patre in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

Oremus.

DEus, humani generis benigniſsime conditor, & miſericordiſsime reformator, qui hominem inuidia diaboli ab æternitate deiectum, vnici filij tui ſanguine redemiſti, viuifica hos famulos tuos, quos tibi nullatenus mori deſideras; & qui nõ derelinquis deuios, aſſume correctos; moueant pietatem tuam, quæſumus, Domine, horum famulorum tuorum lacrymoſa ſuſpiria; tu eorum medere vulneribus; tu iacentibus manum porrige ſalutarem, ne Eccleſia tua aliqua ſui corporis portione vaſtetur; ne grex tuus detrimentũ ſuſtineat; ne de familiæ tuæ dãno inimicus exultet; ne renatos lauacro ſalutari mors ſecunda poſsideat. Tibi ergo, Domine, ſupplices fundimus preces, tibi fletum cordis effundimus; tu parce confitentibus, vt imminentibus pænis ſententiã, futuri iudicij, te miſerãte, non incidant; neſciãt

quod tenet in tenebris, quod ſtridet in flammis; atque ab erroris via ad iter reuerſi iuſtitiæ nequaquam vltra nouis vulneribus ſaucientur, ſed integrum ſit eis, ac perpetuum & quod gratia tua contulit, & quod miſericordia reformauit. Per eundem Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Oremus.

DEus miſericors, Deus clemens, Deus, qui ſecundũ multitudinem miſerationum tuarum peccata pænitentium deles, & præteritorum criminum culpas venia remiſsionis euacuas, reſpice propitius ſuper hos famulos tuos; & remiſſionem ſibi omnium peccatorum ſuorum tota cordis confeſsione poſcentes deprecatus exaudi. Renoua in eis, piiſsime Pater, quidquid terrena fragilitate corruptum, vel quidquid diabolica fraude violatum eſt; & vnitati corporis Eccleſiæ membrum redemptionis annecte. Miſerere, Domine, gemituum; miſerere lacrymarũ eorum; & non habentes fiduciam, niſi in miſericordia tua, ad tuæ Sacramentum reconciliationis admitte. Per Chriſtũ Dominum noſtrum.

℟. Amen.

Oremus.

MAieſtatem tuam ſupplices deprecamur, omnipotens æterne Deus, vt his famulis tuis longo ſqualore pænitentiæ maceratis miſerationis tuæ veniam largiri digneris; vt nuptiali veſte recepta, ad regalem menſam, vnde eiecti fuerant, mereantur introire. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Abſolutio.

Oremus.

DOminus Ieſus Chriſtus, qui totius mundi peccata ſui traditione, atque immaculati ſanguinis effuſione dignatus eſt expurgare, quique diſcipulis ſuis dixit: Quæcumque ligaueritis ſuper terram, erunt ligata & in cælis, & quæcumque ſolueritis ſuper terrã, erunt ſoluta & in cælis, de quo-

rum numero me, quamuis indignum, ministrum esse voluit, intercedente Dei genitrice Maria, & beato Michaele Archangelo, & sancto Petro Apostolo, cui data est potestas ligandi, ac soluendi, & omnibus Sanctis; ipse per ministerium meum ab omnibus peccatis vestris, quæcumque aut cogitatione, aut locutione, vel operatione negligēter egistis, vos absoluat sancti sui sanguinis interuētione, qui in remissionem peccatorū effusus est; atque a vinculis peccatorum absolutos perducere dignetur ad regna cælorum. Qui cum Deo Patre, & Spiritu sancto viuit, & regnat in sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Tunc Pontifex aspergat eos aqua benedicta, & thurificet eos, dicens.

Exurgite qui dormitis, exurgite a mortuis, & illuminabit vos Christus.

Vltimo dat eis indulgentiā, prout sibi placuerit. Qua data, manibus eleuatis, & supra illos extensis, dicit solemnem benedictionem.

PRecibus, & meritis beatæ Mariæ semper virginis, beati Michaelis Archangeli, beati Ioannis Baptistæ, sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli, & omnium Sanctorū misereatur vestri omnipotens Deus, & dimissis omnibus peccatis vestris, perducat vos ad vitam æternam.

℟. Amen.

INdulgentiam, absolutionē, & remissionem omniū peccatorum vestrorū tribuat vobis omnipotens, & misericors Dominus. ℟. Amen.

Vltimo benedicit eis, dicens.

Benedicat vos omnipotens Deus Pa ✠ ter, & Fi ✠ lius, & Spiritus ✠ sanctus.

℟. Amen.

Quo facto, crines, & barbam, quam nutrierant, deponunt; & vestibus pænitentialibus dimissis, se cultioribus, & mundioribus induunt.

DE OFFICIO in feria quinta cænæ Domini, cum benedicitur oleum Catechumenorum, & Infirmorum, & conficitur Chriſma.

HAc die, ſingulis annis benedicitur oleũ Catechumenorũ, & Infirmorum, & cõficitur Chriſma.

Mane itaque ſacriſta, vel ille, ad quẽ ſpectat, omnia, quæ ad oleorũ benedictionẽ, & Chriſmatis confectionẽ neceſſaria ſunt, parat, videlicet. Tres ampullas oleo mũdiſsimo plenas, quas in ſacrario ponit, & diligẽter cuſtodit; vnã ad oleũ infirmorum, aliam ad oleum Catechumenorum, tertiam, quæ maior ſit, ad Chriſma. Et hæc tertia cooperiri debet, de panno ſericeo albo, prima autem, & ſecunda, de ſericeo panno alterius coloris ſint coopertæ. Duas mappulas mundas, ſiue vela, pro Diaconis, qui ampullas oleorum pro Chriſmate, & oleo Catechumenorum de ſacriſtia ad chorum portare debent; & vltra hæc ſedem, ſeu faldiſtorium, & credentiã conſuetam. Paratur etiam alia ſedes in presbyterio ab oppoſito altaris, iuxta gradus circa finẽ presbyterij; & ante ipſam ſedem verſus altare paratur menſa mappis ornata, quæ ſit iuxta ſedem, inter ipſam, & altare. Iuxta dictam ſedem hinc, & inde, magis tamẽ ad finem presbyterij, poſita ſint ſcamna pro duodecim Sacerdotibus, ita vt ibidem ſedentes facies vertant ad altare.

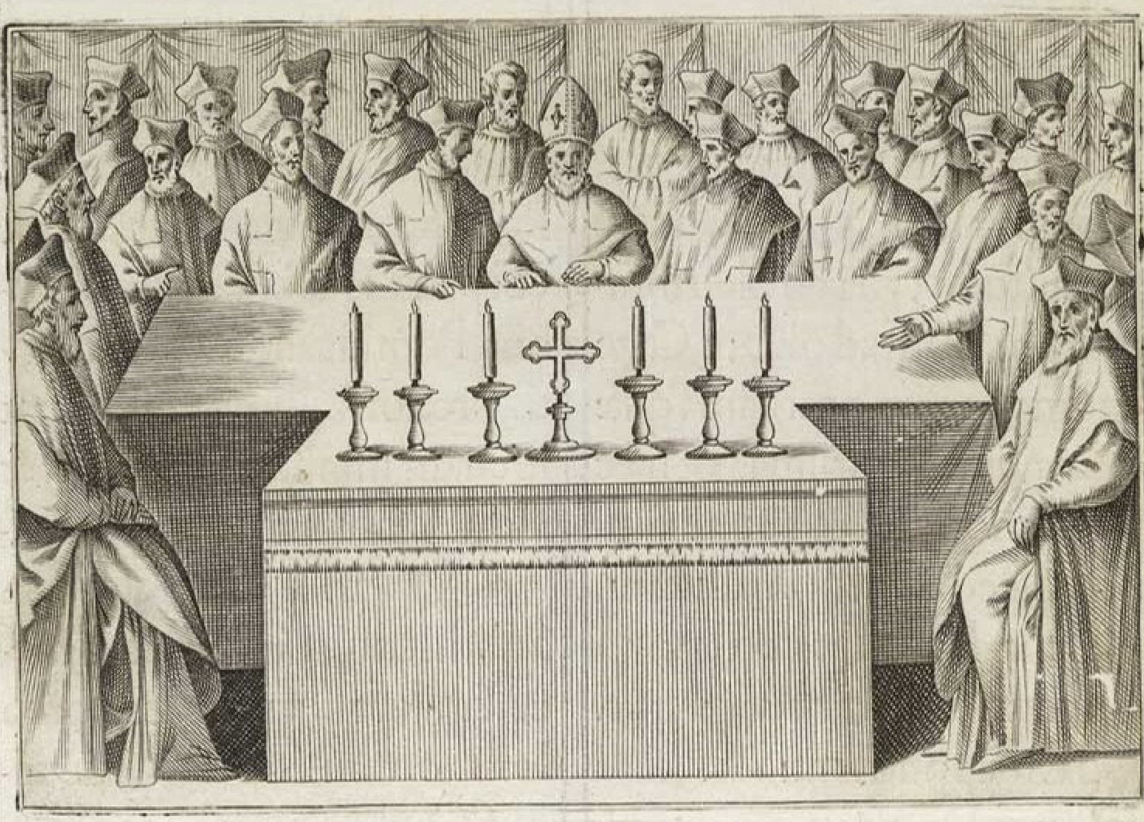
Deinde hora competenti, Pontifex venit ad Eccleſiam, vbi parat ſe ad Miſſam omnibus Pontificalibus ornamentis pretioſis albi coloris. Parãt ſe etiam miniſtri Pontificis, & vltra illos duodecim Presbyteri, ſeptem Diaconi, ſeptem Subdiaconi, Acoliti, & alij neceſſarij, omnes veſtibus albi coloris ordini ſuo congruentibus. Quibus omnibus paratis,

pro-

290

procedunt ad altare processio naliter, hoc modo.

In primis procedit thuriferarius, quem sequuntur duo ceroferarij, post hos septem Subdiaconi bini, & bini, & in tertio loco, tres simul vadunt; tũ septem Diaconi, etiam bini, & bini, & in tertio loco tres; post hos duodecim Presbyteri bini, & bini, quos sequitur Subdiaconus librum Euãgeliorũ portans ante pectus, cum manipulo in eo reposito; deinde Diaconus, & a dexteris eius capellanus Assistẽs, quos demũ Pontifex sequitur incedens medius inter duos digniores Canonicos Ecclesiæ, aut in dignitate constitutos, si Pontifex sit in Ecclesia sua, alioquin ibit medius inter Diaconum, & Assistentem. Et si Pontifex sit Archiepiscopus, vel Patriarcha, & in Ecclesia sua, portatur etiam in huiusmodi processione crux per vnum ex ministris, ad hoc ordinatum, qui medius inter ceroferarios incedit.

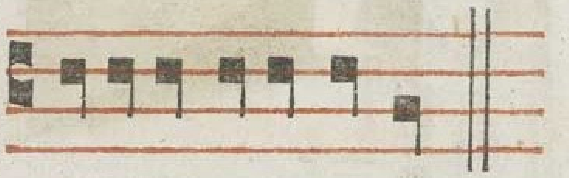

Duo-

Duodecim Presbyteri ſuo ordine iuxta ſedilia in fine preſbyterij poſita, hinc, & inde ſtabunt, vel ſedebunt, aut genuflectent, prout tempus poſtulabit, facies ſemper ad altare vertentes; poſt eos ſtabũt ſeptem Diaconi, & poſt Diaconos ſeptem Subdiaconi in gradibus presbyterij. Pontifex vero, poſtquam ante altare peruenerit, facit Confeſsionem, incipitur Introitus, & proceditur in Miſſa more conſueto, vſque ad illum locum Canonis, vbi dicitur.

Per quẽ hæc omnia, Domine, ſemper bona creas. excluſiue.

Priuſquam ergo Pontifex verba ipſa dicat, facta reuerentia Sacramento in altari conſecrato, retrahit ſe ad partem Epiſtolæ altaris, vbi ſuper alium calicem vacuum abluit digitos, & ad purificatorium extergit, & ablutio vſque poſt communionem Pontificis reſeruatur. Tum facta iterum Sacramento reuerentia, deſcendit primum gradum altaris, & ibidem accepta mitra, vadit ad dictam ſedem ſibi paratam in presbyterio, ab oppoſito altaris; & ſedet ſuper ipſam, verſa facie ad altare, dictam menſam ante ſe habens, circumſtantibus miniſtris, Sacerdotibus, & alijs paratis prædictis, in ſuis locis manentibus. Tunc Archidiaconus ſtans apud Pontificem dicit alta voce in tono lectionis.

O le um infirmorum.

Et mox vnus Subdiaconus ex ſeptem paratis prædictis cum duobus Acolitis hinc, & inde aſſociatus vadit ad ſacriſtiam, vbi accipiens ampullam olei, quod pro infirmis conſecrari debet, coopertam, vt inuenit, portat eam ſiniſtro brachio circumdatam ante Pontificẽ, vbi eam tradit in manibus Archidiaconi, plane dicens.

O leum infirmorum.

Archidiaconus præsentat illā Pontifici ad benedicendum, idem dicens, collocans eam coram eo supra mensam supradictam.

Pontifex surgens cum mitra exorcizat, & benedicit illud voce demissa, ita tamen, quod a circumstantibus Sacerdotibus audiri posit, absolute dicens.

EXorcizo te immūdissime spiritus, omnisque incursio sathanæ, & omne phantasma. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti; vt recedas ab hoc oleo, vt posit effici vnctio spiritalis ad corroborandum templum Dei viui; vt in eo posit Spiritus sanctus habitare, per nomen Dei Patris omnipotentis, & per nomen dilectissimi filij eius Domini nostri Iesu Christi, qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem. ℟. Amen.

Deinde deposita mitra, benedicit ipsum oleum dicens eadem voce.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

EMitte, quæsumus, Domine, Spiritum sanctum tuũ paraclitum de cælis in hanc pinguedinem oliuæ, quam de viridi ligno producere dignatus es, ad refectionem mentis, & corporis, vt tua sancta bene ✠ dictione sit omni hoc vnguento cælestis medicinæ peruncto, tutamen mentis, & corporis, ad euacuandos omnes dolores, omnes infirmitates, omnemque ægritudinẽ mentis, & corporis: vnde vnxisti Sacerdotes, Reges, Prophetas, & Martyres sit Chrisma tuum perfectum, Domine nobis, a te benedictũ, permanens in visceribus nostris. In nomine Domini nostri Iesu Christi.

His expletis, oleum ipsum eo modo, quo apportatum fuit, ad sacrarium reportatur, & diligentissime cõseruatur. Tunc Pontifex, reassumpta mitra, sedet, & lauat manus; tum surgit, & cum mitra, & cum ministris suis, cæteris Sacerdotibus, & alijs paratis in locis suis manentibus, accedit vsque ad gradũ altaris, vbi deposita mitra, facit reuerentiam Sacramento, tum ascendit ad altare, & incipiens vbi dimiserat, videlicet. Per quem omnia &c.

procedit in Missa vsque ad communionem corporis, & sanguinis inclusiue; quam Põtifex ipse solus sumit. Quo facto, Diaconus ponit hostiã consecratam pro crastina die reseruandam in calicem, seu vasculum ad hoc paratum, & reuerenter collocat ipsam super medium altaris. Deinde Pontifex postquam se communicauerit, & purificauerit, ac etiam primam digitorum ablutionẽ ex alio calice sumpserit, facta reuerentia Sacramento in altari posito, in secundo gradu altaris mitram accipit, & redit ad prædictam sedem cum ministris suis, & alijs assistentibus, eo ordine, quo præmissum est, & ibi cum mitra sedet. Tunc Archidia-

conus ſtans apud Pontificem dicit alta voce in tono lectionis.

Oleum ad ſan ctum

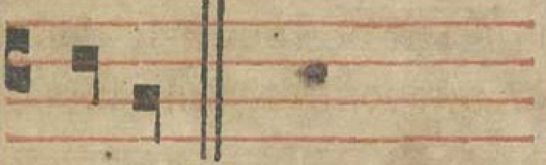

Chriſma.

Et mox eadem voce, & tono ſubiungit.

Oleum Catechume-

norum.

Quo dicto, oblato Pontifici thuribulo, Pontifex imponit incenſum, & benedicit, more ſolito. Tum duodecim Preſbyteri, ſeptem Diaconi, & ſeptem Subdiaconi parati prædicti, & alij miniſtri, quot neceſſarij fuerint, eo ordine, quo venerunt, pergunt ad ſacrarium ad deferẽdum cum omni decore, & reuerẽtia oleum Chriſmale, & oleum Cathecumenorum, miniſtris tamen Pontificis cum eo remanentibus. Incedunt autem redeuntes ad chorum cum ampullis, hoc ordine. Primo thuriferarius cum thuribulo fumigante, quem ſequitur Subdiaconus crucem deferens, medius inter duos Acolitos cum cereis ardẽtibus; tum duo Cantores cantantes verſus.

O redemptor.

vt infra habẽtur, quos ſequuntur bini, & bini Subdiaconi, & Diaconi; deinde vnus Subdiaconus portans vaſculum cum balſamo; tum duo Diaconi ampullas olei ad ſanctum Chriſma, & pro oleo Cathecumenorum portantes, qui habent mappulas mundas, ſiue vela ad collum, quorum extremitates ante pectus dependent, tenentes ipſas ampullas ſiniſtris brachijs circumdatas, &

extremitatibus mappularum, quæ a dexteris dependent, inuolutas, & coopertas; ita tamẽ, vt a medio ſupra videri poſſint. Diaconus autem, qui oleũ ad ſanctum Chriſma portat, a dexteris vadit; hos ſequuntur duodecim Sacerdotes, Diaconi, & Subdiaconi prædicti bini, & bini. Quibus ſic a ſacriſtia verſus Pontificem procedentibus, duo Cantores prædicti cantant verſus ſequentes.

Et Chorus idẽ replicat. Deinde dicti duo Cantores proſequuntur ſequentes verſus.

Audi iudex mor tu orum,
vna ſpes morta li um,
audi vo ces proferen-
tum donum pa cis
præui um.
Chorus repetit verſum.
O redemptor.
Deinde dicti duo Cantores proſequuntur verſus.
Arbor fæta alma lu ce
hoc ſacrandum pro tu-
lit: fert hoc pro na
præſens turba ſalua-
to ri ſæculi.
Chorus repetit verſum.
O redemptor.
Tum illi duo Cantores proſequuntur verſum.
S tans ad aram immo

Chorus repetit verſum.

Deinde illi duo cantores proſequuntur verſum.

Chorus repetit verſum.

Eis igitur ordine præmiſſo in presbyterium Eccleſiæ cantando Verſus præmiſſos peruenientibus, crux cum cande-

labris, & incenso situatur prope altare, iuxta cornu Epistolæ. Archidiaconus, Diaconus, & Subdiaconus ministrantes sint circa Pontificem hinc, & inde. Sacerdotes vero duodecim parati iuxta eos duo cornua faciunt, sex hinc, & sex illinc, vertentes faciem ad altare, a lateribus asistentes Pontifici, tamquam eius testes, & ministerij sacri Chrismatis cooperatores. Diaconi vero post tergum Pontificis, & post eos, Subdiaconi parati stant, tamquam ministri, & inspectores. Interim Diaconi ampullas olei Chrismalis, & olei Cathecumenorũ portantes, & Subdiaconus cum balsamo se firmant, quousque omnes prædicti in suis locis fuerint ordinati. Omnibus itaque dispositis, Diaconus ampullam olei Chrismalis ferens venit ante Pontificem, & Archidiaconus illam inuolutam cum mappula, quam Diaconus ipse circa collum portauit, de manu eius accipiens, eam sic inuolutam ostendit Pontifici sedenti, & illam super mensam ante Episcopum positam collocat diligenter, alio Diacono ampullam aliam asidue inter brachia tenente. Tunc Subdiaconus vasculum cum balsamo portans illud tradit Archidiacono, qui balsamum Pontifici similiter ostendens ipsum supra mensam collocat. Tum Pontifex, deposita mitra, surgit, & versus ad altare, habens ante se super mẽsam ampullam olei Chrismalis, & balsamum, ante omnia benedicit ipsum balsamum, dicens.

℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEus, mysteriorum cælestium, & virtutum omniũ præparator, nostras, quæsumus, preces exaudi, hanc odoriferam sicci corticis lacrymã (quæ felicis virgæ profluendo sudorem Sacerdotali nos opimat vnguento) acceptabilem tuis præsta mysterijs, & con-

cessa benedictione sancti ✠ fica. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Oremus.

CReaturarum omniũ Domine procreator, qui per Moysen famulum tuum permistis herbis aromatum fieri præcepisti sanctificationẽ vnguenti, clementiam tuam suppliciter deposcimus, vt huic vnguento, quod radix produxit stirpea, spiritualem gratiã largiendo, plenitudinem sancti ✠ ficationis infundas. Sit nobis, Domine, fidei hilaritate conditum; sit sacerdotalis vnguenti Chrisma perpetuũ; sit ad cælestis vexilli impresionem dignissimum; vt quicumque Baptismate sacro renati isto fuerint liquore peruncti, corporum, atque animarum benedictionem plenissimam consequantur, & beatæ fidei collato munere perenniter amplientur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Deinde accepta mitra, stans adhuc Pontifex, miscet super Patenam, vel in aliquo paruo vasculo balsamum cum modico olei de ampulla Chrismali sumpti, dicens.

ORemus Dominum Deũ nostrum omnipotentem, qui incomprehensibilem vnigeniti filij sui, sibique coæterni diuinitatem mirabili dispositione veræ humanitati inseparabiliter coniunxit, & cooperante gratia Spiritus sancti, oleo exultationis præ participibus suis liniuit, vt homo fraude diaboli perditus gemina, & singulari cõstans materia, perẽni redderetur, de qua exciderat, hæreditati; quatenus hos ex diuersis creaturarum speciebus liquores creatos sanctæ

Trinitatis perfectione bene ✠ dicat, & benedicẽdo ſancti- ✠ ficet, cõcedatque, vt ſimul permiſti vnum fiant; & quicumque exterius inde perunctus fuerit, ita interius liniatur, quod omnibus ſordibus corporalis materiæ carens ſe participem regni cæleſtis effici gratuletur. Per eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium ſuum, qui cum eo viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

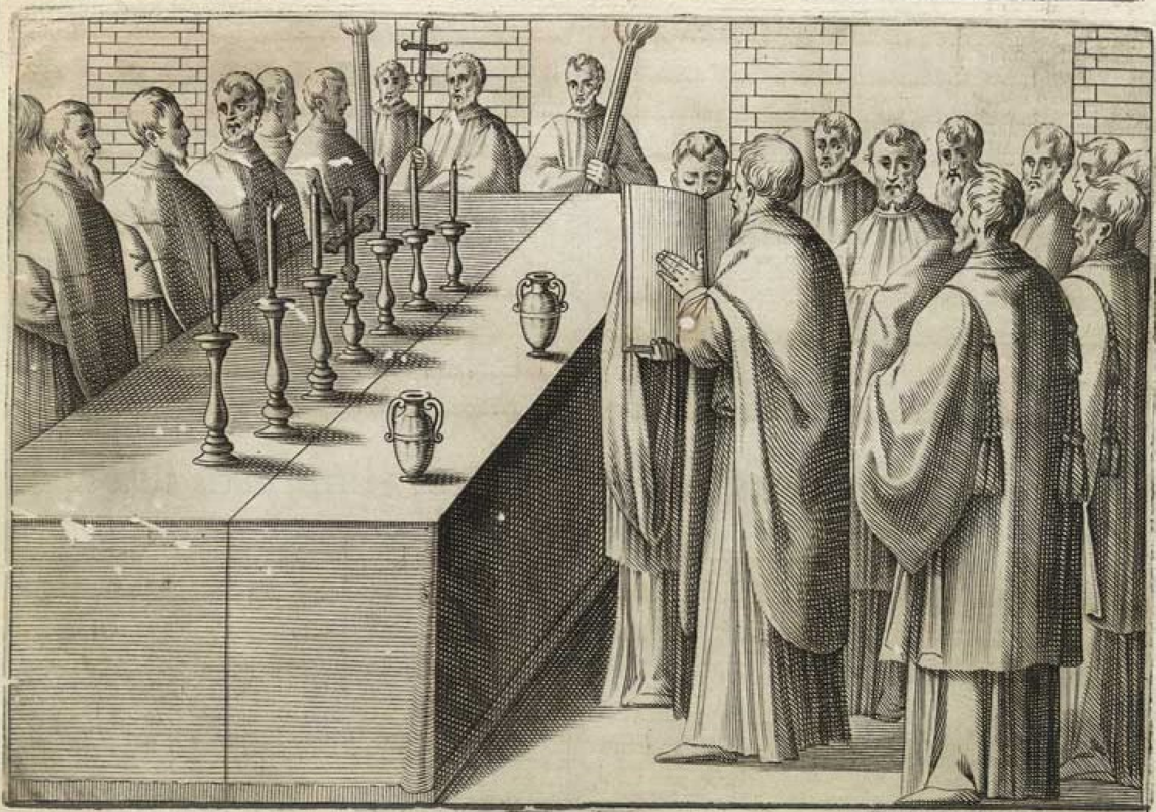
℟. Amen.

Quo facto, ſedet Pontifex, retenta mitra, & halat plane tertio in modum crucis ſuper os ampullæ Chriſmalis inuolutæ ante id ſuper menſam ſtantis. Deinde duodecim Sacerdotes parati, qui iuxta eum ſunt, ordinatim facientes reuerentiam Sacramento in altari poſito, & Pontifici, ad menſam prædictam accedunt, & ſtantes ante eam ſinguli ſucceſſiue eodem modo, vt Pontifex fecerat, in modum crucis ſuper os ampullæ prædictæ halant. Tum reuerentiam, vt ſupra, facientes ad loca ſua reuertuntur. Quo facto, ſurgit Pontifex, & ſtans cum mitra legendo dicit exorciſmum Chriſmalem, abſolute dicens.

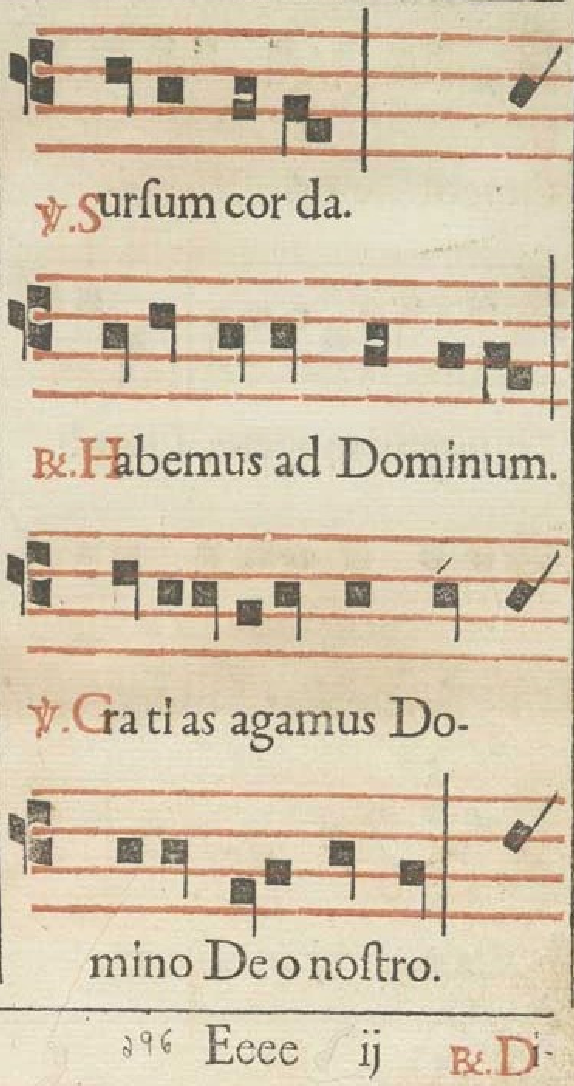
Benedictio Chriſmatis.

EXorcizo te creatura olei per Deum Patrem omnipotentem, qui fecit cælum, & terram, mare, & omnia, quæ in eis ſunt, vt omnis virtus aduerſarij, omnis exercitus diaboli, omniſque incurſio, & omne phantaſma ſathanæ eradicetur, & effugetur a te; vt fias omnibus, qui ex te vngendi ſunt, in adoptionem filiorum per Spiritum ſanctum. In nomine Dei Pa ✠ tris omnipotentis, & Ieſu ✠ Chriſti Filij eius Domini noſtri, qui cum eo viuit, & regnat Deus, in vnitate eiuſdem Spiritus ✠ ſancti.

Deinde depoſita mitra, extenſis manibus ante pectus, dicit Præfationem.

Per omni a ſæcula ſęcu-
lorum. ℟. Amen.
℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpi ri tu tu o.

℣. Surſum cor da.
℟. Habemus ad Dominum.
℣. Gra ti as agamus Do-
mino De o noſtro.

℟. D ignum, & iuſtum eſt.
V ere dignum, & iuſtum
eſt, æquum, et ſa lutare
nos tibi ſemper, & vbi-
que grati as agere, Domi-
ne ſancte, Pater omnipo-
tens, æ ter ne De us,
Qui in principi o in ter
cæ te ra boni ta tis tu æ
mune ra terram produ-
cere fructifera ligna iuſ-
ſiſti, inter quæ huius
pinguiſsimi liquoris mi-
niſtræ oliuæ naſcerentur,

qua-

quarum fructus ſa cro
Chriſma ti de ſeruiret.
Nam & Dauid prophe-
tico ſpi ri tu gra ti æ tu-
æ Sacramenta præno-
ſcens, vultus noſtros in o-
le o exhila randos eſſe
cantauit. Et cum mun-
di crimina di lu ui o quon-
dam expi a rentur effu-
ſo , ſimi li tu dinem fu-
turi muneris columba
demonſtrans per oliuæ
ramum pacem terris

reddi tam nun ti auit.
Quod in nouiſ ſimis tem-
poribus mani feſtis eſt
effectibus declaratum,
cum Baptiſmatis aquis
omni um criminum
commiſſa delentibus,
hæc o le i vnctio vultus
noſtros iucundos efficit,
ac ſerenos. Inde e ti am
Moy ſi famulo tuo man-
datum dediſti, vt Aaron
fratrem ſuum prius aqua
lotum per infuſi o nem

huius

huius vnguenti consti-
tu e ret Sacerdotem. Ac-
cessit ad hoc ampli or
honor, cum fi li us tuus
Iesus Christus Domi-
nus noster lauari se a Ioan-
ne vndis Iordanicis exe-
gisset; vt Spiri tu sancto
in columbæ simi li tu di-
ne desuper misso, vnige-
nitum tuum, in quo tibi
optime complacuisse
testimoni o subsequen-
tis vocis ostenderes,

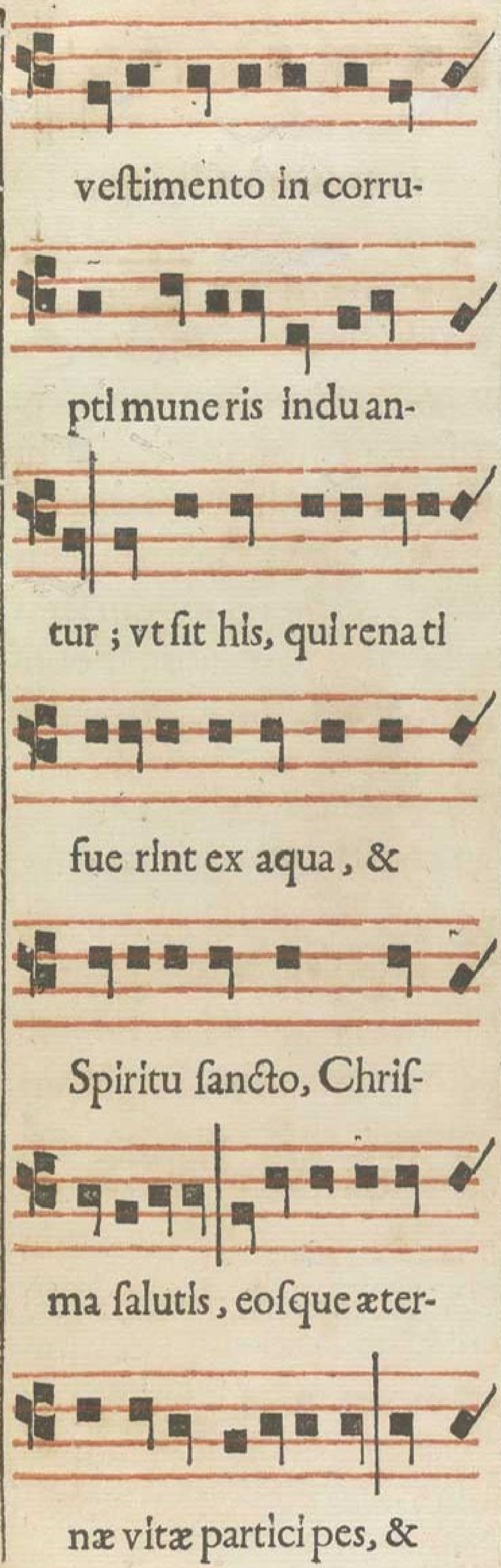

& hoc illud esse mani-
festis sime comproba-
res, quod cum o le o læ-
ti ti æ præ consortibus
suis vngendum Dauid
Propheta cecinisset. Te
igitur deprecamur, Do-
mine sancte, Pater om-
nipotens, æterne Deus,
per eundem Iesum
Christum fi li um tuum
Dominum nostrum, vt
huius creaturæ pingue-
dinem sancti ✠ fica-

re tua benedi ✠ ctio-
ne digneris, & ſancti ✠
Spiritus e i admiſcere
virtutem, cooperante
Chriſti fi li j tui poten-
ti a, a cuius nomine ſan-
cto Chriſma nomen ac-

cepit, vnde vnxiſti Sa-
cerdotes, Reges, Pro-
phetas, & Martyres; vt
ſpi ri tu a lis lauacri Ba-
ptiſ mo re no uan dis
cre a tu ram Chriſma-
tis in Sacramentum per-

fectæ ſa lu tis, vi tæ-
que confirmes; vt ſan-
cti fi ca ti one vn cti o-
nis in fu ſa, corrup ti o-
ne primæ na ti ui ta-
tis abſorpta, ſanctum
vni uſ cu iuſ que tem-
plum accepta bi lis vi-
tæ innocentiæ odore
redoleſcat; vt ſecundum
con ſti tu ti o nis tuæ
Sacramentum, Regio,
& Sacerdo tali, Prophe-
ticoque honore perfuſi,

vesti-

Quod ſequitur dicit plane legendo, ita tamen quod a circumſtantibus audiri poſsit.

Per eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiuſdem Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Præfatione huiuſmodi finita, Pontifex balſamum cũ illo modico oleo ex ampulla Chriſmali ſumpto miſtum commiſcet ſancto Chriſmati, reponens ipſum in ampullam Chriſmalem, & dicens.

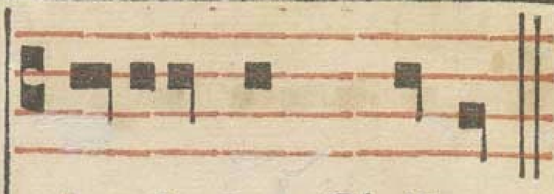
HAec commiſtio liquorum fiat omnibus ex ea perunctis propitiatio, & cuſtodia ſalutaris in ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Tum Diaconus, qui ampullã Chriſmalem de ſacriſtia portauit, deponit mappulam, ſiue velum de ipſa ampulla, dimiſſa ei ſua ſerica veſte alba, quam antea habebat, & Pontifex, capite inclinato, ſalutat Chriſma, dicens.

A ue ſanctum Chriſma.

Et hoc ſecundo, & tertio facit, ſemper altius dicendo; quod poſtquam tertio dixerit, oſculatur labium ampullæ, quo facto, ſedet Pontifex, & accipit mitram. Tum ſinguli duodecim Sacerdotes parati prædicti accedunt ſucceſsiue per ordinem ad menſam, ſupra quã poſita eſt ampulla Chriſmatis, & factis reuerentijs Sacramento in altari poſito, & Pontifici; tertio in varia diſtantia genuflectũt coram ampulla, quamlibet vice ſemper altius dicendo in tono prædicto.

A ue ſanctum Chriſma.

Quo tertio dicto, labium ampullæ reuerenter oſculantur, & ad ſua loca reuertũtur. Quo peracto, ampulla in vno latere mẽſæ prædictæ collocatur. Et mox Diaconus aliam ampullam ſua veſte coopertam cum oleo Catechumenorum ferẽs accedit ad præſentiam Pontificis, & ampullam ipſam ſine mappula, quam Diaconus ipſe circa collum retinet, tradit Archidiacono, qui illam ſuſcipiens eam oſtendit Pontifici, & collocat ſupra menſam prædictam, in medio ante Pontificem; ſuper quam ampullam ſtatim tam ipſe Pontifex, quã etiam duodecim Presbyteri prædicti halent, prout ſupra de ampulla Chriſmatis factũ eſt. Quo facto, Pontifex ſurgens cum mitra ſubmiſſa voce legendo abſolute exorciſmum olei Catechumenorũ, dicit.

BENEDICTIO OLEI Catechumenorum.

EXorcizo te creatura olei. In nomine Dei Pa ✠ tris omnipotentis, & in nomine Iesu ✠ Christi, & Spiritus ✠ sancti, vt in hac inuocatione indiuiduæ Trinitatis, atque vnius virtute deitatis, omnis nequissima virtus aduersarij, omnis inueterata malitia diaboli, omnis violēta incursio, omne confusum, & cæcum phantasma eradicetur, & effugetur, & discedat a te; vt diuinis Sacramentis purificata fias in adoptionem carnis, & spiritus eis, qui ex te vngēdi sunt, in remissionem omnium peccatorum; vt efficiantur eorum corpora ad omnē gratiam spiritualem accipiendam sanctificata. Per eundē Dominum nostrum Iesum Christum, qui venturus est iudicare viuos & mortuos, & sæculum per ignem.

℟. Amen.

Deinde deposita mitra, Pontifex stans benedicit dictum oleum Catechumenorum eadem voce dicens.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

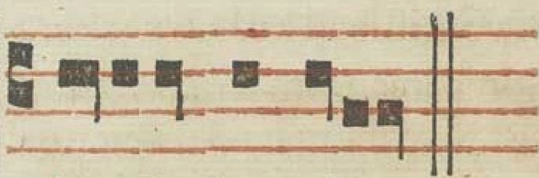
DEus incrementorum omnium, & profectuum spiritualiū remunerator, qui virtute sancti Spiritus imbecillarum mentium rudimenta cōfirmas, te oramus, Domine, vt emittere digneris tuam bene ✠ dictionem super hoc oleū, & venturis ad beatæ regenerationis lauacrum tribuas per vnctionem huius creaturæ purgationem mentis, & corporis: vt si quæ illis aduersantium spirituum inhæsere maculę, ad tactum sanctificati olei huius abscedant; nullus spiritualibus nequitijs locus, nulla refugis virtutibus sit facultas, nulla insidiantibus malis latendi licentia relinquatur. Sed venientibus ad fidem seruis tuis, & sancti Spiritus tui operatione mundandis sit vnctionis huius præ-

para-

paratio vtilis ad ſalutem, quã etiam cæleſtis regenerationis natiuitate in Sacramento ſunt Baptiſmatis adepturi. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui venturus eſt iudicare viuos, & mortuos, & ſæculum per ignem.

℟. Amen.

Deinde Pontifex, & ſucceſsiue duodecim Sacerdotes prædicti reuerenter ſalutant oleũ ipſum, dicentes tertio in tono lectionis.

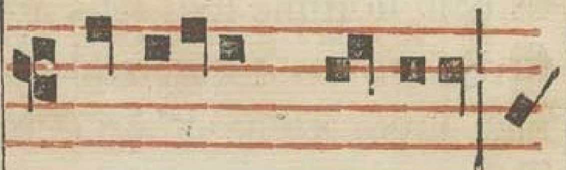

Aue ſanctum oleum.

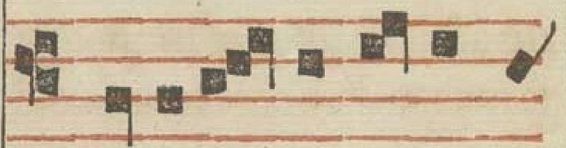
Et poſtquam tertio id fecerint, oſculantur os ipſius ampullæ, prout ſupra de Chriſmate poſitum eſt. His itaque peractis, ambæ ampullæ per dictos duos Diaconos eo ordine, & decore, quo delatæ fuerant, ad ſacrarium, ſiue ſacriſtiam proceſsionaliter reportantur. Interim dum reportãtur, duo præmiſsi Cantores cantant hos verſus.

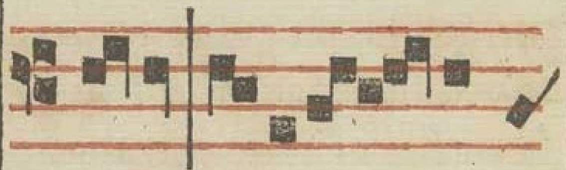
Vt noue tur ſexus omnis

vnctione Chriſmatis,

vt ſa ne tur ſau ci-

at a di gni ta tis

glori a.

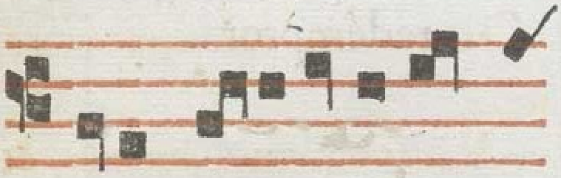
Chorus replicat totũ verſum.

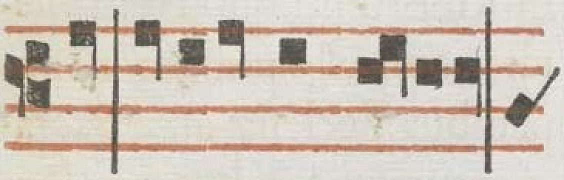
O redemptor.

Tum

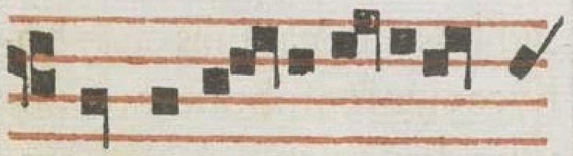
Tum dicti duo Cantores prosequuntur versum.

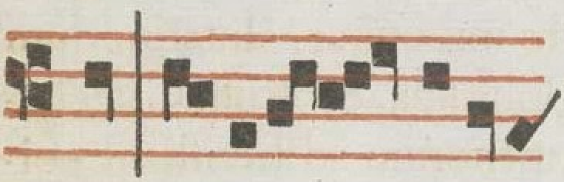
Lota mente sacro fon-

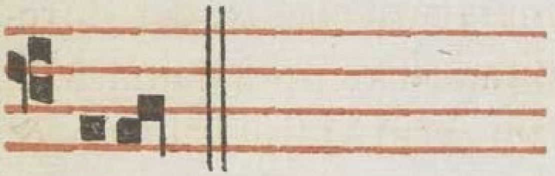
te aufugantur crimina;

vncta fronte sacro san-

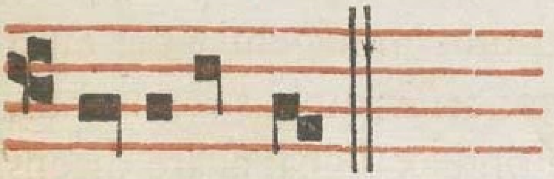

cta influunt charis-

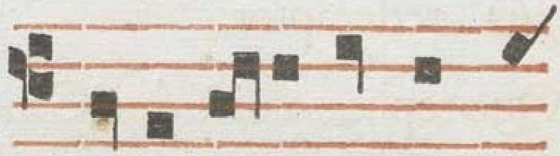
mata.

Chorus replicat versum.

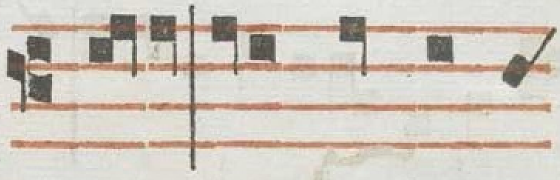

O redemptor.

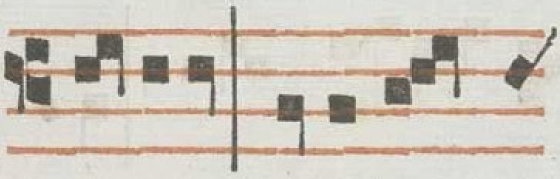
Deinde dicti duo Cantores prosequuntur versus.

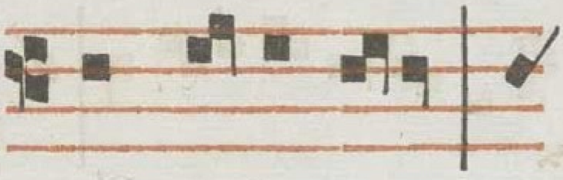
Corde natus ex pa-

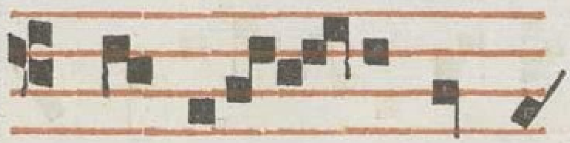
rentis aluum implens

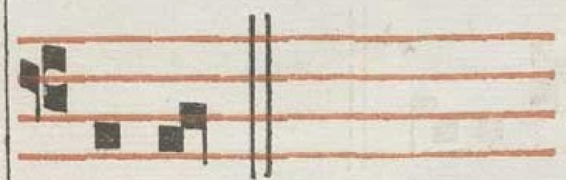
virginis: præsta lu-

cem, claude mortem:

Chrismatis consor-

tibus.

Chorus replicat versum.

O re-

Quo replicato, dicti duo Cantores prosequuntur versum.

Chorus replicat versum.

Vetus autem Chrisma, & oleum Catechumenorum, ac Infirmorum, siquod remanserat in ampullis, ponitur in lampadibus Ecclesiæ ante Sacramentum, vt comburatur. Reliquum autem, quod est in pyxidibus, siue capsulis cum bõbyce, igni comburitur; & nouum deinde cum noua bombyce in pyxidibus, siue capsulis imponitur. Interim dum Chrisma, & oleum Catechumenorum ad sacristiam portantur, Pontifex sedens cum mitra lauat manus, deinde redit ad altare prosequitur Missam, vt in Missali habetur, & dicto,

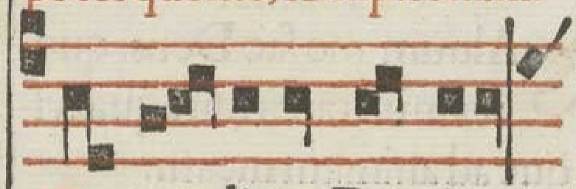
Ite missa est.

dat benedictionem, & denuntiantur indulgentiæ per eum concessæ; quibus denuntiatis, Pontifex signat altare dicens Euangelium sancti Ioannis, &

accedit ad faldiſtorium, vbi ſedet cum mitra, & iubet Presbyteris attente, vt iuxta Canonũ traditionem Chriſma, & olea fideliter cuſtodiãt, & nulli ſub prætextu medicinæ, vel maleficij tradere præſumant; alioquin honore priuentur.

ORDO AD SYNOdum.

SAcerdotes, & clerici vniuerſi, qui ad Synodum de iure, vel conſuetudine venire tenentur, conueniunt in ciuitate, vel alio loco, prout Pontifex ordinauerit. Prima autem die ſynodi Pontifex ſummo mane cappã indutus ab vniuerſo clero cum ſuperpelliceis comitatus ad Eccleſiam pergit, paratur in ſede, celebrat Miſſam de Spiritu ſancto, & præbet clero ſacram cõmunionem. Qua finita, paratur faldiſtorium ante mediũ altaris, iuxta inferiorem gradum, per quem ad altare aſcẽditur; & alia ſedes in plano altaris (poterit tamen faldiſtorium ſuo tẽpore, loco ſecũdæ ſedis, cum tẽpus erit, poni.) Põtifex vero ſupra rochetum, vel ſi ſit regularis ſupra ſuperpelliceum amictu, ſtola pluuiali rubeo, & mitra pretioſa induitur, quibus paratus, baculũ paſtoralem manu ferens, accedit coram altari. Diacono, & Subdiacono paratis rubeis ornamentis, ac ſi in Miſſa ſeruire deberent, ipſum hinc, & inde aſſociantibus, & ibi ante faldiſtorium ſibi paratũ genuflexus, depoſita mitra, incipit, ſchola proſequente, Antiphonam.

E xau di nos Domine,

quoni am benigna eſt mi-

ſe ricor di a tu a: &

Pſalmus.

SAluum me fac Deus: quoniam intrauerunt aquæ: vſque ad animam meam.

Incepto Pſalmo, ſedet Pontifex, accepta mitra, & ſic manet quouſque finiatur Pſalmus, & Antiphona repetatur.

Infixus ſum in limo profundi: & non eſt ſubſtantia.

Veni in altitudinem maris: & tempeſtas demerſit me.

Laboraui clamans, raucæ factæ ſunt fauces meæ: defecerunt oculi mei, dum ſpero in Deum meum.

Multiplicati ſunt ſuper capillos capitis mei: qui oderunt me gratis.

Confortati ſunt qui perſecuti ſunt me inimici mei iniuſte: quæ non rapui, tunc exſoluebam.

Deus tu ſcis inſipiẽtiam meã: & delicta mea a te non ſunt abſcondita.

Non erubeſcant in me qui expectant te Domine: Domine virtutum.

Non confundãtur ſuper me: qui quærunt te Deus Iſrael.

Quoniam propter te ſuſtinui opprobrium: operuit confuſio faciem meam.

Extraneus factus ſum fratribus meis: & peregrinus filiis matris meæ.

Quoniam zelus domus tuæ comedit me: & opprobria exprobrantium tibi ceciderunt ſuper me.

Et operui in ieiunio animam meam: & factum eſt in oppro-

brium mihi.

Et posui vestimentum meum cilicium: & factus sum illis in parabolam.

Aduersum me loquebantur, qui sedebant in porta: & in me psallebant qui bibebant vinũ.

Ego vero orationem meam ad te Domine: tempus beneplaciti Deus.

In multitudine misericordiæ tuæ exaudi me: in veritate salutis tuæ.

Eripe me de luto, vt non infigar, libera me ab ijs, qui oderunt me, & de profundis aquarum.

Non me demergat tempestas aquę, neque absorbeat me profundum: neque vrgeat super me puteus os suum.

Exaudi me Domine, quoniã benigna est misericordia tua: & secundum multitudinem miserationum tuarum respice in me.

Et ne auertas faciem tuam a puero tuo: quoniam tribulor, velociter exaudi me.

Intende animæ meæ, & libera eam: propter inimicos meos eripe me.

Tu scis improperium meum, & confusionem meam: & reuerentiam meam.

In conspectu tuo sunt omnes qui tribulant me: improperium expectauit cor meum, & miseriam.

Et sustinui qui simul contristaretur, & non fuit: & qui consolaretur, & non inueni.

Et dederunt in escam meam fel: & in siti mea potauerunt me aceto.

Fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum: & in retributiones, & in scandalum.

Obscurẽtur oculi eorum ne videãt: & dorsum eorum semper incurua.

Effunde super eos iram tuam: & furor iræ tuæ comprehendat eos.

Fiat habitatio eorum deserta: & in tabernaculis eorum non sit qui inhabitet.

Quoniam quem tu percussisti, persecuti sunt: & super dolorem vulnerum meorum

addiderunt.

Appone iniquitatẽ ſuper iniquitatem eorum: & non intrẽt in iuſtitiam tuam.

Deleantur de Libro viuentiũ: & cum iuſtis non ſcribantur.

Ego ſum pauper & dolens: ſalus tua Deus ſuſcepit me.

Laudabo nomen Dei cum cantico: & magnificabo eum in laude.

Et placebit Deo ſuper vitulũ nouellum: cornua producentem & vngulas.

Videant pauperes & lætentur: quærite Deum, & viuet anima veſtra.

Quoniam exaudiuit pauperes Dominus: & vinctos ſuos non deſpexit.

Laudẽt illum cæli & terra: mare, & omnia reptilia in eis.

Quoniam Deus ſaluam faciet Sion: & ædificabuntur ciuitates Iudæ.

Et inhabitabunt ibi: & hæreditate acquirent eam.

Et ſemen ſeruorum eius poſſidebit eam: & qui diligunt nomen eius, habitabunt in ea.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Finito Pſalmo, repetita Antiphona, Pontifex ſurgit, depoſita mitra, & verſus ad altare, dicit.

ADſumus, Domine ſancte Spiritus, adſumus, peccati quidem immanitate detenti, ſed in nomine tuo ſpecialiter aggregati: veni ad nos, adeſto nobis, dignare illabi cordibus noſtris: doce nos, quid agamus, quo gradiamur, oſtende, quid efficiamus, operare. Eſto ſolus, & ſuggeſtor, & effector iudiciorũ noſtrorũ, qui ſolus cum Deo Patre, & eius Filio nomen poſsides glorioſum: non nos patiaris perturbatores eſſe iuſtitiæ, qui ſumme diligis æquitatem; vt ſiniſtrum nos non ignorantiæ trahat, nõ fauor inflectat, non acceptio muneris, vel perſonæ corrumpat: ſed iunge nos tibi efficaciter ſolius tuæ gratiæ dono, vt

ſimus in te vnum, & in nullo deuiemus a vero; quatenus in nomine tuo collecti, ſic in cunctis teneamus cũ moderamine pietatis iuſtitiam, vt hic a te in nullo diſſentiat ſententia noſtra, & in futuro pro bene geſtis conſequamur præmia ſempiterna.

Reſpondetur ab omnibus.

Amen. Oremus.

OMnipotens ſempiterne Deus, qui miſericordia tua nos incolumes in hoc loco ſpecialiter aggregaſti, mentes noſtras, quæſumus, Paraclitus, qui a te procedit, illuminet, & inducat in omnem, ſicut tuus promiſit filius, veritatem, cunctoſque in tua fide, & caritate corroboret; vt excitati a temporali ſynodo proficiamus ad æternæ felicitatis augmentum. Per eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiuſdem Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

Finita oratione, Pontifex, accepta mitra, procumbit ſupra faldiſtorium prædictũ, alijs omnibus genuflectentibus; & Cãtores dicunt Litanias, prout habentur ſupra. Et poſtquam dictum fuerit.

Vt omnibus fidelibus &c.

℟. Te rogamus audi nos.

Pontifex ſurgit, & baculum paſtoralem in ſiniſtra tenens, ſtans verſus ad ſynodum, dicit.

Vt hanc præſentem ſynodũ viſitare, diſponere, & bene- ✠ dicere digneris.

℟. Te rogamus audi nos.

Producens ſignum crucis pariter ſuper omnes, quo facto, iterum accumbit, Cantoribus Litanias perficientibus. Quibus dictis, ſurgunt omnes, & Pontifex, depoſita mitra, dicit ſtans verſus ad altare.

Oremus.

Et miniſtri.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

DA, quæſumus, Eccleſiæ tuæ miſericors Deus, vt Spiritu ſancto congregata ſecura tibi deuotione ſeruire mereatur. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate eiuſdem Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

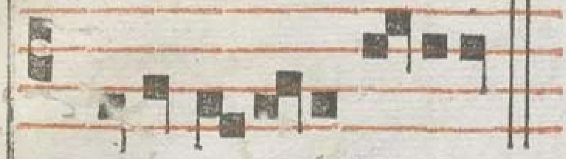
℟. Amen.

Deinde Pontifex, accepta mitra, aſcendit ad ſedem ſibi paratam in plano altaris, ita vt in ea ſedens dorſum ſuum vertat ad altare. Et imponit incenſum in thuribulum, & benedicit more ſolito. Diaconus dalmatica indutus, præcedētibus thuriferario, & duobus ceroferarijs, & Subdiacono tunicella induto, paramentis tempori conuenientibus, ſeu rubeis, benedictione accepta a Pontifice, cantat in loco conuenienti.

Sequentia ſancti Euangelij ſecundum Lucam.

IN illo tempore. Conuocatis Ieſus duodecim Apoſtolis, dedit illis virtutem, & poteſtatem ſuper omnia dæmonia, & vt languores curarent. Et miſit illos prædicare regnū Dei, & ſanare infirmos. Et ait ad illos. Nihil tuleritis in via, neque virgam, neque peram, neque panem, neque pecuniam, neque duas tunicas habeatis. Et in quācumque domum intraueritis, ibi manete, & inde ne exeatis. Et quicumque non receperint vos: exeūtes de ciuitate illa, etiam puluerem pedum veſtrorum excutite in teſtimonium ſuper illos. Egreſsi autem circuibant per caſtella euangelizantes, & curantes vbique.

Quo finito, liber Euangeliorū apertus per Subdiaconū portatur Pontifici per eum oſculandus, qui & deinde incenſatur. Quo facto, Pontifex ipſe ante ſedem ſuam prædictam, depoſita mitra, verſus ad altare, atque alij oēs in locis ſuis genuflectunt. Tum Pontifex ſic genuflexus incipit cantando, ſchola proſequēte hymnum.

Veni cre a tor ſpiri tus.

Et dicitur totus, prout habetur ſupra. Finito primo verſu, Põtifex ſurgit ſtans verſus ad altare ſine mitra vſque ad finem hymni; ſimiliter omnes alij cũ Pontifice ſurgunt. Expleto hymno, omnes ſedent in ſilentio, & Pontifex, accepta mitra, ſedens in ſede prædicta ſupra in plano altaris poſita, eos, ſi placet, in hanc ſententiam alloquitur.

VEnerabiles conſacerdotes, & fratres noſtri cariſsimi, præmiſsis Deo precibus, oportet vt ea, quæ de diuinis officijs, vel ſacris ordinibus, aut etiam de noſtris moribus, & neceſsitatibus Eccleſiaſticis a nobis conferenda ſunt, cum caritate, & benignitate vnuſquiſque veſtrũ ſuſcipiat, ſummaque reuerentia, quantum valet, Domino adiuuãte, percipiat; vel quæ emendatione digna ſunt, omni deuotione vnuſquiſque fideliter ſtudeat emendare, & ſi cui forte, quod dicetur, aut agetur, diſpliceat, ſine aliquo ſcrupulo contentionis, palam coram omnibus conferat; quatenus Domino mediante, & hoc ad optimum ſtatum perueniat, ita, vt nec diſcordans contentio ad ſubuerſionem iuſtitiæ locum inueniat, neq. iterum in perquirenda veritate vigor noſtri ordinis, vel ſolicitudo tẽpeſcat.

Poſt allocutionem huiuſmodi, vel prius, prout magis placuerit Pontifici, fit per aliquẽ virum doctum idoneum ſermo, in quo tractatur de diſciplina Eccleſiaſtica, de diuinis myſterijs, & de correctione morum in clero, ſecundum ea, quæ Pontifici videbuntur. Et poſt ſermonem querelæ, ſi quæ ſint, audiuntur.

Deinde Archidiaconus ex ſuggeſto alta voce legit decreta ſacri Concilij Tridentini de Reſidẽtia, & de Profeſsione fidei, quam tunc emittent omnes, qui ad eam tenentur, in manibus Pontificis, iuxta formam infra poſitam; item de eligẽdis Examinatoribus, qui ſtatim nominantur, & approbantur, & iurant in manibus Pontificis, demum de eligen dis Iudicibus cauſarum, qui ſimiliter proponuntur, vt ſupra.

Poſtremo caritatiue monentur omnes, quod durante Synodo honeſte ſe habeant in omnibus, & extra, ita quod eorum conuerſatio cæteris ſit merito in exemplum. Quo facto, ſurgit Pontifex, & ſolemniter omnibus benedicit, dicens.

Sit nomen Domini benedictum. &c.

more conſueto, qua data, diſcedunt omnes.

FORMA IVRAMENTI.

EGo N. firma fide credo, & profiteor omnia, & singula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo sãcta Romana Ecclesia vtitur, videlicet, Credo in vnum Deum, Patrem omnipotentem, factorẽ cæli, & terræ, visibiliũ omniũ, & inuisibilium. Et in vnũ Dominum Iesum Christum, filium Dei vnigenitum. Et ex patre natum, ante omnia sæcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verũ de Deo vero. Genitum, non factum, consubstantialem patri: per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cælis. Et incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria Virgine: & homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato: passus, & sepultus est. Et resurrexit tertia die, secundum scripturas. Et ascendit in cælum: sedet ad dexteram Patris. Et iterum vẽturus est cum gloria iudicare viuos & mortuos: cuius regni non erit finis. Et in Spiritum sanctum Dominum, & viuificantem: qui ex Patre, Filioq. procedit. Qui cũ Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur: qui locutus est per Prophetas. Et vnam Sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor vnum baptisma in remissionẽ peccatorum. Et expecto resurrectionẽ mortuorum. Et vitã venturi sæculi. Amen.

Apostolicas & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque eiusdem Ecclesiæ obseruationes, & constitutiones firmissime admitto, & amplector.

Item sacram Scripturam iuxta eum sensum, quem tenuit, & tenet sancta Mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu, & interpretatione sacrarum Scripturarum, admitto; nec eam vmquam, nisi iuxta vnanimem cõsensum Patrum, accipiam, & interpretabor.

Profiteor quoque septem esse vere, & proprie Sacramenta

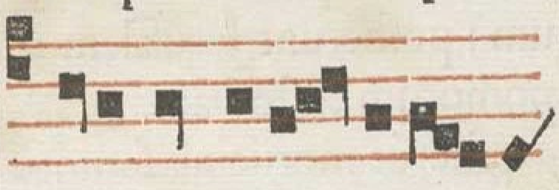
nouæ legis a Iesu Christo, Domino nostro, instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet Baptismum, Cõfirmationem, Eucharistiam, Pænitentiam, Extremam vnctionem, Ordinem, & Matrimonium; illaque gratiam conferre, & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinẽ, sine sacrilegio reiterari nõ posse. Receptos quoque, & approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus, in supradictorum omnium Sacramentorum solemni administratione recipio, & admitto: omnia & singula, quæ de peccato originali, & de iustificatione in Sacrosancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium sacrificium, pro viuis, & defunctis, atque in sanctissimo Eucharistiæ Sacramento esse, vere, realiter, & substantialiter corpus, & sanguinem, vna cũ anima, & diuinitate Domini nostri Iesu Christi, fierique conuersionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem, quam conuersionem Catholica Ecclesia Trãsubstantiationem appellat. Fateor etiã sub altera tantum specie totum, atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi. Constanter teneo Purgatoriũ esse, animasque ibi detentas fidelium suffragijs iuuari. Similiter, & Sanctos vna cum Christo regnantes, venerandos atque inuocandos esse, eosq. orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias esse venerandas. Firmissime assero imagines Christi, ac Deiparæ semper virginis, nec non aliorum Sanctorum habendas, & retinendas esse, atque eis debitum honorem, ac venerationem impertiendam. Indulgentiam etiam potestatem a Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumq. vsum Christiano populo maxime

salu-

ſalutarem eſſe, affirmo. Sanctam Catholicam, & Apoſtolicam Romanam Eccleſiam, omnium Eccleſiarum matrē, & magiſtram agnoſco; Romanoq. Pontifici, beati Petri Apoſtolorum principis ſucceſſori, ac Ieſu Chriſti Vicario veram obedientiam ſpondeo, ac iuro. Cætera item omnia a ſacris Canonibus, & œcumenicis Concilijs, ac præcipue a Sacroſancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata, indubitanter recipio atque profiteor, ſimulque contraria omnia, atque hæreſes quaſcūque ab Eccleſia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reijcio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quā nemo ſaluus eſſe poteſt, quā in præſenti ſponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & inuiolatam, vſque ad extremum vitæ ſpiritum, conſtantiſsime (Deo adiuuante) retinere, & confiteri, atque a meis ſubditis, vel illis, quorū cura ad me in munere meo ſpectabit, teneri, doceri, & prædicari, quātum in me erit, curaturum. Ego idem N. ſpōdeo, voueo, ac iuro. Sic me Deus adiuuet, & hæc Sancta Dei Euangelia.

SEcunda die conueniētibus iterū omnibus in Eccleſia, finita Miſſa, Pontifex paratus, vt ſupra, procedit coram altari, Diacono, & Subdiacono paratis, vt ſupra, ipſum aſſociantibus; & ibi in faldiſtorio ante medium altaris iuxta inferiorem gradum ſibi parato genuflexus, depoſita mitra, inchoat ſchola proſequente, Antiphonam.

Finita Antiphona, & incepto Pſalmo, ſedet Pontifex, reaſſumpta mitra, vſque ad finem Pſalmi.

Pſalmus.

DEus venerunt gentes in hæreditatem tuam, polluerunt templum ſanctum tuum: poſuerunt Ieruſalem in pomorum cuſtodiam.

Poſuerũt morticinia ſeruorũ tuorum, eſcas volatilibus cæli: carnes ſanctorum tuorum beſtijs terræ.

Effuderũt ſanguinem eorum, tamquam aquam in circuitu Ieruſalem: & non erat qui ſepeliret.

Facti ſumus opprobrium vicinis noſtris: ſubſannatio, & illuſio his, qui in circuitu noſtro ſunt.

Vſquequo Domine iraſceris in finem: accẽdetur velut ignis zelus tuus?

Effunde iram tuã in Gentes, quæ te non nouerunt: & in regna, quæ nomen tuum non inuocauerunt.

Quia comederunt Iacob: & locum eius deſolauerunt.

Ne memineris iniquitatum noſtrarum antiquarum, cito anticipent nos miſericordiæ tuæ: quia pauperes facti ſumus nimis.

Adiuua nos Deus ſalutaris noſter, & propter gloriam nominis tui Domine libera nos: & propitius eſto peccatis noſtris, propter nomen tuum.

Ne forte dicant in Gentibus,

vbi est Deus eorum? & innotescat in nationibus corã oculis nostris.

Vltio sanguinis seruorũ tuorum, qui effusus est: introeat in conspectu tuo gemitus cõpeditorum.

Secundum magnitudinẽ brachij tui: poside filios mortificatorum.

Et redde vicinis nostris septuplum in sinu eorum: improperium ipsorum, quod exprobauerunt tibi Domine.

Nos autem populus tuus, & oues pascuæ tuæ: confitebimur tibi in sæculum.

In generatione & generationem: annuntiabimus laudem tuam.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nũc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Deinde finito Psalmo, & repetita Antiphona, Pontifex, deposita mitra, surgit, & stans versus ad altare, dicit.

Oremus.

NOstrorũ tibi, Domine, cur uãtes genua cordiũ, quæsumus, vt bonum, quod in nobis a te requiritur, exequamur scilicet, vt prompta tecum solicitudine gradientes discretionis arduæ subtile iudicium faciamus, ac misericordiam diligentes clareamus studijs tibi placitæ actionis. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen. Oremus.

MEntibus nostris, quæsumus, Domine, Spiritum sanctum benignus infunde, quatenus in nomine tuo collecti sic in cunctis teneamus cum moderamine pietatis iustitiam, vt hic a te in nullo dissentiat voluntas nostra, sed semper rationabilia meditantes, quæ tibi sunt placita & dictis exequamur, & factis. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Oremus.

Et ministri, dicunt.

Flectamus genua.

℞. Leuate.

DEus, qui nos iustitiam loqui, & quæ recta sunt, præcipis iudicare, tribue nobis, vt neque iniquitas in ore, nec prauitas inueniatur in mẽte; vt puro cordi purior sermo consentiat; ostendatur in opere iustitia, neque appareat dolus in lingua, sed ex corde veritas proferatur. Per Dominũ nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen.

Post hæc Pontifex, accepta mitra, ascendit ad planum altaris sedens in sede, seu faldistorio ibidem sibi parato.

Tum accedit Diaconus cum thuriferario, & Pontifex imponit incensum; deinde Diacono benedicit, qui procedẽs ad locum consuetum signat, incensat, & cantat Euangelium, vt heri, Pontifice ante sedem prædictã sine mitra versus ad Diaconum stante.

Sequentia sancti Euangelij secundum Lucam.

IN illo tempore; Designauit Dominus & alios septuaginta duos, & misit illos binos ante faciem suam in omnem ciuitatem, & locum, quo erat ipse venturus. Et dicebat illis: Messis quidem multa, operarij autem pauci. Rogate ergo Dominum messis vt mittat operarios in messem suam. Ite: ecce ego mitto vos sicut agnos inter lupos. Nolite portare sacculum, neque peram, neque calceamenta, & neminem per viam salutaueritis. In quãcumque domum intraueritis, primum dicite: pax huic domui: & si ibi fuerit filius pacis, requiescet super illum pax vestra: sin autem, ad vos reuertetur. In eadem autem domo manete edentes, & bibentes, quæ apud illos sunt: dignus est enim operarius mercede sua. Nolite transire de

do-

domo in domum. Et in quamcumque ciuitatẽ intraueritis, & ſuſceperint vos, manducate quæ apponuntur vobis: & curate infirmos, qui in illa ſunt, & dicite illis: Appropinquauit in vos regnum Dei.

Quo finito, & per Pontificem libro oſculato, & ipſo incenſato, Pontifex ſine mitra ante ſedem prædictam verſus ad altare, ac alij omnibus in ſuis locis genuflexis, incipit, ſchola proſequente hymnum.

Et dicitur totus, quem ſchola proſequitur, vt in primo die. Finito primo verſu, Pontifex ſurgit ſtãs verſus ad altare, detecto capite vſq; ad finẽ hymni. Simili modo faciunt oẽs alij. Expleto hymno, omnes ſedẽt in ſilentio. Tunc Pontifex ſedens in ſede prædicta cum mitra, ſynodum his verbis alloquitur, ſi velit.

Venerabiles, & dilectiſsimi fratres noſtri, oportet, vt ſicut heſterna die admonuimus benignam manſuetudinem veſtram de diuinis officijs, & ſacris altaris gradibus, aut etiam de moribus, & neceſſitatibus Eccleſiaſticis, quæcũque emendanda, vel, renouanda ſunt, caritas omnium veſtrum, vbicumque nouerit aliqua emendatione condigna, in medium proferre non ambigat; vt per veſtræ caritatis ſtudium, Domino largiente, ad optimum perueniãt ſtatum, ad laudem, & gloriam nominis Ieſu Chriſti Domini noſtri.

Poſt allocutionem huiuſmodi, vel prius, ſi magis placet Põtifici, fit ſermo per aliquem doctum idoneũ, in quo iterũ tractetur de diſciplina Eccleſiaſtica, & alijs, quibus Pontifici videbitur. Deinde Archidiaconus alta voce legit Apoſtolicas conſtitutiones ibi nõ promulgatas, vel alias, pro Põtificis arbitrio. Quo finito, le-

gun-

guntur constitutiones per synodum approbandæ; quibus lectis, habito scrutinio, quæ placent, per patres confirmantur. His peractis, Pontifex surgens benedicit omnibus solemniter, vt heri. Deinde omnes discedunt.

DIe tertia conuentione facta in Ecclesia, finita Missa, Pontifex paratus, vt heri, assistētibus sibi Diacono, & Subdiacono paratis, genuflexus in faldistorio iuxta inferiorem gradum ante medium altaris sibi parato, deposita mitra, incipit, schola prosequente Antiphonam.

Exaudi nos Domine, quoniã benigna est misericordia tua: & secundum multitudinem miserationum tuarum respice nos Domine. Psalmus.

SAluum me fac Deus quoniam intrauerunt aquæ: vsque ad animam meam.

Et dicitur totus, prout habetur supra in primo die. Deinde repetitur Antiphona. Incepto Psalmo, Pontifex sedet, & accipit mitram, sic manens quousque Psalmus finiatur, & Antiphona repetatur; qua repetita, deposita mitra, surgit, & stans versus ad altare, dicit.

Oremus.

AD te, Domine, interni clamoris vocibus proclamantes, vnanimiter postulamus, vt respectu tuæ gratiæ solidati, præcones veritatis efficiamur intrepidi, tuumque valeamus verbum cum omni fiducia loqui. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Oremus.

OMnipotens sempiterne Deus, qui sacro verbi tui oraculo promisisti, vbi duo, vel tres in nomine tuo congregati essent, te medium fore. Adesto cætui nostro propitius, & cor nostrum illumina misericors, vt a bono misericordiæ tuæ nullatenus aber-

remus, ſed rectum iuſtitiæ tuę tramitem in omnibus teneamus. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen. Oremus.

Et miniſtri dicunt.

Flectamus genua.

℟. Leuate.

DEus, qui populis tuis, & indulgētia conſulis, & amore dominaris, da ſpiritū ſapientiæ tuæ, quibus dediſti regimē diſciplinæ; vt de profectu ſanctarum ouium fiant gaudia æterna paſtorum. Per Dominū noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum. ℟. Amen.

Poſt hæc Pontifex, accepta mitra, aſcendit ad planum altaris ſedens in ſede, ſeu faldiſtorio ibidem ſibi parato. Tum accedit Diaconus cum thuriferario, & Pontifex imponit incenſum; deinde benedicit Diacono, qui procedens ad locum conſuetum ſignat, inceſat, & cantat Euangeliū, vt heri, Pontifice ante ſedem prædictam ſine mitra verſo ad Diaconū ſtante.

Sequentia ſancti Euangelij ſecundum Matthæum.

IN illo tempore: Dixit Ieſus diſcipulis ſuis. Si peccauerit in te frater tuus, vade, & corripe eum inter te, & ipſum ſolum. ſi te audierit, lucratus eris fratrem tuum. ſi autem te nō audierit, adhibe tecum adhuc vnum, vel duos, vt in ore duorum vel trium teſtium ſtet omne verbum. Quod ſi non audierit eos: dic Eccleſiæ. ſi autē Eccleſiam non audierit, ſit tibi ſicut ethnicus, & publicanus. Amen dico vobis, quæcumque alligaueritis ſuper terram, erunt ligata & in cælo: & quæcumque ſolueritis ſuper terram, erūt ſoluta & in cælo. Iterum dico vobis: quia ſi duo ex vobis conſenſerint ſuper terram, de omni re quācumque petierint, fiet illis a patre meo,

qui in cælis eſt. Vbi enim ſunt duo, vel tres congregati in nomine meo, ibi ſum in medio eorum. Tunc accedẽs Petrus, ad eum dixit: Domine, quoties peccabit in me frater meus, & dimittam ei? vſque ſepties? Dicit illi Ieſus: Non dico tibi vſque ſepties: ſed vſque ſeptuagies ſepties.

Quo finito, & per Pontificem libro oſculato, & ipſo incenſato, Pontifex ſine mitra ante ſedem prædictam verſus ad altare, ac alijs omnibus in locis ſuis genuflexis, incipit, ſchola proſequente hymnum.

V enicre a tor ſpiri tus.

Et dicitur totus. Finito primo verſu, Põtifex ſurgens ſtat verſus ad altare detecto capite vſq; ad finẽ hymni. Simili modo faciũt omnes alij. Expleto hymno, omnes ſedent in ſilentio. Tunc Pontifex ſedens in ſede prædicta cum mitra, conciliũ, ſeu ſynodum his verbis alloquitur, ſi velit. Poterit tamen huiuſmodi allocutionẽ omittere, & quod eius loco, ſi placebit, per aliquem doctum idoneum de his, quæ in allocutione continentur, & alijs opportunis ſermo fiat, committere.

Venerabiles, & dilectiſsimi fratres, cõuenit, vt ea, quæ de Eccleſiaſticis officijs, & Sacerdotalibus gradibus, vel etiã canonicis ſanctionibus, propter diuerſas occupationes, aut (quod negare non poſſumus) propter noſtram, aliorumque deſidiam non tam pleniter, vt oportet, executa ſunt, omniũ noſtrum vnanimi conſenſu, & voluntate requirantur, & humiliter coram caritate veſtra recitentur; vt quæ digna ſunt emendatione ad meliorem ſtatum, auxiliante Domino, perducantur. Et cui fortaſſe aliquid, quod diſplicet, digeſtũ eſt caritati veſtræ cũ benignitate, & modeſtia intimare non differat; quatenus totũ quod ſynodali cõuentione no

ſtra ſtatutum fuerit, vel renouatum, abſque omni contrarietate, concordia ſanctæ pacis ab omnibus æque cuſtodiatur, ac teneatur, ad augmẽtum æternæ beatitudinis omnium noſtrum.

Poſt hæc leguntur conſtitutiones, ſi quæ ſint per ſynodũ approbandæ, quibus lectis, & per patres, ſi placet confirmatis, atq. omnibus terminatis, Pontifex ſedens cum mitra omnium orationibus ſe commendat. Deinde leguntur nomina omnium, qui ſynodo intereſſe debent, & præſentes ad ſua nomina ſurgunt, & reſpondent.

Adſum.

Abſentes vero notantur, & per Pontificem debita pœna mulctantur. Demum Pontifex adhuc in ſede prædicta cũ mitra ſedens, ſi placet, congregatos admonet, & exhortatur ſub huiuſmodi verbis.

FRatres, dilectiſsimi, & Sacerdotes Domini. Cooperatores ordinis noſtri eſtis: Nos, quamuis indi-

gni, locũ Aaron tenemus, vos autem locum Eleazari, & Ithamari. Nos vice duodecim Apostolorum fungimur, vos ad formam septuaginta duorum discipulorum estis. Nos pastores vestri sumus, vos autem pastores animarum vobis commissarũ. Nos de vobis rationẽ reddituri sumus summo pastori nostro Domino Iesu Christo, vos de plebibus vobis commendatis. Et ideo fratres dilectissimi, videte periculũ vestrũ. Admonemus itaque, obsecramus fraternitatẽ vestram, vt quæ vobis suggerimus, memoriæ commendetis, & opere exercere studeatis. In primis admonemus, vt vita, & cõuersatio vestra sit irreprehensibilis. In domibus vestris mulieres non cohabitent. Omni nocte ad nocturnas horas surgite. Officiũ vestrum horis certis decantate. Nullus, nisi ieiunus, Missam celebret, & non in vestibus communibus, sed sacris, & nitidis, amictu, alba, cingulo, manipulo, stola, & casula, quæ ad alios vsus non seruiant. Missas religiose celebrate: Corpus, & Sanguinem Domini nostri Iesu Christi cum omni reuerentia, & tremore sumite. Corporalia mundissima sint. Vasa sacra proprijs manibus abluite, & extergite diligenter. Nulla femina ad altare Domini accedat, nec calicem Domini tangat. Altare sit coopertum mundis linteis, saltem tribus diuersis. Et desuper nihil ponatur, nisi reliquiæ, ac res sacræ, & pro sacrificio opportunæ. Missale, Breuiariũ, & Martyrologiũ, vnusquisq. habeat. Ecclesiæ vestræ bene sint coopertæ, & mundæ. In sacristijs, siue secretarijs, aut iuxta altare maius sit locus præparatus ad infundẽdum aquam ablutionis corporalium, & vasorum sacrorum, ac manuum, postquam sanctum Chrisma, aut oleum Catechumenorũ, vel Infirmorum tractaueritis. Ibique pendeat vas cum aqua munda, pro lauandis manibus

Sacer-

Sacerdotum, & aliorum, qui rem ſanctam, & officium diuinum ſunt peracturi, & prope, linteum mundum ad illas abſtergendum. Atria Eccleſiæ ſint bene munita. Nullus ſine ſcitu, & conſenſu noſtro per poteſtatem ſæcularem, Eccleſiam obtineat. Nullus Eccleſiam, ad quam intitulatus eſt, dimittat, & ad aliam quæſtus gratia ſe trãſferat. Nullus plures Eccleſias ſine titulo, & contra ſacrorum canonum diſpoſitiones nanciſci præſumat. Nullatenus etiam vna Eccleſia inter plures diuidatur. Nullus extra Eccleſiam in locis nõ conſecratis celebret. Nullus alterius parochianum, niſi itinerantem, & tũc de Rectoris ſui licentia ad communionem recipiat. Nullus in alterius parochia abſque proprij Sacerdotis licentia Miſſam celebret. In celebratione quiſque calicem, & oblata, non circulo, aut digitorum vacillatione, vt quidã faciunt, ſed iunctis, & extenſis digitis cruce ſignet, ſicq. benedicat. Calix, & patena ſint aurei, vel argentei, non ærei, aut aurichalcei, vitrei, vel lignei. Quiſque Presbyter clericum habeat, vel ſcholarem, qui cum eo Pſalmos cantet. Epiſtolam, & lectionem legat, & in Miſſa reſpondeat. Ipſe quoque Presbyter infirmos viſitet, & reconciliet, & iuxta Apoſtolum propria manu cõmunicet, Oleo ſancto inũgat. Nullus præſumat tradere cõmunionem laico, aut feminæ, ad deferẽdũ infirmo. Nullus pro baptizandis infantibus, ſiue adultis, aut infirmis reconciliandis, aut mortuis ſepeliendis præmium, vel munus exigat. Per negligentiam veſtram nullus infans ſine Baptiſmo, & adultus ſine Communione pereat. Nullus veſtrum ſit ebrioſus, aut litigioſus. Nullus arma ferat. Nullus canum, aut auium iocis inſeruiat, ſeu in tabernis bibat. Quiſque veſtrum, quantũ ſapit, de Euangelio Dominico, & cæteris feſtiuis diebus ſuæ plebi annun-

tiet. Verbum Domini prædicate. Curam pauperum, peregrinorum, viduarum, & orphanorum habete; ipsosque peregrinos ad prandium vestrũ vocate. Estote hospitales, alijs exinde bonum exemplũ præbentes. Singulis diebus Dominicis ante Missam aquã, qua populus aspergatur, benedicite, ad quod vas propriũ habetote. Vasa sacra, & vestimenta Sacerdotalia nolite negotiatori, aut tabernario in pignus dare. Minus digne pænitentem cuiuscũque rei gratia ad reconciliationem non adducite, neq. ei reconciliationis testimonium perhibete. Vsuras non exigite. Nec facultates vestras post ordinationem vestrã acquisitas alienate, quoniam Ecclesiæ sunt. Nullus etiam res, possessiones, aut mancipium Ecclesiæ vẽdere, commutare, aut quocumque ingenio præsumat alienare. Nullus decimam alterius recipiat. Nullus pænitentem carnem manducare, aut vinum bibere inuitet, nisi pro eo tunc eleemosynam fecerit. Quisque fontes baptismales lapideos habeat bene mundos, quos si habere non poterit, vas aliud ad hoc opus solum deputatũ teneat. Omnibus parochianis vestris symbolum, & orationem Dominicam insinuate. Ieiunia quatuor temporum, & alia Ecclesiæ mandata significate obseruanda. Ante quadragesimam quarta feria populum ad confessionem inuitate, & confessis iuxta qualitatem criminum pænitentiam iniungite. Tribus tẽporibus in anno, id est, Natali Domini, Pascha, & Pẽthecoste omnes fideles accedere ad communionem corporis Domini nostri Iesu Christi admonete, & ne desit, quin saltẽ in Pascha communicet. Certis temporibus coniugatos ab vxoribus abstinere exhortamini. Nullus vestrum rubeis, aut viridibus, vel laicalibus vestibus vtatur. Diẽ Dominicam, & cæteras festiuita-

tes, absque opere seruili, a vespera in vesperam celebrari docete. Cantus, & choreas mulierum in atrio Ecclesiæ prohibete. Incantationes super mortuos, nocturnis horis a vulgo fieri consuetas sub contestatione Dei omnipotentis vetate. Cum excommunicatis nolite cõmunicare. Nec quis vestrum in eorum præsentia celebrare præsumat, quod etiam plebi nuntiate. Et nullus ex plebe vxorem domum ducat, nisi prius nuptiæ temporibus ab Ecclesia permissis, publice fuerint celebratæ. Quod nullus ad raptã, vel cõsanguineã accedat, aut alterius sponsam ducat omnimodis prohibete. Porcarios, & alios pastores, saltẽ Dominica die faciatis venire ad Missam. Patrinos, vt filios symbolum, & orationem Dominicam doceãt, aut doceri faciant, exhortamini. Sacramentum Eucharistiæ, sanctum Chrisma, & oleum Catechumenorum, ac sanctum, seu Infirmorum, in Ecclesia in loco mundo, condecenti, & securo, sub sera, & fida custodia diligenter seruate. Quisque vestrum expositionem symboli, & orationis Dominicæ iuxta orthodoxorum Patrum traditiones penes se habeat, easque atq. Orationes Missarum, & Epistolas, Euangelia, & Canonem bene intelligat, ex quibus prædicando, populum sibi commissum sedulo instruat, & maxime nõ bene credentem. Introitum Missæ, Orationes, Epistolam, Graduale, Euangelium, Symbolum, & cætera non secreta, alta, & intelligibili voce proferat. Secreta vero, & Canonẽ morose, & distincte submissa voce legat. Psalmorum verba, & distinctiones regulariter cũ canticis cõsuetis intelligibiliter pronuntiet. Symbolum sãcti Athanasij de Trinitate, & fide Catholica memoriter teneat. Exorcismos, & orationes ad Catechumenos faciendos, ac reliquas preces super masculum, & feminam pluraliter, vel

ſingulariter reſpectiue, diſtincte proferat. Ordinem baptizandi, & ad ſuccurrendum infirmis, recõciliationis, & commendationis animæ, & in agẽdis exequijs defunctorũ, iuxta modum canonicum obſeruet. Exorciſmos, & benedictiones ſalis, & aquæ pertinenter legat. Canticum diurnum, & nocturnum ſciat. Computum etiam minorem ad inueniendum litteram Dominicalem, tempus interualli diei Paſchæ, & maiorum mobiliũ feſtorum non ignoret. Volumus autẽ, fratres dilectiſsimi, quatenus quæ noſtra percepiſtis traditione, bonis ſtudeatis operibus adimplere, præſtante Domino noſtro Ieſu Chriſto, cui cum Patre, & Spiritu ſancto eſt honor, & gloria in ſæcula ſæculorum.

Tum Pontifex, dimiſſa mitra, ſurgit, & ſtans verſus ad altare, dicit abſolute.

Oremus.

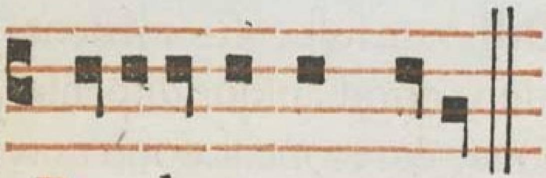
NVlla eſt, Domine, humanæ conſciẽtiæ virtus, quæ inoffenſe poſsit tuæ voluntatis iudicia experiri, & ideo, quia imperfectum noſtrum vident oculi tui, perfectioni deputa miſericors Deus, quod perfecto æquitatis fine concludere peroptamus; te in noſtris principijs occurſorẽ popoſcimus, te in hoc fine iudiciorũ noſtrorum indultorẽ noſtris exceſsibus ſperamus, ſcilicet, vt ignorãtiæ parcas, errori indulgeas, vt perfectis votis perfectam operis efficaciam largiaris, & quia conſcientia remordente tabeſcimus, ne aut ignorantia nos traxerit in errorem, aut præceps forſitan volũtas impulerit iuſtitiam declinare: hoc te poſcimus, te rogamus, vt ſi quid offenſionis in hac ſynodi celebritate contraximus, te miſerante, indulgentiam ſentiamus, vt in eo, quod ſoluturi ſumus aggregatam ſynodum a cunctis primum abſoluamur noſtrorum nexibus delictorum, qualiter, & tranſgreſſores venia, & confitentes tibi ſubſe-

quatur remuneratio ſempiterna. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

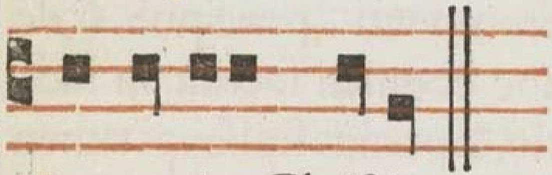
Deinde benedicit ſolemniter omnibus dicens.

Sit nomen Domini benedictum, &c.

Et dat indulgentiam. Quibus peractis, Archidiaconus ſtans iuxta Pontificem, dicit alta voce.

Et reſpondent omnes.

Tunc omnes pariter ſurgentes, Pontificem cappa indutũ cum ſuperpelliceis ad domũ reducunt. Si vero in primo die, vel in ſecundo omnia negotia ſynodi expediuntur, approbatis omnibus, & concluſione ſynodi facta, Pontifex ſedẽs cum mitra, vt ſupra, commendat ſe omnium orationibus, & leguntur nomina intereſſe debentium, admonentur per Pontificem congregati, & alia fiũt, prout ſupra ſunt ordinata.

ORDO SVSPENSIONIS, reconciliationis, depoſitionis, diſpenſationis, degradationis, & reſtitutionis ſacrorum Ordinum.

PRænotãdum eſt, quod clericus quandoque ſuſpenditur, quandoque deponitur, quandoque degradatur. Suſpenditur quis quandoque ab homine, quandoque a iure, & quandoque ad tempus, quandoque in perpetuum.

Ab homine, quando Prælatus ſic in ſcriptis pronuntiat.

QVia conſtat te tale quid commiſiſſe, ideo ab officio, & executione Ordinum tuorum te ſuſpendimus.

Vel quando ſic in genere, dicit.

Qvicumque tale quid fecerit, aut non fecerit, ipſum in his ſcriptis ſuſpendimus, vel, in his ſcriptis nouerit ſe ſuſpenſum.

Huiuſmodi autem ſuſpenſionis ſententia taliter reuocatur.

Qvia de tali negotio propter quod ſuſpenſionis ſententiam incurreras, emendationem plenam, & pæniten tiam condignam egiſti, ideo ſententiam ſuſpenſionis huiuſmodi miſericorditer relaxamus.

Illud autem ſciendum eſt, quod ſimpliciter, & ſine temporis præfinitione ab homine, vel a iure ſuſpenſus perpetuo intelligitur eſſe ſuſpenſus; ad tempus vero ſuſpenſus, vtpote donec pænituerit, vel a crimine abſtinuerit, eo ipſo, quod abſtinet, vel pænitet, executionem ſui officij recuperat; nec alia eſt recõciliatio, ſeu ſententiæ ſuſpenſionis relaxatio neceſſaria. Et quamuis quilibet Sacerdos in mortali peccato occulto conſtitutus, quãtum ad ſe, ſit ſuſpenſus, tamen peracta pænitentia, vel parte ipſius, eo ipſo talis ſentẽtia eſt ſublata. Ad hæc clerici publice delinquentes, & enormiter, executionem ſui Ordinis ſecundum canones perdunt; & etiam poſt peractam pænitentiam ab executione ſuorũ Ordinum ſuſpenſi remanent, adeo, quod abſque diſpenſatione, & reconciliatione non poſſunt in illis licite miniſtrare, neq. ad maiores Ordines promoueri, præcipue, ſi de hoc conuicti fuerint in iudicio, & puniti. Epiſcopi tamen poſſunt in adulterijs, & alijs criminibus, quæ ſunt minora, & generaliter vbicumque a iure expreſſe non prohibentur, poſt peractam pænitentiam, vel partem ipſius, cum talibus diſpenſare, & eos recõciliare, quæ reconciliatio, & diſpenſatio fit hoc modo.

Quam-

QVamuis tale enorme crimen publice commiſeris, propter quod ſecundum iuris rigorem merueras ab officio, beneficio amoueri, & propterea non vales vlterius ſecundum canones in tuis Ordinibus licite miniſtrare, vel de quo conuictus es, & in iudicio condemnatus; quia tamen defectus noſtri temporis antiquam non patitur canonum manere cenſuram, eligentes potius de miſericordia, quam de ſeueritate reddere rationem, idcirco vitam tuam plenius agnoſcentes, & meliora, & ſaluti viciniora de te de cætero veriſimiliter expectantes, de miſericordia, quæ ſuperexaltat iudicium, hanc pœnam auctoritate nobis in hac parte a iure conceſſa tibi duximus relaxandam, & relaxamus. Indulgẽtes tibi, vt, hoc non obſtante, licite poſsis ad ſuperiores Ordines conſcendere, & in ſuſceptis etiam Ordinibus licite miniſtrare. Infamiam inſuper canonicã propter hoc per te cõtractam penitus abolentes, & reſtituen-

tes te in integrum pristino statui, ac famæ.

Circa depositionem vero notandum est, quod si agitur, vt deponatur quis a beneficio, solus Episcopus hoc potest. Sicut potest deponere ab Ordine cum capitulo suo, siue ab ipso capitulo deputatis, & etiã solus ex consuetudine. Et similiter Episcopus cum capitulo suo deponit ab Ordine clericos primæ tonsuræ, & in minoribus Ordinibus constitutos, si post huiusmodi verbalem depositionem secutura sit actualis degradatio. Et si isto modo agitur, in depositione Subdiaconi, vel Diaconi ab Ordine requiritur numerus trium Episcoporum vltra proprium Episcopũ, in examine, & in definitione, & sex in causa Presbyteri, excepta causa hæresis. In depositione vero Episcopi ab ordinatione exigitur numerus duodecim Episcoporum, præter Metropolitanum, qui debet esse tertiusdecimus, qui omnes possint procedere contra Episcopum vsque ad conclusionem tantum, & definitio tam circa condemnationem, quã absolutionem, reseruatur Papæ. Sed in ipsa actuali degradatione non requiritur numerus Episcoporum. Et præmissa de numero Episcoporum adhibendo procedunt, si agitur ex potestate ordinaria. Dictabitur autem sentẽtia depositionis ab Ordine, si intenditur, vt post eã sequatur actualis degradatio nomine Episcopi ordinarij, cum præsentia capituli, siue cum consilio, & assensu Episcoporum respectiue, prout eam requirit, in hũc modum, videlicet.

QVia nobis euidenter, & legitime constat, te tale crimen, seu flagitium commisisse, quod non solum graue, verumetiam damnabile est, & damnosum, idcirco de talium cõsilio, & assensu ab omni ordine, & priuilegio clericali te sententialiter perpetuo duximus deponendum, & deponimus.

Per talem itaque ſententiam taliter depoſitus, omni Ordinum, tam maiorum, quam minorum executione perpetuo eſt exutus. Verum ſi Epiſcopus deponens euidẽter agnouerit in poſterum emendationem vitæ, & morum depoſiti, vel forte ſententiam ſuam iniuſtam fuiſſe, poterit ei de iure miſericorditer reſtituere graduum, & Ordinum executionem, qua priuatus extiterat; quæ reſtitutio debet fieri in Eccleſia, in qua Epiſcopus elegerit hoc facere, ſiue ſit Cathedralis, ſiue alia; & coram altari, quia & ibi Ordinum gradus diſtribuuntur; & poteſt fieri per Epiſcopum ſolum cum capitulo ſuo, nõ ſolum in quatuor temporibus, verum etiã quolibet tempore, & ſine Miſſæ celebratione, & tam reſtituens, quam reſtituendus debent eſſe ieiuni. Depoſitus ergo, qui reſtitutionem priuilegij clericalis, & executionis quatuor minorum Ordinum petierit, veſtibus ſuis conſuetis indutus debet genua flectere coram Pontifice parato amictu, ſtola, pluuiali, tempori conuenientibus, & mitra ſimplici, baculum paſtoralem in manu tenente, & in faldiſtorio ante medium altaris ſedente, qui, depoſita mitra, ſurgit, & ſtans verſus ad illum coram ſe genuflexum, dicit.

℣. Deus in adiutorium meũ intende.

℟. Domine ad adiuuandum me feſtina.

℣. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui ſancto.

℟. Sicut erat in principio, & nunc, & ſemper, & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Et hæc ſecundo, & tertio dicuntur. Deinde ſubiungit Põtifex.

Kyrie eleiſon.

Chriſte eleiſon.

Kyrie eleiſon.

Pater noſter.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos a malo.

℣. Saluum fac ſeruum tuum

Domine.

℟. Deus meus ſperantẽ in te.

℣. Mitte ei Domine auxilium de ſancto.

℟. Et de Sion tuere eum.

℣. Domine exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui in ſanctis habitas, & pia corda non deſeris, ſuſcipe propitius orationem noſtram, & hunc famulum tuum quem delictorum catena conſtringit, miſeratio tuæ pietatis abſoluat. Per Chriſtum Dominum noſtrum.

℟. Amen.

Tum ſedet Pontifex, accepta mitra, & ſuper caput illius coram eo genuflexi imponit manum dexteram, dicens.

IN nomine Domini. Ego, licet peccator, tamen Epiſcopus auctoritate a Deo mihi conceſſa per hanc manus im-

poſi-

positionem restituo tibi carissimo filio priuilegium clericale, & executionem Ordinis, & gradus Ostiariatus, Lectoratus, Exorcistatus, atque Acolitatus, quibus fueras iuste priuatus, & ab eis depositus; vt amodo possis digne custodire ostia domus Domini cũ omnibus, quæ intra retinentur; & distincte legere de codice audiente populo Dei; & ab hinc in antea habeas potestatẽ imponẽdi manus super energumenos, siue baptizatos, siue Catechumenos; & vt deinceps digne possis accẽdere luminaria Ecclesiæ, & ante Euangeliũ portare. Præstante Domino nostro Iesu Christo, qui viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

Deinde Pontifex adhuc cum mitra sedens benedicit illi, dicens.

BEnedictio Dei omnipotentis Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti descendat super te, & maneat semper.

℟. Amen.

Quo facto, ille osculatur manum dexteram Pontificis, surgensque discedit.

Executionis Subdiaconatus, & minorum Ordinum, ac priuilegij clericalis restitutio fit similiter per omnia, prout supra, vsque ad manus impositionem, ad quam Pontifex cum mitra sedens dicit.

IN nomine Domini. Ego, licet peccator, tamen Episcopus per hanc manus impositionẽ restituo tibi dilectissimo filio priuilegiũ clericale, & executionẽ Ordinum, & graduũ Ostiariatus, Lectoratus, Exorcistatus, Acolitatus, & Subdiaconatus, quibus fueras iuste priuatus, & ab eis depositus; vt amodo digne possis custodire ostia domus Domini cũ omnibus, quæ intra retinentur; & distincte legere de codice, audiente populo Dei; ab hinc in antea habeas potestatẽ imponẽdi manus super energumenos, siue baptizatos, siue Catechumenos; & possis

digne accēdere luminaria Ecclesiæ, & ante Euangeliũ portare; ac legere Prophetias, Epiſtolas ad Miſſas, & miniſtrare Diacono, ac Presbytero, vel Epiſcopo. Præſtante eodem Domino &c.

Tum benedicit ei, vt ſupra, quo facto, ille oſculatur manum dexteram Pontificis, ſurgenſque diſcedit.

Executionis vero Diaconatus, Subdiaconatus, & minorũ Ordinum, ac priuilegij clericalis reſtitutio fit ſimiliter per omnia, prout ſupra, vſque ad manus impoſitionem, ad quã Pontifex ſedens cum mitra, dicit.

IN nomine Domini. Ego licet peccator, tamen Epiſcopus, per hanc manus impoſitionē, reſtituo tibi dilectiſsimo filio priuilegium clericale, & executionem Ordinum & graduũ Oſtiariatus, Lectoratus, Exorciſtatus, Acolitatus, Subdiaconatus, & Diaconatus; quo fueras iuſte priuatus, & ab eo depoſitus, vt amodo poſsis digne cuſtodire Oſtia domus Domini; cũ omnibus, quæ intra retinentur, & diſtincte legere de codice, audiente populo Dei; & habeas poteſtatem imponendi manus ſuper energuminos, ſiue catechumenos, ſiue baptizatos; & poſsis digne accendere luminaria Eccleſiæ, & ante Euangelium portare, ac legere Prophetias, & Epiſtolas, ac Lectionem Euangelicam ad Miſſas, & in eis miniſtrare Presbytero, vel Epiſcopo, & fundere aquam in Euchariſtiam ſanguinis Chriſti. Præſtante Domino &c.

Tum benedicit ei, vt ſupra; quo facto, ille oſculatur manũ dexteram Pontificis, ſurgenſque diſcedit.

Executionis autem Presbyteratus, Diaconatus, Subdiaconatus, & minorũ Ordinum, & priuilegij clericalis reſtitutio fit ſimiliter, prout ſupra, vſque ad manus impoſitionem, in qua Pontifex cum mitra ſedens, dicit.

IN nomine Domini. Ego, quamuis peccator, tamen Epiſcopus per hāc manus impoſitionē reſtituo tibi dilectiſſimo filio priuilegium clericale, & executionem Ordinum, & graduum Oſtiariatus, Lectoratus, Exorciſtatus, Acolitatus, Subdiaconatus, Diaconatus, & Presbyteratus, quibus fueras iuſte depoſitus, & priuatus; vt amodo poſsis digne cuſtodire oſtia domus Domini cum omnibus, quæ intra retinentur; & diſtincte legere de codice, audiēte populo Dei; & ab hinc in antea habeas poteſtatem imponendi manus ſuper energumenos, ſiue baptizatos, ſiue catechumenos; & poſsis digne accendere luminaria Eccleſiæ, & ante Euangelium portare; ac dicere Prophetias, & Epiſtolas; ac lectionem Euangelicam ad Miſſas, & in eis miniſtrare Diacono, Presbytero, & Epiſcopo, & fundere aquā in Euchariſtiā ſanguinis Chriſti; ac Miſſas celebrare pro viuis, ac defunctis, acceptabiles quoque hoſtias offerre Deo, & miniſterium Preſbyterale deuote perficere, præſtante Domino noſtro Ieſu Chriſto, qui viuit, & regnat Deus in ſæcula ſæcul. Amen.

Tum benedicit ei, vt ſupra; quo facto, ille oſculatur manum dexteram Pontificis, ſurgenſque diſcedit.

Nūc degradatiōe ſubijcimus.

SI clericus ſecundum primā formā ſententialiter depoſitus, incorrigibilis appareat, debet excōmunicari. Et ſi poſtmodum in profundum malorum veniens contempſerit, tunc, vt cum Eccleſia non habeat vltra, quid faciat, Pontifex debet illum degradare, & curiæ ſæculari relinquere, quæ degradatio fit hoc modo.

DEGRADATIONIS Forma.

DEgradandus indumentis Sacerdotalibus, ſi Sacerdos ſit, indu-

tus, vel Diaconalibus, si sit Diaconus, & sic de reliquis Ordinibus, & indumentis, offertur Pontifici. Pontifex vero quasi exequendo sententiã depositionis in illum dudum prolatam, præsente iudice sæculari, cui degradandus debet relinqui, publice abradit cum vitro, vel cultello, vel alio huiusmodi leuiter, sine sanguinis effusione loca manuum illius, quæ in collatione Ordinum inuncta fuerunt, & etiam tonsuram, si velit. Et consequenter seriatim, & sigillatim detrahit illi omnia insignia, siue sacra ornamenta, quæ in Ordinum susceptione recepit, & demum exuit illũ habitu clericali, & induit laicali, dicens publice iudici sæculari præsenti; vt illum propter scelera sua sic depositum, degradatum, expoliatum, & exauctoratum in suum, si velit, forum recipiat.

Et est notãdum, quod in hac executione sententiæ non est necessaria coepiscoporũ præsentia, non est etiam vis, siue in Ecclesia fiat, siue extra in platea, siue Pontifex degradans indutus sit Pontificalibus ornamentis, siue non; & talis degradatio, solemnis depositio vocatur, proprie tamen loquendo, quis a dignitatibus, & honoribus deponitur, sed ab Ordinibus degradatur, & post talem degradationem iuste, & rite factam solus Romanus Põtifex cum tali dispẽsat. Episcopus tamẽ ante ipsam insigniũ detractionem, & etiam post sententiæ depositionis prolationem dispensare, & restituere solo verbo potest, sicut & verbaliter depositus fuit, vt præmissum est.

Sed si, priusquam sæcularis iudex in illum animaduerterit, talis depositio, & degradatio iniusta, vel nulla inueniatur, tunc non solum verbo, sed etiam facto secũdum ea, quæ præmissa sunt, dispensatio, & restitutio fiat, & insignia sibi detracta seriatim, sigillatim, & solemniter ei coram altari re-

ſtituantur. Et, ſi ſit Epiſcopus, recuperabit orarium, baculũ, annulum, ſandalia, mitram, & alia inſignia Põtificalia; ſi Preſbyter, orariũ & planetã; ſi Diaconus, orariũ, & dalmaticam; ſi Subdiaconus, tunicellam, & manipulum. Et reliqui gradus in reſtitutione ſua recuperant ea, quæ, cum ordinarentur, receperunt. Poterit tamẽ (quod conuenientius videtur) ad aliorum terrorem actualis degradatio ſic fieri. In primis in publico extra Eccleſiam paratur aliquis eminens congruẽtis ſpatij locus, pro degradatione facienda, ſupra quem ordinatur vna credentia ſimplici tobalea cooperta, ſupra quã ponuntur ampulla vini, ampulla aquæ; calix cum patena, & hoſtia; vnum vas vini; vnũ vas aquæ; liber Euãgeliorum; liber Epiſtolarum; bacile cum buccali, & mantili; vnum candelabrum cum candela extincta; liber Exorciſmorum; liber Lectionũ; claues; Antiphonarium; forfices; cultellus, aut vitrum; paramenta pro degradando, videlicet, ſi degradandus ſit Archiepiſcopus: Ordinentur ſuper dictam credentiam ſuperpelliceum; ſandalia, cum caligis; amictus; alba; cingulum; manipulus; tunicella; ſtola; dalmatica; chirothecæ; alia ſtola; planeta; mitra; annulus Pontificalis; pallium; baculus paſtoralis; & aliqua veſtis habitus ſæcularis. Si vero degradandus non ſit Archiepiſcopus, ſed Epiſcopus tantum, omiſſo pallio, ponuntur ſuper credentiam omnia alia prædicta. Si vero Presbyter tantum, omiſsis, pallio, & alijs Pontificalibus paramentis prædictis, ponuntur ibidem omnia alia prædicta. Idem in alijs Ordinibus, etiam in ordinatione credẽtiæ obſeruatur. Item paratur in dicto loco faldiſtorium pro Pontifice degradatore, ſedilia pro officialibus. Vocantur, & ibidem adſint miniſtri Pontificis; iudex ſæcularis, cui degradatus cõmittitur; notarius, qui proceſ-

ſum degradationis legit, ſi opus erit, vel Pontifici placet, & barbitonſor.

Hora congruenti ducitur degradandus, ſiue ſit Archiepiſcopus, ſiue quicumq. alius, quotidiano ſuo habitu indutus, ſuper dictum locum ad hoc præparatum; vbi cũ fuerit, ſoluitur, & liber ibidem manet. Tum a clericis induitur omnibus paramentis ſui Ordinis, vt præmittitur, ſupra credentiam ordine ſuo poſitis, incipiẽdo a ſuperpelliceo, & continuando vſque ad vltimum paramentum ſui Ordinis. Quo ſic induto, Pontifex degradator indutus amictu, alba, cingulo, ſtola, & pluuiali rubeis, ac mitra ſimplici, baculum paſtoralem in ſiniſtra tenens aſcẽdit ad locum prædictum, & ibidem ſedet in faldiſtorio in conuenienti loco ſibi parato, verſus ad populũ, aſtante ſibi iudice ſæculari. Tũ degradandus, ſiue Archiepiſcopus fuerit, ſiue alius, omnibus ſuis Ordinis veſtibus ſacris indutus, & ſingulis ornamentis ornatus, habens in manibus ornamentum ad Ordinem ſuum ſpectans, ac ſi deberet in ſuo officio miniſtrare, adducitur ante Pontificem, coram quo genuflectit. Tum Pontifex, vt ſupra, ſedens populo in vulgari notificat degradationis huiuſmodi cauſam; deinde contra degradandum ſententiam fert in hæc verba, ſi ſit Sacerdos, aut Diaconus, aut Subdiaconus, vel clericus, & prius huiuſmodi ſententia lata non ſit.

IN nomine Pa ✠ tris, & Fi- ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti. Amen. Quia nos N. Dei, & Apoſtolicæ ſedis gratia Epiſcopus N. per viam accuſationis, vel, denutiationis, aut, inquiſitionis cognoſcentes de crimine N. contra N. Preſbyterum, vel, Diaconum, vel, Subdiaconum, ſeu, Clericum propter ipſius confeſsionem, vel legitimas probationes, euidēter inuenimus eum ipſum crimen commiſiſſe, quod cū non ſolum grande, ſed etiam damnabile, & damnoſum ſit, & adeo enorme, quod exinde non tantum diuina maieſtas offenſa, ſed & vniuerſa ciuitas commota eſt, & ob hoc indignus officio, & beneficio Eccleſiaſtico ſit redditus; idcirco nos auctoritate Dei omnipotentis, Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, & noſtra ipſum omni huiuſmodi officio, & beneficio Eccleſiaſtico ſentētialiter perpetuo priuamus in his ſcriptis, ipſumque ab illis verbo deponimus, & pronūtiamus realiter, & actualiter ſecundum traditionem canonū

deponēdum, & degradandū.

Qua ſententia ſic, vt præfertur, lata, Pontifex degradator aufert ab illo ſingula ornamēta ſibi iuxta Ordinem ſuum tradita, inchoando ab vltimo ornamento, & deſcendendo gradatim, cōtinuans vſque ad primum, quod in prima Tonſura ſibi datū fuit, hoc ordine.

DEGRADATIO AB ordine Pontificali.

Si degradandus ſit Archiepiſcopus, Pontifex degradator aufert ab eo pallium, ſic dicendo.

PRærogatiua Pontificalis dignitatis, quæ in pallio deſignatur, te exuimus, quia male vſus es ea.

Deinde, vel ſi degradandus ſit Epiſcopus tantum, Pontifex degradator amouet ei mitrā, dicendo.

MItra, Pōtificalis dignitatis, videlicet, ornatu, quia eā male præſidendo fædaſti, tuū caput denudamus.

Deinde vnus ex miniſtris tradit degradando librum Euangeliorum, quem Pontifex degradator aufert de manibus degradandi, dicens.

REdde Euangelium, quia prædicandi officio, quo, ſpreta Dei gratia, te indignum feciſti, te iuſte priuamus.

Deinde Pontifex degradator amouet annulū de digito degradandi, ſic dicens.

ANnulum fidei, ſcilicet, ſignaculum, tibi digne ſubtrahimus, quia ipſam ſponſam Dei Eccleſiam temere violaſti.

Tum vnus ex miniſtris tradit degradando in manus baculum paſtoralem, quem mox Pontifex degradator tollit de manibus degradandi, dicens.

AVferimus a te baculum paſtoralem, vt inde correctionis officium, quod turbaſti, non valeas exercere.

Deinde extractis ſibi per miniſtros chirothecis, Pontifex degradator abradit degradando pollices, & manus leuiter

cum

cum cultello, aut vitro, dicens.

SIc ſpiritualis benedictionis, & delibutionis myſticæ gratia, quantum in nobis eſt, te priuamus, vt ſanctificandi, & benedicendi perdas officium, & effectum.

Poſt hæc Pontifex cum eodem cultello, aut vitro abradit leuiter caput degradandi, dicens.

COnſecrationem, & benedictionem, atq. vnctionẽ tibi traditam radendo delemus, & te ab ordine Pontificali, quo inhabilis es redditus, abdicamus.

Tum degradando per miniſtros extrahuntur ſandalia.

DEGRADATIO AB Ordine Presbyteratus.

Miniſtri tradunt in manu degradandi calicem cũ vino, & aqua ac patena, & hoſtia, quẽ Pontifex degradator aufert de manibus degradandi, dicens.

AMouemus a te, quin potius amotam eſſe oſtendimus poteſtatẽ offerendi Deo ſacrificium, Miſſamque celebrandi tam pro viuis, quã pro defunctis.

Deinde Pontifex degradator abradit leuiter cum cultello, vel vitro pollices, & indices vtriuſque manus degradandi, dicens.

POteſtatem ſacrificandi, cõſecrandi, & benedicendi, quam in vnctione manuum, & pollicum recepiſti, tibi tollimus hac raſura.

Quo dicto, Pontifex degradator accipit caſulam, ſiue planetam per poſteriorem partem caputij, & degradandum exuit, dicens.

VEſte Sacerdotali caritatẽ ſignante te merito exſpoliamus, quia ipſam, & omnem innocentiam exuiſti.

Tum Põtifex degradator aufert a degradando ſtolã, dicẽs.

SIgnum Domini per hanc ſtolam turpiter abieciſti, ideoq. ipſam a te amouemus,

quem

quem inhabilẽ reddimus ad omne Sacerdotale officium exercendum.

DEGRADATIO AB Ordine Diaconatus.

Miniſtri tradunt degradando in manus librum Euangeliorum, quem Pontifex degradator tollit de manibus eius, dicens.

AMouemus a te poteſtatẽ legẽdi Euangelium in Eccleſia Dei, quia id non compe tit, niſi dignis.

Tum Pontifex degradator exuit degradandum dalmatica, dicens.

LEuitico ordine te priuamus, quia tuum in eo miniſterium non impleuiſti.

Deinde Pontifex degradator amouet degradando ſtolam de humeris, proijciens eam poſt tergum, dicens.

STolam candidam, quam acceperas, immaculatam in conſpectu Domini perferendam, quia non ſic cognito myſterio, exemplum conuerſationis tuæ fidelibus præbuiſti, vt plebs dicata Chriſti nomine poſſet exinde imitationem acquirere, iuſte a te amouemus, omne Diaconatus officium tibi prohibentes.

DEGRADATIO AB Ordine Subdiaconatus.

Miniſtri tradunt in manus degradandi librum Epiſtolarũ, quem Pontifex degradator de manibus illius accipit, dicens.

AVferimus tibi poteſtatem legendi Epiſtolam in Eccleſia Dei, quia hoc miniſterio indignus es redditus.

Tum Pontifex degradator exuit degradandum tunicella, dicens.

TVnica Subdiaconali te exuimus, cuius cor, & corpus timor Domini caſtus, & ſanctus in æternũ permanens non conſtringit.

Deinde Pontifex degradator accipit a degradando manipulum, dicens.

PRiuamus te poteſtate imponendi manũ ſuper energumenos, & dæmones de obſeſsis corporibus expellendi, omni tibi Exorciſtatus officio interdicto.

DEGRADATIO AB Ordine Lectoratus.

Vnus miniſtrorum tradit degradando in manus librũ Lectionum, quem Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens.

IN Eccleſia Dei non legas vlterius, aut cantes; nec panes, aut fructus nouos vllatenus benedicas, quia tuum officium non impleuiſti fideliter, & deuote.

DEGRADATIO AB Ordine Oſtiariatus.

Vnus ex miniſtris tradit degradando in manus claues Eccleſiæ, quas Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens.

QVia in clauibus erraſti, claues dimitte; & quia oſtia cordis tui male dæmonibus obſeraſti, amouemus a te officium Oſtiarij; vt non percutias cymbalum; non aperias Eccleſiam, non ſacrarium, nõ librum amplius prædicanti.

DEGRADATIO A prima Tonſura.

POntifex degradator extrahit degradando ſuperpelliceũ dicens.

AVctoritate Dei omnipotentis Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, ac noſtra, tibi auferimus habitum clericalem, & nudamus te religionis ornatu, ac deponimus, degradamus, ſpoliamus, & exuimus te omni ordine, beneficio, & priuilegio clericali; & velut clericalis profeſsionis indignũ redigimus te in ſeruitutem, & ignominiam habitus ſæcularis, ac ſtatus.

Tum Pontifex degradator cũ forficibus tondere incipit, & per barbitonſorẽ ibidem præſentem totaliter tonderi facit caput degradandi, dicens.

TE velut ingratum filium a ſorte Domini, ad quam vocatus fueras, abijcimus, & coronam tui capitis, regale quidem ſignũ Sacerdotij de tuo capite amouemus, propter tui regiminis prauitatem.

Tum miniſtri Pontificis exuunt degradatum veſte, & habitu clericali, & ipſum induũt habitum ſæcularem. Quo facto, ſi fuerit talis caſus, quod degradatus tradi debeat curiæ ſæculari, Pontifex degradator degradatum amplius non tangit, ſed in hunc modum contra ipſum pronũtiat, dicens.

PRonuntiamus, vt hunc exutum omni ordine, ac priuilegio clericali curia ſæcularis in ſuum forum recipiat degradatum.

Tum Pontifex degradator efficaciter, & ex corde, omni inſtantia, pro miſerrimo illo derelicto intercedit apud iudicẽ ſæcularem, vt citra mortis periculum, vel mutilationis contra degradatum ſententiam moderetur, dicens.

DOmine iudex, rogamus vos cũ omni affectu, quo poſſumus, vt amore Dei, pietatis, & miſericordiæ intuitu, & noſtrorum interuentu precaminũ miſerrimo huic nullum mortis, vel mutilationis periculum inferatis.

Quo facto, miniſtri curiæ ſæcularis degradatũ ſub ſua cuſtodia recipiunt, & diſcedunt.

ORDO EXCOMMVnicandi, & abſoluendi.

NOtandum quod triplex eſt excommunicatio, videlicet, minor, maior, & anathema. Minor excommunicatio contrahitur per ſolam participationem cum excommunicato,

& a tali potest simplex Sacerdos absoluere absque iuratoria cautione; taliter autem excõmunicatus confiteatur proprio Sacerdoti, dicens.

CONfiteor Deo; & tibi N. quod sum excommunicatus, quia participaui tali excõmunicato in oratione, vel, locutione, vel, bibendo, vel, comedendo cum eo.

Sacerdos vero absoluẽs eum, dicit huiusmodi verba.

AVctoritate Dei omnipotentis, & mihi concessa absoluo te a vinculo huius excõmunicationis, quam cõfessus es, & a qualibet alia simili, si qua teneris, in quantum possum, & debeo; ac restituo te Ecclesiasticis Sacramentis. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti.

℟. Amen.

Maior vero excõmunicatio, quam Pontifex per sentẽtiam scriptam legendo promulgat, hoc modo profertur.

CVm ego N. talem primo, secundo, tertio, & quarto, ad malitiam conuincẽdam legitime monuerim, vt tale quid faciat, vel, non faciat, ipse vero mandatum huiusmodi contẽpserit adimplere, quia nihil videretur obediẽtia prodesse humilibus, si contemptus cõtumacibus non obesset. Idcirco auctoritate Dei omnipotẽtis Patris, & Filij, & Spiritus sancti, & beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, & omniũ Sanctorum, exigente ipsius contumacia, ipsum excommunico in his scriptis, & tamdiu ipsum vitandum denuntio, donec adimpleuerit, quod mandatur; vt spiritus eius in die iudicij saluus fiat.

Circa absolutionem vero ab hac maiori excommunicatione, siue a canone, siue ab homine prolata tria sunt specialiter attendenda. Primum est, vt excommunicatus iuret ante omnia parere mandatis Ecclesiæ, & ipsius absoluentis, super eo, propter quod excõmunicationis vinculo est ligatus; & si propter manifestam

offensam excōmunicatus sit, quod ante omnia satisfaciat competenter.

Secundum est, vt reconcilietur, quod fieri debet hoc modo. Excommunicatus nāque (vbi sic fieri solitum est) exutus vsque ad camisiam ante fores Ecclesiæ coram Pontifice ipsum absoluere volente, qui indutus amictum, stolā, pluuiale violaceum, & mitrā simplicem sedet super faldistorium ante principalē portam Ecclesiæ sibi paratum, genuflexus detecto capite humiliter absolutionē petit. Pontifex vero primum accipit ab eo iuramentum de parendo mandatis Ecclesiæ; deinde accepta in dextera manu virga, dicit Psalmum.

Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam.

Totus dicitur cum Gloria Patri, & Sicut erat.

Alius Psalmus.

Deus misereatur nostri, & benedicat nobis: illuminet vultum suum super nos, & misereatur nostri.

Vt cognoscamus in terra viā tuam: in omnibus gentibus salutare tuum.

Cōfiteātur tibi populi Deus: cōfiteātur tibi populi omnes.

Lætentur, & exultent gentes quoniam iudicas populos in æquitate, & gentes in terra dirigis.

Confiteantur tibi populi Deus, confiteantur tibi populi omnes: terra dedit fructum suum.

Benedicat nos Deus Deus noster, benedicat nos Deus: & metuant eum omnes fines terræ.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nūc, & semper: & in sæcula sæculorum. Amen.

Et in quolibet versu Pontifex cum virga leuiter inter spatulas verberat absoluendum. Finitis Psalmis, deposita mitra, surgit Pontifex, & dicit.

Kyrie eleiſon.

Chriſte eleiſon.

Kyrie eleiſon.

Pater noſter.

℣. Et ne nos inducas.

℟. Sed libera.

℣. Saluum fac ſeruum tuum, vel, ancillam tuam, Domine.

℟. Deus meus ſperãtem in te.

℣. Nihil proficiat inimicus in eo, vel in ea.

℟. Et filius iniquitatis non nocebit ei.

℣. Eſto ei Domine turris fortitudinis.

℟. A facie inimici.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Deus, cui proprium eſt miſereri ſemper, & parcere, ſuſcipe deprecationẽ noſtrã, & hunc famulum tuum, vel famulam tuam, quem, vel quã excõicationis catena conſtringit, miſeratio tuæ pietatis clemẽter abſoluat. Per Chriſtum

Do-

Dominum noſtrum.
℞. Amen.

Oremus.

PRæſta, quæſumus, Domine, huic famulo tuo, vel, huic famulæ tuæ dignum pænitentiæ fructum, vt Eccleſiæ tuæ ſanctæ, a cuius integritate deuiauerat peccando, admiſſorum veniam conſequendo, reddatur innoxius, vel, innoxia. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℞. Amen.

Deinde ſedet Pontifex, & accepta mitra, dicit.

AVctoritate Dei omnipotentis, & beatorum Apoſtolorũ Petri, & Pauli, atq. Eccleſiæ ſuæ ſanctę, & ea, qua fungor, abſoluo te a vinculo talis excõicationis, qua ex tali cauſa ligatus vel, ligata eras. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lii, & Spiritus ✠ ſancti. ℞. Amen.

Deinde ſurgit Pontifex cum mitra: & apprehendens abſolutum per dexteram manum, introducit eum in Eccleſiam, dicens.

REduco te in gremium ſanctę matris Eccleſiæ, & ad conſortium, & communionẽ totius Chriſtianitatis, a quibus fueras per excommunicationis ſententiam eliminatus; & reſtituo te participationi Eccleſiaſticorum Sacramẽtorũ. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti. ℞. Amẽ.

Tertium eſt, quod abſoluto fieri debent iuſta, & rationabilia præcepta. Circa quod conſiderandũ eſt; vtrum ipſe fuerit ligatus a canone, vel ab homine. Si a canone, ſatis facto ei, quem læſit, iniungendum eſt ſibi, ne vlterius contra illum canonem faciat. Quandoque tamen cogẽdus eſt de iure ſufficienter ſuper hoc cauere. Si vero excommunicatus auctoritate Apoſtolica habeat temporale impedimentum, quo minus ad ſedẽ Apoſtolicam accedere poſsit, & propterea ab Ordinario abſoluatur; tunc iniungendum eſt abſoluto, vt ſtatim impedimẽto ceſſante, debeat ſe ſum-

mo Pontifici præſentare, vel eius Legato, mandatum illius ſuper hoc impleturus, quod tamē in pueris, & mulieribus, & ſimilibus non ſeruatur, qui ſicut perpetuum habent impedimentum, perpetuo excuſantur. Si vero aliquis ligatus eſt ab homine, & tunc aut offenſa eius eſt manifeſta, tunc ſatisfacere debet, priuſquam abſoluatur; aut eſt dubia, & tunc ſi poſt abſolutionem apparuerit, ipſum iniuſte fuiſſe ligatum, nihil omnino præcipiendum eſt ei. Si vero apparuerit, ipſum iuſte fuiſſe ligatum, præcipiendū eſt ei, quod ſatisfaciat competenter.

Quando vero anathema, ideſt, ſolemnis excommunicatio pro grauioribus culpis fieri debet, Pontifex paratus amictu, ſtola, pluuiali violaceo, & mitra ſimplici, aſsiſtentibus ſibi duodecim Presbyteris ſuperpelliceis indutis, & tam ipſo, quam Presbyteris candelas ardentes in manibus tenentibus, ſedet ſuper faldiſtorium ante altare maius, aut alio loco publico, vbi magis ſibi placebit, & ibi pronuntiat, & profert anathema, hoc modo.

QVia N. diabolo ſuadente, Chriſtianam promiſsionem, quam in Baptiſmo profeſſus eſt, per apoſtaſiam poſtponens, Eccleſiam Dei deuaſtare, Eccleſiaſtica bona diripere, ac pauperes Chriſti violenter opprimere non veretur, idcirco ſoliciti, ne per negligentiam paſtoralem pereat, pro quo in tremendo iudicio, ante principem Paſtorum Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum rationem reddere cōpellamur, iuxta quod Dominus ipſe terribiliter comminatur dicens. Si non annūtiaueris iniquo iniquitatem ſuam, ſanguinē eius de manu tua requirā. Monuimus eū canonice, primo, ſecundo, tertio, & etiam quarto ad eius malitiam conuincendam, ipſum ad emendationem, ſatis-

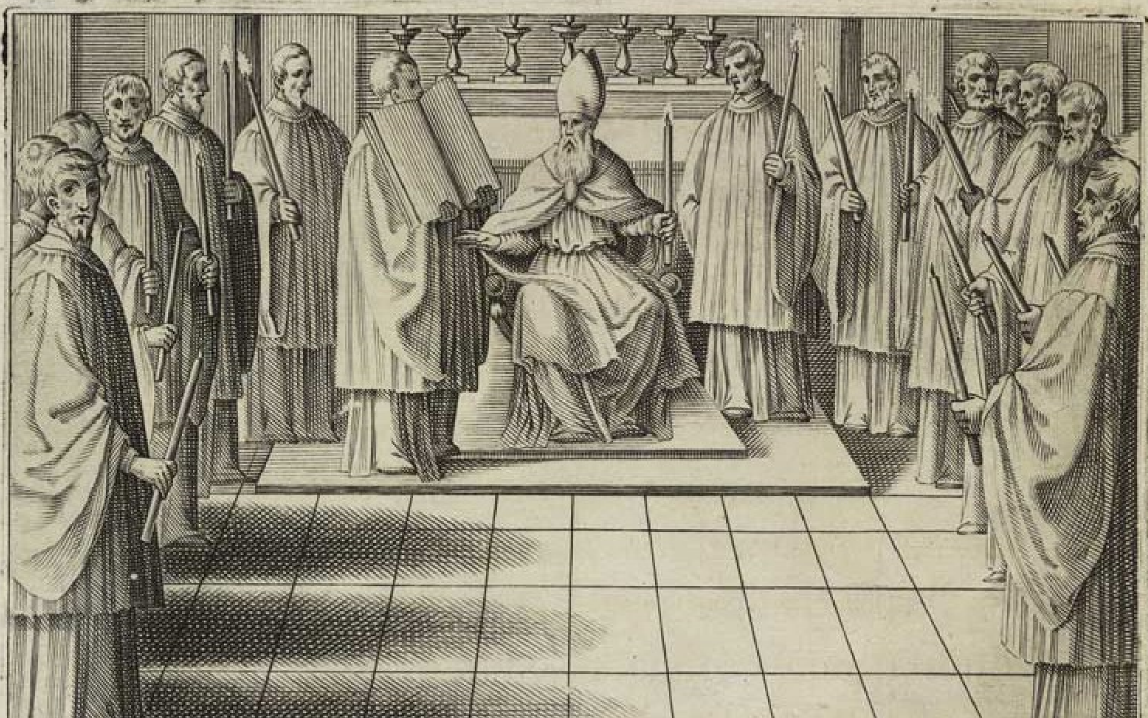
fa-

factionem, & pænitentiam inuitãtes, & paterno affectu corripientes. Ipse vero, pro dolor, monita salutaria spernẽs Ecclesiæ Dei, quã læsit, superbiæ spiritu inflatur, satisfacere dedignatur. Sane præceptis Dominicis, atq. Apostolicis informamur, quid de huiusmodi præuaricatoribus agere nos oporteat. Ait enim Dominus. Si manus tua, vel pes tuus scandalizat te, abscinde eum, & proijce abs te. Et Apostolus inquit: Auferte malum ex vobis. Et iterum: Si is, qui frater nominatur, est fornicator, aut auarus, aut idolis seruiens, aut maledicus, aut ebriosus, aut rapax, cũ eiusmodi nec cibũ sumere. Et Ioannes præ cæteris dilectus Christi discipulus talẽ nefarium hominẽ salutare prohibet, dicens: Nolite recipere eum in domũ, nec AVE ei dixeritis. Qui enim dicit illi AVE, cõmunicat operibus eius malignis. Dominica itaq. atque Apostolica præcepta, adimplẽtes, mẽbrum putridũ, & insanabile, quod medicinã nõ recipit, ferro excõicationis ab Ecclesiæ corpore abscindamus, ne tam pestifero morbo reliqua corporis membra, veluti veneno, inficiantur. Igitur quia monita nostra, crebrasq. exhortationes contẽpsit, quia tertio secũdum Dominicum præceptum vocatus ad emendationem, & pænitentiam venire despexit, quia culpam suã nec cogitauit, nec confessus est, nec missa legatione, excusationem aliquam prætendit, nec veniã postulauit, sed diabolo cor eius indurante, in incæpta malitia perseuerat, iuxta quod Apostolus dicit: Secundum duritiam suam, & cor impænitens thesaurizat sibi iram in die iræ: Idcirco eum cum vniuersis complicibus, fautoribusque suis iudicio Dei omnipotẽtis Patris, & Filij, & Spiritus sancti, & beati Petri principis Apostolorum, & omniũ Sanctorum, necnon & mediocritatis nostræ auctoritate, & potestate ligandi, & soluendi

in cælo, & in terra, nobis diuinitus collata a pretiosi corporis, & sanguinis Domini perceptione, & a societate omniũ Christianorum separamus, & a liminibus sanctæ matris Ecclesiæ in cælo, & in terra excludimus, & excommunicatum, & anathematizatum esse decernimus; & damnatum cũ diabolo, & angelis eius, & omnibus reprobis in ignem æternum iudicamus; donec a diaboli laqueis resipiscat, & ad emendationem, & pænitentiã redeat, & Ecclesiæ Dei, quam læsit, satisfaciat, tradentes eum sathanæ in interitum carnis; vt spiritus eius saluus fiat in die iudicij.

Et omnes respondent.

Fiat. Fiat. Fiat.

Quo facto, tam Pontifex, quã Sacerdotes debent proijcere in terram candelas ardentes, quas in manibus tenebant. Deinde epistola Presbyteris per parochias, & etiam vicinis Episcopis mittatur continens nomen excommunicati, & excõmunicationis causam; ne quis per ignorantiã vlterius illi

com-

communicet, & vt excõicatio nis occasio oĩbus auferatur.

Si vero anathematizatus pænitẽtia ductus veniam postulare voluerit, & emendationem promittere, Pontifex, qui eum excommunicauit, paratus, vt supra, ante ianuas Ecclesiæ venit, sedens ibidem in faldistorio sibi parato, & duodecim Presbyteri cottis induti eum hinc inde circumstare debent. Adsint etiam illi, quibus iniuria, vel damnum est illatum, & ibidem secundum leges diuinas omne damnum commissum emẽdetur. Tum anathematizzatus genuflectit coram Pontifice, quem interrogat Pontifex, si pænitẽtiam, prout canones præcipiũt, pro perpetratis sceleribus suscipere velit? Ille tunc genuflexus veniam postulat, culpam confitetur, pænitentiam implorat, & de futuris cautelam spõdet. Tunc Pontifex sedens cum mitra dicit cum ministris septem Psalmos pænitentiales, quos require supra sub benedictione Abbatis. Quibus dictis, Pontifex, deposita mitra, surgit, & dicit.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos a malo.

℣. Saluum fac seruum tuum, vel, ancillam tuam, Domine.

℟. Deus meus sperãtem in te.

℣. Nihil proficiat inimicus in eo, vel in ea.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Esto ei Domine turris fortitudinis.

℟. A facie inimici.

℣. Domine exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus cui proprium est misereri semper, & parcere, suscipe deprecationem no-

ſtram, & hunc famulum tuũ, vel, famulam tuam, quem, vel, quam excõmunicationis catena conſtringit, miſeratio tuæ pietatis abſoluat. Per Chriſtũ Dominum noſtrum.

℟. Amen.

Oremus.

PRæſta, quæſumus, Domine, huic famulo tuo, vel, famulæ, dignum pænitentiæ fructum, vt Eccleſiæ tuæ ſanctæ, a cuius integritate deuiauerat peccando, admiſſorum veniam conſequendo reddatur innoxius. Per Chriſtũ Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Deinde ſedet Pontifex, & accepta mitra, dicit.

AVctoritate Dei omnipotentis, & beatorum Apoſtolorũ Petri, & Pauli, atq. Eccleſiæ ſuæ ſanctæ, & ea, qua fungor, abſoluo te a vinculo talis excommunicationis, qua ex tali causa ligatus eras. In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti.

Tum ſurgit cum mitra Pontifex, & apprehendens abſolutum per dexteram manũ introducit eum in Eccleſiam vſque ante gradus maioris altaris, interim dicens.

REduco te in gremium ſanctæ matris Eccleſiæ, & ad conſortium, & communionẽ totius Chriſtianitatis, a quibus fueras per excommunicationis ſententiã eliminatus; & reſtituo te participationi Eccleſiaſticorum Sacramentorum. In nomine Pa ✠ tris, & Fi- ✠ lij, & Spiritus ✠ ſancti.

Quo dicto, & ipſis ante gradus maioris altaris peruentis, ille ibidem in inferiori gradu altaris genuflectit. Pontifex vero aſcendit ad altare, vbi ſtãs verſus ad introductum, depoſita mitra, abſolute dicit.

Oremus.

MAieſtatem tuam, quæſumus, Domine ſancte, pater omnipotẽs, æterne Deus, qui nõ mortem peccatorum, ſed pænitentiam ſemper inquiris, reſpice flentem famulũ tuum, attende proſtratum, eiuſque planctum in gaudium

tua miſeratione cõuerte; ſcinde delictorum ſaccũ, & indue eum lætitia ſalutari; vt poſt longam peregrinationis famem de ſanctis altaribus ſatietur, ingreſſuſque cubiculum Regis in ipſius aula benedicat nomẽ gloriæ tuæ ſemper. Per Chriſtum Dominum noſtrum.

℟. Amen.

Oremus.

Deus miſericors, Deus clemens, qui ſecundum multitudinem miſerationum tuarum peccata pęnitentiũ deles, & præteritorũ criminũ culpas venia tuę miſeratiõis euacuas, reſpice propitius ſuper hũc famulum tuum, & remiſsionem ſibi omniũ peccatorũ ſuorum tota cordis deuotione poſcentẽ deprecatus exaudi; renoua in eo, pijſsime Pater, quidquid terrena fragilitate corruptum, ſeu diabolica fraude violatum eſt, & vnitati corporis Eccleſiæ membrorum perfecta remiſsione reſtitue. Miſerere, Domine, gemituum, miſerere lacrymarum eius, & non habentem fiduciam, niſi in miſericordia tua, ad tuæ Sacramentum reconciliationis admitte. Per Chriſtum Dominum noſtrum.

℟. Amen.

Deinde Pontifex producit ſignum crucis ſuper introductum, qui ſurgit, & diſcedit.

ORDO AD RECONciliandum apoſtatam, ſchiſmaticum, vel hæreticum.

Pontifex apoſtatam, ſchiſmaticum, vel hæreticum reconciliare volens, paratus amictu, ſtola, pluuiali albo, & mitra ſimplici ſedet ſuper faldiſtorium ante fores Eccleſiæ ſibi paratum, coram quo genuflectit reconciliandus, quem interrogat Pontifex de fide, dicens.

CRedis duodecim articulos fidei?

Ille respondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis in Deum Patrem omnipotentem creatorem cæli, & terræ?

Ille respondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis & in Iesum Christum filium eius vnicum Dominũ nostrum?

Ille respondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis, quod conceptus est de Spiritu sancto, natus ex Maria virgine?

Ille respondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis quod passus est sub Põtio Pilato, crucifixus, mortuus, & sepultus?

Ille respondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis quod descendit ad inferos?

Ille respondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis quod tertia die reſurrexit a mortuis?

Ille reſpondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis, quod aſcendit ad cælos, & ſedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis?

Ille reſpondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis quod venturus eſt iudicare viuos, & mortuos?

Ille reſpondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis in Spiritum ſanctum?

Ille reſpondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis ſanctam Eccleſiã Catholicam, Sãctorum communionem?

Ille reſpondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis remiſsionem omniũ peccatorum?

Ille reſpondet.

Credo.

Pontifex interrogat.

Credis carnis reſurrectionẽ, & vitam æternam?

Ille reſpondet.

Credo.

Deinde Pontifex ſurgit cum mitra, & ſuper illum genuflexum dicit abſolute, incipiens.

EXorcizo te, immunde ſpiritus, per Deum Patrem omnipotentem, & per Ieſum Chriſtum filium eius, & per Spiritum ſanctum, vt recedas ab hoc famulo Dei, quẽ Deus, & Dominus noſter ab erroribus, & peceptionibus tuis liberare, & ad ſanctam matrem Eccleſiam Catholicam, atque Apoſtolicam reuocare dignatur. Ipſe tibi imperet maledicte, ac damnate, qui pro ſalute hominum paſſus, mortuus, & ſepultus eſt, te, atque omnes vires tuas ſuperauit, ac reſurgens cælos aſcendit, inde venturus iudicare viuos, & mortuos, & ſæculum per ignem.

Tunc ſignat illum cum pollice dexteræ manus in fronte ſigno crucis, dicens.

ACcipe ſignũ crucis Chriſti, atque Chriſtianitatis, quod prius acceptum non cuſtodiuiſti, ſed male deceptus abnegaſti.

Deinde ſurgit ille, & Põtifex, retenta mitra, ſiniſtra ſua illum apprehendit per manum dexteram dicens.

INgredere in Eccleſiã Dei, a qua incaute oberraſti, ac ac euaſiſſe te laqueos mortis, agnoſce; horreſce idola; reſpue omnem prauitatem, ſiue ſuperſtitionem hæreticã, vel, gentilem, aut iuda[illegible]am. cole Deum Patrem omnipotentẽ, & Ieſum Chriſtũ filium eius, & Spiritum ſanctum, vnum, viuum, & verum Deum, ſanctam, & indiuiduam Trinitatem.

Tum introducit illum in Eccleſiam per manum, vt eũ apprehendit, vſque ad altare maius, coram quo in infimo gradu ille genuflectit. Pontifex vero aſcendit ad medium altaris, vbi depoſita mitra, ſtãs verſus ad illum, dicit abſolute.

OMnipotens ſempiterne Deus, hanc ouem tuam de faucibus lupi tua virtute ſubtractã paterna recipe pietate, & gregi tuo reforma pia benignitate; ne de familiæ tuæ damno inimicus exultet, ſed de conuerſione, & liberatione eius eccleſia tua, vt pia mater de filio reperto gratuletur. Per Chriſtum Dominum noſtrũ. ℟. Amen.

Oremus.

DEus, qui hominẽ ad imaginem tuam conditũ miſericorditer reparas, quem mirabiliter creaſti, reſpice propitius ſuper hunc famulum tuum, vt quod huius ignorantiæ cæcitate hoſtili, & diabolica faude ſurreptum eſt, indulgentia tuæ pietatis ignoſcat, & abſoluat; & altaribus ſacris, recepta veritatis tuæ cõmunione, reddatur. Per Chriſtum Dominũ noſtrum. ℟. Amen.

Deinde ſedet ibidem Pontifex

sex super faldistorio, & accepta mitra, interrogat illum iterum de fide Catholica, dicens.

Credis in Deum Patrem omnipotentem creatorem cæli & terræ?

Respondet ille.

Credo.

Interrogatio.

Credis & in Iesum Christum eius filium, vnicum Dominũ nostrum natum, & passum?

℟. Credo.

Interrogatio.

Credis in Spiritum sanctum, sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum communionem, remissionem peccatorum, carnis resurrectionem, & vitam æternam post mortem?

Respondet.

Credo.

Postea interrogat Pontifex.

Homo, abrenuntias sathanæ, & angelis eius?

Respondet.

Abrenuntio.

Interrogatio.

Abrenuntias etiam omni sectæ gentilitatis, vel hæreticæ prauitatis, siue Iudaicæ superstitionis?

Respondet.

Abrenuntio.

Interrogatio.

Vis esse, & viuere in vnitate sanctæ fidei Catholicæ?

Respondet.

Volo.

Tunc deposita mitra, surgit Pontifex, & reconciliatus accedit ad pedes eius, coram eo genuflectens. Pontifex vero imponit manum dexterã super caput illius, dicens.

Oremus.

DOmine Deus omnipotens, pater Domini nostri Iesu Christi, qui dignatus es hunc famulum tuum ab errore gentilitatis, vel, mendacio hæreticæ prauitatis, siue, iudaicæ superstitionis clemẽter eruere, & ad Ecclesiam tuã sanctam reuocare, tu, Domine, emitte in eum Spiritum sanctum paraclitum de cælis.

℟. Amen.

Spiritum sapientiæ, & intel-

lectus. ℟. Amen.

Spiritum consilij, & fortitudinis. ℟. Amen.

Spiritum scientiæ, & pietatis. ℟. Amen.

Adimple eum lumine splendoris tui, & in nomine eiusdẽ Domini nostri Iesu Christi signetur signo cru ✠ cis in vitã æternam. ℟. Amen.

Post hæc si reconciliatus sit is, qui præcipuus, & notabilis fautor schismatis extitit, genuflexus, vt supra, facit publice professionem, & abiurationẽ. Pontifice cũ mitra in faldistorio ante altare sedente, dicens.

EGo N. comperto diuisionis laqueo, quo tenebar, diutina mecum deliberatione pertractans prona, & spontanea voluntate ad vnitatem sedis Apostolicæ, diuina gratia duce, reuersus sum: ne vero non pura mente, seu simulata reuersus existimer, spondeo sub ordinis mei casu, & anathematis obligatione, atque promitto tibi, tali, Episcopo, & per te sancto Petro Apostolorum principi, atque sanctissimo in Christo patri, & Domino nostro, Domino N. Papæ N. & successoribus suis, me numquam quorumlibet suasionibus, vel quocumque alio modo, ad schisma de quo, Redemptoris nostri gratia liberante, ereptus sum, reuersurum, sed semper in vnitate Ecclesiæ Catholicæ, & in cõmunione Romani Pontificis per omnia permansurum, vnde iurans dico per Deum omnipotentem, & sancta Dei Euangelia, me in vnitate, & cõmunione præmissis inconcusse mansurum. Et si (quod absit) ab hac me vnitate aliqua occasione, vel argumento diuisero, periurij reatum incurrẽs æternæ obligatus pœnæ inueniar, & cum auctore schismatis habeam in futuro sæculo portionem.

Deinde super librum Euãgeliorum, quem Pontifex ante se tenet apertum, ponit ambas manus extensas, iunctis digitis, dicens.

Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Tum producto per Pontificē signo crucis super reconciliatum, surgit reconciliatus, & discedit.

Si vero reconciliatus fuerat hæresiarcha, seu præcipuus auctor alicuius hæresis, omissa promisione præcedente, facit sequentem, genuflexus coram Pontifice cum mitra in faldistorio ante altare sedente, dicens.

EGo N. cognoscēs veram Catholicam, & Apostolicam fidem, anathematizo hic publice omnē hæresim, præcipue illam, de qua hactenus extiti infamatus, quæ astruere conatur hoc, vel illud. Cōsentio autē sanctæ Romanæ Ecclesiæ, & Apostolicæ sedi ore, & corde profiteor me credere sic vel sic, & eandem fidem tenere, quam sancta Romana Ecclesia auctoritate Euangelica, & Apostolica tenendam tradit. Iurans hoc per sanctam omousion, id est, eiusdem substantiæ Trinitatem, per sacrosancta Euangelia Christi, eos autem, qui contra fidem hanc venerint cum dogmatibus, & sectatoribus suis æterno anathemate dignos esse pronuntio. Et si ego ipse, quod absit, aliquando contrà hæc aliquid assentiri, aut prædicare præsumpsero, canonum seueritati subiaceam.

Et mox ambas manus extensas, digitis non disiunctis, ponit super librum Euangeliorum, quem Pontifex ante se apertum tenet, dicens.

Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Tum producto per Pontificē signo crucis super reconciliatum, surgit ipse reconciliatus, & discedit.

DE ITINERATIONE Prælatorum.

PRælatus incipiēs iter agere, antequam equum ascendit, inchoat hanc Antiphonam.

In viam pacis.

Canticum Zachariæ.

BEnedictus Dominus Deus Israel: quia visitauit, & fecit redemptionem plebis suæ.

Et erexit cornu salutis nobis: in domo Dauid pueri sui.

Sicut locutus est per per os Sanctorum: qui a sæculo sunt prophetarum eius.

Salutem ex inimicis nostris: & de manu omnium, qui oderunt nos.

Ad faciendam misericordiam cum patribus nostris: & memorari testamenti sui sancti.

Iusiurandum, quod iurauit ad Abraham patrem nostrum: daturum se nobis.

Vt sine timore, de manu inimicorum nostrorum liberati: seruiamus illi.

In sanctitate & iustitia coram ipso: omnibus diebus nostris.

Et tu puer, propheta Altissimi vocaberis: præibis enim ante faciem Domini parare vias eius.

Ad dandam scientiam salutis plebi eius: in remissionem peccatorum eorum.

Per viscera misericordiæ Dei nostri: in quibus visitauit nos,

oriens

oriens ex alto.
Illuminare his, qui in tenebris, & vmbra mortis ſedent: ad dirigendos pedes noſtros in viã pacis.
Gloria Patri, & Filio: & Spiritui ſancto.
Sicut erat in principio, & nũc, & ſemper, & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Deinde dicit totam Antiphonam, & alia ſequentia.

IN viam pacis, & proſperitatis dirigat nos omnipotens, & miſericors Dominus, & Angelus Raphael comitetur nobiſcum in via, vt cum pace, & ſalute, & gaudio reuertamur ad propria.
Kyrie eleiſon.
Chriſte eleiſon.
Kyrie eleiſon.
Pater noſter.
℣. Et ne nos inducas in tentationem.
℟. Sed libera nos a malo.
℣. Saluos fac ſeruos tuos.
℟. Deus meus ſperantes in te.
℣. Mitte nobis Domine auxilium de ſancto.
℟. Et de Sion tuere nos.
℣. Eſto nobis Domine turris fortitudinis.
℟. A facie inimici.
℣. Nihil proficiat inimicus in nobis.
℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere nobis.
℣. Benedictus Dominus die quotidie.
℟. Proſperum iter faciat nobis Deus ſalutarium noſtrorum.
℣. Vias tuas Domine demonſtra nobis.
℟. Et ſemitas tuas edoce nos.
℣. Vtinam dirigantur viæ noſtræ.
℟. Ad cuſtodiendas iuſtificationes tuas.
℣. Erunt praua in directa.
℟. Et aſpera in vias planas.
℣. Angelis ſuis Deus mandauit de te.
℟. Vt cuſtodiant te in omnibus vijs tuis.
℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

DEus, qui filios Iſrael per maris medium ſicco veſtigio ire feciſti, quiq. tribus Magis iter ad te, ſtella duce, pandiſti, tribue nobis, quæſumus, iter proſperum, tempuſque tranquillum; vt Angelo tuo ſancto comite ad eum, quo pergimus, locum, ac demum ad æternæ ſalutis portum peruenire feliciter valeamus.

DEus, qui Abraham puerũ tuum de Vr Chaldæorũ eductum per omnes ſuæ peregrinationis vias illæſum cuſtodiſti, quæſumus, vt nos famulos tuos cuſtodire digneris; eſto nobis, Domine, in procinctu ſuffragium, in via ſolatium, in æſtu vmbraculum, & in pluuia, & frigore tegumentum, in laſsitudine vehiculum, in aduerſitate præſidium, in lubrico baculus, in naufragio portus; vt, te duce, quo tendimus, proſpere perueniamus, & demum incolumes ad propria redeamus.

ADeſto, quæſumus, Domine, ſupplicationibus noſtris, & viam famulorum tuorum in ſalutis tuæ proſperitate diſpone; vt inter omnes viæ, & vitæ huius varietates tuo ſemper protegamur auxilio.

PRæſta, quæſumus omnipotens Deus, vt familia tua per viã ſalutis incedat, & beati Ioannis præcurſoris hortamenta ſectando ad eum, quem prædixit, ſecura perueniat, Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum.

℟. Amen.

Tum dicit Pontifex.

℣. Procedamus cum pace.

℟. In nomine Domini.

Et diſcedunt.

ORDO AD RECIpiendum processionaliter Prælatum, vel Legatum.

CVm Prælatus, vel Legatus ciuitatem aliquã, vel oppidum insigne est ingressurus, processio cleri ex more loci ordinata cũ cruce procedit illi obuiam extra portam vrbis, & cum Legatus, siue Prælatus aduenerit, Prælatus eius loci indutus amictu, stola, pluuiali, & mitra pretiosis, siue primam dignitatem habens indutus superpelliceo, & pluuiali pretioso offert venienti crucem osculandam, quam Legatus, seu Prælatus ex equo, vel si maluerit, descẽdens in terram super tapetem stratum genuflexus deuote osculatur. Tum, si intrans est Episcopus, vel maior, aut Presbyter, vel Episcopus Cardinalis, Cantores incipiunt, & prosequũtur Antiphonam.

Sacerdos, & Pon ti-
fex, & virtutum o-
pifex pastor bone in
po pulo sic pla-
cuisti Domino.
Vel dicatur Responsorium.
Ecce Sacerdos ma-
gnus, qui in diebus su-
is placuit
De o. I de o iu-
re iu ran do fecit
illum Do minus
crescere in plebem
su am.

Si vero Legatus recipiendus ſit Diaconus Cardinalis, cantatur Reſponſorium.

Si autem duo, vel plures reciperentur Legati, etiamſi non eſſent Epiſcopi, vel Presbyteri Cardinales, cantatur Antiphona.

In porta autem vrbis conſueuerunt magiſtratus illius obuiare Legato, vel Prælato primo intranti, ac illum benigne ſuſcipere, & aſſociare, ac baldachinum ſuper eum deferre. Incepta Antiphona, proceſsio, quæ locum habere debet immediate ante crucem Prælati, niſi interſint canonici Cathedralis Eccleſiæ, ordine ſuo progreditur, & cantantur poſt dictas Antiphonas, ſeu Reſponſoria, alia Cantica, vel Hymni, prout magis placebit vſque ad Eccleſiam maiorem, ſeu principalem loci. Si vero proceſsioni interſint canonici Eccleſiæ Cathedralis, illi ſoli poſſunt ire poſt crucem Legati immediate ante eum. Equitantes vero omnes equitare debent ante proceſsionē; togati vero debēt Legatum, ſeu Prælatū ſequi. Cum Prælatus, ſeu Legatus deſcenderit, & intrat portam maioris, ſeu principalis Eccleſiæ, Prælatus Eccleſiæ, ſeu maiorem dignitatem habens, indutus vt ſupra, detecto capite offert illi aſperſorium cum aqua benedicta, quod Prælatus, ſeu Legatus accipiēs aſpergit primo ſeipſum, deinde alios. Tum idem Prælatus Eccleſiæ, ſeu primam dignitatem habens offert ei nauiculam, aliquo alio Sacerdote ſuperpelliceo induto thuribulum porrigente, & Legatus, ſeu Prælatus imponit inceſum, & ſtatim Prælatus Eccleſiæ, ſeu dignitatem habens incenſat ipſum Prælatum, ſeu Legatum ſtantem cooperto capite, more conſueto

Deinde procedunt ad altare maius Ecclesiæ, & ibi super faldistorio ante infimum gradum altaris parato procumbit, & orat Prælatus, seu Legatus. Interim vero Prælatus Ecclesiæ, seu dignitatem maiorẽ habens stans in cornu Epistolæ altaris versus ad orantẽ detecto capite, dicit.

℣. Protector noster aspice Deus.

℟. Et respice in faciem Christi tui.

Cum omnibus sequentibus, si receptus sit Prælatus, aut Legatus, Episcopus, vel Presbyter Cardinalis. Si vero sit Diaconus Cardinalis, omisso, versu præcedente, dicit sequẽtes tantum.

℣. Saluum fac seruum tuum.

℟. Deus meus sperantem in te.

℣. Mitte ei Domine auxilium de sancto.

℟. Et de Sion tuere eum.

℣. Nihil proficiat inimicus in eo.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Domine exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Omnipotẽs sempiterne Deus, qui facis mirabilia magna solus, protende super hũc famulum tuum, & cunctas cõgregationes illi commissas Spiritum gratiæ salutaris, & vt in veritate tibi complaceat, perpetuum ei rorem tuæ benedictionis infunde. Per Christũ Dominum nostrum.

℟. Amen.

His dictis, cantores cantant aliquam Antiphonam eis magis placentem de Sãcto Patrono Ecclesiæ cum versiculo de eodem Sancto. Et cum dicitur versiculus, surgens Prælatus, vel Legatus ascendit ad altare, osculaturque illud in medio, deinde procedit ad cornu Epistolæ, vbi stans ad ipsum altare versus cantat Orationem de

dicto Sancto; deinde ad medium altaris reuertitur, vbi stãs dat benedictionem solemnẽ populo, dicens. Sit nomen Domini benedictum. &c. Qua data, facit promulgari per vnum ex suis, siue ex beneficiatis Ecclesiæ indulgentias, quas ipse interessentibus concedit; deinde Prælatus Ecclesiæ, & alij, dimissis paramentis, associant illum vsque ad diuersorium suum. Cum vero nouus Prælatus primo ad Ecclesiam suam veniens recipitur: loco orationis prædictæ. Omnipotens sempiterne Deus, &c. dicitur sequens oratio.

Oremus.

Deus omnium fidelium pastor, & rector, famulum tuum N. quem Ecclesiæ tuæ præesse voluisti, propitius respice, da ei, quæsumus, verbo, & exẽplo, quibus præest, proficere, vt ad vitam vna cum grege sibi credito perueniat sempiternam. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

ORDO AD VISITANDAS Parochias.

Pontifex visitaturus diœcesim, & parochias suas, cum ad ciuitatẽ, seu oppida suæ diœcesis peruenerit, recipitur processionaliter eo ordine, prout supra in receptione Prælati, seu Legati dictum est. Hoc solo dempto, quod loco orationis. Onipotẽs sempiterne Deus, qui facis mirabilia magna, &c. seu Deus omnium. &c. ipso Prælato ante altare in faldistorio genua flectente, dicitur sequens oratio.

Oremus.

Deus humilium visitator, qui eos paterna dilectione consolaris, prætende societati nostræ gratiam tuam; vt per eos, in quibus habitas, tuũ in nobis sentiamus aduentum Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Qua finita, Pontifex surgens ascendit ad altare maius, osculaturq. illud in medio, & ibidẽ populo solemniter benedicit.

Deinde, vel in medio Missæ versus ad populũ sedens proponit populo causas aduentus sui, quia sacri canones, & Ecclesiasticus ordo hoc fieri præcipiunt propter multa.

Primo ad absoluendas animas defunctorum.

Secundo, vt sciat, & videat qualiter Ecclesia ipsa spiritualiter, & temporaliter gubernetur; quomodo se habeat in ornamentis; qualiter ibi Ecclesiastica Sacramenta ministrantur; & diuina officia peraguntur; quale seruitium ibi impẽditur; qualis sit vita ministrorum, & populi, vt ex officio inquisitionis suæ per eum, si qua in præmissis corrigenda fuerint, corrigantur, & emendentur.

Tertio ad adulteria, fornicationes, sacrilegia, diuinationes, & similia publica in populo punienda, ad quod interdum non sufficiunt Ecclesiarũ Rectores; ostendens diligenter

populo, quam damnabilia, & detestanda sunt crimina ipsa.

Quarto propter casus, qui de iure, vel consuetudine ad Episcopum dumtaxat pertinere noscuntur, qui in constitutionibus synodalibus continentur, in quibus nullus alius se intromittere potest protestans plebi, quod siquis, vel, siqua in aliquo ipsorum casuum, vel in quocumque alio consilio eius indiguerit, paratus sit benigne audire, & consilium, & absolutionem impendere; ac pænitentiã misericorditer iniungere salutarẽ.

Quinto ad exhibẽdum Sacramentum Confirmationis, cuius solus Episcopus ordinarius minister est.

Sexto inducit diligẽter populum ad pænitentiam, & instruit in Ecclesiasticis Sacramentis, & in articulis fidei, & qualiter debent declinare a malo, & facere bonum; fugere vitia, & sectari virtutes; alteri non facere, quod sibi fieri nolunt. His expletis, fit populo confessio, & absolutio generalis, & indulgentia datur per Pontificẽ. Post hæc Pontifex, deposita cappa, induitur amictu, stola, pluuiali violacei, vel nigri coloris, & mitra simplici, & stans cum mitra iuxta altare versus ad populũ incipit Antiphonam.

Si iniquitates.

Deinde cum ministris seu capellanis suis dicit Psalmum.

Psalmus.

De profundis clamaui ad te Domine: Domine exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes: in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates obseruaueris Domine: Domine quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est: & propter legem tuam sustinui te Domine.

Sustinuit anima mea in verbo eius: sperauit anima mea in Domino.

A custodia matutina vsque ad

noctem: speret Israel in Domino.

Quia apud Domiuum misericordia: & copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israel: ex omnibus iniquitatibus eius.

Requiem æternam dona eis Domine: & lux perpetua luceat eis.

Tum dicit totam Antiphonã.

Si iniquitates obseruaueris Domine: Domine quis sustinebit?

Qua dicta, deposita mitra, dicit.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster.

Quod secrete completur. Et interim accepto aspersorio, cum aqua benedicta, tertio aspergit ante se, deinde imposito incenso in thuribulo, & illo benedicto, eodem modo incensat. Quo facto, pronuntiat versus.

Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos a malo.

℣. In memoria æterna erunt iusti.

℟. Ab auditione mala non timebunt.

℣. A porta inferi.

℟. Erue Domine animas eorum.

℣. Requiem æternam dona eis Domine.

℟. Et lux perpetua luceat eis.

℣. Domine exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui inter Apostolicos Sacerdotes famulos tuos pontificali fecisti dignitate vigere; præsta, quæsumus, vt eorum quoque perpetuo aggregentur consortio. Per Christum Dominum nostrũ.

℟. Amen.

Deinde aqua benedicta, thuriferario, duobus ceroferarijs, cruce, & clero præcedẽtibus, & cantãtibus Responsorium.

Qui Lazarum resuscitasti a monumento fætidum, Tu eis, Domine, dona requiem, & locum indulgentiæ.

℣. Qui venturus es iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem. Tu eis Domine.

Pontifex cum mitra exit ad cœmeteriũ interim dicens cũ ministris suis Antiphonam.

Si iniquitates &c.

Psalmus.

De profundis clamaui ad te Domine: Domine exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes: in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates obseruaueris Domine: Domine quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est: & propter legem tuam sustinui te Domine.

Sustinuit anima mea in verbo eius: sperauit anima mea in Domino.

A custodia matutina vsque ad noctem: speret Israel in Domino.

Quia apud Dominum misericordia: & copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israel: ex omnibus iniquitatibus eius.

Requiem æternam dona eis Domine, & lux perpetua luceat eis.

& Antiphona repetitur.

Si iniquitates obseruaueris Domine, Domine quis sustinebit?

Quibus omnibus dictis, cum fuerint in medio cœmeterij, firmant se suo ordine, & chorus cantat Responsorium.

Libera me Domine de morte æterna, in die illa tremenda. Quãdo cæli mouendi sunt, & terra. Dum veneris iudicare sæculum per ignem.

℣. Tremens factus sum ego, & timeo, dum discussio venerit, atque ventura ira. Quando cæli mouẽdi sunt, & terra.

℣. Dies illa, dies iræ, calamitatis, & miseriæ, dies magna, & amara valde. Dum veneris iudicare &c.

℣. Requiem æternam dona eis Domine: & lux perpetua

luceat eis.

Tum repetitur Responsoriũ.

L ibera me Domine, &c.

Vsque ad primum versum. Interim dum Respõsorium repetitur, offertur per digniorẽ Ecclesiæ nauicella, & per aliũ ex ministris thuribulum Pontifici, qui imponit incensum more consueto. Responsorio repetito, chorus cantat.

K yrie eleison.

C hriste eleison.

K yrie eleison.

Mox Pontifex, mitra deposita, conuenienti voce dicit.

P ater noster.

Deinde aspergit, & incensat, prout fecit in Ecclesia. Quo facto dicit versus.

E t ne nos inducas in tentationem.

℟. S ed libera nos a malo.

℣. I n memoria æterna erit iustus.

℟. A b auditione mala non timebit.

℣. A porta inferi.

℟. E rue Domine animas eorum.

℣. R equiem æternam. &c.

℟. E t lux perpetua luceat eis.

℣. D omine exaudi orationẽ meam.

℟. E t clamor meus ad te veniat.

℣. D ominus vobiscum.

℟. E t cum spiritu tuo.

O remus.

D Eus, qui inter Apostolicos Sacerdotes famulos tuos Sacerdotali fecisti dignitate vigere, præsta, quæsumus, vt eorum quoque perpetuo aggregentur consortio.

D Eus veniæ largitor, & humanæ salutis amator, quæsumus clementiam tuam, vt nostræ congregationis fratres, propinquos, & benefactores, qui ex hoc sæculo transierunt, beata Maria semper virgine intercedẽte, cum omnibus Sanctis tuis ad perpetuæ beatitudinis consortium peruenire concedas.

D Eus, cuius miseratione animæ fideliũ requiescunt, famulis, & famulabus tuis om-

nibus hic, & vbique in Christo quiescētibus da propitius veniam peccatorum; vt a cunctis reatibus absoluti tecum sine fine lætētur. Per Christum Dominum nostrum.

℞. Amen.

℣. Requiem æternam dona eis Domine.

℞. Et lux perpetua luceat eis.

Tum duo cantores dicunt.

℣. Requiescant in pace.

℞. Amen.

Et mox Pōtifex, eleuata dextera, producit signū crucis ab omni parte super cœmeteriū.

Tum accepta mitra per Pontificem, reuertuntur omnes ad Ecclesiam ordine, quo venerunt, choro dicente congruenti voce sine nota totum Psalmū. Miserere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam. cum ℣. Requiem æternam dona eis Domine. Et lux perpetua luceat eis.

Quem etiam Pontifex ipse dicit voce demissa cum ministris, seu capellanis suis: quibus dictis, & Pontifice ad chorum ante maius altare peruento, Pontifex, deposita mitra, stans ibidem in medio versus ad altare dicit.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℞. Sed libera nos a malo.

℣. A porta inferi.

℞. Erue Domine animas eorum.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℞. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Absolue, quæsumus, Domine, animas famulorum, famularumque tuarū ab omni vinculo delictorum, vt in resurrectionis gloria inter Sanctos, & electos tuos resuscitati respirent. Per Christum Dominum nostrum.

℞. Amen.

His peractis, depoſitis ſtola, & pluuiali nigris, ſeu violaceis, & aſſumptis albis incipit viſitationẽ a Sanctiſsima Euchariſtia, ad Baptiſterium, inde ad ſancta Olea, ad ſacras Reliquias, tum ad altaria, & capellas, & ſacras Imagines, item ad ſacriſtiam, & cœmeterium ſe confert; poſt ad ædes canonicales, hoſpitalia, confraternitates, & alia loca pia. Poterit poſtea Pontifex confirmare pueros, præmiſſa monitione, & alijs ſeruatis, prout ſupra in principio de confirmandis dictum eſt.

Expedita itaque Confirmatione, & benedictis ornamentis, ſiqua benedicẽda ſunt, depoſitiſque indumentis Eccleſiaſticis, confeſsiones, & deinde quærelas, ſi quæ ſunt, audit. Tum de conuerſatione cleri, & populi, ac qualiter ſpiritualia, & temporalia in ipſa Eccleſia miniſtrantur, & de libris, ac ornamentis diligenter de plano inquirit.

Peracta demum viſitatione illius loci, & omnibus expeditis, cũ diſcedere voluerit Pontifex in ſuo habitu communi accedit ad Eccleſiam, & ſtans ante altare in cornu Epiſtolæ verſus ad illud, dicit Pſalmum De profundis. totum cum Requiem æternam. & Antiphona. Si iniquitates. deinde dicit.

Pater noſter.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos a malo.

℣. A porta inferi.

℟. Erue Domine animas eorum.

℣. Requieſcant in pace.

℟. Amen.

℣. Domine exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Deus, cuius miſeratione animæ fidelium requieſcunt, famulis, & famulabus tuis omnibus hic, & vbique in Chri-

ſto

ſto quieſcẽtibus da propitius veniam peccatorum, vt a cunctis reatibus abſoluti, tecum ſine fine lætentur. Per Chriſtum Dominum noſtrum.

℟. Amen.

Poſt hæc diſcedit, quo voluerit.

ORDO AD RECIPIENDVM processionaliter Imperatorem.

QVando Imperator venit ad aliquam vrbem, vel oppidũ inſigne, clerus vrbis obuiam venit ei proceſsionaliter, vt dictum eſt ſuperius de receptione Prælati, vel Legati, tamen extra portam aliquantulum magis remote, quam Prælato, & Legato fieri ſolet. Imperator ex equo, vel (quod magis conuenit) deſcendens in terra ſuper tapete ſtratum genuflexus oſculatur ibidem crucem, & ſub baldachino ducitur vſque ad Eccleſiam. Proceſsio præcedit immediate Im-

pera-

peratorem, & is, qui gladium Imperatori præfert, equitat immediate poſt Prælatũ proceſsionis. Si vero Legatus Apoſtolicus Imperatorem reciperet, aut cum eo vrbem intraret, vel alias ſecum iret, vel equitaret, ille, qui gladium Imperatori præfert, & alius crucem Legati portans ſimul ire debent. Crux Legati, quia debetur ei latria, erit a dexteris, & gladius Imperatoris a ſiniſtris. Interim dum procedunt ad Eccleſiam cantatur Antiphona.

Ecce mitto Angelũ me-

um, qui præpara bit vi-

am tu am ante fa ci em

tu am.

Et poſt Antiphonam prædictam cantantur hymni vel alia cantica deuota, prout magis placebit. Cum Imperator deſcenderit, & intrat Eccleſiam, Prælatus Eccleſiæ, accepto aſperſorio, aſpergit eum, deinde alios in genere, & procedunt vſque ad altare maius, coram quo Imperator genuflectit ſuper faldiſtorio ibidem ſibi parato. Prælatus vero Eccleſiæ aſcendit ad cornu Epiſtolæ altaris, vbi ſtans verſus ad orantem, detecto capite, dicit.

℣. Deus iudicium tuum Regi da.

℟. Et iuſtitiam tuam filio Regis.

℣. Saluum fac N. Imperatorẽ noſtrum Domine.

℟. Deus meus ſperantẽ in te.

℣. Mitte ei Domine auxilium de ſancto.

℟. Et de Sion tuere eum.

℣. Nihil proficiat inimicus in eo.
℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.
℣. Fiat pax in virtute tua.
℟. Et abundantia in turribus tuis.
℣. Domine exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat
℣. Dominus vobiſcum.
℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

DEus, in cuius manu ſunt corda Regum, inclina ad preces humilitatis noſtræ aures miſericordiæ tuæ, & Imperatori noſtro famulo tuo N. regimen tuæ ſapientiæ appone, vt hauſtis de tuo fonte conſilijs, & tibi placeat, & ſuper omnia regna præcellat.

PRætende Domine, quæſumus, famulo tuo N. Imperatori noſtro dexteram cæleſtis auxilij, vt te toto corde perquirat, & quæ digne poſtulat, aſſequi mereatur. Per Chriſtum Dominum noſtrum
℟. Amen.

Deinde ſi Prælatus ſit Epiſcopus, vel maior, ſtans ante altare benedicit ſolemniter populo dicens. Sit nomen Domini benedictum. &c.

Intellige, ſi non ſit præſens Legatus, quia benedicet Legatus, ſi ſit præſens ibi. Qua benedictione data, depoſitis ſacris veſtibus, aſſociat Imperatorem vſque ad eius hoſpitiũ. Si autem Prælatus ipſe non ſit Epiſcopus, vel maior, finitis orõnibus prædictis, depoſitis veſtibus ſacris, aſſociat, vt ſupra.

ORDO AD RECIpiendum proceſsionaliter Regem.

QVando Rex ad aliquam vrbem, aut oppidũ inſigne venit, clerus proceſsionaliter obuiam vadit ei extra portã, vbi Rex ex equo vel (quod magis conuenit) deſcendens in terra ſuper tapete ſtratum genuflexus oſculatur crucẽ, quæ per

Prælatum sibi porrigitur. Deinde sub baldachino ducitur vsque ad Ecclesiam ordine supradicto. Interim cantatur Responsorium.

Deinde cantantur hymni, vel alia cantica magis placentia. Cum Rex Ecclesiam intrat, Prælatus, accepto aspersorio, aspergit eum, deinde alios in genere, & procedunt vsque ad altare maius, coram quo Rex genuflectit super faldi-

storio

ſtorio ibidem parato, & orat. Prælatus vero aſcendit ad cornu Epiſtolæ altaris, vbi ſtans verſus ad orantem, detecto capite, dicit.

℣. Deus iudicium tuum Regi da.

℟. Et iuſtitiam tuã filio Regis.

℣. Saluum fac Regem noſtrũ Domine.

℟. Deus meus ſperantẽ in te.

℣. Mitte ei Domine auxilium de ſancto.

℟. Et de Sion tuere eum.

℣. Nihil proficiat inimicus in eo.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Fiat pax in virtute tua.

℟. Et abundantia in turribus tuis.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

DEus, cui omnis poteſtas, & dignitas famulatur, da huic famulo tuo Regi noſtro N. proſperum ſuæ dignitatis effectum, in qua te ſemper timeat, tibique iugiter placere contendat. Per Chriſtum Dominum noſtrum.

℟. Amen.

Deinde Prælatus, ſi ſit Epiſcopus, vel maior, accedit ad medium altaris, & ibi populo ſolemniter benedicit. Tum ſacris dimiſsis veſtibus, Regem vſque ad hoſpitiũ comitatur.

ORDO AD RECIPIENdum proceſsionaliter Principem magnæ potentiæ.

QVando Princeps magnæ potentiæ ad aliquam vrbem, aut inſigne oppidũ venit, clerus proceſsionaliter ei obuiam venit extra portam. Vbi Princeps ex equo, vel, quod magis conuenit, deſcendens in terra ſuper tapete ſtratum genuflexus oſculatur crucem, quæ per Prælatum ſibi porrigitur.

Deinde sub baldachino ducitur vsque ad Ecclesiam ordine supradicto. Interim cantatur Responsorium.

Deinde cantantur hymni, vel alia cantica magis placentia. Cum Princeps Ecclefiam intrat, Prælatus, accepto afperforio, afpergit eum, deinde alios in genere, & procedunt vfque ad altare maius, coram quo Princeps genuflectit fuper faldiftorio ibidem fibi parato, & orat. Prælatus vero afcendit ad cornu Epiftolæ altaris, vbi ftãs verfus ad orãtem, detecto capite, dicit.

℣. Saluum fac Principem noftrum Domine.

℟. Deus meus fperãtem in te.

℣. Mitte ei Domine auxilium de fancto.

℟. Et de Sion tuere eum.

℣. Nihil proficiat inimicus in eo.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Fiat pax in virtute tua.

℟. Et abundantia in turribus tuis.

℣. Domine exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobifcum.

℟. Et cum fpiritu tuo.

Oremus.

DEus, cui omnis poteftas, & dignitas famulatur, da huic famulo tuo Principi noftro N. profperum fuæ dignitatis effectum, in qua te femper timeat, tibique iugiter placere cõtendat. Per Chriftum Dominum noftrum.

℟. Amen.

Deinde Prælatus, fi fit Epifcopus, vel maior, accedit ad medium altaris, & ibi populo folemniter benedicit. Tum facris dimifsis veftibus, Principem vfque ad hofpitium comitatur.

ORDO AD RECIPIENdum procefsionaliter Imperatricem, vel Reginam.

QVando Imperatrix, vel Regina ad aliquã vrbẽ, aut infigne oppidum venit, clerus procef-

ſionaliter obuiam venit ei extra portam. Imperatrix, vel Regina ex equo, vel, quod magis conuenit, deſcendens in terra ſuper tapete ſtratum genuflexa oſculatur crucem, quæ per Prælatum ſibi porrigitur. Deinde ſub baldachino ducitur vſque ad Eccleſiam ordine conſueto. Interim cantatur Reſponſorium.

di-

di ſtis e am ple-
nam ca ri ta-
te, & di le cti-
o ne in
cu bi li bus, &
in hor tis a-
ro-
ma tum.
℣. I ſta eſt ſpeci o-
ſa, quæ aſcen-
dit de deſer to
de li ti js af-
fluens. Sicut
Glor i a. Sicut.

Dein

Deinde cantantur hymni, vel alia cantica magis placentia. Cum Imperatrix, vel Regina Ecclesiam intrat, Prælatus, accepto aspersorio, aspergit eã, deinde alios in genere, & procedunt vsque ad altare maius, coram quo Imperatrix, vel Regina genuflectit super faldistorio ibidem sibi parato, & orat. Prælatus vero ascendit ad cornu Epistolæ altaris, vbi stans versus ad orantem, detecto capite, dicit.

℣. Saluam fac ancillam tuam Domine.

℟. Deus meus sperãtem in te.

℣. Mitte ei Domine auxilium de sancto.

℟. Et de Sion tuere eam.

℣. Nihil proficiat inimicus in ea.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Fiat pax in virtute tua.

℟. Et abundantia in turribus tuis.

℣. Domine exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEus, cuius prouidentia in sui dispositione non fallitur, ineffabilem clementiam tuam supplices exoramus, vt sicut Esther Reginã Israeliticę plebis causa salutis ad Regis Assueri thalamum, regnique sui consortium transire fecisti, ita hanc famulam tuam Christianæ plebis salutis gratia ad gratiam tuam transire facias; vt tibi super omnia iugiter placere desideret, &, te inspirante, quæ tibi placita sunt, toto corde perficiat, & dextera tuæ potentiæ illam semper, hic, & vbique circumdet. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Deinde Prælatus, si sit Episcopus, vel maior, accedit ad medium altaris, & ibi solemniter populo benedicit. Tum sacris dimissis vestibus, Imperatricem, vel Reginam vsque ad hospitium comitatur.

ORDO AD RECIpiendũ processionaliter Principissam magnæ potentiæ.

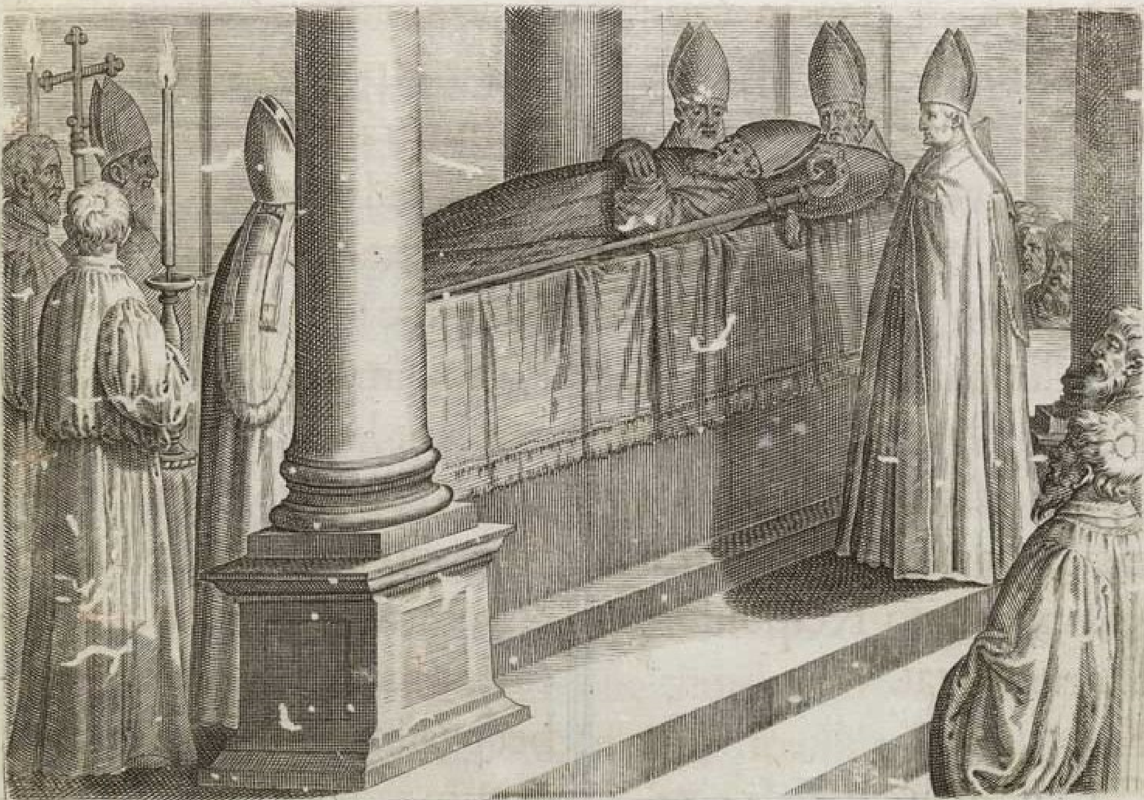
PRincipissa magnæ potẽtiæ recipitur processionaliter eo modo, & ordine, prout supra de Imperatrice, vel Regina dictum est, hoc solo excepto, quod loco orationis, Deus cuius prouidentia, &c. dicitur hæc sequens.

QVæsumus omnipotens Deus, vt hanc famulam tuam vbique sapientia tua doceat, & confortet, atque eam Ecclesia tua fidelem semper agnoscat. Per Christum &c.

DE OFFICIO, QVOD post Missam sollemnem pro defunctis agitur.

IN exequijs S. R. E. Cardinalis, seu Metropolitani, aut Episcopi proprij, seu Imperatoris, Regis, vel Ducis magni, aut Domini loci, finita Missa, ordinantur in loco, vbi absolutiones fieri debebunt, in capite loci, in medio, vnũ faldistorium pro illo, qui celebrauit, & in quatuor angulis quatuor scabella, videlicet, in quolibet angulo, vnum scabellũ. Subdiaconus accipit crucẽ processionalẽ, vnus Acolitus accipit thuribulũ cum igne, & nauiculam cum thure, & cochleari, alius Acolitus vas aquæ benedictæ cũ aspersorio, & duo alij Acoliti duo candelabra cum luminaribus ardentibus capiunt. Interim Prælatus, qui celebrauit, apud faldistorium prope altare deponit planetam, &, si placet, poterit deponere dalmaticã, & tunicellã, & accipit pluuiale nigrum, & mitram simplicẽ, & quatuor alij Prælati (si adsint) accedẽt ad sacristiam, vel alium locum conuenientem, & propinquum, vbi quilibet eorum accipit super rochetũ, vel si sit regularis, supra superpelliceum, amictum, stolam, pluuiale nigrum, & mitrã simplicem; si ea vti possunt, sin mi-

nus biretũ, & omnes sic parati accedunt apud Prælatũ celebrantem paratũ, cum quo vadũt ad castrũ doloris, seu feretrum, aut sepulturam, vel aliũ locum, in quo absolutiones fieri consueuerunt, hoc ordine. Præcedant duo Acoliti vnus cũ thuribulo, & nauicula incẽsi; alius cũ vase aquæ benedictæ, & aspersorio; tũ duo alij Acoliti cũ duobus alijs cãdelabris, & cãdelis accensis, in quorũ medio erit Subdiaconus qui in Missa cãtauit epistolã, paratus deferẽs crucẽ; post eũ duo iuniores Prælati, deinde duo seniores, & quilibet eorũ penes se habebit vnũ capellanũ superpelliceo indutũ, qui mitra sibi seruiat, & vnum scutiferum, qui cereum accẽsum portet; Vltimo loco incedet, Prælatus qui Missam celebrauit, ad sinistram habens Diaconum paratum, qui eum comitetur, & post eum capellani superpelliceis induti. Si vero non adsint quatuor Prælati, loco deficientium parantur digniores canonici Ecclesiæ, vel alij in dignitate constituti supra superpellicea pluuialibus nigris, & ordine supradicto procedunt ad locum absolutionis, vbi cum fuerint, locantur hoc ordine. Thuriferarius cum. Acolito deferente aquã benedictam firmant se in capite loci parte dextera. Acoliti vero ceroferarij, ac Subdiaconus cum cruce vadunt ad pedes loci, & Subdiaconus cum cruce collocabit se in medio eorum. Iunior Prælatus sedebit in scabello in angulo castri doloris ad pedem dexterum; alius post eũ in angulo ad humerũ sinistrum; tertius in angulo ad pedem sinistrũ; quartus, qui erit senior, in angulo ad humerũ dexterũ loci. Celebrans vero sedebit in faldistorio in capite loci in medio, ita vt crucem directo respiciat. Omnibus sic ordinatis, surget celebrãs detecto capite, omnibus similiter surgentibus, & incipiet in tono lectionis, absolute Orationem.

NOn intres in iudicium cũ seruo tuo, Domine, quoniam nullus apud te iustificabitur homo, nisi per te omniũ peccatorũ ei tribuatur remissio; non ergo eum tua, quæsumus, iudicialis sententia premat, quem tibi vera supplicatio fidei Christianæ commendat, sed gratia tua illi succurrente, mereatur euadere iudicium vltionis, qui dum viueret insignitus est signaculo sanctæ Trinitatis. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Qua finita omnes sedent coopertis capitibus, & Cantores incipiunt Responsorium.

Subuenite Sancti Dei, occurrite Angeli Domini suscipientes animam eius, Offerẽtes eã in conspectu Altissimi.

℣. Suscipiat te Christus, qui vocauit te, & in sinu Abrahæ Angeli deducant te, Offerentes eam. &c.

℣. Requiem æternam.

Offerentes eam. &c.

Tunc duo Acoliti cum thuribulo, & nauicula, & aqua benedicta, & aspersorio accedẽt ad

angulum dexterum capitis, vbi est dignior Prælatus, & se ad eius dexteram collocabũt. Incepto versiculo Requiem æternam &c. Acolitus dabit nauiculam Diacono, & ipse accedet cum thuribulo ante dictum digniorem Prælatum, qui ministrante Diacono nauiculã imponet thus in thuribulum; finito Responsorio, chorus cantat.

Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.

Et cum dicitur primum, Kyrie eleison, surgunt omnes de lectis capitibus, & vltimo Kyrie eleison dicto, prædictus dignior Prælatus dicit voce intelligibili.

Pater noster.

Quod secrete complet, & interim accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum mortuorum; circumcirca ambulans incipiens a sua parte dextera tertio aspergens quamlibet lecti partem Diacono a sinistris comitante, & fimbrias pluuialis subleuante, & dum trãsibit ante alios Prælatos, illos salutabit, & similiter cruci reuerentiam faciet transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cum aspersorio circumierit lectum, & ad locum suum redierit, ibidem ab eodẽ Diacono capiet thuribulum, & lectum similiter circumcirca thurificabit tertio in qualibet parte thuribulum ducens, & cum redierit post thurificationem ad locum suum ante scabellum stans intelligibili voce dicet versiculos.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.
℟. Sed libera nos a malo.
℣. A porta inferi.
℟. Erue Domine animã eius.
℣. Requiescat in pace.
℟. Amen.
℣. Domine exaudi orationẽ meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

Ore-

Oremus.

DEus, cui omnia viuunt, & cui non pereunt moriendo corpora nostra, sed mutantur in melius, te supplices deprecamur, vt suscipi iubeas animam famuli tui N per manus sanctorum Angelorum tuorum deducendam in sinu amici tui Abrahæ Patriarchæ, resuscitandamque in nouissimo iudicij magni die; & quidquid vitiorum, diabolo fallẽte, contraxit, tu pius, & misericors abluas indulgendo. Per Christum Dominum nostrũ.

℟. Amen.

Qua finita omnes sedent cum mitra, & chorus cantat Responsorium.

Qui Lazarum resuscitasti a monumento fætidum, Tu eis, Domine, dona requiem, & locum indulgentiæ.

℣. Qui venturus es iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem. Tu eis.

℣. Requiẽ æternam. Tu eis.

Tunc duo Acoliti cum thuribulo, & nauicula, & aqua benedicta, & aspersorio accedẽt ad secundũ digniorẽ Prælatũ sedentẽ in angulo ad sinistrũ pedẽ, & se ad eius dexterã collocabũt. Incepto versiculo Requiẽ æternam &c. Acolitus dabit nauiculam Diacono, & ipse accedet cum thuribulo ante dictum secundum digniorem Prælatũ, qui ministrante Diacono nauiculã, imponet thus in thuribulum; finito Responsorio, chorus cantat.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Et dum dicitur primum Kyrie eleison, surgunt omnes detectis capitibus, & vltimo Kyrie eleison dicto, prædictus secundus dignior Prælatus dicit voce intelligibili.

Pater noster.

Quod secrete complet, & interim accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum, circum circa ambulãs incipiens a sua parte dextera, tertio aspergens quamlibet le-

cti partem Diacono a sinistris comitante, & fimbrias pluuialis subleuante, & dum transibit ante alios Prælatos, illos salutabit, & similiter cruci reuerentiam faciet, transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cum aspersorio circumierit lectũ, & ad locum suum redierit ibidem ab eodem Diacono capiet thuribulum, & lectum similiter circum circa thurificabit tertio in qualibet parte thuribulum ducens, & cum redierit post thurificationem ad locum suum, ante scabellum stans, intelligibili voce dicet versiculos.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos a malo.

℣. A porta inferi.

℟. Erue Domine animã eius.

℣. Requiescat in pace.

℟. Amen.

℣. Domine exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

FAc, quæsumus Domine, hanc cum seruo tuo N. defuncto misericordiam, vt factorum suorum in pęnis nõ recipiat vicem, qui tuã in votis tenuit voluntatem; vt sicut hic eum vera fides iunxit fidelium turmis, ita eum illic tua miseratio societ choris Angelicis. Per Christum Dominũ nostrum. ℟. Amen.

Qua finita, omnes similiter sedent cum mitra, & chorus cantat Responsorium.

Domine quando veneris iudicare terram, vbi me abscondã a vultu iræ tuæ? Quia peccaui nimis in vita mea.

℣. Commissa mea paueo, & ante te erubesco: dum veneris iudicare, noli me condemnare. Quia peccaui.

℣. Requiem æternam. Quia peccaui.

Tunc duo Acoliti cum thuribulo, & nauicula, & aqua benedicta, & aspersorio accedẽt ad tertium digniorem Prælatum

sedentẽ in angulo ad sinistrũ humerũ, & se ad eius dexterã collocabũt. Incepto versiculo Requiem æternã &c. Acolitus dabit nauiculã Diacono, & ipse accedet cum thuribulo ante dictum tertium digniorem Prælatum qui ministrãte Diacono nauiculã imponet thus in thuribulũ; finito Responsorio, chorus cantat.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Et cum dicitur primum, Kyrie eleison, surgunt omnes detectis capitibus, & vltimo Kyrie eleison dicto, prædictus tertius dignior Prælatus dicit voce intelligibili.

Pater noster.

Quod secrete complet, & interim accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi aspergit sepulturam, seu lectum, circum circa ambulans incipiens a sua parte dextera tertio aspergens quamlibet lecti partem Diacono a sinistris comitante, & fimbrias pluuialis subleuante, & dum trãsibit ante alios Prælatos illos salutabit, & similiter cruci reuerentiam faciet, transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cum aspersorio circumierit lectum, & ad locum suum redierit ibidem ab eodẽ Diacono capiet thuribulum, & lectum similiter circum circa thurificabit tertio in qualibet parte thuribulum ducens, & cum redierit post thurificationem ad locum suum ante scabellum stans intelligibili voce dicet versiculos.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℞. Sed libera nos a malo.

℣. A porta inferi.

℞. Erue Domine animam eius.

℣. Requiescat in pace.

℞. Amen.

℣. Domine exaudi orationẽ meam.

℞. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

INclina, Domine, aurem tuam ad preces nostras, quibus misericordiam tuam supplices deprecamur, vt animã famuli tui N. quam de hoc sæculo migrare iussisti, in pacis, ac lucis regione constituas, & Sanctorum tuorum iubeas esse consortem. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Qua finita omnes similiter sedent cum mitra, & chorus cãtat Responsorium.

Ne recorderis peccata mea Domine. Dum veneris iudicare sæculum per ignem.

℣. Dirige Domine Deus meus in conspectu tuo viam meam. Dum veneris.

℣. Requiem æternam. Dum veneris.

Tunc duo Acoliti cũ thuribulo, & nauicula, & aqua benedicta, & aspersorio accedent ad quartũ, & iuniorẽ Prælatũ sedentẽ in angulo ad dexterũ pedẽ, & se ad eius dexterã collocabunt. Incepto versiculo Requiẽ æternã &c. Acolitus dabit nauiculam Diacono, & ipse accedet cum thuribulo ante dictum digniorem Prælatum, qui ministrante Diacono, nauiculã, imponet thus in thuribulum; finito Responsorio, chorus cantat.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Et cum dicitur primum, Kyrie eleison, surgunt omnes detectis capitibus, & vltimo Kyrie eleison dicto, prædictus quartus Prælatus dicit voce intelligibili.

Pater noster.

Quod secrete complet, & interim accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum; circumcirca ambulãs, incipiens a sua parte dextera, tertio aspergẽs quamlibet lecti partem, Diacono a sinistris comitante, & fimbrias pluuialis subleuante, & dum transibit ante alios Prælatos, illos salutabit, & similiter cruci reueren-

tiam faciet transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cum aspersorio circumierit lectū, & ad locum suum redierit, ibidem ab eodem Diacono capiet thuribulum, & lectum similiter circumcirca thurificabit tertio in qualibet parte thuribulum ducens, & cum redierit post thurificationem ad locum suum, ante scabellum stans intelligibili voce dicet versiculos.

Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos a malo.

℣. A porta inferi

℟. Erue Domine animam eius.

℣. Requiescat in pace.

℟. Amen.

℣. Domine exaudi orationē meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Absolue, quæsumus, Domine animam famuli tui N. ab omni vinculo delictorum, vt in resurrectionis gloria inter Sanctos, & Electos tuos resuscitatus respiret. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Qua finita omnes similiter sedent cum mitra, & chorus cātat Responsorium.

Libera me, Domine, de morte æterna in die illa tremenda. Quando cæli mouēdi sunt & terra. Dum veneris iudicare sæculum per ignem.

℣. Tremens factus sum ego, & timeo, dum discussio venerit, atque ventura ira. Quando cæli.

℣. Dies illa, dies iræ, calamitatis, & miseriæ, dies magna, & amara valde. Dum veneris.

℣. Requiem æternam. Libera me Domine.

Tunc duo Acoliti cum thuribulo, & nauicula, & aqua benedicta, & aspersorio accedent ad dexterum Prælati qui Missam celebrauit.

350

In-

Incepto versiculo Requiem æternam &c. Acolitus dabit nauiculam Diacono, & ipse accedet cum thuribulo ante dictum Prælatum, qui ministrante Diacono nauiculam, imponet thus in thuribulũ; finito Respõsorio, chorus cãtat.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Et cum dicitur primum Kyrie eleison, surgunt omnes detectis capitibus, & vltimo Kyrie eleison dicto, prædictus Prælatus dicit voce intelligibili.

Pater noster.

Quod secrete complet. & interim accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum; circumcirca ambulans, incipiens a sua parte dextera, tertio aspergens quamlibet lecti partem, Diacono a sinistris comitante, & fimbrias pluuialis subleuante, & dum trãsibit ante alios Prælatos, illos salutabit, & similiter cruci reuerentiam faciet transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cum aspersorio circumierit lectum, & ad locum suum redierit, ibidem ab eodẽ Diacono capiet thuribulum, & lectum similiter circum circa thurificabit tertio in qualibet parte thuribulum ducens, & cum redierit post thurificationem ad locum suum, ante faldistorium stans intelligibili voce dicet versiculos.

Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos a malo.

℣. A porta inferi.

℟. Erue Domine animam eius.

℣. Requiescat in pace.

℟. Amen.

℣. Domine exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

ABsolue, quæsumus, Domine, animam famuli tui N.

vt defunctus ſæculo tibi viuat, & quæ per fragilitatem carnis humana conuerſatione commiſit, tu venia miſericordiſsimæ pietatis abſterge. Per Chriſtum Dominum noſtrum.

℟. Amen.

Deinde dicit idem Pontifex.

℣. Requiem æternam dona eis Domine.

℟. Et lux perpetua luceat eis.

Tum duo ex cantoribus dicũt alta voce.

Requieſcant in pace.

℟. Amen.

Quo dicto Prælati ipſi, qui mitris vtuntur, illas recipiunt, & omnes eo ordine, quo venerunt, reuertũtur ad ſacriſtiam, vel alium locũ idoneum, vbi deponunt ſacras veſtes, & ad propria quiſque reuertitur.

Abſolutiones iſtas quatuor, ſeu quinque non ſemper in omnibus exequijs fieri conuenit, ſed tantum in primis exequijs, quæ fieri ſolent poſt obitum.

In exequijs vero anniuerſarijs non debent fieri huiuſmodi quatuor abſolutiones, ſed vna tantũ per Prælatum celebrantẽ, poſt Miſſam, vel ſi adeſſet caſtrũ doloris, vel alius locus, quo eundum eſſet ad abſoluendum. Celebrãs ſolus paratus, vt ſupra, præcedente cruce cum omnibus miniſtris ſuperius narratis. & ſequentibus cum ſuis capellanis accedet ad caſtrum doloris, & ibidem diſpoſitis miniſtris, vt ſupra dictum eſt, ſtans ante ſuum faldiſtorium in capite lecti dicit Orationem. Non intres in iudicium cum ſeruo tuo, &c.

In tono prædicto; qua finita ſedet, & chorus cantat Reſponſorium. Libera me Domine, &c. & Kyrie eleiſon. vt ſupra.

Prælatus vero imponit incenſum, ac aſpergit, & incenſat lectum ordine, quo ſupradictũ eſt, & demum dicit vnam ex quinque præfatis orationibus, quam maluerit, & in fine dicto Reſponſorio Requiem æternam &c. ordine, quo venit, reuertitur ad ſacriſtiam, vel aliũ

locum deputatum, & ibidem depositis paramentis, recedit ad propria. Quod similiter seruari poterit etiam in primis exequijs, vbi commode quatuor Prælati, qui post Missam, vt supra dictum est, absoluant, haberi non poterunt.

DE SCRVTINIO SEROtino, quo antiqui vtebantur antequam Electus in Episcopum consecraretur.

SCrutinij serotini ordo hic erat. Sabbato ante Dominicam ad consecrandum illum statutam hora vespertina Metropolitanus residebat super faldistorium in atrio Ecclesiæ, vel in alio solito, vel quo maluerat, loco paratũ. Et suffraganei Episcopi duo ad minus ad hoc specialiter conuocati a dexteris, & sinistris eius super faldistoria similiter residebant, parati supra rochetum, vel si essent regulares, supra superpelliceum, amictu, alba, cingulo, stola, pluuiali, coloris tempori conuenientis, mitra, baculum pastoralem in sinistra, & libros Pontificales ante se tenentes.

Tunc Archipresbyter, vel Archidiaconus Ecclesiæ, ad quam in crastino consecrandus erat Electus, vel alius iuxta morem Ecclesiæ, paratus amictu, alba, cingulo, & pluuiali, vel casula, si moris erat, deductus medius inter duos canonicos eiusdem Ecclesiæ veniebat coram Metropolitano, & flexis a remoto genibus, a Metropolitano benedictionem petebat, dicens in tono lectionis.

Iube Domne benedicere.

Respondebat Metropolitanus sedens eodem tono, voce minori.

Nos regat, & saluet cælestis conditor aulæ.

Deinde idem Archipresbyter, vel Archidiaconus appropinquabat se paululum, iterũ genuflectens benedictionem

ſimili modo petebat dicens.

I ube Domne benedicere.

Et Metropolitanus reſpondebat.

N os Dominus ſemper cuſtodiat, atque gubernet.

Tertio propinquius Metropolitano genuflexus coram illo tertiam benedictionẽ petebat, dicens.

I ube Domne benedicere.

Reſpondebat Metropolitanus.

G audia cælorum det nobis rector eorum.

Benedictione itaque completa, interrogabat eum Metropolitanus coram ſe genuflexum.

F ili mi, quid poſtulas?

Reſpõdebat Archidiaconus.

V t Deus, & Dominus noſter concedat nobis paſtorem.

Interrogatio.

E ſt de veſtra Eccleſia, vel de alia?

Reſpondebat.

D e noſtra.

Interrogatio.

Q uid vobis cõplacuit in illo?

Reſpondebat.

M odeſtia, humilitas, patientia, & cæteræ virtutes.

Interrogatio.

H abetis decretum?

Reſpondebat.

H abemus.

Metropolitanus dicebat.

L egatur.

Tunc proferebatur, & legebatur decretum, hoc modo.

R Euerendiſsimo in Chriſto patri Domino N. Metropolicæ ſedis dignitate conſpicuo. Capitulum N. Eccleſiæ totius deuotionis famulatum. Credimus non latere veſtram celſitudinem, quod noſtra Eccleſia ſuo ſit viduata paſtore. Qua ſiquidem ſolatio proprij deſtituta rectoris, ne grex Dominicus perfidorum luporũ morſibus pateret, & ne improbi fieret præda raptoris, communi voto, atque conſenſu elegimus nobis in Pontificem. N Presbyterum noſtræ Eccleſiæ, vel N. Eccleſiæ. ſi non ſit de ipſa. Virum vtique prudentem, hoſpita-

lē, moribus ornatum, castum, sobriū, & mansuetum, Deo, & hominibus per omnia placentem, quem ad celsitudinis vestræ dignitatem deducere curauimus vnanimiter postulantes, & obsecrantes a vestra reuerendissima paternitate nobis illum Pontificem ordinari; quatenus, auctore Domino, nobis velut idoneus pastor præesse valeat, & prodesse, nosque sub eius sacro regimine Domino semper militare cōdigne possimus. Vt autē omnium nostrum vota in hanc electionem conuenire noscatis, huic canonico decreto propriis manibus roborando nos subscripsimus.

Et quilibet scribēs dicebat sic.

Ego N. scripsi, & subscripsi. & sic de alijs. Lecto decreto, prosequebatur Metropolitanus, & dicebat.

Videte, ne aliquam promissionem vobis fecerit, quia simoniacum, & contra canones est.

Respondebat

Absit.

Et Metropolitanus dicebat.

Ducatur.

Tunc Archidiaconus, vel Archipresbyter, exhibito dicto decreto ipsi Metropolitano, reuertebatur cum canonicis sicut venerant ad vestiarium, & ibi deponebant vestes. Accensis autem cereis, Electus adhuc ieiunus pluuiali albi coloris, supra superpelliceũ paratus ducebatur processionaliter corã Metropolitano præcedẽtibus eum canonicis Ecclesiæ, ad quam erat Electus, Archidiacono, & Archipresbytero Ecclesiæ Metropolitanæ hinc, & inde ipsum deducentibus, qui stans conuenienter remotus a Metropolitano, flexis genibus, petebat intelligibili voce benedictionem, dicens.

IVbe Domne benedicere.

Metropolitanus sedens, in eodem tono voce minori dicebat.

Lux de luce Patris sancto vos lumine lustret.

Deinde surgens, & procedens paululum, iterum genua flectebat, dicens.

Iube Domne benedicere.

Metropolitanus respõdebat.

Protegat, & saluet nos Christus conditor orbis.

Rursum surgens adhuc paululum appropinquans, & genuflectens, dicebat tertio.

Iube Domne benedicere.

Metropolitanus respondebat.

Sedibus a superis veniat benedictio nobis. ℟. Amen.

Tunc interrogabat eum corã se genuflexũ Metropolitanus.

Fili mi, quid postulas?

Respondebat Electus.

Reuerendissime pater, confratres mei elegerunt me (licet indignum) sibi esse pastorem.

Interrogatio.

Quo honore fungeris?

Respondebat.

Presbyteratus, vel talis.

Interrogatio.

Quot annos habes in Presbyteratu?

Respondebat.

Decem. vel tot.

Si vero forsan ipsa die, vel infra breue tempus fuerat ab eo in Presbyterum ordinatus, respondebat.

T u ſcis Domine.

Interrogatio.

H abuiſti coniugium?

Reſpondebat.

M inime.

Si forte habuerat, & per ipſum Conſecratorem eius electio examinata, & confirmata fuerat, tunc reſpondebat.

T u ſcis Domine.

Interrogatio.

Diſpoſuiſti domui tuæ?

℟. D iſpoſui.

Interrogatio.

Q ui libri leguntur in Eccleſia tua?

℟. P entateuchus, Prophetæ, Euangelium, Epiſtolæ Pauli, Apocalypſis, & reliqui.

Interrogatio.

N oſti Canones?

℟. Doce me Domine.

V Ide cum ordinationes feceris, certis temporibus facias, ieiunio primi, quarti, ſeptimi, & decimi menſis. Bigamos, ſiue ſpurios aut curiales, aut de ſeruili conditione ad ſacros Ordines nõ promoueas. A ſimoniaca vero hæreſi te omnino cuſtodias. Dabitur tamen tibi edictum de ſcrinio noſtro, qualiter debeas conuerſari. Vide autem, ne aliquã promiſsionem propterea feceris, quia ſimoniacum, & cõtra canones eſt.

℟. A bſit.

Metropolitanus dicebat.

T u videris. Quia ergo omniũ in te vota conueniunt, hodie abſtinebis, & cras, Deo annuente, conſecraberis.

℟. P ræcepiſti Domine.

Sed ſi expediebat, Metropolitanus diſpenſabat cum illo, vt comederet, & deputabat ei aliquem diſcretum de ſua Eccleſia confeſſorem, cui conſecrandus peccata ſua confitebatur, & mox conſecrando ad terram proſtrato, Metropolitanus ſedens cum mitra incipiebat, ſchola proſequente Antiphonam.

C õfirma hoc De us, quod

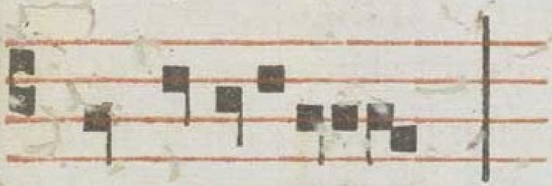
ope-

o peratus es in nobis,

a templo ſancto tu o,

quod eſt in Ieruſalem.

E v o v a e.

Pſalmus.

EXurgat Deus, & diſsipentur inimici eius: & fugiant qui oderunt eum a facie eius. Totus dicebatur cum Gloria Patri, &c. Deinde repetabatur Antiphona. Qua dicta, Metropolitanus, depoſita mitra, ſurgebat, & ſtans verſus ad cõſecrandum proſtratum dicebat.

℣. Saluum fac ſeruum tuum Domine.

℟. Deus meus ſperantẽ in te.

℣. Eſto ei Domine turris fortitudinis.

℟. A facie inimici.

℣. Nihil proficiat inimicus in eo.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Domine exaudi orationẽ meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiſcum.

℟. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

OMnipotens ſempiterne Deus, miſerere huic famulo tuo N. & dirige eum ſecundum tuam clementiam in viã ſalutis æternæ, vt, te donante, tibi placita cupiat, & tota virtute perficiat.

ACtiones noſtras, quæſumus Domine, aſpirando præueni, & adiuuando proſequere, vt cuncta noſtra oratio, & operatio a te ſemper incipiat, & per te cepta finiatur. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

354

Deinde Metropolitanus detecto capite crucem ante ſe habens benedicebat populo, dicens.

Sit nomen Domini &c.

Qua data, ſinguli ad propria reuertebantur.

Die dominica, qua conſecratio fieri debebat, parabãtur Ecclesia, & capellæ, credentia, paramenta, & omnia alia ſupra in principio conſecrationis Electi poſita. Deinde veniebant Metropolitanus, Electus, & Epiſcopi aſsiſtentes ad Eccleſiã, & in capellis ſuis ſe induebant, vt ſupra, quibus paratis, & Metropolitano in faldiſtorio ante altare ſedente, adducebatur Electus medius inter aſsiſtentes Epiſcopos, & facta reuerentia Metropolitano, ſenior aſsiſtentium Epiſcoporũ ſtans, depoſita mitra, dicebat.

REuerendiſsime Pater, poſtulat ſancta mater Eccleſia Catholica, vt hunc præſentem Presbyterũ ad onus Epiſcopatus ſubleuetis.

Metropolitanus dicebat.

Scitis illum eſſe dignum?

Reſpondebat Epiſcopus.

Quantum humana fragilitas noſſe ſinit, & ſcimus, & credimus illum dignum eſſe.

Metropolitanus reſpõdebat.

Deo gratias.

Tunc omnibus ſedentibus, vt ſupra dictum eſt, Metropolitanus intelligibili voce, & aſsiſtentes Epiſcopi ſubmiſſa voce faciebant examinationem ſupraſcriptam, videlicet.

Antiqua ſanctorũ. &c. & omnia alia ſuo ordine, prout ſupra ſunt ordinata, vſque ad finem examinis. Quo completo, & manu Metropolitani per Electum oſculata, idem Electus ante Metropolitanum genuflexus, ante ſe habens cedulam ſcriptam iurabat, & præſtabat fidelitatis debitæ ſolitum iuramentum Metropolitano in hunc modum.

EGo N. Eccleſiæ N. vocatus Epiſcopus, promitto in conſpectu omnipotentis Dei, atq. totius Eccleſiæ, quod ab hac hora in antea fidelis, &

obediens ero perpetuo more prædeceſſorũ meorum beato N. ſanctæq. Eccleſiæ N. nominãdo Eccleſiã Metropolitanã, & vobis domino meo N. Dei gratia eiuſdem Eccleſiæ Archiepiſcopo, veſtriſq. ſucceſſoribus canonice intrantibus, prout eſt a ſanctis Patribus inſtitutum, & Eccleſiaſtica, ac Romanorum Pontificum cõmendat auctoritas. Non ero in conſilio, aut conſenſu, vel in facto, vt vitam perdatis, aut membrum, aut capiamini mala captione. Conſilium, quod mihi per vos, aut per litteras, vel per nũtium credituri eſtis, ad damnum veſtrũ, me ſciente, nulli pandam. Vocatus ad ſynodum veniam, niſi præpeditus fuero canonica præpeditione. Vos quoque, & nuntios veſtros, ac Eccleſiæ N. nominãdo Eccleſiã Metropolitanã, quos certos eſſe cognouero, in eundo, ſtando, & redeũdo, honorifice tractabo, & in ſuis neceſsitatibus adiuuabo; poſſeſsiones vero ad menſam mei Epiſcopatus pertinentes non vendam, neque donabo, neq. de nouo infeudabo, vel aliquo modo contra ius, vel conſuetudinem Eccleſiæ meæ alienabo; vobis, vel veſtris ſucceſſoribus inconſultis.

Deinde librum Euangeliorũ, quem Metropolitanus coram eo apertum ſuper genibus tenebat, Electus ambabus manibus ſupra, ſcripturam tangebat, dicens.

Sic me Deus adiuuet, & hæc ſancta Dei Euangelia.

Quo facto, ſigillum ſuum literæ iuramenti huiuſmodi pro maiori illius robore appendebat, ſeu appendi faciebat, & eã Metropolitano tradebat.

Tunc depoſita mitra, ſurgebat Metropolitanus, & faciebat Confeſsionem, & procedebatur in omnibus, & per omnia, prout ſupra ordinatũ eſt vſq. Ad multos annos. incluſiue.

Quo per Conſecratum dicto, Metropolitanus tradebat cõſecrato edictum ſcriptum huiuſmodi tenoris.

Dilecto nobis fratri, & coepiscopo N. salutẽ in Domino sempiternam. Quoniã, vt credimus, diuino te nutu vocante, capitulum N. Ecclesiæ vnanimiter elegerunt rectorem, & ad nos vsque perducẽtes petierunt Episcopum consecrari. Et ideo auxiliante Domino, testimonium illis reddentibus est conscientia tua, ob vtilitatem ipsius Ecclesiæ, per manus nostræ impositionem te Episcopũ consecrauimus. A modo frater charissime, scias te maximum põdus suscepisse laboris, quod est sarcina regiminis animarum, & commodis seruire multorum, omniumque fieri minimum, atque ministrum, & pro credito tibi talento in die examinis, & iudicij rationem redditurũ. Nam si Saluator noster dicit. Non veni ministrari, sed ministrare, & animam suam posuit pro ouibus suis, quanto magis nos inutiles serui summi patrisfamilias debemus maximo cum sudore incumbere, oues Dominicas a summo nobis pastore cõsignatas ad ouile Do-

minicum,

minicum, ſuffragante diuina gratia, abſque morbo, vel macula perducere? Exhortamur ergo dilectionem tuam, vt fidem, quam in exordio tuæ cõſecrationis breuiter, lucideque digeſsimus, illibatam, & inuiolabiliter cuſtodias; quia fides omnium virtutum fundamentum eſt. Scimus quod ab infantia ſacris es litteris eruditus, & canonicis inſtitutis edoctus; attamen breuiter ad te nobis dirigendus eſt ſermo. Ordinationes ergo cum feceris ſecundum canones, atque Apoſtolicam Eccleſiam aptis temporibus fac, id eſt, menſis primi, quarti, ſeptimi, & decimi. Vide, vt manus cito nemini imponas, neque communices peccatis alienis; bigamos, vel curiales, aut ſeruum cuiuſlibet ad ſacrum Ordinem nequaquã promoueas, nec neophitum, ne ſecundum Apoſtoli ſententiam in ſuperbiam elatus, in iudicium incidat diaboli: ſed eos in ſacroſancta Eccleſia ordinare ſtude, qui ætatem habeant maturitatis, & apud Deum, & homines fideliter vixerint, & deinceps viuere ſtudeant. Et hoc cauendum eſt tibi, & quaſi venenum peſtiferum reijciendum, ne auaritia ſurripiat cor tuum; vt per quodlibet munus acceptũ manus impoſitionẽ alicui tribuas, & in ſimoniacã hæreſim, quã Saluator noſter omnimode deteſtatur, in præceps ruas. Mẽto quia gratis accepiſti, gratis & da; ſecundum enim Vatis eloquium, qui proicit auaritiam, & excutit manus ſuas ab omni munere, iſte in excelſis habitabit, munimenta ſaxorum ſublimitas eius, panis ei datus eſt, aquæ eius fideles ſunt. Regem in decore videbunt oculi eius. Temetipſum mit[illegible], caſtumque cuſtodias. In habitaculum tuum aut raro, aut numquam mulieri ſit ingreſſus. Omnes puellas, & virgines Chriſti aut æquanimiter ignora, aut æquanimiter dilige, nec de præterita caſtitate confidas, quia neque Sanſone

fortior, nec Dauid ſanctior, nec Salomone poteris eſſe ſapientior. Quando autem ob animarum lucrum viſitationis cauſa in collegium, vel infra ſæpta ingreſſus fueris ancillarum Dei, non ſolus introeas ſed tales tecum adhibe ſocios de quorũ contubernio non diffameris: quia oportet Epiſcopum irreprehenſibilem eſſe, & teſtimonium habere bonũ ad omnes; vt nequis ex eo ſcãdalum ſumat; ſcandalizanti enim vnum de puſillis ſcimus quanta animaduerſio a Domino comparetur. Prædicationi inſta; verbum Dei plebi tibi commiſſæ affluenter, & melliflue, ac diſtincte, inquantum rore cœleſti perfuſus fueris, prædicare non deſinas. Scripturas diuinas ſæpius lege, immo (ſi poteſt fieri) lectio ſancta in manibus tuis maximeq. in pectore tuo ſemper inhereat, ipſam vero lectionẽ oratio interrumpat; ad inſtar nãque ſpeculi anima tua in ipſam ſedulo reſpiciat; vt vel quæ incorrecta ſunt corrigat, vel, quæ pulchra ſunt, amplius exornet. Diſce quod ſapienter doceas, amplectens eum, qui ſecundum doctrinam eſt, fidelem ſermonem; vt poſsis exhortari in doctrina ſana, & eos, qui cõtradicunt arguere. Permane in his, quæ didiciſti, & credita ſunt tibi eloquia diuinæ diſpenſationis. Paratus ſemper eſto ad ſatisfactionẽ. Nec confundant opera tua ſermonem tuum, ne cum in Eccleſia tua loqueris, tacitus quilibet reſpondeat. Cur ergo ipſe non facis, quod iubes? Recognoſce magiſter, qui turgidum vẽtrem ferre videris, quomodo mihi de ieiuniis prædicas. Furta, atque periuria poſſunt etiã deteſtari latrones, & auaritiam cupidi. Vita igitur tua irreprehenſibilis fiat, in ipſa filij tui regulam ſumant, in ipſa quidquid in ipſis minus correctum fuerit corrigent, ex ipſa videãt, quod diligant, cernant, quod imitari feſtinent; vt ad exemplum tuum omnes fideli ſtu-

dio viuere compellātur. Sit erga ſubiectos tuos ſolicitudo laudabilis. Exhibeatur cū manſuetudine diſciplina, cum diſcretione correctio. Iram benignitas mitiget, benignitatem zelus exacuat, ita & alterum ex altero condiatur; vt nec immoderata vltio vltra, quam oportet, affligat, neque iterum frangat rectorem remiſsio diſsiplinæ. Itaque boni te dulcem, praui aſperum ſentiant correptorem; in qua videlicet correptione hunc eſſe ordinem noueris obſeruandum, vt perſonas diligas, & vitia perſequeris; ne, ſi aliter agere fortaſſe volueris, tranſeat in crudelitatem correctio, & perdas per irremiſsā iram, quos emendare per diſcretionem debueras. Sic enim vulnera conuenit te abſcindere, vt non facias vlcerari, quod ſanum eſſe videtur; neque ſi plus, quam res exegerit, ferrū incíſionis impreſſeris, noceas, cui prodeſſe feſtinas. Nec dicimus, vt in te deligentibus nō te oſtendas vltorem, & vitia nutrire permittas, ſed hortamur, vt in iudicio ſemper miſericordia miſceatur, vt poſsis cum Propheta fiducialiter dicere: Miſericordiam, & iudicium cantabo tibi Domine. Sit in te paſtoris pietas, amabiliſq. dulcedo, & ſecundum canonicas regulas ſeuera diſtrictio, videlicet, vt innocenter viuentes leniter foueas, & inquietos, perfidoſq feriendo a prauitate cōpeſcas. Nullius faciem in iudicio aſpicias, vt nec diuitem potētia ſua apud te extollere poſſit, nec pauperem propter paupertatem, humilitatemq. ipſius, exaſperatio tua de re, quā ſuggerat, humiliorem reddat. Subſtantiam Eccleſiæ, quam ad diſpenſandū ſuſcipis fideliter, ac diſcrete eroga, ne diſſimules. Scias te alienum eſſe diſpenſatorem, vt in te Dominicum impleatur eloquium dicens: Fidelis ſeruus, & prudēs, quem conſtituit Dominus ſuper familiam ſuam, vt det illis eſcam in tempore. Hoſpitalitatem ſectare. Miſericordem,

prout

prout vires ſuppetunt, pauperibus te exhibe; quia qui obturat aurem ad clamorem eorũ, vt non exaudiat, ipſe clamabit, & non exaudietur. Viduæ, orphani, pupilliq. te benigniſsimum paſtorem, ac tutorem ſe habere gaudeant. Oppreſsis defenſio tua ſubueniat. Illis autem, qui opprimũt, vigor tuus efficaciter contradicat. Et ita cuncta, Deo adiuuante, præmunias, vt lupus ſæuiẽs, ſequacesve illius adhuc in carne vitam agentes huc, illucque debacchantes, & animas innocẽtium laniare cupientes in ouile Dominicum ingrediẽdi ad perdendas animas locum non habeant. Nullus te fauor extollat, nulla aduerſitas atterat. id est, vt nec in proſperis cor tuũ eleuetur, nec in aduerſis in aliquo deijciatur; ſed omnia, & in omnibus caute, & cum diſcretione agere te volumus, vt abſque reprehenſione ab omnibus viuere comproberis. Sancta Trinitas fraternitatem tuã ſua protectione incolumẽ cuſtodiat, vt dum tali moderamine in Deo noſtro onus, quod ſuſcepiſti, peregeris, in die æternæ retributionis, eo dicente, audire merearis. Euge ſerue bone, & fidelis, quia ſuper pauca fuiſti fidelis, ſupra multa te conſtituam, intra in gaudium Domini tui. Quod ipſe tibi præſtare dignetur, qui cum Patre, & Spiritu ſancto viuit, & regnat Deus in ſæcula ſæculorum. Amen.

Quo tradito, ibunt omnes, quilibet ad locum ſuum ad ſe exuendum.

DE BARBA TONdenda.

QVando primo clericis barbæ tondentur, dici debet, Pontifice ſedente cum mitra, Antiphona.

Sicut ros hermon, qui deſcendit in monte Sion: ſic deſcendat ſuper te Dei benedictio.

Pſalmus.

ECce quam bonũ, & quam iucundum: habitare fratres in vnum.

Sicut vnguentum in capite: quod descendit in barbam, barbam Aaron.

Quod descendit in oram vestimẽti eius: sicut ros Hermon, qui descendit in mõtem Sion.

Quoniam illic mandauit Dominus benedictionem: & vitã vsque in sæculum.

Gloria Patri, & Filio & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio & nũc, & semper; & in sæcula sæculorum. Amen.

Repetitur tota Antiphona. Sicut ros. &c. Qua finita, Pontifex, deposita mitra, surgit, & stans versus ad illum dicit.

Oremus.

Deus, cuius prouidentia omnis creatura crementis adulta congaudet, præces nostras super hunc famulum tuũ iuuenilis ætatis decore lætantem, & primis auspicijs attondendum exaudi, vt in omnibus protectionis tuæ munitus auxilio, æuoque largitore prouectus, cælestem bene ✠ dictionem accipiat, & præsentis vitæ præsidijs gaudeat, & futuræ, Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℞. Amen.

DE OFFICIO Psalmistatus.

Psalmista, id est, Cantor potest sola iussione Presbyteri officium suscipere cantandi, dicẽte sibi Presbytero.

Vide, vt, quod ore cantas, corde credas, & quod corde credis, operibus comprobes.

Et si Episcopus clericum ordinans hæc faciat, benefacit.

Si officium Psalmistatus collatum esset suo degradando, post degradationem a prima tonsura, si velit Pontifex dicit.

Quod ore cantasti, corde non credidisti, nec opere impleuisti; ideo cantandi officium in Ecclesia Dei ad te amouemus.

PONTIFICALIS ROMANI FINIS.

358

ROMAE

Apud Iacobum Lunam Impensis Leonardi Parasoli, & Sociorum. M D XCV.

EX AVCTORITATE SVPERIORVM

ROMAE

Apud Iacobum Lunam Impenſis Leonardi Paraſoli,
& Sociorum. M D XCV.

EX AVCTORITATE SVPERIORVM

N O M I N A
CONGREGATIONIS

ANNO M

P. IGNATIUS VICECOMES VICARIUS G

PP. ASSI[illegible]TENTES, & PROVINCIALES.		Æta	Tempus Professionis.		
P. Petrus Flouret V. Prov.	T[illegible]losanæ	74	15.	Aug.	1710
P. Ignatius Da Silveira Assist.	Lusitaniæ	[illegible]3	[illegible].	Feb.	1712
P. Antonius Valoris Prov.	Lugdunensis	70	15	Aug	1714
P. Joannes Lavaud Prov.	Franciæ	69	1[illegible].	Aug.	1715
P. Petrus De Cespedes Assist.	Hispaniæ	69	2.	Feb.	1716
P. Leonardus Tschidere[illegible] Assist.	Germaniæ	68	2.	Feb.	1717
P. Jo: Antonius Estañan Pr[illegible]v.	Castellanæ	67	15.	Aug.	1717
P. Jo: Joseph Sotgia Prov.	Sardiniæ	68	15.	Aug.	1717
P. Silverius Maria De Mic[illegible] P[illegible]v.	Neapolitanæ		15.	Aug.	1717
P. Josephus De An[illegible]rade Pro[illegible].	Lusitaniæ	67	15.	Aug.	17[illegible]9
P. [illegible]tus Hesselmeir V. Prov.	Rhen. Infe[illegible]	[illegible]5	15.	Aug.	1719
P. [illegible]illibaldus Krieger V. Prov.	Au[illegible]riæ	66	2.	Feb.	1720
P. Joseph Joachim De la Granduille Assist.	Galliæ	65	2.	Feb.	1720
P. Leona[illegible]dus Des Plases Prov.	Aquitaniæ	[illegible]	2.	Feb.	1720
P. Aloysius Centurione Prov.	Mediolanens[illegible]	[illegible]	2.	Feb.	1720
P. Casimirus Brzozwski Prov.	Lithuaniæ	69	15.	Aug.	1720
P. Hyacinthus [illegible]udsebaut Prov.	Gallobelgicæ	[illegible]4	2.	Feb.	1721
P. Rudolphus Burckhart Prov.	Germ. Super.	63	2.	Feb.	1722
P. Alexander Laguna Prov.	Toletanæ	62	15.	Aug.	1722
P. Henricus Scheldon Prov.	Angliæ	64	15.	Aug.	172[illegible]
P. Martinus Garcia Prov.	Bæticæ	62	2.	Feb	1723
P. Stanislaus Popiel Prov.	Poloni[illegible]	63	15.	Aug	1723
P. Carolus Gauthier Prov.	Campaniæ	6[illegible]	2.	[illegible]	1724
P. Jo: Anton[illegible]us [illegible]imoni Prov.	Romanæ	61	2.	[illegible]	1724
P. Joseph Maria Bianchi Prov.	Venetæ	[illegible]	[illegible].	Feb.	1724
P. Marius Fe[illegible]oute Prov.	Siculæ	[illegible]0	15.	Aug.	1724
P. Gaspar Ho[illegible] Prov.	Rhen. Su[illegible]	58	15.	Aug.	[illegible]
P. Gabriel Juan Prov.	Ar[illegible]goni[illegible]	56	15.	Aug.	1[illegible]
P. Petrus Dolmans V. Prov.	Fland[illegible]gicæ	54	2.	Feb.	1732
P. Baltha[illegible]r Lindner Prov.	Bohemiæ	49	2.	Feb.	1735
PATRES ELECTORES.					
P. Antonius Brion.	Lugdunensis	74	2.	Feb.	1711
P. Josephus Vellozo.	Lusitaniæ	71	2.	Feb.	1713
P. Michael Sagardey.	Castellanæ	72	[illegible]5.	Mart.	171[illegible]
P. Valentinus Hoegelein.	Rhen. Super.	69	[illegible]	Aug.	1715
P. Josephus Andosilla.	Aragoniæ	69	15.	Aug.	1715
P. Franciscus De Barros.	Lusitaniæ	70	4.	Jan.	1716
P. Adamus Dichel.	Germ. Supe[illegible]	[illegible]	2.	Feb.	1716
P. Philippus Antonius Orlandi.	Romanæ	68	2.	Feb.	1717
P. Constantinus Ciceri.	Med[illegible]anensis	69	2.	Feb.	1717
P. Philippus Stolzen.	Rhen. Infer.	67	2.	Feb.	1717
P. Augustinus Verart.	Aragoniæ	68	19.	Mart.	1717
P. Franciscus Pepe.	Neapolitanæ	[illegible]7	15.	Aug.	1717
P. Gabriel De Bou[illegible]semart.	Toletanæ	67	15.	Aug.	1717
P. Andræas Zarate.	Castellanæ	69	15.	Aug.	1717

P A T R U M
GENERALIS XVII.

DCC. LI.

ENERALIS Ætatis 69. Prof. 2. Febr. 1717.

		Ætas	Tempus Professionis.	
P. Ignatius Henricus De S[illegible] Martin.	Tolosanæ	67	2. Feb.	1718
P. Petrus Joseph Lar[illegible]tte.	Tolosanæ	66	15. Aug.	1718
P. Gasp[illegible] Joseph Gagn[illegible].	Mediolanensis	55	15. Aug.	1719
P. Theodorus W[illegible]ber.	Rhen. Super.	65	15. Aug.	1719
P. Joan[illegible]es Klausal.	Bohemiæ	64	15. Aug.	1720
P. Josephus Godtschalck.	Gallobelgicæ	65	2. Feb.	1721
P. Joannes Schreiber.	Rhen. Infer.	63	15. Aug.	1721
P. Joannes Gueydon.	Aquitaniæ	63	15. Aug.	1721
P. Jacobus Aussel.	Lugdunensis	63	15. Aug.	1721
P. Antonius Vanossi.	Austriæ	63	15. Aug.	1721
P. Thomas Dunin.	Poloniæ	63	[illegible] Feb.	1722
P. Clemens Coppola	Neapolitanæ	62	2. Feb.	1722
P. Marcellus Tipa.	Siculæ	63	2. Feb.	[illegible]2
P. Jacobus Antonius Fevr[illegible]	Campaniæ	62	15. Aug.	1722
P. Claudius Franciscus Fag[illegible]r.	Campaniæ	61	15. Aug.	1723
P. Josephus Domaradzki.	Poloniæ	62	[illegible]9. Sept.	1723
P. Hercules Maria Banditi.	Venetæ	61	2. Feb.	1724
P. Franciscus Joseph Morrocu.	Sardiniæ	60	10. D[illegible]	1724
P. Henricus Colle.	Gallobelgicæ	63	2. Feb.	1725
P. Leopoldus Grim.	Bohemiæ	63	2. Feb.	1725
P. Augustinus Hingerle.	Austriæ	62	2. Feb.	1725
P. Fabius D[illegible].	Romanæ	60	2. Feb.	1725
P. Petrus Claudius [illegible]rey.	Franciæ	59	2. Feb.	1726
P. Carolus Roels.	Angliæ	61	2. Feb.	1727
P. Matthæus Vasquez.	Bæticæ	57	15. Aug.	1727
P. Georgius Herman.	Germ. Super.	58	2. Feb.	1728
P. Vespasianus T[illegible]gon[illegible]	Siculæ	59	2. Feb.	1728
P. Franciscus Deyan[illegible].	Sardiniæ	56	1. Maii	1729
P. Ludovicus Fr[illegible]ciscus le C[illegible]lli	Franciæ	57	15. Aug.	1729
P. Emmanuel de Sy[illegible]va.	Bæticæ	55	15. Aug.	1729
P. Andræas Faget.	Aquitaniæ	55	15. Aug.	1729
P. Joannes Juraha.	Lithuaniæ	54	15. Aug.	1730
P. Franciscus Xaverius Cornejo.	Tol[illegible]næ	53	15. Aug.	1731
P. Carolus Brentano.	Quitensis	57	11. Jan.	1733
P. Christophor[illegible] Mai[illegible]e.	Angliæ	54	2. Feb.	1733
P. Jo: Baptista Tyberg[illegible]ein.	Flandrobelgicæ	54	2. Feb.	1733
P. Jo: Antonius Gorgo.	Venetæ	53	2. Feb.	1733
P. Petrus Murillo Velarde.	Philippinarum	55	24. Oct.	1734
P. Joannes Fraeys.	Flandrobelgicæ	52	2. Feb.	1735
P. Franciscus Rosciszе[illegible]ki.	Lithuaniæ	61	20. Feb.	1735
P. Nicolaus De la Torre.	Quitensis	49	2. Feb.	1736
P. Bernardus Pazuengos.	Philippinarum	45	15. Aug.	1739
P. Archangelus D' Origny.	Goanæ	45	2. Feb.	1740
P. Joannes Scotti Secretarius Societatis.		70	15. Aug.	1714
P. Josephus Augusti Procurator Generalis.		71	2. Feb.	1716